

G

III

68

7

DALLA
BIBLIOTECA
DEL SS. CROCEPISIO
Di Colto
(18. X. 2013)

77
78
79

E. VIII. N. 32

4

C.R.S.

Petr. Vecchia in.

L. Rocchi sc.

D. MARJÆ LAURENTIÆ LONGÆ CAPVCCI
NARVM FVNDATRICI LAURENTII LONGI
S. S. SOTERIA LAURENTALIA AN SALMICI

Vaticane Bibliotheca.

LA VRENTII
LONGI C. R. C. S.
SOTERIA

Hoc est pro Salute Carminz
Ad Ædem Salutis Venetijs nuper
Extractam contexta

*Cum notis Historicis, ac Chronologicis Ingoni
Tavrelli Doct. Parmen. atque Iconib.
Petri Vecchij P. V.*

SERENISSIMO DVCI
FRANCISCO ERICIO

Principi Venetiarum.
D. D. D.

VENETIIS, M DC XXXIV.

Typis Matthæi Lenij, & Ioannis Vecellij.
Superiorum Permissu.

Handwritten text at the bottom of the left page, including the name 'Francisco Ericio' and other illegible words.

D. Io: Ambrosius Varesius Prae-
positus Generalis Congr. Som.
& Doctr. Christianæ in Gallia.

Cum de mandato nostro Opera
in scripta Laurentij Longi Cler.
Reg. Cong. Somascha Soteria,
Veneta, Laurentalia, ac Parthenopæa, hoc
est Vesuntados Poema Epicum, & alia
eiusdem carmina à duobus eiusdem Con-
gregationis Theologis recognita, & appro-
bata fuerint, facultatem concedimus, ut
seruatis seruandis typis mandentur. In
quorum fidem has literas manu nostra
subscriptas, & sigillo munitas dedimus.
Venerijs Kal. Aprilis Anno 1644.

D. Io. Ambrosius Varesius Præp. Gen.
Cong. Somaschæ, ac Doctr. Chr.
in Gallia.

SERENISSIMO DVCI
FRANCISCO
ERICIO
VENETIARVM PRINCIPI.

Laurentius Longus Sac. Som. S.P.D.

IN communi omnium lati-
tia, Serenissime Princeps,
ob Italicam Pacem initâ
incredibili gaudio affectus
mihi ipse temperare non potui, quin
priuatim Reipublicæ Venetæ, tuæq;
gratuler felicitati; quæ Italicæ liber-
tatis custos, ac vindex semper inui-
cta triumphales Salutis, ac Pacis lau-
ros vndique refert; vbique ferit; &
fugata pestilentia, profligatis pira-
tis, eliminato terra, marique bello
Salutis, & Pacis arcus, quales in Sa-
cris Libris leguntur, sibi erexit. Quin-

a a etiam

D. Io: Ambrosius Vareseus Pra-
positus Generalis Congr. Som.
& Doctr. Christiana in Gallia.

Cum de mandato nostro Opera
in scripta Laurentij Longi Cler.
Reg. Cong. Somaſchæ Soteria,
Veneta, Laurentialia, ac Parthenopæa, hoc
est Vesuniados Poema Epicum, & alia
eiusdem carmina à duobus eiusdem Cong-
regationis Theologis recognita, & appro-
bata fuerint, facultatem concedimus, ut
ſeruatis ſeruandis typis mandentur. In
quorum fidem has litteras manu noſtra
ſubſcriptas, & ſigillo munitas dedimus.
Veneijs Kal. Aprilis Anno 1644.

D. Io. Ambrosius Vareseus Præp. Gen.
Cong. Somaſchæ, ac Doctr. Chr.
in Gallia.

SERENISSIMO DVCI

FRANCISCO

ERICIO

VENETIARVM PRINCIPI.

Laurentius Longus Sac. Som. S.P.D.

MN communi omnium læti-
tia, Serenissime Princeps,
ob Italicam Pacem initâ
incredibili gaudio affectus
mihi ipse temperare non potui, quin
priuatim Reipublicæ Venetæ, tuæq;
gratuler felicitati; quæ Italicæ liber-
tatis custos, ac vindex semper inui-
ſta triumphales Salutis, ac Pacis lau-
ros vndique refert; vbique ſerit; &
fugata peſtilentia, proſligatis pira-
tis, eliminato terra, marique bello
Salutis, & Pacis arcus, quales in Sa-
cris Libris leguntur, ſibi erexit. Quin-

a a etiam

etiam Romanæ nobilitatis, ac magnificentiæ hæres, & æmula nuper Salutis, vt olim Pacis ædem Diuæ Mariæ Virgini Dei, & humanæ salutis, Pacisque parenti sacram ex voto, vt Roma antiquitus, ibi extruxit, vbi, si I. Liuius Romanæ Historiæ Principi credimus, viginti ferè ab hinc seculis de victo Lacedæmonum Rege Cleonymo, qui Venetas hæce oras populabundus inuaserat, & de Spartana eius caisse profligata ingens Victoria relata est. Tunc verò cum Laconum spolijs, & exustarum nauium rostris, quæ Iunonis sospitæ templo affixa fuere, Salus Veneto populo parva eodem anno fuit, quo Ædes Salutis Romæ in Quirinali Regione ad portam inde Salutarem dictam dedicata fuisse narratur; huius effigiem, & varias Salutis imagines ex antiquis Romanorum numismatibus delineatas, & Ædis Salutis Venetijs abs te extractæ iconem tibi **SERENISSIME PRINCEPS** exhibemus. Fuit, fuit annus ille Salutis

luti illinc dedicatione, huic partæ victoriæ triumpho Romanis, Venetisque factis celeberrimus, ac salutaris. Erit, erit etiam annus iste Salutis nostræ M DC XXXX. V. fatorum benignitate felicissimus Romana, Veneta que Pace, Italorumque Principum concordia publicis annalibus, ac monumentis vniuersæ Posteritati memorabilis: hoc enim tempore bellicus armorum in Italia defæuientium furor terra, marique reledit, Martiale incendium, quo hæc Provincia Orbis terrarum pulcherrima. Non fecus, ac Vesuuiano incendio *Campania felix infelicitate conflagrabit*, tandem Eminentissimi Antistitis Cardinalis Alexandri Bichij opera extinctum est; Aurea Pax sacra eiusdem Purpura amicta, aureisque Regis Gallorum lilijs coronata, medios nunc per populos, vrbesque læta incedit; redituque suo, quasi post tenebras exorta luce, post nimbos, & procellas reddita serenitate cuncta exultat, lumineque suo illustrat,

acbeat : Ferratos Iani postes alter,
& prisco melior Augustus, Sanctissi-
mus, inquam Pontifex VRBANVS
VIII. clausit, aureum Pacis Tem-
plum reclusit. Urbana illæ Apes in
tergemino Pontificatus Apice melli-
ficantes, quæ olim in floridis Hetrus-
cæ Floræ hortis ortæ inter pacificas
Pindi lauros enutritæ, in sacris Ec-
clesiæ viridarijs pasta Regiam Hie-
ronis prudentiam, diuinam Platonis
sapientiam, flexanimam Pindari elo-
quentiam, suauissimam Ambrosij
sanctimoniam in Urbani ore, ac pe-
ctore congesserant, mox cœu pere-
grinæ, vel barbaræ Apes ad Laurentij
regiam, regnaque, ad Pontificalis di-
gnitatis laurum, ad replendas cele-
stium virtutum, ac meritorum fauis
Vaticani aluearij cellas conuolarunt.
Indeque, & ex aureis Gallorum Re-
gis lilijs, ex patriæ Floræ, ac Farne-
siorum hortorum floribus mellifluo-
ro delibato aurea pacis mella lege-
runt, nec non in Adriaci Leonis viuo
ore mellificarunt, auroque meliora,
mellea

mellea secula Italico orbi reddide-
runt. Ideo pacis amantissimus Diui
Marci Leo, suspenso quo pacem que-
rere, vel tueri consuevit, gladio, li-
broque sacro expanso; Pax tibi Mar-
ce, inquit; hoc scilicet Venetæ Rei-
publicæ pacis studiosissimæ anti-
quum emblemma est, cuius tu Prin-
ceps Serenissime Diuinis legibus ar-
matus, humanis ornatus armis Leo
Pacifici Leonis ex Tribu Iuda imita-
tor, inuentam, vel oblatam Pacem
libenter amplecteris, amplexatam
fideliter foues, ac more maiorum
conseruandam existimas. Bella vl-
tro nunquam prouocas; æquitate,
non sanguine, causa, non armis pa-
triam dignitatem, ac libertatem tue-
ri, & augere præoptas. Verum si
quando nulla nisi in armis iuris
tuendi spes superest, tunc ab ense di-
stricto præsidium petere, maximis
belli apparatusibus, hostes terrere po-
tius, quam conterere consueuisti.
maximos terris exercitus, ingentes
mari classes admirabili celeritate,

comparare, pro subditis, pro socijs,
pro amicis Venetam opem nunquã
frustra implorantibus bella pruden-
ter, ac fortiter suscipere, suscepta non
minus consilio, quam armis gerere,
donec victoriam, vel pacem iustis,
honestisque pactionibus obtineas.
Honestam pacem speratã in bello vi-
ctoriã semper præposuisti, quam
etiam tanquam feralem deplorates,
si vel magna hostium strage, vel
vnius subditi compararetur interitu.
Vnius amici incolumitati impensus
studes, quam partẽ multorum ho-
stium necesse victoriã; huius etiam si
spes certã affulgeat, melius tamen
existimas triumphare sine certami-
ne, vel aliquo pecuniarum impendio
à conflictu desistere, quam fuso ho-
stili, nedum subditorum sanguine vi-
ctrices palmas irrigare, minora ratus
Rempublicam opum, & sanguinis
dispendia passuram in pacis calami-
tate, quam in belli prosperitate.
Cara quidem pax est, sed caro em-
pta, quã bella terminat. Carior, &
sine

sine pretio, quã pugnas anteuertit,
damnaque, & cædes opportunè pro-
hibet, quãque integra omnium sa-
lute latatur. Pacem, & salutem tan-
quam sorores libenter simul ince-
dere, & coniunctim in sacris litte-
ris nominari legimus. quin etiam an-
tiquis solemne fuit, vt apud Plautum
videre est, pacem, ac salutem simul
precari, & lauri virgam vtriusque si-
gnum Apollini offerre. Laurus enim
vbicumque sata, vel affixa fuisset, in-
columitatẽ præstare credebatur, at-
que inter armatos exercitus portata
conciliare animos, & pacis signum
esse. Lauri etiam folia à populo
salutaris, & pacifici omnis gratia.
Magistratibus laureatos fasces ge-
stantibus Ianuarij Kalendis offere-
bantur. Ego quoque hisce Kalendis,
quibus solemnia Concordiã cele-
brantur, & in publicis supplicationi-
bus pro pace indictis, tanta auri, ar-
gentique copia per Venetam Urbem
circumfertur, vt aurea simul, & ar-
gentea atas Venetijs renata videat,
a j tur,

tur, frondentem lauri virgam tibi
 Serenissime Princeps, salutis, & pa-
 cis perpetuæ omen offero. Mea sci-
 licet Laurentij, & Laurentialia So-
 teria, hoc est carmina pro Salute ad
 Ædem Salutis, in qua sex annos Sa-
 lutaria Sacra operatus sum, contex-
 ta. Poeticam igitur laurum, & quoque
 solo natam, tibi iure debitam offero,
 singularis lætitiæ meæ ob initam pa-
 cem argumentum, & obseruantia
 erga te meæ pignus perpetuum. Cæ-
 terum dantis affectum potius, quam
 muneris paruitatem respicias velim
 Ireneidos de Pace Italię Poema Epi-
 cum, maiorem laboris mei fructum
 expectes. Vale, ac salue Italicæ li-
 bertatis, & Christianæ Reipublicæ
 præsidium, ac decus.

Datum Venetijs Kal. Maij 1644.

AVTHO-

AVTHORIS

Ad Lectores.

PRÆFATIO:

SOLEMNE fuit Roma-
 nis maiorum suorum virtutes,
 & præclara gesta commemorare,
 eademque carminibus comprehensa ad
 tibias canere, viuifque animatas
 coloribus mortuorum imagines,
 cereas effigies, marmoreas,
 æneasque statuas, columnas tro-
 phæis, ac titulis insignes ad
 excitandos ad maiorum imitationem
 minores ostentare. Nimirum
 gaudebant sanguine longo
 censeri, pictosque ostendere,
 vultus maiorum, & stantes
 in curribus auos, proavosque
 suos. Ipsæ etiam familiæ, vt
 Romanæ eloquentiæ pater
 testatur, sua quasi ornamenta,
 ac monumenta seruabant,
 & ad usum, si quis ex eadem
 gente occidisset, & ad
 memoriam laudum domesticarum,
 & ad illustrandam nobilitatem
 suam. Ideo T. Sempronij
 Longi Consulis, qui aduersus
 Annibalem Carthaginensium
 ducem ad Trebiam pugnavit,
 familia à Silio dicitur

*Gens inclita magnis,
Atque animosa viris, multusque in
 imagine clarus*

Præfulgebat auis titulis bellig. domiq;
Maiorum si quidem gloria posteris lumen clarissimum est, accerrimumque ad virtutis, ac gloriæ cursum incitamentum; quin etiam, ut Academicorum Princeps asserit, *parentum gloria natis est præclarus, magnificusque thesaurus.* Non minus paternis, auitisque laudibus, quam hæreditarijs diuitijs generosi filij, ac nepotes lætantur, quibus omni patrimonio præstantior hæreditas à patribus, auitisque relicta est virtutis, rerumque gestarum gloria. Paternæ enim, auitæque gloriæ recordatione ad imitationem, æmulationemq; generosa progenies accendi solet. Philippi Macedonum Regis gloria Alexandrum filium, Maioris Africani trophæa Minorem Africanum, Iulij Cæsaris triumphus Octavianum Cæsarem excitauerunt. Pyrrhus Achilleides animosus imagine patris fuisse dicitur. L. Cassium Longinum, Tacito teste, gentis suæ Cassiæ fama per orbem terrarum ad Parthos, Scythasque peruagata ad militaris disciplinæ gloriam iurisprudentiæ famæ addendam

dendam inflammabat. P. Scipio; & Q. Fabius cum maiorum suorum, heroumque aliorum imagines intuebantur ad virtutem quammaximè se inflammari dicebant. C. Iulius Cæsar inspecta Alexandri Magni imagine, face mentis honestæ gloria accensus apud amicos conquerebatur, se ea ætate nihil adhuc præclarum, aut memorabile gessisse; qua Macedonum Rex totum fere orbem imperio suo armis subegerat. Alexandrum Magnum Liberi patris triumphus, Themistoclem Milciadis trophæa, dormire non patiebantur, & quasi ad moti stimuli ad comparandam sibi rebus præclare gestis famam impulerunt. Si eterni, nulloque nobis sanguinis vinculo coniuncti viri rerum suarum, ac famæ magnitudine generosis animis ad virtutis amorem, ac studium aculeos infigunt; quanto magis domestica heroum exempla ad virtutis arduum iter percurrendum eosdem excitabunt? *Sola animos, mentemque perurit gloria fax mentis honesta,* Virtutis comes, Tèporis alumna, æternitatis amica, illustriumque operum lux præclarissima. Hæc vera nobilitas, hæreditasq; à præclaris parentibus in filios deducitur,

tur, in prolem transcurrit gratia patrum,
quibus similes euadunt plerunque libe-
ri, quemadmodum emanant similes for-
tibus suis aquæ, non imbelles generant
Aquilæ columbas, nec pavidos gignunt
agnos fului Leones. Iupiter Herculem,
Pirrhum Achilles genuisse dicitur,
A maioribus suis virtutum exempla mi-
nores accipiunt, eorumq; vestigijs ple-
rumque insistant. Ideo Troianorum
Princeps Æneas Ascanium filium huius-
modi verbis hortabatur.

*Discè puer virtutē ex me, verumq; laborē
Tu facio, mox cū matura adoleueris etas,
Sis memor, & te animo repetentem exem-
pla tuorum,*

*Et pater Æneas, & auunculus excites
Hector.*

Idem Æneas sibi genus ab Ioue Summo
esse dicebat, Ajax Telamonis filius, &
Seruius Sulpicius Romanorum Impe-
rator Septimus paternam originem à
Ioue deducebant; Achilles à Tethide
Maris Dea; Alexander Magnus ab
Ammonio Ioue se genitum gloriaba-
tur. Romanorum Oratorum Princeps
Tullius Seruium Tullium Romano-
rum Regem gentilem suum appellabat,
*quanquam humiliores homines, (inquit
ille)*

*ille) in alienum eiusdem nominis infun-
duntur genus, vt si ego me à M. Tullio
Longo esse dicerem, qui patricius Consul
cum Seruio Sulpicio anno decimo post ex-
actos Reges fuit. P. Cornelius Scipio
Nasica Senator grauissimus, Liuius teste,
publicè orationem habuit plenam veris de-
coribus non communitur Cornelia gentis,
sed propria familiae suae. Cornelia Sem-
promiorum Gracchorum mater pater-
nos, auitosque triumphos in dote nu-
merabat. Multum enim uero refert à
quibus quis parentibus ortus sit, quos
maiores habuerit; est enim, vt Diuina
Sapientia docet, gloria hominis ex hono-
re patris sui, & contumelia filij pater sine
honore, Laudemus, ait Ecclesiastes, vi-
ros gloriosos, & parentes nostros in genera-
tione sua; omnes enim isti in generationi-
bus suis gentis suae gloriam adepti sunt. Lu-
douicus secundus huius nominis Impe-
rator Augustus in Epistola ad Basilium
Orientis Principem scripta, per patres,
inquit, nos, non per filios consueuimus ho-
norari, & apud nos gloria non à filijs ad
patrem, sed à patribus in filios deriuatur.
Magnus ille Mosaicæ legis propugna-
tor, & vindex Matthias Macchabeos
filios ad paternæ, auitæque virtutis emu-
lationem*

lationem exhortans dicebat. *O filij am-
latores: estote legis, & date animas vestras
pro testamento patrum, & mementote ope-
rum patrum vestrorum, qua fecerunt in
generationibus suis, & accipietis gloriam
magnam, & nomen aeternum.* Qui do-
mesticis maiorum exemplis abundant,
quorum virtutes imitari possunt, non est
cur aliena, externaque æmulentur,
Nempe eos, qui vberimos agros, ac
ditissima prædia à parentibus, auisque
sibi relicta possident, dedecet alienis
agris infundare, & in alienam messem
falce[m] iacere, quibus domestica gloria
seges abundè sufficit. Charitatis autem
ordo exposcit, vt nostros primum, dein-
de alienos, exterosque amemus, &
quocunque modo possumus, adiuue-
mus, honoremus, celebremus. Hoc &
Sanctissimi viri S. Ambrosius Mediola-
ni Antistes, & D. Gregorius Nazianze-
nus, vt æteros sileam, fecerunt; ille Sa-
tyrum fratrem suum, hic Cæsarium fra-
trem, Gorgoniam sororem, & supersti-
tes parentes orationibus publicè lauda-
uit. D. Monica Matris suæ gesta D. Au-
gustinus scriptis consignauit, vt sic vel
mortuam honoraret pauentem, quæ bis
illum pepererat. Libet hic Theologo-
rum

rum Principis, magni, inquam Gregorij
Nazianzeni verba afferre, quibus do-
mesticorum, nedum gentilium laudes
prædicandas esse sapientissimè in foro-
ris suæ laudatione ostendit. *Sororem
laudans, inquit, domestica prædicabo,
non tamen quia domestica, ideo falso, sed
quia vera; ideo laudabiliter; vera autem
non modo, quia iusta, verum etiam quia
nota: proinde, nec quicquid alienum est,
laudetur, si iniquum sit; nec quicquid pro-
prium, & domesticum est contemnatur, si
honestum, si eximium: ne alioquin & illi
lucro sit alienum esse, & huic propinqui-
tas detrimento cedat. vtrinque enim equi-
tatis ratio laderetur, si & illi laude affice-
rentur, & hi silentio premerentur. Illud
autem omnium absurdissimum fuerit, si
cum propinquos aliqua re fraudare, vel
conuicijs, incessere, vel accusare, vel quo-
quo modo minimè pium esse censeamus; im-
mo scelus illud, quod in homines genere
coniunctissimos perpetratur, omnium ma-
ximum iudicemus, oratione tamen eos
fraudantes (qua bonis viris maximè de-
betur) & per quam eorum memoriam im-
mortalem reddere queamus equi aliquid
nos facere arbitremur, maioremque im-
proborum, qui nos ad gratiam loqui crimi-
nantur,*

nantur, quam bonorum, qui meritas laudes exposcunt, rationem habeamus; cumque nos ab exterorum laudibus predicandis ea causa deterreat, quod eorum virtus nobis haudquaquam perspecta, & testata sit, (quanquam id multo equius fuerat,) amicitia tamen, ac subeunda multorum invidia metus nos impediatur, quo minus nos laudemus. Eosque potissimum, qui extremum vitæ diem clausurunt; a quibus gratiam inire studere, nimis iam seruum sit; quippe qui, ut alia omnia, ita laudatores etiam, & vituperatores reliquerunt. Hæc Magnus ille Ecclesiæ Doctor Nazianzenus. Hinc vides pessimum, ac detestandum ingrati animi vitium esse propinquos, ac gentiles de nobis benemeritos in oblivionis, ac silentij tenebris relinquere; Hæc quicumque recta iudicij trutina perpenderit, haud proculdubio vitio mihi verter, quod in Soterijs, meis, atque in Anthologia Historica Diuorum, Herouumque Longorum laudes breuiter attigerim; maxime, cum id tempus, res, & grati animi ratio postulauerit. Neque ego me mea, sed aliena, quibus non gloriari, sed magis confundi debeo, ad Dei gloriam conficere profiteor. *Vale.*

DOC.

Doctissimorum Virorum iudicia.

F. ANGELICI

APROSII VINTIMIGLIA

Ordinis Eremitarum D. Augustini in
Athenis Italicis.

LAVRENTIVS Longus Congregat. Somascha Sacerdos mihi familiaris, Anno dñi 1613. Kal. Nouembris natus Parma sub optimis præceptoribus in Academia, & patrio Gymnasio omnium liberalium artium cursu perfecto, publicè Doctorum Laurea est decoratus. Linguarum Latina, Græca, necnon Hebraica studiosus, Litterarum Encyclopædia, & Litteratorum amantissimus fuit: quorum doctrina, consilio, ac familiari consuetudine usus est. Inter alios coluit Iosephum Blancanum præceptorem suum in Mathematicis facultatibus, Marium Bettinum, Nicolaum Cabaum, Bernardum Casum, Leonem Sanctium, Franciscum Remundum, Famianum Stradam, Tarquinium Gallurium, Iacobum Bidermannum, Angelum Galluccium, Christophorum Scheinerum, Alexandrum Donatum, Ioannem Baptistam Ferrarium, Ioann. Bapt. Guereghium, Ioannem Ciampolum, Alexandrum Tassonum, Fulvium Testium, Augustinum Mascardum, Petrum Franciscum

PAU.

Paulium, Hieronymum Alexandrum Iunioem, Bartholomeum Tortoletum, Ludouicum Blanchium, Fortunianum Sannitalem, Antonium Brunum, Alexandrum Sperelium, Georgium Polacchum, Marcellum Megalium, Petrum Michaelium, Scipionem Henricum, Iacobum Pighettium, & alios, qui hoc faculum scriptis, & ingenio illustrarunt. Vir ad omnia natus in Heroico carmine modò poetica Sirena-phœnicem Virgilium, modò generosissimum poetarum Statium, modò obuentis iam eloquentiâ Romana postremum fulgorem Claudianum; in Elegiaco ingeniosissimum Elegiacorum Principem Ouidium; in conscribenda Historia lætæ ubertatem Linij facilitate, ac claritate laudatè amulatus est. Veterum Scriptorum elegantiam, recentiorum sales, & aculeatas sententias coniungens multa scripsit, quorum hic Syllabus. *Finis Oratione.*

Æneidos, 1. de Bello, & Pace Italiæ. lib. xx.
Rupelleidos. 1. de recepta Rupella, ac de triumphata rebellione in Gallia à Ludouico XIII. Francorum Rege libri xii.
Vesuiados, hoc est de incendio Vesuuij nouissimo lib. ix. SOTERIA PARTHENOPÆA, Venetæ, ac Laurentialia, Christiados lib. ix. Ateftiados lib. iiii. Amphitheatrum Poeticum, Latinum, & Hetruscum. Psalmodia Dauidica Thufca Paraphrasi, ac Pœsi reddita, Aphorismi salutare. *Soluta Oratione, Breuiarium Morale, Theologia Moralis Compendium. Anthologia Historica, Virorum illustrium Elogia,*

Ta-

Tabulæ Salutare, Orationes Variæ, ac Prælectiones Academicæ. De Obedientia in omni vitæ statu præstanda libri vii. Antidotarium Morale. Iris, Sphœra, & alia. *Viuat, valetq; & in dies noua meditatur, ut de eo illud Horatiarium de Q. Cassio Longo Poeta. Parmensè dictum possim usurpare, ac scribere, quod Cassi Parmensis opuscula vincat.*

R. P. Laurentio Longo. P. P. S. S.

Benedictus Mariottus S. P. D.

Video ea cum iucunditate, qua sole amico- rum munera, & lucubrations Doctorum Soteria Tua, quibus Cælum ad noua prouocas dona, dum accepta libas tam piè, & vitæ mortalibus fœneras in tuis carminibus immortalè. Sed quid mortalibus dixi? angustis arbaretur fratribus virtus lauri tua si viuentes à fulminibus mortis protegeret, nec vita functor restitueret vite, septos tenebris in lucem affereret. Arcesserit igitur non tamen trans Coccyum traduxerit Eurydicem Orpheus, quem sylus sequebantur, & amnes; cum tu tot heros ereptos è vorricibus Lethes typorum luci reddas, & fama: ut quos exesis iam titulis racebant marmora, & corrosis gestarum monumentis rerum obscure loquebantur litera suis per te receptis insignibus, benoque posita in lumine suspiciantur ab omnibus, linguis omnium laudentur.

Gra-

*Gratulor igitur tibi tam illustria de morte, de
 obliuione trophæa. Iam enim tu te cognosces,
 quam longum tibi tua lauri uirescent, per quas
 reditua in omne tempus uenabit Longorum
 procerum laus, & quam nobilis laurea te ma-
 neat, qui tot cœlestium heroum laureas panegy-
 ricis gemmis ornasti. Sic plandè tempus cogitur
 nostra perennitati seruire: sic poësis ad incita-
 menta uirtutis, & hymnos Calitum inuenta,
 dignitatem recuperat suam. Sic demum lyra
 non ad infructuosas Babylonis salices, sed vitali-
 bus arboris ad ramos appenditur, cuius ne dum
 fructus, & folia, sed umbra conferunt ad sani-
 tatem. Perge igitur, ita de nobilitate, de literis
 de religione bene moreri, tuamque illam heroici
 carminis tubam prope Meonia parem infla
 in opinicia Augustissimi Polonia Regis. Me etiam
 pedestri saltem Musa succentorem habebis, &
 acclamations non Italia solum, sed Europa to-
 tius supplices illi ad superos tendentis manus ti-
 bi conciliabis. Interim uerò tuam tibi pietatem,
 ac decus ex animo gratulans de accepto libelli
 munere, & noua beneuolentia tua confirmatio-
 ne quam maximas possum gratias ago maiores
 habiturus. Valeas.*

Venetijs Kal. Decembris 1643.

D. Bal.

**D. Balthazaris Bonifacij Archidiaconi
 Taruifini Poetæ præstantissimi in
 SOTERIA LAVRENTALIA
 LAVRENTII LONGI C. R. S.
 Doct. Parm.**

EPIGRAMMA.

QUÆ tener equato binas examine lances
 Pro Solio dorsum Virgo Leonis habens.
 Facundi postquam Longi Soteria legis
 Elogium sacro protulit ore breue.
 Optata fuerit signum pentalpha Salutis
 Antiocho; Simplex est mihi Lambda Salus.
 Iure suos celebrat quos cinctus tempora lauro
 Heroas Vates, Musa uetatque mori.
 Aede Salutari Longo stant ordine Longi
 Verbo, & re proceres, hinc mihi Longa Salus.

R. P. D. Caroli Seraphini Raymundi
C. R. S.

EPIGRAMMA.

PROdit io merita redimitum fronde volumen,
 Sospitat authoris Laurus, & ornat opus.
 I nunc lingua proceræ huoris, & exere fulmen
 Non habet in lauro fulminis ira locum.
 Audeat & fulmen, dios afflabit honores;
 Fulmina quæ tangunt fana profana, sacrant.

R. P.

R. P. Georgij Rotini C. R. S.

EPIGRAMMA.

Vocali Ismaris quondam dulcedine Vates
Auribus traxit saxa reuulsa iugis.
Altius habebat validis subnixæ columnis
Aedes, quam sacris gens operata colit.
Hanc animat cantu, partem per vora Salutem
Dum resonat Longus tollit in astra modis.
Se feret hinc varias late dum Musa per oras,
Æmula quis ferri limina sacra neget?

Aliud eiusdem.

Firmatis surgit iam demum viribus æger,
Virginea Longus surgere iussus ope.
Mox sua patrona soluit Soteria dextra,
Et miro excultum carmine pangit opus.
Quæ tulit imbelli reparatrix Virgo Salutem,
Hæc puto scribenti Diua magistra fuit.

R. P. Hiacynti Mutij C. R. S.

EPIGRAMMA.

Commigrant Lægi renouate in corpora vires,
Virginea cedunt fata repulsa manu
Calicus illapso mox illum suscitât astro,
Debita pro meritis carmina & ille canit.
Quis mihi, iâ geminas obtundat Apollinis artes,
Virgo creas vatem, Virgo medendo inuenit.

OTERIA

AVRENTALIA.

VRENTII LONGI

C. R. C. S.

MARIÆ

AVRENTIÆ LONGÆ

PVCCINARVM VIRGINVM

Institutrici, & Antistite,

NODOCHIORVM,
Coenobiorum, ac Templorum
Fundatrici.

NCTITATE, MIRACVLIS,
imitatum gratia, & Prophetiæ dono
illustri ob receptam Salutem Tutelari,
ac sospitæ Diuæ. D.D.D.

R. P. Georgij Rotini C. R. S.

EPIGRAMMA.

Vocali Ismarius quondam dulcedino Vates
Auritis traxit saxa reuulsa iugis.
Altius harebat validis subnixæ columnis
Aedes, quam sacris gens operata colit.
Hanc animat cantu, partam per vota Salutem
Dum resonis Longus tollit in astra modis.
Se feret hinc varias latè dum Musa per oras,
Æmula quis ferri limina sacra neget?

Aliud eiusdem.

Flrmatis surgit iam demum viribus ager,
Virginea Longus surgere iussu ope.
Mox sua patrona soluit Soteria dextra,
Et miro excultum carmine pangit opus.
Que tulit imbelli reparatrix Virgo Salutem,
Hæc puto scribenti Diua magistra fuit.

R. P. Hiacynti Mutij C. R. S.

EPIGRAMMA.

Commigrant Lægi renocata in corpora vires,
Virginea cedunt fata repulsa manu
Calitus illo mox illum suscitât astro,
Debita pro meritis carmina & ille canit.
Quis mihi, iâ geminas obrudat Apollinis artes,
Virgo creas vntem, Virgo medendo iuuat.

SOTERIA

LAVRENTALIA.

LAVRENTII LONGI

C. R. C. S.

D. MARIÆ

LAVRENTIÆ LONGÆ

CAPVCCINARVM VIRGINVM

Institutrici, & Antistita,

XENODOCHIORVM,

Coenobiorum, ac Templorum
Fundatrici.

SANCTITATE, MIRACVLIS,

Sanitatum gratia, & Prophetiæ dono
illustri ob receptam Salutem Tutelari,
ac sospitæ Diuæ. D.D.D.

INGONI TAVRELLI PARMEN.
Doct̃oris Philof. Theol. ac I. V. P.

SOTERIORVM LAVRENTALIVM.

ARGVMENTVM.

*Orripitur morbo, dum spectat ab ade
Salutis
Adriacæ Longus solemnia gentis, &
Vrbis*

*Principiumq; refert, qua Christus ad æthera luce
Ascendit; Musa agrotum solantur amicum,
Cui data nil profunt medicamina, sc̃ltaq; vena,
Calliope suadet patienter ferre dolores,
Vt tulit ardentem Martyr Laurentius ignes.
Hunc sed opem superum iubet implorare Thalia
Exemplo Diua cognominis, atq; Longæ
Mira refert; ager paret, precibusq; salutem
Impetrat, hanc Deus Longa poscente roganti
Demittit Longo, subito qui sanus ab illa
Factus agit Diua tanto pro manere grates.*

LAV-

LAVRENTII
LONGI
PARMENSIS.

SOTERIORVM.

LAVRENTALIVM.

Lib. I.

*I quot membra mihi, totidem sint ora
canenti,
Maonissq; tonent centum si guttura
linguis,*

*Siquæ nouem sacra pandant Heliconia Musa
Antra mihi totum spirant si pectora Pindum
Aonijs facunda modis, Phæbique furore
Ebria fatidicos moueant in carmina sensus,
Nunquam Diua tibi Laurentia Longa referre,
Quas habeo dignas valeam pro munere grates;
Quotque salus meritisque tuis, precibusq; recepta
Exigit: atra lues quam debacchata per artus
Abstulerat, requiemque diu, nocturne negabat.
Ast mihi nunc morbi primas ab origine causas,
Auxilioque tuo repararam, Diua, Salutem.*

A 2 Annus

Annue pandenti, nec dedignare canentem
 Illius insignis spectacula clara diei
 Quadam spectarem, morbo correptus acerbo
 Decubui; ser opem nostris ago Diua Camanis
 Omnia namque tibi celo diuina tuenti
 Ora patent, speculo veluti perpecta nitenti,
 Quae spectasse tibi quondam mortalibus oris
 Degenti licuit, propius nunc, luce perenni
 Dum fruieris, spectas, subiectaq; sidera calcas.
 Effectus varios rebus producit in imis
 Astrorum varius concursus, siue maligno
 Siue bono aspectu coeant, influxibus orbem
 Diuersis agitant, mortalia membra calore
 Sepius accendant; nuperque infausta fuerunt
 Astra mihi, ut quondam lethali noxia morbo.
 Cheligeri signo, quod brachia contrahit, ardens
 Lumine sydereo, nostroque refulsit in ortu.
 Cum Ioue, Mercurio, Saturno, ac Sole Draconis
 Coelestis feriente caput, noctemque fugante,
 (Bis octona super dum secla Nouember iniret
 Tertius) oppositus stellantis cornua Taurus
 Obuertit cum Sole mihi generante calores
 Infolitos, astroque furens mo Corniger hostis
 Vere nouo strauit lethalibus ictibus, agrum
 Reddidit, ingratoque thoro dare membra coegit.
 Siue infausta mihi perustrans sidera Tauri
 Callidus, ingenius qui praesidet artibus Hermes
 In mea fata truces virga conuierat angues,
 Interpres diuum, qua pacem ferre solebat,
 Bella inimica mihi, supremaque fata parabat.
 Siue labor studijs impensus Pallade sana,
 Mercurio inuito, qui sauerat ante, furento
 Membra calore mihi, nimioq; accenderat aestu,
 Meque

Meque

Meque Dianae intentum forte legendis,
 Quas morum Doctrina refert, oracula patrum.
 Pontificumque scita iubent, Diana furenti
 Accedens Tauri spectabat lumine toros;
 Humorumque, mei quos corporis integra iunxit
 Tempories, canibus velut olim Aetona morsu
 Permisit miserè laniandum, febris adusta
 Per mea mēbra sitim conflauerat ardor anhelā,
 Quam non Castalia poterant confluere ardor anhelā,
 Bellarophon; ai non limpida vena liquoris.
 Vel Deus astrorum summus moderator, & author
 Qui regis Imperio terras, pelagique tumentis
 Aequora, qui vitas hominum, peculūq; gubernat,
 Ut me corripere per deuia forte vagantem,
 Errantemque graui percussit vulnere corpus,
 Ut sanaret amans mentem, quam condidit, agrā,
 Me vel ut immeritū, n spoliaret lumine vite,
 Quam dedit, & toties diua genitricis amore
 Reddidit eripiens lecti de faucibus agrum;
 Cui spes nulla mihi vita superesset habenda.
 Sic mihi Diuina Triadis sacra templa colent;
 Contigit, Adriacam qua fluctibus alluit urbem
 Pontus, & instabili fortuna volubilis aestu
 Alternat fluctus, solidoque ad sidera saxo
 Sacra salutaris consurgit Virginis ades.
 Hanc Veneti struxero patres, ubi peste fugata,
 Innumeros homines qua iam demiserat Orco,
 Reddidit optatam reliquis pia virgo salutem.
 Inde trahit nomen templum sublime, quod vndis
 Imminet Adriacis, celsoque minatur Olympo,
 Huc ego per cochleas multis comitatus amicis
 Conscendi cupidus sacra spectacula pompa
 Spectandi festa qua Christi luce triumphus

A 3 Sidera

Sidera scandentis Veneta celebratur in urbe,
Adriaci Regina maris cum uicta superba
Nauo, nihil totus qua uidit pulchrius orbis,
Annua Neptuno sponsalia praeber amanti.
Illo namque die roseis ubi uicta quadrigis
Titiboni conuix rutilantia protulit ora,
Phabus ab Oceano cyrrus eduxit Eoo,
Et lucem meliore coma diffudit Olympo,
Alta salutaris totigis fastigia templi,
O quam rara meis hic, & pulcherrima rerum
Obiecta est species oculis, subiecta tuebar
Mania, qua Babylon stupent, qua barbara Mæphis
Miretur, clauso Romaque potentia Iano.
Hinc ego subiectis desigens lumina testis
Innumeras ades medijs consurgere ab undis
Spectabam, delubra Deum, fora plena tumultu,
Concursumque hominum, fundata palatia ponto
Æmula cœlicolum templis, naualia, pontes,
Mæandris uicos intercurrentibus urbis
Impositos, inter quos Rino maximus alto
Imminet, atque domos ingenti sustinet arcu
Pons opere insignis, ripamque amplexus utraq;
Fluminis, hic cunctis calcatur gentibus alte,
Sic olim summo Tarpei e vertice Saxi,
Obfessam Gallis ubi Longus ab hostibus arcem
Sulpicius tutatus erat, celebrata Quiritum
Mantia cernebam, priscorum templa Deorum
Pantheon Agrippa, Marcelli in monte theatrum,
Tunc ubi degebam, magnis habitata Sabellis
Tecta, triumphales arcus, veteresque columnas,
Pyramidesque Tybri quas Nilus misit, & alta
Ambitentia Titi, mundi miracula, Themas,
Amphiolea, Urbis vestigia prisca, ruinas,

Asi

Asi Hadriana illic moles, hic Adria multo
Me magis oblectat, Latij nec molibus Aedes
Adriacæ cedunt, prima nec Roma secunda,
Urbs superbi Regina maris, rediuiua Quiritum
Est ubi libertas longum dominata per anuum,
Hæc ego spectabam summo de vertice templi,
Solis ad ardentem radios sub tegmine nullo
Membra calore coquens lathalis semina morbi,
Qui mihi prima tulit. Comiti me multa roganti,
Visere qui Venetam peregrinus venerat urbem
Illius & festi solemnia sacra diei,
Narrabam Veneta primordia gentis, & Urbis.
Gens hæc, aiebam, Troiano sanguine creta
Romuleoque venit, qua condidit ista profundo
Æmula Dardania Neptunia pergama Troiz.
Sparserat Iliacam fatum miserabile quondam
Per varias terras, diuersa per aquora gentem,
Hinc alias alij diuum responsa secuti
Sortiti terras, gelido pars una sub axe
Constitit; hi Libyam profugi petiere calentem,
Hesperias illi sedes maioribus acti
Auspicijs; sedit Laurenti in littore uictor
Dux Anchisides Romani sanguinis auctor.
Undinagam sed qua complectitur Adria Tethim
Extremus, refluus & circumtunditur undis,
Troius Anthenor lapsus per tela, per ignes
Argolicos, potuit fontem superare Timau,
Medoaticum vadum, tutaque quiescere terra.
Hinc Sillis, inde rapax Athessis qua fertur inaquor.
Huc igitur venit; sed non Sigicia tantum
Dardanij sunt signa viri, Regemque secuti,
Ipsa via comites dederat, sociosque laborum
Euentus Fortuna parens, quos Cromnia mater

A 4 Miserat

Miserat ad Troiam Venetos, post pergama flāmis
 Combusta Argolicis, proprijsque sepulta ruinis,
 Sed Troas Phrygia quos ille abduxit ab Ida,
 Quosque dedit Scythicis undis obiecta Carambis
 Communi Venetos iussit Dux nomine dici,
 Et Venetam terram, fuerat qua Marte potitus,
 Euganeis pulsus Alcide sanguine claris
 Ast tandem Venetis Romana potentia victis
 Imposuit leges, Latij Venetasque colonis
 Implevit terras, Romanis ciuibus Vrbes.
 Quos septemgeminis eductos collibus, oras
 Vt captas colerent, tandem furor impulit Hūnus,
 Italia exitium minitans tellure relicta
 Adriacos penetrare sinus, urbemq; marinis
 Fluctibus hostiles contra molitur ausus
 Cladibus horrendis iam deformata iacebat
 Italia Hunnorum facibus, belloque cruento,
 Impleratq; Dei formidine cuncta flagellum
 Attila, qui gelida populos eduxerat Arcto,
 Rhopheis excussa ingis vis Humnia ferro
 Ac flammis passim vastabant & oppida & vrbes
 Iāq; Aquileia potēs, placidasq; Limenis ad undas
 Exciderat Scythicis pinguis Cōcordia flāmis
 Altinumque vetus, dotteque Anthenoris arces,
 Iam vicina freto tellus, & nobile littus
 Barbaricis mersum facibus, tristisque fauilla
 Sparserat Æneas, Venetosque in flagna colonos,
 Flebat Amycei cultu spoliata Timau
 Nais, & inuisos que rebat condere fletus
 Damnatis Cilina vadis; his questibus ibat
 Mæsta per arua Silis, viduisque Liguentia cāpis.
 Sed lacrymis posuere modum, mæstisq; querelis,
 Qui nitidi vener e diez, vultuque sereno

Risit

Risit uterque Polus, medijs cum blanda sedentem
 Exceptit Fortuna sinus,que cessorat ante
 Ausonij inuita plagis, & ab urbe Quirini,
 Imperij cum pompa vetus nomenque Latini
 Odyssias Latio prefferunt ponderare terras,
 Byzantiam claram qua Bosphorus alluit urbem,
 Hic ubi in Adriaco sedet insula multa recessu,
 Qua Dorim insesam circum, lacuque vagantem
 Littus ab insano fluctu tutatur, & Ausro
 Huc simul iratum praesentis Nerea Tethis,
 Nympharum comitata choro se proripit alto,
 Glaucaque furtiuo complectens flumina nexu
 Equoreas undas vltro stuuialibus undis
 Miscet, & ignoto generat noua pignora furto
 Nuda erat hac terre facies, qua stagna refusa
 Neptuni placido cingebant aquore, nondum
 Fluctibus extabant constructa palatia, & ades.
 Aurea nec celsa seriebant Sydera turres,
 Stagnanti non vlla freto naualia, rari hic
 Remorum pulsus, & rara celestina nautum;
 Scadius his hospes pallam succincta sedebat
 Exceptura nouos felix Fortuna colonos;
 Hos ubi vicinis prospexit ab urbibus actos,
 Desertoque solo medio sibi quærere ponto
 Effugia, arridens se se venientibus offert.
 Pronaq; in amplexus ambas simul explicat vlnas
 Excipiens profugos gremio, pergitque fouere
 His suadensque locis stabiles sibi ponere sedes,
 Mansuramq; urbem, quam non euertere possit
 Barbarus Hūnus, atrox Geta, Longobardiq; iurba
 Hucque suos conferre lares, pro menibus unda
 Sit maris, aduersis se qua gens irruat armis,
 Damnatas toties bellorum casibus vrbes

A 5 Ne

Ne repetant toto cingant sed limina ponto,
 Fas ubi perpetuo sit libera iura tueri;
 Erexit Fortuna animos hortante iuuentus,
 Consiliumq; probat: iam iam menses omnibus una est,
 Deserere infansas terras; in fluctibus urbem
 Condere, & Adriaco Neptuni fidere regno.
 Conuenere viri Romano sanguine clari
 Ad Venetas quos Roma parens iam miserat oras
 Insignes pietate, armis, titulisque decoros,
 Quorum progenies veterum cognomina seruant.
 Hic Sempronidae Longi, Galbaque, Quirini
 Sulpicia de gente sati, Ionis inclita proles.
 Cassia quoque; tulit soboles, Maurique Nigrique
 Et quibus Alba suum dederat cognomen, auosque
 Troiungenas, Claudique genus Marcellus, & alta
 Scipiadam soboles Cornelij, & Aemiliani,
 Pisones, Zeni quos gens Calpurnia misit,
 Lollini, Calbi, Memmi, qui Anefthea gentis
 Authorem referunt Troiani principis unam
 Ex socijs, retinens Michaelis Anicia nomen.
 Gens, Coriolani genti iuxtaque Veturia Martis,
 Poblicola, Valerique domus, quosque Aelia misit
 Donatos, Maria Celsi de gente creati,
 Bassij, Metij, Bolani, nomen Iuli
 Productum quicumque; tenent, munitumque; Comini,
 Iunia progenies Brui, Pompeia Magni,
 Atque Anthenoridæ, quos & Vicetia mater,
 Ac Verona tulit; nec non Aquileia ciues,
 Adria, & Atilinum. Concocta, Arestque; misit.
 Hi Venetam primi versis ex omnibus urbem
 Manibus, Aeneada que iam coluere Quirites
 Adriaco vicina mari struxere, palustris
 Fundamentum solo primum posuere, saloque.

Virginis

Virginis auspicijs Marie, qua luce Tonantem
 Inuolatam parens puro concepit in aluo.
 Cum Sacer Aethoroides delapsus spiritus astris
 Numine casta pia compleuit viscera matris,
 Panderat auratis Aries dum cornibus annum,
 Cunctaque conuexi summo de cardine Caeli
 Lusturat Phabus Pryxai velleris astro,
 Aequaretque diem nocti, lucemque; tenebris,
 Cesserat officium contraria Libra vicissem,
 Morfabacque iugum meditantia praelia Marti
 Proximas; cum Veneris sidus ferretur eodem,
 Quo Phabus, signo, reclususque in parte fauere
 Iuppiter undecima fulgentis passibus astri.
 Rectus & octaua Cyllenius, undique signis
 Opposita alterno spectantibus ora fauore.
 Verrabat placidum Zephyris mulcentibus aquor,
 Sydereique poli se se tunc mollibus horis
 Induerant, ornans vario se Terra colore,
 Floreque certabat Caeli radiantibus astris,
 Tunc erat astrorum felix concordia, & anni
 Temperies, quando vulgi stipante corona
 Dardanidum stetit ille palam venerabilis ordo,
 Et Riuo templi posuit fundamenta in alio
 Non augur lituo iunxit trabaque decorus,
 Obseruauit aues, exitique admotus aris spec.
 Sed pius in niua spectandus veste sacerdos
 Hic posuit primum lapidem, superisque litauit
 Bis terdena vago, qua cingitur insula, ponto
 Aedibus impleri capiti, tot castra putares
 Disponi, & vastis simul oppida surgere campis.
 Tali erat mundi primum nascentis origo,
 Hac Cali facies, manet ergo fines utrumque
 Idem principium par orbis, & urbis eadem.

A 6 Hec

Hec Aquileia tuis, velut Alba Roma ruinis
 Crenit, ut Iliacis surrexit ab ignibus Alba,
 Hic sub consulibus Respublica nata Tribunos,
 Ut Romana tulit Troiani sanguinis hares
 Hac decus Italia Veneti Venus altera ponti
 Libertatis apex, fidei firmumque labantis
 Praesidium, quod nulla dies violabit, & qui
 Nullo unquam casu poterit violare vetustas,
 Non nisi conuulso terrarum corruet orbe,
 Nec nisi cum diris flammabit ab ignibus ather.
 Nam velut orta Venus pelagi spumantibus undis
 Vulcani flammis, Martisque incendia temmit.
 Nec crimem metuuit mutantis regna Cometa,
 Non caeli fulmen, non terra murmura, motus,
 Non pelagi fluctus, tempestisque sonoras,
 Nec patet insidijs, nullique obnoxia fraudi est
 Hanc nequit effossis penetrare cuniculus antris,
 Doricus haud ignis potuit consumere molem
 Hanc, neq; Gothorum rabies neq; Vandalus atrox,
 Hunnorum nec dira manus, sitiensque cruoris
 Attila, cuncta ruens nec Longobarda tyrannis,
 Non Ligures, non Turca ferox, Galli que propinquis
 Insultare vadis ausi, non Thetones armis,
 Urbis duodena suo numeras iam sacula ab ortu
 Lustra quaterna, duos totidē cum messibus annos
 Ex quo prima salo fundamina iacta fuere,
 Extructumque fuit templum sublime Iacobi
 Quod primum Venetus Riuo construxit in alto
 Ut Capitolina templum fundauit in arce
 Romulus, & spolijs primus decorauit opimis.
 Mox diuina Petrus pandens mysteria Roma,
 Vel Mamertini clausus sub rupe sacrauit,
 Sed Petrus ut Latij, Veneta sic vltima in urbis
 Parto tenet templum, nomen cui Palladis arbor
 Proxima

Proxima forte dedit, nascenti occurrere Phœbo
 Cerno procul sanum, tepidoque afflauer Euro.
 Clauigeri sensus est prima hic de marmore sedes,
 Anticchi primum qua sedit in urbe, secundam
 Roma colit cathedram, cuius nempo emula surgit
 Urbs Veneto fundata mari dein leua per undas
 Lumina conuertens longo pomeria ductu,
 Extremumque latus videas naualia circum
 Caruleis pretepta vadis, & turribus alis;
 Et miris munita manent, panduntque recessum
 Atque aptum portum redeuntibus æquore nauis.
 Iste locus ternio fluctus maris excipit aluco
 Ore patens vno, gemina quos tuere superbit,
 Praesidio stabili munition, ac milite multo;
 Nec non ferrato calathraitis obijce portis
 Sublicio iungit duo propugnacula ponte
 Indignante maris refluxu feruoribus astus.
 Terna quoque in triplex diuisa trichora recessus
 Apparent alie regali condita sumptus;
 In quibus artifices varij, varijs labores,
 Hic spectare rudes valeas longo ordine stantes
 Pontibus aquata ter centum fronte carinas
 Quas seruant subitos inopini Martis, ad usus
 Quanta hic cogeris operum, quā magna rudētū
 Materies vasta iacet hac contortolis aula.
 Hic longos funes, transfennas, carbasa cernas,
 Velas, Threiciam Boream vincitura, Nothumque
 Structilibus congesta tholis uncoffs, tenaces
 Remorum confusi illic spectantur acerui,
 Multaque vulnicis telis, stipata recumbunt
 Arria tecta si per. Ni olim mentira vetustas
 Esset vana Deos, seui hec praria Martis
 Credere, & equorei licent penetratia Regis,
 Tot

Tot galeæ, clypeique caui, tot protinus enses
 Argolicæ potuere manus armare, Phrygasque
 Oratio ibi pulero distincta, locoque docenti
 Arma nitens longè, lateque capacibus aulis:
 Patia dum loquerer, bissonas icibus horas
 Indixere duo pulsantes ara gigantes,
 Malleus ærisonus, quem dextra vibrabat uterque
 Horas alternis signabat pulsibus aris.
 Aspicio, mirorque foro, qua turris ad astra
 Surgit, & ampla adeo, celsa ut fastigia possint
 Iammenta acclini descendere leniter actû.
 Hanc prope regales Venetorum Principis ades
 Marmore de solida constructa palatia cerno,
 Sacra quibus diui surgit contermina Marci
 Ades, qua nihil est toto pretiosius orbe,
 Huius enim facies splendescit marmore, & auro,
 Musuoque opere: hinc radiant fastigia Græjæ
 Arvis, & fuluo signis distincta metallo,
 Multiplicique tholus surgens testudine pendet.
 Tercentum nitidis ades stat fulta columnis,
 Quas macula varia distinguunt, siue Lacœum
 Rupibus excisa fuerint, siue Sinaris antro,
 Taygetiue iugis, nec non Corealis Hymetti
 Marmora ibi videas Lamenisibus exuta venis,
 Quæque metalliferis succidit Iberia campis,
 Quas distincta Phryges maculis misere cruenti,
 Cæcæ crispæ Egyptiæ, linonia Lesbos,
 Picturata Lybes, guttataque Thebais auro,
 Albæ Paros, maculosa Cebios, variata Carystos,
 Væticolorumque Thasos, rorataque murice Sidon,
 Et Libros, & Nilus Tyrios imitata rubores,
 Et diui Oebalio viridantia monte Lacones,
 Angue coloratus spectant, em pascis Ophites,
 Vir-

Virgatique vident sinuosa volumina fluctus,
 Quid pulcro Præsij laquearia fornice saxi
 Fulta, & mille locis emblemata mille colorum
 Vermiculata loquar tabula: imitantia pictas,
 Arte figuratis in sculpra toreumata saxis?
 Pro foribus templi simulacra tuebar equorum,
 Et viris similes ductos ex ære iugales
 Publica libertas quibus est signata, solutos,
 In freni & nullum mandentes ore lupatum,
 Ardua queis ceruix, caput acre, auresq; micantes,
 Prægrandes oculi, breuis alius, crispæq; cauda,
 Queis inba subsultans in fronte alludit, & armo
 Luxuriante toris, tergumque, & pectus obesum,
 Spinaque lata duos diducit concava lumbos.
 Spumosum mandant aratis dentibus aurum,
 Atque reluctantes freno fremere ore videntur.
 Indomiti que furunt, generoseque colla reflectunt,
 Acris assurgunt pedibus, cursumque mimantur:
 Hic nihil, hinnitum præter, sonitumque requiras,
 Quem forte audires, posito si murmure venti
 Inmotos sinerent tranquilla per equora fluctus
 Talem Aëta tuo Neptune impulsâ vidente
 Fudit equum tellus, tales dedit alia Corinthus,
 Tales sculpsit equos Calamis, postitque peritus
 Praxiteles opus inceptum sessoro peregit.
 Talem Pellæo iuveni Lysippe dedisti,
 Qui quondam magno sub Principe cursibus acer
 Sic oculos, sic ferre gradum, sic ora solebat.
 Sustinet hæc sacra sublimis porticus adis,
 Quinq; fores suble, & totidem qui continet arcus
 Vestibulumque sacri pandens penetrata templi,
 Illinc Sidonio vestitos murice patres,
 Purpureisque stolis claras exire videbam.

Regalique Ducem patrio cum firmate pompa
 Auratum cornu diadematis instar habentem
 Ire Senatorum magna praecurte caterua
 Ad litus, dominamque Maris conscendere puppē.
 Ante Sacerdotum graditur longissimus ordo
 Diuinas sacris mulcentum laudibus aures
 Arguta resonat cytharæ concentus, & oris
 Mox ator lituum sonitus, clangorque tubarum.
 Vexilla ante ducem discreta colore feruntur
 Alba notant pacem, bellum depicta cruore
 Purpureo, rutilum viola mentia colorem
 Cernuleique maris pacis sunt signa sequestra.
 Hic ducibus Venetis vidi data munera quondam
 Pontifice à summo sellam, puluinar, & enses
 Umbellamq; auro rutilant hæc omnia fuluo
 Regum oratores inter grauitate seueræ
 Dux vadit Veneta Franciscus Ericius urbis
 Purpurei proseres illum patresque sequitur,
 Ut litus tetigere maris, portumque paratum,
 Illic Adriacam conscendunt pontibus Argo
 Cum patribus Princeps, Regumq; Duciq; potētum
 Legati, illustris pars non ingloria catus.
 Celsa puppa sedet Princeps tabulata superna
 Purpurei tenere patres infernaque naua
 Hi proni adductis hindunt vada falsa lacertis
 Remorum aquato libransine, & aquora verruti
 Certatim, verso canescunt marmore fluitus,
 Et dilucta eropant stridens carula rostro.
 Dux Bucenotauo vehitur, Venetusque Senatus
 Hinc, atque hinc illum gemina stipante trivemi
 Ad subitos motus armisque, virisque parata,
 Qua diui surgit templum sublime Georgi
 Quaque Somaschensium florent Gymnasia patrē
 Conzi-

Cōiugæ Antoni delubra in sinibus urbis,
 Qua circumfusus Carthusia lambitur undis,
 Qua procul urbe iacet non longo tramite tellus,
 Neptuni qua frenat aquas, fluctusque tumentes
 Frangit, & undifonas compefcit caute procellus,
 Ore fluentifono, quas turbidus Adria misce
 Cum ferus inclusos emisit carcere ventos
 Æolus, & laxis prorumpere iussit habenis;
 Prograditur nauis flammanti murice lecta
 Qua geminis munita salum subit ostia castris,
 Et vaucis resonans tormenta tonantia bombis
 Euebitur Princeps verrentibus aquora tonfis,
 Utque alium tenuere rates, & nobilis Argo
 Incita remigibus falsas volat acta per undas,
 Summaque celsarum rarefcere visa domorum
 Culmina, & acria sensim decrefcere turres
 Incipiunt, altis surgens Neptunus ab undis
 Reginam pelagi venientem nauæ salutat,
 Huic late egrogium pulcro decus emittit ore,
 Et blande crispat molles leuis aura capillos.
 Nam neque cesariem crinali stringere cultus,
 Colla nec ornata patitur mollire reortio,
 Intillantque genis ignes, tremulumq; per aquor
 Irradiat niueo suffus de pectore candor.
 Hac qualis turrata Phrygum Berecynthia terris
 Imperio gaudet, sustentat dextera sceptrum,
 Hanc prope pacificus surgit dominator aquarum,
 Bellipotenisque Leo terrenis rugitibus orbem.
 Agamque premit pedibus mare, Cretica Regna,
 Quem nunquam audaces capitis demittere crines
 Cernere erit, niueis hunc virgo Regia plantis
 Mulcet, & aurato collum premit inclitya scepro.
 Talis Monoceros, cuius fortissima cornu

Nigranti frons armatur, quo territat hostem,
 Virginis gaudet se se submittere plantis,
 Virginis in gremio somnum, placidamque quietem
 Percipit, ista dedit secreti femina amoris,
 Natura; hæc quo fera est atrox innata cupido.
 Nonit adesse maris Venetus cū numina Princeps,
 Nereidumque ebrosas falsas certare per undas,
 Protinus auratam inisset consistere nasem
 Sidonio rectamque ostro, sartamque cupresso,
 Et pelaga obverti puppem, pandique fenestram,
 Inde alium spectat Dux magnus Ericius agor.
 Imperio Venetis decimum qui præfuit armis,
 Ad solum meritoque absens regale vocatus
 Restituit pacem terræque, marique fugatis
 Hostibus) & fulvum patrijs regionibus auum,
 Stans puppo extrema Princeps diademate cinctus
 Aurato cornu summa gravitate verendus.
 Exorat superos, reddant connubia fausta
 Felices tadas, Neptuni numine fausto,
 Mox actis precibus, emittisque fauencibus ore
 Fatigentem summis digitis, similemque cadenti
 Ostendens auro conclusam diuitem gemmam,
 Hæc ah, Imperij in signum veri, atque perennis
 Te mihi perpetuo coniungo fœdere Dori.
 Annulus iste tibi sponsalis pignus amoris,
 Hæc nota Rex pelagi nutu connubia firmat.
 Cum Ducis è manibus dicentis lapsus, amaras
 Annulus intrat aquas, Naxarum turba natantem
 Hæc se subit, pelagi scrutatoreſque profundi
 Prælia pro iactò miscent sub fluctibus auro,
 Vrinatorum certamine pulsa resurgunt
 Littora cuncta, premit cymbâ unga cymba propinquæ
 Læque sub innueneris inæet aquoris unda phœsælis
 Exori.

Exoritur clamorque virum, clangorque tubarum,
 Iamque mari toto votum concordia discors
 Auditur, placidus ludunt Delphines in undis
 Tranquillo Nerens attemperat æquore fluctus,
 Tum cursu certare rates, spumantia ramis
 Marmora, percussos repetito verberare fluctus,
 Prospicio, Princeps Hymenæis rite peractis
 Obuerſus repetit vicini litoris oram,
 Quæ quamvis sulſis pelagi quatiatur ab undis,
 Fons ibi dulcis aquæ scitobris emanat ab imis,
 Cui latices pontus non intermiscet amaras
 Castaque non patitur Nais sibi Nereæ iungi,
 Sic Areibus suum seruat sine libe pudorem,
 Dum fugit Alphei se deperuntis amores,
 Eleæ occultos penetrans tolluris hiatus
 Æquore sub Siculo longo reuoluta meatu
 Pura Syracusijs tandem caput exerit oris,
 Nicolet Princeps dictum de nomine templum
 Ingreditur pompa ingenti comitante Venatu,
 Et tria diorum veneratus corpora in ara
 Condita marmorea diuinum Numen adorat,
 Ac sacris adstat, peragit quæ rite Sacerdos,
 Antistesque pius Marcella gloria gentis,
 Luxq; Somaschensi cætu Aloysius ingens, +
 Nunc Sebenicensis præclarus pastor cuius
 Publica vota facit, soluitque in vestibus albis
 Talia post annum celebrat mysteria Vegæ
 Roscius Antistes, quo Famangusta nepore
 Odrisum perpeſſa ingum lætatur eundem
 Sed Latij, Grayque suum, Thuscique reſcunt
 Si natale solum spectes, hunc Græcia iactat,
 At Latia, & Thusea ciuem sacra mendia lingua
 Afferit esse suum, sumamque, de cuiusque Somascha +
 Reli.

Religiosa cohors sacri commendat alumni
 Interea fufus precibus, facrisque litatis
 Dux Venetus Nauem repetit, proceresq; patresq;
 Nobiliumq; manus comitum freta carula versat.
 Protinus adnixi magno certamine nautæ,
 Spumanti pictos curuantq; ingurgite remos,
 Et rauco fonitu perfracta remurmurat unda.
 Dum sibi respondent pavili moderamine tansa
 Vincta vadis abies celeri pede labitur undis.
 Talis Olympiaca terigit quem gloria palma
 Ibat ouans celeri per plana, per ardua cursu.
 Talis iter raris rapidis Schœnia plantis,
 Alite vel cursu victor Megareus heros.
 Incipiunt illis humiles se attollere turres
 Vrbs aperire sinum, diuorum culmina surgunt
 Stagna senex extrema premens, Antonius adem
 Pandit ibi madidos qui longius exit in Austros
 Canicis veneranda genis, inonsaque barba
 Mortales oculos, humanaque pectora tangunt,
 Aspicio structos Paro da in marmore postes,
 Sub niueaque sacros famulantes veste ministros
 Quos inter Maripetrus erat, Laurentia Longa,
 Cui tua gesta dedi verbis descripta Latinis,
 Ederet ut Thuscis eadem mandata papyris,
 Hinc propiore tholo fratres Sacra Tempia tenentes
 Prospicio, queis nigra toga est, manicaque niuales,
 Calitis ante pedes soboles numerosa recumbit,
 Quem Calaroga tulit Gufmanæ genis honorem,
 Nec procul aspicio templum venerabile Diui,
 Pannonio qui vectus equo pietatis amore
 Ignarusque doli sua pallia diuidit egro.
 Virginis admiror cultu pulcherrima templa
 Diuipara gremio centum complexa ministras,
 Glaucæ

Glaucæ sub extremis qua manibus aquora rauco
 Murmure sæpe fremunt, cœtra stat Numinis edes
 Vnius, ac Trini, cui proxima templa dicata
 Theuonica stant strueta manu, patrib'q; Soma sche
 Hoc sunt culta manent, paracho subiecta sed illa.
 Vteriore solo natiuo Diuus amictu
 Stigmata sacra gerit, Christus quæ corpore passus.
 Influxitque viro, cui circumfusa ministrat
 Turba frequens exuta pedes, & sunt recincta
 Et decreta patris seruat, cultumque propagat,
 Inde auersa sedet stadio submota virenti
 Virgineos soboles frontem vittata decore
 Porro aquata Polo gemini fastigia fratres
 Alta tenent, plenis ubi passim caluis incerrat
 Porticibus catus nigranti tectus amictu,
 Alba sed obscura latitat sub tegmine vestis.
 Vicina huic gemina consurgunt Virginis ades
 Crebra dedere illi quondam miracula nomen.
 Huic Formosa dedit Virgo, materque Tonantis.
 Obijcitur retro iuuenis, qui nuda recinctus
 Membra, iacet medijs flammis, nec dira recusat
 Supplicia, admotumque rogam non sentit, amoris
 Scilicet arbori flammis melioribus ardet.
 Stat prope Laurentem furas nudatus, & vlnas
 Contectusque humeros, ventrisq; extrema rigenti
 Cortice demissi cui sunt pro veste capilli.
 Nimiru hic ille est, celebrat, quem maximus orbis,
 Quique tuis castum fatorum conscius agnum
 Iordanes immerse aquis, vox aurea mundo
 Inclamat, properate viri, sit semita Regi
 Vndique aperta suo. Celi scrutata recessus
 Est aus inde potens, que nunc super ardua mundi
 Preperitibus volitat pennis, nunc lata relabens

His sacrata vadis sibi debita templa reniſit,
 Odium memoranda domus circumſlua tellus.
 Equa nam ſuperum non his ſimulacra coruſcanti
 Littoribus? ſparſis en circum tempora canis
 Fatidicus vates, magnus cui voce Sacerdos
 Proditur, ante diem terris, nunc ſydera pulſat
 Vertice, & exhauiſtis vni cadit Ida metallis
 Dalmanicumq; latus, Chalcisque vndosa reſedit
 Miratur ſua templa ſenex, miratur honores
 Feminumque chorum, & plena ſacraria diuis,
 Cui ſuper impoſito parua hac vacat ara, ſacello
 Vicinam ſeruât proles Alpheia molem.
 Sed tormentorum bombus quatit eminus aures,
 Hinc oculoſque rapit ratiū concurſus ad urbem,
 Et Buccentauri redditus, qua puppibus ora
 Dalmaticis ſtipata ſolo curuatur in arcum.
 Excipit hac reduces Veneto cum Principe patres,
 Qui naue egreſſi repetunt regalia teſta,
 Teſta renidentisplendentia marmore, & auro,
 Arcibus æthereis rutila certantia luca
 Talia ſpectantem ſublimi ex ade Salutis,
 Verbaque cum ſocijs magno ſermone ſerentem
 Sole ſub ardenti ſanus me corripit ardor,
 Excurritque nouo Febris mea membra calore,
 Nemp̄ meos fixit telis radiantibus artus
 Arcitenens numen (medica quis crederet artiſ)
 Authoꝝ noſtra graui percuffit corpora morbo,
 Tartareis egreſſa vadis tum Febris acuta
 Loco cæculos porſuſa graui, ſeruore maligno
 Fenoreum ſuteenſu caput, cui flammæ collum
 Ceſaræum veſtit, dextram grauat ignea cuſpis,
 Me petit, ardenti tranſſigit viſcera telo,
 Precinus interias hauriunt flamma medullas

Pro-

Proditur indicijs, geminatur æbelicus oris.
 Fitque frequens pulſus, triſto rubor errat in ore.
 Obſtupui, quod in ade Salus cui nomina fecit.
 Aegrotis ubi Diua ſolet conferre ſalutem,
 Perdiderit me morbus atrox, cogorquo repente
 Ardua ſublimis ſaſtigia linguere templi
 Diuine Triadique ſacram me conſero ad adem,
 Molior aſt tardo veſtigia languida grefſu,
 Iamque mihi vires nimium crefcente dolore
 Deſciant; ager ſtratis decumbo, ſupinas
 Ad cælum ſuſtollo manus, numenque precando,
 Auxilium cæleſte peto, quo ferro libenter
 Lethiferum valeã morbum, vel quicquid Olympi,
 Regnator me ferre valis grauiora merentem.
 Soluerat occidui reuoluto cardine cæli
 Flamminomos iam Phoebus equos, poſtq; ſequenti
 Luce abeunte locum dederat, cum, Febris aduſſo
 Sanguine paſta meos rurfus ſuccederat artus,
 Aſſidua que tabe furens per membra calore
 Inſolito vires mihi peno abſumpſerat omnes.
 Protinus accerſo medicum, quem ſemper honores
 Proſequor, Hordanum, quo non præſtantior alcer
 Morborum cauſas agnoſcere, pharmaca vita
 Corporibus præbere agris, depellere morbos.
 Nouit enim quicquid valet ars Chironia quicquid
 Hippocrates, Auicena docent, ingensq; Galenus,
 Atque Diſcorides; nouit nouis arte Machaon,
 Quid conuſa valet folijs viridantibus herba,
 Quid inuſa expreſſus quibus radicibus humor,
 Nouit q; herbarum vires & nomina mille
 Quotque ſaluſifera dant frondes arbore ſylua
 Quot Patauma tenet medicæ viridaria plantæ,
 Corporis hinc abigit peſtes, ſeu fluminis inſar

Putri-

Putrida profluuiis larva decurrat ab aluo :
 Seu nigra lethargi miseris submerferit vnda
 Torminane insonnes subigant traducere noctes :
 Siue repente oculi de vertice nube coorta
 Caligent, auresque sonent, & succidat omnis
 Membrorum moles : elephas seu turpe videri
 Obducant totum squammis, ac vlcera corpus .
 Seu premat Inda lues patris infecta venenis :
 Arida vel nimio pascatur membra calore
 Febris, & in ventrem striens descenderit Hydrops
 Seu formidentur lymphæ, seu vipera diris
 Morsibus inspiret virus, seu mixta nouercis
 Pocula priuignis eractim vestigia lechi
 Corpore perfundant, ac turpent lucida vultus,
 Seu causis prognata alijs vis rabida morbi
 Ingruat, hec valido prudens mediuamine Petrus
 Tollit, ei ratio patet omnis certa salutis .
 His lethi innumeros tutatus ab icibus egros
 In media potuit cymbam Styge sistere onustam,
 Atque Charontes pre das auferre rapine .
 Ergo vocatus adest nulli virtute secundus
 Vir Petrus Hordanus, Medice nec desicit arti
 Abstrusas morbi causas rimatur, & omni
 Sollicitus cura crescentem auertere pestem
 Pharmaca prescribit certis sumenda diebus ;
 Fomentis stomachumq; iuuat, varijsque medelis .
 Vtique repellatur cum sanguine noxius humor
 Mox iubet incidit chirurgi cuspide venam,
 Me inuisisque frequens, nullo parcitur labori :
 Sed medicina nihil prodest, nil sectio vene
 Indeprensa lues nam crescit vt hydra recisa
 In capitum segetem, semperque repullulata ingens,
 Excrucciat mea membra dolor, medicamine nullo

Lenti-

Lentior, Febrisque mei mala corporis hospes
 Irrequieta graui torquet mihi membra calore
 Decrecente die languor crescebat, & estus
 Acris vrebat, vigilantia tedia noctes
 Ris septem ~~decem~~ mihi, totidemque diebus
 Visera continuo lethalis aduresset ardor .
 Ipsa videbantur mihi strata, ac lintea flammæ
 Addere, & Ætnam flagranti culcitra pondus
 Substravi corium & apiti, sedare calorem
 Frigore sic tentans . Lauro Parnasside cinis
 Huc veniunt Helicone Deæ, quatuordecim nouena
 Lampade nocturnas flammis rutilantibus umbras
 Has inter vultu perulans Elegia propinquat
 Gellior assueti, sociasque hortatur, & ambit
 Alternum factura pedem, decimamq; videri
 Se cupit & medias fallit permixta sorores
 Protinus agnosco Musas venisse, iacentem
 Vt solarentur me, sed solamine egebant
 Ipsæ, languentem simul ac videre, grauique
 Oppressum morbo mihi facta minante suprema,
 Vt nil iam præter lethum sperare liceret,
 Attonita mensis laxarunt ora querelis,
 Effusaque genas lacrymarum rore rigarunt,
 Vt mea sic tepidis laurus reuiresceret vndis .
 Inde querebantur, medicam quod Delius artem
 Non sibi tradiderit, qua possent ferre salutem,
 Quod Medica inuictor qui dicitur artis, & author
 Pœonian non ferret opem, quam possit alumno,
 Hac tenoris mihi docta cohors arrisit ab annis ;
 Me Parma natum varias duxitque per vrbes
 Italiam, qua scumque rigas regnator aquarum
 Eridanus fluijque, Padus quos excepit alueo ;
 Qui prope Fossanum Vesuli de vertice manans

B Curris

Curris in Adriacum septena per ostia pontum,
 Pergit urbes, quas Tybris aquis præterfluit, albus
 Narq; Anioq; Arnus, Tyrrheni & lititoris amnes,
 Adriacæq; ora, Venetus Leo quasque tuetur,
 Quas Aquila Austriaca, Estensis, Gœzagagiservat
 Quas Medicæque Globi, Farnesia Liliaque Astris
 Isonla Globisque ornant, & florida vere perenni
 Secla dederit orbi: nostra hac cecinere Camana,
 Claræq; facta Ducum, fascis & bella, triumphos,
 Heroum laudes, clarorum gesta virorum,
 Gentis Atestina præconia celsa, trophæa,
 Arma Ludouici, iustum quem Gallia Regem
 Vidit Aquitanos sternentem Maris rebelles,
 Terque Caledonia iaculantem fulmine classas,
 Inde subalpinis renouantem prælia campis,
 Moxque per Europam totam, terræque, Mariæque
 Germanis, Belgis, Hispanis bella mouentem
 Perpetuo mecum cœmerunt carmine Musa;
 Ocne asque polo delapsa pæcis in ora
 Gaudia, Campani Vesuina incendia Montis,
 Cum procul Insuubrum spargens incendia belli
 Ferrea Mons peperit Ferratus secula terris
 Aonia dixere Deæ mihi; Nuper Adulphi
 Regis Hyperborei gelida bacchantis ab Arcto
 Prælia Theutonicos cum Casare gesta per agros,
 Et centum captas armis victricibus urbes.
 Mox Ducis Auriada Cyrorum Regis honores,
 Longus Alexander Princeps, quibus ante resulsit
 Quo satus æguorons Lucas moderatur habenas:
 Romulidæ, Venetumque patrum, Ligurūq; potētū
 Gesta magnifrentus, palmas resulere Camana,
 Dandula monumenta domus, gentisq; Sabella

Ro-

Romuleo, Venetique simul cognomine clara
 Dandamidum gentes deductas sanguine Regum.
 Et modo calicolum cruciatius Regis, & acta,
 Qui nostras proprio deleuit sanguine culpas,
 Italicis cœmere modis, quibus ante secundi
 Isacidorum Regis psalmos, hymnosque canebant.
 Amphitheatra gradu struxere poetica multo,
 Canonamumque nouos Longi prætoris honores,
 Qui multas iustis moderatus legibus urbes
 Iustitia populos, & ciues pace beauit.
 Claraque carminibus celebrarunt gesta Latinis.
 Hinc mihi ferta comis Daphnaa fronde sorores.
 Qualia post Themidis, decta post Palladis artes,
 Astraque dedit Doctorum Curia parum,
 Ferre videbantur tristis solatia lethi.
 Cum magis apta forent ferulis festa cupressi
 Assuetæ quondam manus decorare sepultos
 Carminibus laudata meis, celebrataque libris
 Flebat inornatis adstant Metanaa capillis,
 Indomitoque gemens laxabat frena dolori,
 Quod mea lanificis breuiari flamina parcis
 Viderat, atque meos abrupti morte labores;
 Sed magis Aonia inor dilecta sorores
 Calliope, que gesta libris heroica mandat,
 Qualia multa mihi cecinit, dura mēbra valerēt,
 Dissimulantem agro conceptum corde dolorem
 His afferre mihi diuitis solatia capit.
 Maçto animo, laurens; diuis cognominis, igne,
 Quem Deus ardenti, velut aurum, crata probauit,
 Nunc imitare, licet, virtutem; robur & alumnus
 Pæctoris inuicti, quo ferre incendia viuens
 Eto superpositus, vultui mandante Tyranno,
 Equæ pyra veluti Phœnix ardente renasci.

B 2 Sic

Sic ponit senium flammis Titianus ales,
 Mente reuolue rogam, dirum, exitiale cubile
 Vexibus intextum serratis, are rigenti
 Compactaque instar cratis, cui plurimus ignis
 Subiectus diui Laurentis membra perurit;
 Iamque vapor serpens per viscera viua, per artus
 Strinxerat expressa sacrum pinguedine corpus,
 Altius assurgit dum viscera paschitur ignis,
 Imbuiturque sacro congegit ab hic pruna cruore;
 Ast ardens flammis Martyr melioribus intus,
 Constanti superansque animo, patiensque dolorum
 Vincit crudeles calofitibus ignibus ignes.
 Eleuat utque potest turgenti lumina fumo,
 Etheraque aspiciens, flamma velut immemor, ipse
 Oblitusque sui caelestia gaudia roto,
 Quo properat lethi securus, peiora versat.
 Omnia vincit amor, quo prolem diligit unam
 Numinis Aetherei, pro cuius nomine flammam
 Has patitur, quacunq; pari tormenta paratus;
 Voluit & humana quantos pro gente dolores
 Pertulerit Patris eterni sanctissima proles;
 Ut generi humano clausum referaret Olympum,
 Ablueretque suo vos victima sancta cruore.
 Vulnera quanta tulit iuuenili in corpore virgine
 Casus, & horribilis redimitus tempora spinis,
 Affixusque eruci plantas, & braccia trunco,
 Atque manus ambas clauis terebratus acutis,
 Transfixusque pedes crudeli cuspidis vitam
 Fudit, quam lato patefactum vulnere sacrum
 Pectus aqua latices reliquo cum sanguine misit
 Ipsi etiam sterunt Christi tunc funera montes,
 Saxaque dura suo doluerunt scissa dolore,
 Planxit, & insolio tellus, concussa fragore.

Sol

Sol ferrugineo faciem velauit amictu,
 Exinctumque suum flerunt elementa magistrum
 Authorem Natura suum plorauit ademptum
 Morte sibi, Vitam doluitque iacere sopulam.
 Hac dum crudeli Laurentis igne crematur,
 Cogitat hasque graues versat dum poctore poenas,
 Ipse suos contemnit ouans, superatque dolores,
 Iucundo fruatur sensu, gaudetque peruri.
 Aestiuos veluti gelida se in valle calores
 Propter utque riuum, vel fontem propter amegum
 Vitae, florigero vel si decumbat in horto,
 Mollibus in pratis dulcem capiatue soporem,
 Quin circumstantum lacrymis vorantis cernens
 Lumina, solatur dictis sua damna gemantes;
 Ne lacrymis tentate meas extinguere flammam,
 Quas ego, proponens summi mihi gaudia caeli
 Sponte, libensque fero, letusque hoc immolator igne
 Victima calicolum Regi; pro crimine nostro
 Qui longe grauiora tulit, nobisque reliquit
 Exemplum, calcata sequor vestigia Christi,
 Multiplicisque crucis speciem mihi ferrea crates
 Ista refert, qua tollor ego super ethera ab igne,
 Vectus ut Elias flammanti ad sidera curru.
 Hasc Deus flammam immisso nubibus imbre
 Protinus, & solo posset restinguere nutu,
 Cuius ad imperium pueris insontibus olim
 Ignis in Afferij Regis fornace pepercit,
 Haec ego sed precibus sortem, votisque rogaui
 Ne Deus eripiat; nosque sua meta laboris
 Aeternam reddat nobis super astra quietem;
 Est breue quod patimur breuis est non gloria caelo
 Nos manet, eternum sed duratura per eum.
 Sic ait & tristi questis morte triumphos

B 3

Letus

Latus adit, summique petis Capitolia Olympi,
 Mortalem vitam cupiens auferre tyrannus
 Attulit huic vitam meliorem sine carentem.
 Infontem sauis hunc ausus perdere flammas
 Seruauit, cupidiisque nocendi profuit igni.
 Immortalis ei parata est in funere vita
 De decore est cumulatius honos, Et cade triiubus
 Purpureos inter proceres, qui sanguine fuso
 Pro Christo aeternam meruerunt funere palmam,
 Excelsaque humiles mutarunt ardua sedes.
 Tu quoque Laurenti nomen cum munere nactus
 Dispensare potens diuina fercula mense
 Viriutem diui, moresque imitare ferendo,
 Qua Deus ipse iubet te ferre incendia febris,
 Illius exemplo proprios solare dolores.
 His me Calliope dictis solata iacentem
 Absterfit comitum lacrymas Regina fororum.
 Perfuditque meum mira dulcedine pectus.
 Hinc ego caelestis flammis accensus amoris
 Optabam grauiora pati, morboque dolores
 Vt Deus augeret, patiendi vimque petebam,
 Qua vel ferre queam medijs fornacibus ignes.
 Protinus accessit sermone disertata Thalia,
 Cui vigor ipse dedit nomen, florensque inueniens,
 Et dictis vltro me sic affatur amicis.
 Pone metum Laurens, non haec est vltima vita
 Meta tua, sed agenda tibi maiora super sum.
 Quapropter tibi longa salus, ac vira petenda est.
 Hanc tibi fac possant diui, quos ipse patronos
 Rite colis, meritoque pius veneraris honore.
 Iuminis hoc siquidem maior sibi gloria poscit,
 Idque libens superum precibus regnator olympi
 Concedet, cui sacra litas mysteria ad aras

Cum

Cum sano tibi membra vigent. Spē concipe certā,
 Haud tua praecidens vitalia flamina Parca
 Si diuos in vota voces, quos Longa propago
 Edidit, exiitque ardens ad sidera virtus.
 Exemplo sic diua tibi Laurentia, cuius
 Cognomen, nomenque refert, cum viteret inter
 Mortales, oppressa diu, vexataque morbis
 Ex hausto viru conceptis, phannaca nulla
 Tollere quos poterant, votis, precibusque salutem
 Obtinuit, qua rite Deo famulata beatam
 In terris vitam duxit, multosque auentis,
 Ignibus aeternis quos demersisset Aernus.
 Vt moueant exempla tua te Longo patrona,
 Cuius facta libens audis, manentique reposita
 Mente, breui Diua percurram carmine gesta
 Illustris genere, usque almis virtutibus ingens
 Insignis pietate viri, qui Regis Iberi
 Consilij clarus pulchra Sirenis in urbe
 Praefectus Calabri tractabat munera Regni,
 Gente satius Longa clarum cognomen ab Alba,
 Et genus Iliacum ducebat sanguine Regum,
 A Ioue Dardaniae getis genitore supremo,
 Cui regnata fuit Neptunia Troia, Latini
 Vnde sati patres struxerunt mania Roma,
 Patrijque sua liquere nepotibus Alba
 Cognomen, Latij moderati sceptrum, secures,
 Innumeros quondam Roma peperere triumphos,
 Postquam Tarquinium procul eiecerit superbum,
 Huicque reducentes Thuscum cum Rege fugarunt
 Quando Fidenates insidos Marte repressit
 Tullius ex altis decimo iam regibus anno
 Longus aui Regis superans virtute trophaea

B 4

Qui

Qui domitis triplici quondam certamine *Thustis*
 Alta triumphali scandis *Capitolia* pompa
 Hic ubi *Tarpeis* illustrata nomina saxis
 Heroum descripta manet, atque triumphi,
 Quæ non *Tempus* edax, non inuidiosa *Vetustas*
Abroadens consumpsit adhuc, sed muta loquuntur
Saxa Magistratus, quibus hæc domus alta refulsit
Atilij Longi, qui primus in urbe triduum
Consulis imperium tenuit, monumenta leguntur,
 Hinc tria magnanimi gesserunt bella nepotes,
Marte Capenate, *Veios*, *domuere*, *Phaliscos*,
Eque Sybillinis petiere oracula *libris*,
 Auertere luem cum *Lectisternia* primum,
Sulpicio defensa diu *Capitolia* Longo
 A duce, quid memorem, *Gallosq;* ex urbe fugatos,
 Atque triumphatos *Samnites* *Marte* feroces?
Consulibus quid gesta canam *duo Punicæ* Longis
Bella? triumphantem de victis equore *Pœnis*
Volsone Longum? *Lybicas* qui primus in ora
Transmittens *Aquilas* victrices intulit *Afris*;
 Quid *Sempronio* referam certamina Longi?
 Qui *Siculo* *Lybicas* dissecit in equore classes,
Romulides *Hector* *Pœno* congressus *Achilli*,
Annibali *Trebie* hostili vada sanguine tinxit
Mox *Apennini* radices, unde coegit
Ductorem *Pœnum* retro discedere, victum
*Hannonem*que ferum *Lucanis* finibus egit,
 Quo centena tulit prostrato ex hoste trophæa,
 Haud genitore minor *consul* *Sempronius* alter
 E domitis pugna *Boijs*, *Gallisque* subactis
 Mille trophæa tulit *spolijs* decoratus *epimis*.
Antiocho victo, *Gracias* superavit *et Alpes*,
Cepit *et Herculeam* clavis cum *menibus* *Arceis*;
 Nec

Nec minus effulsit domitis *Sempronius* *Aequis*,
 Et cui victa dedit tellus *Picena* triumphum,
 Quo pugnantem solo tremuit concussa profundo,
Templa vaudent stetit, *Roma* quæ victor in urbe
 In *Longa* struxit *Casti* ter *Consulis* ade,
Pantaleonis ubi fumant nunc *templa*, *vetustas*
Exquilias inter, venerandaque *vincula* *Petri*,
 Nec *Sempronii* ades, *populos* qui rexit *Iberos*,
 Ac *Lusitanos* indictus *carmine* a bibit.
Belligeras gentes hic *Longa* pace beavit,
Mox *Tarrestiacis* alter, *Sol* occidit *oris*.
Diua genus trahit in da *suam* *Laurentia*, *summo*
Quam meritis, *claræ* *virtus* *æquavit* *Olympo*;
Laurigeris sed maior *avis* *Sempronius* *æze*
Empyreo fulget, sola qui voce *liquavit*
desolata sibi *veterum* *simulacra* *Deorum*,
 Et *mox* *profuso* *vestitus* *sanguine* *Christum*
Martyrij *palma*, *lauraque* *decorus* *auitos*
Æquavit *summa* *pietatis* *laude* *triumphos*,
 Sic *virtute* *magis*, *quam* *sanguine* *clara* *vetusto*
Glória *feminei* *sexus* *Laurentia* *pulcre*
Parthenopes *magni* *decoravit* *mania* *gestis*,
Virtutisque *sua* *claris* *splendoribus* *Orbi*
Inluzit, *par* *Astræ*, *que* *prima* *vagantes*,
Atque *rudes* *homines* *socialis* *munera* *vitæ*
Edocuit, *morosque* *animi* *componere* *fluctus*,
Institiam *seruare*, *pios* *inducere* *mores*;
 Et *placare* *Sacris* *Celestia* *Numina* *donis*,
Que *patrie* *sini* *iuru* *docens*, *que* *iura* *parentum*,
Non sic *Admetum* *conux* *Alcestis* *amavit*,
Mau *solumque* *suum* *Carum* *Regina*, *sepulcro*
Acrio *testata* *virgi* *post* *finis* *amorem*,

Ve pia Longa virum, dederat cui gratia nomen,
 Dilexit, pulchrosque parens, sua lumina, natos.
 Idque Deo confessa pijs post fata mariti
 Terna dedit, veluti Petrus responsa roganti,
 Diligere virum, generosaque pignora, cultus
 Ornamenta sui, natos, virtutibus auctos.
 Sic Sempronias quondam Cornelia Mater
 In cultu natos nuerans, in dote triumphos
 Coniuge defuncto spreuit nubia Regum.
 Vidit ve insolitum lumen splendescere terris
 Arbitratorum, tenebrosi rector Auerni,
 Antiquumque noua Longam virtutem decorem
 Reddere pacatis Saturnia seclaque terris,
 Inuidia exarsit, matremque furoris Erynnim
 Tisiphoneq; iubet superas ascendere ad auras
 Et Longa tentare necem, seuisque ministram
 Inflammare odijs, dominam quibus incita perdas
 Lethiferum miscens vino, amib;que venenum.
 Nec mora precipites imis e sedibus Orbi
 Erumpunt Furie, crinitas anguib; alas,
 Atque caput per inane movent, qua parte Vesuus
 Eruclat flammam, tetrumque ad sidera fumum
 Voluit in exhausto baratro, Sirenis & urbem
 Inuadunt, Longaq; domum, qua candida Virtus,
 Almaq; Pax habitat, bona gaudia, casta voluptas,
 Religio, moresq; pijs, iam lumina viru
 Tartareo spargunt Dirę, facibusque Ministra
 Incedunt pectus, dominam qua ferre moventem,
 Carpentem vituq; nequit, rabidumque furorem
 Inspirans cordi, furialibus acta colubris
 In scelus exarset, Stygięque accommoda fraudi
 Dirę venena parat lectis e gramine succis,
 Vsa quibus Medea ferox, & callida Circa

Dici-

Dicitur, & centum vita spectasse tyrannos,
 Ast misisse homines horrenda in mostra ferarū.
 Hęc ubi Longa bibit lethalis nescia fraudis,
 A lauro qua nomen habet pellente venenum,
 Ima per ossa fluens, & toto corpore virus
 Sensit, & exuri lethali viscera peste.
 Sed quamuis inferre necem vis dira nequit,
 Anecdoto seu rabiem frenante venenis
 Longa tamen, meliora Deus cui fata reseruat,
 Vt diuina magis se gloria panderet, egra
 Amisit vires, artusque immobilis hebet,
 Omnibus & toto resoluens corpore neruis.
 Membrorum caret officio, cruciata dolore
 Languet, & expectat superis medicamen ab oris.
 Iam medicam damnarat opem, celeste reposcens
 Auxilium, Picea iubet se ad litora ferri;
 Nec mora Lauretum diuę genitricis ad eadem
 Lectica vehitur genero comitante, salutem
 Hinc sperans, ubi virgo Deum genitura parentis
 Ex utero primum vitales venit ad auras,
 Mox ubi Virginę seruato flore pudoris
 Diuinam sancto concepit numine prolem.
 Hanc e Nazareis Galileę menibus edem
 Neminis etherei iussu per mane volantes
 Cœlicolum vexere Chori, longoque recurse
 Histrorum petiere plagas, quos Castus olim,
 Edomuit consul Romanus in chlytus armis.
 Hic stetit alba domus Tersacio ac Fluminis urbi
 Proxima, colle super calso, sed iurgis fratrum,
 Quos auri scelerata fames in mutua ferro
 Excidia armarat, rixasque exosa nefandas,
 Inde per aërios tractus ad littora venit.
 Piceis habitata tuos super Eadria fluctus,

B 6

Atque

Atque procellosos sedauit in equore motus .
 Laurete syluamque petit , mox strata viarum
 Pacis amans adigit Piceno in littore tandem
 Constitit ; hanc colles , & laura sylua virenti
 Excepere sinu ; cesserunt robora , & orn .
 Hancque salutarunt submisso vertice pini .
 Longa sacros ingressa lares , limenque verendum
 Coelicolis prono veneratur poplite Diuam ;
 Et supplex lachrymis secum sic fatur odoris .
 Hęcce sacra domus , Genitrix ubi Virgo Tonāte
 Concepit , concepta prius sine originis vlla
 Labe , parente Anna , veteriq; imperuia culpe ,
 Primus in orbe parens hominū quā sedere rupto ,
 Diuino commisit , eam generiq; reliquit ?
 Aeterni Solis nata hic Aurora reuexit
 Immortale iubar Mundo sub paupere lecto
 Vixit digna polo regnare , & fulgere diuor
 Coelicolas supra summoq; propinqua parentis
 Nil tibi nascenti Virgo nocere penates
 Exigui , auratis trabibus non lecta micasse .
 O quoties fracto gemitu dum paruula vagis
 Emodulata sonos , similes hac lecta sonabant ,
 Sepe humilem dignata locum venere sub istum
 Numina , saepe lares hac misere venēdos
 O quoties capiti fecere umbracula pennis
 Lustrantiq; , almam chorais caelestibus adem
 Nunc cinis famulata tuis capita inflectebant ,
 Nunc calathis veris fundebant lilia plenis ,
 Ipsa modo ad charam ridebas dulce parentem
 In Cilei ceu nata croco vaga purpura ridet ,
 Et modo virgineis exurgens vbera labris ,
 Huic pro lacte dabas libatis oscula mammis ,
 Nuncius huc Gabriel inopes intrare penates

Iustus ab aeterno retulit genitore salutem ;
 Etsi nomen Aue mutans , & numine plena ,
 Et nuribus virgo felicior omnibus vna .
 Diuitiā superum cui se explicuere merenti,
 Dona Dei , & quicquid veniens sapientia Caelo
 Fert setum , & plenis exundans Gratia riuis .
 Authore hic rerum tactus ignara virilis
 Concepto , castum seruasti foeta pudorem ,
 Vellus vti lana impetrabile restitit imbrī ,
 Cū cūstarent grauibus reliqua humida nympis
 Sic rubus est Moysi flamma crepitante cremari
 Visus , ut illeso mansere in stipite frondes ,
 Hic tonitru medium veluti discedere caelum
 Vidisti , simul auricoma circumdata nube
 Sensisti , nullis est quod narrabile verbis ,
 Numinis omnipotens in te descendere Verbum
 Desuper afflatam leuiter spirantibus auris ,
 Exiguamque tua Deus est inclusus in aluo
 Paruulus , immensum dextra qui librat Olympi
 Quique tribus digitis appendens sustinet orbem
 Fortunata domus , primis ubi Christus ab annis
 Vagie , atque pia blandus dedit oscula matri .
 Ipsa parens stellis libabat frontis ocellis
 Ore alterna flagrans dulci praecordia amore .
 O me felicem , cui lecta sacra subire
 Hec licet immerita , saxisque harere beatis
 Ore , manu , genibus , non me laquearia Regum
 Aurea , non ostro parties , aurove superbus ,
 Non gemma , varioq; solum quod marmore fulget ;
 Non me vel quicquid pretij maioris auaro
 Terra sinu condit , vel parturit equoris vnda
 Dedalea aut finxere manus capiatū , trahatue
 Plus latere exeso , plus nudo , ac simplice cultus ;
 Paruula

Parvula quo domus hac superat regalia tellus .
 Huic Deus ipse solo vestigia fixit, Iesus
 Ade sub hac infans lac suxit ad ubere matris ;
 Hic parvo magnas volentem pectore curas
 Aliger Empyrea stipabas ab arca satellites .
 Authorem venerata suum coluisse feruntur
 Hos elementa lares, dum nutua foederis a discunt .
 Et certas servare vices: his postibus alium
 Submisit Natura genu, falcisq; supremos,
 O dilecta Deo sedes, quam Tartarus horret,
 Et Coelum veneratur: ego si indigna sacratum
 Tango domum, ne Virgo meis irascere culpis,
 Quas abolere velim lacrymis manantibus ore,
 O ter felices lacrymae, quas ubere vena
 Manantes hac saxa bibent, quae Virginis ante,
 Mox nati pressere pedes, tuncq; sacrarunt,
 Diva decus caeli, nostrae spes unica vitae,
 Ne mites avertite oculos, frontemque serenam,
 Aspice, languentes artus, miseram dolores
 Assidue, quibus agra premor, resolutaque membra,
 Confirma virtute nova, pietatis obire
 Munera qua valeam, summo si grata Tonanti
 Mens mea, ne inaequam telluris inutile pondus,
 Aegrorum tu diva salus, pia vota precantium
 Exaudire soles, summoque offerre parenti,
 Hic ubi capta salus Mundi mihi reddere salutem,
 Has caeli regina preces audiuit, & alium
 Protinus oravit natum, cui summa potestas
 In Caelo, terrisque data est, ut redderet agrae
 Amisus vire, agros sanaret & artus .
 Tres ut in patriam donis caelestibus aucta
 Sanaque Lauræi Laurentia ab ade redire .
 Annuit omnipotens genetrici iusta petenti,

Nec

Nec mora syderavis, ut fama est, Christus ab oris
 Exoratus adit divina sacra recta parentis,
 Nazareis vivens coluit qua sedibus olim
 Et cum nullus ibi mystas, qui sacra litaver,
 Expetit qua Longa, diu quaesitus adisset,
 Opportuna sacris quod tempora lapsa fuissent,
 Extemplo sancti patuere sacraria templi
 Clausa prius, referante fores tunc neminem mirum
 Fama canit, Christus sacro velatus amictu
 Ipse sacerdotum princeps, summiq; sacrorum
 Rex, auroq; potens sacrae procedit ad aram,
 Ardentes luxere faeces penetratibus altis,
 Virgo retecta piam tultrat sub imagine gentem,
 Ritibus insolitis, qui nulla lege tenetur,
 Optabat quod Longa sacrum generumq; rogarat,
 Ut sibi curaret faciendum, sponte sacerdos
 Aeternus peragit, diuinatq; verba iacenti
 Dicta paralitico repetit, quem surgero quondam
 Iussit, & ad proprios cum stratis ire penates,
 Hac repetita sibi reputans Laurentia, morbo
 Quippe laborabat simili, corrente per artus
 Insolita virtute novo sibi membra vigore
 Impleri sentit, conjurgit sana repente,
 Et pra laetitia lacrymas effundit obortas,
 Innumeraeque refert Christo, Mariaeque parenti
 Munere pro tanto grates, donaria templo
 Addit, & incolumis firmis vestigia plantis
 Figit, Parthenopes repetentem mania Longum
 Plausibus excipium: cines, latiq; salutant,
 Vxor is reparata salus hilaremq; maritum
 Reddit, & aeternum complent nova gaudia peclus,
 Nec multo post fata virum rapuere locumem,
 Funera cui postquam perfoluit, iust a virago

Non

Non alium prater superum Laurentia Regem
 Adsciuuit sponsum, summo & dilexit amore.
 Nam velut flammis Laurentius arsit amoris
 Aetherei flammante magis, quam crasis abena
 Igne superpositus flagrauerit hostia amoris
 Nominis omen habens paribus Laurentia votis
 Peccatore concepit diuina incendia flamma,
 Frigida queis hominum succendit corda, Deique
 Lumine plena nigri tenebras discussit Auerni.
 Thesauros velut illo sacros largitus egenis,
 Terrenisque opibus regnum mercatus olympi
 Fundere pro Christo meruit cum sanguine vitæ,
 Atq; coronatus lauro victricæ, supremi
 Celsa triumphator Capitolia scandere Olympi;
 Sic fluuios manibus Laurentia sudie Iberos,
 Auriferique Hermi fuluas & Gangis arenas,
 Terrenas commutat opes caelestibus, illas
 Dum pia pauperibus donat, quas diuitem cense
 Longa domus longis cumulauerat incrementis
 Acceptasque Deo vires, propriamque salutem
 Corporis, & reliquum vitæ deuouit, opesque,
 Hospitiumq; ingens curandis condidit agris,
 Quo nullum toto maius spectatur in orbe
 Hic egrotantium curam suscepit, obituque
 Insanabilem, quos dura premebat ogestas,
 Et malsuada fames, varij morbiq; doloresq;
 Vnguebant, turbas ex omni stirpe locoque
 Vnâq; collectas summa pietate fouebat.
 Vilia sublimi non designatur obire
 Munera quaque manus, sub pauperis ore latentè
 Obsequium prestare Deo sibi visa, iacentum
 Sternere nunc lectos, agrorum pocula labris
 Ipperare, & dapibus refondere salubribus artus,

Vlcera

Vlcera deterfa sanie curare, dolores
 Lenire, & fessos solari, ac demere curas,
 Ignitis gelidosq; animos accendere verbis
 Aniaq; ad patrium conuertere pectora caelum.
 Forte per ardentis dum serperet ignea venas
 Et passim tetro vitiatâ cadauera morbo
 Sterneret atra lues, quam terri si fuderat O cus
 Parthenosque late populantem mania pestem
 Non est passa suos unquam penetrare penates,
 Sed procul hospitio, cui nomen turba virorum
 Incutrabiliu dederat, diuinitus arcet.
 Tertia ubi Maria Francisci signa secuta,
 Militiamque sacram, dederat cui nomina prouida
 Diua, laboranti fada contage salutem
 Restituit, sancta reuocatq; ad munera vitæ.
 Inuisusq; domi dictis vitalibus agros
 Solabatur oppem rebusq; ferebat egenis.
 Plurima languentum sanauit corpora, morbos
 Expulit & tactu, precibusq; ad sidera fuisit,
 Assiduo concussa quibus vel membra tremore
 Nutabant, tremulog; gradu qui crura mouebat,
 Ignea queis febris, vitiatâ aut corporis humor,
 Vel quibus illuuis membris immunda fluebat,
 Vlceraue exesa serpentina carnis hiabant,
 Vel tumefacta quibus rabio praecordia, & acrem
 Insincera sitim miseris exciuerat aluius,
 Quis rigor immotos stupidas sopiuerat artus,
 Quosue animis captos agitans vexabat Eryanis,
 Vel quos obstrusi nulli ius cognita morbi
 Versabat strato miseros diffusa per artus.
 Sed prius enumerem, vasto quot in equore fluctus
 Spumescant, humiles quot inuadēt flumina cāpos,
 Quam quot opē vario morbo languentibus agri

Diuis

Diua iulit, quam quot validos, hilaresq; remisit.
 Solis ut ad mensam, cumctis qua rebus abundans
 Fertur, ad hospitium Longa vaga turba fluebat,
 Aegrotique inopes, & cunctis rebus egentes,
 Auribus, aut oculis capti, linguaue carentes
 Officio, imparibus nonnulli curibus ibant,
 Et quacunque via se Longa ferebat egentum
 Oppertens hanc turba frequens per strata iacebat.
 Hec miseris prebebat opem, tornatilis aurea,
 Plenaque muneribus, manibusq; simillima spofi
 Calestis manus huius erat, qua libera dona
 Spargebat, varijs nec tantum corpora morbis
 Aegra, sed insana vitiorum peste labantes
 Curabat mentes, scelerum tenebristq; sepultos.
 Ad lucem reuocabat, amans quam Rector olympi
 Sancta dedit nobis vitæ præcepta gerenda.
 Sapius hac iustam diuini numinis iram
 Auerit supplex, pulchra Sirenis ab urbe,
 Sirenes blandas, venalia corpora quaestu
 Illicitæ Veneris, Circes noua monstra nefanda,
 Ad castos mores, vitamque reduxit honestam.
 Pertectas scelerumque lupas, vitæq; prioris,
 Inq; pudicitie postitas discrimine sacris
 Inclusit claustris, que religionis amore
 Adde sua, & sumptis posuit, diuisq; sacrauit.
 Coniugio stabili iungens doi xit egenas.
 Et si qua ganeis abducere scorta nequiuit,
 Ipsa die Veneris Venere interdixit, & ampla
 Ne scortarentur stipendia soluit, honore
 Luce cruci affixi hac iusta mercede redempto,
 Sæpe famam patiens ieiunij longa solebat
 Dūcere parca Ceres victum prebebat, & vnta,
 Strata habuit tabula sponse vestigia amanti.

Instituitque preces, & sacra piacula nocte
 Rite ferenda Deo pro manibus igne piandis,
 Subsidium quibus ipsa freuens pietate ferebat,
 Iussit & iudici Nolani pulsibus eris.
 Hunc modo Christicolæ morem, ritumque secuti
 Inducunt, sub nocte preces ex turribus altis.
 Ter ternis Campana sonant turribus ora,
 Vt Deus inferno desinctos libaret igne.
 Quos abolenda tenet labes purgante sub Orco.
 Hospitijs Longe peregr nisiq; ampla patet ante
 Tecta, quibus patres, quos dixit ab urbe Tente
 Ipse sodalitiij sacri fundator, & auhor,
 Maxque cuculligeros deuinctos fune sodales,
 Assisq; patris vestigia sacra secutos
 Aethere ceu missos, & amicos Longa Tonantis
 Excepit, iussitque prior considerare in urbe
 Parthenopes, illis proprias concessit, & ades
 A stabulo dictas, noua ceu presepia Christi,
 Euphebi templum Francisci ceste alumnis.
 Quam superis accepta forent, quam grata Tonantis
 Gesta pie Matris, miracula crebra probarunt,
 Victa quibus natura suos submittere fastes
 Sepe coacta, suas vires confessa minores.
 Dona laborate Cereris Laurentia saepe
 Celitus obtinuit fidei virtute potentis
 Ac velut e Cælo prisca acceperat cadentem
 I saccis mannam, deserta per inuia gressus
 Dum molirantur, sic Longa recentibus olim
 Panibus impleri meruit diuinitus, arcam
 Quam vacuum reperere prius stupere refertam
 Mox Cerere ancillis iussit largiri e seam.
 Sic gemmi multi, quos nullus ductor agebat,
 Sed qui per cornuos olim demisit eremi

Elia, ac Paulo primis cultoribus escam
 Annonam Longe hospitio vexere carenti;
 Forte ministrorum culpa cum nulla manerent
 Tunc alimenta domi, quibus eger catus egebat.
 Aemula Romulea Paula Laurentia, parque
 Birgitta meritis Solymas inuisere terras,
 Ex quo Nazaream lustrarat Virginis adem,
 Et Christi cupiens cunabula sancta tueri,
 Et tumultum vite venerari, oscula saxi
 Figere, qua superi seruant vestigia Regis
 In melius vertit consulto numine votum,
 Namque Dei monitu solido de marmore templo
 Dissiparè Matri Solymæ de nomine dictum,
 Canobiumq; suis opibus construxit in urbe
 Parthenopes, ubi prisca sequens vestigia Clara
 Assisij diuina patris vexilla sicente
 Virgineum catum, quo nullus sanctior orbe est,
 Legibus instituit sacris Antistitia perpes
 Pharnasijs iussa sacras moderantis habenas
 Clauibus, & Petri postes referantis Olympi
 Inde propagari cepit sacer ordo per vrbes
 Italia, quem Diua polo tulit auspice terris,
 Innumerasq; Deo peperit, pia germina, proles,
 Hinc Capuccinatum quas sic dixere, Sororum
 Religio creuit, nomenq; quod exiit Orbi
 Viribus exiguis primo, maioribus inde
 Auspicij nullaque situm minitante senectâ
 Aeternam recipit ventura in secula famam
 Sacra ministrabat Longæ socijsq; Tieneus,
 Atq; Teacini catus moderator, & author,
 Cui nomen Caieta dedit Vicitia patrem,
 Abditag; humanis mysteria sensibus idem
 Sepius auditis Mariæ ex sermonibus hausit

Sen-

Sensaque percepit sacris abscondita caribus,
 Hauerat absque libris qua numine Læga docentis
 Inde Tieneo clarus pietate Liardus
 Succedit, cui plena Deo Laurentia mira
 Fatidico cecinit venturi præscia, diuas
 Bellorum flammæ, atq; impendentia damna
 Parthenopes, ardentis nimiumq; propinqua Vesui,
 Aemulaque Aetnæis incendia sæpe ruinis.
 Abstrusus hominum sensus, & menta repostæ
 Lumine diuino persufa videbat, & hostis
 Tartarei insidias, atque ignea tela Draconis.
 Et Stygiæ acies repulit cælestibus armis,
 Noctè, dieq; Deum precibus, votisque rogabat.
 Sæpius affari dilectum visa Tonantem.
 Et Christi notas audire, & reddere voces.
 Mentè subire polum, superosque assueta recessus,
 Emphyreiq; frequens penetralia cernere Olympi.
 Humanos extra sensus arrepta, caducas
 Resq; oblita hominum cæli super atria mente
 Ibat, diuini præagustans gaudia Regni.
 Vidit ibi arcana, qua non humana referre
 Lingua potest, oculo nunquam subiecta, nec auris,
 Quæ vix æthereæ mentes cælestibus oris
 Enarrare queant, illi commercia Cæli
 In terris aderant, quoties sub nocte silenti
 Sola reperta, preces tacito dum funderet ore, &
 Visa ad humo sublata leues pendere per auras,
 Et terris librata nihil debere relictis.
 Non secus ac auium regina liquentibus auris
 Summa tenet, solem diu fixo lumine cernit,
 Hinc hausit viuens olim mortalibus oris
 Lucis inaccessa inbar, immemorabile lumen,
 Numen ubi potuit sub læta nube tueri,

Cuius

Cuius ab aspectu cælestia regna beantur.
 Hec spectata diu, morbis, quos passa libenter,
 Constantique Dei causa, velis ignibus aurum
 In terris vitam dignam cælestibus egit.
 Palmaque ut aduersa mole inclinata recumbit,
 Pressaque ponderibus vitrix euadit in aurum
 Haud secus aduersas vires Phlegethontis iniqui
 Contempsit virtute potens Laurentia lauro
 Digna triumphari, quodque illi publica cura
 Imposuit pondus forti luctamine vicit.
 Omnia vincit amor cælestis, cuius ab igne
 Saucia languerat summi pia sponsa Tonantis.
 Ah quoties illam cæli pius ardor adegit
 Intima ab accenso suspiria corde trahentem
 Tingere pallentes nativo murice malas?
 Ah quoties inter suspiria deciduus ros
 Labitur vber tim, gemitoque e fonte liquidum
 Cor fluit in lachrymas, & dulcia mentis amatis,
 Murmura lingua ciet, vocisque cadentis imago
 Interrupta sonat, blandisque implexa suspiris
 Dilecti repetit venerabile nomen Iesui?
 Sub sacra Cereris specie quem diua frequenter
 Esuriens Cæli panem stimebat ad vras,
 Equo face, dotis manibus vitalia liba
 Accipiens verbis his affribatur Iesum.
 Tunc igitur, cui iure pari concessit ab euo
 Orbem regnandum Genitor, cui machina Cæli
 Tata patet, breuiorque amen, quæque potis implo
 Te Dominum clausisse sinu, in qualis olympo,
 Et quantum frugis sub nube reconditus arcta
 Hic ades? indignam dignavis munere tanto,
 Quod nihil aut vermis sum vili et puluere cretus,
 Tu sacer ille arces, quæ quondam vidit Abramus

Sup-

Suppositum nati in fontis pro cado parata.
 Tu vetus ille agnus, quem gens epulata quotannis
 Cum festinata Cerere, atque agræstibus herbis
 Mandebat, tu libas sacros lectissima in usus.
 Tu manna à Cælo veniens errantibus, esca
 Dulcis & optatos referens cuique ore saporis.
 O nostram miserate famem, miserate labores
 Vno cum satures tot Diuum millia verbo
 Alituum celestem, acies, super ethera quanta
 Cura tibi est, & quantus amor, tua viscera nobis
 Ut dones epulanda, cibum, potumque saluis.
 Tu volucris nempe illa, tuo que sanguine pullos,
 P'isceribusque tuis terebrato pectore pascis.
 Salus vita hominum, non enarrabile munus,
 Per te melliflue rorant dulcedine mentes,
 Cordaq; inexhausto mellis torrente redundant.
 Teq; cohunt, sancti nobis da pabula amoris
 O amor, ò nostris animis sincera voluptas,
 Discute luce tua tenebras, & pectore nostro,
 Facque cor ut nostrum radiorum mole refusum
 Multicolorè pius imitetur luce columbas.
 O vitam superos animæ domus induat ignes.
 Inque tuas abeat flammæ, ut vertitur ignis
 In faciem, viresque nouas quodcumque calenti
 Turbino corripitur: rapiant me incendia amoris.
 Et me Christo tuisi non indebito posces,
 Transfer in effugiens nobis tuq; omnia supple
 Nos ubi desicimus, tua nos presentia firmet.
 Te vigeat presente omnis fiducia nostra
 Solis nota pijs vulgæ inconcessa voluptas.
 Diuinis gaudens epulis fac ethera mente
 Concipiamus subitog; omnes mihi corripe sensus
 Inque tui apectu liquido ardens corde quiescam.

Assere

Affere me Caelo, dum te sub pectore condo,
 Eripe me vinculis, & libertate perennis
 Me dignare poli, me cœtibus adde beatis.
 Talibus affari dominum Laurentia verbis
 Consuevit gaudens cœlesti accumbere mensa,
 Ardentemque animam diuina in viscera mentis
 Interiora vocant, stabatque immobilis artus
 Ac si sancta foret vitalis luminis aura,
 Qualiter imbriferi degens in vertice montis
 Desitit exanimis vixq; amplius aera carpit,
 Hunc penes horrifono si decidat athoro fulmen,
 Inque ipsam transfusa Deum Laurentia viuitt.
 Non viuitt tamen ipsa, Deus sed viuitt in illa.
 Cœlesti ambrosia, diuino nebare mentem
 Illa velut corpus dapibus pascebat inemptis.
 Vnde magis flammis Diuini ardebat amoris,
 A quibus, vr Phoenix vitali ardore perusta,
 Solis ab æterni radijs renouatur in æuum
 Latenter moriens, iterum festiuus ad ortum
 Fœnera vitali mortalia sœnore pensat,
 Aethereas porro ad sedes Laurentia carnis
 Vsa satis laribus tam pleno pectore anhelat.
 Quam cui Iudeas votum contendere ad arces,
 Perq; urbes Phœrias iter haurit, & vrbe Canopi
 Parthorum iaculis, contortoque ocyor igne
 Currit iter, vota sçq; volans festinat ad aras
 Ardentem fragiles artus, & corporis agri
 Linqvere pondus iners Longam, celo que potiri
 Iam iudum, n meritam cœlestia regna beatas
 Transiit ad sedes perfusam luce perenni
 Rex Cœli frontemq; illi diademate cinxit
 Christus, & æterni concessit gaudia regni,
 Aethereo exceptam solio dignantur honore

Omnes

Omnes cœlicola plausuq; ardente canoras,
 Exercent plebs cytharas canuzq; celebrant,
 Haud secus eximitur dira dum sede Leonum
 Fastidicus Daniel, & prima redditur aula,
 Florentem nulla temeratus labe iuuentam
 Applaudunt Cinas, magnis & honoribus auctum
 Suspiciunt, gratantur ei, gaudentq; salute
 Haud secus cuius remeans Golliaide Pastor
 Adonitam Solumum stipatus milite in urbem
 Vadit ouans Cytharag; sonant. Super atria Cœli
 Birgitta nunc Longa sedet Pauleq; propinqua
 Haud virtute minor, meritq; æqualis vtrique
 Primorum vel digna patrum transcendere metas
 Lucis inaccessa, diffuso lumine suget,
 Quasque preces longe fundebat nuder ad auras,
 Nunc patris æterni, quem cernit, fundit ad aures;
 Vreg, post obitas clades, orbisq; nocentis
 Exilia, & Stigij domus, insignia Monstri
 Illic perpetuum titulus florentibus æuum
 Cœlicolem sciata cheris agit atheris oris
 Sic hyemem post edomitam, secundaque nymbis
 Tempora, florenti letatur sidere mundus
 Solibus hinc multis, cunctisq; nitentior astris
 Assulsit Maria paulo post funus Aerbas
 Quam, Christo peperit monitis cœlestibus olim,
 Contempto mundi fastu, rebusq; caducis,
 Ardua terrarum dum linguere mente iubebat,
 Quam breuis ostendens hæc sit mortalis ad vsus
 Condicio, quam nos fluxos natura creauit,
 Suadebat contra vulgi communia vota
 Temere diuitias, periturosq; orb; honores,
 Et nihil humanis animo considerare rebus.
 Ergo pios monitus, vestigia sancta secus?

C

Ter.

Ter mulcanorum Domina Laurentia claris
Cir cuiusfusa caput radijs, diademate frontem
Cincta, iubarg; alnum diffundens corpore toto
Apparet, mortisque diem praedit, & annum,
Nec dictis est vana fides, nam tempore longe
Prædicto felix Princeps mortalibus oris
Decedit, regnumq; perit sublimis Olympi.
Alteræ post obitum Longæ se volueras aetas,
Cum tumulo positum Diæ venerabile corpus,
Quod non tæbe dies ulla viturât, odorem
Cælestis viola spirans, auctumq; capillis
Nec non ungue noua, dictu mirabile, in amplum
Sarcophagum migrat, mox cœu rediit in sepulchro
Bracchia protendit, populo min ante, Ducisq;
Ter mulcanorum corpus complectitur artæ;
Quis tumulo moriens se consili iussit eodem,
Vt, quo viuentem terris dilexit, amore
Exciperet sociam vitali lumine sanctam,
Sic tumuli in partem Martyr Laurentius ignem
Pro Christo passus Verrano conditus agro.
Excepit Stephanum Solyma decus urbis, & orbis.
Defunctis eadem fuerat eua gratia viuis
Durat, amorq; idem, viuit post funera virtus.
Diua corpus adhuc violæ fragrantis odorem
Exhalat, quam summa colunt viridiora cæli,
Illius ad tactum longuentium multa salutem
Membra receperunt, Erebiq; e limine plures
Erepti vitam reserunt tibi Longa receptam,
Reptilia admoium diu: caput vlcera sanar,
Quæ sanare negat medica Pedalirius arte.
Hinc Longæ tumu tum in gremio Sirenis amata
Pauper ægus, diues forma, Sebribus aderat
Aduenitq; illes tandem prope antibus annis,

Quando

Quando augusta manus, lectiq; ex orbe Senatus
Purpurae proceres, secreta indagine ritus
Cura quibus munire sacros, abolere profanos
Incumbit, populisq; notos inducere fastos
Indigentur sancto te dignabuntur honore
Cum triplici canos cinctus diademate crines,
Romuleus pastor, Petri successor, & hares,
Arbiter & Mundi qui subijcit omnia dextra,
Diua Palestinæ addet tua nomina fastis,
Pictaq; thuricemas simulacra colenda per oras,
Et niteos statuet diuinae frugis honores,
Tum diues decorum magno certabit Olympo
Æmula terra tibi, fumabunt templa per orbem,
Ad tumulumq; tuum concurrent undiq; gentes
Quas pinguis secunda solo Campania nutrit,
Te populi lateque colent, qui Massica, quique
Vfentem, Sarnumque bibunt, qui sicca Tanagri,
Quique habitant rigui felicia culta Galesti,
Quos Atina potens, quos fertile pascit Aquinum,
Quas Præneste vetus, quos mater Aricia & Alba
Quosque suburbanis vetus Ardea mittit ab oris,
Oppida Sabinæ clari montana relinquunt,
Sulpicius Consul Longus qua Martia subegit,
Quæ domuiq; feræ Latius Sempronius armis.
Ei qua Romana ductis ex urbe colonis
Impleuit Consul Sempronius, atq; Triumuir
Fulvius, Æneada Longo cognomine clari
Sponteruq; ferent mox thura Sabæ sepulchro,
Et meliora tibi, quam Laurentalia sacra,
Romuleæ altricis, stauent de more Quirites.
Hinc quantum Longa quondam petiisse salutem
Corporis agrotos resoluta profuit artus
Cernere Longæ poteris, si quidem nec tanta tulisset,

B 2 Nec

Nec tam præclaris, nec tam sublimibus actis
 Numinis æterni famulata fuisset honori;
 Vnde sibi ac multis cælestia regna parauit.
 Reddita depulso merbo nisi sana fuisset;
 Attulit innumeris ast quæ sanata salutem
 Hanc quoque Longe tibi reddet Laurentia, cuius
 Inclita Nilivæ mandasti gesta papyris.
 Hanc pete, & accipies, aderit tibi diua roganti,
 Ne dubites, viresq; tibi mox reddet ademptas,
 Inde tuos poteris iustos complere labores
 Hisce Thalia mihi verbis peruast, ut eger
 A Diua auxilium peterem cognomine vitæ.
 Dixerat, & reliquæ dictis plausere sorores,
 Mox Semproniadæ spectarunt prælia Longi.
 Picta meo videre Deæ quæ forte cubili
 Carminibus tum scripta meis, placet illa referre,
 Heroum quæ gesta canit præclara, Camenæ
 Vt me quem morat simili gaudere Poesi
 Consolaretur, curasque auerteret egras,
 Importuna mihi quamuis tunc ista putarem,
 Quem grauiora mea premerent discrimina vitæ.
 Submissa sed voce canit, fastidia nobis
 Ne creet, ut Longus certamine victor equestri
 Fuderit Amibalis turmas Phæcontis ad annæ,
 Romulidæ quæ tela vibrans Ionis armiger ales
 Fulmina Tæi peio longe inculatus ab axe
 Punicæ fulminei te fregit tela furoris,
 Ter Simoenta Padæ, Xanthum Trebique cruentis,
 Fluctibus æquauit, Troianaq; castra Latinis.
 Soluerat Ausonias Poenorum incurfibus aras
 Cum Siculo accitus per cœvula longa Peloro
 Ad Trebia venit salis urgeatibus annum
 Longo ornere via Ticinæ ad litora fracto.

Scipiæ ad laturus opem, cum milite fesso
 Constitit & Trebia positis trans flumina castris
 Proxima Gallorum populantes prædia Pœnos
 Aggressus primum certamine fudit, omistos
 Et spolijs spoliat, prædisq; recentibus hostes
 Amibalemq; suis effuso Marte forentem
 Auxilium terrore fugat, fugientibus instat
 Fulminis instar agit, stormiq; premigruentes,
 Quales in aduersas quercus si quando procello
 Incubuit Boreæ gelida bacchantes ab Arcto
 Oppositisq; Notus conspiret prælia miscem.
 Frondeæ tecta gemunt, ramique iuribus Aulibus
 Dant gemitum atrui, concussaq; plurima cæpis
 Glans cadit, ingentes auulsis stipite trunci
 Labütur, pareunt hostes, quos & horridus Auster
 Decutit arboribus frondes, aut nubibus imbres
 Dejicit, aut voluit fluctus, aut torquet arenas.
 Consulis Atilius cognati signa secutus
 Inclitus, & doniuis olim Sempronius Equis,
 Piconisq; Sophus, iuris prudentia nomen
 Cui dedit, Alba suum cognomen Longa vetustum.
 Cassius, Avelius, Pompeius fulmina belli,
 Suspiciusq; iugens Pœnos victricibus armis
 Proferunt, ac iæq; metum, mediumq; per agmen
 Limitem agunt quocumq; volant, nec tela nec enses
 Intrepid; metuuntis Pœnos dare terga conctos
 Magnanimi proceres urgent quos Brixia mater
 Auxilio misit fortissima pectora bello.
 Hos Semproniadæ Aquilis victricibus addens
 Hercules genitis spectato robore, & ausu
 Amphiterionidæ magni monumenta parentis
 Pro Chypis pictos iussit gestare Leones,
 Quos Longi gessere prius, quam menti a Roma

Poneret ad Tyberim Remo cum fratre Quirinus.
 Romulidum primis victoria fuerat ausis.
 Cenomanum victus virtute, ac viribus hostis
 Insidias parat, atque dolor componit, & astu
 Callidus incautos inuadit mane Latinos,
 Marte fatigatos, multoque labore viarum.
 Ieiunisque diu, quos nulla refecerat esta,
 Frigore confictos, madidosque calenibus igne
 Atque cibo Poenis, oleoque fluente perunctis,
 Quos intempesta pugnae dux nocte pararat.
 Vix Aurora polo surgens dimouerat umbras
 Noctis, & albenti consperserat aethera luce,
 Improvisus adest cum Poenus, & agmine facto,
 Et iactis iaculis de castris elicit hostem
 Dux equitum Mago Romanos Marte laceffit,
 Moxque fugam simulâ Numidarum more sequentes,
 Trans fluminem ducit nocturnis imbribus auctum
 Romuleos equites, hostili fraude relecta
 Hos reuocant Consul, nimium qui laudis auarus
 Mensus ab eventu reliqui discrimina belli,
 In patiensque mora, stimulant dum prospera rerum,
 Ardet intrare manum, socius sed Scipio pugnam
 Detrectat, grauiora timens sibi vulnere primis,
 Longus ac assuetus palmis victricibus heros,
 Quem non mille acies, non millo pericula belli
 Deterrent, quis ductor, ait, quis tertius urbi
 Iâ superest consul? quam altera restat in armis
 Sicilia? En omnes Latia, Daunique nepotum.
 Cenomanumque manus adsunt, & praelia postcunt.
 Quod cupiunt omnes, vnus collega moratur,
 Tristis agrotans animo, quam corpore Consul
 Consilioque carens, senio, ac morore fatiscit.
 Nos intra Italiam, vel castra timebimus hostes,
 Quos

Quos nostri donare patres Carthaginis alta
 Menia pulsantes? quorum caputia triumphans
 Manlius adduxit Longus tot millia in urbem,
 Nostro solo patrio pelli patiemur, ibero
 Exclusi, & nostra victores urbe potiri,
 Quos modo parat docet vinci victoria posse?
 Dij prohibeto nefas tantum, vel dedecus armis
 Ausonia, meliora iuuat sperare, nec vsquam
 Cedere, vos facit fidissima pectora Martis,
 Qui mecum Siculo vicistis in equore Poenus.
 Nunc terris maiora manent ex hoste trophaea,
 Si faueat fortuna meis non inuida capitis,
 Quare agite inuicti, mecum grauior aqi passi
 Aduersus Poenos vos acri accingite pugna
 Me duce de Poenis iustus exposcere poenas
 Tempus adest, siquidem nos vitro prouocat hostis,
 Ne Latius vallo miles debere salutem
 Fas putet, aut clausas pulsuri cuspidis porras.
 Ite, aperite viam ferro, vos fortia speres
 Facta docent, ignaua alij sint otia cordi.
 Quorum preclare nullus precordia laudis
 Tangit amor, nulla ad magnos spes suscitât ausus.
 Infelix animo viuus, natoque salutem
 Aceptam referas pugna cecidisse decorum est,
 Aut vitam patriâ pro libertate pacisci.
 Vos o Cenomani quorum vicina teruntur
 Arua, flagrant; diu Libycis populacibus agri,
 Indote si dignum patriâ si sanguine pressans
 Robur inest vobis, totis nunc viribus arma
 Sumite, & de vestris depellite finibus hostes.
 Herculeumque genus virosque ostendite factis.
 Hec ubi dicta dedit Consul, volat aggere aperto
 C 4 Primus.

Primus, & armipotens animis Deus incidit ardos
 Bellicus, armigeras accendit in arma cohortes,
 Tunc simul are cauo sonauerunt classica Martem.
 Raucus & increpuit stridentem micrumue clangor
 Romuli erumpunt equites, peditesque sequuntur,
 Quo Consul clamore vocat, quatit aura comantes
 Cassidis auricomae cristas, humeroque resulget.
 Sanguinei patrium sagulis decus, emicat auro
 Vestis, & Herculeum pratendunt signa Leonem
 Inuictis manibus, saeo & victoris ahenō
 Frustrā luctantem pedibus, caeloque minantem
 Hunc ascendentem Clypeo gesserē nepotes.
 Irruit in Poenōs Consul, quaque obuia densos
 Arcat turba globos rumpens iter aquore fertur
 Ac velut horrendum currens per nubila fulgur,
 Obstantes aperitq; manus, densasq; phalanges
 Incerto terrore fugat, mediūq; per agmen
 Sternit iter, Poenosque mētis mucrone cruento
 Nec secus, ac messor flauentes inter aristas
 Obuia quaque fecit, qualis vis dira coruscā
 Fulminis, & dira rapiens cuncta procelle,
 Qua nemus umbriferum saps ab radicibus imi
 Sternit humi, secūq; rapit cēta alra, domosq;
 Haud aliter quacūq; furens premis agmina Consul
 Dissipat hostiles inuictō Marte ceteras,
 Perculsasq; ruit trepida formidine turmas
 Proximus immissis exercitus omnis habentis
 Urget equum pressis calcariibus, ille repente
 Currit in obstantes, & pectore pectora rumpit,
 Marte furunt acies, peditem pedes obuiū, urget,
 Atque equitem congressus eques, clypeiq; resultat
 Impacti clypeis, collucēt fragmina arena.
 Ferenssa resonant galoa, strepit ensis acumen
 Ictibus.

Ictibus, & sonitus vasto circum undique caampo
 Intonat armorum, bellanti ut sanguis in amnes,
 Horror ubique ingens, oriturque miserrima cedes,
 Corporibus sternuntur agri, fossaq; redundant
 Sanguines, & trunantant effuso plena cruore,
 Exensos equites equus, & super arma volutus
 Aeri sonis Dominum pedib. proculcat, & hostem
 Armisq; corporaq; & miseranda in caelo virorū
 Semianimes volliuntur equis tremitt obruta tellus
 Grandine missilium, iaculis syluescit acutus.
 Fit caedes, ostesque ruunt, urgentq; premuntq;
 So se mista acies, & cocco Martis amora
 Inerte fluitant, vel turbine mentis adacta
 Neutra tamen penitus cedit Pars, utraq; pugnat
 Vtraq; persistit, non deficit ardor utriusque.
 Pugnat ubi Consul glomerare incendia belli
 Visa cruentato sinit Bellona flagello.
 Cynthus arcitenens lathalia spicula vibrat,
 Fortis Atlantiades Cyllonida dimicat harpe,
 Amphithryoniades nodosum robur, & arcum
 Solllicitur, clypeo sauit, Marsq; ense cruento
 Non mihi centenis resonent si vocibus ora,
 Tot caedes narrare queam, quot dextra magnū
 Consulit, aut contra Tyria furor edidit ira.
 Talis Bistonis late Gradius in oris
 Offibus albentis, & cunctis sanguine campos
 Belligerog; premit curru, telumque coruscāt.
 Sternit & aduersus horrenda strage phalanges.
 Dum ridet Bellona, videns laniata rotari
 Membra, & nodosa caput à ceruice reuulsum
 Aera per vacuum iactari, & braccia, & armos,
 Dissectosq; pedes sine nomine corpora trunca
 Annibali congressus Eques noua praelia miscet

Longus, & obstantem ferro premit, urgat, & instat.
 Fulminis instar agit, tanto si fulmina Caelo
 Dissident tonitru, quanto Dux turbine Poenum
 Alter ut Aeneas Turnum, vel ut Hectora Achilles.
 Obvius ense quatit, quatiturque, per aera credas.
 In mare, aut Rhodopæ cœcurvere, & Ossan Olympo,
 Aut maris Euxini tumidis Symplegadas undis
 Concurrere putas. Cælum miscere, solumq;
 Fulmineo mucrone latus Sempronius hostis
 Perstringit socio compensans, vulnere vulnus
 Scipitro inflictum, pugnaq; recedere vulnus
 Exoritur plausus, victorq; Latinus ubique
 Clamatur Consul, quamvis fors invida magnis
 Imber, hyemsq; rigens, tempestaq; horrida caeli
 Noxq; superveniens, vitæicia sortis merenti
 Abfulserint, fessusq; via, pugnaq; labora,
 Ievnus, pluviamq; madens, & frigore pressus,
 Parq; animis hosti miles, sed viribus impar
 Post Elephantorum ferro prostrata gygantum
 Corpora mole gravi, celsas aquantis turres
 Deseri: infractus pugnam, parq; castra requirit.
 Interclusa vadis Trebis, mediumq; per annum
 Imbribus assiduis, niubusq; cadentibus aëstum
 Dum natat, armorum de pressus pondore miles
 Mergitur, & gelidis vitam deperdit in undis.
 Obluctantur aquis, aduersaq; flumina rumpunt
 Multi equites, fluvius contorta rapacibus undis
 Armisq; corrippeq; vorat, quibus ira pepercit
 Hostis, equi volutantur aquis, fortissima pessimi
 Corpora tempestas rapit improbita natatu.
 Hæc ubi prospexit Sempronius, ægmina magna
 Resplendens clamore vocat, renocetq; ruentes
 A fluvio terminas, subito, medioq; per hostes

Impete rumpit iter, veluti per nubila fulmen.
 Insequitur generosa phalanx, exercitus omnis
 Hostibus attonitis dextra, leuag; fugatis
 Nolte perit Consul Troiano structa Placento
 Moenia, Romuleis Urbem munitq; Colonis,
 Quos nuper Longus Tyberina duxit ab urbe
 Atrilius pulens Romanus, & incola Parmæ
 Cæsibus, rondo genus Longi duxere nepotes
 Ichys qui Parmæ decorarant moenia ciues
 Sanguinea Romulo clari palmisq; trophæis
 Ingenio, & fama cel. bres, ut Cassius olim
 Parmensis Vates Tusco feruentior anne.
 Heroum quis gesta, tulit quos Cassia Longa
 Progenis, celebrare quæat, fascesque, decusque,
 Vnde genus duxere patres, quos Adria, Ateste,
 Ac Regina maris tulit, vrbq; Anthenoris ingens,
 Quis Semproniatum valeat decora alta, trophæa
 Meonia cantare iudis, subibusque Latinis?
 Talia narrauitem, tum dicere plura parantem
 Gestu virum Musam reliquit, inuere sorores,
 Ut suam faceres, fundret requiescere sessum,
 Megue laborantem, non hæc sibi carmina tempus
 Poscere, sed lacrymas, suspiria, vota, precesque.
 His dictis patrio periora cacumina Pindi,
 Octo lustra quater post facta quaterna stuebant
 Virginis à parte, Fauci signoque relicto
 Prima subintravit Gemmarum sumæ Phœbus,
 Exultantæque caput solito splendens axe,
 Junoniq; sacri mensis fulsore calende,
 Quando laborantem morbo me senior æstu
 Corripuit, peregrinam tulit mihi flamma colorem
 Infolium, celares iterant incendia pulsus,
 Feruor anhelantes fauces exasperat artus,

Excoquit atra lues : Nessi vitata cruore,
 Haud secus Alcide fertur populata medullas
 Vestis, & Enceladi latus ardens Æna perurit,
 Viget anbelata fittis generant fastidia, edendi
 Est cui nullus amor, vomitumq; alimēta, dapesq;
 Instabat, sarumque mihi, iam terna supremum.
 Parca minabatur, liberauerat Atropos artus.
 Fatalem sectura colum; potuitque videri
 Ast non esse feroc. Nam Diui dicta secutus
 Ambrosij suadentis opem deposcere diuums
 Hosque precntores adhibere salutis, vt orent
 Calicolum Regem, nos morbo vt liberet egros.
 Id Musa suadente mihi prope fata uenti
 Supplicibus Longam palmis, ac corde rogauit
 Vt mihi ferret opem, qualem dum viueret egros
 Insanabilibus pia mater ferre solebat.
 Vt me languentem aspiceret, quem tabida febris
 Vexabat prohibens ullam sperare salutem.
 Annuit illa meis votis, precibusque Tonanti
 Et miserata meos subito stetit ante Tonantem
 Cuius ab aspectu, vultuque beatur ameno,
 Orantiq; Deum Longo vt mihi longius esset
 In terris auum, quo deservire Tonanti
 Longius & lachrymis valeam comissa piare.
 Atq; Dei causa quoscunq; subire labores,
 Annuit om̄nipotens summi regnator Olympi
 Virtutemq; poli demittit ab aze, Saluti
 Cui nomen sacriq; manet custodia templi
 Quod Veneta nuper construxit in vrbe Senatus
 Diuina templis Triadis, Gregoriq; propinquum
 Virtutum Regima salus, cui viuēdis oris
 Perpetuisque vigor, magno inanesse labore
 Inuigilat, mundi que be. no, verumq; quieti.

Semina

Semina concordia pugnancia faedere iungit
 Corpora tutata, morbosque expellit, & arceat
 Vt nostros demissa polo peruenit ad aces,
 Insolita mastos hilarauit voce penates,
 Inde salustiferis spargens mihi voribus artus
 Latitua impleuit mira dulcedine pectus;
 Depulit & subitū populantes membra furenter
 Morbiferi vires hostis, lathaliaque arma,
 Indomitam febrem, morbumque fugauit ab egros
 Arcibus, excepsit toto de corpore languor,
 Cognatum redijt membrisque ad pristina robur
 Munera decessit purgato de pectore bilis.
 Protinus in tenues labes dissoluitur auras,
 Vis animique redit, discedit pallor ab ore.
 Sic clara exoriens calum Sol luce serenat.
 Sic pater Oceanus ventis agitantibus vnda,
 Austrum dum Boreas oppugnans pralia miscet,
 Atq; Eurus Zephyrum, magno mare fluctuat astu,
 Exerit ille caput, ponunt fera flamina venti,
 Æolios repetuntque specus, tetrasque cauernas,
 Tranquillus ridet pacato murmure pontus,
 Proripio de stratis corpus Virtute iubente,
 Hæcque serens aliam sanus me confero ad adem
 Vicinam templo, gelidum qua conspicit Axem,
 Assessit mihi Diua Salus, vultuque sereno
 Hos blando de dicit ore sonos; age Longe perentes
 Laurenti Longa grates, que Diua superbis
 Sedibus huc mittit me, languida membra vigori
 Vt tua restituum, iubeamque valere, libenter
 Quod facio, mandaute Deo, diuaque patrona
 Quæ tibi propitium numen pia reddat Olympi,
 Noueris ut que tibi Longa exorante saluam
 Esse datam, perpende modum, tempusque, aemq;

Quo

Quo morbus languente tuo da corpore cessit.
 Laurigeræque Deæ cessit Libitina triumphis.
 Nempe die, quo sacra inter mysteria Christus
 Numinis æterni proles, quam degeret inter
 Mortales, hominem legitur iussisse inæcentem,
 Et neruus toto resolutum corpore sanum
 Surgere, ferre suum stratum, mox ponere gressus.
 Ille sciam surgens cum strato tendit ad adem.
 Hac cum verba olim Laurenti Longa legentem
 Audiret superam Regem, dum sacra litaret,
 Vt pia fama refert, magnæ genitricis ad aram,
 Picenæ Laurenta dedit cui nomen in oris,
 Proximus exiisti simili quæ nempe iacebat
 Afflicta diu morbo, viresque recepit,
 Et sanata Deo grates, castæque parenti
 Reddidit, intacta Christum quæ gessit in alio,
 Illa Deo post hæc semper simulata beatam
 In terris vitam duxit, pietatis & omnes
 Implent partes, & opem pia mater egeni,
 Aegrotisque tulit, Xenodochia struxit & ades,
 Virginitibusque sacris canobis, templa dicavit
 Regiæ superam Solyma de nomine dicta,
 Dives opum sibi parca fuit, sed prodiga egeni,
 Religione Deo donec se, & cuncta sacrauit,
 Nota Deo prudens semper beneficia tegebat,
 Dissimulansque premebat humi se sponte tacente,
 Attamen, & que sua licens virtute micabat,
 Attollensque facem dextra vibrante coruscans
 In tenebris mersas vitiorum lampade mentes
 Lustrabat, rectique vias monstrabat, & equi,
 Ob aliumque sibi superis referebat honorem.
 Vt illa dum Venetis Heros præstabat in oris,
 Insubannaque plagis, (cuius in signa secutus

Es)

Es) decus Aemilia gentis, Venetique Senatû,
 Prodigij paribusque nitens diuinitus aucto
 Pane famem catus mire saturauit egeni,
 Corporibus populitque lucum, morbosque medella
 Exsortes, agrisque diu famulatus Olympo
 Innumeros conuertit, humi qui fixa tenebant
 Lumina, venalesque lupas in sacra coegit
 Clausura, pudicitia vota seruire Tonanti.
 Quælia Parthenope Laurentia scorta piauit.
 Enthous, atque animo superas abreptus in oras
 Longa senescentis icinia duxit in amos,
 Tu quoque Laurenti diua cognominis, alnum
 Cuius habes nomen, mores imitare beatos,
 Namque salusferi voris virtute solutus,
 Febris ab ardore, ut laurus longæua, repulsa
 Sideris æstiuæ rabie siccante viresces.
 Hac vbi dicta dedi, latum me diua reliquit,
 Incolumentæque Salus, tenuesque recessit in auras,
 Nomine dicta suo, vicinæque templa reniuit.
 Experiò vires surgens, ex creco membra,
 Quæ morbi presit violentis viribus ardor.
 Iam non collapsa subsistit corpore Virtus,
 Non fracto languet deactus robore sensus,
 Integer ast primis reparatis viribus adest,
 Tuta manet Virtus, sibi quam Natura resumpsit
 Numere Longa tuo, tibi par est reddere grates
 Diua pares, sed habere quidæ, non reddere possû.
 Quicquid ero posthac, quicquid mea cura laborû,
 Aut operum tentabit, erit, Laurentia, munus
 Diua tuum, nostris longum celebrare Musis.
 Te sino nulla meis accedet gloria captis.
 Semper honos, nomenque tuum, laudisq; d. en. sq;
 Semper amor, cultusq; tui mihi cordo manebunt.

D. m.

Dum mihi nomen erit, quod in Laurentia diuum
 Sideris immixta choris, semperque virenti
 Lauro cinctâ refers; & amoris in igne beati
 Ut diuus Laurens flammis celestibus intus,
 Plena Deo flagras; fuerit dum vita superstes,
 Quâs mihi ceteri laurus seruasti à fulmine mortis
 Profiduum sit, diua mihi Laurentia, captis
 Semper adesto meis nobis placabile numen
 Concilia, à cunctis, ne me tutare periclitis.
 Adde mihi vires, ut sicut amabile nomen
 Diua tumi refero, sanctis sic moribus aquem;
 Et pietatis pari tua por vestigia curram.

I L I V.

ILLVSTRISSIMO,

Et Amplissimo Domino

IOSEPHO LONGO

Anelli F. Marchioni S. Iuliani.

Laurentius Longus S.P.D.

NVS ex decem leprosis
 ab humana salutis repa-
 ratore sanatis ad gratias
 eidem reddendas, & ad
 ferendum Deo glorię tributum redijt,
 à quo iddirco meruit commendari,
 ceteri verò ingrati animi vitio, peiore
 lepra laborâtes, accepto beneficio in-
 digni, reprehensione digni fueruat.
 Quid enim reprehensione dignius
 est

est quam ingratitude animorum pe-
 stis, beneficiorum perditio, merito-
 rum abolitio? quæ velut ventus vrens
 exsiccat sibi diuinæ benignitatis, ac
 largitatis fontem, misericordiæ ro-
 rem, caelestis gratiæ fluentia, hominesq;
 humanitate exuens feris peiores red-
 dit. Nam & fera beneficia agno-
 scunt, à beneficiis manibus impune
 tractantur; & gratias quoquo modo
 possunt, blandiendo, gellendo, tutan-
 do, adherendo reddunt; sic Leo bea-
 to viro Gerasino Abbati ob spinam si-
 bi è pede cutissam & viuo viuens, &
 mortuo moriens adherere voluit,
 cum enim ab eius cænobio recedere
 vnaquam nolisset, eodem mortuo
 magno rugitu doloris signo edito ip-
 sius sepulcro incumbens expirauit.
 Aliæ etiam feræ olim in theatris obie-
 ctos sibi benefactores agnouerunt, ij-
 que magna cum spectatorum admira-
 tione, ac gaudio ignouerunt. Scilicet
 natura ipsa virtutis magistra pro ac-
 ceptis beneficijs gratias rependere
 do-

docet. Maximum autem inter cate-
 ra beneficia est corporis sanitas red-
 dita, vel conseruata. Hanc ego cum
 à grauissimo morbo mirabiliter libe-
 ratus diuæ Mariæ Laurentiæ Longæ
 Capuccinarum Virginum institutricis
 intercessione consecutus fuerim, Eu-
 charisticum carmen, quod Soteria,
 hoc est munus pro salute appello, pro
 gratiarum actione composui; eiusdem
 imaginem, siue iconem pingendam,
 & excudendam curauit. Ipsius vitam
 virtutibus, & miraculis insignem,
 quam ipse à multis, ac grauissimis scri-
 ptoribus præsertim ex Patrum Ca-
 puccinorum, ac Theatinorum annali-
 bus, ac monumentis fideliter latino
 idiomate descripseram Federico Ma-
 ripetro Patritio Veneto roganti, vt
 eam Italicæ linguæ redderet, ac typis
 impressam publici iuris faceret, tradi-
 di. Ioanni Anxianensi Sacerdoti Theo-
 logo, ac Iuris vtriusque perito, viro ex
 Somaſchenſi Religione integerrimo,
 ac sapientissimo beneficia Diuæ Ma-
 riæ

ria Laurentia Longa inuocatione relata referens author fui, vt eiusdem vitam virtutes, ac miracula fufius describeret, & Theologicis rationibus expenderet, quod quidem ille egregie præstitit, ac libenter, quippe qui nouit sanctum esse pro sancta laborare. Equum autem est me pro illa leuem hunc laborem assumere, quæ me graui morbo laborantem liberauit.

Anno superiore supra millesimum sexcentesimo, ac quadragesimo xvj. kal. Iunias, die Festo Ascensionis Christi cum ex alto Templi D. Mariæ Salutaris fastigio spectarem supplicationem, ac processionem Veneti Principis, ac Senatus, & caremoniam in Maris desponsatione quotannis fieri solitam præferuidi illius diei æstu superato ardentis febris maiore æstu correptus decubui, & crescente in dies morbo afflictus, viribus penitus destitutus vehementer agrotabam, nec sumpta pharmaca, nec venæ sectio, neque cibi, & potus abstinentiã vim morbi

quo-

quotidie crescentis superabant. Coriaceam hyppoperam ad leniendum nimium calorem, quo excoquebar, capiti meo substravi, quasi in patriam breui iter facturus essem, nempe de incolatu terrestris domicilij, hoc est de hac mortali vita ad cælestem patriam, quam vtinam Deus mihi concedat, migraturus necessaria ad calcandam semel viam lethi parabam; vel tunc Ezechia canticum animo voluens: *Ego dixi in dimidio dierum meorum vadam ad portas inferi, quæsum residuum annorum meorum, & non inueni, præcisa est velut à texente vita mea, dum adhuc ordire succidit me.* Vel succidendo vitæ meæ flammæ forcipem Parca nulli parces admouisse mihi videbatur, dumq; inter Sacrum, & saxum versarer, illuxit mihi tandem felici Sole sexta post Pentecostem dies, mærorisq; nubila cælesti luce discussit; nam cum D. Ambrosij verba illa fortè legerem, quibus, *vnusquisq; inquit æger, precatores petenda salutis debet adhibere, discite, qui egres, impetrare, adhibe precatores.* Ea o-

portunè, & quasi mihi dicta reputavi. Eiusq; salutare consilium secutus Diuam cognominem meam, Mariam Laurentiam Longam Virginum Capuccinarum institutricem sanctitate, ac miraculis illustrem suppliciter exoravi, vt ipsa eadem hora me à morbo liberaret. Illico voti compos factus cœlestis, vt puto, gaudij dulcedinem impetratæ salutis arrham toto pectore, animoque hausi. Exultauit spiritus meus in Diua salutaris mea, eique gratias, quam potui maximas egi; Hinc paralyticum Christo Domino sanatum imitatus surrexi, stratumque, in quo diu ægotaueram in remotius cubiculum, æstati commodius transtuli, ibique de recepta salute certior factus Religiosis patribus sodalib. meis Augustino Antonello Collegij præposito, Iulio Molino Veneto Ioanni Anxianensi Theologo, ac I. C. & Excellentissimis Medicis Petro Hordano, ac Iosepho Benzonio, quibus plurimum debeo, & paulo post Sapientissimis

Theo-

Theologis Francisco Lazarono, & Georgio Polacho Eminentissimi Patriarchæ Veneti Federici Cornelij Vicarijs me perhumaniter inuisentibus rem nouam hanc, & mirabilem narravi. Eadè die, & hora à morbo liberatus sum, qua Euangelium Paralytici à Domino sanati Historia in sacra Liturgia legebatur, quod cum olim Maria Laurentia Longa in Lauretana eade ab ignoto Sacerdote, quem Christum ipsum fuisse piè creditum est, audiret, ad illa verba antea paralytico dicta. Surge, tolle lectum tuum, &c. Repente à Paralyti liberata, ac sana surrexit, gratijsq; actis, & amplissimis donarijs Sanctæ ædi relictis ad Hospitiū rediit. Quæ cum ita sint de his te potissimū admonere volui. Diuæ enim gentilis tuæ, cuius meritis salutem acceptam refero, encomia ad Illustrissimæ familiæ tuæ decus spectantia plurimum lætitiæ tibi merito allatura censui. Soteria Laurentialia cum eiusdem D. Mariæ Laurentiæ Longæ Icone Æneis typis

pis edita ad te mitto , vt perpetuum
hoc habeas summæ erga te beneuo-
lentia, atque obseruantia meę pignus,
ac monumentum . Vale, ac Salue .

Venetijs , Oçtauo Idus Oçtobris .

T Y P O G R A P H V S

Candido Lectori.

D. *Mariae Laurentia Longæ Abbatis-
sæ Fundatricis Capuccinarum, &
Hospitalis incurabiliū domus Heroicas
Virtutes, ac mirabilia gesta lege, si pla-
cet, apud F. Zacchariam Bouerium in An-
nalibus Capuccinorum, Tomo I. ad an-
num M, D, XXXII. & F. Matthiam
Bellintanum in Historia Capuccinorum,
Antonium Carracciolum in Vita Pauli
III. qui vna cum Ioanne Baptista Ca-
taldo, & Musco eandem Mariam Lau-
rentiam Longam, quemadmodum &
Paulus III. Farnesius Pontifex Maxi-
mus in Bulla Apostolica, appellant. Vi-
de Turfellinum in Historia Lauretana.
Abr. Ezouium. Dengentum. Io. Bap. Epif.
Accerratum, F. Maripetrum, & alios.*

Laus Deo.

Apparet Regina Poli Vincentie et eadem
In Vicentino vult sibi Monte srui .
Vt par sit Romę Romana Colonia templo
Quod nre signauit, hoc Cruce signat opus
Laur. Longi Sorer.

SOTERIA

LAVRENTII LONGI

C. R. C. S.

AD

Illustrissimum Dominum

FERDINANDVM TASSVM.

ROGERII COMITIS F.

Supremum Curforum Augustissimi

FERDINANDI III.

Cæsaris Præfectum.

VENETIIS, M DC XLIV.

Ex Typographia Leniana, & Vecelliana.

Superiorum Permissu, & Privilegijs.

SOTERIA
D. IO. AMBROSIVS VARESIVS
Prepositus Generalis Congre-
gationis Somasche, &
Doctrinæ Christianæ
in Gallia.

CVM de mandato nostro opera in-
scripta Soteria LAURENTII
LONGI C. R. C. S. & alia eiusdem
carmina à duobus eiusdem Congrega-
tionis Theologis recognita, & approba-
ta fuerint, facultatem concedimus, ut ser-
uatis seruandis, typis mandentur. In
quorum fidem has literas manu nostra
subscriptas, & sigillo nostro munitas de-
dimus. Mediolani in Collegio S. Mar.æ
Secretæ. Die 1x. Iulij An. MDC XLIV.

D. Io. Ambrosius Vareseius Prae-
positus Gener. Congr. Som. ac
Doct. Chr. in Gallia.

VENETIIS. MDC XLIV.

Illustrissimo Domino

FERDINANDO

TASSO

Summo Curforum

FERDINANDI TERTII

Cæsaris Præfecto

Laurentius L. Parm. S. P. D.

IVINI Fœderis arcam

Taxorum pelle operien-
dam esse in sacro Exodi
libro legimus, & Cœle-
stis Regis Sponsam, animam, scilicet,
vel Ecclesiam taxeis pellibus,
quas alij ianthinas interpretantur,
calceatam fuisse apud Ezechielem
comperimus: nec miramur, quan-
doquidem in hoc cum diuino con-
silio, inuentoque humanæ mentis
ratio, & artis industria certare vi-
detur. Pellis enim Taxi fortis, &

valida ob densitatem, ac duritiem
quam, quibuscunque temporis iniu-
rijs, ictibusque resistit frigora, plu-
uiasque facillè arcet, canum, alia-
rumque belluarum morsibus fortiter
reliquitur. Hinc teste Plinio Taxi-
distenta, & sufflata cute, quasi cly-
peo muniti caninos dentes, ictusque
strenuè repellunt. Quinetiam memo-
riæ proditum est, pharetras, scu-
taque olim Taxorum pellibus con-
tecta fuisse; his ego tormenta belli-
ca, quos sclopos appellant, tecta sæ-
pius vidi; vestes, & calceos ex ijs-
dem pellibus confici, ac consui ad
arcendum frigus, & imbres, aliasque
tempestatum molestias, consueuisse
Isidorus, Olaus Magnus, alijque
testantur. Calcei enim ex taxeis
pellibus consuti callos, vel clauos
pedum eximunt, & alijs eorundem
morbis medentur; & quod valde
mirum est, lassitudinem prohibent,
vt merito salutare huiusmodi cal-
cei dici possint, quippe qui salu-
tem tuentur, & præstant. Non modo
autem

autem homines, sed etiam libri pel-
liceis, & coriaceis tegumentis anti-
quo cum more indui soleant, quibus
maximè aduersus temporis, vel lo-
corum iniurias muniantur. Hinc &
Pergamena cartha ex pellibus Per-
gami, siue vt alij aiunt Bergomi
primum inuenta celebrantur, qui-
bus libri primo consui, deinde tegi
cæperunt. Verum fortiore tegu-
mento, quam tenui membrana pat-
uus hic liber meus Poeticus, quem
tibi autem poeseos hæredi dicaui,
indiget, qui vix natus ex tene-
bris, quibus dignus erat, in lucem
importunis amicorū precibus pro-
dire cogitur, & literarium orbem
Zoilis, & Aristarchis plenum per-
currere. Hunc igitur primo, ac recto
itinere ad te venientem, Illustrissime
Domine, patrocinio tuo commen-
do, vt fortissimo Taxo tuo, què gen-
tilitio stemmate præfers, ac perfe-
ctis moribus refers eum cooperias,
ac munias, quo veluti paludatus, ac
bene calceatus exeat, nec oblatran-
tium

tium tantum rabidos morsus, ac
plusquam Teoninos dentes non
criticarum vnguium ictus perhorre-
scat, nec lassitudinem, aut callos
pertimescat. Equum enimvero est,
vt abs te summo Cursorum Magi-
stro per orbem terrarum liber hic
libero, & inoffenso pede currere di-
scat, & absque metu in omnium
manus venire: vt qui pro salute co-
positus est, inter morosam ingenio-
rum huius seculi varietatem saluus
consistere valeat. Par est vt præco-
ces ingenij nostri partits nonum an-
te mensem editos, libros. s. quos an-
tequam imprimantur, nonum præ-
mi in annum amicorum festinatio
prohibet, tibi commendemus: qui
liberos tuos nobis iam pridem com-
mendasti. Hos enim cum non modo
antiqua familiæ tuæ nobilitate, sed
omni virtute, quæ vera, ac sola ani-
mi nobilitas est, præstare velles, nec
tam auitæ gloriæ hæredes, quam
æmulatores esse cuperes, ingentis,
& libero homine dignis artibus, op-
timisque

timisque moribus informandas So-
maſchenſium Patrum diſciplinæ com-
miſiſti, vt optimam eorumdem na-
turam, egregiamque indolem libe-
ralis perficeret inſtitutio, innataque
iſorum ingenij virtutum ſemina
gymnaſtico labore exculta, & Palla-
dio ſudore irrigata ad vberriſſimam
gloriæ meſſem adoleſcerent. He-
roum illis nomina, quale tuum eſt,
Ferdinande, illis impoſuiſti, vt eo-
rum virtutes, ac mores exemplo
tuo æmularentur, Religionem, ſcili-
cet, pietatem, prudentiam, man-
ſuetudinem, magnanimitatem, ac
liberalitatem, eoſdemque ad con-
cordiam, & pacem ſecum, & cum
alijs, maximè autè cum Deo Pacis
veræ authore colendam, ac ſeruan-
dam ſæpè, ac ſæpius hortatus nun-
quam, paterno officio deſuiſti; ſi-
cut neque materno muneri, ac ſol-
licitudini Illuſtriſſima, ac nobiliſſi-
ma vxor tua Angela Cornelie Gra-
chorum Semproniorum Matris, Il-
lyricæque matronæ æmula quid-
quam

quam defuit, vt inter præcipua sua ornamenta filios suos Rogerium Octauium, Lamoralem, ac Maximilianum merito, ac sine fastu recensere possit, siquidem ex diuini oraculi sententia gloria patris est filius sapiens; quanta vtriusque parentis gloria censenda est, qui tantorum filiorum virtute, ac honoro letantur, vt fluminis laus in fontem fructuum in arborem, ita filiorum laus, & honor in parentes redundat. fontis bonitas ex flumine, arboris ex fructu agnoscitur, scilicet non imbelles, timidasque columbas generosa gignunt Aquilæ, nec colchoras Cycni, sed sibi similes perierumque filios producant parentes, Achilles Pyrrhos, Philippi Alexandros, sic Bernardus Tassus insignis olim Poeta Torquatum Tassum Italorum Poetarum Principem. Immortali laurea dignissimum genuit, qui omnes doctrina insignes viros laudatores suos habere meruit. Atque vt olim Manlius Torquatus feroci Gallo

quem

quem singulari certamine prostrauerat, eripuit, ita Torquatus Tassus Poetis omnibus Hetruscis, quos, vt lenta viburna cupressi, longe superauit, torquem, ac lauream in trophæum abstulit. Belligeros Galliarum errones, atque Amadim, & Bellatricis Marphise gesta. Numerofo carmine cecinit Bernardus, eruditus, & elegantes epistolas idem à secreti Salernitani Principis conscripsit. Torquatus verò paternæ poeseos hæres, poetico stylo, ac grauiore cotutno altius assurgens post decantatos Syluicolæ Amyntæ amores, post Turrismundi, ac Rinaldini gesta, immortalis carmine donata, post multa alia opera tum soluta, tum adstricta numeris oratione conscripta, quibus nihil pulcrius, nihil eruditius perlegi potest, Diuino cæstro percitus arma, virumque cecinit, qui recepta Hierosolyma Christi Domini sepulcrum liberavit Godfridum inquam Bullionium Heroem Maximum maxi-

a 5 mus

mus Poete non minus, quam Achillem Homerus, Æneam Virgilius celebravit; quin etiam ex eversa Hierosolyma, quam heroico poemate decaravit ruinis immesam sibi gloriae molem, quam nulla ætas evertet, crexit. Alienos, externosque Heroas gens Tassia cecinit, cui proprii, ac domestici Heroes non defuerunt Hercules, Æneas, Dauides, Rogerij, alijque plurimi, qui qua Heroum nomina nacti sunt, meritis, ac virtutibus heroicis æquarunt, nec modo Homerum in Iliade, sed Achillem in Theatre, non tam spectatorem, quam laudum suarum præconem habere meruerunt. Achillem inquam Mutium, qui de antiqua, & Nobilissima Tassorum familia plurima, atque hæc inter cætera cecinit.

*Tassia domus sacra redimitos tempora mitra
Protulit, & fuerint qui monumenta docent.
Scilicet in templo, quæ spiritus ælæus obubrat,
Quæ cineres seruant, candida saxa notant.
Christophori, fratremq; huius domus alta Iacobus
Tassia equites genuit, magnanimosq; viros.*

No-

*Notior illa fuit nūquam, & magis hospita Roma
Regibus Austriacis, vel mage graeca domus.
Hic patre, tu patrio materno, & sanguine clarus
Et fœcero Æneas Tassius exis equies.
Illustras patriam propriis virtutibus alter,
Vt quondam Æneas Troica castrea pius.
Sic longum Albana felix cum coniuge, summi
Pontificis poterit forsitan esse generus.*

Hæc scilicet viuentæ Ænea Tasso equite generissimo Cardinalis Albani genero cecinit Mutius, qui mox subdidit.

*Cæterorum soboles Regum præfecta tabellis,
Hæc Tassia manat sedit, celerique domo.
Pontificis etiam misit gravitate verendos,
Quorum opibus sancti flaminis ara nitet.*

Hinc Tassia familiae nobilitati maximam dignitatem, summamque pietatem, ac Religiosem consuetudinem, quam in extruendis templis, exornandis aris, erigendisque pijs locis Tassi demonstrarunt, videre est. Nulla ætas Domitici Tassi equitis pietatem Historicis, ac marmoreis monumentis immortalitati consignatam silebit, qui Beato Hieronymo Æmiliano Soma schensis Congregationis Institutori in Bergamo

a 6 mensi

mēſi Chriſti vinea ſtrenuè labo-
ranti, impudicarumque mulierum
conuerſionem inſtructo ipſis domi-
cilio procuranti auxilium præbuit,
& conuerſarum mulierum cœtum,
nec non orphanotropium ab eodē
B. Amiliano Bergomi tum primum
erectum ſumma liberalitate adiunxit;
in præcipuis autem, inquit Auguſti-
nus Turtura in Hiſtoria B. Petri He-
ronymi, quorum gratia, & liberali-
tate pij loci nitebantur initia Ber-
gomenſis Antiſtes, & Dominicus
Taſſus numerabantur.

Sed multo ante Turturā Cynus
ille Parnafficus cecinit, Mutius in-
quam in meritis aliorum laudibus
non mutus.

*Dominicus, quo non pietate inferior alter
In mentem venit nunc mihi Taſſus eques,
Quo lupa auaritia damnata recessit ab urbe
Vindice virtutis nomine, & acta Dea.
Orbatoſ patribus, tenuerq; in clauſtra Miano
Cogenit auxilium, conſiliumque dedit.
Talia pro cuius ſtant marmore ſculpiti ſepulcri
Carmina quæ noſtris inſeruiſſe libet.
Splendida quæ virtus equitis decorarat honore,
Cui Taſſo indiderat nomen alumna domus.*

DO-

*Dominicus iacet hic, iacet & ſaiſſima contuxe
Edita nobilibus Eliſabetha Rotis.
Taſſus hic utq; lupa meritoria luſtra ſequētes
Mutarent mores proxima cauſa fuit.
Ipſe cucullatis normam ſeruantiſ aq̄ue
Franciſci dono ingera opima dedit.
Quaſ pia Religio, pietas ſincera beatam
Ad vitam tuſa ſas docet ire via.*

Nimirum Diui Franciſci ordinem
ſummis beneficijs ſibi Taſſia domus
deuinxit, in quo Taſſi quaſi arbores
taxi nomine inſignes ſecus decurſus
aquarum plantatæ floruerunt, nec
lethiferos, vt exterarum Prouincia-
rum Taxi, ſed dulces, ac vitales fru-
ctus tempore ſuo dederunt. Talis,
Vliſſe, Aldrouando teſte, fuit Fauſti-
nus Taſſus, qui Diui Franciſci veſti-
gia, ac ſacra Stigmata ſecutus ho-
mines dignos penitentię fructus fa-
cere docuit. Et celeberrimū opus
de conuerſione peccantis, & aliud
volumen ſermonum Panegyricorū
de Deipara Virgine Maria edidit,
vt nō minus Bernardo Taſſo, quam
Fauſtino illius Spinulæ Diſtichon
conueniat.

*Cum Taxus Lathū moralibus afferat omnis
Eſt dulcis fructus Taxe benigne tuſis. Ta-*

Taxus arbor abieti similis, bacchata,
 que ferens, quam Taxij Illustrissimi
 Germaniæ Dynastæ gentilitio suo
 stemmate præferunt, extra Italiam,
 & præsertim in Hispania, & Arca-
 dia tam præsentis veneni est; ut si-
 quis sub ea dormiat, cibumue ca-
 piat, moriatur; hinc Taxica non-
 nulli appellata venena existimant,
 quæ nos nunc Toxica appellamus.

Propterea huc alludens Sapien-
 tissimus Philosophus, ac Poeta Her-
 cules Tassus Eques, & Comes Itali-
 cam Taxû veneni expertem in edi-
 to symbolo, additis his verbis pro-
 posuit. ITALICA SVM, Quiesce,
 Huiusmodi symbolo uti iure suo pos-
 sunt non modo Tassi Italæ Bergo-
 mi, Venetiarum, Romæ, ac Neapo-
 lis patrij incolæ, sed etiam Germa-
 niæ, & Hispaniæ Dynastæ Tassij Co-
 mites Illustrissimi; quippe qui ab
 eodem omnes stipite progenitos se
 se agnoscunt, vtrôque fatentur. Id
 pulcherrimum, ac celeberrimum il-
 lud Epitaphium simul, & Elogium ostendit,

quod Bruxellis in Aede
 Sacra Tassiorum marmori insculptû
 legitur. His verbis.

TASSIORVM.
 ORIGINEM, VIRTUTEM, GLORIAM
 LEGE QVISQVIS MAGNA, AVT CA-
 PIS, AVT MIRARIS; ORIGO APVD
 BERGOMATES AB ANTIQVO ILLY-
 STRIS FVIT, VIRTVS, VN A VRBE
 CLAVDIA NESCIA, GLORIAM TOTA
 EVROPA PEPERIT, SIC NATI EVE-
 CTI INCLYTÆ AVSTRIE FAMILIÆ
 ANNIS IAM DVCENTIS INCORRV-
 PTA FIDE, ET OBSEQVIO VIXERVNT
 APVD CÆSARES CVRSORVM MAGI-
 STRI, QVOD MVNVS INVENTIENLO
 SIBI VENDICAVNT, ET ADMINI-
 STRANDO MAGIS MERERVNT;
 HEROES ITEM ALII TOGÆ, ET SA-
 GI NVNC LEGATI AD PRINCIPES
 EXTEROS, NVNC COPIIS, NVNC
 PROVINCIIS PRÆFECTI, ALIBI CO-
 MITES, HIC LIBERI BARONES SA-
 CRI IMPERII, SED ISTA ORIGINE,
 VIRTUTE, GLORIA VIVOS MORI
 HOC MONVMENTVM INDICAT.

verû altiorem Tassiæ gentis ori-
 ginem grauissimi Authores, Medico-
 lanensium, ac Bergomensium rerû,
 Scriptores Morigius, Corius, aliq;
 cum Ioanne Baptista Manso in Tor-
 quati Tassi vita prodiderunt, Tas-
 siorum scilicet gentem inter anti-
 quas,

quas, ac nobiles Bergomi familias
præclarissimæ, nobilissimæ, & anti-
quissimæ Turrianorum gentis pro-
paginem esse. Quæ olim non mo-
do Mediolani, sed etiam Comi,
Bergomi, Brixie, Laudis Pompeiæ,
Nouariæ, aliorumque oppidorum
Cisalpinæ Galliæ prætorios fastes
magno cum imperio gessit, iuraq;
administrauit. Hæc gens Gallicam
originem à Carolo Magno Franco-
rum Rege palam profitebatur, ma-
ximè autem, quia Vicecomitum si-
multate incitati Turriani ad Guel-
fos defecerant, non tamen, vt Ger-
manis necessitudines renunciarent,
iam tum contractas cum Martinus
sub Conrado Augusto meruit Sy-
riacæ expeditionis comes. Martinus
Paganum, & Iacobum procrearat.
Ex Iacobo autem uati Ioannes, Pa-
ganus, Martinus, & Philippus viri
potentia, & autoritate clarissimi.
Tres enim postremi, alius post aliū
Prætores Mediolani fuerunt; Philip-
pus etiam Bergamo, Brixia, Como,
Lau-

Laudi Pompeiæ, & Nouariæ præfuit;
ex Martino Philippus fratre ortus
Napus nomine Cæsaris Mediola-
nensem Præturam administrauit;
Raymundus Aquileiësum Patriar-
cha, Lombardus Vercellarum Epi-
scopus fuit. Cassonus Mediolanen-
sis Antistes Henricum Lucembur-
gensis Imperatorem in Romano-
rum Regem ferreo diademate Mo-
doetiæ, vulgo Montia, coronauit;
quem Mediolanum venientem Gui-
dus Turrianus excepit. Ex tam Il-
lustri progenie, cuius originem à
Franco Priami figlio Sicambriæ vr-
bis ad Danubium conditore, eiusq;
posteris Germaniæ, ac Galliæ Re-
gibus, Franconiæ, ac Burgundiæ do-
minis deriuatam Bernardinus Co-
rius in Mediolanensis Historiæ p. 2.
refert, natus est Lamoralis Tassi co-
gnomento insignis, quod à Tasso
Monte in Bergomenfi regione Val-
lis Brembanæ, ditioni suæ subiecto
Turriani acceperunt, postquam Vi-
cecomitum nimum crescenti po-
tentie

tenitiæ cedere, ac Mediolano discedere coacti in Bergomense Territorium, ad Tassi Montis, & Vallis Sassinæ loca potestati suæ iam pridē subiecta recesserūt. Idcirco in Templo Divæ Marię Magdalene à Cornelio dictę in Valle Brembana sito Lamoralis Tassi hoc Epitaphium Marmoris insculptum legebatur,

Ex antiqua, & nobili Familia Turrianorum Lamoralis cognominatus Tassus, Fortis in bello, Amator Pacis, hic iacet expectans resurrectionem in Domino.

Lamoralis autem, nomen Turrianæ familiæ in gentilitium fuisse sicut Tassia familiare est, ex Turrianorum genealogia, quam Corius, Pigna, & alij recensent, constat. Egrege igitur Bergomensis vates cecinit.

*Tassia Turrigeris gens est deducta Dynasti:
Insubres scepro qui tenuere plagas.
Gens Mediolani & socias dominata per urbes
Hæc est officij & vice summa Ducis.
Angigeri proceres armis, opibusque potentes
Senserunt quantis viribus illa foret.
Ancipites fortis, Marisq; fuere tumultus,
Angigeros inter, Turrigerosque Duces.*

Hos

*Hos proprios voluit tandem fortuna penates
Linguere, Bergomeis credere sequē iugis.*

Vero etiã simile, quod alij referunt duos Turrianos olim ex Burgundia in Italiam profectos in Vallem Sassinam à Tasio eiusdem Vallis domino summo honore exceptos, post matrimonium eū duabus eiusdem Tassij filiabus initum, eodem demum mortuo amplissimæ ditionis hæredes Tassij cognomen adoptivum assumpsisse, deinde Tassos appellatos fuisse. Hinc pro turre, à qua primum cognomen habebant, Taxum, qui vulgò Tasso dicitur, tantamquam secundo cognomini significando aptiorem in gentilitijs insignibus depictum gestasse; quod stemma Rogero Tasso Comiti Palatino, equitiquæ aurato Patri tuo Carolus Quintus Austriacus Imperator aucto diplomate approbavit; ac confirmavit: cum eūdem Comitē, equitemque creatum inter nobiles Austriæ, & Burgundiæ proceres vna cum tota posteritate adscripsit,

psit, magnisque privilegijs exornauit. Eique summam Tabelliariorum praefecturā à Dauide Tasso auo tuo, alijsque gentilibus tuis recte exercitam, centum ab hinc annis concessit: hoc munus dein à Ferdinādo primo, & Maxemiliano II eidem confirmatum ac prorogatū fuit. Idem postea tibi à Rudolpho Cæsare Anno MDLXXXIV. demandatum, & filijs tuis à Ferdinando Secundo, & Tertio concessum est, quod nisi maiora eos maneant munera, ac dignitates, posteris tuis nunquam defuturum esse speramus. Hoc quasi hæreditarium ac gētilitium munus à maioribus tuis tibi relictum summa diligētia, ac fide hætenus exercuisti, & exeres: quapropter si principibus placuisse iuris laus maxima censetur, & maior est de iisdem benemereri, quanta laus tua est, Ferdinande, qui potentissimos Imperatores Austriacos, Rudolphum II. Matthiam, Ferdinandum I. & Ferdinandum III. qui hodie viuens

de

de Catholicæ fidei hostibus gloriosè triumphat, continuo, & fideli obsequio adeo tibi deuinxisti, vt veluti Cæsareum nomen, ita mutuū amorem summa cum laude retuleris. Hunc litteris suis ad Serenissimū Venetiarum Ducem scriptis cum summa tui commendatione, ac privilegijs tibi, ac domui tuæ concessis Augustissimi Cæsares indicarunt. Tum vero maximè Cæsaris Ferdinandi Tertij erga te beneuolentia effulsit, cum Rogerium filium tuum natu maiorem virtutibus, atque egregijs moribus ornatissimum iuuenem Viennam profectum magno honore, & singularis erga te, ipsumque amoris significatione, addita meritorum tuorum, domusque tuæ grata testificatione exceperit.

Nec minorem beneuolentiam erga Illustrissimum Pauli Marchionem, Simonem Tassum, Antonij Marchionis filium, Hispanorum, ac Regiorum Cursum praefectum Catholicus Hispaniarum Rex Philippus

Ippus Quartus nuper ostendit; cum annuam, & perpetuam reddituum pensionem secundo eiusdem Reguli filio donauit. Sic ingentia patrum merita Austriae Reges, ac Cæsares in filijs eorundem remunerari consueuerunt, quo beneficiorum memoria gravior diutius uiuat. Sic ab Austriae Hispania Rege in posteris remunerata fuit Ioannis Baptistæ Tassi fortissimi Militum Tribuni virtus, qui in Belgio sub auspicijs Alexandri Farnesij Ducis Parmensis fortiter dimicando Batauos rebelles sepe, ac sapius fregit, & anno salutis humanae MDLXXXIII. Zutphaniam, Neoportum, VVernam, Dixmondam, Dunchercam, aliaq; munitionissima hostium oppida singulari astu, ac celeritate occupauit.

Hinc cogaomines, ac gentiles eiusdem Heroes Ioannes Baptista, & Ioannes Tassi Villemedianæ comites, Reguli rebus gestis clarissimi summis honoribus, ac muneribus à Catholico Hispaniarum Rege

de-

decorati fuere, & ad Christianissimum Gallie Regem, necnon ad magnum Britanniae Regem oratores missi summas legationes præclarissime obierunt.

Longum nimis esset plurimos, ac præstantissimos equites, Comites, Dynastas, Regulos, Tribunos militum, Abbates, Archiflamine, Canonicos, Præfules, heroes recensere, qui ex præclarissima Tassiorum familia, tanquam ex Argo naui, vel equo Troiano prodire, Silentio hic prætereo insignes gentis tuæ Heroinas, quales Filenia, & Afra Bernardi Tassi soror fuere. Hac plusquam Vestalis pudicitia laude insignis Poetria, ac decima Musa, illa obseruatam honestarum Virginum integritatem, & benam famam, quibus petulantibus proci insidiabatur, celeberrima. Verum quoniam tu propria virtute, quæ vera nobilitas est, magis, quàm longo sanguine niteris, & genus, & pro auos, & quæ nõ fecimus ipsi, vix ea nostra putas, nec

nec obstreperam in Atticis cicadis
 nobilitatem, nec inconstantem in
 Romanis Lunulis gloriam iactas,
 ast præclaras maiorum tuorum vir-
 tutes, & decora æmulatus, paremq;
 illis gloriam asecutus summam ti-
 bi apud omnes integritatis, prudē-
 tiæ, pietatis, ac meritorum existi-
 mationem, atque laudem compara-
 sti, quæ non labentis æui fluxu non
 temporis iniurijs obnoxia nunquã
 confenesceat. Iccirco clarissimo no-
 mini tuo hoc qualecunq; opusculi
 meum nuncupo, vt maiorem inde,
 quam à typis lucem mutuetur. Exi-
 guam hæc ineunte anno Srenam,
 qualem nec Cæsares olim dedigna-
 bantur, Illustrissime Cæsaris Mini-
 ster, accipe, atque hilari vultu dan-
 tis affectum, potius, quã munus re-
 spiciens, ita habe, vt me non quic-
 quam obtulisse existimem, sed rece-
 pisse plurimum. Venetijs Kal. Ia-
 nuarij Anno M DC XLIV.

LAV-

LAURENTII LONGI

SOTERIORVM PERIOCHE.

V A Veneta templum confurgit in
 Vrbe Salutis
 Calliope frustrata mihi canit ausu
 furentis

*Invidia, summos Longi prætoris honores
 Hac ubi Cenomanum subeuntis mania vitas,
 Aurca Ferrigeris redituræque secula campis
 Præuidit, tantis cupiens obfistere captis
 Pffus in natum Laurentem Diræ furorem
 Conuertit, sperans cum nato tollere patrem;
 Tuncque veneficijs aggressa potentibus agrum
 reddidit, & accelerans languenti fata supremæ
 Erratum petit astra Deum, viuentia quorum
 Subdita sunt radijs, varijsque influxibus illic
 Congorunt simulacra videt Mauritis in aula,
 Virtutisque domo, fasces, & gesta, trophæa;
 Tunc magis tabescit liuore, petitque Tonantis
 Tecta Planetarum catu qui forte coactis
 Aurca sub Longo reparandi præfide secla
 Tempus ait, sic fata voluit, & maxima virtus
 Antoni soli similis petit; inuida pulsat
 Diræ fores, animis ardent Celestibus ira, scilicet
 In Mœstru sua quisq; parat Deus armatumul-
 Ast sedans Momus facit, vt admiffa loquatur
 Inuidia, Antoni hæc laudes, prælaræque gesta
 Inuidiosa deis quasi reddidit, stemmaque Longæ
 Gentis*

A

Gentis

nec obstreperam in Atticis cicad
nobilitatem, nec inconstantem i
Romanis Lunulis gloriam iactas
ast praelaras maiorum tuorum vi
tutes, & decora emulatus, paremo
illis gloriam assecutus summam t
bi apud omnes integritatis, prudē
tiae, pietatis, ac meritorum exist
mationem, atque laudem compar
sti, quae non labentis tui fluxui, no
temporis iniurijs obnoxia nunqu
confenescet. Iccirco clarissimo n
mini tuo hoc qualecunq; opuscu
meum nuncupo, vt maiorem ind
quam à typis lucem mutuetur. Ex
guam hanc ineunte anno Strenu
qualem nec Cæsares olim dedigna
bantur, Illustrissime Cæsaris Min
ster, accipe, atque hilari vultu da
tis affectum, potius, quā munus re
spiciens, ita habe, vt me non qui
quam obtulisse existimem, sed rece
pisse plurimum. Venetijs Kal. Ia
nuarij Anno MDCXLIV.

LAV-

LAURENTII LONGI

SOTERIORVM PERIOCHE.

V Veneta templum consurgit in
Vrbe Saluis
Calliope frustrata mihi canit ausa
furentis

*Inuidia, summos Longi pratoris honores
Hac vbi Conomansum subeuntis mania vidit
Aurea Ferrigeris redituraque secula campis
Praudit, tantis cupiens obssistere captis
Ipsius in natum Laurentem Dirā furorem
Conuertit, sperans cum nato tollere patrem
Huncque veneficijs aggressa potentibus agrum
Reddit, & accelerans languenti fata supremā
Erratum petit astra Deum, viuētia quorum
Subdita sunt radijs, varijsque influxibus illie
Longorum simulacra videt Mauroris in aula,
Virtutisque domo, fasces, & gesta, trophaea
Hinc magis rabescit liuore, petitque Tonantis
Tecta Planetarum catu qui forte coactō
Aurea sub Longo reparandi praeside secla
Tempus ait, sic fata volūt, & maxima virtus
Antoni soli similis petit; inuida pulsāt
Dira fores, animis ardēt Coelestibus ira, sic
In Mōstrū sua quisq; parat Deus armatumul-
Ast se dans Momus facit, vt admissa loquatur
Inuidia, Antoni hęc laudes, praclarāque gesta
Inuidiosa deis quasi reddit, stemmāque Longa*

A

Gentis

2
Genetis ab Iliaco deducta sanguine Regum
Ab Ioue, & Electra, manante antiquius esse
Affirmat Diuis Longū noua mōstra domantis
Comparat Alcide gestanti insigne Leonis.
Et virtute parem superis ostendit, honore
Aequalem, monet ergo Iouem sibi consulat ipse,
Nec sinat vsq; pares Longū sibi sumere honores,
Indignans hac dicta Deū rapit arma Senatus
Vlor, ut inuidiam telis transfigat iniquam:
Arripit illa fugam magis irritata, poloque
Denolat ad Parcas, precibusq; exorat, ut agro
Laurenti rescant vitalia stamina Longo.
Nec parcaunt Parca, sed forcipe prima recidūa
Fila, vetat facinus captum Ioue missus ab alto
Mercurius, Longo iubet aurea pensaque nere,
Inuidiamque segetat flegantis ad antra Vesuii
Nuper aperta, socis hinc rapta voratur Auer-
nis.

Interea morbi Laurentius igne probatur,
Non secus ac aurū, Christique libenter amare,
Exemploque suos patitur, lenisque dolores,
Exoratque Deum precibus, diuamque paritū:
Cuius adire vouet reparata templū salute.
Annuit hac precibus, voti sique rogata parentū,
Brixiadum, Venerumq; patrū, mēstq; querelis
Coniugis, & Genij custodis vocibus acta
Laurentis, more sique pios referentis Olympo,
Virtutum primam demittit ab axe Salutem
Custodem templi Venera surgentis in vbe,
Cui nomen dedit ipsū Salus. Hac proctinus agrū
Laurentem sanat, surgit templum iue Salutis
Longus adit, grates Maria, laudē sive repēdit,

I A V.

3

LAURENTII
LONGI
SOTERIORVM,
LIBER I.

 IC ubi mobilibus Fortuna volu-
bilis vndis
Aeternas pelago dat variato vi-
ces:

Et Regum domitrix Orientis omnia trophais
Imperat Adriaco Roma secunda Mari.
Erigitur moles, qualem neque prisca vetustas
Vidit, & hac atas nō habitura parem est.
Sacra salutaris consurgit Virginis ades,
Qua Trino fumant templa vetusta Deo.
Marmorea Illyrici mittunt huc viscera Mōtes,
Qua dorso Nereus, dum vehit, ipse gemit.
Saxa gygantis vix dum voluenda lacertis
Attollunt humili templa superba Dea.
A Veneta pestem nuper qua depulsa vrbe:
Auspicijsque fouet mania structa suis.
Hic ego Laurentis Longo post tempore Musas
Gaudēbam Latijs sollicitare modis.
Adriaci tibi ca: men erant pratoris honores

A 2 In-

Inelyta Brixiadum scepra regentis auo.
 Qui multas iustis moderatus legibus vrbes
 Aurea Cenomanis secula pace refert.
 Ferrigerumque solum ditat meliore metallo,
 Iustitia populos, mania pace beat.
 Otto lucra quater post secla quaterna fluebant
 Virginis à partu, primus, & annus erat.
 Cum me Brixiadu dominator Scorpius ardē
 Sydereo Phœbi lumine ab axe ferit.
 Afrigeraque mihi lethalia vulnera cauda
 Influxit, morbi me rapit atra lues.
 Qui mihi vitales nascenti luminis auras
 Tradidit, ille necem pance repente tulit.
 Arida vis morbi languentes excoquit artus,
 Assidens cruciat nocte, dieque dolor,
 Qui me à dilectis animum reuocare Camanis
 Cogit, & ingrato reddere membra thoro.
 Iam calamos posuere manus, dulcesq; libellos,
 Pieriamque sitis iam mea nescit aquam.
 Cum Phœbo Musas omnes causabar inertes,
 Numina cultori non satis aqua suo.
 Longas ire dolent vigilanti tadia noctes,
 Praeque suis longas noctibus esse dies.
 Sed magis acceptus de morbo nunciis acri
 Laurentis Longi corda dolore premit.
 Brixiaea reducē quem febris ab vrbe remē,
 Post iter inuasit, corripuitque lues
 Vt qui venturi solis modo Lucifer oris
 Cenomanum lato pratulit ore iubar,
 Vrecolum prospectus ubi Laurentius arcis
 Expleuit partes miliis, atque ducis,
 Nubibus obscuris morbi modo pressus acerbi
 Occasum timent luminis ipse sui.

Ob-

Obstupui quod saepe mihi prope templa salutis
 Auctori sacra dempta sit ipsa salus.
 Quodq; meum cognomen habens, ac nomē eodē
 Egretet morbo, ac tempore, sorte pari.
 Qui Laurens inter lauros adoleuit eosdem,
 Quos mea Castalijs Musa rigauit aquis.
 Pallad, usque artes ab ipsam fontibus hausit.
 Quos mihi imdudum pandere cura fuit.
 Scrutanti qua dira foret nascentis origo
 Morbi, vix tandem cognita causa mihi est.
 Quam me Castalidum docuit Regina sororum,
 Hæc mihi languenti nuncia lata tulit.
 Quæ non vlla potest medicina lenare, dolorem
 Abstrahit apprens Musa benigna mihi.
 Et mihi vicinam pradixit diua salutem,
 Faustaque cultori vaticinata suo est.
 Tēpus erat, quo Phœbus equos demerserat ūdis
 Caperat & pulso nox sua regna die.
 Aurea conuexo radiabant sidera cælo.
 Cynthia noctingos lucis agebat equos.
 Et volucrum, pecudūq; genus sopor altus habebat,
 Clauserat agras omnia lumina, blandior illa
 Cum se purpureis vestes inausa coloris,
 Obrulit Aoniūm maxima diua mihi.
 Nunquam visa fuit facies formosior illa
 Nec species oculis blandior ulla meis.
 Hanc ego discussa noctis caligine vidi:
 Arguit angusto sulcor in ore Deam.
 Colla flagellabat suluis coma pendula cinnis,
 Fronis calum, Stella lumina, vultus ebur.
 Tum circumfusus radiarent luce penates
 Aduenante Dea, contremuitque domus.
 Obstupui magno percussus, numine Disce

A 3 Di-

Dirigit sanguis, deserit ora rubor.
 Crura labat, & stæte coma vox faucibus hæret,
 Corripit & subito frigidus ossa tremor.
 Erigit, & blandè solatur Diua timentem,
 Roborat, & sists talibus oro sonis.
 Huc tibi Calliope Phæbi Dæa uenia mitter
 Grata ferens, gelidos excute corda metus.
 Huc iussi celeres Zephyri per inana volantes
 Remigio alarum me retulere leui.
 Hæc dilecta mihi sedes, reliquisque Camænis
 Iam fuit, huic Pindici culmina possidui.
 Cui generosa tuis Academia patribus, aucta est
 Doctrina claris, & pietate uiris.
 Dissipatæ, & Matris, cui surgit templa salutis
 Nomine dicta, diu floruit auspicijs.
 Artibus ingenijs studiisque exculta iuuentus,
 Artis erexit cui simulæcra sacris.
 Hæc modo Diuina Triadis veneraris in æde,
 Fumat ubi erim numinis ara triplex.
 Virgineos gaudebat ornâs celebrare triumphos,
 Et Domina laudes sepe referre sua.
 Septima quoque dies resonabat canibus illi,
 Fulgebatque sacro festus honore dies.
 Cultus adhuc idæq; manet, semperq; manebit,
 Se magis, & semper Virginis augeat honor.
 Hinc adæcra fuit sedes academica sacris,
 Virgineas caneret dum pi a turba preces.
 Inscia cum rerum, quas publica cura Senatus
 Tractabat, sperum sponte petebat opem.
 Circiuiu longo lestrabant atria bini
 Gestantes manibus lumina clara, faces,
 Supplicibusq; Deum votis, precibusq; rogabãt,
 Vt diram Veneta pellerat orbe tuem.

Réd-

Redderet, & populis infectis peste salutem.
 Diua laborantum iure vocata salus,
 Vique Dei assistens Sapia sedibus ades
 Viseres has, sedem deligeretque sibi.
 Vique laborares secum, rectumque doceret,
 Et que gratæ Deo tempus in omne forent
 Annuit omnipotens, & se sapientia prestans
 Parnis, atque eius virgo beatæ Ithoni;
 Diuina Virgo sedes sapientie in ædem
 Palladis omnia missa repente venit
 Protinus afflati Diuini numinis aura
 Adriaci voto constituere patres,
 Cederet ut spatium migrâs Academia templo
 Virgineis, huicque daret casta Minerva locū.
 Adq; ades Cypriane, tuas transferret alinos
 Eloquij Rhetor lumen, bonosque sacri.
 Vt studij iuuenum prestis, quos Pallade maior
 Virgo patrocinio protegit a'ma suo.
 Inter eos aderat Longus Laurentius amicus
 Tum puer, est iuuenis robore, mente senex.
 Cum secijs qui rite preces tunc fudit, ut urbe
 Soletet à dira Virgo beata ius.
 Inclumem Virgo iuuenem seruauit ab atra
 Tunc peste Adriacos depopulante lares.
 Dum Veronesem reueret pater illius urbem
 Insignis multus fascibus, atque toga.
 Palladis hic doctas didicit Laurentius artes
 Mitibus, & studijs tempora prima dedit
 Hinc velut ex Argo nauis, Triuonidos arce,
 Prodijs heroum docta, frequensque manus.
 Inde Sacerdotum, populis qui sacra ministrat,
 Inde Senatorum gloria multa venit.
 Pontificisque sacris redimiti tempora mitris.

A 4

Quæ

SOTERIORVM.

Quis commisit ones Christus in orbe suas.
 Creuit ubi Venetum viuens Ecclesia parum,
 Par fuit hic magna surgere templa Dea.
 Deualioneo quot saxa regentia ritu
 Sunt hic iacta, hinc innum tot reperata salus.
 In templū conuersa farscens Academia monstrat
 Doctrinā inniti religionis opus.
 Sic ubi doctores fidei docuere fideles
 Ex cathedra gentes condita templa manent.
 Hanc Diuina sibi sapientia condidit eadem
 Eterni Pallas verterice nata Iouis.
 Exciditque aras septem, velut ante columnas,
 Quot festas lucas Virginis annus habet.
 Quot diuina sacris emanat gratia riuus,
 Mentibus infundit munera quotque Deus.
 Quot vetus enumerat Sapientēs Gracia ciues,
 Ingenuas artes quotque Minerua colit.
 Quot dixere Deos errantia sidera Cælo
 Antiqui, hebdomade quot vehit una dies.
 Hoc quot erant mundi miracula continet aras
 De lubri. m. cunctis manus ut esse putes.
 Hortus erat quondam mediū nunc arena repli
 Hortus conclusus virgo, parensque Dei est.
 Cui sedi Diuina sua sapientia sedem.
 Hanc cessit, Templum inssit & esse sacrum
 Qualis erat solymis ades Academica templi,
 Haussit ubi Christi dogmata sacra parens
 Doctores ubi legis erant, oracula patrum
 Sacra quibus populum pandere cura fuit
 Diuini hic populis pandunt mysteria verbi,
 Palladis hic artes qui docuere prius.
 Ignitumque Dei verbum noua fulmina Cali
 In scelerum pestes ore tonante vibrant.

Corda

L I B. I.

Corda saluari ferunt dum, vulnere sanant,
 Et Cælesse docent ire salutis iter.
 Sacra saluiferis adolent altaria flummis,
 Tu quoque quotidie hic ritu licare soles.
 Hinc multis tulit vnde prius doctrina salutem
 Mentibus, est etiam corporis orta salus.
 Hinc tibi, Laurentique tuum cognomen habētis
 Asseret optatam Diuā salutis opem.
 Propterea nimis curarum comprime motus.
 Mærori debet nam modus esse tuo.
 Dū lachrymis refluos auget nūc Adria fluctus
 Herois metuens sanera moesta sui?
 Nam licet unanimes medicorum tactus undem
 Haud procul à mortis limine abesse putet.
 Non tamen hūc Parcis fas est abruptere flammē
 Aurea nec grauidā scindere fila colo.
 Deuotum quem Virgo sibi pia nouit alumnū
 Egrotum morbo non sinit hocce mori.
 Nō hunc Lanificæ Stygij neq; Cymba Charōtis
 Auferet Heroem, nec Libitina feroc.
 Nam quicquid pœnitur morbi Laurentius eger
 Antoni datus; non dedit Ira Iouis.
 Ast Phlegæontæis Furiarum pessima abundis
 Intulit horrificum liuida dira malum.
 Res hominum summas Ingens furialis Eryniis
 Ferre nequit magni prospera facta patris.
 Lesbali sobolem propter nūit trahere sacro
 Cum natio sperans tollere posse patrem.
 Sic venatorem desperans laedere dente,
 In iaculum rabiem veruit iniquus aper.
 Aurea ne Longo rediens sub præside secla,
 Vt fere præsens, scilicet illa timent.
 Illi præsta fides, præbita sique insignis, & omni

A 5

Labz

Labe carens animus, nec simulatus amor,
 Odis enim tumidos fastus, atque impia gesta,
 Vna sub hac probitas principe tuta manet,
 Hocduce iam cepit virtus, relictumque, fidesq;
 Et Diuum pietas, religioque coli.
 Iã fugere doli, & fraudes hoc vindice; nullus
 Grassator, nullus latro per arua furit.
 Nam qui Cenomanũ crebris incursibus oras
 Vexabant capci colla dederunt neci.
 Supplicio addicti, laqueo ferroque necati
 Iam poenas sceleris iure tulere sui.
 Quisq; suo viuit, fratrum concordia regnat,
 Hospitiũ en hospes tecta subire potest.
 Preside sub tanto redeunt Saturnia terris
 Tempora belligero non abitura Deo.
 Hinc Longam visum superis extollere gentem
 Est, & prole noua mox decorare domum.
 Dardanij generis, Troiani & sanguinis hares
 Quæ Latia, ac Veneta nobilitate viget.
 Laurẽti a pariet sobole pulcherrima Coniux,
 Quæ pia nunc facta pignora ventre gerit.
 Nomen Ausi referet fasces moderantis auitos
 Brixianũ puer, hoc Diuus equo dabit
 Cuius luce sacra vitales laminis auras
 Accipiet proles exoritura braui.
 Laurenti sic vota Deus iussissima complens
 Hac Diui Antoni gaudia, luce feret.

Aurea

- a Antonius Longus Laurẽtij filius Anto-
 nij Longi Brixie Prætoris nepos natus
 Brixie anno 1642. Mensis Ianuarij die
 Diui Antonij 16. kal. Febr.

Aurea præcurret nascens hoc secula pignus
 Ferræ ubi populis viscera prædit humus.
 Mærorem lato mutabit Brixia plausu.
 Lætitiam proder ignibus ipsa suam.
 Misilibus Flammiis, quales iacit Aelia moles
 Aequabit summi sidera clara poli.
 Auriferos voluent argentea flumina fluctus,
 Aurea, & ætatis aulicæ signa dabunt.
 Auratis pisces pasceat Benacus arenis.
 Fereilis, & tellus aurea poma feret.
 Ollius ipse oleum, mel Melagisflumina voluent,
 Mixtus ambrosiam necitar, & vnda Padis.
 Nec decus hoc simcas, & culus ne fascinet aui,
 Inuidia pestis nam superata iacet.
 Dixerat, & rapidos vêtos, zephyrosq; vocabat.
 Cæperat, & blandum dicere Musa vale.
 Cum præcol amotis curis, animoque recepto
 Assurgens Diuã talia dicta dedi.
 O Dea Castalidum Regina canora sororum
 Laurigero vatum nuncia missa Deo.
 Siste pedem, nimis alta mihi fortasse parenti
 Ignosce, & causas, ð Dea pande precor.
 Abstersi lacrymas, sed me tenet ætata cura,
 Quam mihi si demas, me super æstra beas.
 Quæ sera vel potius mœstrũ, vel tristis erymis
 Ausa, ne fas, tanto tot mala ferre viro?
 Tor mala qui meruisse potest innoxius heros,
 Tor bona quo nobis facta benigna vehunt?
 Cui montem decorat pietas, innoxia virtus.
 Quam gentium stemma Leone notat,
 Planius hæc queso pandas, si pandere fas est,
 Altius haud acies cernere, mensue potest.
 Anauit illa libens vocis, multumque precæxi

A 6 Par-

Purpureo tales re dididit ore sonos
 Qua petis accipies, Laurens dilecte Camanis,
 Ut Phœbi laurus semper amica fuit.
 Alius hac repetam, magnus sic exigit ordo,
 Ac series rerum, quas tibi pando libens.
 Est monstrū horrēdū, diuinū furiale, nec unquā
 Quid mage Gorgoneum, Tartareumq; fuit.
 Mōstrū immans, ferox cūctis crudelius hydris,
 Turpius hoc nihil, aut dirius orbe manet.
 Huic Furia cedunt Scylla, Harpiæq; Chimera,
 Cerberus hoc Orci Ianitor ipse pauet.
 Hac est Dira necis cupidissima, liuida Pestis,
 Quæ primū innocuo sanguine sparsit humū.
 Itæ signi passu tristis, vastumque pererrat
 Orbem, quaque ruens inficit arua, domos.
 Tormenta gerit scædas acies, nihil aspiciat equo
 Lumine, si il mœret, si quid in orbe viget.
 Spirant ora necem, terri rudigine dentes
 Horrendum strident, peiora felle virent.
 Hanc est horribilis liuor, vix offibus hæc erit
 Artus, lerbiferum virus ab ore vomit.
 Denorat anguinas carnes, & pascitur atra
 Illuue, ac tabo, labra cruore madent,
 Cætera si ridem, flet, si flent cætera, ridet
 Alternæ hæc misera sunt alimenta vices.
 Hinc vero ingētes merito luit impræba poena,
 Ipsa sibi sola est pessima pernicies.
 Haud secus ac temerè ferientis pectora duro
 Tela repercussa è marmore concutimur.
 Alterius pinguis infelix marcescit in eruo,
 Mox tamen arenæ lasior efficitur
 Inuidia, veluti scabra rubigine ferrum,
 Quæ mens afflicta est liuida, conficitur.

Peste

Peste hæc cūcta magis percut, quæ Marcesaphæ
 Quæd male sana taocet, perpetuumque furis
 Hoc monstro Siculi non inuenere Tyranni,
 Tormentam matius, peius Aeterna nihil;
 Impia tartareis pestis modo viribus cæsa est.
 Perderet Longæ gentis iniqua decus.
 Franciscus b Longæ gentis immortale Senatus
 Adriaci subita Morte peremit atrox.
 Antoni Prolem, quo nullus amantior equi
 Heros, nec toto iustior orbe necat
 Vique domus Læge Veneto iubar auferat Urbi
 Laurentem voluit perdere Dira lue
 Antra colit semper splendore carentia solis,
 Et nūquam rapidis peruiua claustra Notis.
 Vallibus hinc imis egressa cacumina montis
 Celsa petit, summo è vertice cuncta videt.
 Omnia despicens, sed toruo lumine, risus
 Et fletus ansam, matericmq; capit.
 Pauca timent risum misera, sed pluvium slerum
 Cunctaq; si ruerent, huic nihil omne foret.
 Te totos eadem iactauit Dira procellis,
 Sepius, & univio turbine sollicit.
 Efficitur diu, ut curis grauioribus ætus
 Cessuris solita tangere plector manu.
 Atque Aganippeis haurire è fontibus undas,
 Atque Parnassi montis adire inga.
 Hac cum pestiferis consperisit membra cicutiis:
 Vnde tibi natus est sapius atra lues.
 Te Parma, Rœnæque gruii te Tibare morba

Ca-

b Franciscus Longus M. Antonij F. Anto-
 nij Nepos Senator Venetus, Decemvir
 sapientissimus obiit Anno 1636.

Crisali Eusefidum perdidit te cupijt,
 Te quater Adriaca tenuit in urbe grauatū
 Morbo immatura tradere dira neci.
 Nunc te Cenomanum celebrantē regis honores
 Ferre nequit, morbi causa fuitque tui.
 Vt tanti herois praecordia capta relinquant,
 Vnde futura breui secula beata timeat.
 Multa licet vexent illam, veruntamen vnum
 Hoc magis extrucunt, cetera nilque putat.
 Praeside sub Longo Saturnia secula terris
 Affere praescens flentibus ora rigat.
 Et timeat a Longo longam sine fine quietem,
 Ad pacem populis, quos pius ipse regit.
 Audijt haec Longo sub Principe secula terris
 Aurea fatorum vi reditura breui.
 Aurea c Longorum pratore numismata Longo
 Verona id signant forte reperta solo.
 Brixiana inuenti vel sub tellure Leones,
 Dadalo quos fuluo condidit are manus.
 Stimate naqsrefert minus ast quā corde Leonē
 Longus, idemque potens Brixia stemma gerit,
 Hostibus cuius intrans Antonius d urbem
 Ro-

c. Anno 1630. Aurea numis mata T. &
 L. Musidij Longorum Veronae inuenta
 Praetore Antonio Longo fuerunt
 Adulph. Occo multa huiusmodi nu-
 mismata offert Golius, & alij.
 d M. Antonius Triumvir victo Decio
 Bruto ad triumphalem curram Leones
 iunxit. Plutarchus. Cicero. Alcatus in
 Emblemate.

Romule im, praefcos viciit honore duces.
 Quidpe triumphali scandens Capitolia pompa
 Iunxit magnanimas ad sua plaustro feras.
 Libertatis amans Antonius alter honore
 Dignior inrauit mania Brixiadum,
 Sponte triumphalem curram subiere Leones
 Adriacus, Longus, Brix acusque viri.
 Scilicet inuidia victor, semaque triumphat,
 Vincit, & humani Longus honoris opes.
 Talia dicenti iucunda voce Camena
 Astarte, ac visa est terna fauere Charis.
 Tanta fuit verbisq; fatis, orisq; vanitas.
 O longum, dixi, quod canis, ore canas.
 Non ego vel Rhodopes malim, vel Arionis odae
 Delphines luct hic traxerit, ille ferat.
 Sed quo Brixiadū Reclor suscepit honore est,
 Dic mihi, quos plaustus Brixia laeta dedit
 Inuidia mox ausa canis mihi Musa potens
 Fata quibus voluit praecipitare viri
 Qua virtute furor fuerit deuictus erynnis,
 Quam sperare iubet, orta sit, vnde salus
 Ista libens, inquit tui Musa, ex ordine patet.
 Longe, tibi ne sum longior, ipse vide.
 Extremos tum forte gradus lustrabat Apollo
 Virginis, aequa polo quam prope libra micat,
 Lancea dicit, noctesque pari qua diuidit orbi,
 Quam chelis fixit Scorpius ipse suis.
 Brixiadum rutilo qui terris imperat aetro,
 Cenomanum laetis, & dominatur agris.
 Cum Laurentiades heros a Virginis Vrbe,
 Brixinae libram Sol neuus vrbis adit.
 Heroum comitante manu stipatus, vt astris,
 Ad commissis sibi mania cepit iter.

Obulus

Obuius Arithenor sua pergama pandit euntes,
 Quem sibi prætorem destinat, atque cupit.
 Et fore iam dudum sperauerat aurea tanto
 Sub rectore sibi secla, fauente Deo.
 Iam satis apparet quantis suffragia votis
 Illius ad fasces vrbs Patavina daret.
 E portis effusa suis Vicetia ciues,
 Mox Verona suos obuia mittit hero,
 Occurrunt Lægo pedices, equitumque cohortes
 Gratantes lætis plausibus astra cient.
 Prætorem, patremq; suum venerantur, amano
 Quos Athesis fluctus, Bacchiliogum rigat.
 Igniuomisque tubis dispersa tonitrua bombo
 Hunc signant terris nuper adesse Iouem.
 Luce Ioui sacra, patria qui cessit ab urbe,
 Et Ionis imperium iustus ubique refert.
 Auricomos Aurora polo diffuderat ignes,
 Duxerat, & lætum Sol sine nube diem.
 Cum dilecta sibi iam Brennumania linquens
 Heros Benaci litorea amena petit.
 Hunc equitum numero saccohors, pedittiq; sequens
 Deducit studiis agmine turba frequens.
 Quæ Benacenses volitans vaga Faxa per oras
 Aduentare, lacu nec procul esse monet.
 Ostia Benaci claudens Piscaria Longum
 Excipit, & solito Martis honore colit.
 Axe cano iermenta tonant, rutilantia flamas,
 Gratior igniuomo dicitur ore salus.
 Suluris simulant dum ranca tonitrua raris,
 Martiaque artificii fulmina nube ruunt.
 Attonitis Minei genitor Benacus ab undis
 Terricrepe afflatum, sustulit igne capax.
 Et quis ait, nostri, tranquilla silentia regnis.

Es

Et bello resides sollicitauit aquas,
 Iam fremit ardescens, fluctibus astra fatigat,
 Surgit, & æternas suscitatur ira minas:
 Iam sibi belligeras aptari ad frena quadrigas
 Tritonemque iubet prelia flare tuba.
 Armarique Notos, tempestateque sonoras,
 Et fluctus imis surgere ad astra vadis.
 Cui subito accurrès Athesis de flumine nympha
 Cenomanum regem non procul esse refert.
 O qui fluctu sono resides, Benace, theatro,
 Inquit, oliuiferis Rex redimite iugis.
 Et pretiosa tibi sentes, amnesque tributa
 Argento paria, atque aurea ferre vides.
 Spumanti similisque sub, fluctuque marino
 Assurgens tumidis astra lace sis aquis.
 Nunc fluctus compone tuos, compe sce procellas,
 Et placidis Zephyris subijce molle fretura.
 Hoc petit aduentus generosi principis, oras
 Qui Benace tuas Adria ab urbe petit.
 Cui data Cenomanii regalia scaptra regenda
 Illius est olim, qui moderatus, auus.
 Tranquillos expande sinus, & cinctus oliuis
 Pæciferis bilari suscipe fronte virum.
 Prouebe felici cursu, plaudentibus undis.
 Per tua transire si vada forte velis.
 Herois merita resonent tua litorea laudes
 Præmia virtuti debita laude refer.
 Quem sentis, non bella fragor, non prelia poscitis
 Hac sunt lætitiæ signa, salutis honos.
 Tu quoque festiuo vauiancem suscipe honore.
 Cuius nota tibi est gloria fama, decus.
 Hac ait, & subito fluitantia stemmata Longi
 Ostendit lætis velificata notis.

Vides

Vidit ubi hac, motes caput componere fluctus
 Benacus, iussus & reuocare acies.
 Heus ait, inceptis hyemes absistite pugnis,
 Et vos carulea ponite bella fera.
 Non belli sed Pacis adest Antonius auctor
 Discordes soluit conciliare animos.
 Verona ciues Longa qui pace beuuit
 Sacra colens sancta fadera amicitia.
 Cui comos alma Salus, & pleno copia cornu
 Venit, & auricomum Pax redimica caput.
 Nouimus heroem, quo non praestantior vilius,
 Imperio populos nec meliore regit.
 Non litui, non ara crepant, hoc praeside, testis
 Miska nec insidijs furta, nec arma suruue.
 Sed sua virtuti dat premia, bella perosus
 Otia secura dulcia pacis amat.
 Tempia locat sacris, diuis sumulaera, parronis
 Exigit, auget amans religiois oper.
 Infantiae labefacta, domos, pratoria, & aulae
 Exigit, & sternit per iuga celsa vias.
 Hec pratoro Ceres largitur munera cunctis,
 Magnifica splendent omnia culta manu.
 Marmora, & effigies illi iam publicis orda,
 Rruantim ciues, & sua corda dicant.
 Si quid in Heroem Liuor tentauit, id omne
 In caput authorum, perniciemque redit.
 Virtuti Liuor frustra obrepit, ardua virtus
 Hoc magis exsurgit, quo magis opprimitur.
 Longa nouo semior virtus exsurgit honore,
 Praesa velut Caeum pondere palma posit.
 Ceuomannum Regina nouo iam praeside felix
 Quondam Augusto con noua Roma suo.
 Hanc is felicem, fortunatamque relinquet.

Mar-

Marmoram veluti reddidit ille suam.
 A Longo Longam capiet moa Brixia Pacem
 Augusto qualem Principe Roma tulit.
 Si qua fides veri, praeferrī secula nulla
 Temporibus possunt, Longo beate, tuis.
 Praeside Brixiadus Longo concordia ciues
 Atque Ceres multa messe beabit agros.
 Hinc fera Tisiphone, suriagi, & tristis Erynnis
 Exul t, & pestis, & malefunda fames.
 Huc dī Nereides nostrum que scinditis aequor
 Ite viri in laudas, dicite gesta, decus.
 Ite, aliquos ex his, quos gurgite pascinus alto,
 Aureolos pisces munera ferte viro.
 Nostri gemma lacus, suluis matricis arenis
 Reris horos, Longo Carpio munitur erip.
 Nona Siculum Murena fretum, non ostrea rariū
 Lucrinum extollunt, Brundisiumq; sinum.
 Nou Elope claromq; Rhodū, Rhodūsq; Raucū.
 Quā nostras decorat Carpio clarus aquas.
 Versicoloratis contexta aulae figuris
 Pandite per nostrum conspicienda lacum.
 Hic ego, dona parem quamuis ingentia Longo
 Non maiora tamen, nec magis digna quod.
 Hac ait, atquodam lumicens vligine barbata
 Ceruleam faciem, lumina glauca latat.
 Iamque aquata inacet, iam nulli concista vnto.
 Surgit, & alternos colligit unda sinus.
 Iussa patris facit Nympha Benacida omnes,
 Aduca & Heroi munera in ista parant.
 Huc notat euidulis onerata Lucifusa baccis,
 Exornans citris & Sa'odina comas.
 Et Garde niveis vinas impl. xa lignifris,
 Oprata à mulis & Vigilina precis.

Mib

Melisso, & Montis Cassine filia Baldi,
 Tusculeo & Nais sanguine nata venit.
 Lucida campione, Ponalis filia Leudres,
 Bardolina sinum scibus implet ouans.
 Florida Barniche Sarchegit & barbata Brasse.
 Pyrgia, cui mollis grata corona sulix.
 Et fluijs quacunque solent innare propinquis
 Naiades adueniunt donaque grata ferunt.
 Auricomos crines nodis, & retibus aureis,
 Et vittis cincta flora serua gerunt
 Syrmo sed nymphas longo supereminet omnes
 Fronte, oculis, vultu, voce, colore, comis,
 Syrmo Phæbigena nutritrix fecunda Catulli,
 Delicium Charitum, Nieridumque decus.
 Syrmo cui nomen fecit telluris ocellus,
 Quam Benacus amans fluctibus humum.
 Hac ubi desessum ridens perinsula Longum
 Suscepit, & placido mulcet amana situ.
 Quæ ver, & placidi genitabilis aura Fauoni.
 Æquore suadebant limpidiore frui.
 Benacusque pater velatus arundine crines
 Extulit arridens ora benigna lacu.
 Adruit & Nympha, qua Longū prima salutæ
 Et veneras tales edit ab ore sonos
 Saluæ magne heros, genus alto à sanguine diuū,
 O patriæ, d' gentis flosque, iubarque tua.
 Tam nitidus vitulo sol nunquam fulsit Eoo,
 Stellæque purpureæ qua veheb' axe diem.
 Quæ tu clarus ades, diū nostra hæc littora lu-
 Atque tua nobis pectora luce replet. (Strat)
 Vnde nitent latè circum Benacides ora,
 En lacus, ut vitreis nūc tibi plaudit aquis.
 Hinc partus euixa nouo surgentibus herbis

Lata

Lata tuo aduentu nunc reuiscit humus,
 Aspice florenti redolentes margine ripas,
 Aurea qua signans secula, mala vide.
 Aspice secundo pregnantès pondere truncos,
 Quos stupeat Phæax cultor, & Hesperius.
 Incrementa tuo sumit de lumine tellus,
 Flores, ac fructus parturite ora nouos.
 Lamque suis nostra radiant splendoribus vnda,
 Hinc nostra ardorem pectora concipiunt.
 Inque tuas laudes rupere silentia lingua.
 Et vario de re carmine magna canunt:
 Quod Venetos inter splêdescis, ut aurea flâma
 Æthereas inter Cynthi a luce nitet.
 Quod tibi rarus honos, animo vis dia resulget,
 Iustitia, ac pietas, religioque simul.
 Credita summorum qui magna negotia regit,
 Et pacem, magno & pectore bella gerit.
 Consilioque tuo prudenti patria plaudit,
 Orantique potens curia tota fauet.
 Nascenti placido risit tibi lumine Pallas,
 Et fauere tibi sidera cuncta poli.
 Tullius e ut regni presumpsit ab igne futuri
 Augurium capiti sortis ferente suo.
 Imperio sic certa tuo præsentia fecit
 Infantem f qua te sustulit vnda maris,
 Sustinuitque tua lapsum nutriticis ab vlnis,
 Romulus, aut Moyses, nempe futurus eras.
 Romulidum Regè Thuscus non obruit annis,

Istæ

e Valerius Maximus de prodigijs cap. 1
 Titus Liuius lib. 1. Virgil. l. 2. Æneid.
 f P. Matheacius in Paneg. Antonij Lon-
 gi Prætoris Cremæ.

Isacidum Nilus sustinuitque ducent.
 Officiosa tibi populos maris unda regendos
 Praesignauit, aquis quos sacra scripta notat,
 Hinc quater imperio populos moderaris, &
 Iustitiamq; pari cum pietate beas. (Urbes,
 Omnibus expositus veluti sol omnibus idem es,
 Vnde licet dic noscere mentis opus.
 Non tibi, sed patria natus bona publica semper
 Priuatis praefers, atque aliena tuis.
 Zibea Longe tibi mens est, vox consona mēti,
 Vita comes vocis, qua facis ipse, iubes.
 Innumeros sileo titulos, & facta inorum,
 Gestaque felici fortia bella manu.
 Et celebres ductos deuicto ex hoste triumphos
 Praetereo, & gentis stemmata clara tue.
 Illustrem tu mille domum virtutibus ornas,
 Nec tua laurigeris fama superbit auis.
 Si sua dent terris virtuti munera diui,
 Te nullus toto maior in orbe suat.
 Omnia quid referā, quae singula reddere possūt
 Heroem. Longe hac omnia solus habes.
 Enumerare tuas dotes quicumque peroprat,
 Enumerare cupit sidera clara poli.
 Herculis alta sui memoret praeconia Gallis
 Maior at Herculeam gloria laude tua est.
 Nil plus te meruit domitor fortissimus hydra,
 Iuris enim claua tu quoq; monstra domas.
 Iamque tua Hercules aequauit famacoliinae,
 Hercule digna tibi erecta columna fuit.
 Te decet Herculeam moderari legibus urbem,
 Cui nouus Alcides & pater alter eris.
 Auspice te superos linquens Aethra penates
 In terras Nemesi iam comitante redit.

Aurea

Aurea splendidulis Aetas in vestibus aureis
 Pone subit sustis iam sine lege comis.
 Inde ferens nuicam felix Concordia pallam,
 Et populos cornu Copia dite beat.
 Sub te religio floret, tibi Palladis artes,
 Virtutesque omnes, iura, fidesque vigent.
 Qui prius innumeros dixit Democritus orbes
 Diceret hos uno te Ioue posse regi.
 Talia dicenti applaudunt Benacides omnes,
 Ceruleusque pater iura tridentis habens.
 Nympharū plausere chori, quacunq; profundos
 Benaci fluitus, fluminaque alta secant.
 Et qua finxerunt molli tenuissima filo
 Aulam, haec Longo munera clara parant.
 Iusserat hac texti pretioso vellere Serum.
 Venturi Herois praescius ante pater.
 Pars Tyrio tinxit Milesia velleris succo,
 Doctaque pars Phrygia stammina pinxit achi.
 Textilibus filis, sulcuque intexerat auro,
 Et gemmis telas Palladis arte manus.
 Hic & imaginibus varijs, varioque colore
 Pinxerat heroas, magnanimosque duces.
 Sex regum series, vario quas tempore regnis
 Diu ersis olim Longa propago dedit.
 Quos a nascentis dicebat origine mundi
 A patri, quem primum condidit ipse Deus,
 Vt gens Longa Deum suppata nata; ibus orbis
 Authorem, ac patrem neuuerit esse suum.
 Qui Caeli, terraq; globos, & cuncta creauit,
 Vnius atque hominis subdidit imperio.

Huic

g Genesis cap. 2..

Hæc sociam, vitæque dedit, prolisque capax,
 Humani generis qua fuit Eua parens.
 Nide Cainus, Abel geniti, sed dispare fato,
 Inuidia hunc rabie concitus ille necat.
 Hinc cruor heu primus primo sub vere tepete
 Solutus in florem, tingitur inde rosa.
 Illius at vindæ profugum venando Cainum
 Occidit Lamech Mathusæle factus.
 Efficit quasi factus Ada suppleuit Abellem
 Sethus, & hic patri gaudio summa tulit.
 Numinis hic cultor diuini semina verbi
 Spargere cepit, Enos hoc genitore satus
 Educat hic Cainâ, numerosa & prole cateruâ
 Nomine diuersam, religione parem.
 Malaleel sequitur, pulcher quo natus Iared.
 Vnde parens Henoch, Mathusalame, tuus.
 Quem Deus assumpsit, lethoquo exemit, Elia
 Vt comes extremi sit tuda Iudicij.
 Huius ad astra nepos conuertit lumina Lamech
 Obseruat motus sidera, signa poli.
 Hinc oritur pietatis amans, iurisque Neomus,
 Quo nullus toto iustior orbe manet.
 Dum fera progenies hominum miscere nescit
 Et veritæ Veneris cepit inire vias.
 In luxus effusa nouos oracla Noemi h
 Negligit, & Cælo numen adesse negat.
 Dilectas superis venatur amore puellas,
 Sed fit iniquus amor, seditiosus amor.
 Impietas finem nescit, clementia Cæli
 Clauditur, hinc moles lignea surgit aquis.
 Arte

h Genesis cap. 6. & 7.

Arte Noeme tua, summi insuque Tonantis
 Structa procellarum non timet arca minas.
 Hæc subeunt Iapetus, Semus, Chamusque Noemo
 Cum patre, Matre sua, coniugibusque suis,
 Solutur in pluuia Cælum sine fine cadentes,
 Lamque superfusis mergitur orbis aquis.
 Horrida Tempestas nimbos laxauerat omnes,
 Flatibus in terras exieratque fretum.
 Et coniuauerant cum Cælo Pontus, & Æther
 In Mundi exitium stat reparare Chaos.
 Luxque quater denis sese subduxerat orbi
 Solibus in cunctis terror, & horror erat.
 Mōtis ad instar aquis imare Noemica Nauis
 Caperat, octo animas, brutæque pauca vehēs.
 Cætera merguntur, pereunt animantia fluctus
 Impurus Veneris pleclitur ignis aquis.
 Has venatores nequeunt euadere carni.
 Non celeres Dams, pennipedesque ferae.
 Ignati superant prærupta cacumina fluctus
 Vndis angis sedes piscibus, vlmus adest.
 Ast ubi cessarunt sedatis fluctibus imbres,
 Et sicco tetigit rura columba pede.
 Littora distinguunt mare, ripa flumina, portus
 Curuantur, rediunt carcere clausa foras.
 Omnia sistuntur terris armenta, gregeque,
 Aliger aerios tranat inique sinus.
 Egressus triplici cum prole Noemus abarca est.
 Omnigenumque pecus quod ratione caret.
 Ex tribus indæ viris generoso sanguine natis
 Germinat humani posteritas generis.
 B A Ia

Gen. cap. 10. Torniel Salian.

*A Iapeto genitus Iauan i hinc Cethis origo
 Celtaarum Regum natus, & inde Samos.
 Hinc Magus, inde Saron, Druuius, Bardusque
 Carmæ hiciuenit, harmonicosq; modos (nepotes
 Tempore quo Sara sobolè pater obtulit Abrâ
 Iſachum promptus sacrificare Deo.
 Succedit Bardo Longus, k genus vnde vetustè
 Longones, ac nomen Longa domusq; trahit.
 Nobilis horum serie Regumque, Ducumque.
 Cognomen clarum qua dedit Alba tibi.
 Et Longos tibi Roma patres, l Venetiq; nepotes
 Fascibus insignes, Ianigenisq; dedit.
 Sequè propagauit varia, hinc inde per vrbes;
 In varijs orbis sceptrâ tulitque plagis.
 Innumèris aderant Longorum picta figuris
 Gesta, magistratus, serâ, trophæa, togæ.
 Claraque Brixia adû ducibus certamina Lögis,
 Qualia Semproni Consulis arma ferunt.
 Qui Trebiam fuso casorum sanguine Poenû
 Ire coloratis in Mare iussit aquis.
 Hic depicta aderat, tulerat q; Cassius arma m
 Orthonem*

- k Berofus Chaldeus cap. 3. 4. 5. Doli-
 onius Hist. Alex. Scultetus in Chronicis
 Annis Viterbienſis, & alij.
 l Historici Romani, Veneti, ac Genuen-
 ses. T. Liuius d. 1. 15. Petrus Iustin. lib.
 2. M. Antonius Sabellicus, Sigonius in
 Fastis. Vb. Follieta. Liuius lib. 1. dec. 3.
 m Cassius Longus præfectus Castrorum,
 & Dux Romani exercitus Anno Chri-
 sti 72. Vitelliani Imperij propugnator.
 Corn. Tacitus l. 3. Histor.

*Orthonem, contra, Vespasijque duces.
 Bedriaci fuso maduerunt sanguine campi.
 Abdua sanguineas, Melag, sensit aquas.
 Non sic vlla iacent effusis imbribus arua,
 Non sic à Boreâ fernitur altra seges.
 Vt Longi cecidere ducis vitricibus armis
 Hostes, aut celeri terga dedere fugæ.
 Ardua cingatur quâuis gemino oppida muro,
 Eratis quamuis turribus astra petant.
 Belliger & quamuis circumtonet undiq; miles
 Sanguineique duces prælia saua gerant.
 Cassius & turres, & propugnacula vastans
 Per medias acies, densa per arma ruit.
 Casaris imperio plures hic subdidit vrbes,
 Sulpicij n Galba signa secutus erat.
 Cui postquam imperium cû vita perfidus Orho
 Eripuit, gladio mox perit ipse suo.
 Ense perit, quo nepe ferit: fors scilicet aqua est
 Artifices cadis arte perire sua.
 Romuleas tibi, Galba, senex auferre secures,
 Non decus hic potuit: fors breuis imperij est.
 Vera sed à multis non gloria nascitur annis,
 Illius extendunt sed benefacta decus.
 Hinc & Longorum prætoris signa, secures
 Subdita Cenomanum queis suis ora nitent,
 Benacus quibus ipse libens, Neptunus vt ante
 Submisit fæces, clara tributa dedit.*

B 2 Hic

- n Ser. Sulpicij Galba ex gente Longo-
 rum imperator Augustus fuit Anno
 Christi 70. T. Suetonius in 5. Galba.
 Corn. Tacit. l. 2. Hist.

Hic spectare licet Francisci o insignia, terris
 Qui Benaco tuis secla beata tulit.
 Consilio praestās, & forti pectore, & armis,
 Flos hominum, superum curaque, corpisque
 Hunc nullus potuit recto deflectere calle
 Diuinijs Crassus, Tullius eloquio.
 Cum vitio pariter bellam mouisset, & hosti
 Inuidius domuit robore utrumque suo.
 Iustitia, iurisque tenax Aloysius p istum
 Mox sequatur, Tyria splendor, bonerq; toga.
 Quicquid fors potuit mortali in pectore ferre,
 Vel sacere, hic didicit perficere, atque pati.
 Palladis ast studijs, quā Martis proprior armis
 Temperat aequali iura senera manu
 Nec minus inuidiam vincit Vincentius q̄ alta
 Virtute, atque animo, victor & ipse sui.
 Huic generosa suos cessit Vicentia fasces,
 Cui

- o Franciscus Longus Benacensium Praefectus an no 1386. annal. Benacen.
 p Aloysius Longus Benacensium praefectus anno 1573. Senator Venetus.
 q Vincentius Longus Benacensium praefectus anno 1581. mox Vicentia praetor, & c. Sen. Ven.
 r Vbert. Folieta in Elogijs clarorum Ligerum, vbi Longos Iustinianum nomen assumpfisse asserit. Augustinus Iustinianus in annal. Gentenf. Andr. Mauro. cenus ann. 1566. Raph. Turrius in Oratore. Ciaconus, Victorellus.

Cui constans forti in pectore robur erat
 Tempore quo Latia Vincentius r alter in vrbe
 Romano princeps murice clarus erat.
 Maximus amistes, studiorum nobilis auctor,
 Doctrina, ac sancta religionis apex.
 Hunc iulie Aegeo Longis regnata profundo,
 Barbaricus armis nuper adempta, Chios.
 Perfidus hanc Pialis decepto Rege subegit,
 Templaque sacra Deo reddidit equa solo.
 Quādo furēs tātū potuit Mars impius armis.
 Ut Longa caderent lumina clara domus.
 Hostibus obstantes dum spernunt omnia, nemo
 Dum cessisse velis, nec superesse valet.
 Felices animas, tanto quas patria luctu
 Fleuit, quasque prior fama sub astra vehit.
 Cui Fabij claro ceciderunt fumore, quondam
 Et fidei, & patria vitima clara sua.
 Mars tui sic Longe p̄ cecidit Nepotes,
 Quorum nunc Venetus contigit ossa lapis.
 Vituri patria clades, fideique labantis,
 Sprevere instantis mille pericla necis.
 Dumquarmis, animisq; urget ingētib; hostes,
 Et circumfuso sanguine seruet humus.
 Mars licet ambigens, dubia est, haud gloria
 An cecidisse illis, an superesse fuit. (pluris
 Propterea nemo Veneti miretur in oris
 E longa paucos nunc superesse domo.
 Maius enim genti decus est, & gloria maior
 Pro patria, & sancta tot cecidisse fide (est,
 Lægorū patria, & Christo pars magna sacrata
 Pars in Saeredam transijt vna domum.
 Duce tua Gerardo domo dum iungitur almīs
 Commūbij vincit Longa propaga tribus.

Vtraque Diuorum felicibus inclita palmis
 Iungitur in terris, ut bene iuncta polo est.
 Hinc fidei Gerardus honos, Hieronymus illinc
 Pro Christo summum promeruerit decus.
 traq; coelicolū genitrix sacra sanguine Diuum
 Floret sublimes gens paritura Deos.
 Laurentiger insignis auis Laurentius omen
 Felix implebit gentis utrinque sua.
 Candida quā Pietas, & pacis diues inūbras
 Gratia, & aeterno federe iuncta Fides.
 Hac, & plura videns depicta tapetibus imis
 Bonacus tanta gaudet honore domus.
 Francisci memoras que libens praconia laudū,
 Aurea quo vidit praeside secla diu:
 Brixiadū melius quo nemo rexit habenas,
 Iuraq; Bergonis ciuibus aqua dedit.
 Digna cani fecit summorum gesta virorum
 Aequauit punctum laudis, & omne ralis.
 Mox Athenorea sortitus in urbe secures
 Contentus patrio prator honore fuit.
 Vnus cuncta fuit, nihil ad fastigia summa
 Desuisti imperio perpetuo dignus erat.
 Exemplo fuit ipse alijs, hac viuida lex est:
 Cum princeps, alijs quod iubet ipse, facit.
 Iuris amās iudex, scelerum inuissimus ultor
 Hic fuit, & patria splendida fama sua.
 Heroum decus est non vni insistere palma:
 Fama sed assiduo parata labore placet.
 Non minus Antoni felix, sanctumque nepotis
 Im-

f B. Hieronymus Longus Martyr à Tur-
 cis inter duas tabulas sectus.

Imperium sperat Brixia lata sibi.
 Auspicis siquidem felicibus aurea sponde
 Secla, sub Augusto qualia Roma tulit.
 Illius Antoni cello nam spirat ab ore
 Maestas, toto, & pectore viras bonos.
 Vnum se spectes spectaueris omnia in vno
 Heroum decora, hic gentis honosq; sua est.
 Clara patris soboles sceptris succedit auitis,
 Nec patre, nec tanto degener extat auo.
 Maior auis, atansque suis Antonius Vrbes
 Dum regit, & populos numinis instar habet.
 Ut sol in Caelo simulacrum numinis extat;
 Hic terris princeps viuat imago Dei.
 Vt Nioma Romulidis, Lacedamonijsq; Lycurgus
 Gnoffiatis Mnes, Cecropijque Solon
 Constituit sacras morum exemplaria leges.
 Cenomanis Longus sic bona iura dabit.
 Manib; hic Brōni pulsus iubar attulit umbris.
 Grassantem misera depulit urbe luem.
 Qua tot acerba virum tantis cumulata suorū
 Funera sueribus viderat acta malis.
 Cum flerent matres natos, natiq; parentes,
 Frator, & in fratris funere fletet inops.
 Mens generosa Viri, fortuna excelsior omni
 Fortiter aduersus cuncta pericla stetit.
 Hic opibus populos, atque vrbes adibus auget.
 Restituit populis otia grata suis.
 Stare decus æternum meritis stat fama laborū,
 Illius est virtus, praesidiumque bonis.
 Per totum contexta lacum ropiaria musco
 Longorum referunt gesta, trophæa, decus.
 Hac ubi spectauit vicino o litore Prator,
 Cui propria, & nati suscit imago lacu.
 B 4 Egre-

Egredium miratur opus; gentile suorum
 Stemma videns gaudet cernere facta patriæ.
 Omnia perleget;q; libens spectacula tempus
 Sed non ista sibi poscit abire iubet.
 Huic discedenti donatur Carpia multus,
 Dantur ab indigenis digna tributa loco.
 Accepto grates multas pro munere reddens
 E Bonacensi litore Prasfes abit.
 Perque viâ socijs veterû monumenta recêct
 Opportuna loco, tempore multa refert.
 Omnia sed paucis enarrat more Laconum,
 Gaudet & eloquio cuncta referre breui.
 Nestora quo superat, vincit grauitate Catonê.
 Arte Oratorem nominis ipse sui.
 Eloquij recreat comitum dulcedime mentes,
 Os maiestatem, verbaque pondus habent.
 Patris imago sui Lasarens vestigia, mores
 Ingenium sequitur, nec salo dicta carent.
 Quo condire solet sermones, gratia sandi,
 Illi sed cursu liberiora fluit.
 Qualis odoriferi per aprica rosaria Pindi
 Fons vitreas dulci murmure fundit aquas.
 Talis Apollineo Longi Laurentis ab ore
 Pura Aganippas copia fundit opes.
 Illi doctiloqua posuere silentia, Cyrrha,
 Ataque Pegasus comprimit ora liquor.
 Aterno sermone, via lenire laborem
 Gaudet, narratur fabula plena sale.
 Oblati Longo quam fert occasio piscis,
 Qui sale condiri Carpio nempe solet.
 Narrat, ut piscem sint hunc conuersa Catulli
 Scripta, in Benaci qua cecidit sinum.
 Gardensis dum forte lacus veheretur in undis.

Nâ

Natiuus vates Sirmio pulcra tuus.
 Huc modo Bythinis fessus qui venerat oris
 Longinqua extremis finibus lonia;
 Huc pauci venere nota melioris amici.
 Quos ipse à teneris legerat vnguiculis.
 Caluus, & ingenio scriptor Cornelius acer,
 Vt sua perleget scripta Catullus eis.
 Bonactiq; patris prisicum narraret amorem,
 Qui in medijs Garden deperibat aquis.
 Veraque satidica Mantus Oracla referret,
 Quois fore praxidit gaudia prima lacus.
 Et piscem vitreis oriurum fluctibus olim,
 Qui sit Benaci gloria, primus honos.
 Latus ad hoc imis surgit Benacus ab antris,
 Applaudit vati fluctibus unda suis.
 Certatimque ferunt Benacides oscula cymba,
 Cymba fluentis sonis plausibus icta salit.
 Hinc iactata lacus dextrâ premit, inde sinistra
 Fluctibus obicit, naufraga pene vatis.
 Corruptus subito gelida formidine vates
 Consciuic, trepidat corde Catullus inops.
 Arrapit & spondâ manibus, libroq; remittit,
 Labentes illos corripit unda vorax.
 Phœbigena forsan lux illa nouissima vati,
 Vt libro, inde cori luxerat exito.
 Ni precibus gemini mox Castoris implorata
 Littora legisset, cura Phœsallus ope.
 Impatiens vates iactura nobilis agro
 Marore afficitur, conficiturque breui.
 Nam dum continuo tabescunt lumina fletu,
 Etatis primo flore videntis obit.
 Sic extincta perit Romani gloria plectri;
 Quam gemit Eoum litus, & Hesperium.

B 5

Opimæ

Optima sic hominum fati rapiuntur acerbis,
 In longos durant deteriora dies.
 Benaci liquidas verum delapsus in undas
 Fortuna est usus liberare liber.
 Illum certatim Nympha conantur apisci,
 Et lacerauit auida scripta verenda manu.
 In vitreasq; bonâ thalamos rapit Ichthya parte
 Vt Latio discat Mincius ore loqui. (alunum
 Mincius hinc didicit, charum qua promptus
 Mox docuit; clarus floruit inde Maro,
 Mantua quo gaudet, veluti Verona Catullo,
 Carminis egregius cû sit uterq; faber.
 Nec Vigilina sui vult immemor esse poeta,
 In lato parte traxit auara sinus.
 Quam seruet magnis prasaga nepotibus olim
 Quales frondosa sub niue nixa tulit.
 Sirmio qua limis oculis prespectat, amatq;
 Lata cauernoso fornice scripta premit.
 Proh facinus: tanti vatis monimenta peribunt
 Et sine hoc Erato, pulcher Apollo feret?
 Nomen fati funesta fuit inactura poeta,
 Vitius opes poterat qui reparare suas &
 Aurea crudeles secuerunt flamina Parca:
 Quod manet in fati, tollere nemo valet.
 Nam libri Phœbo placuit mutare figuram,
 Vt tanti vatis fama perennis ear.
 Ecce nota in fuluum verum capere metallum,
 Pagina ut auro solo scripta colore fuit.
 Quaque micat nitida per stagna rubetia mica
 Sunt numeri versus, culte Catulle tui.
 A repido membrana simul mollita liquore
 Mox in pisciculos est animata nouos.
 Quorû quisq; sibi cognatum nouit ut aurum,
 Adnatas

Adnatas, & proprias carpere cepit opes.
 Sic nascuntur apes vituli de tergere caso,
 Quæ mox predatum florida prata volant.
 Aureolas nati pisces populantur arenas:
 Non alium capiunt scilicet ore cibum. (bat
 Cæcilia adhuc mœbrana nitet, velut ante nite
 Ariadula docta pumice rarsa manus.
 Puniceusque color tergo, qui frontibus, & qui
 Argenti fuerat cornibus, ante nitet.
 Fulua caro fuluum manifestius indicat aurû,
 Vincit, & Ambrosias grata sapore dapes.
 Aureus huic color est, raris aurea sanus et agris
 Hac cibus est, aurum pandit ubique suum.
 Hæc satiare nequit, libri satiare nequibant,
 Spinula pungentes pandit amena iotos.
 Ast sule quod vesco mansuras durat in escas,
 Vicitros prodit tempus in omne sales:
 Vt liber auratus, rarisq; legendus amicis
 Arcebat turba vulgus inane rudis.
 Sic mensas Regum pretiosior esca potentum
 Piscis honorato nomine rarus adit.
 Nam quia, quæ carpit, nibilest pretiosus esca,
 A carpendo auro carpio nomen habet.
 Hoc fert elogium nulli delebile seculo,
 Vixit, vale, atque aurum Carpio carpe tuû.
 Talia docti loquo Laurentius ore canebat,
 E mox Romulidum bella, trophæa dicunt.
 Quantis militia tractarent legibus arma,
 Quæ tormenta illis bellica, tela ferent.
 Qualis stridentes iaceret catapulta molares,
 Quos ictus aries, quosq; balista daret.
 Quam nunc diuersa bellum ratione geratur.
 Quam sine tormentis prisca minora nouis.

Fulminet ut tonitru Cælo bombarda sereno,
 Quo libranda gradu sit ratione loci.
 Nicolai inuentum Longi auct. Clodia bello
 Cincta premebatur, machina tanta fuit.
 Hac Ligurum Veneto disceat in equore clasie,
 Fulminiger medijs Iuppiter alter aquis.
 Attoniti Ligures vibrantem fulmina Longum
 Sensere, & subito corripuere fugam.
 Nec tamen effugisse licet dux inclutus armis
 Imminet, & victos vincula ferre iubet.
 Nec prius hac furi, quam vidit, credidit hostis,
 Et cum facta forent, credere vix potuit.
 Per varias clades, & summa pericula victis
 Hostibus Adriadum res stetit incolumis.
 Interea subuecta Notis, celerique volatu
 Brixianos repetit præuia Fama lares.
 Auratas animatque tubas, lituosque loquaces,
 Milleque milleno fundit ab ore sonos.
 Herculeamque replet latis rumoribus urbem,
 Prætoresq; nouum non procul esse docet.
 Excitat innumeras Longi in præconia linguas,
 Quem super emeritis laudibus astra ferunt.
 Has audis Veneto quisquis subiecta Leoni
 Mænia, & arua colit, vel mare pupp. secat.
 Medoncum quicūq; bibunt, Athesinq; Padūq;
 Quos Ticinus, Læbrusq; Ollius amne rigat.
 E cælo ventens rapidis secat aera pennis,
 Virtutem merito qui comitatur, Honos.
 Cenomanumque patit Regina mania, & aulā,
 Cum domina citius munera ad alta vocat.
 Prætores tantum summis ut honoribus auctū
 Excipiant cultu, latitiaque iubet.
 Aspectū Regina graui facieque verenda

Brixia

Brixia regali veste superba nitet
 Qualis Amazonas feruit ducisse phalanges
 Ad Troia excidium Penthesilea furens
 Vel qualis Phrygias Cibele turris per vrbes
 Ad currum iuncto vecta Leone fuit
 Canities inculca comas per colla refundit,
 Hastam pro sceptro sustinet ægra manus.
 Laua tenet clypeum surgente Leone notatum,
 Longus, ut Hercules promicat umbo fera.
 Aula micat clypeis, galeis, fulgentibus armis,
 Quot vix holligeri Numinis aula tenet.
 Scant præunita longis mucronibus hasta,
 Loriceaque graues, spicula, tela, veru.
 Enses, & gladij, quot nunquā Mæliciber Etnæ
 Cudit, & armorum fulgurat omne genus.
 Nec procul Etnæis credas, ornacibus ignes
 Ardere, & summo tela parare Ioui.
 Lemnius ad vastas ardenti forcipe flammæ,
 Qua mox percutiat mallus, æra trahit.
 Lethiferos ignis ephalybem præmolit in enses
 Inde tuba ac litui, impansa rauca sonant.
 Brixiasque quis saepe soror Discordia Belli
 Suscitât, in pugnas corda inimica mouet.
 Vicino quoties erumpit montis ab antro,
 Qui super imposta sustinet arcis onus,
 Bellona, Martiq; sacram quam vertice summo
 Acrocorynthiacum tollit ad astra iugum.
 Nulli nota viro, radijs nec cognita solis
 Monte sub hoc Diræ stant scelerata domus.
 Ferrea compago laterum, ferrata domus.
 Limina, ferratis in foribusq; Furor, mens
 Innumeri strepit aula minis, saltu impetus a
 Impatiens quemora corripit arma facies.

Insi-

Infidiae truces calanis ensibus astant,
 Vltio sanguineo spirat ab ore necem,
 Immanis Rabies, & Vis contraria iuri,
 Exanguis vultu Pallor, & Ira minax.
 Hac turba comitatio cauis discordia ab antris,
 Sapius erumpens iurgia saua ciet.
 Hinc odia, ac lites, rixas, pugnasque frequētes
 Excitat, in caedes arma cruenta mouet.
 Nuper & insanos agitabat in vrbe tumultus
 Sollicitans ciues, vulgus in omne nefas.
 Non secus ac ruptis agitat turbata procellis
 Aequora, cōmotis dum furit Auster aquis.
 Brixia plorabat versos in mutua ciues
 Vulnera, dissidijs omnia plena nouis.
 Assiduis precibusque Deum, votisq; rogabat,
 Cadibus, & rixis poneret ipse modum.
 Redderet viq; sibi optatam sup̄ omnia pacē,
 Et predicta suis gaudia Longa plagis.
 Quales Francisco Longo moderante secures
 Cenomanum propria sensit in vrbe diu.
 Surgentem quoties spectabat ad astra Leonem
 Inter pratorum stemmata picta domi.
 Mulcebat blando pectus solamine sperans
 Aurea sub Longo praeside secla breui.
 Audierat Longo Francisci danda nepoti
 Regia Cenomanum sceptrum beata fore.
 Naufraga Brixiana turturum carbasa puppis
 Pollicem hunc sperant, Castor ut ille fuit.
 Ista reuoluenti, superosque in vota vocanti
 Fama superueniens talia dixit Aue,
 Cenomanum Regina potēs, noua gaudia vultu
 Concipe, laeta votis plausibus astra cie.
 Et tua veruantes tellus praepandat honores.

Offen-

Ostendantque nouum florida rura decus.
 Namque tuis votis summus regnator Olympi
 Annuit, Indi getes audijt ille tuos.
 Faustino fauitque tuo, iuuatque Iouita
 Vota, tuas uentis nec sinit ire preces:
 Erumnaeque tuas miserans, longosque labores
 Auxilium summo mittit ab axe tibi.
 Namque Potestatum delegit ab ordine summo
 Conspiciam specie virginis ore Deam.
 Imperij aequa signa tenet, stant aurea circum
 Tempora gemmiferis regia ferta comis.
 Excipit effusus ceruice hinc lactea crines.
 Candida gemmatum colla menale regit.
 Aurea caruleam subnectit fibula pallam
 Induta argento crura, pedesque nitent.
 Os humerosq; Patri sumitis, qui tempus erat orbē,
 Soleque splendidior fundit ab ora iubar
 Hac Longis olim Pratoribus asstitit aequum
 Inspirans animis, fasq; piūque monens.
 Qui Latias passim Venetas, Liguresq; secures,
 Imperij, ac regni sceptrum tulere diu.
 Hac Nemesis, Themidisq; uoces, strepente, coeclis
 Et faciendā iubens, atque uetandā uolans.
 Protinus hāc sumo descendere Numen, Olympo.
 Vrbs, & Aetnaica iussit adire lares.
 Et Venetos afflare patres, magnūq; Senatū.
 Vt tua mox Longo sceptrum regenda darent.
 Cui foret alma comes, custos, cōsorsq; Potestas:
 Altera ut Aegeria hāc esset, ut ille Numa.
 Digna patris summi subito mandata cepisset
 Deuolat, Adiacis ut hīs ubi regnat aequis.
 Dada lena fundata manu quae surgit ad auras,
 Concilij magni nomine dicta domus.

Aula

Aulæq; Principibus, Ducibusq; electa creâdi,
 Vnde Magistratus Curia magna legit.
 Petrus Apellæa decorauit imagine Longus
 Testa, velut cælo quæ laqueare micans.
 Effigies ibi mille nitent, præclaræque gesta,
 Induperatorum. Pontificumque, Ducum.
 Pronus Alexandrum Federicus Caesar adorne
 Pontificem nati victus amore sui.
 Conatus frustra nauem submergere Petri.
 Quæ concessa licet, perstitit incolumis,
 Pontificem Veneta Charitatis et in æde latente
 Adriaci solio restituere patres.
 Parcere subiectis, et conculcare superbos
 Affueti, et populos pace beare suos. (ma
 Frustra hostes, frustra arma sonant, ruit ois in ar
 Ortus, et Occasus Pax tibi, Marce, datur.
 Conuenere patres, quibus est Republica cura.
 Adriaci totidem sidera clara poli.
 Duxque sedet solio sublimis Hericicus alter
 Sol, vultus pandit lumina clara sui.
 Brixinadum prætor proponitur ecce legendus.
 Prætores inter maximus Adriacos.
 Inspirante Dea proceres suffragia Longo
 Dant Laurentiada, candida vota ferunt.
 Prætorumque legunt toto plaudente fenatu
 Iustitia insignem, sum pietate virum.
 Huic merito fasces vltro concedit auitos.
 Adriacis Virgo quæ dominatur aquis.

Quæ

Hieron. Bardus Fortun. Vlmus Besol.
 pag. 423. Fr. Sansouin Tempor.
 Hist. Venetæ, Sabellicus, &c.

Quæ neque casariam crinali stringere tultæ
 In gyrum patitur, nec coma torta placet.
 Auricomos spargit per eburnea colla capillos,
 Ore refert pulchrum cum grauitate decus.
 Huic Leo bellipotens qui dextra sustinet ensē,
 Et laua librum pacis adhæret amans.
 Audaces nunquam capitis demittere crines
 Vistas, ad hostiles vel trapidare minas
 Hunc mulcet niueis virgo pulcherrima plattis,
 Auraco scæpro fuluæque colla premit.
 Hæc Longo sua sceptræ libens tractanda Leonæ
 Cedit, et Antoni gaudet honore nouo.
 Huic comes accedit Cælo demissa Potestas,
 Diuinæque viri pectora luce replet.
 Quæ sapiens sanctitas populis imponere leges,
 Iudicioque suo cernere cuncta queat.
 Vtique superbiorum valeat contriudere fastus
 Mitis, et effreni ponere fraus, modum.
 In noua discordes coniungere fœdera dextras,
 In pugnas, eades queis dedit arma furor.
 Vt fastus expers fasces suscepit, onusque,
 Fert quod honos, Lægus, fudit ad astra præcis
 Quales I facidum sapiens Rex fudit, habenas
 Imperij nactus, vota probante Deo.
 Auspicibus superis patriæque profectus ab urbe
 Nunc tua relicturus regna vetusta vomit.
 Aÿtea comitante venit, quæ pectus amicum
 Iuris ei, et mores, ingeniumque dedit.
 Hæc comitem iubet esse viæ, sociamq; laborum
 Iuppiter herois, qui tua sceptræ reget.
 Iste tui populi motus sedabis, et iras,
 Perpetua pacis munera grata feret.
 Hoc duce Iustitia præfici reddentur honores.

Et

Et Pax Iustitia filia sceptrâ geret.
 Amplius haud stygijs succendet corda fauillis
 Impia Tisiphone, nec fera bella ciet.
 Audito Longi discordia nomine fugit,
 Quae ciues nuper mouit ad arma tuos.
 Ergo repelle metû, lacrymasq; absterge fluentes
 Mœrorem muta lætitiæque tuum.
 Ecce tua Longi auspicijs iam clarior urbi
 Assulsi Titan, splendoriq; dies.
 Albus ut imbrifero detergit nubila Cælo
 Ausfer, & assiduo verberat imbre solum.
 Sic Longus veniens discordes pellet Erynnēs
 Iam Furcr armatus, Rixæque, Lisque cadent.
 A Longo tibi longa salus cum patre perenni
 Proueniet, iustus dum tua sceptrâ reget.
 Nam populos quoscunq; regit, rexq; beatos
 Reddere consuevit, pellere bella, luem.
 Pellit auaritiâ, nec corruptentiâ fidas
 Dona manus sacrum limen adire sinit.
 Publica non aliquo capiabit munera questu
 Ambitus, est Virtus præmia sola capie.
 Euertet non Luxus opes, rebusq; nouandis
 Non aditum sternet prodiga mollities.
 Cunctorum probitate sua cornubia tuta
 Reddet ad insidijs, virgineumque decus.
 Poscere venales turpis mercator honores
 Desinet, & titulos non feret empta Venus.
 Hinc capiens morum iuuenes exempla, senesq;
 Allus exemplo viuere quisque volet.
 Occurret precibus miserorum Longus, & egros
 Quæ Fortuna premat, fors & iniqua petet;
 Subsidiumque feret cunctis poscentibus equis.
 Omnia sic Princeps omnibus vnus erit.

Euebet

Euebet ille bonos, campus pandetur honori,
 Aonij catus mox reuireset honos.
 Hoc Musa patriam sub Mœcenate reuisent,
 Panperiesq; bonos non inimica premit.
 Promittet quacunque dabit, faciesq; fidemque
 Seruabit, lingua consona mens aderit.
 Sed quis Virtutes, laudesq; recenset at omnes
 Herois? stellas qui numerare potest.
 Quo decet ergo viri venientem suscipe cultu
 Regali dignum semper honore coli.
 Vtque triumphali sibeat tua mœnia pompa
 Cum Veneto, ac Longo iunge Læne tuæ.
 Alter ut intret eua's, ut quædam Antonius, ut bês
 Effusa magnanimas ad tua iunge seras.
 Hac ait, & subito Dea mille loquacibus alis
 Peruolat; hac eadem mille tubisque canit.
 Cenomanum Regina potens ubi læta recepit
 Nuncia, lætitiâ sumpsit, & inde nouam,
 Exollit geminas supplex ad sidera palmas,
 Innumeras grates Calicisq; refert.
 Componit crimes, regalibus induit artus
 Vestibus, ornatu splendidiore nitet.
 Auleisque domum, Phrygijsq; tapetibus ornat
 Prætor ubi veniens excipiendus erit.
 Lucida præradiant aurato stammina flo,
 Emicat aurato tum laqueare domus.
 Et caeleste iubar penetrare, lociq; subintrans
 Angustat radijs, lumine recta micant,
 Soleque discussi splendescit æthra polo.
 Lata pre Renato promicant æthra polo.
 Tendit in occursum venienti Brixia regi:
 Visura hunc studio gens ruit unanimi,
 Effundit se se portis delecta iuuentus

Auro

Auro insignis equus, belliger inde pedes.
 Armigerumque cohors omnis ductore Capella.
 Occurrit magno, Martia turba, viro.
 A vultu cristatus apex, & serica vestis
 Accipiunt sparsum, quod micat inde, decus.
 Et Sompes properate gradum phalerisq; superbus
 Et per colla comas fundit, & hinnit equus.
 Huc phaleræ decorat, et serica Ehippia fulgēt
 Mirificæ rutila colla tegente iuba.
 Frana pati gaudens domini sub pondere gestit.
 Itaque superbus equus, conglomeratq; pedes.
 Exornant equites distincta monilia gemmis,
 Quo media possent reddere nocte diem.
 Perstringunt oculos Eoi in veste lapilli
 Arte laborati, conspicuique micant.
 Vestibus intextis auro, varijque coloris,
 A pedibus comitum turba superba venit.
 Inter eos procerum fulget clarissimus ordo,
 Maguanimos freno qui regit altus equos.
 Primates Urbis qui summa negotia tractant,
 Communisq; rei manera prima gerunt,
 Pratorum lato venientem voce salutant.
 Omniaque à Cælo fausta precantur ei.
 Reddit eis grates Prator cunctisq; salutem,
 De decus officijs cedere nempè putat.
 Maiestate grauis, cunctosque affabilis heras.
 Alloquio reseræ, locutiasque rep let
 Rectorem venerata suum stetit inclinata turba.
 Quem nunc sublimem regia rhesda vehit,
 Effulget pietas, & summa modestia vultu,
 Alliciens omnes, splendit in ore decus.
 Eius in aspectu se pandet amabile lumen.
 Ridet ibiq; grauis gratia multa, viri.

Ve satis officijs factum, vestigia ad urbem
 Torquet, pratorum turba secuta suum.
 Preceatque cohors, & quam Vicetia misit,
 Et Verona dedit, Dalmati, eque manus.
 Apparent protecia iugis iam moenia celsis,
 Qua molli campos flumine Mela rigat.
 Terra ferax largo superum dignata fauore,
 Qua donis aurgent Bacchus, & alma Ceres.
 Cui diues cumulat sua munera Pallas Oliuis,
 Pompa fugax nemorum, ruris honosq; pecus.
 Quod si imis cælum vellet mutare superna,
 Haud alijs posset plenius esse locis.
 Non animi, non ingenij vigor acrior vsquam,
 Nulla tulit plures Martia terra duces.
 Ingenium genti facili stammatur ab ira,
 Sed viget in patulo pectore purus amor.
 At si forte animos discors accenderit ignis,
 Difficile extingui vix ratione potest.
 Pratorum simul, ac Discordia vidit ab arce,
 Authorem pacis quem fore Fama canit.
 Antra profunda petit radis imperua solis,
 Dum Longum concors Brixia honore colit.
 Huic portas, aditumq; urbis cingente corona,
 Obuia nobilitas, omnia plebsq; ruit.
 Spectantumque nusum veniunt, matresq; puella
 Feminei catus, obsequiumq; voient.
 Exultat letum vario per compita vulgus
 Applausu, resonant undique tellæ, via.
 Rector iter quacunq; facit, nutare videres
 Culmina sulta graui mole referta viri.
 Ffundunt se se visum puerique, senesque,
 Ipsaque nec timido virgo pudore manet.
 Et cum nec valeant omnes capere alta viarū,
 Innu-

Innumeri ex aliis prospiciunt speculis.
 Festinant cuncti latant occurrere pompa
 Et decori cortant accumulare decus.
 Antoni vultum grauitas augusta pererrat,
 I lumina maiestas, saustus at omnis abest.
 Regalem decorat praecleara modestia frontem;
 Clementiam, insim signaque cuncta notant.
 Omnis in aspectum populum cōueritur unum:
 Omnis magnanimit penidet ab ore viri.
 Non atas non sexus erat, qui gaudia vultu,
 Aut plausus lato non daret ore, manu.
 Auspicijs meliora nouis sibi tempora spondent
 Omnes, enumerant hinc sua fata senes.
 Venturique fidem rerum praesentibus aptans
 Auspicijs, nec iam ferrea secla timent.
 Agmina ducit Honos nulli conspectus in alta,
 Fulgentique sedens nube, iubarque vibrat,
 Sic latei Oceani nascens à fluctibus imis
 Sol, rament aduerso lumen in axe ferit.
 Auditur clamorq; virum, clangorq; tubarum
 Ipsa viri laudes ara sonora canunt.
 Sulfureoque tonant emissi fulmine bombi:
 Hinc Caelum roboant, tota tremiscit humus,
 Aenea dant Caelo tonitrus tormenta sereno,
 Vt terris credas numen adesse Iouis.
 Regali incedit pompa comitatus ad adem
 Maiorem Longus fundit ibique preces;
 Et superis grates reddidit, virgamque supremi
 Imperij signum, Regia scepra, capit.
 Quae sacer Antistes saclicia cuncta precatus
 Rore leui aspersit, cui benedixit, aqua.
 Concinit interea vocum discordia concors,
 Harmonicis resonant organa cuncta modis.

Atque

Atque leues animae tremulis cœcibus auras,
 Alternisque sonat vox geminata choris.
 Laudamus te voce Deū, dominumq; fatemur,
 Eternumque patrem te colit cunctis humus.
 Aligerumque tibi ter sanctas agmina laudes
 Ingeminant: omnis calica turba canit.
 Sāctus, sanctus, ait, sanctus Deus, agmina Celi
 Qui regis, & terrae, numine cuncta replet.
 Gloria, Maiestasq; polum tua complet, humūq;
 Bis senum laudat te chorus ille virum,
 Quos olim Christus numero selegit ab omni,
 Orbis & immensas iussit adire plagas.
 Humanique Dei mysteria sacra docere.
 Te catus olim sanguine purpurei,
 Nunc candore nitē super aëtes laudibus ornāt.
 Te grex terrarum fusus in orbe tuus
 Praedicit immensa cum maiestate parentem;
 Et natum, dignum numen honore, tuum.
 Quodq; ab viroq; venit, sanctū, et spirabile nu-
 Tu Rex nate Deo gloria Christe poli (mē.
 Virgineo nasci non dedignatus ab alio es,
 Vt nos à Mortis faucibus eriperes.
 Tu necis aeterna domito fortissimus oestro
 Cunctis, qui credunt, calica regna paras.
 Tu patris ad dextrā resides equauus, et orbis
 Venturus index crederis esse polo.
 Qua sumus, ergo tuis famulis succurre redēpris
 A necē perpetua sanguine, Christe, tuo.
 Et tua cū reliquis maneant nos pramia diuis,
 Sit populocue tuo, te miserante, salus.
 Haredi benedicque tuo, rege, tolle per aeternū
 Donec in aeternum nos super astra bees.
 Te veniente die, te decedente precamur;

Os

Censuram laudis, & tua facta canis.
 Per petuque tuum nomen celebramus ab auro,
 Ne culpa in vetitum nos trahat ulla nefas.
 Sis nobis celsos, parens miserere precantum
 Speratam pietas, & tua praestet opem.
 Non reddet fructus fiducia nostra caducos,
 Ut spes est, nobis vita perennis erit.
 Talibus exorat precibus de more Tonantem
 Longus, ubi grates reddere gratus amat.
 His actis Prator Tyrio praesulgidus ostro,
 Et scepro insignis, quod data virga refert,
 Regales populo comitante ascendit ad ades,
 Et tecta hospitio mox fruitura sui.
 Iustitiaeque domum facit, & pietatis asyllum;
 Cuilibet huc aditus nocte, dieque datur.
 Pratoris laterique potest haerere benigni.
 Quisquis amat inris limen adire sacrum,
 Et quaecumque pius fari patientis ad aures
 Praesidis admoneat donec abire pudor.
 Quolibet admissum nūquā responsa moratur,
 Semper adire virum, semper abire licet.
 Non aditu quēquam venientem ianitor arces,
 Omnibus astitit semper Ianua aperta manet
 Sine suis aliquis poscat, & solatia rebuss
 Seu quem communis cura salutis agat.
 Omnibus indulget se iusta roganibus, aequum
 Praebet, & assensum Pratoris iniqua negat.
 Inconcessa rogās merito patiturque repulsam,
 Quae sperare licet, quisque rogare potest.
 Panitet haud quēquam meritis certasse, nec ulli
 Obstrinxisse fidem, quam iubet ille ratam.
 Vera probat, cunctisque sonant ora iussa verbis
 Alia, nec oppositis sensibus ambigua.

Vult

Vult potius suadere bonū, quā cogere princeps
 Exemplo melius nam iubet ipse suo.
 Erigit his animos stimulis accensa iuuentus,
 Quos audit mores, hos imitatur, amat.
 It piger ad poenas, veloxque ad premia Logus
 Cum pratoris agit, cum patris officium.
 Non impune sinit grassari crimina, pestes.
 Sed, veluti medicus, pellit ab urbe luem.
 Vult metui poenas, virtutum gaudet amari,
 Paucorum poenas pluribus esse metum.
 Et miseris putat esse reis ignoscere pulcrum,
 Supplicibus minuit suppliciumque pius.
 Nam pene genus esse putat vidisse precantum,
 Iustitia gaudet, sed pietate magis.
 Quod violēta nequit, peragis trāquilla potestas
 Fortius ipsa quies imperiosa iubet.
 Brixianadas, quos saeva diu vexarat Erynnis
 Aleo, in caedes egerat ira truces,
 Conuocat ad pacem verbisq; hortatur amicus
 Praese, amicitia fedas inire iubet.
 Interea natum Laurentem mittit ad urbem
 Adriacam, patria cui data cura domus,
 Et merito iusti Gallorum Regis honore
 Legatum proprijs adibus excipiat
 Forte Byzantiaca qui venerat urbe Tyranni
 O drysj ex aula, moxque abiturus erat.
 Regia Canomanum subeuntem menia Longū
 Inuidia, ut summo vidit honore coli.
 More suo, & populos moderari legibus aquis
 Candida Brixiancis reddere iura viris.
 Tempus adesse putat, quo fuluo secla metallo
 Incipiant, homines aurea paxque beet.
 Non litui, non ara sonent, non classica seno

C

MUR-

Murmura rauca viros ad fera bella ciant,
 Exiliumque timer, quo terris pulsa fatiscat
 In ore, & plorans ilia rupta trahat.
 Quia non tentauit demens, quo tempora mūdo
 Hæc raperet? quicquid Tartara nigra quocūq;
 Callida mille seris fraudes, & mille nocendi
 Artes, mille modis impedimenta parat.
 Vt procul auertat propterantia secula mundo,
 Nec solitas vires censuræ esse satis.
 Sed ubi sollicitis agitato pectore curis,
 Iam votis reuix se reperisse viam.
 Falcifero ut quædã tenebrosa in tartara misso
 Aurea, que veniunt, irrita secla cadant.
 Nam secum reputans, post facta pericula sepe
 Se nihil eximio posse nocere viros
 Qui sic inuidiæ fines virtute reliquit,
 Vt supra nubes altus Olympus abit.
 Sequo infra sentit mugire tonitrua, ventos
 Obstreperere, & magno fulmina missa Iouis
 Ille animo nubes excelsa, ac sidera transit,
 Peruia virtuti cuncta facit sua.
 In Longi sobolem conuertit Dira furorẽm,
 In nato sperans posse nocere patri.
 Quæ vitæ, lucemq; suam putat inclutus heros,
 Vinere eo viuo se moriente mori. (rum
 Sed frustra in viridæ veritæ sua fulmina Lau-
 Dira putans vna perire posse duos.
 Huc genus omne doli, vires effundit & omnes:
 Laurentem Longum tollere ab orbe parat.
 Lethiferas ideo celsis in montibus herbas
 Colligit, ex Stygijs atra venena vadis.
 Fert aconita simul, quod misit lberia virus,
 Saxaque virginæ Colchicæ lecta manu.

Di.

Diraque marmoreis contumelians omnia pilis,
 Elieit hinc virus daemonis arte nollentem.
 Deuolat hoc sumpto Longi Laurentis ad ades,
 Marciliane, tua non procul ad sitas.
 Bubones, diraque strigis, comitantur euntem.
 Et Stygij lemuras monstra nefanda lacus.
 Nocte subit vesana lares, aspergine virus
 Inficit, ac foedat peste cubile viri,
 Lethiferisq; dapes vitæ temeraria succis,
 Pocula nec tanta neficia fraudis erunt.
 Inscius accubuit Laurens, dæpibusque receptis
 Pocula mortifero mista liquore bibit.
 Insignes probitate viri, famulique fideles
 Hic aderant; sceleris purus, & omnis eras.
 Non illos scelerata, lues non liuida Pestis
 Infecit, Laurens solus ac ager ad est.
 Nam subito aridenti sentit se excurrere igne
 Arida vis morbi fusa per ossa furis;
 Febre fatigatum corpus succendit acuta,
 Debilitat nervos, extenuatque cutem.
 Tunc inbet acciri, medica quos nouit in arto
 Precipuos, merito quos & honore colit.
 Hic alios inter fulget, cui Lancea nomen
 Parua dedit, virtus magna sed alta sapit.
 Cuius ope industri sine spe spirantibus agris,
 Sæpe etiam cassis lumine vita redit.
 Nouit enim medicæ quicquid docuere magistræ
 Artis, quæ pellat, quæ ferat herba luem
 Nec tot vitali spoliatus lumine Parca,
 Quos prope defunctis reddidit ille animam,
 Angelus hic Michael quæuis cognominis equis
 Aligeri manes lancibus eripias.
 Fortunæque Rotæ, quam fert cognomine sistas

C 2

Ad

Ad Stygias egros nec sinat ire Rotas (chaon,
 et minor Hordanus medica nouus arte Ma
 Quem recte ut valeas ipse adhibere soles.
 Lethiferos morbos, febrisque salubribus herbis
 Excultas, vires restituatque viris.
 Mille sophos inter doctrina hic splendet, ut inter
 Candida prae fulgens Hesperus astra micat.
 Sed medicum Laurens tum sic affatus amicum
 Dicitur, & magnos inter habende sophos
 Troile, fatalem cuius mihi censo vitam,
 Quales erat viuens Troilus Iliacis.
 Ex morbo Lancetta graui sperare salutem
 Audeo consilij fretus, & arte tua.
 Sic tibi Nestoreos gratas contingat in annos
 Florida, post fatum sic tibi crescat honos.
 Prome saluiferam facundo à pectore vocem,
 Qua domes horrida tormina seua luis.
 Tum mihi firmatis reuirescent viribus artus,
 Ornabitque tuum querna corona caput.
 Qualem seruatio consuevit ciue merere
 Miles, ob ereptum ciuis ab hoste caput.
 Lethifero quis enim morbo crudelior hostis;
 Hunc si depellas ciuica seua meres.
 Auxilio si forte tuo reparabo salutem,
 Vix grates spero posse referre pares.
 Attamen enitar, mihi stat propensa voluntas,
 Nec minor in grato pectore seruet amor.
 Tu modo mortifere febris compeisce dolores,
 Torrida qua lenta viscera tæbe coquit.
 Herculeus labor est, fateor, sed fama perennis,
 Maior & Herculeæ gloria munus erit.
 Non ego diuinitas vanissima gaudia Cræse
 Non

Non amo Mygdonij quas tenuere rates
 Nò Arabù gemas, nec quas Pætolus arenas
 Nec peto, quod diues India mittit, ebur.
 Non mihi Cesarei pæso monumenta triumphæ
 Solis ab occasu lucis ad usque facem.
 Qua flaua Cereris, generosi & dona Lyæ
 Constita odoriferis collibus arua ferunt.
 Non mihi Sidonio vitata murice vestes,
 Vasa quot Delus, quotuæ Corynibus habet.
 Non aurum, aut gemas, nò Persica gaze, nec Indæ
 In votis unquam dona suere meis. (burn)
 Excutere has nequeus languenti à corpore mors
 Nec demptus vires restituisse valent.
 Una salus cunctis potior mihi rabus, & omnia
 Thesauro, cunctis delictis melior.
 Hanc mihi si reddas, quam donâ numinis esse
 Haud ignoro, mihi numinis instar eris.
 Hic homini Deus esse potest homo munera præ
 Præbere interdum qua Deus ipse solet, stans,
 Vix ea, cum duro torqueri viscera morbo
 Sentit, & insolito membra dolore quatit.
 Tum Lancetta nouus medica Podabyrius arte
 Explorat causas, à quibus orta lues.
 Non secus ac Nilis fontes, laeet intima morbi
 Causa, laborantem pharmaica nulla iuuat.
 In stygium virus frustra medicamina quarit
 Pæconij succis docta cæterua senum.
 Pestis enim formas se se conuertit in omnes
 Et miserum varijs torquet acerba modis.
 Frigore nunc rigido, nunc sauo membra calore
 Angit, & alternas sustinet ille vias.
 Noxius interdum da pectore profluit humor.
 Non

Interdum fauces torquet anhelata sitis.
 Non ego crediderim tot sumere posse figuras
 Procea, quot formas mutat, & ora lues.
 Hac hominum fere conditio miserabilis, una
 Torq; humana solet vita subire vices.
 Aestiu citius, Ceteris numerabis aristas,
 Quasque creas gelido Bruma sub axe niues,
 Mille modis hominum diuexat corpora febris,
 Nunc cruciat siccis faucibus ora sitis.
 Senit in agratos telis grassantibus artus
 Morbus, nunc dirus viscera tendit hydrops,
 Sepe caput vertigo rotat, tremor occupat artus,
 Membra, vides multis sidere, tacta mori.
 Illa nunc tandem tussis, mala pectoris hospes;
 Compede nunc plantans seuu podagra ligat,
 Adorborumque cohors tristis crescentibus annis
 Crescit, & est morbus ipsa senecta grauis.
 Vita parum differt extrema mortis ab hora
 Nasci poena, labor viuere, triste mori est
 Fata viros angunt, scinduntur forcipe fila,
 Dum tristi stamen pollice Parca premit.
 Qui vitam nutrit, vitam cibis enecat idem,
 Mors, & vita vno sapius ore fluunt.
 Stant fati subiecta suis, qua, continet orbis,
 Immune à letho parturit ipse nihil.
 Ipse vices varias, Annus, variumq; tenorem
 Edocet, atque breuem, qua fugit, hora dit.

LAV.

LA VRENTII
 LONGI
 SOTERIORVM.

Lib. II.

Illustrissimo D. Iosepho Longo Marchio-
 ni S. Iuliani Heroi Incompara-
 bili, DDD.

BIS sua compleuit vaga lumine
 cornua Phoebe,
 Viscera cum morbus pascit uregra
 viri.

Laurentisque dolor flagrantia membra calore,
 Imaque praeapidis ignibus ossa coquit.
 Spesq; metusq; vices alternant fraude dolentis
 Inuidia nimiam ducera fata moram (Coele
 Qua magis ut properent, petit alta palatia
 Dirra, colorque volat, qua modo pigra fuit.
 Hanc agit ira, Timor subdit talavia plantis,
 Vt Inuenem citius tollat ab orbe pium.
 Sperat, et interdum timet, ut sua cõpleat ausa.

C 4. Speque

Speque timor dubia, spesque timore labas,
 Spes tamen assurgit, nec se succumbere posse
 Credit, qua letho maxima quaeque dedit.
 Vi cuius perijt Roma suprema potestas,
 Occidit & Macedum vis, Babylonis opes.
 Qua concussa ruit Persarum gloria Regum,
 Dardana qua virtus, Graca fidesq; perit
 Innumeri cecidere Ducas, Rege, que, Tyranni,
 Eueritque urbes, regnaq; Liur atrox;
 Hac animo voluens ascensit ad aurea magni
 Teſta Iouis, sexto qui regit orbe poli
 Imperioque potens errantia dirigit astra,
 Prisca superstitio hac credidit esse Deos.
 Errantes de more Deos dixitque Planetas,
 Sacra quibus Veteres thura dedere focis.
 Tuque Poetarum vestigia prisca secutus
 Nomina nuda tenes numina at ista negas.
 Nā Deus omnipotēs, trinū quē credis, & vnū,
 Condidit hoc vasto quicquid in orbe manes,
 Præbuit & Soli radios, & lumina Luna,
 Cateraque accendit sydera clara poli.
 Præposuitque vagas mentes errantibus astris
 Quæ cum syderis orbibus illa rotant. (mer
 Saturnus, Sol, Luna, Venus, Mars, Iuppiter, Her
 Orbis quisque sui, & nominis astra mouent,
 Virtutes etiam varia cœlestibus insunt
 Orbibus, & cœlis inferiora regunt.
 Flores Flora, Ceres segetem, Pomonaq; fructus
 Produciunt, Bacchus vinas, Minerva oleas.
 Quæ varios sætus gignunt, & germina terris
 Virtutes, veteres has coluere Deas.
 Qui varijs etiam præsupæ regionibus orbis,
 Hos prisco genios numina more vocas.

Dis

Dis Ordo, Neptunus aquis, Berecynthia terris
 Iuno auris, igni Mulciber ipse præest.
 Hosce suos elementa Deos contraria possunt,
 Mutua dum rupia praelia pacæ gerant.
 Pugnat in humentem tellus dum fecit aurâ,
 Pugnat, & ingelidas fortior ignis aquas.
 Sic Euri in Zephyros, Zephyri bacchantur in Eta
 Inque Notū Boreas, in Boreâq; Notus, sros
 Æolus hos tenet clausos nisi carcere Ventos.
 Æolijs bellum fluitibus astra creant.
 Astris in hominum vitas concessa potestas
 Inclinare animos, cogere sed nequeunt.
 Dum vario cœcunt aspectu sydera, morbos
 Corpori bus vestris sæpe creare solent.
 Et breuiare hominum præperato funere vitas
 Nî Iouis Imperium, qui regit astra, veter
 Nam pater omnipotens mundi moderator, &
 Corpora syderib; cuncta subasse iubet, auctor,
 Sydera cuncta Ieni, sexto qui fulget in orbe,
 Cui scilicet sceptrum, tela trifurca dedit.
 Hac non ignorans liuoris plena maligni
 Dira petit superi teſta cerusca Iouis:
 Errantes qui sorte Deas accerserat omnes,
 Quos nec, pontus, terra, poli, que tenent,
 Custodias rerum genios Iouis excipit aula.
 Quos places antiquo more vocare Deos.
 Conuenere omnes sexti super atria Cœli;
 Iuridia huc veniens limina clausa videt,
 Expectat scelerata foris, se celsa pateſcant
 Atria calicolum, ducit at agræ moras,
 Maxoris tenebras lato de lumine Cœli
 Concipit; hinc maris teſta propinqua petit
 Agocerontat fulgens sub sidere capri

C 5

Ea

Ex auro, & gemmis stat fabricata demus.
 Parietibusq; casā surgētib; explicata aulam.
 Calato effigies sub laqueare nitent.
 Ima superficies similis laqueare refulget.
 Reddita cœu speculo ludit imago oculos.
 Fornicibus pendēt affixa irabalibus vncis.
 Arma, enses, chypei, tela cruore rubent.
 Loricaque graues, victoq; ex hoste relata
 Excusis, palma, captaq; hic gesta virorum.
 Martigenum depicta legas hic gesta virorum.
 Immortale sibi qui peperere decus.
 Qui populos domuere armis, vittricibus hostes,
 Et meruere suis laureā sortis comis.
 Illic bella videt totum pugnata per orbem
 Inuidia, & Longa clara trophæa domus.
 Obstupuit visu prima, mox, conspicit omnem
 Heroum seriem, claraq; gesta virum.
 Progenies quos Lōga iulit sata sanguine Regū,
 Diuorumque polo stemmata dicta videt.
 Quod decus antiqua gētis, quibus edita diuis,
 Quos, quantos dederit clara propago viros.
 Celtarū Rex Lōgus, adest in imagine primus,
 Longones, vnde genus, nomen habentq; sui.
 Longobardorum, vnde propago; Noemi
 Pro-

1. L. Longus Rex Celtarum sextus anno Mundi 2124. ante Christum 1874. quo anno mortuus est Abrahamus Genes. 25. Berofus Chaldeus cap. 5. Alex. Scultetus in Chronicis. Dolionus in appendice Historiæ Annii Viterb. Nicol. Berrinus in Epist. Bucholcer.

Progenies, Iapeti dē sanguine Longus erat.
 Gallica qui primum bello sibi regna subegit.
 Qua claudunt Alpes, lambit & Oceanus,
 Hic legum stabilit iusto moderamine sceperum.
 Rex armis, animis, consilioque potens.
 Auspicijs felix, meritis illustribus aucta
 Transcribit generi scepra tenenda suo
 Celticus Alcides, & Longi Mauortia proles
 Succedit Regno, diraque monstra domat.
 Ex humeris pendēt prostrati terga Leonis.
 Auratoque tegunt vellere fulua tropha.
 Hoc retulit victor, superato ex hoste trophaum;
 Et dedit hoc genti nobile stemma sua.
 Quæ Gallas, Italasque diu dominata per oras,
 Hactenus Herculei signa Leonis habet.
 Ille per aduersos casus, per mille pericla
 Cogitur inuictus Martis adire vias.
 Cenomanū comitate manu, quos Gallia misit,
 Alpibus edomitis itala regna petit.
 Insuadet Ligaresque plagas, Venetasq; paterno
 Subijcit imperio, qua fluit amne Padus.
 Qua flauus molli decarrii fluminis Mela,
 Ollius & nigidis fluctibus arua secat.
 Herculeam positis fundauit mœnibus urbem;
 Hic regni sedem constituitque sui.
 Vrbs animis, armisque potens, & robore gentis
 Herculei retinet stemma Leonis adhuc.

C 6. Clara

- 2 Hercules Gallicus in Italiam venit, & Brixiam condidit, quæ Herculeia dicta fuit, Cenomanorum caput. an. M. 2280. ante Chr. 1666.

Clara viris . felix opibus , generosa colonis
 Pinguia battatis collibus arua metis .
 Fecundas ferri venas rimatur . & aris .
 Pretulit armigeros Martia terra duces .
 Vrbs vicina solo Gallis est dicta Cremona .
 Quod Latio vox est delitiosa . eremor .
 Huc Semproniana deducta Colonia Longo est .
 Herculo ut à Gallo Brixia structa fuit .
 Hinc venit Alcides Laurentia victor ad arua .
 Qua septem colles Tibridis vnda lauat .
 Hic praedatorem Larij non passus inultum
 Fertur Auentino contumulasse specu .
 Vistag multarum post horrida mostra ferarū
 Constitit in Latio victus amore Rhea .
 Lestrygonas post edomitos . Cacosq; sepultos .
 Exinctas Hydras . flammionasq; seras .
 Hunc puer armatum victorem vicis inermis .
 Scilicet omnipotens omnia vincit Amor .
 Vestaque succumbens Alcida cessit amori .
 Binaque secundo pignora ventre tulit .
 Natus ea Thuseus regni fuit author Hetrusci .
 Pulcher Auentinus nec genitore minor .
 Gentis A Auentina princeps . authorq; Sabella
 Mox fuit . Herculeam cui gerit umbo ferā .
 Qua sex Pontifices . bis senos edidit orbi
 Calicolas . centum purpureosq; patres .
 Vnde satus Princeps . Longa regnator & Alba .
 Dux & Aricinus septera Sabellus habet .
 Quique sacri Christi moderatur ouile Salerni
 Quo

A Franc. Santouinus de familia Sabella .
 Caramanius . Selinus . & alij .

Quo Lægus a ciues duxit ab vrbe nouos .
 Hi tibi Romulea fulserunt Castores vrba
 Antica pendenti carbasa Longe mari .
 Althæum 4 Thuseus genuit pietate . vel armis
 Insignem . Corichus 5 Iuppiter inde satus .
 Qui Corithi regnum firmavit . struxit & vrbe .
 Dardanon 6 Eletra coniuge progenit .
 Dardanon Eletra quis nescit Atlantide natā
 Post fratris cadem regna adijisse Phrygum
 In dotem regnum Batea huic filia Tencri
 Dat . struit hic vrbe . Dardaniamq; vocat .
 Dardanus Ithaca gentis pater author . & vrbis
 Liquit 7 Erichthonio Dardana regna suo .
 Quæ genuit Batea parens . quo tempore Moses
 Siccus Erythraeum per mare fecit iter .
 8 Ilus Erichthonio genitus . Tros 9 natus ab Illo
 Assa-

- a Tib. Sempronius Longus Triumuir &
 Corfult cū Scipione Africano anno V.
 C. 560. duxit coloniam Salernum . Et
 in alias Vrbes . T. Liu. Dec. 4. lib. 4.
 6 Dardanus Iouis Choriti Regis filius
 Rex primus Dardaniæ anno Mundi
 3576. ante Christum 1477. Dionysius
 Halicarn. Messala Corvinus Ioan. Boc-
 caccius in genealogia .
 7 Erichthonius Rex Troiæ anno Mundi
 2641. Iacob. Saliarius in Annal. Eccle-
 siasticis .
 8 Ilus Rcx Troiæ A. M. 2687.
 9 Tros Rex A. M. 2737. Ouid. lib. 4. Fa-
 storium .

*Affaracū 10 creat hic. Affaracusq; Capym. ii.
Hic pater Anchisæ, 12. cū quo cōmūno parētis.
Non dedignatur nomen habere Venus.*

*Hinc satus Æneas 13. clarus pietate per ignes
Sacra, patrēq; humeris; altera sacra, tulit.
Ex Phrygia in Latīū terris iactatus, & undis
Ad Lauina venit litora, bella gerit.*

*Hic casō Turno Rutulorum Principe Regnum
Acquirit, nato linquit, & Ascanio 14
Ascanius condit clari cognominis Albam
Longam, quod genti tradidit inde sua.*

*A Longo quā Rege satā Regē Dardanū auxis
Regibus Iliacis, Regibus Alba suis:
Sylvius Ænea Longani filius alter
Ascanio fratri proxima sceptrā tenet.*

*Pesthumus in Sylvius quod. natus forte fuisset.
Syl-*

10. Affaracus frater Iamēdōntis Regis
Troie anno mundi 2770. patruus Priami
Regis sub quo Troia excisa est anno
2871. ante Christum 1182. Virgil.
lib. 2. Æneid. Dares Phrygius. Dit. Cre.
13. Æneas Anchisæ filius Capis nepos
Affaraci pronepos in Italiam venit anno
2878. Virgil. lib. 5. Æneid. Liu.
14. Ascanius Iulus Æneæ. F. Albam Longam
condidit in Latio anno mundi
2900. Post diluuiū 1244. post exci-
dium Troie 40. ante Christum 1153.
Heli Hebræorum Pontificis, & iudicis
an. 1. Æneas Sylvius Rex Albæ an. M.
794. Virg. lib. 6. Æneid. Liu. Dionys.

*Sylvius in Latia gente vocatus erat.
Inferior Regum nulli felicibus ausis,
Sive obeunda sagi manera sine toga, (nū.
Iste Latine 16 tibi pater est, subit Alba Lati-
Nec patre, 17 nec tæro degener extat auo.
Huic succedit Atys 18 nulli virtute secundus,
Sive opus est armis, sive ope consilij.
Hinc Atius, genus vnde Atij b. duxere Latini,
Atilius 19 c. Longos qui genere patres.
Hinc Tullus, 20 Cassus, 21 Sempronique, 22
& Sulpicius 23. orti,
A quibus aucta domus Longa, decusque fuit.
Nomine gens eadem vario capisque vocatis
Cognomen tenuit longa sed Alba tuum.
Vnde Latiorum varias d. ducta per urbes d
Corniculum rexit, mox tua sceptrā Cameris.
Longula te Latij eadem construxit in oris,
Coriolosque, vetus gens ubi Longa viget.
Vnde*

16. Latinus Longæ Albæ Rex A. M. 2994.
Salamone Rege Iud. ante Chr. 1056.
17. Alba Rex Long. an. M. 3025.
18. Atys Rex an. M. 3064. post dilu. 1408.
21. Capis Rex Albæ an. Mundi 3088.
22. Capetus Rex Longæ Albæ an. M. 3129.
23. Tyberinus Rex A. M. 3137. A. Ch. 916.
- b. Atys, genus vnde Atij duxere Latini.
Virgil. lib. 5. Æneid. Seruius. Varo.
- c. Atij progenere Atilius Longos. C. Si-
gon. de nomin. Roman. Panuin.
- d. XXX. Latiorum Colonie. Dionysius
lib. 2. Antiq. Roman. Caro.

Vnde satus Longus e Francisci sacra secutus,
 Signa perenne sibi fecit in orbe decus.
 Qui quos iunxit amor Doctores, almaq; virtus,
 Angelus & Seraphim nomine qualq; notat.
 In cunctis similes, discordes ordine tantam,
 Ordine, & ingenio iunxit vtrinque suo.
 Albanos gens ista patres, regesq; potentes
 Imperio, dextra, consilioque tulit. (mis
 Inde Capis, Capetusq; nepos Atys inclutus ar-
 Bis capta Troia nomina clara ferunt.
 Succedit Regno post hac Tyberinus auito,
 Sed miser in Thusco flumine mersus obit.
 Incubat usque grauis nebus Fortuna secundis,
 Equali nunquam fata tenore fluunt. (potē
 Vidit ut Agrippa 24. natū, Remulūq; 25. Ne-
 Flumine auus perijt, fulminis igne nepos. (tus
 Regnat Auentinus 6 post hos. mōs vnde voca-
 Mox nato linquit regna Latina Proca. 27
 Hinc sequitur auri Numitor 28 germanus A-
 29 Ilia cū Lauso de Numitore fata est. smili,
 Ense

- e Franciscus Longus Coriolanus Capu-
 cinus Theologus qui summam Theo-
 logicam D. Bonauenturę, ad formam
 summę Diui Thomę concinnauit. Bre-
 uiarium Chronologicum, aliaque ope-
 ra typis edidit.
- 24 Agrippa Long. A. Rex An. M. 3145.
 25 Remulus Rex A. M. 3177. an. Chr. 876
 26 Auentinus Long. Alb. Rex A. M. 3233.
 27 Procas Long. Alb. Rex A. M. 3256.
 28 Numitor & Amul. Frat. Reg. Alb. Lōg.
 29 Amul. Regnū occupauit an. M. 3293.

Ense cadit patruī Lausus placet Ilia Marti;
 Hinc te cum Remo fratre Quirino parit.
 Hos Fausti Pastoris alens Laurentia coniux.
 Fundamenta tibi lactea Roma dedit.
 Romulus 30 armipotēs Romanā cōdidit urbē.
 Quo Longos Alba duxit ab urbe patres.
 Sulpicij 31. Atilij, Tulli, Cassique nepotes,
 Sempronique laras hic posuere suos.
 Romulus hosce patrū ceterum descripsit in albo.
 Quos Latij imperij culmina constituit.
 Romulei centena Argi quasi lumina, quorum
 Progenies dici patricios voluit.
 Publica quoad patrij tractarent munera regni
 Insignes opibus, nobilitate, gradu.
 Sacra, magistratus gererent, agerēq; Senatum,
 Iudicium facerent, debita iura darent.
 Cū plebs in questū, famulaq; incūberet artes,
 Quarum se cuius vita tuetur ope.
 Praefectos, Celerumq; duces sub Regibus & rōis,
 Atque

- 30 Romulus, & Remus Ilia filij, Nu-
 mitoris Nepotes Romam condidere
 an. Mundi 3302. imperij Assyriorum
 1370. Achaz Regis Iudæ. 9. Olee Regis
 Israel 6. Olympiadis 7. anno 1. Tro-
 iani excidij 433. ante Christum 752.
 Salianus, Capellus, Gordonus, Bucol-
 cher. Dionyl. Halicarn. T. Liu. li. 1.
 31 Longi Albæ Longę patres primū, de-
 inde Romę patricij in aliquibus La-
 tinorū colonijs, vt Corniculi, Cameria
 floruerunt, vnde Camerini dicti fuer.

Atque Senatores Longa propago tulit.
 Nomen Iule tuū referas. hinc Tullius 32 ortus
 Corniculi Princeps sceptrā Latina tulit.
 Romula Tarquinius Priscus dū sceptrā teneret
 Cui mox successit Tullius arte noua.
 Seruius 33 e capta generatus coniuge Tulli
 Corniculane tua, cui dedit Alba genus.
 Hic quater undenos regnauit Tullius 33 annos
 Nomine, reque ferens opem Iule tuum.
 Ignis enim Serui præingere tempora Tulli
 Visus, & auricomum spargere lumen apex
 Quails Iule tuo quondam de vertice mirum.
 Visa tibi fuluus lambere flamma comas.
 Ignis utrique dedit regni portenta futuri.
 Visa notauit idem fax utriusque genus.
 Ipse Quirinalem, diciturque à vimine collem,
 Moenibus inclusit Exquiliasque nouis.
 Urbis & excelsō circumdedit aggere fossas,
 Tur-

- 32 Tullius Longus Princeps Corniculanus in Latio vivebat, quando Alba Lōga euerſa fuit anno Mundi 3387. vr̄bis cond. 86. ante Christum 666. Dionysius Halicarn. Liu. Dec. 1. Ouidius Ocretiam Ser. Tullij matrem appellat.
 33 Seruius Tullius Rex Romanorum sextus M. Tull. Longi Consulſis auus regnauit anno vr̄b. Cond. 176. Mundi 3477. ante Christum 576. Val. Maxim. de prodig. Virg. lib. 2. Æneid. T. Iuius lib. 1. Dionysius. Florus. C. Sigonius Culpinianus in fastis. Panuinius, Mar-

Turritasque arces montibus imposuit.
 Et septemgeminis munuit montibus urbem,
 Orbis ut aquaret climata Roma ingis.
 Bissenos populos triplici certamine belli
 Edomuit Tibiscos Tullius vr̄bis honos
 Tergis triumphauit d' uictis Rex Lōgus Hetræ
 Instituit primū iustria, tribusq; inouis (scis
 Postquā bis denos cū Thuscis bella per annos
 Ter domitio, gessit fœdera pacis init
 Tēpore, quo Cyrus Persis, Phalarisq; Tyrānus
 Exercet Siculos, Balihasar Isacidas.
 Tarquinus socero sublatō cade superbus
 Consilio uxoris Romula sceptrā rapit.
 Sana patremq; suam calcauit Tullia curru,
 Quem super inuitos ire coegit equos.
 Sed Longum violenta nequit durare tyrannis.
 A bruto, & Longo pellitur vr̄be precul.
 Regibus exactis decimo post Tullius 34 anno
 Summo

- d' S. Tullius Rex Rom. deuictis XII. Hetruriae populis ter triumphauit primū anno Vr̄bis conditæ 178. secundum an. 186. Tertium an. 194. regni sui 20. Sigonius, & Panuin. in Fastis. Marmora capitol. Ex Familia Ser. Tullij fuit
 34 Manius Tullius Longus patritius Consul Romæ anno vr̄bis conditæ 254. Mundi 3555. ante Christum 498. Dionysius Halicarnasceus lib. 5. antiq. Fasti Siculi. Culpinianus, Car. Sigonius in Fastis, & de nominib. Romanorum. M. T. Cicero in Bruto de claris oratorib.
 M. Tul-

Summo Romulidum consul honore viget,
 Vltor aui Regis fasces moderatur auitos,
 Libertatis amans consulit & Patria.
 Marte Fidenates pulso pro Rege rebelles,
 Fundit, & hostiles depopulatur agros
 Obsidione promit scelerata mania gentis
 Dum captiua gemit sub Babylone Sion.
 Scriba Sacerdotū Princeps dū maximus Esdra
 Floret, & Isacium gesta recenset auum.
 Seruatus Longus pro libertate senatus,
 Mania dum lastrans sparsis cruore piat
 In gladijs ludos celebrat, gratęque rependit
 Calitibus, cinctus fronde virentes comas,
 Decidit è sacro peragens Circensium currum
 Sacra, triumphali funus honore subit.
 Quem vota Fortuna superas euexit ad auras,
 Vertice deicctum mox reuoluta premit
 Consulit inuidit magni Fortuna triumpho,
 Et Longo vitam Mors dedit atra breuem.
 Perpetuum vixit sed fama perennis in aui.
 Longi herois honos iam breuis esse nequit.
 Ipse sibi sacra celebrauit funera pompa,
 Vt cantator olor funeris ipse sui.
 Duxit & inuicta solemnem Morte triumphum,
 Quando triumphali lapsus ab axe parit
 Cum belli simulacræ ciet circensia Consul,
 Emula Mors Martis flamina falce secat.
 Occidit heu patria consul dum consulit urbi,

Pa-

M. Fullium Consulē patritium fuisse
 testatur Glareanus, & Gordonus in
 Chronologia. M. Ant. Sabell. in Ennead.

Patricio partit nec fera Parca viro
 Sol qui purpureus Romano fulsit oymis,
 Occidit, ad manes Manius D egiuier.
 Rex Nemorensis erat, septimus in v bo sacer
 Fertur Aricinum rite sacrasse nomus. (dos,
 Nuper Aricina fumant ubi Virginis Ara.
 Lōga Alba & Princeps regna Sabellus e ha
 Qui te Romulose pādēntē carbasia ponto (bet,
 Aulica ab incertis dux reuocauit aquis.
 Dum tibi purpureo felix cum Castore Pollux
 Assulsi studijs stella benigna tuis.
 Ergo Magistratus solus perfunctus honore
 Sulpicius 35 socij munera sustinuit.
 Nobile cui vitti nomen secrete Camertes
 Cognomen Longum cui dedit Alba vetus,
 Scipiada dedit ut deuicta Numantia nomen,
 Corioli & vitti Coriolane tibi.
 Hinc anno decimo post secula terna Tribunus
 Lucius Atilius Longus 36 honore viget.

Hic

D Manius dictus fuit, quia mane ortus
 fuerat. Sextus Pomp. Prouerbiū vetus
 erat. Multi Marij Aricij.
 e Bernad. Sabellus Princeps Albani Pau
 li Principis filius, Fabricij Sabelli Ar
 chiepiscopi Salernitani frater.
 35 Sulp. Longus Camerinus Consul solus
 post mortem M. Tullij Longi magistra
 tum compleuit anno V. C. 254.
 36 L. Atilius Longus patritius tribunus
 militum Consulari potestate primum
 Romę creatus anno Mundi 3611. Urb.
 cōd. 319. ante Christū 442. Liius l. 4.

Hic belli, & pacis distinguere tempora nouit
 Belligeros inter pacis amicus erat.
 Et bellum paci uoluit seruire paranda,
 Se parat ad Martis praelia pacis amans
 Consulis imperio moderatus sceptrâ Quiritiâ
 Discordes populo iunxit amore patres.
 Patricios Plebi concordi pace reuinxit,
 Hoc Duce pax Roma parta, forisque fuit.
 Castor amans patria uisus sedare procellas,
 Et libertatis reddere iura suis.
 Atilius 37. post lustra nouem succedit auito
 Consulis imperio, gentis, & urbis honos.
 Hic bis Veientes, Capenates, atque Phaliscos
 Romano cogit subdere colla iugo.
 Quando Sybillinis consulta oracula libris,
 Ut cessaret atrox pestis, & atra lues.
 Instituit primum sacra Lectisternia Roma,
 Qua stratis templo sunt celebrata thoria
 Bis fuit Augury Longus collega tribuni
 Qui pugnant inter balla Falisca cadit.

Caf.

Dionysius Halicarnaseus lib. XI. Ro.
 bortellus, Sigonius, Velleius, Mar-
 mora Capitolina. Salianus anno Mun-
 di 3611. Gordonus, Cassiodor.

37 L. Atilius Longus Tribunus Consu-
 lari potestate cum Genutio Augurio
 anno ab Urb. cond. 355. Mundi 3656.
 Et anno V. C. 358. Mundi 3650. Liu.
 lib. 5. Cuspinian. Suidas, Diodorus
 marm. capitol. Facti Siculi, & alij.

Cassius 38. Encaidii ter Consul in urbe secun-
 derque triumphator laurea ferta tulit.
 Volscorum populatus agros, atque Hernica ru-
 Inclusos hostes manibus edomuit.
 Et populo diuisit agros, quos abstulit hosti:
 Reddidit huic pacem, ciuibus ara suis.
 Empta quib. fuerat Cereris noua copia, Româ
 Qua missa à Siculo Rege Gelone fuit.
 Libero utriusque sacrâ struxit, quâ uenerat, adê,
 Testantur Longa quod monumenta domus.
 Tempore eo Xerxes Aegyptum Persa recepit,
 Miltiades Persas dux Marathonè ruit.
 Bis centena neci quorum data millia paucis.
 A Graijs pecudes dixeris, hosce viros.
 Aulus Saturno posuit Sempronius 39. adem.
 Fumât ubi templum nunc Adriane tuum.
 Saturni festosque dies de nomine dixit.
 Laxauit Latij vincula connubij.
 Sanguineo victor prostrauit Marte Latinos,
 Regilli iunxit quando cruore lacum.

Visus

38 Spurius Cassius Long. gent. Consul.
 anno orbis 3553. Urb. condita 252.
 ante natum Christum 500. deinde an-
 no V. C. 261. & tertium an. 268. Magi-
 ster equitum an. V. C. 257. Dionysius
 Halic. lib. 6. T. Lilius. Panuinius, Sigo-
 nius, Fuluius Vrsinus. Cuspin. Cassiod.
 39 Aulus Sempronius Consul. an. Mundi
 3558. Urbis 257. ante Christum 495.
 & iterum anno V. C. 264. Dario Hista-
 spe Perlarum Rege. T. Liu. Dionys. &c.

Vifus eques pugnare ferox cum Castore Pollux.
 Dicitur hinc templum promeruisse sacrum.
 Romuleas Aulus rursus moderatus habenas.
 Cum Volscis egit bella cruenta nimis.
 Ad natum 40 supplex cū missa Veturiamater
 Irati potuit frangere sola minas.
 Vi pacem foris esse, domifera prelia carnis
 Sulpicius 41. qua plebs seditiosa gerit.
 Composita iusta ciuiles pace tumultus,
 Publica dum cumctis munera distribuit
 Arbitrio dirimi lites vetuitque potentum,
 Prescriptis voluit legibus esse locum.
 In patriam Graijs legatus ab urbibus idem
 Bissenis tabulis iura notanda tulit.
 Manlius 42 admotis Veientes obsidet armis.
 Mox Patria repetens mania victor ouat
 Dux Sempronides 43 Consul, Cæsarq; creatus.

Quin-

- 40 Marcius Coriolanus Dux Volscorum placatur à Matre. Lilius. Valerius Max. lib. 5. cap. 4. Plut. in vita Dio. 8.
 41 S. Sulpicius S. F. Consul. cum P. Volturnio an. V. C. 293. ante Christum 459. Idem legatus ad præcipuas Græciæ vrbes legum quærendarum. causa missus anno V. C. 300. ante Christum 452. Dionysius, Diodorus, Lap. Capit.
 42 Aulus Manlius Consul. cum F. Camillo Anno V. C. 279. ante Christum. 472. Ouat. & lustrum VIII. facit Liu.
 43 Sempron. A. F. consul. ac Cenfor primus creatus an. Urb. C. 310. ante Ch. 442

Quinguanis lustrum condidit undecimū.
 Irruit in Volscos Caius Sæpronius 44 hostes
 Fulmineo hostiles demetit ense manus.
 Si ducis exemplum miles scoueretur, ut arma
 Subderet hæc Volscos ultima pugna duces.
 Quos Lex excierat primos Agraria morus,
 Sedauit, pacem restituitque domi.
 Quinctus Sulpicius 45 Furij collega Camilli
 Marte Capenatum depopulatur agros.
 Castra Faliscorum vertit, Veiosque rebelles
 Obsidet, Albani cum tuet vnda lacus.
 Sulpicius 46 bello superauit Seruius Equos,
 Reddita Volscis paxque sequestra fuit
 Obsidione premunt Clusi dum mania Galli
 Mox Roma irati bella cruenta mouent.
 Post tria secla, super duodenag; lustra secures
 Sulpicius 38 Latins condita ab vrbe tulit.
 Alpibus erumpens quo primū tempore Gallus
 Inuasit bello regna Latina truci.
 Et furor irrupens Romanam Celticis vrbe

D Igni-

- 44 C. Sempronius consul anno M. 3632. V. C. 332. A Chr. 421. Lilius, Dionys. Sigonius.
 45 Q. Sulpicius Tribun. Mil. Consul. potest. an. V. C. 356. ante Chr. 396.
 46 Seruius Sulpicius Consul anno Mundi 3662. V. C. 361.
 38 P. Sulp. Long. Trib. Mil. Consul. potest. anno V. C. 364. Mundi 3665. ante Christum 388. Plutarchus in Camillo. Liu. lib. 5. Dec. 1. Sallian. in anal. &c.

Ignibus, & ferro mania capta ruit.
 Longus ibi iniucto Capitolia Marte tueur.
 Tarpeio Gallos precipitatque iugo.
 Obstitit & Gallis clangore furentibus anser.
 Detexit qua dolos hostis, & insidias.
 Anseris admonitus cætu dat Mælius 38 hostes
 Precipites saxo, & premia digna referi.
 Custodemque reum Tarpeia deiecit arce
 Sulpicius, capiteque anser honore coli.
 Qua cætu Gallis fluxus indicit amarus.
 Manlius hinc pictam stemmate gessit aur.
 Qua Capitolina custos supereminet arci,
 Et vigil excubias eminus ales agit.
 Hæc Iouis in volucre & cœuersa signa Quiritū,
 Longa manens Liguri gens tulit vrbe diu.
 Dona laborata Cerevis, queis falleret hostes,
 Iocis in hostiles Longus ab arce manus
 Vt mage, quam sacris, terreret pane timentes,
 Ne nimis obsidio Longa timenda foret.
 Ne foret obsessis amona copia multa;
 Obsessorque fame Celta periret inops.
 Hæc fessos postquam Gallos deterruit arte,
 Cum Brenno Longus federa pacis iuit.
 Quando superueniens ferro te Roma Camillus,
 Non auro redimit; Gallica castra ruit.

In-

F Longorum familia à Romanis ori-
 unda Genæ in gentilicio stemmate
 aquilam gerit, Venerijs, Bergomi,
 Parmæ, Leonem, Neapoli, & Cosen-
 tiæ aurea lilia à Gallis regibus sibi co-
 nelsa. antiquitus Leonem gessit.

Iniectus gladius libra, dum penderet aurum
 Sulpicius, Gallis fata cruenta dedit,
 Posthæc Sulpicij 40 spectantur gestus Neperis,
 Romulea fasces qui quater vrbe tulit.
 Antiatum victor dissecit classe carinas.
 Addidit, & patrio rostra superba foro.
 Capriuasque rates partim naualibus Urbis
 Intulit, & rapidis pars data preda focis.
 Demptaque Neptuno Vulcani deperit igne.
 Quæ Latias fuerat depopulata plagas.
 Flagitij temerata nouis penetrata Vestæ
 Sacra pudicitia Consul amore piat.
 Incestu vitaria, malis deuotaque virgo
 Minutia effossa conculcatur humo.
 Nec foretro Libitina præest, nec præsica plægit.
 Pectora, nec fictis stertibus ora rigat,
 Nec pyra constructur, nec tadas ventilat hæres,
 Nec cineres condit, nec micat igne rogas.
 Inuisam superis addicunt manibus umbram
 Cognati, nullo funus honore parant.
 Est prope Collinam sceleratius nomine campus
 In cuius medio virgo sepulta specu est.
 Desecrata prius tetrum descendit in antrum
 Cui lychno, atque oleo pauca alimeta ferēs.

C 2 Ob-

40 C. Sulpicius Longus S. F. Q. N. Con-
 sul Romæ vrbis Conditæ anno 416. &
 430. & 434. & Dictator anno V. C. 441.
 anno ante Christum 336. 323. 413. Li-
 uiius lib. 9. dec. 1. Tabulæ Capitolinæ
 Saliæ. Gordon. Minucia Virgo vestalis
 damnata obstuprum. C. Sulp. Log. Cōl.

Obstruitur suxo immani spelunca, nec vltra
 Huic solis iubar, aut astra videre licet;
 Ne impuris vitiet puras afflatibus auras,
 Polluat incestis luminibusque diem.
 Sulpicio primum fasces moderante Latinos
 Magnus Alexander D sceptru paterna capit.
 Finibus egressus patrijs noua regna requirit,
 Euerit Thebas, mox Babylona capit.
 Eufratem Tygrimque domat victricibus armis,
 Orausque auriferis quas rigat Indus aquis.
 Auriferum Gangem, sulcu superauit Idaspe:
 Marte Porum vicit, sed pietate magis.
 Innumeras vrbesque sibi, populosque subegit;
 Se mundi victor vincere non potuit.
 Longus Alexandro Regi, patrique Philippo
 Par virtute fuit, non minor ingenio.
 Victus E. Alexander Romano Marte fuisset,
 Pyrrhus vr. in Latios si arma tulisset agros.
 Samnites Longus vicit, Soranque rebellem,
 Ausoniasque vrbes Marte recepit ouans.
 Postquam Romuleos occidit Sora colonos
 Hostica Samnitum signa secuta ducum;

Ro-

- D Alexander Magnus Rex Macedonum
 inter primum, & secundum consula-
 tum C. Sulpicij Longi regnat Asiam,
 & Indiam subigit. Salianus in Annal.
 Tac. Capellus. Q. Curt. lib. 9.
 E Liuius lib. 8. Decad. 1. C. Sulpicij ge-
 sta in tertio consulatu refert lib. 9.
 Sigon. Panuin. Cuspinian. Gordon, in
 Chronol. Salian.

Romanisque fuit, quod Graio nomine signat
 Sora, sepulchro quos dedit ipsa neci.
 Immerita cadis, violati ac foederis ultor
 Infidam Consul obsidione premit.
 Difficilem captu vibrans iaculatur in urbem,
 Tela, ac tormentis mania celsa quatit.
 Fix expugnari poterant qua viribus vllis,
 Vfus Sorani ni foret arte ducis.
 Quem pater Atilius F Soranus ab vrbe coloniu
 Miserat; hic vnus forte superstes erat.
 Dissimulansque fidem Roma seruaui, et arce,
 Mox urbem dominis reddidit arte suis.
 Huius Consilio Romanus consul adhaeret,
 Indomitos hostes quo superare queat. (mē,
 Discessu G simulat, remouetq; a manibus ag-
 Castra procul muros mox subitura refert.
 Romanos abesse rari quo segnius hostes
 Excubias muris tempore noctis agant.
 Secretum qua pandit iter Soranus, ad arcem
 Armigeros mittit nocte silente decem.
 Occidunt vigiles, celsa potiuntur & arce;
 Vitricisque aquilas in statione locant.
 Denolat ad ciues Soranus ab arce rebelles,
 Incropat & proceres, mania capta refert.

D 3 Hic

- F C. Atilius Soranus ciuis Romanus So-
 ram in Coloniam antea missus Consu-
 lem C. Sulpicium Longum adi, &
 G Stratagemata docet, quo Sora capitur
 Anno Mundi 3740. Sextae aetatis 224.
 ante Christum 313. Liuius lib. 9. de-
 cad. 1. L. Florus. Salian.

Hic solus totam complect terroribus urbem,
 Terrori H fuerat qua tibi Roma prius,
 Perrulsoque graui ciues formidine capta
 Arcis, & attonitos cogit abire fuga.
 Panduntur porta fugientibus, imminet hostis
 Exitium miseris exitus ipse fuit.
 Irrumpit portis miles Romanus apertis,
 Et quoscumque furens inuenit ense necat.
 Sanguineum furibunda vocat Bellona flagella
 Mania casorum plena cruore natant.
 Omnia funeribus miscentur, Sora sepulcrum
 Facta suis verum nomen, & omen habet.
 Sulpicius Sora eadem miseratus acerbam
 Esse velit factis damna minora malis.
 Militibus conuersus ait, iam parcite ferro,
 Debet enim tantis cadibus esse modus.
 Munera namq; placeat meritis maiora repēdi
 Supplicia admissi, sed leniora malis.
 Captiuos saue cadis, verumque nouarum
 Aurbes Romam ducite, vel trahite.
 Ducuntur miseri manibus post terga reuinctis,
 Ut sceleris poenas, quas meruere, luant. I

Caduntur virgis, feriuntur colla securi,

Sic

H L. Florus lib. 1. cap. XI. hæc] ait, Sora,
 quis credat, & Algidum terrori fue-
 runt, hoc est, Romanis.

I Hæc fusius Author scripsit in Antho-
 logia Historica, & cecinit carmini-
 bus, quæ Ioanni Soræ Veneto Ciuicum
 Soranæ Historiæ schematibus, seu ico-
 nibus nuncupauit.

Sic alios ferro qui feriunt, pereunt.
 Attilium capta Soranum præficiit urbi,
 Quo pandente viam Sora recepta fuit.
 Regulus hic posthac Soranis præfuit oris
 Cognomen genti tradidit unde sua.
 Qua Latias olim longum moderata secures
 Insignes peperit Marte, siæque viros,
 Attilius q; talis fuit olim Regulus ingens,
 Cum Lægo in Lybiam qui talis arma prior,
 Postquã Trimacrio superauit in æquore Pœnis
 Hostibus & victis clara trophæa tulit.
 Menia dum pulsat victor Carthaginiæ ultæ
 Hostilis capitur fraude, doloque manus.
 Vnde redempturus captiuos missus ad urbem
 Consuluit patria consul, ut ante sua.
 Cui maior fuerit, dubites, an cura salutis,
 Anne datam Pœnis non violasse fidem.
 Qua dictabat amor mirata est Roma loquunt,
 Carthago reducem nec minus ipsa stupet.

D 4 Post-

41 M. Attilius Regulus Longorum gen-
 tilis Consul cum Manlio Villone Lon-
 goro triumphali viro anno Mundi 3798.
 Urbis conditæ 497. Belli Punicî primi
 9. ante Christum 255. Orosius lib. 4.
 c. 8. lapides Capitolini Polybius lib. 1.
 Diodorus, Iulæbius, lib. 24. Entropius
 Zonaras, Horat. Flaccus lib. 3. Ode 5.
 Sigon. Panuin. Culpin. Cassiodorus.
 S. Augustinus de Ciuit. Dei, cap. 23.
 Valer. Max. Urbanus VIII. Pont. Max.
 Sallianus, Capellus.

Postpositi fidei vitam, quam barbarus hostis
 Muricibus torto demere nemp̄ potest. (mā,
 Mors tamen atra nequit preclaram tollere fa
 Clavio vnde viri gloria sole micat.
 Quod fragile est perijt, virtutis lucida proles
 Gloria perpetua non moritura viget.
 Longus ubi & victor Sorana cessit ab urbe,
 Ausonij infert gentibus arma serox.
 Tres capit hostiles turmis victricibus vrbes,
 Proditā bisseis mania principibus.
 Ausonia, Manturna, Vestinaq; tempore eodem,
 Romanum domita vi subiere iugum.
 Et quia Samnites iuuarant Marte rebelles,
 Experta nimium sunt nocuisse sibi.
 Auxilium tulerant Romani nominis hosti,
 Deleri nomen quo meruere suum.
 Oppida militibus patuerunt clausa togatis,
 Hostibus arma togis recta tulere necem.
 Senserunt, ficta qui bellum pace gerebant,
 Vel sub paciferis bella cruenta togis.
 Perfida mox meritas pendit Luceri pœnas,
 Excidium patitur gentis iniqua sua.
 Sic qua presidium Romano prodidit hosti,
 Capta à Romanis obsidione perit,
 Primus inire manum, postremus ponere Martē
 Sulpicius Consul mania in alta salit.

Vrbs

k C. Sulpicius Longus Consul III. capta
 iam Sora tres Ausonum vrbes capit
 eodem anno Vrbs condita 440. ac de
 Samnitibus triumphat. Eiusdem triu-
 phus in marmoribus Capitol. legitur.

Vrbs ea Samnites quoscunque receperat arce,
 Et Lucernas perdidit ira Ducis.
 Quo mox Romuleus deduxit ab urbe colonos,
 Et populo impluit quam populatus erat.
 To Duce cū Fului A2 Romana Colonia Longe
 Saticulo, Aurunca, & factā Sueffa fuit.
 Samnites iterum Longus certamine adortus.
 Innumeros sternit, fulminis instar agit.
 Falce fatigantur cadentes flamma Parca.
 Nec satis est Stygij lurida cymba senis.
 Samnitum ter dena neci dat millia ferro.
 Et toridem cogit vertere terga fuga.
 Inde triumphali victor capitolia curru
 Scandit, & exuvias, dona dicatque Ioui.
 Mox dictatura l summo decoratus honore
 Aduersus Thuscas maxima bella parat.
 Sed magni pacem belli peperere paratus,
 Hostibus incussus quam tulit ipse timor.
 Sulpicij audio vel solo nomine victi
 Hostes supplicium, quod meruerunt, timeant.

D 5 Inde

42 Fulvius Longus L. P. L. N. triumphat de
 ducit colonias Sueffam, Saticulam, &
 Auruncam anno ab Vrbe condit. 440.
 ante Christum 312. Festus in commen.
 Sigon. de Iure Ital. l. 2. Paninius de
 Colonij.
 I Sulpicius Longus Dictator an. Mun-
 di 3742. Vrbs condita 441.
 Ante Christum 311. Liu. lib. 8. dec. 1.
 Salianns. Tab. Capitol.

Inde Sophus 43 cui magna dedit sapiētia no.
 Consul inuidiā clara tropheā mouent, (vix)
 Hic cum Romanis Samnites pacē reuinxit.
 Equorum equauit oppida captā solo.
 Funditus Equorum gentem deleuit iniquam,
 Vnde triumphali cinxit honore comas.
 Et mox Pontificis decoratus honore salutis
 Adem, quam Consul voverat ante, dicat.
 Spartanus victus cum classe Cleonymus oras
 Inuasit Venetas, inde repulsus abijt.
 Infelix quinta vix classis parte recessit,
 Incolūm Venetas Marte tuente lares.
 Parta salus Venetis, veluti cū templa Salutis
 Vouerunt, Veneta cessit ab vrbe lues.
 Picenis Latijs alter Sempronius 44 armis
 Debellat, domito victor ab hoste redit.
 Castrorum tellus cum mox bibitura cruorem
 Contremuit Longo templa venente stetit;
 Afculeam cepitque urbem, victisque triumphat
 Hostibus; & Terrę templa superba struit.
 In-

- 43 P. Sempronius Longus Sophus Consul triumphat anno Mundi 3750. V. C. 450. ante Christum 303. Plinius lib. 33. Idem Pontifex anno Mundi 3754. V. C. 453. Quo anno ædes Salutis Romę dedicata est Liu. lib. 10. Glarean. Cusp. Sigon. Panuin. Salian. &c.
 44 Sempronius Longus Sophus Consul de victis Picenis triumphat anno M. 3786. V. C. 485. ante Christum 267. Sigon. fasti Capitol. Plin.

Inter ubi exquilias, & diui vincula Perri.
 Nunc diui templum Pantaleonis adest.
 Attilius 45 tibi templa Pales pastorua ponit.
 Marte Salentinos, Brundisiumque domat
 Vltimus Italiani Romanis subiicit armis,
 Inde triumphali fronde coronat opus.
 Manlius 46 Atilij Longus collega fidelis
 Edomuit Siculo punicæ rostra mari.
 Qui tercentinis modo puppibus equor arabat
 A longo victus solus Amilcar abijt.
 Inuasit Lybiam, multa oppida cepit, & vrbes.
 Et spolia ex Afris Longus opima tulit.
 Quando triumphator in Tyberina ad mania
 Capta tricena viri millia duxit ouas: (victus
 Scipiaa collega ferox Sēpronius 46. inde
 Consul cum Pænis bella secunda gerit.
 D 6 Tres

- 45 M. Attilius Long. Conf. ann. V. C. 486. ante Christum 266. Sigon. Panuin.
 46 M. Vulso Longus Consul M. Attilio Regulo anno Urbis Cond. 498. & 504. Tabula Capitol. Eutrop. Polybius.
 m Manlij vulsonis Longi triumphus in tabulis Capitolinis describitur legitur.
 46 Titus Sempronius Longus T. F. Consul cum P. Cornelio Scipione anno Mundi 3836. Urbis condite 535. Belli Punici anno primo ante Christum natum 217. Liu. dec. 3. lib. 1. Polybius l. 3. Orosius l. 4. cap. 14. Plut. in Scipione. Florus. Eutropius. Silius Ital. lib. 4. Fed. Manipetrus in Annibale.

Tres Siculo Lybicas dissecit in aqore classes,
 Et tulit è domito Punica signa mari.
 Tempora rostrato cinctus vittricia serio
 More triumphantis victor ab hoste rediit.
 Trinacrio ac citus per carula longa Peloro
 Neptunus pelago, Mars mouet armâ solo.
 Fulminat Eridani populantes littora Poenos,
 Hos Phaethontais precipitatque vadis.
 Romulides Hector Poeno congressus Achilli
 Xanthû aequat Trebia Dux Simoëta Pado.
 Marte serox, plusquâ felix, aû Scipio pugnans
 Detrectat, Longus praliam consul mit.
 Fulminat hostiles Romano more cohortes:
 Hoste lacestriri nec sua castra sinit.
 Obstâtes aperique manus, medioq; per hostes,
 Quo se fert preceps, impete sternit iter.
 Non mihi Moeonis redeat si gloria lingua,
 Si centum valeam premere ab ore sonos.
 Tot cades numerare queâ, quot dextera Eögæ
 Consulis, aut Tyrj trux dedit ira duci.
 Horrida rēpestas quâuis Sorq; inuidia magnis
 Abstulerit forti laurea ferta viro.
 Ieiunio, fessos, madido quo calentibus esca,
 Romanos Poenis cedere cogit byems.
 Post Elephantorum centum prostrata gigantû
 Corpora mole graui turribus æqua neca.
 Fulmineo muerone metens Sēpronius hostes
 Annibali dextrum percutit ense lauis.
 Collega in scitulum compensat vulnere vulnus:
 A Peno poenas exigit hoste paros.
 Cedere sic tandem pugna sub nocte coactus
 Ecce videt Trebia mergier anime suos.
 Ausus enim fluiuis plunij, nimbibusq; solutis,

Vorticibus rapidis arma, viroq; trahit
 Hos frustra Consul reuocatis pluresque necant.
 Quam Poeni gladius, flammis vnda rapax.
 Per medios hostes Troiano structa Placento
 Agmine cum fesso menia Consul adit.
 Qua modo Romuleis impleuerat ipse in 2 colonis,
 Agmina milibus supplet ab vrbe nouis.
 Annibalis reprimi replet Marte furoros,
 Apenninus ubi tollit ad astra caput.
 In proprijs Poenos castris oppugnat adortus,
 Expugnetque, nisi praliam nox dirimat,
 Punica castra quatit Sēpronius impiger, hoste
 Finitimis Luca cedere cogit agris.
 Hannon in 3. victum Lucanis finibus arces,
 E castis Poenis clara trophæa refert.
 Scripsit ut Euganeo facundi pota Timauo,
 Penna Euthenorida docta ministra Titi.
 Dum narrat Lybicos Itala inter signa furoros,
 Gestaque per Longos Punita bella duo.
 Semproni, Poeniq; refert certamina Martis,
 Et Fabij lentas, hoste vagante, moras.
 Claudia flammionomi tenuit qui castra vesenti,
 Dum Poeni Longus sterneret arma ducis.
 Nec

M 2. Polyb. lib. 4. Asconius Pedianus in
 orationem Ciceronis in Pisonem. Cor-
 nel. Tacit. lib. 3. Histor. Plin. lib. 3. c.
 15. Panuin. de Colonis.
 m 3. T. Sempronius Longus Hannonem
 Carthaginensium ducem vincit ac pro-
 fligat, duoq; millia hostium cędit. anno
 ante Christum : 14. Urbis Cond. 598.
 Lilius lib. 3. Dec. 3.

Nec genitore minor Lōgus Sēpronius 47 alter
 Dux collegā tuus Scipio magne fuit.
 Foenorum terror, domitor Carthaginis alta,
 Africa cui bello nomina victa dedit.
 Boiorigem, Boios, & Gallos Marte rebelles
 Perdomuit Longus, captaque signa tulit.
 Infidos Ligures in suis exercuit armis
 Ipsorum ferro depopulatus agros.
 Agmina Thessalicis duxit victricis campis,
 Antiocho victo rege trophea refert.
 Hercule a monumēta manus quō lādit Afopus
 Heraclea iugo mania subdit ouans.
 Nulli animis, nullique ausu virtute secundus
 Nec tibi Alexander magne secundus erat.
 Māhus 48 alter auum factis ingētibz aequat,
 Ille Asia, hic Lybia victor ab orbe redit.
 Consul uterque proftrato ex hoste triūphū;
 Longus uterque pari dignus honore fuit.
 Hic Gallogracos superauit Marte feroces,
 Excelsis qui se montibus abāiderant
 Quosque tuebantur munita mania ciues
 Ancyra Galatas, Tethosagesque truces.

An-

- 47 Tib. Sempronius Longus. T. F. C. N.
 Consul cum P. Cornelio Scipione
 Africano anno Mundi 3860. Antiochi
 Magni Regis Asia 31. Urb. Cond. 559.
 ante Christum 193. Liu. decade 4. lib.
 44. Fenestella de mag. Sigon. Pānuin.
 Scalig. Lipsius. Strab. Paterc. Appian.
 48 M. Vullo Longus Consul anno V.
 C. 366. Mundi 3867. ante Christū 185.

Antiochum Regem Romanis foedere iunxit,
 Et pacis leges, firmaque iura dedit. (Istros
 Hinc Longo Vulsone status Dux Manlius 49
 Subdidit imperio, Martia Roma, iuo.
 Urbibus euerst; Istrorum Rege peremptio,
 Mox pacata manus Istris tora dedit.
 Hoc Duce Pompilius gessit miranda Sabellus,
 Istrorumque dedit corpora multa neci,
 Hercules gentis, Troiani & sanguinis heres
 Vnde trahit priscum stēma Sabella domus.
 Cassia gēs Lōgos N. 1. Longinos dixit eodem
 Sanguine progenitos gens eademque fuit.
 Nec cognōmen idē superaddita syllaba mutat;
 Sapius alterni nominis usus erat.
 Romuleas Caius Crassi collega secures
 Cassius 50 imperij gessit honore pares.
 Hic puerum casta factum de virgine vidit,
 Foemina qua suorat sub genitore manens.
 Tunc ubi palma fuit de caelo taēta, coorta
 Grandine, fiesus ibi nata repente solo est.
 Lōginus N. 2. Cēsor construxit in urbe theatrū.

Pri-

- 49 A. Manlius Vulso Longus Cōsul cum
 M. Iunio Bruto anno mundi 3876. Urb.
 Cond. 575. ante Christum 177. Linius
 dec. 5. lib. 1. P. Sanouimus. Cassiod.
 N. 1. C. Sigon. de nomin. Rom. Tacitus
 Cassios Longinos, & Longos vocat.
 50 C. Cassius Long. Consul. anno Urbis
 Cond. 582. Mundi. 3883. Plin. Fasti Si-
 culi Aul. Gellius. Lit. lib. 2. Dec. 5.
 N. 2. C. Cassius Long. Cens. an. Urb. Cond.
 599. Mundi 3900. ante Christum 153.

Primus ubi ludos Martis arena daves,
 Tunc fora concursu, plateaq; viaque caleb
 Inde frequens plebes, inde rubeat eques.
 Implebant cuneos, podio pars spectat ab imos
 Pars cauea summa de statione videt.
 Romani cives bilari spectacula vultu
 Hopliomachosque dari, pimiraposque iubet.
 Mox sua qua pavido praludat parmula Thre-
 Mox sua qua Sānis ventilet arma, notant. (ci.)
 Hinc Mirmilloni qua retia parte minentur,
 Inde secutorem qua petat arte tridens.
 Talaria praebebant olim spectacula Roma
 Structa Palatina Longa theatra via.
 Cassius effigiem posuit Concordia, o & adem,
 Cuique dedere senes nomen in vrbe, locum.
 Ingenio salers, & multo prouidus usu
 Insaurauit, erant qua labefacta prius. (ras
 Strata, ab eo Hetruscas via Cassia diuidit o-
 Siant fora qua struxit nomine dicta suo.
 Dux Lusitanos expugnat Marte rebelles
 Atrilius, s i populos, oppida, castra, capit.
 Hispanis idem rector dum praesidet oris,
 Astrea lanceas seruat ubique pares.

Nec

- Adēs, & simulacrum Concordiæ, cui
 Senaculum C. Cassius Longus Censor
 dedicauit anno ante Christum 132.
 Urb. Cond. 150. Cicero Henricus Far-
 nefus: via Cassia transit per forum Ca-
 sij vulgo Vetralla. Cicero in Philippic.
 51 M. Atrilius Hispaniæ prætor anno
 Urb. cond. 601. ante Christum. 151. Liu.

Nec quoquam pietate minor, nec clarior armis
 Sulpicius: s i claros eminet inter auos.
 Qui cognomentum Galbe prior accipit oris,
 Quas Tagus, & fuluis lambit Iberus aquis.
 Oppugnata diu dum frustra menia tandem
 Galbaucis facibus concremas, igne capit.
 Hostilis terrena neci dat millia gentis;
 Viciarius bello qua data causa fuit.
 Maximus ille togatus ille, et maximus armis,
 Diuitijs Cræsus s i Crassus, & eloquio.
 Iustitia, iurisque tonax, Rhadamantus & alter
 Lucius hunc sequitur Cassius, vrbis honor.
 Conuictas stupri Vestæ damnauit alumnas,
 Quas templo eductas contumelians humo.
 Excudens auro, argentoque numismata: prisca
 Illustrat gentis longa trophæa sua. (eodem
 Libero utriq; sacrâ, quam struxit Cassius, 54
 Ter

- 52 S. Sulpicius Longus Galba primum
 dictus Prætor Hispaniæ anno Mundi
 3910. V. C. 609. T. Liu. Sueton.
 53 L. Cassius Longus Prætor Romæ iudex
 seuerissimus anno Mundi 3964.
 Urb. Cond. 663. ante Christum 83.
 Cic. pro Roscio Amerino. Paulus Ma-
 nur. de legib.
 Fuluius Ursinus, & Augustinus de fa-
 milis Romanorum.
 54 Spurius Cassius Longus Consul anno
 Urb. Cond. 252. ante Christum 500. de-
 inde anno vrb. 257. & 261. ante Christ.
 491. Magister equit. i. creatus an. vr. 253

Ter Consul, veteris ex are numisma refert.
 Qui bello Auranco vicis, domuitque Sabinos.
 Terque coronatis fronde triumphat equis.
 Hic equitum primus cum Dictatore magister
 Tarquinius Roma iussit abesse procul.
 Libertatis amans eiecit ab urbe tyrannos,
 Optati ast regni suspicione perit.
 Sic variat Fortuna vices, modo tollit in altum,
 Et modo sublimes imperiosa premit
 Hac Semproniasdas 55 celso de culmine fratres
 Virtute insignes precipitavit humo.
 Quod nimium populo sancita lege fauerent
 Civibus ut captus diuideretur ager.
 Clara triumphalis inuit nec gloria patris, 56
 Venales Sa-dos cui dedit hostia potens.
 Sa-damiam Consul Latijs cū subdidit armis.
 Hæste quater fuso millo trophæa tulit.
 Quæ diecios octona super tunc millia capta,
 Aut casa ingenti strage dederit Duci.
 Sic debellatis Caius Sempronius 57 Istris,
 Illyricisque refert laurea ferta comis.
 Iapudibus victis, spolijs decoratus opimis,
 Capta triumphali signa decore vehit.
 Incius, & Quæ in claus Latij decora alta senatus
 Romuleos fasces saepe tulere pares.

Cum

- 55 Tiberius, & Caius Sempronij filij.
 56 Tib. Sempronij triumphalis viri Sardonum domitoris. Liuius lib. 1. dec. 5.
 Vell. Patercul. lib. 2. Plutarch. in vita Gracchi Tib. Sempronius Consul anno Mundi 3839. V. C. 538. Liui. lib. 22.

Cū vita Quintus 58 simul est de factis honor
 Consul, ast censor Lucius 59 inde aquas
 Edibus iste modum præscribit lege struendis,
 Alius has cœtis finibus ire vetat.
 Celsus edificans panas Porcina referendie
 Emilius, Lepidus iussus adesse foro est.
 Quod conduxisset Roma sex millibus ades
 Effusus posuit sumpibus ille modum.
 Condidit hic lustrum, diuorum templa, viasq;
 Romuleis Tepulas maribus addit aquas
 Restituit belli, ac Pacis bona munera, more.
 Romano augustum dat decus imperio.
 Bellaque nata domi tories compefecit, & armis
 Depositis populo scribere iura iubet.
 Tu quoq; Maris honos Cassi Lægime 59 tulisti
 Belligera Consul scepra Latina manu.
 Gallorum primus seperatis alpiibus arma
 Mouisti Aluernis strage cruenta nimis.
 Vidit ibi innumeros Rhodanus prope litora cæ
 Atq; cruentatas sanguine luxit aquas. (for.
 Quæ modo Caluinus Latij cognominis hæres
 Næsius

- 58 Q. Cassius Long. Consul cum M. Torquato ann. V. C. 589. ante Christū 167.
 58 L. Cassius Long. Consul anno Urbis 626. ante Christum 126. Censor anno Urb. 628. Velleius lib. 2. Sigonius Panuin. Glarean. Cuspinian. Tab. Capitol. Salian. an Mundi 3927.
 59 C. Cassius Long. Consul cū C. Sextio Caluino anno M. 3930. Urb. 629. Eutropius Sigon. Panuin.

Miscuit hæreseos dira venena sua.
 Hinc Aruernorum capto de Rege triumphat
 Cassius, hæc vinctum Roma superba videt.
 Cassius 60 Alpinos populos, Gallosque subegit
 Et Vocontiadæ, Saluiadæque domat.
 Ast ubi composita iam Gallia pace quieuit,
 In Macedum Regem Persea signa mouet.
 Consulis accendit mentem fax mentis honestæ,
 Gloria, cui bellum suadet honoris amor.
 Persea Romuleis oppugnat Cassius armis,
 Quem mox captiuum Cassius 61 alter habet.
 Hinc Regem Longus prator deducit ad Albam
 Rex Macedum prolem magnæ Philippæ tuam
 Illyriæ Regem Spoleti ducit ad arcem
 Bythinus Reges excipit vrba duos.
 Sic Longis commissa fuit custodia Regum,
 Quæd Longas referunt Regibus esse manus.
 Diuorum cumulat magnis altaria donis
 Cassius, & sacro extollit honore Deos.
 Sulpicius 62 Ligures debellat Marte superbor,
 Inde triumphali cingis honoris caput.
 Arbitrè hinc belli Longus, pacisque sequester
 Componit motus Græciæ clara tuos.
 Vicit Apolloniū Indas quo tempore ductor
 Isa-

- 60 C. Cassius prætor Romæ mox Conf.
 anno V.C. 382. ante Christum 170.
 61 Q. Cassius Long. Prætor Romæ an-
 no V.C. 585. ante Christum 167. I. Liu.
 lib. 45. Salian. in Annal.
 62 C. Sulpicius Consul ann. V. C. 586.
 ant. Chr. 166. Triumph. pacificat Græciæ.

Isaciūm, templo restituitque sacra.
 Cassius 63 illustribus Marij collega secures
 Iustitiæ tractat cum pietate pari.
 Gallia Longino, Mario venit Africa sorte
 A quo Rex captus vincula Iugurtha subit.
 Cassius hunc Romam Lybicis adduxerat oris
 Publica securum reddideratque fides.
 Heluetijs bellum Tigrurinjs Cassius infert,
 Primaque Romanis prospera pugna fuit.
 Hostibus & partim castis, partimque fugatis
 Sors nimium Longo visa fauere duci.
 Ad mare persequitur fugientes Cassius hostes,
 Eussibus, ac telis hostica torga ferit.
 Pectore magnanimo virtus inuicta relexit,
 Sed quem vis nequij tollere fraus potuit.
 Cedo Deo, & satis mortali inuictus ab hoste,
 Non fas inuitis viuere posse Deis.
 In mare sanguineum pugnando decidit ut Sol
 Dum victos hostes ad mare victor agis.
 Indole virtutis non inferiora secutus
 Lucius 64 Heroum se probat esse genus.
 Cassius hic Asta prorex, magnusque Procensul
 Restituit Reges in sua regna duos.
 Cappadoci Regi, & Bythino sceptræ paterna
 Reddit, mox bellum cum Mitridate gerit.
 Nec timet innumeros hostes fortissimus heros,
 Exi-

- 65 L. Cassius L. F. Long. Consul cum C.
 Mario anno Mundi 3947. V.C. 646. an-
 te Christum 106. Sigon. Panv. Culpin.
 64 L. Cassius Long. Astæ Pergamena Pro-
 rex an. M. 3964. V.C. 667. ante Chr. 83.

Exiguo pugnatque agmine, mente pari.
 Inde Rhodum iura sese cum classe recepit;
 Sol nouus ad Solis se simulacra refert. (gnã
 Cassius 65. alter inquit tecum Dux Sparthaco pu
 Ad Mutinã Consul, te, & tua castra premit.
 Sic quatit attonitos, sic spicula torquet in ho-
 Ut dextra credas fulmina missa Ionis. (ste,
 Seruauit ciuos, victorem repulit hostem.
 Vnus cunctorum scilicet instar erat.
 Postquam Romulidum libertas Cæsaris armis
 Cessit, & imperium cepit in vrbe nouum.
 Africa Considij 66 miratur praelia Longi.
 Qui nihil inuicti Cæsaris arma timet.
 Hac Adruamenti, cui præsidet, aucter ab arce,
 Te quoque belligera Tisira tuetur ope.
 Candida liberas huic vita carior omni est.
 Pro qua nec dubitat vltima fata pati.
 Gallica Sulpitius 67 cum Cæsare bella gerendo
 Sedunos, Veragros, Allobrogesq; domat
 Hesperio qui multa diu certamina Marte
 Cæsaris inuicti signa secutus agit
 Occidit Hispanis belli Sol alter 68 in oris,
 Casf.

- 65 C. Cassius L. iterum Consul anno M.
 3981. V. C. 680. ante Christum 72. Li.
 uius in Epitome.
 66 C. Confidius Longus pater Q. Ligarij
 Proconsul Africæ. Ann. V. C. 707. ante
 Christum 45.
 68 Q. Cassius Longinus legatus Cæsaris,
 ac Proprætor Hispaniæ. Hirtius de
 bello Africano. Cæsar de bello ciuili.
 Appianus Alexandrinus de bello Part.

Cassius, hunc suluis mergii Iberus agus.
 Quæ neq; struus potuit neq; tollere Martius en-
 Obruat auriferi fluminis vnda rapax. (ste.
 Põpei Longinus 69 eques comes inclutus armis
 Isacidum sternit Marto furente duces.
 Post funestatos Romano sanguine Carthos.
 Defendit Syriam Cassius 70 armipotens
 Victores vincit populantes omnia Parthos.
 Quos procul Antiochi victor ab vrbe fugas.
 Parthorumq; duces confossum vulnere cadit.
 Cogit & Arsacidem vertere terga fuga.
 Tingit Orontæos hostili sanguine fluctus.
 Seruatis pacem restituitque Syris.
 Mox libertatis vindex necat ense Tyrannum
 Sub dictatoris nomine perpetui.
 Arma per Emathios qui post ciuilia campos
 Subdiderat sceleri publica iura suo.
 Maior Alexandro totumque subegorat orbem.
 Et parere suo iusserat Imperio.
 Quæ nõ mille acies, quæ non stratore phalæges
 Cassius, hunc Patri æ sternit amore sua.
 Infelix tantum, quod non sublata tyrannis,
 Quamquam sublatus cade Tyrannus erat.
 Cassius

69. C. Longinus in bello Iudaico gestis
 insignis anno Mundi 3990. Urbis 689.
 ante Christum 63. Iosephus de bello
 Iudaico.
 70. C. Cassius Longinus Syriæ Præses
 Romæ Prætor C. Iulium Cæsarem
 Tyrannum occidit anno Mundi 4010.
 V. C. 709. ante Christum 43. Plutarck.
 Sueton. Val. Max. Dio. Cassius, lib. 44.

Cassius hinc merito statua donatus Athenis,
 Vt patrij assertor iuris, honore fuit.
 Hic Asia, Syriaque vrbes, Graiasq; recepit,
 Terruit Aegyptum mox Cleopatra tuam.
 Cappadocū Regē, Rhodiosq; expugnat adortus,
 Inde Dolabella castra superba domat.
 Hinc noua Thessalici instaurat praelia cāpis,
 Et se pro patria deuouet ipse sua.
 Quis varios casus, quis diua pericula Cassi,
 Futurūque vices commemorare queat.
 Ille sua patria vindex fortissimus, omni
 Maior laude fuit, maior & iniuria.
 Seruilius 71 Classē Romanā Longus agebat
 Neptunus pelago, Mars erat ille solo. (binus
 Cassius hic Lōgus 72 Parmēsis ab urbe Tri-
 Militie princeps praelia iusta gerit.
 Libertatis enim vindex, vltor que tyrannum
 Percussit, Roma namque senator erat.
 Sanguine Romulo Romana colonia Parma
 Hunc tulit insignem nobilitate virum,
 Vnde genus ducere suum de gente Quiritum
 Longi, qui Parma mania pulchra colunt.

Et

- 71 P. Seruilius Casca Longus praefectus
 Classis Romanae vnus ex percussorib.
 Cæsaris, Bruti Legatus fuit. Fuluius
 Vrfin. de famul. Plutarchus, Seneca lib.
 3. de Ira. Ocho. in mumin.
 72 Q. Cassius Longus Parmensis Tribu-
 nus militum vnus ex Tyrannicidis
 Poeta celeberrimus. Longi, Parmæ, &
 Patauij ex eadem gente Romana sunt.

Et qui praestaram coluere Anthenoris vrbes
 Romula gens illos sanguine Longa tulit.
 Cassius, 73 ingenua quis libertate loquendi
 Laferat Augustum, Dux Patauinus erat.
 Romane Historie Princeps hic Liuius 74 ortus
 Longus, eumque tulit Cassia Longa parens.
 Hoc Patauina docet Capilisti marmora in aede
 Multaque Scriptorum pagina docta refert.
 Hoc Venetis pauci lapides restantur in oris,
 Cassia Longorum gens, ubi clara fuit.
 Gēs eadēq; manet Longum dominata per aedū,
 Haecenus hac Veneta floret in vrbe potens.
 Historicos tulit Anthenor, sic Parma Poetas,
 Roma Oratores, quos domus ista dedit.
 Artibus, obsequio, cultu, studioque fidei.
 In patriam meritis nec prior vlla viget
 Hinc stetit antiquum genti decus, hisce paratiū
 Nec rapere hoc tantū mors valet atra ducis.
 Demetit illa manu mortalia, at in aeterna Virtus,

E Et

- 73 Cassius Long. Patauin. Suetonius in
 Augusto Velleius Paterculus.
 74 T. Liuius Longus T.F. Patauinus Hist.
 Princeps sub Augusto Cæsare. Blondus,
 Leāder, Albertus in descriptione
 Italiae. Iac. Philip. Thomassinus in Vita
 T. Liuij Longi, cuius Epitaphium legi-
 tur in Aedib. Capilistorum Patauij.
 Paulus Manutius Orthographia lib. 1.
 C. Pierius Valer. in antiq. Bellun. Antiq.
 Veronen. Philip. Thomassini. Portena-
 rius in Historia Pataui.

Et pietas æquans omnia secla Deum, (car
 Quis Cassi 72. Lōgi Parmensis 72. opuscula vin
 Vberior nulli in carmine uena fuit.
 Illius ingenium rapido torrentius amne.
 Purdere vel potuit carmina mille die.
 Ante cibum verius solito cecinisse trecentos
 Canto toridem Musā benigna dedit.
 Impia sed Vati cassis Fortuna, librisque
 Ambusto proprijs fata suprema tulit.
 Ingenij Phœnix rediuiuus ab igne crematur,
 Et cineri proprio contumelatus obit.
 Spes erat unde decus fama captare perennis.
 Et uita, Vati scripta dedere rogum.
 Inclyta Parma suo tanto se iactet alumno,
 Quem Latia fidicen fert super astra hya.
 Dumque Marone suo gaudebit Mantua ciue,
 Mincius & tanto uate beatus erit.
 Inclyta Peligna uiuet dum gloria gentis,
 Vel Flaccum tellus dum Venusina feret.
 Corduba Lucanum, vel dum Verona Carullū
 Iactabit, Mater Gallia & Ausonium.
 Italia p. sublimi Parmensis, honore superba
 Se Cassi Longi, Macrobyque feret.

Ma-

72 Horat. lib. 1. serm. sat. 10. lib. 1. epist.
 Com. Tac. lib. 3. Hiftor. Acron. Porphy-
 rion, & P. Cabotius in Hor. Placc. Vel-
 leius Patere. lib. 2. Albert. Leander. Ia-
 cob. Bergom. Theatrum Ciuitatum.
 p. Cron. & Hift. Parmens. Marmora Parm-
 enæ id testantur vbi antiquis Longorū
 familia, ac Cassiorum gens floruit.

Macrobyum Longum uita nam fama perennis
 Parmensem casum scriptaque concelebrant.
 Cassius 77 Augusti Longinus progener ingens
 Iustitia sequitur gloria, luxque roge.
 Bis summo Latias moderatus honore secures
 Iurisconsultus summus in urbe fuit.
 Iura dedit Roma, Syriaque exercuit arma.
 Militia antiquum restituitque decus.
 Innumere meritis, claris uirtutibus, actis
 Longini applausit Roma superba satis
 Consule quo Latias olim 77 moderatē secures
 Amisit natum Virgo beata suum.
 Amissum solymis puerum in ætissima mater
 Querit, & ignoras itaque, reditque uias,
 O quas illa preces, ò que suspiria fundit,
 Dum uocat errantem nocte, dieque Daum.
 Et stupet, & nescit cur se substraxerit ille.
 Scit tamē hūc culpa nō abijisse sua. (quirat?
 Heu quid agat? redeatne domū? solymosue re-
 Nec solymi natum, nec domus ulla docet.
 Est virgo, & Mater. Certat natura pudori.
 Dum natura iubet, quō uetat ire pudor.
 Spes animas sensū, timor opprimit, inter uerūq;
 Pignore Diua parens statque, caditque suo.
 Prebet amor uires, dolor eripit; uondiq; pugnant.

E 2

Dam-

77 C. Cassius Long. Consul, an. Urb. Cond.
 763. Christi 12. Imper. Octau. Cæs. 34.
 quo tempore Christus à B. M. V. amil-
 sus post triduum in templo in medio
 Doct. inuictus est. Sig. & Pāuin. in fastis
 Consularib. Saljan. in annal. Tab. Capit.

Damnus ferunt; cunctis fluctuat una malis.
 Exiit Eoo ter ab aquore, ter quoque fessor
 Occiduo Titan gurgite merse equos.
 Attonis inter proceres, legumque magistros
 In Solyma Christum repperit ade parens.
 In medio stantem Doctorem turba stupebat
 Mystica pandentem dogmata digna Deo.
 Tempore Tiberij quo Cesaris alter Achates
 Lucilius Longus: 78 fidus amicus erat.
 Fortunaque vitrisq; comes, Rhodijque recessus
 Lux, noua Lucilij gentis, & vrbis amor
 Excidit Patroclum, Pilados dilexit Orestem.
 Longum Tiberius Cesar amore pari.
 Huncque Senatorem vitale lumine functum.
 Doflens censorum funere condecorat.
 Effigies ipsi monumenta perennia amoris
 Erigit Augusto constituitque foro,
 Pompeio Longo prefecto Martioque strent
 Effigiem V cneti sic posuere patres.
 Qui fuit Ostenda Bataurorum terror, & horror
 Vrbein cum premeret Spinula Marte ferax.
 Agminis Adriaci mox ductor, & alter Achil.
 Flammicrepi telo fulminis iclus. . (les.
 AN-

78 Lucilius Longus Senator, Comes
 Tiberij Cesaris Rhodum profectus
 cum Tiberio anno V.C. 750. ante Chr. 1.
 Cornel. Tac. lib. 4. Annal. Velleius
 Patercul. lib. 3. Suetonius, Saliānus
 ad annum Mundi 405 1. P. Pompei In-
 stin. Iongi Epitaphium est Venetijs in
 templo S. S. Ioannis, & Pauli, vbi est
 Longorū Sepulcrum, in Sacel. S. Trinit.

ANTONINE tibi Cesar sic Babius 79 olim
 Longus eques summo vinctus amore fuit.
 Quem condiscipulum studijs, & rebus isdem
 Addidit Pallas pacis amica dedit.
 Romula tūc prator erat Sempronius 80 vrbis,
 Ver sura veniam cum petiere patres.
 Hic vetitas fraudes vitiorum lenia venena
 Sustulit exemplo, legibus, arce, fide.
 Legibus & penas & vincla minacia penis
 Addidit, innocuis portus, & aura viris.
 Quasi or ab Augusto factus, Legatus honore
 Consulis insignis, atque decemuir erat.
 Post patria clades ciuilia bella secutas,
 Post libertatis iura repressa iugo.
 Lucius in Lybiam Consul sempronius q arma
 Trāferri, Afrorū queis neua mēbra domas.
 Marte rebellantes populos expugnat, & vrbis
 Fimibus Ethiopum proxima castra capit.
 E 3 Hos.

79 Babius Longus eques amicus, & con-
 discipulus M. Ant. veri Philof. Impera-
 toris. anno Mundi 4218. Christi 166.
 Vrb. C. 917. Iulius Capitolinus in Vitx
 M. Aurelij Antonini Phil.
 80 C. Sempronius prator Rome an. Chri-
 sti 35. Vrb. Cond. 786. Tacitus lib. 6. an-
 nal. Saliānus in annalib. A. M. 4086.
 q L. Sempron. us L. F. A. N. Consul cum
 L. Libone anno M. 4020. Vrbis condic-
 719. Triumuiratus 10. ante Christū 33.
 deinde Præfectus Classis, & Legatus
 Cæs. Octau. aduersus M. Antonium ad
 Actiacū pugnavit, ac vicit an. V. C. 722.

Nos, & inaccessible Garamantes subigit arma,
 Inde triumphali cinctus honoro redit,
 Hinc turbant iterum ciuilia bella quietem;
 Ornus, & Oceasus rursus in arma ruunt,
 Pugnat in Actiaco sempronius aequore Classis
 Romulea Princeps, Attiliusque Recomes
 Caesaris Octauii vittricia dirigit arma;
 Te quibus Antoni, te & Cleopatra fugat,
 Cœsus uterque prius, mox Classis ductor uterque,
 Fulminat Ægypti signa superba, raras
 Equora vasta sonant, tellus, calæque remugit,
 Aerque, & strictis ensibus unda micat,
 Qua mox hostili permixta cruore rubescit,
 Et spolijs implet naustraga puppis aquas,
 Hic videas passim remos, & trunca nat are
 Corpora, verticibus membra recisa suis,
 Sanguineisq; rubes excrefcere fluitibus aquor,
 Hostiles naues talæque flamma voras
 Cum duce victa suo cedit Regina Canopi
 Mox angues membris applicitura suis
 Æthiaca Longi redimiti tempora lauro
 In patriam referunt mille trophaea duces,
 Æthiacos Augusto tibi peperere triumphos,
 Auctores laudis, participesque tua.

Mus-

R. M. Attilius Longus Consul An. M.
 4021. V. C. 720. Ant. Chr. 32. deinde Le-
 gatus Cæs. Oc. in Actiaco prælio an. V.
 Cond. 722. Appian. lib. 4. Eutrop. lib. 7.
 Flor. lib. 4. Ioseph. lib. 15. c. 7. Plut. Cæs.
 Iod. Orosius, Sustonius, Saliap.

Mussidij Longi hæc s. preciosa numismata se-
 iste Monetælis namq; triduit erat. (gnantia
 plurimaa; ex auro arg. & o. g. numismata cudit,
 In quibus effigies Cæsaris afficitur,
 Partaque nauali vertamine laurea, mundus
 Vnius imperio quando subactus erat.
 Quem sibi pariti fuerant tres ante tyranni.
 Effigies quorum cuderat illo prius.
 Multaque Longini, Benitque metalla figuris
 Signarat s. gladios pilos inior erat.
 Hanc libertatis figuram posuere Quirites;
 Cuius erat gladijs tuor uterque suis.
 Sulpitij gemini T. gemino sub Cæsare fasces
 Prætereo, Latia lumina magna roge.
 Qui titulos virtute sua, gestisq; decoris
 Equarunt veterum nomina clara patrum.
 Postque fatigatum vario certamine Martem
 Traclarunt patria publica iura sua

E 4 Talis

S. T. Mussidius Longus Triumuir Mone-
 talis A. A. A. F. F. & L. Mussidius Longus
 T. F. III. Vir A. A. A. F. F. Multa numis-
 mata aurea, argentea, atque ærea cu-
 dere anno Urb. Cond. 707. & 710. ante
 Christum 45. & 42. quorum multa ex-
 tant apud Longos Venetos, Genueses,
 & antiquarios. Adulphus Ocho. Ful-
 uius Vrsin. fol. 99. Goltzius in August.
 Dio. Cassius. Augustinus.
 T. Q. Sulpitius Q. F. Consul an. V. C. 761.
 an. Christ. 10. Ser. Sulpitius consul. cœ
 Syllæ. an. V. C. 785. Christi 33.

Talis Sulpicius 80 Longa de gente Quirinus.
 Floruit unde trahit sēma Quirina domus.
 Sulpitia & Galbas, Gallos, Ruffosq; Seneros,
 Attilia ut Balbos Longa propago tulit.
 Ille triumphali decoratus honore Senator
 Bis Syria praeses, consul & ante fuit.
 Isaciūm Iudex, orbis moderator Eoi,
 Reddidit & populis debita iura Syris.
 Gentis & Hebraea census bis fecit, & omnes
 Casare descripsit nempe iubante tribus,
 Absūlit Archelao Iuda regalia sepe,
 Nam Iudaosum Rex Deus ortus erat.
 Cassius 81 Aeneadiū fascos tū Longus habebat,
 Qui belli, & pacis fulsit honore pari:
 Quando Dei soboles pura de Virgine nata
 Humano generi pandit ad astra viam.
 Ascendit Solymam Galilaea Christus ab oris,
 Et festiua sacro Paschate templa posuit.

Infe-

-
- 80 P. Sulpicius Quirinus Longorum gen-
 tilis Consul, anno Mundi 4042. Urbis
 741. ante Christum 11. Idem fuit Prae-
 ses Syriae dictus Cyrinus ab Euangeli-
 sta anno quo natus est Christus, & cen-
 sum fecit. Salianus in Annalib. S. Lucas
 Euang. Ioseph. Hebraeus. Cornel. Tac.
 C. Baronius. in annal. to. 1.
- 81 L. Cassius Longinus Consul cum M.
 Vinicio Quartino anno Mundi 4083.
 Urbis condite 782. Christi 31. Salianus,
 & Baronius, annal. to. 1. Sigon. Panuin.
 in fastis. S. S. Matth. Ioan. Luc. & Marc.

S. LONGINVS CENTVRIO
MARTIR

Quem Petrus ac negat Christum longine saceris,
Atque Dei natum dicit ut ille prius
Nempe Petri fidei necessis illic cadenti,
Et lapinam supplet tu naua Petra petron.

Infectumque luo piscina probatica vidis
Sanari subito, strataque ferro domum,
Finites vira sanctos reuocavit ad auras,
Innumeros mortis faucibus eripuit.
E stratis ipsi surgebant protinus acri,
Opperiens illum turba iacebat humi,
Per fora, perq; vias, sanctiq; ad limina rēpli
Ipse salutarem namque ferebat opem.
Ad celum pandebat iter mortalibus acri.
Quicq; via vera poli, vita salusque fuit
Artibus obsessis furias pellebat Auerni
Reddebat cecis lumina, lumen erat.
Hunc Longa de gēte satius Centurio 82 primat
Romulidum, prolem credidit esse Dei.
Se indignum fassus, cuius sub tectis veniret
Christus, ut egrotis ferret opem puero.
Quem solo verbo sanari posse iubentis
Diuini Verbi credidit, obtinuit.
In populo Isacidum tantum nec repperit, uno
In duce quanta fuit, Christus inesse fidem
Ille, poli cui claustra patens stellantia Regi,
Esse angusta nimis tecta, lare sive rarus,
Dixit ubi indignum se, dignum reddidit, ipsa
Vi, nedum tecto, corde Deum exciperet.
Ille fide populum vicit, quem vicerat armis,
Nempe potest Mundum vincere sola fides.

E 5 Siste

82 Cassius Longinus Centurio Roma-
nus, S. Matth. 8. Selinus, & Carama-
nus de familijs. Auentinus M. S.
f S. Ioan. Epist. 1. cap. 5.

Disperit qua solem & potuit, fluminesque morari
 Vertere mirificis ista elementa modis.
 Longinus Syriam post Parthica Cassius h. arma
 Imperio rexit ferre tributa iubeus.
 Illius inde diu Syriam rexere nepotes,
 Longinus quo nepos ille tribunus erat. (Sris
 Huc Longinus 83 eques turma praefectus eque-
 ductor ab Isauris uenerat ante plagis.
 Adfuit hic, propria Christus diu morte redemia
 Nos, humerisque sui crimina nostra tulit.
 Dum Sol iustitia moritur, caligine Phœbus
 Tingitur, Et Mundo denegat Officium.
 Testaturque suos atra sub nube dolores,
 Infernaeque parat funera mesta patri
 Aemula fraternis radijs tum candida Phœbo
 Obienerat nitidam nube nigrante facem,
 Aeter-

Ios. 10. Stetit itaq; Sol in medio Cæli.
 Ioseph. Hebr. Salianus.
 S. Longinus. Centurio Rom. Syrius,
 die 15. Martij. Metaphrastes, Petrus
 Natalis, Sebast. Baraddius, to. 4. lib. 8.
 c. 7. nu. 9. Daniel Mallon. in Syndon.
 S. Leo. S. Hier. & alij S. Longinum Cen-
 turionem Romanum fuisse asserunt.
 Longinus erat ex Cassia gente Longi-
 num cognomen habente. Sigonius in
 fastis. Syluius Ambianus. Cicero pro
 Plancio. Hirtius, siue Oppius de bello
 Ciuili. Corn. Tac. Ioseph. Hebr. lib. 20.
 anrij. Suetonius. Sallustius de bello
 Catilinæ. Appianus, Dio Cassius.

Aeternamque timent pallens sidera noctem,
 Aethorisque sui flent elementa necem.
 Sydereos oculos terris auariti Olympus,
 Percurrunt totum mæmuræ cæca polum.
 Sub pedibus tellus mugit, sola uassa mouentura
 Succussa turres, oppida tota labant.
 In partes Templi uelum discinditur ambo.
 Scissaque terribilem sacra dederunt sonum:
 Disrupta Templi (mirum) crepente columba
 Mania tu Mundi disciluisse putas.
 Obstupere omnes subita formidine gentes
 Aeternas tenebras portumitque dies.
 Nec minus abruptis fama est æxis sepulchris
 Manes, ac formis tum simulacra nouis.
 Errasse, Et medias umbras uelasse per urbes,
 Impleuisse suis questibus antra, domos.
 Immanes pelagi rabies accollere fluctus
 Deiectura urbes uisa furentæ Notæ.
 Cùm Deus excelsa pendens cruce arbore dixit
 Clamore ingens, Cuncta peracta manens.
 Extremamque aurâ inclinâs caput expirauit
 Spiritus unda fluens omnia uiuificat.
 Testis ades, Longine, Q. Dei, prolemque paternam
 Quom erabe suffixit perfida turba cruce,
 Qui Mare, qui calum nusu qui temperat orbem
 Morte sua nobis uita, salusque fuit.

E 6. Cui

Quidem autem Centurio, qui ex ad-
 uerbo stabat, quia sic clamans expira-
 set, ait, verè hic homo Filius Dei erat.
 Marc. Euang. c. 14. Baronius in Annal.
 S. Luc. cap. 23. S. Martij. 27. Barad.

Cui licet immitti sint peruia vulnera clavis
 Er caput immeritum spinea sorta gerat.
 Et toties clara Stellarum impexa corona
 Aurea casaries sparsa cruce nateet.
 Immanique pedes reuerenti cuspide calum
 Calcure affluati, calicolumque domos.
 Quaque manus vasti iunxerunt federa mudi
 Transfixa clavis crimina nostra lauant.
 Tot probra perpeffum Lōginus laudibus ornās
 Dicit; erat verē Filius iste Dei.
 Te moriens Christus pretioso sanguine lauit,
 Martyrijque dedit posse merere decus.
 Sydereis diuinus Amor delapsus ab oris.
 Hastigeri fertur militis usus ope.
 Atq; hasta, Longine, R tua, quā ferre solebas
 Ignaro Christi te reserasse latus.
 Hoc purum laticem, roremque dedisse rubens,
 Sanguineis guttis erubuisse solum.
 Fonte cruor permixtus aqua manauit aperto,
 Quam pateris hausit calica turba sacris,

Ca.

R. S. Longinus Centurio ex gente Cassia
 Romanus non percussit Christi latus,
 sed miles vnus ipsius Imperio subdi-
 rus, qui & ipse Longinus appellabatur,
 seu Græcè Lonchinus, idest hastatus,
 vide Baradium, Suarium de Vita Chri-
 sti, & alios, idque constat ex verbis S.
 Ioannis. S. August. S. Longini mil. me-
 min. Martyrolog. Rom. S. Isidorus, Lon-
 ginum Episcopatus honorem, & Mar-
 tyrij coronam meruisse scripsit.

Caluagi iuuenes feralia robora circum
 Plaudentes alis hunc retulere polo.
 Crurifragus Christi ne frangat crura satelles
 Missus ab iniusto praside dum prohibes
 Lamque doces Christum vitali lumine functū,
 Non opus extincto frangere crura Deo.
 Tam latus exanimis pēdentis ab arbore vite,
 Manus ut auertat dedecet, hasta serit.
 Intepuit ferrum, sacrum bibit hasta cruorem,
 Sed fuit immitti in vulnere mitis Amor.
 Os ne comminuat licitor, pia lancea sauit.
 Ast sauire fuit tunc pietatis opus.
 Quam simul vs posses cunctis ostendere miles,
 Pectore pro fixo colla recisa dedit.
 Mantorem S repetens, quā Mincius alluit, urbā
 Cymbia Diuino sanguine plena tulit.
 In Mundi pretium patefacto fonte sauitis
 Quem Christi Sacro pectore fudit Amor.
 Longini 84. o felix ferrum, pretiosū, auro
 Celestis Vita quo pauero fores.
 Quod non arcanos Nili patefecit, Amoris
 Diuini ast fontes, effluit vnda salus.
 Certius imperij pignus, quam Palladis hastā,
 Aut Ancyle Numa, te pia Roma colit.

Hac.

S. S. Longinus Martyr Mantuam detulit
 Sanguinis Christi vasculum, Petrus
 Natalis, Daniel Mallonius in syndonē.
 Bullæ Pontificum. Hier. Magagnatus in
 Vita S. Longini. Lancea S. Longini mi-
 litis Romę est. L. Albertus in descript.
 Ital. Dittamundus, lib. 3.

Hac cinis empyrei patefacta araria cali.
 Hac hominum generi porta reclusa poli.
 Omnia Moysis virga felicior hasta,
 Qua datus in vitam fons salientis aqua est.
 Posthuma cum soboles matris sapietia ab alio
 Sacramenta Deo proficere patro.
 Obsterice Dei qua nata Ecclesia sponsa est.
 E latere ut primi nata parentis Eva.
 Dum vita tumulum centeno milito seruat
 Longine in solito praesidiis Imperio.
 Et pater Omnipotens nato immortalia membra,
 Atque nono primum reddidit honore decus.
 Ipse tuis oculis rediuiuum cernis ab urna
 Nempe triumphata surgens morte Deum.
 Emptaque Iudea mendacia plebis abhorras,
 Viuere nam Christum testis ubique refert.
 At noua militia caelestis castra secutus
 Diuini Verbi femina voce feris.
 Praeco Dei factus corrumpi nescius auro
 Cappadoces fidei T dogmata sacra doces:
 Donec pro Christo fundis cum sanguine vitas
 Miles, & emeritis calida regna petis.
 Dux ubi gemmifero redimitus tempora ferta
 Perpetua caelo gaudia pacis habes.
 Vaticana tibi sumant altaria templo,

Mun-

S. Longinus Centurio testis fuit resurre-
 ctionis Christi. Baronius in Annal.
 T Metaphrastes, Lippom. Laur. Surius in
 Vita Sancti Longini. Leander, Alber-
 tus in descriptione Italiae, Dittamun-
 dus, l. 3. Mantua est locus Capad. dict.

Mantisque flagrant thura Sabza facis.
 Sancta Palaestinis Longini 85 nomina falsis
 Martyrio plures inferuers suo.
 Quos Mars belligero quada decorauit honore.
 In Regno pacis nunc super astra sedent.
 Tales Massylia, Roma, Carthagine palmas
 Martyrij ob Christi promeruerunt fidem.
 Longorūque parens quos Cassia protulit astris
 Gens, nomenque dedit, ferta beata Polus.
 Nec te prateream vir consultissime iuris
 Longine 86 Ausonia gloria magna toge.
 Qui Cai Cassi memorabile stemma gerebas,
 Atque Senatoris nomen, & omnes aui,
 Quo libertatis Romana vindice Caesar
 Occisus merito iure tyrannus obis
 Te scui metuens rabies truculentae Noronis
 Vltorem patria iussit abesse procul,
 Qui ferro caesa scrutatus viscera Matris
 Tradidit insontum corpora nulla neci.

Luca-

85 SS. Longini Martyres in Martyrologio
 Romano, & in Ferrarij Martyrol. le-
 guntur, & apud Laur. Surium, quos
 ex gente Cassia Longinum, & Lon-
 gum. cognomen habente fuisse, vt veri-
 simile est, multi asserunt.
 86 Cassius Long. Iuriconsultus, qui &
 Consul, & Syriz praeses fuit. Cornel.
 Tac. Annal. lib. 16. Sueton. Tranquillus
 in Neron. lib. 6. Iuuenal. Sat. 7. Idem
 C. Cassius Long. Iuriconsultus in Sar-
 diniam a Nerone tyranno missus fuit
 anno Mundi 4118. Urb. cond. 817.

III SOTERIORVM.

Lucanum, Senecamque recisis cuspidibus
 Innumerosque alios sustulit ense Nero.
 Aemulaque Iliacis reparans incendia flammis,
 Urbem fedaui cadibus, igne, stupris.
 Passus ab immani Paulus tormenta tyranno
 Est, & Ieniculi Petrus in arce crucem.
 Ipse tuas laudes Asia Longine 87 Proconsul
 Digne licet summis laudibus hic sileo.
 A caligis Caius sortitus nomina Caesar
 Texiit insidias, quas timet ipse, tibi.
 In caput aurboris recidit fraus; naq; Tyrannu
 Occidit patria Cassius alear amans
 Romano populo ceruicem optauerat unam,
 Vnam sed gladio tradidit ipse suam,
 Secumate quem toties rissisti Caesar inultum,
 Non videns fatuos vindicat ense iocos.
 Cassius 88 ense suo saturato sanguine vindex
 Te iubet amoris mime valere iocos.
 Nec procul hinc Cassi 89 spectatur praelia Lōgi,
 Cui Romana fuit castra locare decus,
 Hunc

- 87 Cassius Longinus Proconsul Asiae an.
 M. 4095. Christi 43. Petri Papae I. Suet.
 Tranquillus in Caligula.
 88 Caius Caesar Caligula occisus a Cassio
 Longo Cherea Tribuno militum pra-
 torum anno Christi 43. Suet. ibi. Dio.
 Cass. lib. 59. Ioseph. Heb. Baron. tom. 1.
 89 Cassius Long. praefectus Castrorum Cor.
 Tac. Hist. li. 3. anno Mundi 4124. Christi
 72. Lini Pontif. 3. Virellij Imperatoris
 Urbis cond. 823.

CASSIUS LONGVS PRÆF. CASTR. DVX VITELIÆ RE-
 lux seruare fidem Cecinna Consule uincro
 Cassius auollens Cesaris arma docer.
 Laurentius Longus Jover. a. 11

III SOTERIORVM.

Lucanum, Seneca quoque recisis cuspide veris
 Innumerosque alios sustulit ense Nero
 Aemulaque Iliacis reparans incendia flammis
 Urbem sedauit cadibus, igne, stupris.
 Passus ab immani Paulus tormenta tyranno
 Est, & Ianiculi Petrus in arce crucem.
 Ipse tuas laudes Asia Longine 87 Proconsul
 Digne licet summis laudibus hic sileo.
 A caligis Caius sortitus nomina Caesar
 Texiit insidias, quas timet ipse, tibi.
 In caput authoris recidit fraus; nãq; Tyrannum
 Occidit patria Cassius alter amans.
 Romano populo cervicem optauerat unam,
 Vnam sed gladio tradidit ipse suam,
 Scemmato quem roties risisti Caesar multum,
 Non ridens fatuos vindicat ense iocos.
 Cassius 88 ense suo saturato sanguine vincte
 Te iubet amotis mime valere iocis.
 Nec procul hinc Cassi 89 spectatur praelia Ldg
 Cui Romana fuit castra locare decus,
 Hunc

- 87 Cassius Longinus Proconsul Asiae a
 M. 4095. Christi 43. Petri Papae I. Sue
 Tranquillus in Caligula.
 88 Caius Caesar Caligula occisus a Cassi
 Longo Cherea Tribuno militum pra
 torium anno Christi 43. Suet. ibi. Di
 Cass. lib. 59. Ioseph. Heb. Baron. tom.
 39 Cassius Long. praefectus Castrorum Co
 Tac. Hist. li. 3. anno Mundi 4124. Chri
 72. Lini Pontif. 3. Vitellij Imperator
 3. Urbis cond. 813.

CASSIVS LONGVS PRÆF. CASTR. DVX VITELLIVM ERG
 Dux seruare fidem Cecinna Consule uincro
 Cassius atoliens Caesaris arma docet.
 Laurentius Longus Soter. p. 111

Hant Germana ducem legerunt agmina bello,
 Cecina infido substitueret duci.
 Erexit deiecta solo vexilla Vitelli
 Caesaris aduersus agmina Primo tua.
 Manat ubi vitreis Asbesis spectabilis undis,
 Mox ad Bedriacum praelia Marte gerit.
 Vespasias primo fundit certamine turmas,
 Tutatur muros pulchra Cremona tuos.
 Nominis omne habes qua tãdã capta cremaris.
 Fortune cedit Cassius ipse sua.
 Hec Semproniana S deducit Colonia Longo
 Pugnavit Longo sub duce tua dic.
 Pratero Emilio Longini 90 gesta Tribuni.
 Qui toties fuso victor ab hoste redit.
 Dillius infidus meritis cui Vocula penas
 Morte dedit, captus qui ducis obsiderat.
 Kaius victrices extollit Gallia palmas,
 Cui Auguriacum funera masta dedit.
 Pompei Longi 91 Mauortia facta Tribuni
 Mitto, qui Galba fidus amicus erat.
 Perfidus exarmat quẽ catus Othonis adharẽs.
 Partibus, ast nequit hunc expoliare fide.

Nec

-
- 5-Cornelius Tacitus, ibidem. Panuiv.
 Sigon. Velleius Paterculus.
 90 Emilius Long. Dux primæ Legionis,
 anno Christi 74. Urbis conditæ 825.
 Vespasiani Imp. 2. Tacitus lib. 4. Histor.
 91 Pompeius Longus Tribunus Præto-
 rianorum Ser. Sulpitij Galbæ Impe-
 ratoris amicus fidelissimus, anno Christi
 72. Tacitus Histor. lib. 1.

Nec cedis, Tibigine, 9: fide dux agminis ingens
 Romulei, palmis in chyt Sarmaticis.
 Ingressus Daciam cogit uictoricibus armis
 Consilium Regem pacis inire Dacum,
 Mellitis verbis sed mox deceptus ab hoste
 Morte doces vicia prapossisse fidem.
 Sulpitia natus Longorum gente Latinum
 Occupat Imperium Galba, 93 regitq; senex,
 Hinc inueni denicka serox Germania belli
 Concessit palmas, militisq; doces,
 Africa deinde viro fasces, Hispanaque tellus
 Tradidit, inuito mox dedit imperium.
 Hoc mula pariente capis, mitique secures
 Hic dextra tractas, sceptris benigna geris.
 Septimus Imperio nulli virtute secundus
 Mars fuit hic bello, Iuppiter Imperio.
 Cassius Gabine Syria prefectus Auidius armis
 Romuleo subdit barbara regna iugo.
 Egyptum, Parthos, Medos, Arabesq; superbas
 Vincit, & Armenos, Assyriosque domat.
 Alter Alexander Macedo Babilone potitus
 Romani fasces suscipit Imperij.

Vrtilis

- 92 C. Cassius Long. Traiani Imper. Legatus
 Dux Romani Exercitus a Deceballo Rege perfido deceptus. Anno Christi
 100. Dio Cassius. Henric. Stephan.
 93 Ser. Sulpitius Longus Galba Imperator
 Aug. ann. Mundi 4123. Christi 71.
 94 Auidius Cassius Longus Imperator,
 anno Mundi 4219. Christi 167. Anice-
 ti PP. 4. Urbis condita. 918. Iul. Capis.

Vrtilis, atque bonus Princeps, si longa fuisset.
 Ut cognomen, ei vita, futurus erat.
 Ecce sed Italia Princeps Longinus 95 ab ortu
 Sol nouus affulget bella, famemque fugas.
 Casare Iustino properat mandante Rauennam
 Exarchi titulum primus & arma refert.
 Cum Longobardis Italus populantibus oras
 Ancipiti bello pralia multa gerit.
 Praecipuas Italum tutatur ab hostibus vrbes,
 Praesidio Venetas munit, & Ausonias.
 & Lybia adducta Cereris largitur aceruus
 Urbibus Italici s. pellit ab orbe famem.
 Adriaciisque putens fundatam fluctibus vrbe
 A Venetis magno exceptus honore fuit.
 Praecipuo genisque sua letatur honore
 Quam Venetis claram manibus esse videt.
 Hac Vico Longo Formose ad Virginis edem, r
 Et Spina Longa nomina clara dedit.
 Nec minus Adriaco prae fulget clara Leone,
 Quam Latij aquilis fulserit ante domus.
 Hac tulit illustres heros, fulmina belli
 Perpetuum patria qui peperere decus.

Ful.

- 95 Fl. Longinus Exarchus Italiae venit Ve-
 netias anno Christi 578. Iustini Imper.
 an. 12. Sanfouin. in Chron. Blondus.
 r Petrus Iustin. lib. 1. Bursatus. Martheac.
 Callis longa ad D. Mariz Formose.
 Spina Longa Venetij est parua insula
 quae hodie Iudaica, vulgo Zueca ap-
 pellatur. Pigna lib. 1. de priac. Arel.

Fulminat & Ligurē demergit in equore classē
 Dux Veneta Classis Marte Iacobus Gouās.
 Cn̄ sita qua tellus medio iacet insula ponto
 Et Ligurum sese sanguine tingit aquas,
 In amuit Neptunus aquis, stupuitque cruore
 Humano fluctus Creta rubere suos.
 Huc Veneta victor deducit ab Vrbe Colonos
 Longus, quo Europam Iupiter ante tulit.
 Sic Parnos Siculo strare in gurgite Longi
 Romulida Martis fulmina clara duo.
 Felsemeo Veneto Gerardus 97 ad aquore pellis
 Adriacos inter maximus arte duces.
 Fulmineoque metens gladio dare terga conctes
 Insequitur, tandem fadera pacis init.
 Idus 98 agens classem Federici Casaris alto
 Gurgite Neptuni regna tridente premit.
 Dicolcos Longus 99 qua spectat Clodia pontum
 Adriacas Ligurum cade cruentat aquas,

Quas

-
- 96 Iacobus Longus Senat. Ven. præfect.
 Classis Ven. vicit Ligures Gen. ad Crot.
 M.A. Sabellicus l.9. dec. 1. Petrus Mar-
 cellus in Vita Ciani Principis. S. Fa-
 roldus in annal. anno 1218.
 97 Gerar. Long. Præfectus militū. Andr.
 Dandolus in Chron. A. Stella in Blog.
 98 Idus Longus Præfect. Classis Imperat.
 Federici Bacchius, & Rubens in desc.
 Regni Neapol. Zazzera de familijs.
 99 Nicolaus Long. Domin. trire. & præf.
 a Iuventus Genues. strenuē pugnauit an.
 Christi 1380.

Quos nimis inflarat inuido victoria fastis
 Mox victor Longus fulminis instar agit.
 Aenea nauisfragus tormenta rotantia glandes
 Explodit talis Iuppiter æce tonat,
 Semianimes Ligures vastum sabiere profudit
 Innumeri, vatibus tum perire suis.
 Huc neq; missa sup iaculorū grādo morata est,
 Nec que viperens timuerat arma cruor,
 Spicula cum pictis basere in casside pennis,
 Parsque fere scuti vulnere nulla vacat.
 Dicere difficile est quid Longus gesserit illic.
 Quotque neci dederit, quot simulatis aquis.
 Innumeras silbo Longa de gente Tribunos,
 Induperatores, militiæque duces.
 Cum nondum Venetos inter, Liguresq; cerneret
 Creta Iouis Martis fulmina saua mari.
 Romulidas, Parnosque inter valus ora Sicana
 Perpetui belli semina prima culit,
 Cū Venetis Ligures iuncti concordibus armis
 Regna Palaestina perdomuere plaga.
 Tum plures Veneti Ligures potiere penates,
 Et Ligures Venetos incoleere lares.
 Hinc mixtis populis, Latij velus, atq; Sabinis,
 Mutuus hospitij iura fovebat amor.
 Inde satus Veneta Lōgorū gēte Philippus 100.

Bel.

-
- 100 Longi Genuenses a Venetis Longis
 originem ducunt Annal. M.S. Hist. Gen.
 In Adrianus enumerat inter patricias
 Genæ famil. Longam. Phil. Lōg. Dux
 Genuens. cū Gotfrido Bulioneo Hiero-
 solymam cepit an. 1149. Chr. 1099.

Belligera Iani ciuis in urbe ferit.
 Erexitque domum plateã, quæ Longa vocatur
 Condidit, atque empto templa superba solo
 Et noua Idemais decorauit tecta trophais.
 Quæ solyma capta victor ab urbe tulit.
 Inclita soluarunt ubi sancta regna Sionis
 Tullingo Ligures vinctice pressa iugo.
 Et sacrum Vita repararunt Marte Sepulcrũ
 In turres versis nauibus armigeras.
 Illa quibus eadem cefferunt mania sanctæ
 Urbis Martigenum capta labore ducum.
 His cum Sole manus late extendentibus olim
 Ortus, & Occasus mille trophæa dedit.
 Mutato translata solo ceu proficit arbos
 Longa diu Liguri creuit in urbe domus.
 Roma sui donans victis consortia iuris
 Vnam urbem fecit, quod prius orbis erat.
 Hinc quoque fuit Romana Colonia h ducta,
 Protendit ramos Longa propago suos.
 Et Longi fasces quocunq; tuler Latinos,
 Auxerunt gentis nobile stemma sua.
 Hæc eadem multis effloret in vrbibus, vno
 Sed tamen Æneadum sanguine nata ducũ.
 His

h Romanæ familiæ, vt Longa, per Romanas Colonias in multis vrbibus propagata fuerunt. in Italia sola centum quinquaginta Colonias, in Africa sexaginta, & totidem in Gallia fuisse, testatur Lipsius de magnit. Romana. lib. 1. c. 6. Sigonius, & Panuin. de colonijs. Pier. Valer. de antiq. Bellunen.

Hispanis, Gallis, Germanis, atque Polonis
 Silijs, Anglis floruit ista plagis.
 Romuleas, Venetas, Ligures moderata secures.
 Libertatis amans semper ubique fuit.
 Inde satius Mauros prostravit Marte Philip.
 Regna Saraceno soluit Ibara iugo. (pus 101
 Almerique graui Dertibusæ & mania bello
 Perdomuit, Lybicas, Hesperiasque manus.
 Castellæque dedit Regi, quas ceperat, vrbes.
 Inde triumphali Consul honore redit.
 Nunquam maiar ea Ligurum naualibus exit.
 Classis, quæ Longi paruit Imperio. (mis
 Expugnat Guillelmus 102. Acri vitricibus ac
 Consul. & ex Syria multa trophæa refert.
 Subdita Bisanis Bonifaccia mania magnus
 Ingo 103 premit, duræque obfidioue, capie.
 Hostibus ingenti prostratis cade, colonos.
 Illic Ianigenum ducit ab urbe nouos.
 Adriacæ quales mox duxit ab urbe Tacobus.
 Cydoniam Ligurũ victor, honorque domus.

Sic

101 Philippus Longus Cõsul Almeriam, ac Dertuliam expugnauit, Maurosque eiecit anno Christi 1147. Eugenio Põpifice, Vberto Folietæ Hist. 1. 1. & in Elogijs Clar. Ligur. Inter. Iustinianus, 102 Guillelmus Longus Consul an. 1190. Capetus in Ann. & alij. 103 Ingo Longus prefectus Classis Bonifacium oppidum Pisanorum expugnat an. 1195. Folier in Annal. lib. 3.

Sic *Aurimica* fuit Romana Colonia Fului 104
 Longi, Saticula & Sora, Sueffa quoque .
Parthenope, *Harenleu*, *Linteru*, *Nola*, *Salernu*
Oppida Romuleis plena fuere viris .
Buxentiu; 105 *Croton* *Gracoru*, *Tepia*, *Sipontu*
Vulturnum, à puteis vrbs quoque; nomē habēs
Pergama *Neptuni*, & *Scylla*, *Carthago*, *Tarētū* .
 Et *Fabrateria*, & *Castra Minerua tua* .
Dertonæ, *Ariminū*, *Beneuentū*, *Felsina*, *Parma* .
 Et prope fluctifonū pulchra *Cremona Padū*
Romulidū sedes fac facta Placentia Longo 106 .
A Longis Longos simul acceperē Colonos ,
 Sic Longos Equites *Creta* recepta duos .
Nicolaum 107 forſē Veneto cū fratre *Marino*
 Accepit 10 olim Longo *Iacobe dūce* .

Scep-

-
- 104 Colonia à Longis olim deducta à
 Fulvio Longo. anno V. C. 439. & 441.
 105 à Tiberio Sempronio Longo, anno
 V. C. 560. Liu. lib. 27. Patercul. Appian.
 Strabo, Panuinius de Colonia; Sigon.
 106 Cremona, & Placentia Colonia à T.
 Sempronio Longo deducte anno V. C.
 535. ante Christum 217. Mundi 3836.
 107 Cydonia vulg. Canea Colonia Ven-
 etorū deducta à Iacobo Longo Na-
 nium præfecto, quo Patricij Veneti
 Equites Marinus, & Nicolaus Longi
 profecti sunt ann. Christi 1220. Annal.
 Veneti M. S. apud Fr. Quirinnr. Iulius
 Earoldus in Annal. Veneticis. & alij.

Sceptra duces Longi Ligurum, fascesq; tulere ,
 Et coluere sibi tradita regna Chij .
Eoliam domuere armis, & utramq; *Phocæā* ,
 Nobilis auriferis quā rigas *Hermus aquis* .
Turrigerisq; Chij cinxerunt manibus urbem ,
 Quam circumfusi proluit vnda maris .
 His regni dominas *Cæsar* concessit *habenas* .
 Cudendi ex auro insque numisma dedit .
 Postquā Longa domus bellique domiq; superba
 Assumpsit nomen Iustiniane 108 tuum .
 Ordine digestis decoras qui legibus orbem ,
 Et cum gente tua condidit hospitium ,
 Sed cognomē adhuc retinet, velus ante, vetustū;
 Testantur Longa quod monumenta domus .
 Antoni Longi 109 sat clara potentia, nomen
 Illud qui Iani primus in vrbe tulit ,
 Qui ne tūc Princeps Ligurū legeretur, *Adurnū*
 Fraude; dolo patria abductus ab vrbe fuit .

F Sic

-
- 108 Longa Familia Genuæ nobilis, ac
 peruetusta Iustinianum nomen assump-
 sit anno Christi 1362. Augustinus Iu-
 stinianus in annalib. Vbert. Folieta in
 Elogijs Clarorum Ligurum Orthoboni,
 & Philippi Longi. Abrahamus Bzouius.
 ad annum 1453. Pinellus in carminib
 109 Antonius Iustinianus Longus Sena-
 tor anno 1383. & 1391. ne Dux elige-
 retur abductus fuit ab Antonieto Adu-
 no. V. 6. Folieta, lib. 9. Annal.

Sic auferre decus potuit maleuada merenti
 Inuidia; Ast meritum tollere Diræ nequit
 Guelfa Gibellinis post hæc Antonius arma. &
 Discordas populo 110 iunxit amore patres.
 Iūxit Agrippa nouus Ligures cū plebe Quirites
 Sedata ingenti seditione domi.
 Clara nona recipit Fræcisus 111 mania Luna,
 Quæ veterem Lunæ Macra rigabat aquis.
 Falcinum, Castrumque nouū, portūq; Liburnū;
 Et Firma Fidei castra propinqua capit.
 Præclaris famam gaudens extendere factis
 Sic patrij fines prorogat imperij.
 Othobonus patrijs, Calabrisq; trirēibus vrbe
 Albintimilij, 112 ac arce portitus ouat.
 Mox Veneris portum depulsis capit Hetruscis;
 Hinc mage, quæ spolijs, diues honore redit.
 Nauali infestis victor certamine Thuscis,
 Mauritio à Portu Bartholomeus 113 agit.
 Et patriam spolijs, captisque trirēibus hostis
 Cou-

110 M. Antonius Longus Senator Guel-
 forum, & Gybellinorum tumultus
 sedauit, anno Christi 1398.

111 Franciscus Lunam Nouam, Vugo Sar-
 zanam, Falcinellum, Castrum nouū, Li-
 burnum recipit an. 1407. Interian. lib. 5.

112 Othobonus Longus Præfectus Classis
 Ligusticæ an. 1410. Albintimilium, ac
 portum Veneris capit. Folieta, lib. 9.

113 Bartholomæus præfectus Trirē-
 mium Florentinos proffigat, anno
 Christi 1426. Interianus, & alij.

Condecorat, fama nomen, honore genus.
 Nicolaus 114. Ligurum tutatur littora classis.
 Hostis ab incurfu, quem procul inde fugat.
 Insubriūq; ducē patria arcei ab vrbe Philippū.
 Liberat & Ligurum colla superba iugo.
 Ac veluti Brutus, depulso Rege, secures
 Ipse regit, patria libera iura facit.
 Longi obfessa Chij tutantur mania ab hoste,
 Partaque belligera regna tuentur ope.
 Sapius Odrisyj procul arcant arma tyranni,
 Turcarum commune barbava signa, minas.
 Næc procul inuisti spectantur gesta Iacobi, 115
 Qualia de Siculo Rege trophæa tulit, (ra
 Victus, vt Alphosus Rex Arrago, Rexq; Nauar
 Se tibi Rex dederint Longe Iacobe Chij.
 Qui Libya tractus, veteres Carthaginis arces,
 Aruæque Lotophagum depopulatus erat.
 Regina accitu mox Itala regna secutus
 Chalcidicas arces, Parthenopemque subit.
 Sed quia nō stabiles animos muliebria versat
 F 2 Pe-

114 Nicolaus Præfectus Classis maritim.
 oras tutatur, an. 1430. Genuensem Rē-
 publicam libertati restituit anno 1436.
 Foliet. Interian. Porcachus de Insulis.

115 Iacobus Iustinianus Longus vnus ex
 dominis Chij Insulæ Præfectus Nauiū
 in prælio Nauali, quo Alphonsus Ara-
 gonium Rex Siciliæ victum seque de-
 dentem excipit an. Mundi 5487. Chri-
 sti 1435. Urb. Venet. 1015. Eugen. 111.
 S. Sigifmundi Bohemi Imperat. 25.

Pectora, suspectos deserit ille lares,
 Hinc patria petit arua sua, nec longa moratus
 Vlterius iterum duxit in arma manus,
 Cumanum bello tentans inuadere regnum
 Caieta ciues obsidione premit.
 Tyrrheni Regina maris cum Ianua nouit
 Hostili ciues undique Marte premi,
 Armata mittit delecto milite classem,
 Qua ferat obsessis ciuibus urbis opem.
 Axeretus agit classem, Longusque 109 Iacobus,
 Qua vicina natat Pontia Palmaria.
 Et qua Cumanis Campania lambitur undis,
 Vesuii ardentis clarior igne nouo.
 Rex Alphonsus ubi maiori classe superbus
 Hostiles Ligurum nouit adesse manus,
 Pronocat ad pugnam dudum certare paratos,
 Qui ridet Siculi Regis, ut arma, minas.
 Seruatum pugna iacuit mare. mouit ab omni
 Hostis uterque suas de statione rates.
 Obuia concurret Liguri Trinacria classis,
 Mugit horrendo cum tuba rauca sono.
 Nauibus hic naues, montes concurrere credas
 Montibus, & toto Cycladas ire mari.
 Nec mora fulminea telorum grandine sauit
 Ferrea tempestas, & sine lege furit.
 Dispergunt Ligures calcis uia undiq; nymbos,
 Obruta tum Siculi lumina calce gemunt
 Tentat & incassum Siculus Rex robora Longi
 Viribus hic magnis acer in arma ruit,
 Aggre-

Vbert. Fol. in Hist. l. 10. f. 217. & in Elo-
 gijs. Collenucius in Hist. de Reg. Neap.

Aggreditur Longus classem fortissimus hostis
 Regis, & aduerso percussit are ratem.
 Proripiatque fuga ne se Trinacria classis,
 Hanc rapit Harpago, cōplicat uicā manus,
 Miscentur subito consortis ensibus enses,
 Et clypei clypeis, pes pede, virque viro.
 Vulnera Vulneribus pefiantur, sanguine sanguis,
 Es nece, quam timuit, vindicat ira necem.
 Tunc ferrum vulnus medijs inuenit in undis,
 Et cades peragunt irrita tela nouas.
 Inuadunt Regem Ligures, stipante suorum
 Quos acie intrepidus cominus ense ferit.
 Horrida missilium tempestas, ferrous imber,
 Plumbea terribili grandine tela volant,
 Ianigenum Catelana ratis uallata carinis
 Alphonsum dubio Marte tuetur horum.
 Qui licet infractus aduerso Marte Sicanos
 Sentiat, & fasces iam trepidare suos,
 Pugnat adhuc ductoris onus, & militis implet,
 Preliā pro multis millibus vnus agit.
 Sed quid agat? Liguri cedit Trinacria classis,
 Ceditur & quisquis cedere Marte negat,
 Intrepide Siculum Regem Rex Cbius adortus
 Æacides alter Hectora Longus agit.
 Quando caput supra Longi, Iouis armiger ales
 Allabi subito uisus armis fuit;
 Tum Ligures supra Victoria constitit alis,
 Cogitur Alphonsus cedere Longe tibi.
 Magnaque das victo tantus solatia victor.
 Ab cerraſse decus, nec cecidisse pudet.
 Longe, tibi Regi fasces Rex Arrago subdit;
 Vindicat hoc Liguri dum sibi quisq; decus:
 Nobilioris enim Maestas Regia possit.

Dedere se manibus ne minuatur hōnos,
 Nobilior cunctis Alphonso Iudice Longus,
 Est, qui Romulea ducit ab urbe genus,
 Cuius & à Sexto promanat Rege Quiritum
 Longa domus decimo Censule nota magis
 Rex Longum reliquis ducibus præponit Iberus,
 Qui cunctis Regum nobilitate præit.
 Rex Siculus Regique Chij se dedit, honore
 Excipitur, qualem Regia fama petit.
 Alphonso exemplū sequitur Rex inde Nauarra
 Et Princeps Equitum Diue Iacobe tuum
 Velleris aurati magno qui fulget honora
 Armis insignis, sed pietate magis,
 Innumeri proceres, equites, comitesq; ducesq;
 Dedunt se, ac cumulāt Longe trophæa tibi.
 Huius Auus patria ductis ex urbe colonis
 Dux Pisanorum mania capta replet.
 Moxque rebellantes Cygnos domuere nepotes
 Restituere tibi Corsica regna Ligur
 Excussit victrix Longo 116 suadente Philippo
 Principis infestum Ianua celsa iugum.
 Deditur duci merito parere propinquo,
 Qua Reges bello vicerat Hesperios.
 Mox parisi 117 expugnat Finari mania, & arcē
 Diruit, indigenis parcat, & arma negat.

Si

Alphonso Regis fratres, Petrus Nauarra
 Rex, & Henr. Magist. equit. se dedunt.
 116 Genua libertati restituta a Nicolao
 Longo, &c. an. 1436. Foliet. Interian.
 117 Paris I. Long. expugnat. Finarum.
 anno 1444. Foliet, lib. 10.

Si Paris Idæus talis, tantusque fuisset,
 Haud foret Argivis Troia perusta focis.
 Vel si cum Phrygia Lacedæmona classe pectebat
 Obrutus Egæis esset adulter aquis.
 Byzantii vicina vocant me Pergama Troia,
 Vnde suum duxit Longa propago genus.
 Hæc olim siquidem turari mania Longi
 Turcarum vires sustinuerunt diu.
 Maiorem Geticis Mars nunquam vidit aruis
 Longo 118 Byzantii castra tuente Duce.
 Hinc Almivrotis summo decoravit honore
 Hellepontiaci Caesar in urbe sinus.
 A Turcis obsessa diu dum mania Longus
 Tutatur, magno spes vixit Imperij.
 Ast ubi pugnanti pro libertate, fideque
 Transfixit validum dira sagitta latus.
 Spes hominum, spes heroum sobolesq; decorum,
 Claraq; magnanimo dextera Martis cadit.
 Occidit innumeris vita expectata triumphis,
 Vnica cui semper vincere cura fuit.

F 4 Heu

118 Ioannes Longus Orientalis Imperij
 Almivrotis Constantinopolim a Mau-
 mete Turc. Rege, & trecentis Turc. mil-
 libus obsessam diu defendit an. Christi
 1453. Nicolai V. Pont. 7. Abraham. Bro-
 uuius in annal. Ecclesiast. Vb. Folietia. Io.
 Pinellus in Ode ad Alexandrum Inful-
 pianū Longū ducem, ac Princ. Genuæ.
 Leonar. Chius Mityleneor. Archiep.
 ad Nicolaum V. Pontificem. Aneas,
 Syluius. de rebus Europæis, cap. 4.

Heu funesta dies, lucem qua seua renexit,
 Magnorū ut caderet luxque, decusq; virum,
 Ausa nefas immane quibus caput extulit oris?
 Quoniam pallentes duxit ab orbe rotas?
 Tene sub horrificis aluit fera turba tenebris,
 Cui terricūm curuo palpitat angue capus,
 Ut ducis intrepidū dīro sibi vulnere Eoum
 Perdere tentares Caesaris Imperium?
 Tunc Constantini demersa funere gente
 Inuadens Scythicus regna tyrannus orat.
 Occidit imperium Longo percutiente, sereno
 Occidit ut caelo Sole cadente dies.
 Non ducis inuicti spoliatum lumine pectus
 Fudit ad hostiles verba precesque pedes.
 Ast ubi lethifero percussam vulnere sensit
 Axillam, pugna mox moriturus abis.
 Arma ducis ranci ne raris debita fatis
 Hostibus indignis clara trophaea forent,
 Fortes exuuita, aeterni tristissima luctus
 Pignora, cum domino regna paterna petunt,
 Spiritus astra petit, diuum comitante caterua
 Pro sancta Christi qui cecidere fide.
 Lissida nec rabidum compestit Dirā furorem
 Magnanimi cernens funera massa ducis:
 Imperij casu gaudes, quem cernit ab ictu
 Pendere, inflixit quem scelerata manus,
 Nulli nota manus, Furiarum scilicet arcu
 Excussa occidit dira sagitta ducem,
 Sed tabescit adhuc, ramo dum conspicit aureo
 Auulso ramos fronde virere nouos.
 Hinc equites inter Solymos virtute Philippus
 Fulget, Sol Stellas inter ut axe micat.
 Hic & Alexander Guidi generosa propago.
 Qui

Qui Cosentina Regulus urbis erat.
 Iuraque dicebat Rhadamanto iustior heros:
 Huic Rex Parthenopus iura suprema dedit.
 Sydera digessit, nouitque a bistrusa Iacobus
 Natura interpres conscius, atque Dei.
 Legibus ornatus, patrijs decoratus & armis
 Hauserat arcana hic pectore cuncta suo.
 Liberat infestis Ligures populatibus oras;
 Fabricius 119 reddit litora tuta, mare
 Cumanam sternit classem, victamque repellit:
 Dux pugna victus Villamarinus abis.
 Qui piratarum Princeps notissimus orbi.
 Exitio caput clarior esse suo.
 Vrbe Theodosia Bapista 120 repellit ad oras
 Euxini Turcas, & procul inde fugat.
 Thuscis bella mouet T.omas 121 vlticia, &
 Offensas patriæ vindicat ille sua 122 (armis
 Classe potens Paulus dux Martæ fatigat Horru
 Cladebus & multis afficit, atq; domat. (scos
 F. 5. Gallo-

- a Philippus Longus eques Hierosoly-
 mitanus commendatarius S. Ioannis
 Hierosol. Cosentina anno salut. 1440.
 b Alexander, & Iacobus Longi Reguli
 Feudorum Domini, anno salut. 1441.
 c Guidus Long. Regulus, & Prætor Co-
 sentinæ, anno 1276. Chronica M. S.
 119. Fabricius Classis præfect. Villamari-
 num Pyratam classis Neapolitanæ du-
 ctorem profligat anno 1459. Interian.
 120 Bapista Consul. Theodosiæ, quæ vul-
 go Cassa dicitur, anno sal. 1475.
 121 Thomas, & Paulus. pref. Classis Lig-

Gallorum cum classe ducē prope culta Rapsallē
 Littora Fabricius 122 vincit, eumq; ducim.
 Albinimilij recipit dein mania, portum,
 Et spolia in patriam victor opima refert.
 Pacis amans Liguri cōponit in urbe tumultus.
 Punit & infames seditione reos.
 Syluester 123. Corsos expugnat Marte rebelles:
 Leca fugit, Cyrho pristina paxque redit.
 Nunida, & Marijque duces ut nomina Longi.
 Magnanimum mores sic retulere ducum.
 Pro Ferdinando Siculorum Rege trophæa
 Hostibus e victis mille tulere suis.
 Inuictas duxere acies, & concita Marte
 Agmina per campos Daunia terra tuos.
 Te Lotharinge patris repetentē sponsa Renati
 Regna coegerunt vertere terga fuga.
 Antiqua Troia reparauit Apulia honorem,
 Dum noua Gallorum Troia cruento rubet.
 Milite mox plenos conspexit Hetruria campos,
 Cap-

- 122 Fabricius Classis præfectus Galliam Clensem, cuiusque præfectum Miolanscum capit, anno 1495.
 123 Syluester Iust. Longus Paulum Lecam Corficæ rebellionis auctorem debellat anno Salutis 1501. Interian.
 d Iosue, & Marius Longi duces militum præclarissimi sub Ferdinando Arragonum, & Sicilia Rege anno 1472. Henricus Bacchus, & Ioan. Baptista Rubens in descriptione Regni Neapolitani. Collenuccius, Carassius.

Captiuus trepidus fluxit & Arnus aquis.
 Cæsā pharetrata Turcarum corpora turma
 Manibus Ausonij iusta dedere duces.
 Grata Dijs Italici prærupta Ceraunia, & arces
 Buthroti Longas pertinuere minas.
 Hinc Liguriū furia compressa, ac iurgia Martē
 Gallicūque in partes oppida versa duas.
 Sub iuga tentantes Venetam submittere gentem
 Mox videas Reges bella mouere simul.
 Atrilia genitus Longorum gente Quiritum e
 Mariis honos Venetis Bartholomeus adept.
 Germanos hostes toties qui Marte repressit,
 Atque Cadubrinis agmina fudit agris.
 Hic conspirantes Cameraci sadere Reges
 Adria in exitium sustinet, urget, agit.
 Ereptas Venetis urbes victo hoste recepit,
 Restituit dominis oppida capta suis.
 Mox dum Brixianas victricibus obsidet armis
 Afrā triumphali functus honore petit.
 Par erat, ut moriens obfessa parceret urbi,
 Aurea cui Longus secla daturus erat.
 Hispanis Asulam tutatur ab hostibus arcem

- e Bartholomeus Atilius Long. gentilis Dux Sancti Marci Ciuitatis Regni Neapol. Liuiani, Atiliani, Porciani, Bifiniani, Roienæ, Meuales, Tricarici. & Portus Naonis Regulus Venetæ Militiæ ductor anno Christi 1509. Iulij II. Pontif. 2. Maximiliani 15. Albertus Patus Tud. Canon. in Genealo. Petrus Iustinian. lib. 11. Historia Venetæ.

Longus & hostiles cogit abire manus .
 Hosti terror erat, quem nullus terruit hostis,
 Consilijs iunxit robora dura suis .
 Vincit amor patria, constansq; in pectore Virtus.
 Omnia pro patria sustinuisse potest
 Obuius armato quoties sese obrulit hosti,
 Cum quateret duro fors fera cuncta pede
 Victor cedit, agit, ferit hostes, castra tuetur .
 Vel capit, & paruo tempore multa gerit .
 Ense Ludouicum nudato mania Iani
 Intra'tem Stephanus 124 miti'gat ore graui .
 Neforco Regem placat sermone, precatur .
 Impetrat & veniam ciuium ipse suis .
 Mox patria regimen statuit, legesque Solonis
 More, vel ut lapsus tertius axe Cato, stem
 Projicit in pelagus semet Benedictus 125 & ho-
 dum natat, in medijs fluctibus arte capit .
 Hostilibusq; ducem classis, quam vicerat, vndis
 Extrahit, & captum vincula subire iubet .
 Fabricij 12 Enatus, Domini qui nomē habebat,
 Dux portum Finum classe potente capit .

Ag-

- f Petrus Longus prefectus militum Astu-
 lam oppidum in Cenomanis defendit.
 124 Stephanus Ludouicum Regem pla-
 cat, & veniam conciuibus suis
 impetrat, anno 1507.
 125 Benedictus deuictæ nauis ducem in
 mari natantē capit an. 1513. Fol. & Int.
 126 Dominicus Præfectus Classis, an.
 1527. Portum Finum capit.

Agmina Borbonium ductantem Gallica Fræcū
 Grechetus 127 Ligurū ductor ad arma vocat .
 Oppida Fliscorū iā sisco obnoxia Paulus 128,
 Inuadit, patrio subdit & imperio,
 Longus ab Iliaco deducens nomen Inulo
 Ostia Marte graui Dux Tyberina premit .
 Viriutiq; ducis si par fortuna fuisset,
 Casar is in bello Iulius alter erat .
 Dūq; armis faceret Latias trepidare secures,
 Oppida dum caperet, captus & ipse fuit :
 Inelytus Adriacis Turcas Antonius armis 130
 Tragurij præses fulminat ense, necat .
 Dalmatia dum regna suo subiecta Leoni
 Defendit, pugnans hostica signa ruit .
 Eractaq; mox Thracis rubuerūt cornua Lunæ,
 Arripuit fractus, cladeque Turca fugam .
 Pellit ab Orano sauos Galeatius 131 Afros,
 Dragutemq; Arabum cum legione ducem .

Pi-

- 127 Grechetus Dux militum aduersus
 Franciscum Borbonium, an. 1528. Pau-
 lus Fliscorum oppida Republicæ sub-
 dit anno 1548. Bonfadius in anal.
 129 Iulius Longus Dux militum Ostia
 Tyberina obsidet sub Duce Albano
 oppidorum in Latio expugnationi in-
 terfuit anno 1556. Thuanus. A. Mau-
 rocentus. P. Iustinianus, & alij.
 130 Antonius Longus Tragurij Præfectus
 Turcas repellit, anno 1571.
 131 Galeat. Oranū Africæ oppida n. 165
 Pet. Iust. in Hist. Venet. l. 15. Fol. in elog.

Fignonum mox Marte capit, Lybiãq; iaceſſit.
 Territ et Mauroſ, Africa regna quatit.
 Cum duce Mendoxa Neptuno Claiſſis Ibera,
 Contendit merito de potiore loco.
 Inferiora gradu, tituliſque recuſat honoris
 Obtinet & primum Iudico Rege locum,
 Franciſcus, Raphaelq; 32 armis duo fulmina
 Indomitos Corſos perdomuere ſimul, (belli
 Ingentique hoſtes ſtrauerunt cades preſumpto
 Sæpetero, belli qui caput, aurore erat,
 Omnibus exitium ferro, flammisq; ſerentem
 Quæm Dux Auriades pollere non potuit.
 Suſtulit hunc Raphael loto certamine victum,
 Supplicibus veniam præbuit inde reis.
 A Venetiſ ideo ſummo decoratus honore
 Militiſ longum præſuit Adriaca.
 Alter adhuc Raphael 133 Pompei filius armis
 Proſeſſus Venetiſ gaudet honore patris,
 Gradu dominata Deo quem Belgica telluſ.
 Pugnantem bello vidit, & obſtupuit.
 Inuictu nec patre minor, ſi bella tonarent
 Littoribus Venetiſ, filiuſ ipſe foret,
 Militiſ cui clara duci Vicetiſ plaudit
 Cui Martiſ faſces Adria iure dedit

Bella

- 132 Franciſcus, & Raphael fratres Præ-
 ſecti Corſos perduelles domant, anno
 1567. Petr. Juſti. l. 25. p. 425. Fol. in elog.
 133 Raphael Juſtinianuſ Longuſ Meliten-
 ſiſ F. Tribunuſ Militum, Gubernator
 Vicetiſ, multis ab hinc annis
 militariſ præfecturæ honore fulget.

Bella Leonarduſ celebrat quoq; Conſica, Cymæ
 Nãq; rebellantẽ 134 Marte recepit ouanſ.
 Huiuſ ope, ac opera Galli feliciter uſſi,
 Expertique parem cum præbitate fidem,
 Ad portum, cui trina dedit iam Gratia nomẽ,
 Muneribus grates huic retulere pares.
 Actia Leucadias ardet mox pugna per undas,
 Turcarum claiſſiſ qua ſuper a ruit.
 Barbadiuſ agit Venetas in prælia claiſſeſ,
 Auſtriuſ Hæſperiaſ, Duxque Colũna Italiaſ
 Militiſ Melitenſiſ honoſ, equitumq; Magiſter,
 Cui Crux alba notat pectora, Petruſ a deſt.
 Gente ſatuſ Longa generoſuſ, & impiger armis
 Emicat, huic multuſ fulget in ore vigor,
 Aureuſ eſſulget thorax, vomit aurea flammaſ
 Caſſiſ, ſanguineo vertice criſta rubet.
 Odruiſo teliſ occurrit fortiter hoſtiſ,
 Vibrato aduerſaſ fulminat ere rates.
 Quæiſ ſublata quatit candentiſ cornua Luna,
 Hæcque exuore nouo tinãta rubere facit.
 Sic Hierapetra qui ducit Horatiuſ agmen,

Er

- 134 Leonarduſ præfectuſ Tirimium.
 Folietuſ in Elogiſ. Clar. Ligurum.
 135 Petruſ Juſtinianuſ Longuſ Meliten-
 ſiuſ Tirimium præfectuſ in nauali
 certamine, & victoria Chriſtianorum
 ad Echinadaſ anno Salutis 1571. Pij V.
 6. Maximiliani Secundi 8.

Et Cretæ ei populis, militiaque præest. h
 Amphimalique ors, Spinam cognomine Longã.
 Quã dicunt, turmã Longus in arma mouet.
 Fulminat Ismaris infesto Marte carinas,
 Et Thraces Stygios cogit adire lacus.
 Syllotum medias tentantem inuadere turmas.
 Christicolum sternit, laceratq; Halym.
 Cæcepit furtim gelidas ad Strymonis undas
 Quem tulit Alcimedæ pulcra Dorycle tibi.
 Martis inire acies primis assuetus, ab annis
 Odrysie Classi præerat acer Halys.
 Hic ubi Christicolæ tot vidit in aqore puppes,
 Audierat paucas quas prius esse rates.
 Obstupuit, siccisque diu vox faucibus hæsit.
 Naupacti mallet iam tenuisse sinus.
 Dissimulat tamen ille metum, pugnaq; capefcit
 Threicia Luna cornua pandit Halys.
 Christicola veneranda Crucis vexilla sequentes
 Occurrunt, fixus stipite Christus adest.
 Cui coniurati spirant ad Classica venti,
 Aura aduersa prius iamq; secunda fauet.
 Ecce vtrinque pari concurrunt impete classes,
 Calangore horribili cum sonuere tuba.
 Equora lata sonant, strepitu calumq; remugit,
 Aerque, & strictis ensibus unda micat.
 Miores Venetum referentes castra triremes
 Ante alias missa fulmina prima vibrant.

Hor-

h Horatius Longus præfectus Militum
 Cythæi, Hierapetræ, & Amphymali.
 l Andr. Maurocenus in Historia, Henr.
 Bacchius, Paruta, Thuanus.

Horrificis tormenta tonant resonantia bombis,
 Nauifragas glandes ære cauoque vomunt.
 Equoreis credas scopulis concurrere montes,
 His minus horrendum Vesulius, Ætna tonat.
 Dumque per undisonos acies Vulcania cæpas
 Ebria Marte ferit, fumus ad astra volat,
 Et cæca inuoluit totum caligine calum,
 Incita sulfureo turbine tela ruunt,
 Turcarum lacerantque rates, sternuntq; cohortes
 Ianumeris telis gemina cæca necant.
 Hac spectas furibundus Alys iubet ocyus omnes
 Subduci puppes icibus igniferis.
 Sed nil iussa valent, densa dū grandinis instar
 In Goticas acies ferrea tela volant.
 Obuia quaque ruit tempestas horrida, Thraciū
 Lunatum in medijs soluitur agmen aquis.
 Cæde cruentatis merguntur fluctibus hostes.
 Quos debet Stygijs flamma vorare focis.
 Sæpius instaurant acies, & prælia Turcs.
 Eminus ast telis, cominus ense cadunt.
 Hos Barbadicus perimit, Superantius illos
 Vt superat, telo ast icibus uterque perit.
 Traijcit Ismarium penitus caua tæpora ferrū
 Huic, illi fugit saua sagitta lacus,
 Locus, at Amborū claras ulciscitur umbras.
 Et Thracum densas fulminat ense manus.
 Inpherum, Chydirique necat, captaq; triremi
 Maumetem obruncat, te Caracozza ferit.
 Dū pharetra vacuã Latiū cõsumis in agmen
 Occidit

I Franciscus Iust. Longus præfectus sex-
 centorum militū ex Cynro Insula.

Occidis occidens, dum perimisque peris,
 Mustapham Longus prostravit Horatius ense,
 Cædit Arim, Lalagem, teque Manuca ferit
 Horrisono velut igne furens, tonitruq; sequenti
 Terrificum supero fulmen ab axe cadit.
 In densis per tela ruit sic Austrius hostes,
 Atque vnus Turcas itum trepidare facit
 Hic Farnesiadem miscentem prælia poro.
 Fuluius assequitur Lægus in arma comes.
 Belgicus qui toties hostili sanguine victor
 Arua colorauit, nunc mare tingit ouans.
 Mars medije vring; furens in classibus ardet.
 Hinc Bellona faces, inde flagella quatit.
 Austriades occurrit Haly Dux feruidus, ira
 Ductori Thracum iamq; propinquus adest.
 Iamcitant geminas subito retinacula puppes,
 Ardore in cades iur virmque pari. (git.
 Horribili strepitu mox pugna asprissima sur-
 Qualem non atas viderit vlla prius.
 Nec nostrum vidit, nec cernes serius anum.
 Thracæ iaculo, et curuo dimicat ense manus;
 Gladiibus Hesperij, & rutilis mucronib; instat,
 Rix, flamma, & ferrum, saxa, iudeq; volat.
 Caduntur, cadunt, feriunt, pereuntq; vicissim,
 Miscenturque pedi pes, manibusque manus.

Quo

L. Fuluius Longus Dux militum cum Alex-
 andro Farnesio Parmensi Principe re-
 bus in Belgico bello præclare ge-
 stis celeberrimus, Andreæ Longi
 Episcopi Ciuitatis Hortanæ, ac Ca-
 stellanæ Frater. Codex M. S. Hist.

Quo vel pugna magis sauiæ, vel densius regneret
 Cum venis passim corpora trunca natant.
 Hinc, illinc magnas videas ardere triventes,
 Sanguineis crescit siccidus vnda Maris.
 Ipse scios ductor lorica, & casside fulgens
 Austrius hortatus bella crenatis genu.
 Quæ primū, quæ postremū fortissime Princeps
 Ense metis qua, quot corpora mergis, aquis &
 Obuia quaque ruens gladio cœu fulmine sternis
 Thracia te classis, te ferus horret Haly,
 Hic super accurrūt equites, equitq; magister,
 Militia & Longus Dux Melitensis honor.
 Aduenisse putant Hemi de veritice Martem
 Treicij, tantus ductor in arma ruit.
 Quantus Bistonias accendit in arma cohortes.
 Mars, curru campum belligeroque premit
 Aduersos ferit ille hostes, turmasq; furens.
 Non secus, ac Phœbus nubila, Martis fugas
 Insequitur Prialim, iustisq; viciscitur armis.
 Persidus abstulerit quod sibi Regna Chij.
 Eripit huic vitā, sentitque trucidat Aicthen
 Mox reliquos cadit, nauæ potius cœst.
 Ergone nos segnes ad bella, Antonius inquit,
 Vos mecum socij præcipitate moras.
 Obstantes aperire acies, & sternere ferro
 Nos iuuat, æternum Marte parare datus.
 Hæc ait, & puppem Geticū cœuertit in agmē,
 Cominus & gladio prælia Longus agit
 Illius obstupuit memoranda Venerius ausis.

Quo

Petr. Iustin. Longus Equitum Melitenſiū
 ductor. A. Mauroccos. Mamb. Roleus.

Quem Veneta secum duxit ab urbe senex:
 Patricium iuuenem profecerat ille trirēmi,
 Is ductore suo non minor arma gerit.
 Threicia squ. necat turmas, agit atque cadentes
 Per mare, cedentum cuspide terga ferit
 Dux Semproniamdum prisca de gente Quiritum
 Insignis chlypeo, atque ense columna micat.
 Quem genuit, magno Prosper demissus Olympo
 Ut decus Italia presidiumque foret.
 Hic procul Insubrum Gallos eiecerat oris,
 Ausonia amissum reddideratque decus:
 Prosper & inuictus fuerat re, & nomina Pro-
 Prosperior natus sed genitore viget. (Sper.
 Attilia de gente satus Crescentius heros,
 Hunc sequitur Lunam stemmate, fertque
 Abstulit hanc victo Thraci, gentile suorū (suo.
 Insistit & esse decus posteritatis amans.
 Ismarium perimit telo Sempronius Acin
 Longorum proles incluta Romulidum.
 Quos Gracchos gracili dixere à corpore prisca,
 Sternit Amurathem, teque Selymē necat.
 Hic Baiazetem cedens inbet ire sub Orcum
 Antinous validus frater Anelle tuus,
 Maria signa sequi tenet qui doctus ab ungue
 Hesperij Regis signa securus erat,
 Beticolum pugnantem manu stipatus, & armis
 Austrades heros iam superarat Halym.
 Undique & hostilem spoliatas remige puppem,
 Cum galea insidum iam secat ense caput,
 Ilud & arrepta gestandum figit in hasta
 Terrorem ut reliquis hostibus incutiat.
 Magnus Vluzalidem seruo, flammisq; ruit
 Ausonias puppes. Atria Marte fugat.

Olli.

Olli dux Ligurum cades, & damna rependit.
 Qualia Christicolis intulit ille prius.
 In mare qui sese cum classe receperat altum,
 Maiori in Turcas impete, vique furit.
 Amissas recipit, captas & ab hoste trirēmes
 Longus, qui classis dux Meliensiis erat.
 Odysiam saltuque ratem petit, ense trucidat
 Bistonas, Actiacis corpora mergit aquis.
 Cogit & immersis multos tranare lacertis
 Equora, quos gladij fulmine victor agit,
 O socij properate fugam, cito verrite pontum,
 Clamat Vluzalides, Mars mihi terga pmit.
 Sic ait, & comites duro in certamine loquit,
 Inque aliam ex alia se rapit ille ratem.
 Leucada naue petit, praestit Echinadas, hostē,
 Quem fugit, à tergo semper adesse timet.
 Teibios vndi sona facies persusa cruore, &
 Spumea sanguineis fluctibus aera rudent.
 Iā reliqui dāt terga Phrygos, quib. ira pepercit
 Martis, praecipite aguora puppe secant.
 Thracibus hinc passim castis, partimq; fugatis
 Christicolis ingens palma parata fuit.
 Punicis caloque volans Victoria pennis
 Inuictis ducibus laurea ferta tulit.
 Aetius hisque suam laurum largitur Apollo,
 Augusti qua iam cinxerat ante caput.
 Hostica Leucadias ubi vicerat arma p. vndas
 Antoni, Aegypti terrueratque Pharum
 Antoni releuat clademq; Antonius alter,
 Cui cognomen idē, ac stemma colōna de dit
 Tunc veluti Longi palmam meruerē nepotes
 Nunc etiam Longi par retulere decus.
 Quos Veneti nisi dominatrix incluta ponti.
 Tyrre-

Tyrrhenique gerens Ianua sceptrā maris
 Imperij & Chypri misit quos Parma Latini,
 Et quæ Parthenope, clara Chiosque tulit.
 Insula in Aegeo Longis regnata profundo,
 Quæ fuit à Græco Casare iure data.
 Hac de gente satus veteri cognomine Longa
 Belgica Pompeius 137 mania Marte capitis
 Hesperio Batauos expugnat Marte rebelles,
 Subdit & Hispano colla superba iugo,
 Ambrosij Liguris colloca potentibus armis
 Ostenda cuius obsidione domat.
 Aspexit cum duris miscenti praelia Belgis
 Obruncata manus, sama sed aucta fuit,
 Bracchia suppleuit ferro truncata, dolorem
 Fortiter hic tolerans Scæuola visus erat.
 Huic Veneti regina maris concessit habenas
 Martis, Militia hunc præposuitque sua.
 Nomē, & omē idem sed Parca peremit habētē
 Pompei, atque eadem fors utriusque fuit.
 Illum dira Pharos, hunc Adria sustulit hospes;
 Illum ensis, glans hūc plumbea iacta necat
 Pars fuit ingenium, fors aqua, ac gloria, dispar
 Funus, hic in tumulo, litore at ille iacet. Istri
 Vrbs Veneta hūc statua merito decorauit eque

Qua-

137 Pompeius Iustinianus Longus Venetæ militiæ Praefectus armis, & litteris, ut olim Iulius Cæsar, insignis fuit sepultus est anno Sal. 1616. in Templo Sanctorum Ioannis, & Pauli, vbi antiquum est. Logæ Famil. Monumentum.

Qualem Bergomea Dux decus vrbs habet,
 Lathifero cuius gaudet at vulnere Litor,
 Mox summo tanti mare honorē ducis.
 Quo Veneti hercis celebrarunt funera patres,
 In templo effigiem cui posuere sacro.
 Longe rui tumulo recubant vbi Marce nepotes
 Pro patria, ac sancta qui cecidere fide.
 Inter eos Marci proles Hieronymus 139 armis
 Clarus erat, vera est religione magis.
 Dum Peloponessi tutatur littora Classe
 Hinc inuasores Thracens, & inde fugans.
 Fulmina vibrantē Martis, stragesq; ferentem
 Sæpius hostiles obstupere rates.
 Ire per aduersas acies, medioque per hostes
 Ense reluctantum colla secare ducum.
 Fortuna est variante vices, incertaque belli
 Euentu insido captus ab hoste fuit.
 Hinc pro caelesti patria, pro lege, fideque,
 Non timuit lathi fata suprema pati.
 Nam geminas inter tabulas, diuinus ut olim
 Isacium Vates, secutus ad astra volat.

Haud

139 Hieronymus Longus M. F. Patrius Venetus maioris quinqueremis Praefectus post cruentam pugnam, à maiori Turcarum numero captus, & pro Christianæ fidei confessione inter ligneas tabulas dissectus Martyrij palmam meruit, anno Christi 1463. Christophori Mauri Ducis Veneti.

Haud secus Appulia Prasus Sēpronius a Colim
 Serra pro Christi factus amore fuit,
 Parte alia innumeri fulgēt Mauroris alumni,
 Aduersi Longis innumerique duces.
 Sacula quos Longis viderunt lapsa coanos,
 Consilio aut armis, aut pietate pares.
 Hos minus obliquo spectabat lumine Diva,
 Quam Longos proceres, quos tolerare nequit.
 Ora Nimi cernit, summo qui cultus honore
 A prisca primus regia sceptrata tuit.
 Imperat Assyrijs, quo Longus tempore Celtas
 Junior Imperio, Gallica & arma regit.
 Tigridas hic Liber domitos post Seras, & Indos
 Plaustra triumphator ducere cogit ouans.
 Amphyrionidam mox cernit cuncta domatē,
 Monstraque prostravit cui duodena labor,
 Semiferi Eacidem magnum Chironis alūnū,
 Qui Celi, & Terra dicitur esse nepos.
 Vulcani chypeo, & multos spectandum in auro
 Sub celsis Troia manibus arma ciet.
 Mox Ithacum corde aquantem Peleia sacra
 Aspicit, ac Pylj Nestoris ora senis.
 Bina fatigarat qui iam per secula Parcas,
 Oreque fundebat mellea verba loquens.
 Hic suspirari magno in discrimine navitis
 Alternam lucem Castoris umbra facit.
 Hic Agamemnonij vultus spectantur Attrida,
 Hic Diomedis honos, effigieque nitet.

Hic

140 S. Sempronius Martyr Romæ, an.
 Christi 259. Stephani Papæ 3. Marty-
 rolog. Romanum, Surlus, Lippoman.

Hic Epaminonda spectantur gesta Latonis,
 Miltiada & magni clara trophæa ducis.
 Tidiæque ferrox terræque marisque triumphis
 Natura victor dux Ithacensis adest.
 Brennus, & Anthenor cōuersi in sydera fulgēt,
 Moenia qui Venetis iam posuere plagis.
 Hellepontiacum rariibus qui iunxerat æquor,
 Magni hic Persarum Regis imago nitet.
 Romulus 1 inde prior Romani sanguinis auctor
 Rex lituo, ac trabea clarus in vrbe subit,
 Sanguine fraterno qui condita moenia tinxit,
 Vbera, ne stupeas huic lupa sana dedit
 Huic natus Curibus paruis, & paupere terra
 Succedis clarus religione Numa. 2.
 Quo dace mutata est scelerata licentia ferri
 In libertatem, in regna tyrannis abit.
 Pone subit patriæ qui sustulit otia Tullus 3
 Et residem populum rursus ad arma vocat.
 Militis exerceat regum fortissimus artem,
 Ast belli fulmen fulminis igne perit. (cus,
 Martius huc sequitur reliquis iactatior 4 An

G SU-

- 1 Romulus Rex primus, & conditor
 Romæ An. Mundi 3302. ab excidio
 Troiæ 432. Olympiadis 7. an. 1. ante
 Christum 752. Plut. Dion. Liu. Vel. Flor.
- 2 Numa Pompilius Rex Rom. II. an.
 Mundi 3340. Vrbis Cond. 39. ante Chri-
 stum 713. Manasse Rege Iuda. 4. Re. 21.
- 3 Hostilius Tullus Rex III. Rom. an.
 M. 3382. ante Christum 671.
- 4 Ancus Martius Rex III. Rom. An. M.
 3415. Imp. Bab. 82. V. C. 14. an. Ch. 638.

Sublucio hic primus moenia ponte iugat.
 Urbis arat muros, & Tybridis ostia fundat,
 Prasagus, quantas huc vehat orbis spes.
 Tarquiniū 5. Priscum Regē dedit alta Coryn.
 Qui primus Roma regia signa tulit (thus,
 Et fasces, trabeasque grauos, sella que curules.
 Atque leues phaleras, pacificasque togas.
 Mox virtute regit regnum sibi fraude paratū,
 Cui nomen Serui, 6. regia mensque fuit.
 Tullius Aeneadam qui censu, ac legibus urbē
 Digerit in classes, distribuitque tribus.
 Tarquinius 7 Regū postremus ab urbe supbus
 Exulat amittit raptaque scepra breuis.
 Quod bello meruitque decus, fadauit, in ipsos
 Conuertens ciues arma cruenta suos.
 Regibus exactis fasces prior ipse recepit
 Brutus amans patria, & libera iura dedit.
 Hic patria natos pro libertate litauit
 Purpuream reddens nempe cruroe togam.
 Nec minus hoc seuit Torquatus; Horatius ingēs
 Hetrusti solus sustinet arma ducis.
 Solus & hostiles acies umbone repellit,
 Donec pons Tyberis praecipitetur aquis.
 Mutius errantem dextram comburit ad aras,
 Et

- 3 L. Tarquinius Priscus Rex V. Rom. an.
 M. 3439. Urb. Cond. 138. ant. Chr. 614.
 6 Ser. Tullius Rex VI. Rom. an. Mundi
 3477. V. C. 176. ante Ch. 576.
 7 Tarquinius Superbus Rex VII. Rom.
 an. M. 3521. V. C. 220. ant. Chr. 587.
 Titus Liu. dec. 1. Dionys. Halicar. Plu-
 tarch. Val. Max. Sigon. in fastis,

Et Thufci Regis corda stupore replet.
 Hic certant votis Decij, paribus triumphis
 Maiores omni laude, vel inuidia.
 Ambo pro patria se deuouere salute,
 Cui merito vitam postposuere suam.
 Flaminius deuota dedit sic corpora flamma
 Pro patria flamen, uictima & ipse sua.
 Curtius & vasto terra fuit haustus hiatus
 Laudis eo, & patria corda coegit amor.
 Hic cum militia uolucris Coruinus adeptus
 Est spolia, & nomen, perpetuumque decus.
 Torquatus torquē referens & signa Camillus.
 Cui ferro, haud auro, Roma redempta fuit.
 Ecce Metellus adest, cui sola est gloria meta,
 Cui Macedum nomen regna subacta ferunt.
 Flaminiusq; pari decoratus honore triumphat,
 Hic micat Attilij, Fabricijque fides.
 Ecce triumphata Capisolia celsa Corintha
 Mummius insignis nomine, reque subit.
 Eminent hic Pyrrhi per bella Papyrius ultor,
 Samnium victor Sulpiciusque comas,
 Magnus Alexander dū Persas vincit, & Indos,
 Non satis huic orbis sufficit urna breuis.

G 2 Par

- 1 L. Papius Cursor & C. Sulpitius Longus
 Consules à Tito Liuiο lib. IX. cum
 Alexandro Magno comparantur. Et
 eidem pares in militaris disciplina pe-
 ritia ostenduntur, vt alteruter Alexan-
 dro, si in Italiam post deuictam Asiam
 venisset, resistere posset, Ammian. Mar-
 cell. lib. 30. Muret. 15. var. cap. 14. Pi-
 prian Chap. 204.

Par subit huic trepidas fractis ceruicib. Alpes
 Qui factio docuit tramite ferre iugum.
 Obuius huic Læsus 2 Trebia prope litora cõsul
 Obstitit, hostili & sanguine tinxit humum.
 Mox Poenum Fabius munitate moribus urbis
 Arcens cunctando restituit patriam.
 Non potuit Romana manus deuincere Penum,
 Punica fraus ihsum vincere sola potest.
 Scipiadaque 3 ducis virtus deuota triumphis,
 Cui collega pari Longus honore fuit. no
 Cernitur à Lægo 2 prostratus Amilcar, & Hæ
 Viltus, & Antiochus Rex dare terga fuga.
 Linius Afrubalem 4 vincire collega Nerous,
 Vmbria quæ montes tollit ad astra suos.
 Sex quinquaginta Poenorum millia cadit,
 Gallos, ac Ligures victor abire sinit.
 Externus cladis ne distet nuncius hosti,
 Dat veniam reliquis Dux pietatis amans.
 Longorũ genus vnde trahit Patavina propago,
 Et Latis princeps Liius historia.
 Cossus adest, spolijque nitens Marcellus opimis,
 Ar-

- 2 Sempron. Longus Consul. an. V. C. 535.
 ante Chr. 259. cum Annibale pugnat.
 3 P. Corn. Scipio Africanus Collega
 Tib. Sempronij Longi in Consulatu an.
 V. C. 559. ante Christum 193. T. Liu.
 lib. 34. Paterc. lib. 1. Strabo lib. 5. Ap-
 pian. lib. 1. Varro lib. 4. Sigon. Cuspin.
 in fastis. Panuinius, Saliatus.
 4 Liu. lib. 28. Valer. Max. lib. 3. cap. 7.
 Abrah. Bucholer. Sig.

Armaque suspendit tertia capta Ioni.
 Stansq; triumphales in curribus Amiliani.
 De victo Amilius Perse trophæa gerit.
 Hic Cato Fortune victor, matrisque sub armis
 Miles Agrippa sua est. Non ibi Sylla furit.
 Nõ mouet in patriâ Sertorius arma, nec ardēs
 Ciuili Marius sanguine spargit humum.
 Hic maris, & terra domitor 5 Põpeius, habe-
 Imperij virtus cui dedit vna, manet. (nas
 Piratis domitor, Ponti, Syriæque pugnantis
 Regibus hic Magnus nomine, reque fuit.
 Sed fœdero maior gener est inuictus, ab axe
 Cui gemino Mundus subdidit arma duci.
 Et famulas Fortuna manus cum sole tetendit,
 Parta, quo ciuili sanguine sceptrâ dedit.
 Omnia qui solus fuerat, cui Roma triumphus,
 Seruæque libertas, ius dederatque scelus.
 Hoc casu, reliquos Aquila lamiantis triumphis
 Octauo imperium, cunctaque solus habes.
 Departit Actiacis victusque Antonius armis,
 Is quam deperijt, dum Cleopatra fugit.
 Militis officio Romanum Claudius vno
 Imperium, scelerum post duo monstra, capis.
 Nam monstrum Tyberis sicca virtute fuisti,
 Laxasti vitij mox ubi lora iuis.

- 5 Cn. Põmpeius Magnus Pompei Lon-
 gini Consulij gentilis victor Tigranis,
 Mithridatis, Piratarũ, Syriæq; dõmitor
 an. ante Christum 62. Plutarch. in Vita
 Cæsaris, & Pompei. Dio. lib. 41. App.
 de bello Ciuil. Cæsar in com. Lucan.
 in Pharf. Orosius lib. 6. c. 15. Cic. Phi. 13.

Tuque Dicarchas coniungens navibus arces
 Et Cai monstrum, nec Deus es, nec homo.
 Roma movet rursus sub te Traiane lacertos
 Principe, quæ senio pene iacebat iners.
 Impiger egelido movet arma Senarus ab Istro
 Belli laudo prior, cætera patris habet.
 Emeritus victi domitor Belisarius 6 orbis,
 Invidia pascit lumina cæcus adhuc.
 Ille Semiramio qui castra tumentia fastu
 Ruperat, Eo mox fera Bactra solo.
 Iustiniane tibi qui cedere iusserat Afros,
 Mauraque sub pedibus sceptrâ incere tuis.
 Qui partum virtute sua tibi cessit honorem,
 Imponens capiti, quod meret ipse, tuo.
 Qui tarpeia tuis capitolia fascibus, urbem
 Subdidit, Latio depuleratque Gothos.
 Proximus à magni curru qui Cæsaris ibat,
 In curru niuus quemque vehebat equus.
 Parteque numerum stabat Belisarius una,
 Parte alia expressus Cæsar amicus erat.
 In pectus iactante truces mox Cæsaris angues
 Invidia, & diras incutiente faces.
 Immeritus partis spoliatur honoribus heros.
 Exulat, externis exuiturque bonis.
 Quæ fortuna dedit, rapit improba Cæsaris iras
 Quippe sequi vultum Principis illa solet.
 Blâdâque que fuerat, dum Cæsaris ora faucebât
 Aspe-

6 Belisarius Imperator Exercitus Iustini-
 niani Cæsaris, victor Gilimeris, Viti-
 gis, domitor Carthaginis Siciliæ, RO-
 mam recuperavit anno Sal. 536. Buag,
 Marcell. Procopius, Iornandes.

Aspera mutato Cæsaris ore fuit.
 Expertus Longinus c idem sub Cæsare quoddâ.
 Quo nullus toto sauior orbe fuit.
 Duntaxat, oculisque virum spoliavit avarus.
 At Roma orbatum iussit abesse Nero.
 Inter maiorum quod stemmata Cassius esset.
 Qui libertatem caede pararat ovans.
 Mille viri natus soliti servare clientes.
 Et famuli dominas ante sedere fores.
 Mille satellitio solici stipra frequenti
 Hunc fuggere omnes: verna, cliensque, comes.
 Immemores domini fugiunt, nec noscitur ulli
 Agminibus comitum qui modo cinctus erat.
 Tecta modo huic Phrygiæ stabant suffulta colli-
 Penfileq; e barri dente lacunar erat. (nis,
 Planaque fumosis gaudebant atria ceris.
 Et stabat fumo cera superba suo.
 Tota ruunt subitis eversa palatia ventis,
 Atq; opibus squallet mox spoliata domus.
 Tanta, tot insecti, factique talenta metalli

G A Aera

c C. Cassius Long. Sen at or iuriconsultus
 Consulâris iussu Neronis oculis orba-
 tus fuit quod in veterè gentili stemma-
 te C. Cassij Long. Tyrannicidæ imagi-
 nes restitisset cum hac inscriptione.
 DVCI PARTIVM, deinde in Sardi-
 niam relegatus anno Mûdi 4118. Chri-
 sti 66. Petri Apostoli Rom. Pontif. 22.
 Neronis Imper. 10. Urb. Cond. 817.
 Olymp. 209. an. 3. Suetonius in Nero-
 ne Claud. lib. 6. C. Tacitus Annal.
 lib. 16. Salian. an. M. 4118.

Aera Corinthiaco tot liquefacta rogo.
 Quæ Crassi sedare sitim valuisse putares,
 Fortuna hæc uno suffulsi ira die.
 Sic bona, quæ Virtus longæva parauerat, uno
 Omnia Fortuna rapta fuere loco.
 Inuidia famulatur enim Fortuna maligna,
 Cæca est excæcat, quæ cupit, illa facit.
 Hic Longinus, ibi Belisarius eruta fronti
 Lumina conqueritur cæcus uterque sua.
 Occupat æternis oculos nox atra tenebris,
 Et fit Cimmerio nigra colore dies.
 Ante laborata Cereris qui frustra rogantem
 Ad se Getulum compulsi ire ducem.
 Quæ gonerata dapnâ stræ pascere mæsa solebat,
 Arida nunc queritur membra rigere fame.
 Aërennis didicitque suis, miseroque labora
 Humanis nullam rebus inesse fidem.
 Sensit idem Longus Traiani principis olim
 Legatus, Regis perfidiamque Duce.
 A quo deceptus, victorque in vincula trusus
 Optauit mortem sponte venena bibens.
 Sed mox insidum renouantem bella tyrannum
 Dux fregit Placidus d nomine, Marte feroc
 Plurima Cæsareis auxilq; trophæa triumphis
 Militia is princeps, atque magister erat.

Hoc

d S. Eustachius, qui & Placidus dictus est.
 Sub Traiano imperatore Decebalum
 perfidum Dacorum Regem vicisse fertur,
 a quo C. Longinus Traiani Legatus
 violato gentium iure in carcerem con-
 iectus fuerat. Dio Cassius. Baronius in
 annalib. H. Stephanus, & alij,

Hoc Duce sed Cæsar magno indifcrimine balli
 Vfus victori præmia morte dedit,
 Illius in Cælo venantis imago docebat,
 Videtur ut Corua cernua ferre cruce.
 Vi pendore crucis miratus ab arbore numen,
 Omnia vulneribus faucia membra gerens
 Hastæ in obiecta suspensus imagine Christi
 Dux animam sensus destituere sui.
 Tum pene attonito capere soluta repente
 Callicæ fatidici numinis ora loqui.
 Mira Deus Placido fidei mysteria pandit,
 Pro se vir quantum debeat ille pati.
 Proinus ergo Deum cognouit vera locutum.
 Fleuit enim propria damna secuta domus.
 Mox alia ex alijs facta velut impeto clades
 Absumpserunt viri, non leue fulmen, opes.
 Amisitq; duos chara cum coniuge natos,
 Mox Deus illi omnes reddidit incolunas.
 Nec procul inuicti spectatur imago Foresti
 Gentis Atestina Principis, atque ducis.
 Qui genus Iliacum, Romano sanguine clarum
 Deducens nigri stemma Leonis habet. f

G 5 Gentis

e Forestus Princeps Atestinus anno Sal.
 420. qui Orestus etiam dictus est. Attile
 occurrit Torq. Tassus, Pigna, & alij.
 f Atestinam domum ex Cassia Longorû,
 in hac Nigrorum gente Romana deducit
 etiam esse prisca monumenta testantur,
 ut antiquissimum illud epitaphiû, quod
 Romæ in vetustissimo lapide extat, &
 in Sigonio, Panuino, Mazochio, Aman-
 tio, P. Appiano refertur his notis.

Genis Ateftina, f Longeque infigne vetuftum
 Est niger, ac pedibus qui petit astra Leo.
Tales fylueftis Syria parit ora Leones,
Caffia Longorum gens ubi fcepra tulit.
Sapius & Syria praefes Longinus in Vrbe
 Exhibuit tales perque theatra feras.
Miferas & tales Megarenfibus ille d Leones.
 Spectandos praetor mox ut in vrbe daret.
Hos rapuit Caefar, vitam cui Caffius ulcor
 Abftulit, aft patria motus amore magis.
A Parthis Syriam tuatus habere Leones
 In fignis voluit, quos en terra parit.
Infigne hoc gelfaffe Syros, quos ipfe coegit
 Soluere Romulidis iuftra tributa, ferunt.
Quos Samfon, Davidq; manu frauere Leones,
 Hos Iuda fucuit ftemmate ferre tribus.
Genis Ateftiadis tulit hac infignia Princeps
Caffius Aenendum Longa propago ducum.
Romulae princeps qui venit ab vrbe colonus,
 Qua vetus Euganeo floret Atefte fole.
Ad campos, Ateftis fluuio quos lambit ameno,
 Qua procul vnda rigat Bacchilionis agros.
Huc deducfa fuit Romana Colonia quondam
 Ro-

I. CASSIVS L. F. Rom. Niger DOMO
ATESTE. Mil. COH. I. PR. Mil. Ann.
XVII. Vix. Ann. XXXLI.

d Leo niger, bipesq; antiquiffimum fuit
 Ateftinorum Principum infigne, quo
 Longi antiquitus vfi funt, & nunc etiã
 vtuntur, Io. Baptifta Pigna de Atefti-
 nis Princip. lib. 8. pag. 649. Ioa. Villan.
 Riccobaldus, & alij. Cod. Manufer.

Romilia g hac fertur clara fuisse tribu.
Militiam qui ter fenos exercuit annos,
Caffius hic pofuit miles Atefte domum.
 Qua longè, ac late Venetas dominata per oras
 Sumpsit Ateftina nomen ab vrbe nouum.
Cognomenq; vetus, Longa quod duxit ab Alba,
 Liquit, & Eftenfis inde vocata fuit.
Principibus, ducibusque potens, diuisq; beata
Infignes peperit Marte, togaque viros.
Tyrrheni quicquid fuperiùq; amplectitur aequor
 Imperio rexit, continuitque fuis.
Cladius affecti poftquã Geta, V ad alus, Hlunus
 Atque Erulus Latias de feruere plagas.
 Cum quibus Eftenfes pugnarunt Martis alani,
 Sanguine quos Latio mifit Atefte facos. (Sam,
Floruit hic **Atius**, qui multis 7 præbuit an-
 G 6 Di-

g Sigon. de ant. Iure Italix. Ant. Carriola
Romilia tribus meminit Cic. in Ver-
 rem, Afcon. Varo, Paul. Manutius in ad-
 ditam. ad Calep. Dio. Caffius. Appia-
 nus Alexander. Pigna, Carriola.

6. S. Conardus Ateftinus Confeflor apud
 Bronam pagum Placentinã Diœcefis
 obdormiit anno 1249. XVI. Kal. Maij
 Philip. Ferr. in Catal. Sanct. Italię.

7 Nonnulli Ateftinam gentem ab Atia
 gente Atiliorum Longorum parente,
 vt testatur Sigonius, deriuatam affe-
 runt epitaphio huic antiquo innixi
C. ATIVS C. F. DECVRIO ATESTE
SIBI, ET C. XILLO & MARTIÆ PA-
RENTIBVS, AVRELIVS, & FLAVIVS
FILII ia Cl. CV. Pigna, lib. 1. Carriola.

Dicendi hanc Atios progenuisse domum,
 Attilij genus unde suum duxera Quirites,
 Cognomē proprium queis dedit Alba prius.
 Patrios quos Roma suos a patribus ortos
 Romuleis magno semper honore tulit.
 His dedit & fasces per quos numeratur auorū
 Dardanidum series, Longaque progenies,
 Huius Atis princeps fertur, cui paruit Alba
 Longa, vel Aenea qui comes ante fuit.
 Sive Atia Efestem tulerit seu Cassia gentem
 Vtraque gens Longa fertur origo domus:
 Vt cognomen idem, quo floruit vtraque Roma,
 Pandi, Atestiadum par stat vtrinque decus.
 Martis Aestinus præsulsit honore Forestus h
 Inuicti meritis ferta decusque ducis.
 Italus obsessis Aquileia ciuibus Hostor
 Subsidiū Venetis auxiliumque tulit.
 Obsitit Annibali voluti Semp roniis, armis
 Obstet Aestiades Attila dire tuis.

Hunorum volitans dat fortia corpora letho,
 Aduersosque ferit, proterit, ense necat.
 Taraboum sternitque ducem, laurique triūphās
 Dalmatica decorat fronde virente caput.
 Sed rursus pugnam renouanti allapsa repente
 Transfixit lanam dira sagitta latus.
 Incertum qua iacta manu, quo turbine pulsa,
 Nam se iactauit vulnere nemo fero, (mis
 Proximus huic fulgēs patrijs Acharinus i in ar

n Foresti, aliorumque Principum Atesti-
 norum gesta narrat Io. Baptista Pigna.
 i Acharinus Atestis, ac Mōslicis Princeps
 anno sal. 420. Torquatus Tassius Soly-
 meidos lib. 17. I. B. Pigna. A. Carjola.

Illyricas, segnit, barbaricasque manus.
 Cedidit & Alenum satis, non hostibus Hunnis
 In tutum recipit seque, suosque locum.
 Construit hic unam varijs ex urbibus urbem,
 Eridani rapidis qua fuit vnda vadis.
 Que regina Padi populis dominata propinquis
 Gentis Atestina regia clava fuit.
 Alphonsi donec Clemens post fata secundi
 Abstulit Estensis Caesaris Imperio.
 Pacis amās fasces sacri submisit ovilis
 Pastori, Culum cui referare datum est.
 Almericus K ibi regnavit Amigone natus,
 Cuius ope Italiam subdidit ego sibi.
 Cognomenque dedit munica Canussa Tedaldo, I
 Ducit progenies unde Canussa genus.
 Dux Burgundiacis Bonifacius minchytus armis
 Verona patrias manibus auget opes.
 Hinc fata Matthildis n Capanis pellit ab oris
 Vi-

k Almericus Atestis Princeps Ferrariæ
 Regulus, seu Marchio 1. an. Sal. 928.
 l Tedaldus Azonis F. Atestis Princeps
 Ferrariæ Marchio Mediolani, Genuæ,
 Placentiæ, & Regij Dominus, Vicarius
 italiæ anno Sal. 970.
 m Bonifacius III. Atestinus Marchio Fer-
 rariæ, Lucæ, Regij, Parmæ Placentiæ,
 Veronæ. Mantuæ, Mutinæ an. sal. 1025.
 n Mathildis Dux Ferrariæ, Marchio Veneti-
 cæ, Comes Canussij, Vicaria Italiæ Dux
 Lotharingiæ, Spoleti, Piceni, & Vmbriæ
 Domina an. sal. 1052.

Viscardum, Parma Candabouumq; fugat.
Pontificis veri partes, & iura tuetur
Pro pastore sacro nec sinit esse lupum.
Henrici funditque acies aduersa tuentis
Pseudo pontificis signa, probante Deo.
Italia recipit Regina Bianoris urbem,
Aique Forum à ferro dictum Aliene tuum:
Thermodoontiacas merito cui cedat habenas
Iner Amazonias Penthesilea acies.
Proxima Atestiadum, quorum Ferraria iusto
Paruit imperio, stant simulacra polo,
Nicoleo, & Borso tales posuere nepotes
Pro meritis statuas are Corinthiaci.
Illyricos Ernestus O agros populatur, & Vrbes
Ac Longobardos vincit, agitque procul.
Nicoleus p claudus Parmenses diripit oras;
Bernabos huic cedit victus, abique Comes.
Sapius Aronis q cadit Eccellinus ab armis
Victus, mox Brenni victus in urbe iacet.
Victor Atestinus qua Princeps Marte potitus,
Inde Salinguerram, Monticolaque fugat.
Quos conspirantes iustus deniceras armis
Istorum aquauit tecta superba solo.
Tu quoque Picenos Aldobrandine r rebelles
Ster-

- o Ernestus Atestin. Princeps. an. Sal. 696.
 p Nicolaus Atestinus Claudus Marchio
 Ferrarię, Veronę, Piceni, an. sal. 1210.
 q Azo VIII. Princeps Atestis, Marchio
 Ferrarię &c. an. 1210.
 r Aldobrandinus II. Atestinus Marchio
 Ferrarię, &c. an. Sal. 1213.

Sternis, Gualterum, qui ciet arma, necat.
Azo Gibellinos Verona nonus ab urbe
Pellit, & Hostilian, Lemniacumque capit.
Tutatur Patavi muros, quos ceperat ante.
Mania mox Mantus obsidione leuat.
Dain Anthenoreis Germanos eiecit oris
Excelline ferox tequa tyranne necat.
Mox Alberico capto Zenonis in arce
Illius & natis intulit Azo necem.
Turrigeris sextus succurrit Opizo t dynastis.
Qui Mediolani scepra tulere diu.
Pipino de gente sates quos Gallia mater
Misit ad insubres, Borgomasque plagas.
Hos genus à Priami nato deducere Franco
Fama refert, postquam Troia superba tuit.
Danubij ad ripas fundata Sicambria Franco
Paruit, & natis altera Troia suis.
Hinc sata progenies, cui mox Franconia fasces,
Vnde habuit nomen, tradidit ora suos.
Tota quibus subiecta fuit Germania quodam,
Et Regum mater Gallia Francigenum.
Ar-

- t Opizo VI. Marchio Atestis, Ferraria. Pi-
 ceni, Veronę Mutinę, Regij an. 1289.
 subsidium affert Turrianis Mediolano
 expulsis; a quibus gens Tassia Bergo-
 mensis patritia genus suum deriuat.
 Morgius in Achillem Tacium. Io. B.
 Manius in vita Torquati Tassi, Bernar-
 dinus Corius in Historia Mediolanen-
 si lib. 2. & 3. & alibi. Ioan. Baptista Pi-
 gna de Princip. Atestinis. Anton. Ca-
 riola in iconibus principum Atestinor,

Arnolpho satus Anchises, Pipinus ab isto,
 Hinc Pipinida regia progenies,
 Vnde bis octonos accepit Gallia Reges,
 Hinc Carolus Magnus, Turrigerique ducis,
 Qui Burgundiacos partim coluere penates,
 Insuabres partim mox petiere lares,
 Inter Bergomeos qua Vallis Saxina montes,
 Vixit ubi diues Tacius are, iacet.
 Huius in uxores natas ducere sorores,
 Heredes sacri maxque fuere sui,
 Tacius vnde fuit dictus mons, inde relicto
 Prisco cognomen sponte tulere nouum.
 Insuabrum postquam discedere ab urbe coegit
 Illos Anguigerum vis inimica ducum.
 A vice queis Comitum nactis cognomen edire
 Quam soliti fuerant, Patria sceptrum dedit,
 Turrigeris subiecta diu qua paruit ante,
 Prætura fasces ter dederatque sua.
 Turrigera genit, Princeps, succurrit Atestis,
 Tacia qua à monte, aut Tassia dicta fuit.
 Magnanimis præclara viris bellique, domique,
 Vastibus, & ducibus floruit egregijs.
 Austriacosque sibi sublimi munere Reges
 Deuinxit, meritis, obsequijsque suis;
 Artibus & belli, & Pacis qua præstitit hæc gēs
 Gratæque Cesaribus, Principibusque fuit.
 Sic & Atestinis Ducibus, quos laudibus effert
 Torquatus Pindari gloria, chara fuit.
 Cui proprios dederat fasces Ferraria, Friscū
 Franciscus uadomina pellit ab urbe Padæ.
 Rho-

Franciscus Atestinus Princeps Ferrariae Marchio an. sal. 1312.

Rhodigiū dein Marte capiti, victūq; Comilca
 Valle Salinguerram egit abire ducem.
 Scaligerumq; Canem vario certamine fundis,
 Atque Anthemoridum protegit arma, domos.
 Nicoleso x claudus Parmenses diripit oras,
 Bernabon & victum cogit inire fugam.
 Alter idem reimens victoris nomen, & omen
 E victo palmas sapius hoste refert.
 Arbiter Italia, belli, pacisque sequester
 Rhodigiū ac Brenni moenia Marte domat.
 Insuabres, Venetosque patros ad fœdera ducit,
 Et turmas fundit Paule Sabelle tuas.
 Hercules, a Alphonssi status geminata sequitur
 Nomina, magnanimos qua decuere ducos.
 Primus Aragonio Regi congressus Apulis.
 Herculei impleuit nominis umen agris.
 Vsq; Siphontinam quos est tutatus ad urbem,
 Hostili Sarni sanguine tinxit aquas.
 Nec minor Alphonssus, beuius virtute Rauenā
 Ceruina Romuleo reddita Pontifici est.

Len-

- X Nicolaus II. Claudus Atestinus Marchio Ferrariae an. 1362. Cariola.
 y Nicolaus III. Atestinus Marchio Ferrariae Mutinæ, Parmæ, Regij, Foriliij, Emilie an. sal. 1437.
 a Hercules I. Atestinus Dux Ferrariae &c. an. 1471. Pigna.
 b Alphonssus primus Dux Ferrariae anno 1505. Hercules II. Dux Ferrariae an. 1534. Alphonssus II. Dux Ferrariae, Mutinæ, Regij, Carnutum Marchio Atestis, Comes Rhodigij.

Lemniacū, Portumque armis, & Ateste recepit,
 Adriacasque Padi merfit in amne rates.
 Sed reliquos inter Martis Raynaldus c. alūnos
 Maximus asberca fulget in effigie.
 Extulit Estensis quo sese gloria Cælo,
 Auspica quo solyma urbs Marte recepta fuit.
 Thullingo similisque Duci, nec moribus impar
 Is fuit, haud armis, nec pietate minor.
 Ad sacra cui Lōgus Comes iuit bella Marinus,
 Et multos secum duxit in arma viros. d
 Vir pietatis amans, & seruanissimus aqvi,
 Dux fuit, & fortis, propositique tenax.
 Herculeos ausus bello tentare labores,
 Expugnare altis menia struicta iugis.
 Lethali fama est percussum vulnere teli
 Sub duce quadrupedem tum cecidisse suo.
 Hic tamen intrepidus libavit in æra salu
 Corpus, in alipedem consiliique nouum,
 Atque hostile nefas armis victricibus vltus
 Turcarum latho corpora mille dedit.
 Godfredi e spectatur ibi Manortia imago,
 Qui solyma victor scepra recepta tenet.

Aurea

- c Rainaldus Atestinus Princeps vide
 Torquatū Tassium Hierosol. lib. 17.
 d Marinus Longus in bello Hierosoly
 mitano an. Chr. 1099. Rob. in Hist. M. S.
 e Godfridus Bilionæus Princeps Lōtha
 ringiæ Hierosolimæ à se capta Rex
 I. anno sal. 1099. mundi 5069. Euche
 rius, Guilielmus Tyrinus, Blondus, Ro
 bertus monach. Bucholcer.

Aurea sed capiti diademata ferre recusat,
 Rex ubi Cœlicolum spinea fronte tulit.
 Dūq; sacræ supplex Christi procūbit ad vrnā
 Dux regni signum, spineaserta capis.
 His sibi vult cingi victricia tempora, Regis
 Calestis referat quo caput ih̄s fuit.
 Necserta hunc pūgnant, quāuis sint spinea, nep̄a
 Reddita sunt tactu mollia Christo tuo.
 Sequē caput, vitæque suam donare fatetur
 Ille tibi, refugit nec diadema tuum.
 Haud procul apparent Perusini fortia Bracci f
 Gesta, dedit cui iam Punica terra genus.
 Adstat ei Carolus Venetis exercitus armis
 Victor, is q̄ Alcides viribus alter erat. (malā,
 Dux subit huic, præbent cui insigne Cydonia
 Sphorcia h̄ gens Phorcō quē sata patre dedit.
 Addita cui clarum cognomen litera suscat;
 Reddidit huic virtus sed rediūna decus.
 Insuēres latē gens hac dominata per oras
 Pisauri rexit mœnia clara diu.
 Adstat Nicoleos i Pici genus acre Latini,
 Et proles bellis inchyca, Martis honos.

Sub

- f Braccius Fortebraccius Ioānis XIII. de
 inde Martini, militum ductor ann. Sal.
 g 1420. Pigna Tarcagn.
 h Attendulus Sphortia Florentinorum,
 deinde militiæ Nicolai Tertij præfe
 ctus an. sal. 1408. cuius filius Franci
 scus Sfortia eidem in præfectura co
 piarum successit.
 i Nicolaus Picininus Florentinorum Im
 perator anno 1410.

Sub Ferrante alio Campana per opida pugnat,
 Par Sifmonde tibi Cremaniola subit. k
 Agmine Brixiadum qui cingit mania, & hostes
 Aut fugat, aut fudit, teq; Cremona premit.
 Quas Veneta vrbs statuis decorauit equestris,
 Insignes armis, robore, mente Duces. (adsue
 Te Melata Vferox sublimis in ethera tollit
 Vrbi Athenorez suspiciendus equus.
 Cura sacri nunquam meritorii oblita Senatūs
 Te statua decorat Bartholomae in pari.
 Materiam visus cui dant insignia testes,
 Materiam luctus hostibus arma ferunt.
 Mantous Gonzaga in pari decoratus honore est,
 Heroum soboles gens trahit vnde genus.
 Hiscē gigantea vires, & membra fuere,
 Nestoris eloquium, pectus Achillis erat.
 Picca Severini videas mox gesta Roberti,
 Omnem qui bello terruit Italiam.

Alter

- k Franciscus Bugionus Cremaniola Venetae militiae Imperator anno sal. 1427.
 I. B. Pigna lib. 6. de Atest. Princ.
 l Gata Melata Venet. militiae Imperator an. sal. 1437. eius equestris statua Patavij extat ad D. Antonij Pat.
 m Bartholomeus Culeo infubrum primo, deinde Venetarum copiarū praefectus aduersus Florentinos bellum gerit an. sal. 1471. eius Statua Venetijs est.
 n Ferdinandus Gonzaga Princeps Guastallae, Molfetae, &c. Franciscus Gonzaga Venetae militiae Imperator aduersus Carrariensem an. sal. 1401.

Alter & eiusdem generosis nominis p heros q
 Ausat, cognomen cui Mala testa dedit.
 Semproni genus vnde trahit, tenet oppida Logi.
 Et fora Semproni nomine dicta regit.
 Inclyta gessit onans Persius praeha campis,
 Sapius Hetruscus sanguine tinxit agros.
 Monsfela Federicus t adest hic gloria gentis,
 Verona Princeps Scaligeraque I Canis.
 Fulminis instar agit Petrus Farnesius t hostes,
 Carula cui chlypeum lilia sex decorant.

AL

- p Sanfeuerinus Florentinae militiae praefectus anno sal. 1467. Pigna. Tarc.
 q Robertus Malatesta filius Sigismundi Malatestae, Florentinorum Imperatoris, qui victis Pontificijs Picenum occupauit, Senogalliam ad deditiōnem compulit anno 1461.
 r Federicus Monsfeltrius Vrbinatum Comes Florentinorum imperator, mox Mediolanensium; sed ante Pontificij agminis ductor Sigismundum Malatestam vicit, & Fano, & agrō Ariminensi exiit an. 1462. Pio II. Pontifice.
 f Canis Scaliger Verona Princeps bello clarus an. 1331. Pigna lib. 4. de princip. Atellin. Caesar Scaliger. Poem.
 t Petrus Farnesius Camer. Princeps, &c. Sulpicij Longi ab Alba Loga Latinorū vrbe Cameriam in Coloniam deducti, & inde Romam Camerini dicti fuere, demum Farnesij ab oppido huius nominis illorum ditioni subiecto.

166 S O T E R I O R V M .
 Alpheas subditq; tibi Florentia Pifas,
 Hinc Farnesiadum surgit ad astra decus .
 Sulpicia quos Roma tulit de gente Quirites ,
 Cognomenq; suum queis dedit Alba parēs .
 Hisque triumphati nomen fecere Camertes ,
 Vel Camerina ab eis mania culta diu .
 Vrbs prius ad Tyberim fuerit quā cōdita, cōtū
 Inter qua patres Sulpicios numerat .
 A Ioue progenitos quos stemmate Galba recēse
 Sulpicius Cēsar septimus imperio .
 Romuleis fastis Camerina gloria gentis
 Fascibus insignis sēpe recenset auos .
 Qualis ab exactis decimo post regibus anno
 Sulpicius Consul Dux Camerinus erat .
 Cassius haud aliter Lōgus Patavinus ab vrbe
 Dicitur, Atestinus sic ab Ateste fuit .
 Posthac Farnesi gens hac de nomine castri,
 Cui dominatur adhuc, iure vocata viget .
 Romuleo Camerina patri sua mania cessit ,
 Sulpicia agnomen gens tulit unde vetus .
 Submisere illi cum Parma, Placentia fasces,
 Et Farnesiada sceptrā dedere duci .
 Dum sacros regetet Paulus u Farnesius orbis
 Fasces, Christicolæ religionis Atlas .
 Huius enim signis Solymanus terga dedisse
 Fertur, & his tutus Cēsar ab hoste fuit .
 Fran-

u Paulus III. Farnesius Pontifex Maxim.
 creatus anno 1534. sedit an. 15. Hic B.
 Mariæ Laurentiæ Longæ diplomate
 Pontificio facultatem concessit inlli-
 tuendi Sanctimoniales, quæ vulgō Ca-
 puccinæ appellantur, anno sal. 1535. j

Frācisus, Carolusq; simul fera bella mouētes
 Hoc posuere, manus conciliante, mimas .
 Hic Farnesiadas cunctos ad sidera tollit,
 Illis ut manus sol nihil aspiciat .
 Quatuor hic fratres diuina mente nepotes,
 Exornat variè, conspicuosque facit .
 Fulget Alexander, x splendet Raynucius ostrā
 Obtinere ambo, quod meruere, decus .
 Regibus ast reliquos mox reddidit ille secūdor,
 Scepbris, sed par est gloria, & æquus bonos .
 Hic gener Henrici, Caroli sit Cēsaris ille
 His mire generis gaudet vterque socer .
 Est alter virtute magis, quam nomine Cocles,
 Anget dum soceri Gallica regna sui .
 Miratur Mauors iuuenem fera bella gerentē,
 Oraque mirantis tincta pudore rubene .
 Hunc clavis superans Octavianus eminent armis,
 Sapius elusit Martis & insidias .
 Hic armis Lybiæ gelidū tremescit & Istrum .
 Dum Soceri sequitur Cēsaris arma sui .
 Que vero Parma circumdatus hoste superbo
 Gesserit haud vlla est lingua referre potis .
 Arcet ab vrbe feros hostes, ad tartara mittit,
 Quoslibet ensē ferit, dextra cruenta ducis .
 Hoc bene testatur cum Parma Nicia, quando
 Vtraque spumantes sanguine tinxit aquas .
 Nauita cum stygij rimuit submergier undis
 Pondera, vix animas sustinuit queratis .
 Sed Genitore suo maior, velut ante Philippo
 Maior Alexander, filius arma gerit .
 Alter

x Alexander, & Raynucius Farnesij S. R.
 E. Cardinales .

Alter Alexander a gestis, & nomine Parmæ
 Gloria, cœu Pella lux prior ille fuit.
 Non hunc una facit belli victoria clarum,
 Non semel huic decorat laurea sortæ comas,
 Mille ferens lauros victrices, mille trophæis
 Dux Farnesiades clarus in orbe nitet.
 Gestus ingentes animos imitatur, & ausus
 Scipiadium, Fabijque hoste vagante ponto
 Aspice quam iuuenis sese committere ponto
 Audent Ionio, quantus in arma ruat.
 Fulmineos ictus sensit Thrax effertur ensis,
 Quæ mare Niluspacti litora plangit aquis.
 Acer in aduersos illum rapit impetus hostes,
 Nulla viro virtus, visque resistit atræ
 Aspice quam subito feriat, gladiumq; cruetet,
 Quam variè tradat corpora vasta neci.
 Euolat huic pauido transfixo è pectore vita,
 Ast ingulo rugiens euomit ille animam.
 Huic caput ex humeris ausus mergitur undis,
 Corporis ast reliquum curua carina tonat.
 Hic laceratus obit, partes hic scetus in aquas,
 Languidulaque manu longa sagitta cadit.
 Trunca cruentati fluitant per marmora ponti
 Corpora multa virum, quos dedit ille nati.
 Lunigeras supraque rates Mors explicat alas,
 Cornua iam Lunæ sanguine timetæ rubent.
 Nec

- 2 Alexander Farnesius Dux Parmæ, & Placentiæ Hispani exercitus in Belgio Imperator, Antuerpiæ, Traiecti, Doulicheriæ, & aliarum præcipuarum urbium expugnator plurimis victorijs insignis anno 1580. & sequentibus. Bucholcer.

Farnesi, tantum decora inelyta nouis;
 Ille Eoi litora curua maris.
 Bre Itali, Batavi sensere subacti,
 A diem fracto sedere bella moment.
 Testatur, Brabantia tota facietur
 No per te colla dedisse iugo.
 Has poterit laudes abolere vetustas,
 Voluet tumidas in mare Scaldis aquas.
 Dum stabit victis Antuerpia muris,
 Inia & doctis inelyta Longolij;
 Siga de gente sacro monumenta fatentur
 Ca, Longolij doctaque scripta senis.
 bente, super Romam uis robra tonante,
 ula letata est urbs. Cicerone nouo.
 us Artifiles Constantia e floruit, ostro
 laus Quinctus quem decorauit amas.
 quis numeret Parmesi a Præcipe capta,
 tratos hostes, signa relata manu.
 is uictas pugnis cum moenibus arces,
 n Scaldis clausas aggere uidit aquas.
 ratis incassum iactans incendia flammis
 itauit neri perdere facta dolis.
 maris facies, domita est uolentia Cæli,
 ferunt ipsi mox elementa duci.

H Fortis

- Christophorus Long. ciuis Romanus, orator eloquentissimus, Oratio-
 ne II. pag. 43. Eiuudem orationes tres,
 & epistolaram libri III. typis editi
 sunt Venetijs ann. salutis 1539.
 c Richardus Long. Episcopus Constan-
 tienfis S. R. E. Cardinalis a Nicolao
 V. creatus. Floruit an. sal. 1452.

Alter Alexander à gestis, & nomine
 Gloria, cœu Pella lux prior ille fuit.
 Non huic una facit belli victoria clar.
 Non semel huic decorat lauroa ferti
 Mille foras lauros vitricet, mille tr.
 Dux Farnesades clarus in orbe ni
 Cesaris ingentes animos imitatur, & a
 Scipiadum, Fabijque hoste wagante
 Aspice quam inuenis sese committere p.
 Audiat Ionio, quantus in arma rua,
 Fulmineos ictus sensit Thrax effertus en
 Qua mare Naupacdi litora plangit
 Acer in aduersos illum rapit impetus h
 Nulla viro virtus, visque resistit atr.
 Aspice quam subito feriat, gladiumq; c
 Quam variis tradat corpora vastia m
 Enolat huic pauido transfixo è pectore r
 Ast iugulo rugiens euomit ille anima.
 Huic caput ex humeris auulsit mevgitu
 Corporis ast reliquum curua carina
 Hic laceratus obit, partes hic sectus in
 Languidulaque manu longa sagitta c
 Trunca cruentati fluitant per marmora
 Corpora multa virum, quos dedit illi
 Lunigeras supraque rates Mors explicat
 Cornua iam Luno sanguine tincta rui

Nec

- a Alexander Farnesius Dux Parmae, & Placentiae Hispani exercitus in Belgio Imperator, Antuerpiae, Traiecti, Doncherchæ, & aliarum præcipuarum urbium expugnator plurimis victorijs insignis anno 1580. & sequentibus. Bucholzer

Nec tua Farnesi tantum decora inachya nenit,
 Qui colit Eoi litora curua maris.
 Sed nonere Itali, Baraui sensere subasti,
 Perfida dum fracto sedere bella mouent.
 Flandria testatur, Brabantia tota fatetur
 Hispano per te colla dedisse iugo.
 Nulla tuas poterit laudes abolere vetustas,
 Dum voluet tumidas in mare Scaldis aquas.
 Captaq; dum stabit victis Antuerpiæ muris,
 Meclimia & Astis inachya Longolij;
 Quos Luga de gente sacros monumenta fatentur
 Belgica, Longolij o doctæ aquo scripta senis.
 Quo scribente, super Romanæ aue vobra conante,
 Romula letata est orbis Cicerone nouo.
 Hinc natus Artistes Constantia c floruit, ostro
 Nicolaus Quinctus quem decorauit amas.
 Oppida quis numeret Parmesi à Præcipe capta,
 Prostratos hostes, signa relata manu.
 Assiduus victas pugnis cum manibus arces,
 Cum Scaldis elausas aggero vidit aquas.
 Quem ratis incassum iactans in condia flamis
 Tentauit neri perdere facta dolis.
 Pressa maris facies, domita est violentia Cæli,
 Cesserunt ipsi mox elementa duci.

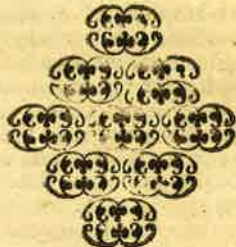
H Fortis

- b Christophorus Long. ciuis Romanus, orator eloquentissimus, Oratione II. pag. 43. Eiusdem orationes tres, & epistoliarum libri III. typis editi sunt Venetijs ann. salutis 1539.
 c Richardus Long. Episcopus Constantiensis S. R. E. Cardinalis à Nicolao V. creatus. Floruit an. sal. 1452.

Fortis Alexadrū velut alter Hephæstio Lōgus
 Pugnātem & sequitur, nulla pericla times.
 Et de cloris egit partes, & militis, hostes
 Innumeros cecidit, mania multaq; capis.
 Cum duce Alexandro terraq; mariq; triūphas,
 Atque sui merito gaudet honore ducis.
 Sic Odoardo nepos inuictus, e Fuluius alter.
 Te comitatur amans, quo fera bella vocāt.
 Insuadūm percurris onans dum milite cāpos,
 Cumque subalpino Principe signa geris.
 Et iua Francorum Regis se lilia fuluis.
 Floribus adiungunt, versa & in arma furūt.
 Scilicet in gladios solijs acuntur, Ibera
 Bella mouentque Aquila, bacis amica prius.
 Formidatque tuas obfessa Valentia vires,
 Te neque maioris pertimet arma ducis.
 Gallia te triplices stupuit discreta per oras,
 Alpes Alcidem te coluere nouum.
 Nec minor Iliaco defendis struicta Placento
 Mœnia, & hostiles cogis abire manus.
 Et Phaethontais demergis fluctibus hostes,
 Dū noua tormentis fulmina ab arce vibras.
 Hesperijs mox pace data noua bella minaris,
 Iamque per Hetruscos agmina ducis agros.
 It tecum Bellona potens, victorq; Gradivus,
 Iam

- d Fuluius Long. Patrius Parm. Tribunus
 militum in Bergio sub Alexandro Far-
 neseio Belgij prefecto an. 1582.
 e Fuluius Longus Parm. patr. eques Co-
 metq; Serenissimi Principis Odoardi
 Farnesij Ducis Parmæ, Placentiæ, Ca-
 stri, &c.

Iam metuis tingi sanguine Tybris aquas,
 Iam Padus, & Rubicon pauidi uada concita
 Adriacogq; mari meo git uergicaper. (soluūe
 Sed fari me plura vetat nunc altus Apollo,
 Carmina nostra dies or ta silere iubet.
 Est Aurora mihi, & reliquis gratissima Musis
 Ad te cras igitur mane redibo. Vale.
 Talia Calliope cupida nimis aure b'entem
 Linqvit, & accendit me meliore sibi.
 Quis foret euentus eum, que causa nouarū,
 Cetera noscendi namque cupido subit.

LAVRENTII
LONGI
SOTERIORVM.

LIB. III.

Illustrissimis, ac Sapientissimis viris
Ioanni, & Laurentio Sagredis, Augullini
Senatoris amplissimi F. F. Illustrissimi,
& excellentissimi viri Petri Sagredi, Diui
Marc. Aedilis Procuratoris Nepotibus,
paternę, auitęque virtutis imitatoribus,
fraternę beneuolentię Castoris, & Pollu-
cis æmulatoribus, nec non illustrissimis
eorundę vxoribus ALOYSIÆ, ac VRSV-
LÆ LONGIS Sororibus FRANCISCI
LONGI Senatoris F. F. Heroinis præ-
stantissimis non minus præclaras virtu-
tes, & gloriola familię suę decora, quam
amplas opes in dote numeratibus. D. D. D.

V t medio geminos iactatus in aquore
nauia
Tyndaridas votis omnibus orat opę.
Sape etiam geminas oculos conuertit
ad Vrsas.

Vt

V t nauis cursum per vada caca regant.
Sic mea dū medijs nūc cymba poëtica in vnda
Fluctuat immensi per vada Longa maris.
Vos fratres in vota uoco, vos Castores ambos,
Gratia queis nomen, Laurus & alma dedit.
Grata loannis enim semper mihi gratia, necnō
Laurenti laurus semper amica fuit.
Dum mihi fulgetis gemini duo sidera fratres,
Non hodos timeo, nec pecus Olenium.
Non tristes Hyadas, non saui Orionis enses,
Cuncta nec irati signa timenda sali.
Ad Vos me geminas Vrsas quoq; uerto Sorores
Adriaci, Longa, sidera clara poli.
Vrsula namq; minor veluti Cynosura refulget,
Vtique Helice maior, Tu Ludoica micat.
Quas virtute pares tantum discriminat ætas,
Magnanimis equas mente, animoque uiris.
Francisco nata, multis ex millibus unum
Quem lectum merito laudet Apollo virum.
Cuius inire vetus Cybele non tectā negasset,
Tanta uiri probitas, religioque fuit.
Huius ut hæredes estis, sic este Camena
Vos tutela mee, qualis & ille fuit.
Vt Graijs Helice, & Tyrijs Cynosura caviis
Fulget vos Helice, vos Cynosura mihi.

H 3 Vela

1 Franciscus Longus Antonij F. Marci
Antonij Nepos patr. Ven. Senator am-
pliss. Ludouice, & Vrsula pater. Ludo-
uica, siue Aloysia Longa Ioannis Sa-
gredi vxor, Petri, & Augustini Sagre-
dorum mater. Vrsula Longa Laurentij
Sagredi conjux mater Augustini, &c.

Vela mea vestri tute miri Castores albi,
 Vosque meum vestra luce regatis iter. (ces.
 Ad vos na spectat, vehimus quas aequore, mer
 Sunt vestra ha laudes, atq; trophaa domus.
 Sagrada quaiuicita domo, cognataque Diuis
 Heroum Veneto nunc parit astra polo.
 Facundaque Lia partus, pulcraeque Rachelis
 Aequales amba iungitis ora Deis.
 Iam mea Cymba maris rapidis enabit ab undis
 Ad partum vestro lumine tuta suum.
 Cui toties legere, & ventis remeare secundis
 Contigit Adriacos, nunc ubi dego, sinus.
 Iam na Scylla vorax, na formidanda Charybdis,
 Iam non, crebra licet, noxia sydera erit.
 Vestra regant nostrum si lucida sidera, cursum,
 Naufragium nullum nostra carina times.
 Obsequiosa redit vobis pellacia ponti,
 Alcionum placidos fertque refertque dies.
 Iam posuere simul percusso sacere venti,
 Iam tumidi cetidis saua praecella maris.
 Ergo iterum ventis pandam mea vela secudis
 Tu, quaque Musa mei dirige limtris iter.
 Postera Titboni, linquens Aurora cubile.
 Spargere pu, pu ei m coeperat axe iubar.
 Nuncios & solis clare radiabat Eoo,
 Astraque stangebant splendidiora polo.
 Aonij cum prima chori Parnasside lauro
 Civita meum rursus Musa cubile petit.
 Pergit & Inuidia mihi gesta referre canendo.
 Quam nuper liquit Martis in orbe vagam.
 Martigenū simulaera virū iā viderat, inquit
 Diva polo, & Longa clara trophaa domus.
 Qua nunquam vidisse velit, nam visa doloris,
 Liuorisque strigi causa fuere noui.

Hinc

Hinc ideo propere discedere cogitur agra
 Atria virtutis proxima Diva petit.
 Incidit in Scyllā cupiens vitare Charybdim,
 In maiora cadit, dumque minora fugit.
 Aetheris, fundata plagis super ardua Caeli
 Culmina virtutis sustinet astra domus.
 Fortuna qua, sola potens dominatur, & astris,
 Et Myrri, ac Lauri cingit honore comas.
 Quotque planetarum sunt orbes, Palladis artes
 Tot tenes hac aulis ordine dispositas.
 Stant sexcentenis circum suffulta columbis
 Atria, splendent saxa nitore suo.
 Effulget paries gemmis distinctus, & auro;
 Argentoque solum, caesaque tota micans.
 Hac variata nitent referentibus astra pyropis,
 In loculis circumstant simulacra virum.
 Qui varias animum studijs coluere per artes,
 Plurima quos Virtus & super astra tulit.
 Infima Grammaticos tenes aula, secunda Poetas,
 Atque oratores, Historicosque simul.
 Quarta sophos triplici distinctos ordine seruat.
 Quinta Mathematicos continet aula senes.
 Iuriconsuliti sexta, morumque magistri
 Sede manent, leges quiq; iulere viri.
 Septima diuina sophia secreta docentes
 Aula, sacerdotibus, Pontificesque refert.
 Qui vero meritis sunt, ac virtutibus aucti
 Heroes: Caeli iactans orbis habet.
 Hic omni de gente viri virtutis alumni
 Consentur, quorum uomina Fama canit.
 Insignes, claresque sophos, celebreque poetas,
 Historicosq; domus Longa recenset auos.
 Non minus illustres qua Palladis artibus olim.

H 4 Quam

Quam belli claros protulit arte viros.
 Viriisque gradus omnes, sedesque repleuit.
 Hinc cognomen tum gens, tu ista Sophi.
 Quod Rome sapiens meruit Sempronius, omnis
 Doctrina ratio cui bene nota fuit.
 Foeda unguis, impexa comas, ac deate cruēta,
 Torua oculo has sedes inuida Dira subit.
 Rursum & attonito visu supera atria lustrati
 Virtutisque aulæ, Cœlicolumque domos.
 Mira operum portenta, fores, spirantiaq; ara,
 Pene loquax aurum, quo simulæcramicant.
 Aspicit effigies heroum pncis amanum,
 Virtutem studijs qui coluere suis.

Qui claras patriam meritis auxere per artes,
 Et commune bonum, vimque acuere suam.
 Quos pietas, & casta fides, moresque pudici
 Ornauerunt, sanctæ & religionis amor.
 Regia imaginibus, statuisque ornata superbis
 Doctorum quorum, Semidemumque nitet.
 Velius & hic Longus Donato proximus hæret,
 Qui veris docuit scribere verba notis.
 Cui scholarum auditor multus, prætextaq; pubes,
 G'am-

f P. Sæpronius Longus Consul, sapientif-
 simus iuriconsultus Sophi cognomen-
 tum meruit, hinc Sophorum i. Sapien-
 tum familia, qui vulgo Sauij dicti sunt.
 g Velius Longus grammaticus antiquus,
 author libri de orthographia editis à
 Fuluio Ursino, eius meminerunt Ba-
 ronius in Notis ad Martyrolog. die 2.
 Decembris Emanuel Aluarus in com-
 ment. Grammaticis, & alij.

Grammatici nomen, diuiciasque dedit.
 Attilius h sequitur status decoratus honore,
 Publica cuius ope res fuit aucta diu.
 Stemmata nobilium deductum nomen auerunt.
 Alter idem nactus floruit Attilius (stat
 Luciliusq; i Comas Tiberi, cuius Bæbius Kad-
 Doctus eques, miles Palladis ingenus.
 Seruius i Aonidum docuit, interpretæq; Maronis,
 Romana & Princeps Linius in Historia.
 Inuicti populi dignus conscribere gesta
 Inuictio calamo Linius vnus erat.
 Vnicus e caelo cecidit, non tertius heros,
 H 5 Huic

h M. Attilius Long. gent. Grammaticus,
 ac Rhetor antiquissimus. huius Epita-
 phium asert P. Appianus, & Aman-
 tius in inscripti antiquis Aufonius.
 i Lucillus Long. Senator amicus Tiberij
 Cæsaris, & Comes an. Christi 4. Tacit.
 Annal. lib. 4. Ei statua erecta fuit.
 k Bæbius Longus eques Rom. condisci-
 pulus M. Aurelij Antonini Philosophi
 Anno Christi 166. Aniceti Pontificis i.
 Vrdis cond. 917. Iulius Capitolin. in
 in vita M. Aurelij Anton. Philosophi,
 l Seruius Sulpicius Hon. Long. Polyhistor,
 & interpres Virgilij Maron. 5.
 m T. Linius Longus C. F. Romanæ Hi-
 storix princeps. huius epitaphium Pa-
 trauij extat in ædibus Annibalis Cap-
 litiij. Albert. Leander Philippus Tho-
 mastinus, P. Appianus in inscriptionib.
 Manutius in Orthographia.

Hinc Sempronides, Sulpiciusque subie .
Romanis quondam facunda tonitrua rostris .

Et Latij Princeps Tullius eloquij .

Cuius lingua fuit non raro fortior armis .

Et saga cefferunt se po eruenta toga .

Hic Tulli u gentilis erat, qui consil abactis
Regibus Aencadis libera iura dedit .

Cassius o orator sequitur Longinus, & author
Gymnasij, Cassij p que schola dicta fuit .

Mille foro dedit hac inuenes, bis mille senatus
addidit & numero, purpureisque togis .

Sulpitius q terras meitur, sidera lustrat,
Astrorum motus, inde futura canit .

Primus & eclipsim Luna, solisque labores

Prædicit numeris, & ratione noua .

Hinc velut excelso Caius speculatur Olympo
Regna, Vrbes terras, oppida, castra mare .

Quod dirimit terras, mediq; amplectitur orbē
Seru-

d. M. T. Cicero M. Tullij Longi consulis,
& Seruij Tullij Regis Roman. gentilis,
vt ipse dicit in Tuicul. regnante meo
gentili, idest Seruio Tullio .

e. L. Cassius Longus Orator Romanus
floruit eodem tempore, quo M. Tullius
Cicero, qui eius in orationibus se ius
meminit Syllianus Ambianus, Aicanus
Pedianus . Maioragias in Ciceronem .

f. C. Cassius Long. Iuric. & Sen. Roman.
Scholam Cassiam Rome aperuit, ex
qua insignes iuriconsulti prodire .
Victor in descript. Vrbs, Marlianus P.
Manutius de legibus .

Seruatatur rarum t Seruius omne genus . f
Mirificis Natura modis quas Dædala finxit .

Immensi numerat, miraque monstra maris

Hic Longinus t adest librorum cefor, & author .

Zenobiam Graio qui docet ore loqui .

Bibliotheca fuit viuens, in pectore cuius
Cuncta arcana simul clausa fuisse sophum .

Porphyrium docuit, cui fecit purpurea nomen .
Quiq; categorias addit Aristoteli .

Quas prius a Longo doctore accepit, & inde
Acceptas tradunt cuncta Lycæa sphis .

Delicium graie, Latia, Syriaque Camens

H 6 Aique

q. C. Sulpitius Longus G. primus Rom.
Astrologus Eclipsim lunæ prædixit
cum Tribunus esset militum anno V. C.
583. ante Christum 167. T. Liu. lib. 4.

r. Caius Sempronius Long. cuius liber de
diuisione Italiæ extat Historiam Rom.

conseripfit; huius meminit Dionysius,
Annius. Vixit Sempron. an. V. Ch. 662.

f. Seruius Longus Polihistor, alter Pli-
nius nature interpres multa scripsit.

t. Dionysius Cassius Longinus Philosoph.
Platonicus, & Rhetor veterum scrip-
ptorum censor anno Mûdi 432.6. Chri-
sti 274. Filius Pontif. 2. Aureliani Im-
perat. 4. Eunapius in vita Porphyrij,
qui discipulus fuit C. Longini. Cælius
lib. 18. c. 28. Suidas Nicol. Causinus
lib. 1. de Eloquentia, Flauius Vopi-
feus, Orosius lib. 6. Zon. lib. 4. Euth.
lib. 9. Longini liber de sublim. extat.

Atque Acaemia gloria Longus erat.
 Illum Suada suis puerum susceperat vlni s;
 Foverat & blando docta Minerva sinu.
 Olli diuinum dedit altera mentis acumen;
 Altera sermonis melle flue nitis epen.
 Saxa alios memori comédant posthuma famâ,
 Plus saxis eius scripta vigoris habent.
 Sunt quibus expressa melius, quâ Regis Achati
 Præside cum Phœbo, turba nouena Dea.
 Hinc petiere homines dubijs oracula gyphis,
 Aegyptique Pharo certius indicium.
 Vidit, & inuidit tantum decus Atropos orbi,
 Casaris & iussu mors prope rata rapit.
 Verum sat vixit, cui sat vixisse laborum,
 Mæsura eternum tot monumenta probant.
 Cassius n hûc alter sequitur doctissimus heros
 Nicena quondam natus in vrbe patre.
 Dum regeret Cilicis genitor pro Consule fasces,
 Quos bis Romulea natus in vrbe tulit.
 Immanes vitis sola virtute tyrannos,
 Quorum tunc suberat Roma superba iugo,
 Nulli consilio, nulli probitate secundus
 Enneadum scripsit fortia gesta patrum.
 Eruit hic calamo torpenti è gurgite Lethæ,
 Inuida qua Stygia merferat anno dies.

RO.

- 11 Dion. Cassius Long. Historiographus
 Senator, & Consul. cum M. Atilio
 Long. gentili anno Mundi 4343. Christi
 291. Cai Pontif. 87 Diocle. & Maxi-
 mian. Imper. 8. Vrbis cond. 943. Bu-
 deus, Rodinus, Photius, Bonifacius
 de conscribenda victoria.

Romuleis gestisque dedit, quod fata negarunt,
 Perpetua fama vincere tempus edax.
 Et quacunq; tui gesserunt Roma Quirini
 Aemylj, Decij, Scipiada, Fabij.
 Quicquid Fabricij, Curij, Brutique dedere,
 Et Furij, Longus reddidit omne tibi.
 Firmavit Latias monitis ciuilibus vrbes,
 Rectores rexit sapius ipse suos.
 Astrea, Themidisque decus, Phœbiq; Sacerdos
 Præfectus Roma Flavius X vrbis adest.
 Antonino tibi Casar charissimus olim,
 Gentilisque Titi 2. Casaris ille fuit,
 Delicia humani generis qui dictus, amorq; est
 Domitia Longæ leuir, & orbis honos.
 Præsidiumque fuit Græciæ, Latiaque cæmenas
 Nullum à se tristem passus abire virum.
 Non sibi, sed patri natum clementia Diuis
 Aequauit, clarum dotibus extimjs.
 Vnum, quo nulli Casar benefecerat, à se
 Antissimum mæstus consuit esse diem.
 Omnes inuidiæ fines superauit, eratque
 Imperio dignus viuere perpetuo.

Aurea

- x Flavius Long. Præfectus Vrbis Roma,
 ac Prætor ius Antonio Pio Imperatore
 anno sal. 153. Vlpian. digest. lib. 3. Ti-
 tul. V. lege 6. §. & si forte Abr. Buchol-
 cer.
 z Titus Flavius Long. gent. Imperator
 Augustus Domitiæ Long. Augustæ le-
 uir an. Chr. 80. Cleti Pontif. 27. Entro-
 pius. Iul. Capitolin. Baptista Egnatius
 & alij.

Aurea regalis sed postquam pondera sceperã
 Sumpsit mortifera salce recisus obit .
 Virta fugat vitam, iam cedro laurea cedit ,
 Degener ad foretrum purpura pompa fuit .
 Hostis medicata manu qui cacuba sumpsit
 Cesar, & incolumi viscere monstra tulit ,
 Cui ferus inreposito sub pectore torpuit anguis .
 Immemor atque sui Mors alimenta dedit :
 Mox ubi fraterno viru vitata resumpsit
 Poculla, morte peris, Romaq; inesta gemit .
 Nempe noui virus scelerata est debitera fratris
 Illius, & viru fortior ira necat .
 Lucilius a Tragici celeberrima fama cothurni
 Aonij sequitur gloria, luxque chori :
 Qui primus tragicum Romã sudauit ob hyrcũ,
 Ferreus haud scriptor, aureus immo fuit .
 Hoc duce Romano virtutis templa subire
 Fas fuit & veri carpere honoris itar . (que
 Cassius hic magnũ Parma iubar orbis amor
 Deliciaque hominum, Pieridumq; decus .
 Cuius opus tragicum censetur docta Thyesta
 Fabula, que Senecę cernitur inter opes,
 Orpheus eius opus contextum versibus extat .

In-

- a** Lucilius Long, Tragicus Poeta a Licinio ferreus scriptor appellatus . Landus Patritius in Catalogis . Patritius .
b Calsius Longus Poeta Parmensis anno mundi 4014. Olympiad. 184. an. 4. vrb. cond. 712. ante Christum 40. Horatius Sat. 10. Epist. 4. Nonius, Acron, Porphyrio, vide supra pag. 96. Pet. Cabotus in Horatium ibidem .

Inuentum nuper, carmen & Mados
 Nam reliquos Cassi consumpsit flama libellos,
 Quos lyricus vates nec numerare potest,
 Omnia nam Longi genio cumularat in uno
 Iuppiter, hic scripsit carmine cuncta suo,
 Quicquid in annales retulit verifera Clio,
 Dum lapsus scelis edita gesta canit .
 Quicquid Melpomene tragico mādare coturno
 Lasit, iussuque solet lra Thalia iocis .
 Quicquid & Euterpe calamis affueta canoris
 Evadere, quaeque solet carmina Therpsicora,
 Quicquid & Vranie cello libauit ab axe,
 Et quicquid sopher vniuda corda rigat,
 Quosq; Erato Cythare coniugij carmine motus,
 Hymnia quo gefit Musa loquente canit .
 Talis erat nuper Gabriel C equus inclitus vr-
 Que clarũ Parmæ à flumine nome habet (bis
 Talis & Austriacis cocinis Vincentius d oris,
 Cui meritum cinxer laurea terna caput .
 Cecropio maduit cui sic mens plena lepore,
 Accola vr Heroi cedat Hymette tuus,
 Ingenuas omnes didicit qui Palladis artes ,
 Hunt

- c** Gabriel Longus Eques, & Patricius Parmensis poeta insignis Cardinalis Altempsij aulicus Oeconomus .
d Vincentius Long, artium, & Philosophia doctor, & Poeta Laureatus, qui panegyrico carmine celebrauit collegium Poetarum, & mathematicorum institutum Viennæ in Pannonia anno 1562. huius carmina legi in Bibliotheca Ambrosiana Mediolani. an. 1637.

Hunc habuit socium Stoica turba suum.
 Admisitque frequens adytis Academia apertis
 Atque Stagirica docta Lycea fens.
 Talem Sarmatici Reges coluere & Ioannem
 Deliciumque hominum, deliciumque Deū.
 Chi Virtus merito celestia templa reclusit
 Lactea qua rectum semita pandit iter.
 Huius in ora fauos volens sudisse labellis
 Distentas dulci nectare fertur apes.
 Huius ad exedram cupijt studiosa iuuentus
 Sugere Cecropis mella, fœlesque dapis.
 Illius & laribus submisit Regia fasces
 Purpura, se & nati Rex Casimiro tui;
 Arsenio veluti Theodosi, pignora quondam
 Et vera hauserunt dogmata ab ore senis.
 Magnus erat, magnū neq; se tamen ipse ferebat,
 Grata fuit semper vita modesta viro.
 Moribus antiquis potuit superare Catones,
 Barbariæ morum pellere ab orbe procul.
 Barbariæ linguæ Latij profcribere campis
 Depulit & virij blanda venena animis.
 Nulla pudicitia contraria carmina, nullos
 Obscenos potuit vir rolexare modos.
 Nec pudor ingenuus castas admisit ad aures,
 Quæ Longus vtnit turpia verba, locos,

Non

¶ Ioannes Longus Theologus ac Polyhistor. Canonicus Cracouiæ, quem laudant Ioannes Nieffus in Alphabeto Christi pag. 251. Bonif. de sapientie fructu lib. 2. Orichonius in Oratione funebri pro Sigilmundo Jagellone Poloniae Rege. Floruit Longus an. 1479.

Non Helicon sapi, dicebat, Musa Propertii.
 Non Pindum redolent carmina Naso tua.
 Nonde Parnassi manant ha vertice lympha,
 Sed faces Veneris carmina fœda putes
 Tutius in gremio Lerneam gesseris hydram,
 Quam male consulto turpia metra sinu.
 Ter disfrayerunt non Acrocerania naues,
 Naufragium peperit quot mala Musa viri.
 Iure poetarum iussit mala metra valere,
 Longus Acidalias qui cecinere faces.
 Huncce Cleantheo pascentem dogmate mentes
 Attenta coluit iugis ab aura fauer.
 Ac velut omnigeno fragrans Panthera vapore,
 Attrahit errantes post sua terga feras.
 Sic ille alliciens docto sermone coegit
 Ad sua patricios pulpita ferre gradum.
 Regales animos formans virtutibus almīs
 Imbuuit, & docuit ire salutis iter.
 Nec minor ingenio fuit, ac virtute Ioannes f
 Sarmaticæ scriptor candidus Historiæ.
 Summus & Aonidū, Phæbi, Sophiæq; sacerdes
 Gesta Polonorum reddidit aqua polo.

De-

f Ioannes Long. patritius Canonicus Cracouiensis Ecclesiæ, Historiæ Poloniæ & vite Sancti Stanislai Episcopi Crocouiensis, & Martyris scriptor. Cæsar Baronius tomo An. XI. anno 1020. & 1079. pag. 87. 97. 113. 177. 181. 194. 207. 323. Chromerus Longum barbarico cognomento Dlugoschū appellat. Ioan. I. Ongini Hist. manuscripta Romæ in Bibliotheca Vallicellana extat.

Delectant alios fasces, dominasq; secures,
 Virgaque cum verberis imperiosa placet.
 Diuitijs inhiant alijs, seu Tantalus undis,
 Ventosa est alijs ambitionis amor.
 Cuiq; sua Nemesio, infra post terga, flagello,
 Insequiturque virum quemque Cupido sua.
 Hunc studiosa quies, vulgarisq; in scia plausus:
 Contentum proprijs iuuat imaginibus.
 Huius ad affatus pubes studiosa cucurrit,
 Huius congressu limina trita senum.
 Omnibus vnus amor responsa capefcere docta.
 Et Longi Musas ore videre loqui.
 Caesaris hunc Caroli sectatus fidus Achates
 Machaus g Tyria splendor, honorq; toga,
 Floruit omnigena doctrina condus, & idem
 Promus, & antiquis moribus vsque pius.
 Principibus placuisse viris se maxima laus est.
 Regibus hic chorus, Caesaribusque fuit.
 Inuisconsulti fulgent in imagine multi,
 Quos olim terris Longa propago dedit.
 Hic Sempronida h Romani lumina iuris,
 Vnde

- g Mattheus Longus vir clarissimus con-
 liarius Caroli V. Imperatoris, deinde
 Cardinalis S. R. E. Archiepisc. Saltz-
 burgensis, Obijt ann. 1540. Aldus Ma-
 nuntius in dedicatione Vranie Pontani.
 Ciaconus. Ricardus. Bartholin. eius
 vicerarum scripsit. Culpinian.
 h Sempronius Longus Sophus ob iuris
 peritiam appellatus I. C. ann. Mundi
 3750. V. C. 449. ante Chr. 303. C. Sig-
 de nom. Rom. Pompon. de orig. iuris.

Vnde sibi titulum promeruere sophi.
 Hic est Sulpicius i Graijs qui primus ab oris
 In patriam leges, et ceteraque iura tulit. (leucus
 Quae draco, quaeq; Solon iulerat, qua iura Ze-
 Sub Ioue qua Minos, qua Themis ante Ioue.
 Quas dominas quodam populis Proserpinaleges,
 Quasq; Astrea prius, quasq; Minerua dedit.
 Ne vis regnaret, ne fortior omnia posset,
 Vt colerent gentes tradita sacra sibi.
 Longus ab externo leges quas attulit orbe.
 Bissenis vrbis tradidit in tabulis.
 Alter idem nactus gentis cum sanguine nomen
 Sulpicius K Latij gloria magna fore
 Inter consultos iuris, legumque peritos
 Obtinuit primum Martis in vrbe locum.
 Ius civile libris descripsit pene ducentis,
 Quorum nuc tantum fragmenta pauca manet.
 Cassius i hunc merito consul successit honore,
 Qui multis scripsit iura voluminibus.
 Qua Labolenus amans in pauca redegit, auara
 Lon-

- i Seruius Sulpicius Longus legatus S. P.
 Q. R. Legum quarendarum causa cum
 A. Manlio Long. gent. ann. mundi
 3601. Vrb. Cond. 300. ante Christum
 452. T. Liuius, Dionys. Halicarn.
 k Seruius Sulpicius L. G. Iuriconsultus
 orator, consul. Romae an. mundi 4003.
 V. C. 702. ante Christ. 50. Pomponius
 in Enchir. Digest. lib. 1. tit. 2.
 l C. Cassius Long. Iuriconsultus Confit-
 laris, Tacit. Pompon. Labolenus in
 digestis.

Longino nimium sed bravitare nocet.
 Iustitia, & Pacis custos Calphurnius, in Urbis
 Prefectus, fisci, causidicusque subit.
 Qui sanctas nouit leges & scita Quiritum,
 Ac consulta patrum, iuraque Pontificum.
 Adstas Alexander in gemini noua gloria iuris
 Palladia hic multos condidit arte libros:
 Iustitione tuas quibus explicat ordine leges,
 Et quas Romulei consuetuere patres.
 Iuris adest gemini interpres Antonius o ingens,
 Laurea cui Sophia sortis, Themisq; dedit.
 Quem ius pendente ciuile, sacraq; per annos.
 Bis denos Parma audiuit, & obstupuit.
 Perpetuusq; viro monumētū marmore sculpsit
 Elogijs posuit, statque porenne decus.
 Illius ingenium versasile Palladis omnes
 Complexum est artes, omnia solus erat.
 Eloquio dices, iunioris seu lege ligatis.

Con-

- m Calphurnius Long. Iurisconsultus Fi-
 fci aduocatus, cuius meminit Marcellus
 lib. 28. digest. tit. 4. leg. 3. proximē.
 n Gabriel Alexander Longus Guillelmi
 Longi S. R. E. Cardinalis gentilis,
 Iurisconsultus libros typis edidit Alb.
 Leandr. in descript. Ital. Ventur.
 o Antonius Longus Philosophiæ, Theo-
 logiæ, ac Iuris vtriusque Doctor in
 Parmensi Gymnasio institutionum Im-
 perialium primum, tum sacrorum Ca-
 nonum, deinde Iuris ciuilibus primarius
 professor anno MDC XXV. Canoni-
 catus Maioris Ecclesiæ Parm. fuit.

Condita seu proxis solueret ora modis.
 Illius haud mores cenforia regula carpat,
 Nec noli Frangi Pijo vocare suos.
 Tales Guillelmus, p Michaelq; fuere Mimerus,
 Astrea, ac Themidis lumina clara duo.
 Bartholus, & Baldus, Deciusq; his cederet,
 Diuitias iuris nā tenuere simul. (omnes
 Irreprehensa dabant populo responsa petenti,
 Innumeras lites dissoluere fori.
 Lauro cincta micat Lōgi simulacra Ioannis q
 Qui index olim Parthenopans erat.
 Diuidicandis praefectus litibus aquas
 Astrea lances iustus obique tulit.
 Et cum nominibus generosior esset auitis,
 Ornauit morum nobilitate genus.
 Huic sociata thoro Laurentia Longa Beatis
 Nunc immista choris, pignora chara tulit.
 Famina par illis, quas aurea protulit atas.
 Quas tenet Emppyrei regia summa poli.
 Huic Natura dedit leges a sanguine ductas,
 Ne pesset me ior iudicis esse metu.
 Grua viro vixit, cui fecit gratia nomen,
 Callicolum Regi sed mage grata fuit.
 Et quoniam similes nascuntur ab arboris fructus
 Et proprijs similit fontibus vnda fluit.

Hinc

- p Guillelmus & Michael Longi Iuriscon-
 sulti clarissimi Bacchius, & Roscius in
 descript. Regni Neap. A. Caracciol.
 q Ioannes Longus Iurisconsultus Reg.
 Cancellariæ praefectus, & consiliarius
 ann. 1600. Zach. Bouer. Afflicus in
 decur. penul. Turicell. Hist. Laur. A. Brou.

Hinc sua progenies similis genitoribus ipsis
 Iustitia magni, ac pietate fuit.
 Dives auis, opibusque potens. Et munere diuitū
 Astrea ac Themidi, fulget Anellus & honor.
 Hic gemina iuris praecipuus tempora Lauro.
 Campanus iudex regia iura dedit.
 Nullus eo melior, nullus seruantior aequi,
 Iudiciumque ferens Cassius alter erat.
 Hunc Rex Austrades summo dilexit amore.
 Parthenopeque suas iussit obire vices.
 Huic similem natum magno decorauit honore
 Iosephum, hic patriae Regulus estque suae.
 Quem praefata si sum iactas Cosentia ciuem
 Patritium prisca nobilitate virum.
 Hunc dum quisque suo donarent munere Diuis
 Iuno potens opibus, mense Minerva sagax.
 Mars animo, Phoebus Musa, Venus aurea for-
 Iuppiter hunc similem maluit esse sibi. (ma
 Nec Iouis huic quisquam neget esse potētis alimū,
 Et meliora pia iura fouere manu.
 Hoc vexillifero ciues letantur Atella.
 Pro foribus Longa signa tenentque domus.
 In fontes illi gladij concessa potestas.

Qualis

- † Anellus Longus iurisperitus V. C. &
 Iudex Ciuiliū, ac criminalium cau-
 farum. Polyhistor Anonymus M. S.
 † Iosephus Longus A. F. Marchio oppidi
 S. Iuliani, & Sepini Dominus Vexilli-
 fer Atellae vulgō Catapano Regio Con-
 falloniero d Auersa hodie viuit, filium-
 que habet Marchionem virtutibus, ac
 moribus eximie ornatum.

Qualis sub magnis regibus esse solet.
 Sod breuis in Longi cogor nunc laudibus esse.
 Quas tu max plebulo liberiore canes.
 Nunc reliqua Heroum supera virtutis in aula
 Qua vidit Liur, me simulacra vocant.
 Hinc Bernardini i fulgent insignia, Narbo.
 Et Nicae ducom quem venerata suum.
 Quem Caesar magno decorauit honore, deditque
 Aula Aquila Lōgæ stigmata ferre domus.
 Iure subalpini hic presuit urbibus heros
 Et pater, & pretor candida iura dedit.
 Gallorum pro Rege nepos Baptista u securus
 Imperio rexii Cremaniola tuas.
 Chersidum iudex equali pondere libram,
 Astreae gladium sustinuitque diu.
 Illo quaeque fuit iustissima iudice causa.
 Iustaque vel nullo causa tuente stetit.
 Cui sibi de superis gratia credita, gaxiis x
 Pau-

- † Bernardinus Longus I. C. Praefes Nicæ
 Narbonensis Galliae, cui Carolus V.
 Imperator gentilitiū insigne auxit, ac
 confirmauit an. Sal. 1535. III. kal. Iu-
 lii Hiit. M. S. Polyhist. Anonymus.
 † Ioan. Bapusta Long. I. C. Cremaniole
 praetor an. 1571. vique ad an. 1577. Et
 Cherij Oppidi an. 1588.
 † Philibertus Longus patritius Philoso-
 phiæ, & artium doctor, vir Clarissimus
 authoris amicus viuit cum filijs F. An-
 tonio, A. Hyacintho, & M. Benedicto.
 hic de re medica, & de varijs morborū
 generibus libros perutes conseripit.

Pauperibus proprias distri-
 buebat opes.
 Inde subalpini Chiron Philibertus Achillis
 Natus Ponia floruit arte senex,
 Doctus Aristotelis, magnique Platonis alünus,
 Ac Seneca nulli cedit in arte sopho.
 Ingenio felix mores hic diligit equos,
 Atque fidem sancta cum pietate colit.
 Cassius v huic cedat, medica Podalyrius arte,
 Cui pater inuenitum cessit Apollo suum.
 Quod Caus docuitque senex, Abderaq; suasis,
 Nonit, & in libris tradidit iste suis. (bis)
 Omnibus adseruisti curas, & pharmaca mor-
 sine caput doleat, membrane cuncta simul.
 Vel si ceruices, durataque colla rigeant.
 Si latus immoriturum vexet acuta lues.
 Sine lion tumido circumliget ilia vinclo,
 Seu splenis pateat membra per ipsa rigor.
 Seu dolor insanus subito furat incitus ictu,
 Quem medici telum iure vocare solent.
 Languida si duro tumeant precordia morbo,
 Si nimius plene corpore sanguis eat.
 Si colus inuisum pestis genus intima carpat
 Viscera, si tabes ima per ossa fluat.
 Seu sanguis nimius puri commistus atroci
 Aestu, & papulis turgent alta cutis.
 Sive calor nimius languentes torreat artus
 Qui à doctis ignis dicitur esse sacer.
 Si stomachus nondum concoctas euomat escas,
 Si

y Cassius Long. Philosophus, & Medicus
 sapientissimus sub primis Cæsaribus,
 quem se vidisse testatur Cornelius Cel-
 sus lib. I. de re medica pag. 17. & lib. 5.

Ludovicus Longus Mathematicus professor

Si Iecoris fibras hauriat ipse color.
 Torrida si calida depascant corpora febres,
 Agraue si quatit pectora ruffis atrox. (las
 Nec minus, ac scripsit, morbis adhibere medel
 Nouit, temporibus pharmaca ferre suis;
 Non licro, ast sola motus charitate medetur,
 Diuitijs nec eget nobilitate potens.
 Iure subalpinis ergo regnator in oris
 Credidit huic curam corporis ipse sui.
 Allobrogū Mauors uictoricibus inclitus armis,
 Et suetus belli fulmina ferre manu.
 In manib. Philiberte tuis, patriaque supremā
 Longeius Princeps clausit in urbe diem.
 Quādo Bimoraē uror heu Germanicus urbē
 Inuast, capit, diripitque domos. x
 Dein geminus supero fulget Ludouicus olympo,
 Hic Perusina olim doctor in urbe fuit.
 Vrania studijs multos instruxit alumnos,
 Docti Mathematicis scripta deditque typis.
 Iure Syracusijs qua credas annula chartis,
 Aut his qua Samius, uel Megarensis habet.
 Ille subalpina Montis Regalis in urbe.

I

Orna-

- z Lud. Long. I. C. & Sacerdos Canon. ac
 Poenit. cui statua cum elogio erecta
 est in Templo S. Donati Monte Regali.
 x Carolus Emanuel Dux Sabaudiaē bellica
 gloria maxime insignis Philiberto
 Longo patriuo Sauiilian. Architecti sui
 curam commisit, & tandem Sauiiliani
 apud ipsum fatis cessit anno sal. 1630.
 z Ludouicus Longus Philoſophiaē, &
 & Mathematicarum artium professor
 in Perusino Gymnasio anno 1610.

Ornatus 1 gemini iuris honore senex.
 Donati sacra in iustis prouentibus adem,
 Donauit, sacris instituitque choris.
 Illius & templum summa pietate refecit.
 Quom calices fractos restituisse ferunt.
 Fraeta ligauit homo, quæ nullus frugerat ictus,
 Scilicet integritas intacta cuncta facit.
 Virtutum gradibus super astra Georgius iuit,
 Perpetuum studijs promeruitque decus.
 Sive panegyricos uellet componere libros,
 In Panathenæicis hic numerandus erat.
 Sen mallet fictos eausarum euoluere nodos.
 Ancipitem palmam Quinctilianus habet.
 Abdita de veterum scripsit mysteria signis,
 Quis signaretur litera prisca notis.
 Annulus ut varia distinctus imagine gemma,
 Qualis sigilli forma figura foret,
 Hunc non sola Themis, non sola Sophia beauit,
 Sola nec Aonijs Pallas amica chori.
 Sed magis hūc pietas superis gratissima Diuis
 Et uera ornauit cum 3 pietate fides.
 Tradidit historicis Paganus gesta papyris,

Quem

- 2 Georgius Longus Theolog. ac I.C. scripsit de annulis Signatorij antiquorum librum editum an. 1615. & gesta Diui.
- 3 Pagani Martyris, qui pro fide orthodoxa necem passus est. an. 1277. die 5. Stephani Protomartyris. Ferdinand. Castil. in Hist. S. Dominici p. 1. lib. 1. f. 122. & lib. 3. cap. 44. Lean. Alb. Ven. Ser. Raz. Olgiatus, Anonymus Polihyft. & alij.

Quem natum Longa gente fuisse ferunt.
 Is cum diuitias, ac festum sperneret heros,
 Thesauri cupidus namque potennis erat,
 Est imitatus eum, cuius uetat edere nomen
 Iuzerclusa sui lege Thalia metri.
 Ac sanctum retulit Domini de nomine nomen
 Scit reliquum fului ripa propinqua Tagi.
 Scit Calaroga uiri genitrix, scit Betica nutrix,
 Et Gusmaniae clara propago domus.
 Paganum iuuenem sacro decorauit amictu,
 Et Domini in uincam transtulit ille sui.
 Viderunt sacrata pij delubra colentem
 Longum, Diuinis saepe & adesse choris.
 Quotidie Cereris ninca sub imagine Numen
 Sumere tum lachymis sepe rigare genas.
 Illius accensum diuino pectus amore.
 Fundebat Cælo corde flagrante faces.
 Sed uera fidei Censor dum munus obiret
 Iustitia summa, ac religione suum.
 Hæreticis tantum, Farijsque inuisus Auerni,
 Quantum Cælicolum Regis amicus, erat.
 In crucis effigiem iunctis ad pectora palmis,
 Dum pius ardentem fundit ad astra preces,
 Ecce hasta, ac gladijs fidei confixus ab hoste
 Ante aram Christi uictima sacra, cadit.
 Spiritus astra super palma decoratus honore.
 Martyrij Lauro tempora cinctus abis.
 Vulnera postque dies septem stillare recentis,
 Ac si tunc furent, sanguine uisa uiri.
 Huius reliquias Comum ueneratur in ade,
 Petrus ubi Martyr conditus ipse fuit.
 Cui similis Paganus erat, parq; additus astris
 Fulget in Empyret. stella cornuta polo.

I 2 Hic

Hic multis diuina libris mysteria scripsit,
 Et diuum laudes, dogmata sacra fide.
 Alta Stagyria docuit qui sensa magistri,
 Bernardinus adest laurea sorta tenens.
 Huius fama polo plaudens se sustulit alis,
 Cadere quas cani salte nequit vncia senis.
 Romulea Longus Franciscæ condidit adem,
 Vir pius insigni nobilitate & Dea.
 Vestales qua nempe nouas melioribus, essent
 Quam sacra Vesta, moribus instituit.
 Hunc Heliconiadum sequitur lux ve ra sororū
 Andreas, Pindi nempe canorus olor,
 Conscia cui Cæli mens omnes calluit artes,
 Ethereas motus nouit, & astra poli.
 Et circumfusam terrestribus Amphitriten,
 Terrarum varias nouit in orbe plagas.
 Dicendi torrens huic copia ab ore fluebat,
 Eloquent ut nulli cedere arte viro.
 Hic Musis Martinus 6 adest dilectus Hetruscis
 Cui Phæbus mentē Pallas & alma dedit.
 Nouit Apollinei quicquid cocinere poeta,
 Cyrrheoque boni quicquid ab amno fluit.
 Narrat, agit, palpat, mordetq; Poeta canendo,
 Hinc

-
- 4 Bernardinus Longus Philolophus Peri-
 patetic. qui in Aristotelis opera Com-
 mentaria edidit, & alia Opera.
 5 Andreas Longus I. C. Philolophus po-
 litorum litterarum peritissimus multa
 scripta reliquit. Bacch. & Roicius in
 descript. Neapolitani Regni.
 6 Martinus Longus V. C. poeta insignis
 Carmina Hetr. typis edidit.

B. Hieronymus Emilianus Cong. Som. Fund
 Auxerat, ut Christus, Cerealia dona, d'apesque,
 Mox dedit, ut Moyses, Amilianus, aquam.
 Laur. Longus Sculp. 1777

IO. BAPTISTA LONGVS I. C. PROT. APOST. VIC. MED.
 Amilij Baptistae patris miracula scribit.
 Pro Sancto Sanctus nempe laborat homo
 Laurentius Longus Sculp.

Hic Epos, hic Drama est, hic chorus, atq; loci.
 Sunt elegis lachrymae, numeris sunt gaudia, for-
 Carmine tot Longus Proteos instar in it (mas
 Scriba subit Latia. Baptista amplissimus aula,
 Cui lauro cinxit tempora sacra Themis.
 Huic pia cura fuit mores inquirere diuum,
 Æmylij & scriptis tradere gesta patris.
 Quanta Somaschensis miracula fecerit oris,
 Seruerit quanta vir pietate Deo,
 Auxerit ut panem diuinitus, utque perennem
 Ceu Moyses fontem iussit ire petra.
 Hauserit ut liquidas rigidis e cantibus undas,
 Miserit oratus ceu, petra, Christus aquas
 Ut plures grauibus morbis Hieronimus egros
 Sanarit, Furias depuleritque truces, 7
 Reddiditque aures surdis, & lumina cecis,
 Atque Autumnales tempore ueris opes.
 Utque ad vitales puerum uouocauit auras,
 Cum se alium patrem nouit habere puer.
 Vt, qui non poterat lingua distinguere voces
 Æmilianus ei soluerit ora pater.
 Utq; alimenta suis, elementaq; nutibus heros.

I 3 Na

7 Ioan. Baptista Longus Theologus, ac
 I. C. Proto notarius Apostolicus Vica-
 rius Mediolanensis Antistitis quæstor
 miraculorum. B. Hieronymi Æmyli-
 ani C. R. C. Somaschæ fundatoris ann.
 sal. 1620. Codex processus M. S. pro
 apotheosi eiusdem B. P. Æmyliani. Au-
 gustinus Turtura A; Stella. Constanti-
 nus Roscius Episcopus Vegle ex Cler.
 Reg. Somasch. in Vita B. Hieronymi.

Naturam fidei subdiditque sua .
 Vt grallas sacra suspendant illius urne .
 Emilij gressum quos docuere pedes .
 Vt sanatus hydrops fuerit vitalibus undis ,
 Quas petra pro lacrymis reddidit icta fide .
 Vnus virutes vt sancta clausit omnes
 Mente sodalitiij gloria prima tui .
 Talia voluebat , lacrymis , & saepe rigabat
 Pectora diuino Longus amore flagrans .
 Norat enim sanctum pro sancto ferre labores
 Esse , vel eximia religionis opus .
 Nec doctrina minor pietati iuncta 8 Ioannis
 (Nomen & Omen ei gratia fecit) erat ,
 Sacra Somascheni patris qui signa secutus
 Hostibus indixit bella cruenta tribus .
 Mortales contempsit opes , Erebiq; furentis
 Insidias vicijs , Carnis & illecebras .
 Dum sacer Orator templis diuina tonabat ,
 Verba coruscantis fulguris instar erat .
 Pectora mollibat sparsis Metana capillis ,
 Inque salutiferas corda liquabat aquas .
 Igneo sic ore tonans cognominis heros
 Fundebat sacros Longus 9 ab ore sonos .
 Qui de diuinis non pauca volumina rebus
 Mandauit graphicis non peritura typis .
 Aurea de pleno fundentem pectore verba
 Mirati hunc iuuenes , obstupere senes .

Lin-

- 8 Ioannes Longus Theologus , & Con-
 cionator ex Congreg. C. R. Somasch.
 9 Ioan. Long. Canon. Theol. ac Concion.
 eloquentissimus , ac consultor Sanctæ
 Inquis. Cõcionum volum. typis edidit.

Lingere quos culpas virtutis amore coegit .
 Atque iugum Christi ferre timore Stygis .
 Tales Assisij patris Franciscus alumnus
 Diuinum voces ore tonante dabat .
 Inchyta Cæropij cui cessit gratia 10 mellis ,
 Cuique arcana poli pandit amica Themis .
 Nec minus hunc cathedra , quæ palpita sacra
 Audiuere Dei dogmata sacra viri . (docētē
 Hic Bonauenturam Doctori reddidit Aquini
 Persimilem , methodo iunxit utrique pari .
 Forte per æthereæ stellatæ palatia sedis ,
 Diua ferebatur , quam comitatur Honor .
 Heroum præclara magis , memorandaq; gesta ,
 Et tractata viris arma , librosque legit .
 Illustrem rerum seriem videt omne per auum ,
 Et belli , & Pacis muneræ Diua probat .
 Græca recensenti , Romanaq; facta superbis
 Occurrit spolijs inclyta Longa domus .
 Ingenio dextraque potens , quæ Romula laurus ,
 Et Veneta Argiio in puluere palma beat .
 Dardaniæ monumenta domus illustria Virtus
 Aspicies comiti talia dicta dabat .
 O quantis est Longa domus decorata trophæis ,
 Quantis maiorum fulget imaginibus .
 Per fasces numerauit auos , semperque virentis
 Heroum soboles nobilitate viget .
 Continuum simili seruantia lege tenorem
 Maiestate pari fata sequuntur auos . (dor
 Nā Lōgos , quos Martis amor , quos bellicus ar-

I 4 Red-

- 10 Franciscus Longus Theologus , ac
 Concionator , ex ordine Fratrum Mi-
 norum Capuc. multa typis edidit.

Reddidit illustres quis numerare queat,
 Quis tacito numerat labentia sidera Cælo,
 Et nemorum virides, quas ciet aura, comas,
 Quid referam gentile decus, perq; Italia regna
 Diffusam Latio sanguine progeniem?
 Quid profligato cedentes ere cæteruas,
 Atque mari, ac terris proelia gesta canam?
 Quid capeas arces, vrbes, populosq; subactos
 Quid referam suspensa iugo tormenta trabali,
 Scabraq; barbarica tela cruore manus.
 Armaq; & infixis horrentia scuta sagittis,
 Dempagno post captas hostica rostra rates,
 Belligeris vrvas prisca tribuere coronas,
 Namque triumphanti laurea ferta dabant.
 Scandenti vallum primo surrisa dabantur,
 Seruanti ciuem quorens amica Ioui.
 Graminea obsessam tutantis ab hostibus urbē,
 Vt rostrata ratem præcipientis erat.
 Has omnes Longi proceres meruere coronas,
 His maior etiam ferta tulere comis,
 & plures, quos Pacis amor, cultusq; Deorum,
 Religio, & pietas vexit ad astra, viri.
 Nec minus ac Martis, coluerūt Palladis artes,
 Phœba insignes arte fuere alij.
 Natura secreta alij, causasq; latentes
 Seruati nomen promeruere solum.
 Orarunt alij causas, calique meatus
 Scripserunt radijs, astraque cuncta poli.
 Vranie æthereos alios duxitq; per orbis,
 Errantumque dedit nosse, polique cines.
 Qua geminus Cælum vertigine torqueat axis,
 Quis, quibus & circū viribus astra roset.

An

An labor vnius cunctorum corpora verset,
 An quodcumque suus mobile motor agat.
 An solido sint fixa polo, velut asserere nodi
 Astra, vel an pisces, anuo imitentur aues.
 An taciti influxus mundi commercia seruent,
 An superum motus inferiora trahant.
 Concilient ima vires an sidera terre,
 Sol an inæquali diuidat orbe diem.
 Signifer ut Phœbi flectat super athera cursum,
 Vt terra obiectis Luna laboret equis.
 Cynthia quid nobis mutato præparet ore,
 Quid Venus & volucris qui pede carpit iter.
 Quid Iouis, & Phœbi, quid Martis sidera post
 Tardigradog; sedēs falcifer orbe senex. sint.
 Vnde vapor medio cœrescat in aere, ut auctus
 Cogat, & in pluuia exprimat Eurus aquas.
 Vnde polus nymbis immugiat, unde coactus
 Æther, & stridens fulmen ab axe ruat.
 Urgeat ut Phæbe reflui maris aquora cornu,
 Alternis estus ut reuocentur aquis.
 Vnde paludosi secunda licentia Nili,
 Cur vada decrescant, qua tumuere prius.
 Quis trepidas vrbes quatit fragor, unde tre-
 sub pedib; tellus, unde procella furat. misceat
 Quid Boreas, Austeraq; ferat, quos Pleias imbres
 Portendat, regnis quidq; Cometa minax,
 Non cello veniens Ales Tegeatica axe
 Interpres diuim dicere plura queat.
 Nec qua per superos Iunonis nuncia campos
 Arcu distinguit versicolore polum.
 Hic placet arcanos adytus aperire Lycæi
 Et rerum causas, nosse, vicesq; simul.

I 5

Vnde

Vnde tot in lucem forma, tot semina rerum
 Excurgant, omnis qua sit origo boni.
 Omnis ut in species rerum defluxerit ordo,
 Existere iactis ut sine feminibus.
 Alta Stagivita norunt hi scita magistri,
 Hi Seneca mores, sensa Platonis amant,
 Legitimi studioque boni, rectique requirunt,
 Ut medio virtus gaudeat esse loco.
 Officijs humana quibus bene vita regatur,
 Et qua sit terris vita beata docent,
 His florent studijs Graia, Latiaque Minerva,
 His placet Isacidum voluere scripta patrū.
 Et puras haurire undas Iordanis ab amne,
 Atq; Aganippao fonte leuare sitim,
 Ille docet numeros, & vocem legibus aptat,
 Hic plectro dulces dat modulante sonos.
 Ille sacris tantum de rebus disserit, ille
 Eterni gaudet facta referre Dei.
 Quis Deus, & quantus, qui nullo fine, locoque
 Conclusus complet numine iuncta suo.
 Omnia ut aspiciat, sit ne omni tempore praesto
 Omnibus, & qua nos prouidus auctet ope.
 Quis bene promeritis capitur, qua leditur in
 Qua myrtes iustis qua rata poena malis, (re,
 Sit quando ventura dies, qua concidat orbis
 Fractus, & in cineres terra soluta ruat.
 Ut tellus, caelumque nouū sit in orbe futurum,
 Ut Deus ardentis absumperit ista foco.
 Sollicitine volent manes algore, fameque;
 Pressus, ut abruptis faucibus Orcus hiet.
 Tartareus scelerumque reos ibi torreat ignis,
 Cur classis aeterno stent adamante fores.
 Qua ad superū sedes pateat via, quoue beatos
 Felici

elici amplocum natriat alma Quies,
 quirinali lituo, cinctuque Gabino
 insignis Consul, ille Tribunus erat,
 foris fert ille manu gestamina virgam,
 Idilemque vehit sella curulis eum.
 triumphali scandit Capitolia curru,
 & clarus gestis hic foris, ille domi.
 rantū gens Longa viros virtutibus auctos,
 st heroinas protulit hisce pares,
 iciam 9 genuit, qua castior vlla reporta
 on est, qua Veneri poneret effigiem.
 pudicitie cunctis nam praeclit illam
 uade Sibylinos consuluitque libros. 10
 cia est memoranda fides, qua matre relicta
 e patria, exitium sponte secuta viri est,
 riptum Siculus illum comitatur ad oras,
 uas grata Alphao par Arethusa rigat.
 les inter Sempronia virgo sorores
 minet insigni laude pudicitiae. (forma
 medesta, grauis genus incluzia, pulcraque
 onsidia est cunctis accumulata bonis.
 igera uxoris virtus eum contigit omnis II
 I 6 Mori-

ulpicia Long. patricia Romana Q. Ful-
 ci Flacci vxor a centum Matronis ele-
 tis ex omnibus, omnium castissima
 castissima fuit. Plin. lib. 7. cap. 35.
 Hortensius Landus in Catal. Sulpicia
 onga Lentulum virum suum a triui-
 proscriptum proscuta est famulari
 ste matre inuita. Appian. lib. 4. Valer.
 Domitia Long. Augusta Domitiani
 nperatoris vxor. ann. Mundi 4136.

Vnde tot in lucem formæ, tot semina rerum
 Exurgant, omnis qua sit origo boni.
 Omnis ut in species rerum defluxerit ordo,
 Exiturus iactis ut sine seminibus.
 Alta Stragivita norunt hi scita magistri,
 Hi Seneca mores, sensa Platonis amant,
 Legitimi studioque boni, rectique requirunt
 Vt medio virtus gaudeat esse loco.
 Officijs humana quibus bene vita regatur,
 Et qua sit terris vita beata docent,
 Hi florent studijs Graia. Latiaque Mineræ
 His placet Isacidum voluere scripta pati
 Et puras haurire undas Iordanis ab amne
 Arg. Aganippæo fonte leuare sitim,
 Ille docet numeros, & vocem legibus aptat
 Hic plectro dulces dat modulante sonos.
 Ille sacris tantum de rebus disserit, ille
 Eterni gaudet facta referre Dei.
 Quis Deus, & quantus, qui nullo sine, loco
 Conclusus complet numine iuncta suo.
 Omnia ut aspiciat, sit ne omni tempore pr
 Omnibus, & qua nos prouidus auctet op
 Quis bene promeritis capitur, qua ledit
 Que merces iustis qua rata pœna malis,
 Sit quando ventura dies qua concidat orbi
 Fractus, & in cineres terra soluta ruat
 Vt tellus, cœlumque nouit sit in orbe futura
 Ve Deus ardenti absumpserit ista foco.
 Sollicitine volent manes algore, fameque
 Pressus, ut abruptis faucibus Orcus hiet
 Tartareus scelerumne reos ibi torrent ign
 Cur clausa æterno stent adamante fores
 Quas ad superit sedes pateat via, quoue bea
 Felici

Felici amplecti nutrit alma Quies.
 Ille quirinalli lituo, cinctuque Gabino
 Insignis Consul, illo Tribunus erat.
 Censoris fert ille manu gestamina virgam.
 Edilomque vehit sella curulis eum.
 Ille triumphali scandit Capitolia curru,
 Est clarus gestis hic foris, ille domi.
 Nec tantis gens Longa viros virtutibus auctos
 Ast heroinas protulit hisce pares,
 Sulpiciam 9 genuit, qua castior vlla reportæ
 Non est, qua Veneri poneret effigiem.
 Roma pudicitie cunctis nam pratulit illam
 Laude Sibylino consuluitque libros. 10
 Sulpicia est memoranda fides, qua matra relicta
 Ac patria, exilium sponte secuta viri est.
 Proscriptum Siculas illum comitatur ad oras,
 Quas grata Alphæo par Arethusa rigat.
 Vestales inter Sempronia virgo sorores
 Eminent insigni laude pudicitia. (forma
 Lata, modesta, grauis, genus incluta, pulcraque
 Confidia est cunctis accumulata bonis.
 Morigera uxoris virtus cui contigit omnis 11
 I 6 Mori-

- 9 Sulpicia Long. patricia Romana Q. Ful-
 uij Flacci vxor a centum Matronis ele-
 ctis ex omnibus, omnium castissima
 existimata fuit. Plin. lib. 7. cap. 35.
 10 Hortensius Landus in Catal. Sulpitia
 Longa Lentulum virum suum a triuui-
 ris proscriptum prolecuta est famulari
 veste matre inuita. Appian. lib. 4. Valer.
 11 Domitia Long. Augusta Domitiani
 Imperatoris vxor. ann. Mundi 4136.

Moribus austeras equiparavit anus .
 Domitiam video vere pietatis amantem .
 Vxorem Caesar Domitiane tuam .
 Vxor inhumani , saevique aversa mariti
 Moribus , esse potest non nisi iusta , proba ,
 Quos vir persequitur , Latissq; expellit ab oris .
 Doctrina claros protegit ista viros .
 Iosepho Isacidum scribenti bella suorum
 Pradia servavit , subsidiumque tulit
 Hanc merito Dominā magni dixerunt Quirites ,
 Plauserunt Dominā lara theatra sua .
 Libertatis amans , seuque tyrannidis ultrix
 Sustulit immanem , sacrilegumque virum
 Vna potest mundo tantam subducere pestem ,
 Soluere te caluo Roma Nerone valet
 Hic modo vitiferum vetuit frondere Lyceum ,
 Vitibus abscissis Liber abitque procul .
 Impius humano se postquam sanguine Caesar .
 Proluit , ista sicut pocula , vincta fugit
 Hanc ergo innocui sitibundum Longa cruoris ,
 Mergere mox coepit sanguine labra suo .
 Fortior adest Longa nepotis Domitilla 12 tyrāni
 Pro Christo spreuit tela , trucesque minas
 Immeritos saui vicique satellitis ignes ,
 Ignis enim diuis in pectore maior erat .
 A Clemente sacro velamine tecta beatos
 Calicolum meruit virgo subire choros . 13

11-

- 12 S. Flavia Domitilla Domitiae Longae
 Imperatricis Augustae, & Domitiani Imperatoris
 nepotis virgo, & Martyr die 12. Maij an. Christi 116. Martyrol. Rom.
 13 S. Sulpitius Long. gent. Martyr cum S.
 Seruiliano. anno Chr. 118. die 20. p.

LP
S. Suspius Mart. Long. gent. S. Fian. Domitilla, V. et M.
Pe chiste iugerat flammaz Domitilla, necompita,
Peritor huius amor pectus et ignis habet,
Hac ducet Suspius palmam, sed Martyr, tumque
Femina, quem vocum, perdidit ista vend.
ex. ioler. L. ubi Longi p. 204.

S. Cassius Martyr Long. gent. Dux Militum.
an. 297 die 2 Octobr.
Amatus cypro fides, galeaque salutis
Dux uicta palmam Cassius hodie refert

Illius exemplum diuinæq; dicta secutus
 Sulpicius, Christi nomine mira facit.
 Postponit vitam fidei, quam sanguine fuso,
 Oblulit aeterno, victima sacra, Deo.
 Martyrij consors illi Seruilius, æquam
 Pro Christo palmam victor ab hoste refert.
 Non animus seruilis ei, sed regia mens est,
 Omnia pro Christo qui superare potest.
 Cassius 14 ad Rhenū pro Christi nomine vitæ
 Sponte dedit salua cum Gereone fide,
 Atramento alij sua describere trophæa,
 Hi sua monstrarunt sanguine scripta suo.
 Nititur incassum rabies infida tyranni
 Vanitatem comitum dissociare fidem.
 Quo magis hostilis furit impia flamma furoris,
 Surgit eo, ac vincit fortior alma Fides.
 Christicolæ duxere ambo sub Casare turmas,
 Pro Christo palmas hinc retulere simul.
 Cum Victorino victor sic Cassius 15 alter
 Pro cultu veri numinis ense cadit.
 Emyrei que simul scandit Capitolia Olympi
 Atque triumphator calicæ ferta tenet.

Præ-

- f S. Seruilianus, & Seruilius Martyres ex
 gente Longum cognomen habente.
 Senec. de ira, & numis. apud Adul. Occ.
- 14 S. Cassius Martyr militum præfectus
 cum S. Victore, Gereone, ann. Sal. 297.
 Maximini Imperatoris. 14. S. Surius die
 secundo Octobris. S. Eucher. Oros.
- 15 S. Cassius Martyr cum SS. Victorino, &
 Maximo, die 15. Maij Martyrol. Rom.
 Gregor. Turon. Hist. Franc. lib. 1. c. 33.
 Molan. ad Vsuar. Vet. Mart. Bar. in Ann.

Prævia fax fidei, quæ sola sidera adimus,
Illis in tenebris pandit ad æstra viam.
Hinc alij sancta pro Religionis honore
Fuderunt vitas, quos domus ista tulit,
Calicæ fulgentes decorarunt atria gemma,
Ætheriæ scæpro saxa polita fabri.
Hinc Sempronius 16 ferro, flâmisq; perempti
Pro Christo seivam sustinuerunt necem.
Hinc comes Eusebij Løginus 17 tempora lauro,
Et palmâ decoratus acerba nimis,
Cum Firmo Longinus 18 adest, quo firmior alter
In sancta nemo perstitit ante fide.
Militia humana frustra spoliatur honore,
Militia adscripsit quos Deus ipse sua.
Diversis separare locis valet hosce Tyrannus,
Hos nequit à vera sed separare fide,
Hæc fuit insignis capiendæ causa corona,
Gloria Martyrij qua decorata nitet.

Cum

-
- 16 S. Sempronius Martyr. anno Christi
 259. Valeriano, & Galliæno Consul. Im-
 perat. VIII. kalend. Septembris. Ba-
 ron. in Annal. & multi alij citati.
 S. Sempron. L. Martyr præles Apuliæ,
 sub Iuliano Apostata ferra sectus fuit.
 B. Philippus Longus Patritius Venetus
 Martyr à Turcis ferra sectus fuit.
- 17 S. Longinus Martyr sub Diocletiano
 Imperat. die 24. Aprilis Martyrolog.
 Roman. Græci in Menologio, Baron.
- 18 S. Longinus Martyr, cum S. Firmo, &
 alijs sub Maximiano Imperat. die 24.
 Iunii. Martyrolog. Roman. Menolog.
 Græcum fufius, & multi alij.

S. SEMPRONIVS MARTYR LONG gent.
 Praes. Agulicę sub Iuliano
 Pro Christo tectus, nequit Sempronius astra,
 Aurea sortis, illi ferrea terra tulit.

S. SEMPRONIVS MARTYR LONG. G. an. 259
 die 23 Octobr.
 Auri instar ignis Sempronius igne probatur.
 Hinc nouus illius raptus ad astra uolat.
 Laurentij Longi Soter p. 206.

S. LONGINVS Martyr mil. an. 303 die 21 July
 Qua uincit Mundum Longinus et ex triumphat,
 Nil docet inuicta fortius esse fide.
 Laurentius Longus Soter. p. 207

S. LONGINVS EPISCOP. ET MART. an. 464.
 Ter uictus Longine pui cadit Arius armis
 Quartus es an, trinum qui facis esse Deum?
 Laurent. Longus Soter. p. 207

*Cum Victore subit Longinus 19 miles Alexis,
 Felicisque comes, vincit & ipse fide.
 Hac Mundū superat, Furiis prostrernit Auerni,
 Pro te Christe mori huic gloria, vita fuit.
 Pistorisque mola tritus sit panis Olympi,
 Frumentum Domini qui fuit ante sui.
 Vidit ubi manans lac è ceruice recisa
 Pauli Longinus 20 miles, & obstupuit
 Quem fuso fuerat testatus sanguine Paulus,
 Continuo verum credidit esse Deum.
 Nec mora mortalem tanto pro numine vitam
 Fundere non dubitat, Martyriūque subit.
 Sic qui de Christi manantem pectore fixo
 Longinus 21 mistam sanguine vidit aquam,
 Corde*

-
- 19 S. Longinus Martyr miles cum SS. Vi-
 ctore, Alexandro, & Feliciano militib.
 sub Diocletiano, & Maximiano die 21.
 Iulij. Martyrol. Rom. Ado, Beda, Petr.
 in Catal. lib. 6. cap. 122. Greg. Turon.
 de glor. Martyr. l. 77. Venant. Fortu-
 nat. libro septimo. Baronius.
- 20 S. Longinus miles Martyr à S. Tito, vel
 S. Luca Baptizatus Romæ sub Nero-
 ne, die 2. Iulij. Surius in Vitis SS. Ferrar-
 rius in Catalog. SS. Italia. Petrus in
 Catalog. libro sexto, capite 41.
- 21 S. Longinus miles Martyr sub Octauio
 præfide Imperante Galba. an. salut. 70.
 Dictamund. lib. 3. Leand. Albertus, Da-
 niel Mallon. in Sacram. Synd. Petr. Nat.
 Hier. Magagnatus, Ferrarius.

Corde Deum credit, mox ore fatetur, adorat,
 Diuini guttas sanguinis inde legit,
 Hasque Bianoream collectas portat ad urbem
 Theaurum, quo nil maius in orbe manet.
 Denique diuinum Christo persoluit honorem
 Martyrij optatum consequiturque decus.
 T ale Seuerino meruit comitante trophæum
 Cassius 22 ille Comi Martyr in urbe noui.
 Et quos producto gens Cassia nomine vera
 Protulit insignes religione viros,
 Pro qua mille tulit ferientis vulnera dextra
 Expositus pueris Cassius 23 ipse suis,
 Vnde pugillares soliti percurrere ceras,
 Foderunt paruis membra sacrata stylis.
 Infantisque cutim fixere impune magisteri,
 Panamque facta magis, quo mage lenia, fuit.
 Maiorem meruitque sua virtute triumphum
 Martyr, maior ei hinc gloria semper erit.
 Prætereo lethum pro Christi nomine passos
 Castidas diuos Roma, 24 Tudorq; 25 tuos,
 Et Mauritanis memorat quem Tingis in oris 26
 Pro

- 22 S. Cassius Martyr. die 7. Aug. Mart. Ro.
 Galefinus, monumen. Ecclesiæ Medio-
 lan. Bergom. & Aquilicæ.
 23 S. Cassianus Martyr Episc. Brix. Idib.
 Aug. die 13. Mombro. to. 2. Sur. to. 4. Petr.
 in Catal. Mart. Rom. Aur. Prud. Hym. 9.
 24 S. Cassianus Martyr Rom. Kal. Decem.
 25 S. Cas. Ep. Tuderti Mart. die 13. Aug.
 sub Diocletiano Imper. M. Rom. Ferrar.
 26 S. Cas. Martyr 3. Non. Decemb. Beda,
 Viuard. Ado, Baron. in Martyr. Rom.

Pro Christo illatam sponte tulisse necem.
 Cui Augustodunū cognomine præfulse 7 gaudet,
 Presbyt eroque suo 28 Massiliense solum.
 His genus, & nomen Longorum Cassia Mater
 Gens dedit, heroas que tulit innumeros.
 Hæc Priscos, Iustos, Mansuetos, atque Sabinos
 Hæc Constantinos protulit, atque Nigras,
 Inde Seuerinos genuit, diuosque Seueros,
 Atque Verecundos, quos beat alma fides.
 Nominis hæc loco veteres cognomina ponant,
 Sæpe quibus notis gens quoque nota domus.
 Vel gentile solent tacito cognomine nomen
 Ponere, familia noscitur unde decus.
 Quamquã Romulidis cognomina nulla vetustis
 No-

- 27 S. Cassianus Episc. Augustoduni Nonis
 Augusti, Beda, Constantius, lib. 2. cap. 7.
 Greg. Turon. cap. 24. Pet. Vinc. An. Mol.
 28 D. Ioannes Cassianus Presbyter Mo-
 nachorum, & Heremitarum speculum.
 anno Salutis 430. Petrus Natalis. Co-
 gnomina pro nominibus, & nomina
 tacitis cognominibus ab antiquis scri-
 ptoribus viurpata sæpe legimus hinc
 sæpe apud Tacitum, Suetonium, Ci-
 ceronem Oppium, Cæsarem legimus
 Longinum, vel Cassium pro C. vel L.
 Cassio Longino sic Euangelista Pilatū
 dicunt pro Caio Pontio Pilato, Caiphā
 pro Iosepho Caipha. Sic in Martyrolo-
 gijs legimus S. Latinum pro Flauio La-
 tino Domitillam pro Flauia Domitilla.
 Vide Phil. Ferrarium ad diem 24. Mart.

Nomina sed tantum pura fuisse ferant.
 Nomen enim gentile loco cognominis Alba.
 Et patribus fertur Roma dedisse suis.
 Longa tamen soboles, Longa cognomen ab Alba
 Accepit, Longum cui dominata fuit.
 At tamen ut ramos ex se distingueret ortos
 Multiplices vario nomine capit uti.
 Vnaque gens visa est multas producere gentes.
 Nomine distinctas, re tamen una manet
 Quo cognomen idem vario sub nomine seruat,
 Quamuis cognomen sumpserit illa nouum.
 Post diuersa licet fuerint cognomina genti
 Vni, idem sanguis, nomen idemque fuit.
 Quod prima ductum nascentis origine ab Urbis
 Permansit Latium dum stetit imperium.
 Familias ex se vario cognomine natas
 Nominis eiusdem gens numerare soles.
 Familia cognomen erat nota, nomina gentis,
 Linquere qua vetuit Roma vetusta suos.
 Dignosci persona suo pra nomine quauis
 Consuevit passim uocibus usa tribus.
 Imperio donec sensim labente Quiritum
 Cognomen capit nominis esse loco.
 Longinum cognomen erat, quo Cassia primum
 Gens fuit usa, suum cui prius Alba dedit.

Quo

29 C. Sigonius de nomihib. Roman. Varo
 T. Probus, Panuin. P. Manutius in addi-
 tamentis ad Calep. T. Liuius d. 4. & 5.
 Sallust. L. Flor. Tacitus, Cicero, Sue-
 tonius, Oppius, Panuin. Fasti Capito-
 lini, Siculi, in quibus sola cognomina
 Consulium plerumq; posita leguntur.

Quo consanguinei gaudent, & origine eadem
 Sempronij, Attilij, Sulpicijque patres.
 Cassia sed reliquis plures gens addidit astris;
 Longinos diuos, Cassadasyque tulit.
 Ecce Crucis signa Stygias expellit Erytnes.
 Cassius 30 antistes Narnia clara tuus.
 Armigerunq; Gothi Regis non digna putantis
 Ses, Phlegæontais liberat à Furijs.
 Obuius hic Totila flammis, ferroque ruenti
 Omnia procedit, Passor oculis amans,
 Qui eadem, stragemque truci spirabat ab ore
 Alloquio mitem reddidit ille lupum,
 Suadet ut à proprijs discedat barbarus oris.
 Quas Nar sulfureis irrigat albus aquis.
 Quaque giganteis assurgit Ameria muris,
 Qua celebrat Longi praesulis Orta decus,
 Barbaricas flectit mentes, & abenea corda
 Cassius 31 emollit, Rex abit inde ferrox.
 Nā velut Eridanū qua Mincius influit Hunnū
 Placauit veniens Magnus ab urbe Leo.
 Athila Pannonius praecepti qui venerat oris
 Mox redit ad patrios non rediturus agros.
 Crudelem mulcet leni sermone tyrannum
 Cassius, atque alio versere castra facit.
 Luce Sacra Petri Quinctiles ante kalendas,
 Ante sibi dicta praesul ad astra volat.
 Quo celebranda die sint Pascatis orgia sanxit
 Cassius,

30 S. Cassius Episcop. Narniae, die 29.
 Iunij, III. Kal. Iulij, ann. salutis 543. Vi-
 gilij Papæ IV. Iustiniani Imperatoris
 XVII. S. Gregor. lib. 3. Dialog. ca-
 pite sexto. C. Baronius.

*Cassius, 32 & sacrum panis ouile Tyri.
 Hoc pastore procul fures abiere, lupique
 Auctaq; fidelisque est copia magna gregis.
 Concilij Loginus 33 adest tribus, inclutus heros
 Cæsareæ præsul magnus, honosque noua.
 Defensor fidei Cætu plaudente Niceno
 Proponit, cunctis credere qua sit opus.
 Nubila perrumpit, caloque potius amato
 Intima inaccessi lumina solis adit.
 Sola fides dux est, hac præuia pandit eunti
 Omnia, & ingenium fida magistra regit.
 Hac susserre potest diuina spicula lucis.
 Luminaque in trino fixa tenere Deo:
 Syderoam quas mens ratione feratur in arcem,
 Et domito ascendat fortiter orbe polum. (bis
 Nos docet Ammonius, 34 præsulq; Dioscorus vr
 Hermopolis, virtus in quibus omnis erat.
 Quos pius hospitio Chrysostomus excipit olim
 Byzantæ antistes religione pares.*

Nec

-
- 32 Cassius Episcopus Tyri, an. sal. 198.
 Victoris Papæ. S. Seueri Imperatoris
 4. Baronius in Annal.
 33 C. Longinus Episc. Neo Cæsareæ in
 Ponto tribus Concilij Ancyrano, Neo-
 cesariensi, ac Niceno interfuit an. Chri-
 sti 325. S. Athanasius Orat. 1. contra
 Arianos, Eusebius, lib. 10. cap. 3. & 9.
 C. Baronius ad annum 314.
 34 Ammonius Longus Abbas, Episcopus
 designatus, & Dioscorus Longus Episc.
 Hermopoleos fratres Eusebij, & Euthy-
 mij Monachorum, anno salutis 400.

B. LONGINVS EPISC. NEOCESAREÆ VIR APOSTOLICVS
 Concilij Longinus adest tribus, improbat Arij
 Dicta, fidem sanctam prælegit atque docet.
 Laurentius Longus Soter. pan.

*Nec minor Eusebii pietas, quã nomine profert,
 Euthymique ingens cum charitate fides,
 Quatuor hi fratres animalia sancta videntur,
 Que vidisse refert se pius Exechiel.*
 35 Longinus bonus ingenio, facundus & ore,
 Doctrina clarus, precipuusque fide,
 Purpureos inter proceres effulget Olympo,
 Pro Christo optatam qui subiere necem
 Vandalico sub Rege fidem tutatus, eandem
 Naturam Christi, qua est patris, esse docet
 Sic Longine 36 tuo facundia federat ore,
 Sit Deus ut verbis visus egeret tuis.
 Si labat alma fides vario collisa tyranno,
 Qua fidei fuerat causa, erat illa tui,
 Sive Deum minuit, patremque coarctat in unũ
 Arrius, est telis obrutus ille tuis.
 Cuncta potes Longine, tuis stant omnia dictis;
 Quartus es, an Trinum qui facis esse Deũ?
 Crescentes 37 sileo, Bassos, Ruffosque, Quirinas,
 Et

35 Honorio, & Arcadio Imperatoribus,
 Pallad. in Dial. Socrates, Sozomenus,
 Metaphrast. Cassiodor. Sulp. Isid. Pelus.
 Niceph. Leo. Imp. in Ora. Caspius, He-
 ribertus, Rosauu. in vius SS. PP. Orietis.
 36 S. Longinus Ep. & Mart. sub Hunneric.
 Vandalorum Rege anno 484. Bar. in An-
 nal. Greg. Turon. Marryrolog. Roman.
 37 Crescentes, Ruffi, Quirini, & cat. co-
 gnomina gentis Longorũ, quibus multi
 Diui appellati sunt, & in Martyrolog.
 Rom. scripti apud Romanos Historio-
 graphos, & in veterib. monum. legũtur.

Et Prætextatos, Luciliosque, Pios
 Ruffinos, Priscos, Camerinos, atque Secundos,
 Bassanosque, Deos, quos super astra beat.
 Quos eadem peperit Longorum Mater auorum
 38 Cognominibus diui plerumque vocati,
 Hinc cognominibus diui plerumque vocati,
 Qua gens illa domi multiplicata tulit.
 Firminos, Firmosque h tulit gens Cassia Roma,
 Hinc Firmina c venit gens Amerina tua.
 Quot firmamento rutilantia sidera fulgent,
 Lumina virtutum diua tot ista refert.
 Illius ossa tenet, cineresque fauentibus astris
 Conditæ bacchatis Vrbs Amerina iugis.
 Prasule qua Longo claram præterfluit ortans
 Tybris, qua Cassi menia Narque fluit.
 Excelsam colles illi posuere coronam

Vrbf.

- 38 S. Cassia Martyr cum S. Sabino, Maximo, & alijs, die 20. Iulij 13. kal. Aug. Beda, Vsuale. Ado. M. Rom.
 39 S. Prisca Virgo, & Martyr sub Claudio, die 18. Ianuar. ex Bebia, vel Attilia, vel Liuia Longorum gent. vt alij Sancti Prisci in Martyrologio descripti.
 b Firmum, ac Firminum gentis Cassiæ Longæ cognomina esse antiquæ lapidum inscriptiones testantur apud Amantium, Petrum Appianum. I. Gruterum.
 c S. Firmina Virgo, & Martyr Ameriæ, Patrona, die 24. Nouembris, igne, velut aurum probata Martyrij palmam obtinuit anno salutis 303. 8. kal. Decemb. Phil. Ferr. in Catal. & lib. de Virg. Rom.

Vrbsque theatrâli sede superba sedet.
 Saxa Gyganteo quondam congesta labore,
 Que procul effossi viscera montis erant.
 Erexere illi contermina menia celo.
 Thebana his cadant pergama structa Lyra.
 Sed magis quæ muri, turresque tuetur ab hoste
 Urbem, Firmina, ac diuus Olympiades,
 Illam qui proprij decorarunt sanguinis ostro,
 Et palmas oleis inseruere suis.
 Non tam Palladium Troia, aut Ancilia Romæ
 Præsidio cali dona fuisse puto.
 Quam cineres mortis domitores, ossaque diuina
 Tutela fuerint Vrbs Amerina tibi.
 Te Firmamento Firmina aquauit, Olympo
 Reddidit ipso parem Martyr Olympiades.
 Est Firmamentum Firmina micansibus astris
 Virtutum, meritis Ætra corusca suis,
 Angelus huius adest Amerini motor Olympi.
 Qui illic Angelica præsul in vrbe fuit.
 Præpositus cum Longo tibi, socijsque, Soma schæ
 Sacra quibus nomen præbuit, ipse foret.
 Mox Cephalonie pastor, clareque Zacynthi,
 Nunc Vegle ad celi pascua ducit onus.
 Firminia sic ille refert præconia, toto
 Vt firmamentum fulgeat orbe nouum.
 Nam firmamentum stellis radiantibus aptum,
 Firminam sacris phænomenisque docet.
 Sydereisque notis descripta volumina celi
 Huic

Constantinus Roscius Episcopus Veglæ
 Liburnorū insulæ ex Congr. Cler. Reg.
 Soinasbensium Panegyricum librum
 de Diua Firmina typis edidit an. 1643.

Huic confert libris, equiparatque suis.
 Phenomenis similes claudit quibus ille figurat
 Eloquij quotquot lumina Rhetor habet.
 Vt firmamentum quis dixerit esse volum n,
 Cui quot verba nitent, clara tot astra micant.
 Vt firmamenti splendor iam fuisse in umbris,
 Nunc clarum toto lumen in orbe tenet.
 Astrigerum velut alter Atlas hic sustinet orbem
 Firmiter dictis, nec trepidare sinit.
 Numinis, ac diuum dum facta annūciat orbi?
 Qui firmamentum denegat esse nouum:
 Cassia 38 Firminam sequitur generosor olim
 Imbelli sexu, faminae parque viris.
 Dumque superstitio, s' uique ministra tyranni
 Gens vibrat in sanctum barbara tela capue,
 Ma-

Longa familia Romæ, & in Romanis Co-
 lonijs hæc nomina gentilitia habuit,
 Atilios, Cassios, Sulpitios, Sempronios,
 Confidios, Mussidios, Fuluios, Lucilios,
 Manlios, Pompeios, Volsones, Serui-
 lios, Emiliios, Aurelios, Domitios, Flau-
 38 Ex Atilia Longorum gente nati sunt
 Crescentes, Crescentij, Crescentiani,
 Atiliani, Reguli, Calatini, Glabrones,
 Balbi, Serrani, Materni, Maerini, Ma-
 crobij, Philisci, qui & Flisci dicti sunt,
 Liuiani. Ex Cassia Longorum gente na-
 ti sunt Longini, Viscellini, Becellini,
 Nigri, Firmi, Firmini, Maximi, Maximini,
 Seueri, Seuerini, Prisci, Prisciani,
 Caleni, Seleuci, Verecundi, Catini,
 Cassiani, Rauille, Iusti, Chereæ, Mafneti.

Magnanimum virgo grauiora in funera postus
 Obijcit, & fidei premia sacra refert,
 Arua Palestina uernanti flore renidens
 Cassia martyrio floridiora tuo.
 Candida purpureis sternuntur lilia campis,
 Procumbunt roseo dum tua membra solo.
 Dum roseos niteo fundis de corpore riuos
 Fortis Idumeo palma resurgit humo:
 Tu quoque sydereis spectacula digna theatris
 Das Prisca 39 a seuis non lacerata feris.
 Dumque theatri caput Leo seruit auens,
 Non sauit, plantas sed cadit ante tuas.
 Mox stupidas inopina tenet reuerētia flāmas,
 Nec tua fornaces vrere membra valent.
 Vtq; tribus pueris Babylonica flama pepercit,
 Diua tibi insonti non nocet ignis atrox,
 Quamquam Martyrij sacro certamine vitam
 Absoluis, seruum fronte merente capis.
 Sic calicem bibis ipsa suum Bebianus, cruceq;
 Celestem sponsum fert imitata suum.
 Babi a Longorum quam gens sibi uēdicat ortu,

K

Qua

39 Ex Lucilia Long. gēte nati sunt Capi-
 tones, Bassi, ex Manlia Long. gente orti
 sunt Vulsones, Capitolini, Imperiosi,
 Torquati, Acidini, Attici, Nobiliores,
 Cincinnati, vulgo Riccij, Fimbriæ ex
 Sempronia Long. gente nati sunt Grac-
 chi, Atratini, Tuditani, Tucidani, Afelli,
 Blesi, Denfi, Sophi, Musæ, Lucii, Summi-
 ni, Secundi, Secundini, ex Sulpicia Long.
 gente nati sunt Camerini, Galli, Galbæ,
 Calbi, Petici, Ruffi, Ruffini, & Maximi.

Quæ diuos Priscos tollit ad astra suos,
 Nec minor in Lōgis modo flāma nepotib. arsit,
 Cordibus inque pijs non minor ignis erat.
 Quo diuinus eas accendit spiritus, ecce
 Sacra Dei miles bella 154. Philippus agit.
 Tartareasque acies vincit caelestibus armis,
 Sapius vnde tulit digna trophæa Deo.
 Nimi-um cognomen habet nomenque Philippi,
 Qui domitos Mauros expulit Hesperia.
 A furijs obfessa virum pia corda Philippus
 Soluit, & exuias victor ab hoste refert.
 A Styge subductas extollit ad æthera mentes,
 Eloquio mollit saxea corda suo.
 Vestalis catus præsul sanctissimus aris
 Virginibus Clara sacra minister agit.
 Religionis honos, Francisci fidus Achates,
 Dum supplex fundit vots, precesque Deo.
 Nuncius æthereis olli demissus ab oris
 Empyreo prunam detulit igne satam.
 Qua candente viro lustrauit labra precanti,
 Ignitaque Dei voce tonare dedit.
 Alter Isaias lustratus labra lapillo

Igni-

154 B. Philippus Longus sancti Francisci
 Sodalitatis Monacharum Sanctæ Clara
 primus præsul, ac moderator fuit,
 illi Angelus Dei candente pruna labra
 mandauit, Chronica Sancti Francisci
 tom. 1. lib. 6. c. 25. vixit anno 1223.
 Fr. Franciscus Gonzaga Episc. Mant. de
 origine Religionis Franciscanae Cata-
 logo Diuorum eiusdem religionis B.
 Philippum Longum connumerat.

B. PHILIPPVS LONGVS
 Longus, vestitus, in manibus labra Philippus,
 ignis uerbum dum tonat ore Dei,
 corda pijs flammis accendit scilicet ignem
 corde gerit cineres uestibus ore facit.

Ignifero sacros fiondit ab ore sonos.
 Nil mortale sonans diuum mysteria pandit
 Diuum ve bi praco, Deique tuba.
 Aeterni flammis animos accendit amoris,
 Ipsaque diuinis ignibus a det amans.
 Est Deus in vobis, vibrant sua fulmina flama
 Vt scelera excusso diuina imbre dolor.
 Deucalionis horrentia pectora facis
 Frangit, Et eloquij, quos mouet imbre, rigat.
 Concolor est cineri vestis, quae pectus amoris
 Aeternam diuini contegit, atque fouet.
 Corda pijs flammis accendit, ore facies.
 Corde gerit cineres vestibus, ore facies.
 Gloria foeminae posthuic 155, Laurentia sexus
 Francisci sequitur, signa beata patris.
 Accipit inde nouam caesi a numine vitam,
 Vnde inferre trucei se, ua minata necem est
 Pocula Thessalicis illi permista venenis,
 Perderet ut dominam, perfida serua dedit.
 Qua simul ac hausit lathalis nescia fraudis,
 Exuri sensit membra furente lue.

K 2

Agra

155 V. D. F. Maria Laurentia Longa Mo-
 nacharum Capucinarum institutrix Xe-
 nodochij incurabilium Neapoli Fun-
 datrix sanctimoniam, ac miraculis clara
 anno 1530. Matthias Bellintanus in Hi-
 storia Capuccinorum. F. Zacharias
 Bouerius in annalibus Capuccinorum.
 to. 1. Horatius Turfelinus in Historia
 Lauretana l. 2. c. 10. Io. Baptista Castal-
 dus in vita B. Caietani Thiençi. Io. Ba-
 pt. Episc. Acerranum. in An. Cler. Regul.

igræque decumbit nervos solvante veneno,
 Languentem Longæ pharmacæ nulla inuãt;
 Tam medicam dânarat opẽ, cui sola salatis
 Spes erat agrorum Virgo vocata salus.
 Laurentum uebitur Laurentia, virginis adem
 Inuist summa religione colit.
 Hanc è Nazareis Galilæa manibus olim
 Calcicola manibus sponte tulere suis.
 Et prope Tersactũ posuere ad Fluminis urbẽs
 Iurgia sed fratrum pacis amica fugit.
 Hinc mare per mediũ ventis librata secundis,
 Calcauit nullo remige terga freti.
 Hinc per inane volat Piceni ad litoris oram,
 Nobile cui nomen Laureæ sylua dedit.
 Ter quater auicta est, cędẽs exola nefandas.
 In media tandem constitit illa via.
 Virgineos ingressa laues Laurentia supplex
 Diuipare matri fundit ab ore preces:
 Reddat ve optatam sibi corporis alma salutẽ,
 Humani generis est ubi capta salus. †
 Annuit illa, Deumq; regat pro supplice, & agræ
 In terras subito Christus ab axe venit.
 Et cum nullus ibi mystes, qui sacra litare
 Ad votum Longæ posset, in eade foret,
 Ex templo Deus ipse sacro velatus amictu
 Aduenit, ut fama est, sacraq; dia facit.

Dum-

† F. Zaccharias Bouerius in annalib. Capuccinorum tom. 1. Horatius Tursellinus in Historia Tursetana l. 2. c. 10. Io: Baptista Castaldus in vita B. Caietani Thiepci Io: Baptista episcopus Accarum in Annalib. Cler. Regul. Teatinorũ.

Dumque paralytico repetit iam dicta iacenti,
 Surge, tuum lectum tolle, domumque pete.
 Ægra repentinam sentit per membra salutem
 Dissundi; subito sanaque surgit humo.
 Innumerasq; Deo, & Marię pro munere grates
 Reddit, ad hospitium mox pedes illa redit.
 Parthenopem cunctis mirantibus inde reuersa
 Hostibus indicit bella cruenta tribus.
 Et iam de Fastu victo, de Carne triumphat,
 Mundi ille immundus nomina vana gerit.
 Fadior hoc nulla est pestis, non vilior alga est,
 Nec dubito hunc alga dedecorare probro.
 Quantuncunq; viuet mortalis gloria culmi,
 Algarum breuis est ille putrifque viror.
 Et in arma ciet, vocat in certamina quotquot
 Huic audent Mundo dicere, Munde vale.
 Nec minus oppugnat castã Caro pfida Mentẽ,
 Audet heræ vetitam scribere serua dicam
 Hic parit exitiã multas Venus, improba Circe
 In fœdas homines vertere sucta feras.
 Tertius hostis adest nulli feritate secundus
 Tartarus, arma domi qui monet, arma foris.
 Irrogat omne malum victis, deuotaque pœnis
 Mancipia aternis dat crucianda regis u
 Hos virtute potens hostes Laurentia vicit,
 E victis pradas, clara trophæa tulit.

K 3 HAC

Muscus in Regulari, Friderius Maripetrus in vita M. Laur. Longæ. Ioan. Anxianensis in vita eiusdem. Cęsar Dengenius in Neapoli sacra, capite de S. Maria a populo, Abrahamus Bzouius ad annũ 508. u M. Laurentia Lõga Nofocomiũ Incunbilium fundauit anno sal. 506. Neapoli.

Hac fractis fastus Venerisque Stygisque sagittis
 Pauperis egroti se dicat obsequij.
 Insanabilem fruit hospita tecta, domosque
 Curandis egris, pauperibus locum.
 Pallor adest intus, morborum mille figura,
 Hospita Pauperies, Febris acuta, Fames,
 Post se sedent, atroque volant examine Cura,
 Torui intus seruant sacra, penumque Lares.
 Hic sedet, & census numerat Libitina scitulos,
 Hic varias ducit languida turba moras.
 Hos ingressa lares, quos struxit Longa salutem,
 Egrorum curat, corpora sanat, alit,
 Sollicitè assistit languentibus ipsa soletque
 Ducere peruigiles noctibus excubias.
 Inde velut dommos oculis desigere nitus,
 Et ferre eximias pallida ad ora dapes.
 Hinc haurire penus arcaesque recludere plenas.
 Egrotisque pia pharmaca ferre manu.
 Ingerit orà escas, sternitque cubilia, verrit,
 Et pietatis obit muneris quaque libens.
 Ingenuasque manus operi componit, & ira
 Sub non turpe iugum libera colla inbet:
 Curabat, fluida queis mēbra natantia pestē,
 Viceris & sædi tabida vena dabat.
 Interdum riguere artus horrore videntis,
 Scuit in adducta nare maligna lues.
 Et prope inurbani cruda ad fastidia ructus.
 Incubui motis nauſea visceribus.
 Impetus ire fuit, taboque impressa recenti,
 Proluere effusus oscula vulneribus.
 Nec Franciscè tibi lateris conuina cruenti
 Cedit, nara tibi nec Chatarina Senis.
 Nullus ei frustra sua morbida luteus ora.

Ad

Admouet, & vacuas ad sua vota manus.
 Nec finit ut quauis pallere coegit egestas.
 Vel morbus, tristis turporet ora pudor.
 Curat, alit, sanat, miseros, succurrit egenis.
 Largitur cunctis muneris, donat opes.
 Accipit à multis annonam cœlius actis
 Cœlicæ pauperibus datque alimenta suis.
 Mira fides Longa vacuas diu inuitas arcas
 Pano replet, miris prodigiisque micat.
 Ad mores reuocat venalia scorta pudicos,
 Conuersusque Deo sacrat in ade lupas.
 Scorta die Veneris penso vetat are lupari,
 Ad cœlum monitis qua reuocare cupit.
 Arcet ab hospitio populantem mania pestem,
 Pellit ab infectis corporibusque luem.
 Noctè preces inbet are pijs pro manibus edi,
 Vt purgante reos liberet igne Deus.
 Impetrat immisso meretrici tabe salutem,
 Qua bis sana prius facta merebat adhuc.
 Ter Christo dat sponsa suo responsa petenti,
 Diligeretne virum, piouora, sene minus?
 Sapius alloquitur Christum, cernitque loquentē,
 Fundit, & athereo lumine cincta preces.
 Vrbe Thienam recipit, socioque Carossa
 Nomina queis primum sacra Tente dedit.
 Inde cœnulas Francisci Longa sodales
 Excipit insignes religione viros.
 Astabulo dicat, sacra cœu præsepia, sedes,
 Illis, Euphebi his templa domosque dedit.
 Sacra Tienzo patri mysteria pandit,
 Mira Liarde tibi, ac multa futura canit.
 Insanabilem curam commendat Aerbe,
 Ad Christum monitis quam trahit ipsa suis.

K 4 Quo

Quo Deus cire vetat, Solyma de nomine templi
 Edificat, sacram virgini busque domum.
 Ordinis instituit Vestales Longa minoris,
 Ut Clara ad normam Longe p Philippe tuã.
 Cum socijs tria rite vouet solemnia vota,
 Sequa Deo sacra religione dicat.
 Tartarei insidias, ac fraudes detegit hostis,
 Mente reposita virum sensa, dol sique videt,
 Lõga per hebdomadam ieiunia rite frequẽtat,
 Sola Ceresque famem sedat, & vnda sitim.
 Angelico pane, & diuino vescitur agno.
 Sapius, & rapitur mente, subitque polum,
 Effugit ex humeris satanam parere negantis
 Virginis. obsequium prestat id illa videns.
 Assisij, Patavique videt quasi numina diuos
 Indigetes, animam regna subire poli.
 Ut fuluum rapidis spectatur in ignibus aurum,
 Sic Longa virtus, dum iacet agris, nitet,
 Conuersa ad superos diuini Clitã solis,
 Eius amat visu proximore frui.
 Nec semel è terris sublimis in aera raptã

Ora

- c B. Caietanus Tieneus Clericorum Regularium Institutor, Diuę Marię Laurentię Longę confessorius, sacramentorumq; minister fuit. Cattald. Muscus, Caracciol. Bouer. Bellintanus.
 p Beatus Philippus Longus socius, & discipulus Diui Francisci, primus moderator rerum spiritalium sanctę Clarę, eiusque sanctimonialium Virginum, fuit anno sal. 1223. Ptolomeus in Chronis S. Francisci to. 1. lib. 6. c. 55. J. L.

Ora Dei visa est velle cupita sequi.
 Estatico meditans rapitur sub aethera tractu,
 Hic grata mentem continuere mora.
 Ac veluti Paulus caelestia gaudia libat,
 Nulli oculo spectat visa, Deumque videt.
 Non audita audit mortalibus auribus unquã,
 Et quę mortalis lingua referre nequit.
 Pauca tamen socijs ad sensus Longa reuersã
 Corporeos animo, sape rogata refert.
 O quales, inquit, sedes, & quanta parauit
 Gaudia cœlicolum rex super astris suis.
 Oninium dulces cantus, quos auribus hausit
 Mentis habere turpis res tibi terra tuas.
 O quas delicias capiunt, quam dulcia diui
 Fercula diuino cuncta parata penu.
 Panis ibi est vnus, sed pane redundat ab illo,
 Quicquid vbique dapnũ nobile gustus amat.
 Inde licet, quod cuique libet, decerpere, sed quo
 Plura licet, semper carperere plura libet.
 Ipsa solet saturare fames, facit ipsa repulsam
 Continua satians arte redire famem.
 Fons ibi vitali saliens exuberat vnda,
 Alternamque latex sedat, alitque sitim.
 Quisque è fonte bibit, dulcique è flumine viuã,
 Quę ambrosia, & melior nectare manat, aq.
 Et quibus aternis labra proluit ebra lymphis,
 Mentem vitalis vena liquoris alit.
 Gemmiferis omnes redimiti tempora fertis
 Calicula vestem solis ad instar habent.
 Iam sola securi memorantes praelia rident
 Omnia Tartarea tela retusa fera.
 Sic tibi Petro tuam sũma inter gaudia narras
 Spectatam Iani in colle fuisse cruce[m].

K 5 Sic

Sic tibi sub saxo qua decertata Nerone
Sint, doctor gentis praelia Paule refers.
Taq; tuum Laurens domita de crate triumphū,
Detrahitam memoras Bartholomae cutem.
Tu quoque inos enses Cypriane, Sebasie sagittas,
Ignes Agna, rates Vrsula, Thecla feras,
Sulpicius gladium, geminus Sempronius ignem,
Et ferram Longa gentis uterque decus
Sectus ferra inter tabulas Hieronymus ambas,
Et diuersa alij parta trophaea canunt.
Scilicet exuti mortali pondere nullas
A veteri possunt hoste timere minas.
Omnis abest illic morbi timor, exulat omnis
Cedere ab empyreo iussa senecta polo.
Mutilus ubique vigor, nihil illic debile, totam
Iure suo sedem sola iuuenta capit.
Vita perennis ibi sancitur federe, quod Mors,
Caetera qua soluit, rumpere nulla potest.
Mentis adest acies diuis, qua cuncta tuentur,
Conspicuum veri lumen ubique vident.
Sensa nec effugiunt animi, non abdita fallunt,
Alter in alterius qua videt esse sinu.
Mens eadem cunctis, eadem sunt vota, boniq;
Quicquid habere potest sumus, id imus habet.
Hic inuicem assiduo cantu indulgere beates,
Aeternisque Deum concelebrare modis,
Non Luna, non solis egent ea lumine regna
Non variant cursus astra minora suos.
Mannat ibi clarum diuino lumen ab agno,
Et Luna, & solis fungitur ille vice.
Nox ibi nulla vices alternat, luce perenni
Continui durant, perpetuūq; dies.
Cernitur hic sumus mundi moderator, et aeth-

Vnus,

Vnus, qui trino numine cuncta replet.
Intra mouens, mota amplectēs, amplexa quae
Omnia, qua verbo cōdidit ante suo. (bernans
utis inaccessa solio stellantia Coeli
Claustra premente sedet, cunctaque luce beat.
Ndo animis veni alma quies, aeterna voluptas,
Qua fruitur viso mens sine fine Deo:
solio Regina poli stellante refulget
Candida purpureis ora nitentque genis.
erna comis stellata gerit diademata Sole
Induta, & Luna cornua planta premit.
elleus ex oculis hinc, atque hinc lucifer exit,
Aurora in labris purpura digna rubet,
Atque & hinc, illinc supraq; in frag; Marianae
Alipede adstabat turba ministra gradu.
scisano Diuis forientes atria cantu
Nectebant agiles in statione choros.
velut Eoi rediuuium, & duluere busti
Phoenicem Assyria cum specularer aues,
cet unanimi venientem examine cingunt.
Et varia accentu vocis aroere iubent
circum diuam geniorum plurima Matrem,
Millia festiuis incaluere lyris.
ac inter Cythara, & plectro faciendus Hebreo
Miscuit harmonicum Rex Polyemus epos.
insonuere simul cellus, & pontus, & aether,
Et quicquid triplicis clauduntur orbe fori.
ex erat haec, saluo mundi Regina, Tonantis
Filita, sponsa, parens, fonsq; salutis aue.
u decus humana gentis, spes vna salutis.
Per quam nos Coelo viuimus, atque sumus,
ostra est condicio tua gloria, carminis isthaec
Per superas resonant Orgia longa tribus.

K 6 Aeth-

Sic tibi sub sauo qua decertata Nerone
 Sint, doctor gentis prahia Paule refers .
 Tūq; tuum Laurens domita de crate triūphū
 Detrahtam memoras Bartholomae cutem .
 Tuque tuos enses Cypriane, Sebaste sagittas,
 Ignes Agna, rates Vrfula, Thecla feras,
 Sulpicius gladium geminus Sempronius ignem
 Et ferram Longa gentis uterque decus
 Sectus ferra inter tabulas Hieronymus ambas
 Et diuersa alij paria trophaa canunt.
 Scilicet exuti mortali pondere nullas
 A veteri possunt hoste timere minas .
 Omnis abest illinc morbi timor, exulat omnis
 Cedere ab empyreo iussa senectia polo .
 Multus ubique vigor, nihil illic debile, totam
 Ture suo sedem sola iuuenta capit .
 Vita perennis ibi sancitur fadere, quod Mors
 Cetera qua soluit, rumpere nulla potest .
 Mentis adest acies diuis, qua cuncta tuentur,
 Conspicuum veri lumen ubique videns .
 Sensu nec effugiunt animi, non abdita fallunt
 Alter in alterius qua videt esse sinu .
 Mentem eandem cunctis, eadem sunt vota, boni
 Quicquid habere potest sicinus, id unus habet
 Hic iuuat assiduo cantu indulgere beates,
 Aeternisque Deum concelebrare modis,
 Non Luna, non solis egens ea lumine regna,
 Non variant cursus astra minora suos.
 Manat ibi clarum diuino lumen ab agno,
 Et Luna, & solis fungitur ille vice .
 Nox ibi nulla vices alternat, luce perenni
 Continui durant, perpetuoque dies .
 Cernitur hic sumus mundi moderator, et aucto
 I nus .

Vnus, qui trino numine cuncta replet .
 Cuncta mouens, mota amplectēs, amplexa quo
 Omnia, qua verbo cōdidit ante suo . (bernans
 Lucis inaccessa solio stellantia Coeli
 Clausura premente sedet, cunctaque luce beat.
 Vnde animis venit aliam quies, aeterna voluptas,
 Qua fruitor viso mens sine fine Deo :
 In solio Regina post stellante resulget
 Candida purpureis ora nitentque genis .
 Terna comis stellata gerit diadematis Sole
 Induta, & Luna cornua planta premis .
 stellens ex oculis hinc, atque hinc lucifer exit,
 Aurora in labris purpura digna rubet,
 Vndique & hinc, illinc supraq; infraq; Mariam
 Alipede adstabat turba ministra gradu .
 Dulcis sono Diui ferientes atria cantu
 Nectebant agiles in statione choros .
 Ac velut Eoi rediuuium, e puluere busti
 Phoenicem Assyria cum speculariter aues,
 Illicet vnanimi venientem examine cingunt .
 Et varia occenti vocis ardeere iubent
 Sic circum diuam geniorum plurima Matrem,
 Millia festiuis incalevere lyris .
 Hac inter Cythara, & plectro facūdus Hebreo
 Miscuit armonicum Rex Solymenus epos,
 Consonuere simulae tellus, & pontus, & aether,
 Et quicquid triplicis clauduntur orbe fori .
 Vox erat hac, salac mundi Regina, Tonantis
 Filia, sponsa, parens, sensus salutis aue .
 Tu decus humane gentis spes vna salutis,
 Per quam no. Coelo viuimus, atque sumus,
 Nostra est condicio tua gloria, cernimur isthac
 Per superas resonant Orgia longa tribus .
 K 6 Æthe-

Æthereis hæc visa refert, auditaque campis
 Longa Palestinis concelebrata modis.
 Responſis Petrum, raptu ſuper aethera Paulum,
 Birgittam, & Paulam par pietate refert.
 Tartareos hoſtes Chriſti debellat Amazon:
 Lauream, qua ſignat nomine, ſerta meret.
 Inde triumphatrix ſcandit capitolia cæli,
 Dum meritis clara, ac certa ſalutis obit.
 Agminibus ſuperiũ comitantib. atria Olympi.
 Ingreditur; Longe laudibus aſtra ſonant.
 Ter quinis ſectis, luſtris octoque peractis
 Vinere poſt annos capie in axe duos.
 Hanc gemit ager, inops, hanc virgo nubilis orat,
 Hanc reus è dura compede ſepe vocat.
 Poſt obitum viſa eſt diuina luce coruſca,
 Prædixitque tibi Mortis Aerba diem
 Splendidior Phæbo, cunctiſque mitentior aſtris
 Apparet, lumen veſtis obitque vicem.
 Diuinum frons alma reſert faciesque decorem.
 Sunt ubi purpureis lilia mixta roſis.
 Fert diadema caput gemmis inſigne coruſcis,
 Quæ celi vincunt ſidera luce ſua.
 Talis in Empireo fulget Laurentia Olympo.
 Cum viduis diuis, quas imitata fuit:
 Sub pedibusque videt ſolem, lunamq; moueri.
 Et Mundi famulas calcat ubique faces,
 Terrenique globi dum ſpectat ab aethere punctũ
 Rides, & hic parvas tenuit & odit opes.
 Ridet in exiguo luçtantes puluere Reges,
 Et pro ſanſillo bella cedere luto.
 Interea celeri lapſu rota voluitur anni,
 Prædicta factis cedit Aerba die.
 Marmoreũ in tumulũ cumq; inferretur eundẽ,
 Inre-

Integra quo Longa condita membra iacens
 Dant qualem viola, diſfundit corpus odorem.
 Promittitque ungues, ambroſiaſque conas,
 Brachia de tumulo, mirum, Laurentia tollit,
 Quis amplexatur corpus Aerba tuum.
 Fortior eſt letho dilectio, namque ſuperſtes
 Poſt, ut Longa docet, funera viuunt Amor.
 Immortalis enim viuunt poſt funera virtus,
 Nec Stygios unquam ſuenit adire lacus.
 Reptilia admorum diue caput ulcera ſanat,
 Inſanabilibus fertique ſalutis opem.
 Huius ab exceſſu centeſima voluitur æſtas,
 Audit adhucque piæ Longa vocata preces.
 Laurẽtem Longum, morbi quem lethifer ardet
 Urgebat, ſanum reddidit illa modo.
 Munere pro tanto qui Laurentialia diua
 Inſtaurat, ſacras effigiesque dicat.
 Hac & plura docent diuam miracula Longam
 Regnare Empireo iam ſuper aſtra polo.
 Talia dicentis Virtutis verba ſecutus
 Subdit Honos, merito Diua colẽda mihi eſt,
 Cuius ut hæc merito ſuper aethera fulget imago,
 Sic ponuntur ei nunc ſimulacra ſolo.
 Hac veluti ſuperis viuens noua tẽpla dicauit;
 Par eſt huic homines tẽpla dicare ſacra.
 Nec ſemel è terra ſublimes in æera rapta
 Ora Dei viſa eſt velle cupita ſequi.
 Sed nonus heroum Longa mihi pãditur ordo
 Gentis, qui merito debet honore coli.
 Illos purpureis decorantur Roma galeris
 Pontificum mitris, paciſerifque togis,
 Rex ubi ſacrorum ſummus Sempronius olim
 Pontificum meruit ſigna decora pater.

Conspicuus vultu, 156 multo spectabilis auro
 Fulgebat Phrygia in veste sup. rbus honos,
 Quam multo intextus distinxerat igne Pyropus
 Vndanti limbo, syrma stuebat humi.
 Romulea praesul Sempronius urbe decemuir
 Ritè sacerdotis munere functus obit.
 Tres Semproniada celebrarunt funera soles
 In caelo visi fundere luce diem.
 Accendit nocturna gemès funalia caelum,
 Astra, cometa, faces tum cecidere polo.
 Campano bos pastus agro miranda locutus
 Dicitur horrendis, quos dedit ore, sonis.
 Romuleas Longo fasces moderante resulsit
 Ostentis Caelum, prodigijsque solum.
 Torrentes manasse ferunt, & flumina lactis,
 Vulcani fertur flamma cremasse caput.
 Sydera sed quantum caelo Titania fulgent,
 Solque, sororque inter astra minora micant.
 Tantum Romuleo fulserunt murice soles,
 Purpurei, Longa sidera clara domus.
 Talis abhinc annis super octo lustra ducentis
 Guillelmus 157. Latio murice clarus erat.

Ca-

156 Sempronius Longus Pontifex anno
 Mundi 3880. Urbis 579. ante Christum
 173. Liius Dec. 3. lib. 7. & lib. 1. dec. 5.
 & dec. 4. lib. 4. anno V. C. 560. Tiberio
 Sempronio Longo Centule ante
 Chr. an. 192. multa prodigia accidisse
 narrat Lii. lib. 4. dec. 4. Iulius oble-
 quens de prodigijs.

157 Guillelmus Longus S. R. E. Cardin.
 S. Nicolai in carcere Tulliano a S. Petro

GUILLELMVS LONGVS S. R. E. Cardinalis an. 1196
 Pontificem Longus defendit: templa que condit,
 IVS Sexto scribit Pontificale libro.
 Laurentius Longus Sorer p. 251

*Celestinus eum Tyrio decorauit amictu
 Clauiger Aethereus nomine, reque Petrus,
 Inter Caelicolas summo qui regnat Olympo,
 Cuius & in terris caelica vita fuit.
 Pontificum sexto decreta volumine Longus,
 Sacraeque digessit ordine iura nouo,
 Iuris enim gemini fuit hic nitidissima lampas,
 Astrea, ac Themidis magnus alumnus erat.
 Hic dum Pontificem Romanum iure tuetur
 Concilio Praesul pulchra Viena tuo.
 Gallorum Regis, Demosthenis instar Athenis
 Eloquij clypeo tela retorquet humo.
 Hic Regum placidis mulebat nuncius aures
 Dicitur mercurio par, similisque Deo.
 Structaque caelicolum Regi, diuisq; dicauit.
 Tepla flagrans ostro, quam charitate, minus.
 Hoc duce religio castis eluxit ab aris
 Pulchrior, & veterum lux remaneat animum.
 Rex Longum Siculus summo decorauit honore,
 Herois meritis ut foret aquus honos,
 Sic Longos olim Reges coluere Sicani.
 Rex Hiero Longum excepit honore ducem.
 Qui tres Paenorum dissecit in aquore classes,
 Duraque Barchino cum duce bella tulit.*
 Guil-

Celestino creatus an. 1195. libri sexti
 Decretalium auctor trium templorum
 fundator. Ciac. in Vitis Pontif. Victor.
 Barptol. Peregrinus in Bergom. vinea c.
 44. & 46. Leand. Albertus in descript.
 Ital. Barth. Offa lib. 16. c. 8. Mich. Carra-
 ra, Tiraboicus Io. Villan. lib. 8. Paul.
 Corresius. Regesta Bonif. V I I I.

Guillelmus Siculo, Simō 158 carissimus Anglo
 Longus erat Regi, Romuleoque patri
 Missus ad Artōos, à populos gelidosq; Britānos
 Legatus Princeps omnia puncta tulit,
 Anglorum Primas, & fidus Regis Achates,
 Romulei partes sustinuitque patris
 Mox ubi Guillelmus fatis concessit eandem
 Simon extremum clausit in urbe diem,
 Quam celeri Rhodanus pralambit flumine,
 Emptā quā Latio subdidit imperio, (Clemēs
 Quos Latij Longos dicunt, Germania Langos,
 Barbaraque appellat anglica voce sua
 Gens ubi Longa diu Romano à sanguine ducta
 Langia Theutonico, Langaque dicta sono.
 Sarmata sic Dlugos, Longos f cognomine dicit,
 Cimbrica quos Lūgos gēs & Heerufca vocat.
 Sic mutata nouum cognomen litera genti,
 Quae rāmen est eadem sanguine, saepe dedit,
 Sic Heneti Veneti, memorat quos Maone natus,
 Sunt dicti, & Paulus, qui modo Saulus erat.
 Sic Dongus, qui Longus erat cognomine dictus,
 Andreas Iani clarus in urbe fuit.
 Hic primam proferre notam cognominis impos
 Pro Longo Dongum dicere suetus erat.

Quo

158 Simon Longus Episcopus Erlenfis
 Archiepiscopus Cantuariensis Primas
 Angliæ, præbiter Cardinalis Sanctæ
 Praxedis, Episcopus Prænestinus anno
 Christi 1368. Thoin. Vualsiagus, Nico-
 laus Arspfeld, And. Victorellus, Ciacon.
 f Cæsar Baronius annal. tom. 12. ad finem
 & alibi. Chromerus Hist. Polon.

Quo ovitio Longus Sempronius ante laborans
 Blesi cognomen g Consul in urbe tulit
 Atilius sic balbus erat, cognomen & inde est
 Nactus, quod natis tradidit ipse suis,
 Unde genus Balbi Veneti, Ligurisque Senatus,
 Romuleique olim lumina clara trahunt.
 Sic Lōgus, qui, Lābda, loquēs proferre nequibat
 Se Dongum dixit gens trahit unde genus.
 Qua superum multo semper dignitate fauore
 Insigne genuit Marte, togaque viros.
 Nobileque a Longo deducit stemma Philippo,
 Qui Consul Maurois vicit in Hesperia,
 Almeriamq; urbem, qua Batice litorea munit,
 Dertusiamq; graui Marte recepit onans.
 Hinc Iouis armigerū voluerē fert Lōga ppago,
 A Ioue Dardaniidum nempe parēte venit.
 Hac gens ero suo conducto 169 milite Ianē
 Menia tutata est hoste furente diu.
 Quando subalpinis veniens Mars alter ab oris
 Subdidit Ottagium Dux Gaiumque iugo,
 Et Ligurum celsis superatis montibus ibat
 Ianigenum muris ferret vt exitium.
 Sic ligures populatus agros Sempronius armis,
 Ver-

g Dongos Patricios Romanenses a Longis
 antiquis Genue, ac Rome Consulibus
 mutata prima cognominis litera de-
 ductos, dictosque testantur M.S. Hist.
 Capharus, Anonymus, Selinus, Caran.
 159 Philippus Longus Consul Genuensiu
 anno sal. 1147. Almeriam, & Dertusiam
 vrbes expugnat Vbert. Folieta lib. 1.
 Hist. Paul. Bombinus C.R.S. Interianus,

Vertere sed Carolus terga coactus ab it.
 Pro patria Longi pugnare, morique parati
 Tunc sibi perpetuum promerere decus,
 Belligeras equitum turmas sic obtulis Urbis
 Romulea Stephanus nuper, & arma patri
 Imbelles generosa Aquila generare columbas
 Haud possunt, similes sed generant aquilas.
 Quae defixa tenent sua lumina solis in orbem,
 Cuius ad obtusum pignora, seque probant.
 Haud secus exactis Vincentius obtulis amnis
 Aëris Pontifici millia multa sui.
 Italicis pestis cum grassaretur in oris,
 Asserrentque Urbis bella propinqua metum.
 Huic egit grates, olli sed reddidit orbis
 Arbitr, ostrino cinxit honore comas.
 Adscinitque virum Latij inter sidera Cœli,
 Purpureos inter constituitque patres.
 Elegit & Dongum cunctis ex patribus unum
 Italicæ pacis fœdera qui feriat.
 DONO EGO qui dicat Longa pia munera pacis
 Seu pacem vobis dono, relinquo meam.
 Sic alijs Pacis donarunt munera Longi
 Romulida, Ligures, Adriaci que Patres.
 Manlius Antiocho, Nabidi Sempronius Argis

Lam-

160 Io. Stephanus Dongus S. R. E. Cardinalis a summo Pontif. Urbano Octavo creatus, & Legatus Pacis componendæ causa in Cisalpinam Galliam missus. Lambertus Longus Consul. cum Lupo Hispaniæ Rege pacem, composuit an. sal. 1161. Vbert. Folieta lib. 3. Titus Liuius lib. 34. Capharus.

Lambertusque Lupo reddidit Hesperio,
 Italicæ sumpsit Marcus pro pace labores
 Gerardus Pacem Fessineisque dedit.
 Guillelmus Gallis, Simon Pacæ attulit Anglis
 Legatus Latij magnus uterque patris.
 Hanc Guillelme tui suaserunt Longe Nepotes,
 Pontifices populis quos pia Roma dedit.
 Quos diui nactos Cypriani nomen amant
 Non minus eloquio, quam pietate pares,
 Bergomeis fundata iugis qua mania surgunt,
 Pauerunt superi Regis ouile sacrum.
 Nomen Alexandri Longi sumpsere Nepotes
 Bergomeos posthac qui coluere lares.
 Cenomanū, Venetūque diu moderatur habenas,
 Longus ubi Præses secla beata dedit.
 Magnus Alexander bello, iustissimus heros
 Imperio Casar Iustinianus erat.
 Nomen utrumque simul Ligurū Rex inoleuit
 Longus Alexander Iustinianus habet.

Iura

- 161 Cyprianus Longus Episc. Bergom. anno sal 1302. Peregrin. & Ventura.
 162 Cyprianus Longus II. Episc. Berg. ann 1380. Barpt. Peregrin. in Vineæ Bergom. Longi patricij Bergomenfes eodem stemmate Leonis, quo Veneti ventis Alexandri nomen assumpserunt. Leander Albertus in descript. Ital. Cominius Ventura in Epist. qui Gabrielis Alexandri Longi Episcopi, ac Theologi insignis mentionē facit. Longi Patr. Genuentes Iustinianum nomen assumpserunt an. sal. 1263. Folieta. Iustin.

Iure tuum Macedo Rex, & Iustissime Caesar
 Longa domus retinet nomen, & omen amat.
 Magnanimos hæc nãq; Duces, & fulmina Mar
 Casarei iuris lumina clara tulit. (tis.)
 Pontifices, patresque dedit, quos Roma galeri
 Purpursi, & viridis cinxit honore sacro.
 Romuleo qua more gerit tria nomina, gentem
 Scilicet esse docet murice Roma, suam. ¶ 163
 Mira Tridentina in Synodo Vincentius, egit
 Pontificis summi iussus obire vices,
 Prasul ad Hispanum Regē Legatus ab vrbe
 Eloquio ad pacem regia corda monet.
 Visus & Hesperia est alter Vincentius Osca.
 Iguito Christum dum tonat eloquio.
 Dū Pius Andreas populos moderatus, & vrbes
 Ad diuina sacras pascua ducit oues. 164
 Commissumq; gregem custodit Episcopus Orta
 Et Castellana pellit ab vrbe lupos
 Pontificis tandem perfunctus munere Iustis
 Quinque solutus adit corpore regna poli.
 Marmoreo teictos tumulo Tyberinus adorat
 Herois cineres, mens fruiiturque Deo.

Iuris

- 163 Vincentius S.R.E. Cardinalis ex Chij
 Dominis antea Generalis magister ordi
 nis predicatorū, Titulo s. Nicolai. &
 postea s. Sabinæ insignitus anno 1570.
 Vbertus Folieta in eilog. Ciacon. Victo
 rellus, A. Petramellarius.
 164 Andreas Longus patricius Parmensis
 Episcopus ciuitatis Ortanę, ac Castel
 lanæ multis Vrbiū regi minibus per
 functus obiit ann o 1607. Epitaph.

Iuris honos gemini, quem non equauerit vllus,
 Oratoris obit dum Benedictus onus, 165
 Purpurei Roma decoratus honore galeri
 Te populoseque tuos Felsina docta regit,
 Quo deducta fuit Romana colonia Longo
 Consule, Longus eam legibus ornat amans.
 Peruigil vitque Draco somno succubere nescit,
 Fuluaque Phasiacæ vellera seruat ouis.
 Excubat haud aliter prasul noctuque, diuque.
 Vt Domini sacrum seruet ab hoste gregem.
 Exarchus Longinus vbi successit honori
 Narsetis princeps Italia regna tuens.
 Iste Rauennatis populi moderatur habenas,
 Iustitia populos, ac pietate regit.
 Quosq; triūphauit Lōgus Sēpronius 166 armis,
 Picens iustis legibus iste beat.
 De summo legem scripsit pastore legendo,
 Qua secreta forent omni a vota patrum.
 Hanc mox Felsineus Romani Pastor Ouilis
 Sanxit; lex talis Cassia nempo fuit,
 Quam libertatis Longinus in vrbe Tribunalis
 Vindex Romulea plebe probante tulit.

Vt

- 165 ne dictus S.R.E. Cardinalis S. Geor
 gij in velabro an. 1584. Pontificis Lega
 tus Bononiam, deinde Picenum regit.
 Bononia Romanorum colon. Manlio
 Vulfone Longo Consule deducta fuit.
 Vell. Patercul. Sigon. Panuin. de Colon.
 166 Blondus l. 8. Amilius lib. 1. P. Sem
 pronius Longus Sophus consul. anno
 V. C. 452. Plinius Liu. Sigon. Panuin. in
 fastis. Gregorius XV. Pontifex Roman.

*Vt secreta tribus Lata suffragia ferrent,
Cum punctis, ut 167 pro voce tabella foret
Laureti sacram ditavit Virginis adem
Longus, ibi statuit perpetuumque sacrum
Frater adhuc floret Bassani regulus 168 ingi
Furpureique tenet nomina Parris aui
Insignis pietate senex, cultuque tonantis
Artibus ingenus pradius, urbis honos,
Dignus per petuos aui venientis honores
Aequare, & Pylly sacula multa senis.
Regis verque satus Chij de sanguine frater
Qui patrij Regni sedibus actus abit.
Quod Longi 169 tenuere patres per sacula bin
Tbrax hominū atq; Dei perfidus hostis habi
Pontifices alcis dedit hac gens Vrbibus olim
Rexerunt sacrum tres, & oculis Chij.*

Vrbs

- 167 Legem Tabellariam tulit Cassius Lō
gus Romanus Tribunus plebis ann
V. C. 649 ante Christum 193. Alex. a
Alex. lib. 4. cap. 3. M. T. Cicero pro I
Sextio Paul. Manuc. de legib.
168. Vinc. Iustinianus Long. Regulus ve
ut aiunt, Marchio Bassani filius Ioseph
Reguli Chij. Ciaconus, & Victorellu
in Vitis Pontificum.
169 Raphael Turrius in oratione pr
Alexand. Iust. Longo Principe Gentie
P Timotheus, Hieronymus, Marius A
chiep. Chij Balthasar Episcop. Venufi
Decius Ep. Aleria, Bernardus Episcop
Anglonā in Lucania. Andreas. Inful
Episc. Iulius Adiacij in Corfica.

*Vrbs Venufina tibi Balthasar praesuit ingens.
Aleria Decius panit ouosque sacras.
Anglona Bernardus honos, sapiensq; Bonini
Angelus, Adiacij praesul lulus erat,
Strongyla Timothaei pastorem predicat ardens
Telypara Antoni concelebratque suum.
Teque Grauina suo Vincenti antistite
Insula & Andrea praesule lata fuit.
Bis Cyrnus reparata, Ligur de senjaque tellus,
Albintimilij mania capta manu.
Vrbs simul, ac Portus Telamonis, Iberia captia
Vrbibus à Mauro Marte soluta iugo.
Sacula bina Chios 170 pelago regnata profundo
Vtraque in Ionio capta Phocaea mari.
Captiui Reges multi, data federa pacis,
Regibus, hac Longa clara trophaea domus.
Hac Augustini 171. Patavinis amula scriptis
Pontificis Longi pagi in docta refert.
Huic sacri commissi gregis pia cura refulsit
Antistes populi dum Nebiensis erat,
Aeternis Folieta ligur quem laudibus effert.
Post illum Liguri clarus in Historia
Principibus, Ducibusq; potens gens floruit ista,
Qui merito Patria scepra tulere sua.*

Scili-

- 170 Chij Regnum à Iulian. Longis per
ducentos annos possessum iisdem tan-
dem à Turcis adeptum fuit anno sa-
lutis 1566. Pij V. 1. Andr. Maurocenus.
171 August. Iuit. Long. Episcopus Ne-
biensis Historiographus sex linguarum
cognitione illustris. Vbert. Folieta in
Elogijs. Eius annales, & Plaut. extant.

*Vt secreta tribus Latæ suffragia ferrent,
Cum punctis, ut 167 pro voce tabella foret.
Laureti sacram ditavit Virginis adæm
Longus, ibi statuit perpernumque sacrum
Frater adhuc floret Bassani regibus 168 ingēs
Furpureique tenet nomina Patris aui;
Insignis pietate senex, cultuque tonantis
Artibus ingenius pradius, urbis honos,
Dignus per petuos aui venientis honores
Aequare, & Pylis sæcula multa senis.
Regis vterque satus Chij de sanguine frater
Qui patrij Regni sedibus actus abii.
Quod Longi 169 tenuere patres per sæcula bina
Thrax hominū atq; Dei perfidus hostis habet
Pontifices alcis dedit hac gens Purbibus olim
Rexerunt sacrum tres, & oculo Chij.*

Vrbs

- 167 Legem Tabellariam tulit Cassius Lō-
gus Romanus Tribunus plebis anno
V. C. 649 ante Christum 103. Alex. ab
Alex. lib. 4. cap. 3. M. T. Cicero pro P.
Sextio. Paul. Manuc. de legib.
168. Vinc. Iustinianus Long. Regulus vel
ut aiunt, Marchio Bassani filius Iosephi
Reguli Chij. Ciaconus, & Victorellus
in Vitis Pontificum.
169 Raphael Turrius in oratione pro
Alexand. Iust. Longo Principe Gennem.
P. Timotheus, Hieronymus, Marius Ar-
chiep. Chij Balthasar Episcop. Venuisq;
Decius Ep. Aleria, Bernardus Episcop.
Anglonæ in Lucania. Andreas. Insulæ
Episc. Iulius Adiacij in Corsica.

*Urbs Venuisina tibi Balthasar præfuit ingens.
Aleria Decius pavit ouisque sacras.
Englona Bernardus honos, sapiensq; Bonini
Angelus, Adiacij præsul lulus erat,
trongyla Timothei pastorem predicat ardē
Telypara Antoni concelebratque suum.
Equæ Graulina suo Vincenti antistite
Insula & Andrea præfule lata fuit.
Iis Cyrius reparata, Ligur de fenisq; tellus,
Albintimilij mania capta manu.
Urbs simul, ac Portus Telamonis, Iberia captis
Vrbibus à Mauro Mario soluta iugo.
Sæcula bina Chios 170 pelago regnata profūdo
Vtraque in Ionio capta Phocæa mari.
Caprius Reges multi, data federa pacis,
Regibus, hac Longa clara trophæa domus.
Iac Augustini 171. Patavinis amula scriptis
Pontificis Longi pagina docta refert.
Iuic sacri commissæ gregis pia cura refulsi
Antistes populi dum Nebiensis erat,
Aeternis Folieta ligur quem laudibus offert.
Post illum Liguri clarus in Historia
Principibus, Ducibusq; potens gens floruit ista,
Qui merito Patria scepra tulere sua.*

Scili-

- 170 Chij Regnum a Iulian. Longis per
ducentos annos possessum iisdem tan-
dem a Turcis adeptum fuit anno sa-
lutaris 1566. Pij V. 1. Andr. Maurocenus.
171 August. Iust. Long. Episcopus Ne-
biensis Historiographus sex linguarum
cognitione illustris. Vbert. Folieta in
Elogijs. Eius annales, & Plat. extant.

240 SOTERIORVM.
Scilicet Andreas, Franciscus, & Augustinus;
Lōgus Alexander 172 nomina Regis habet.
A quibus antiquos Virtus accepit honores,
Iustitia claris, ac pietate viris, 163
Ianus Alexandrum vidit sua scepra regentē,
Atque sibi prorsus censuit esse parem.
Longus Alexandro Maior, quo Pella superbit,
Ille Asia domitor vincere se nequit.
Victor at iste sui dum se moderatur, & vrbes;
Ostendit mundo se dare iura parem.
Victus ab inuidia, & vino perit ille veneno,
Hic alios, ac se vincit, & inuidiam.
Nec genitore minor Lucas 174 lucefcit honore,
Solis Alexandri lux facta luce patris.
Aurea secla ferens vbi Iuppiter Atria regnat,
Et clarū Stephani nomen, & omex habet.
Æquorea Lucas classis moderatur habenas
Neptunus pelago hic, Iuppiter ille solo est.
Auria dux terra, Longus Rex æquoris alii,
Sic olim gemino Consule Roma stetit.

Ful.

- 172 Iustin. Longi Duces, ac Principes Genuensium. Luc. Iustinian. Longus in litteris ad me scriptis. Vb. Folieta, Bonfadius in annal. Genuensium.
- 173 Alexander Iust. Longus Dux Genuæ Serenissimus anno Christi 1614. Io. Baptista Pinellus in ode ad eundem Al. Ducē Genuæ Lapis Arbarij ad D. Frācis. ci.
- 174 Luc. Iustinianus Longus filius Alexandri Iustin. Longi Ducis Genuæ, præfectus Triremium Ligusticarum Ioan. Stephano Auria Ducē Genuæ an. 1634.

Fulmineū vibrat sceprum Dux Atria terris,
Tyrrheni Longus 175 iura tridentis habet;
Auriadas, Longosque patres Republica Iuni,
Consulis, atque Ducis iunxit honore pares.
Auriades Ansaldo enim, Longusq; Philippus
Marte Savacenos perdomuere simul. 176
Longus, & Auriades Guillelmi Consul uterq;
Ianigenum scij scepra tulere patrum.
Albintimilium superans, Telamonis & urbem
Othobonus socium Dux habet Auriadem.
Sic duo Scipiad, & Longi duo fulmina belli,
Romulidum fasces promeruerē pares.
Romulidum dux Consul erat Sempronius alto
Neptunus pelago, Scipio Marsque polos
Sic decus antiquum fato voluentibus annis,
Longus, & Auriades scepra paterna gerūt.
Ianigenum patrias ambo moderātur habenas,
Mars ille armipotens, Phobus inermis is est.
Patriis, auique satus Regum de sanguine uterq;
Telluris fasces hic regit, ille maris:
Quos coniunxit amor, socios decorauit honore,
Diuifum Imperium iunxit Amorq; Fides.
Nec minor in Venetis Longorum gloria sceptris
Ful. & antiquus nunc renouatur honos.
Cenomanum fasces dum Longus tractat eosdē.
Quos Franciscus auus rexit honore pari.

L

Ceno-

- 175 Philippus Longus Consul cum Ansaldo Atria anno Christi 147. Vbertus Folieta in Elogijs & Historia Genuens.
- 176 Guillelmus Longus Consul cum Guillelmo Atria anno 1190. Cafarus in Annal. Genuens. Foliet. in Elogijs. Liu.

Cenomanos Longo solitus parere Leoni
 Sic Sēpronides 179 duxit in arma ferox
 Romuleo Boios domuit cum Marte rebelles,
 Boiorige ē victo, captaque signa tulit.
 Sic Titus 180 aduersus Pœnos pugnantib. vsus
 Cenomanis Trebia sanguine tinxit aquas,
 Purpureoque togas Tyrriorum murice tinxit.
 Quas Longi posthac iure tulere patres,
 Romuleæ hæredes Aquila Longique Leones,
 Cenomanum fasces sapa tulere pares,
 In titulis rediniuus honos, ac gloria Longi
 Antoni, ac veterum fama resulget auum.
 Sic genitor, prolesque sui Titanius ales
 Post fatum surgens, qui fuit ante, redit.
 Funera vitali lethalia fanore pensat,
 Hinc immortalis morte peremnat auis.
 Laurigera sic gentis bonos fatalis auiti
 Fascibus Imperij stat rediniuus adhuc.
 Et Longa de gente nepos non deficit vquam.
 In quo Maiorum gloria surgat auum.
 Aureus ut vulso ramo non deficit alter,
 Ast simili semper germine virga vires.
 Sed quantum superare solēt viburna cupressi,
 Astris sol quantum lumine maior adest.
 Sic Longos inter reliquos Antonius hæros
 Eminent, Adriacis sol nouus ortus aquis.
 Brixia-

- 179 Tiberius Longus T. F. Consul anno
 Vrbis Condita 560. Liu. dec. 4. lib. 3.
 & decil. 3. lib. 1.
 180 Titus Sempronius Longus Consul
 anno vrbis cond. 535. T. Liu. dec. 3.
 lib. 1. Sigon, Panuin, fasti capitol.

Brixiadum iuris collustrans lampade terras
 Lucis honorifica fundit ubique iubar,
 Clara Cleonea referens insignia bellua
 Iam præsci aquauit Hercules omne decus.
 Dicitur Alcides olim ductasse camanas,
 Idem Musagetes b dictus Apollo fuit.
 Hercules totidem Fama celebrante labores,
 Signa quot astriferi lustrat Apollo poli.
 Scilicet Heroas Musæ, vatesque sequuntur,
 Ac Mecenate, foriæ gesta canunt.
 Nempe patrocinio philomusi Principis, ipsas
 Præsidio forti qui iueatur egent.
 Et bene cum pleætris iunguntur sceptræ canoris,
 Cumque hyris litui, sunt saga amica togis,
 Virtutem scitatur Honos, & Gloria, Lausque,
 Vt sequitur corpus lumen, & umbra suum.
 Vera sed Alcide sunt hæc præconia Longi,
 Qui merito Herculei stemma leonis habet.
 Gentis & Herculeæ fasces moderatur, & vrbis,

L 2 Incl-

b Noua Academia Errantium, quorum
 insigne est Luna in amplissimis Ædibus
 Brixia nuper extructis aperta est, &
 summis beneficijs ab Antonio Longo
 Brixia Prætorum cumulata anno 1643. in
 eiusdem laudes panegyrica carmina, &
 elogia cum oratione elegantissima
 edidit, quorum authores sunt Andreas
 Moretus Matheos professor in Pata-
 uino gymnasio, Aurelius Zubanus, Ioā.
 Baptista Spinonus, Hyacinthus Bran-
 chus, Cæsar Pontolius, & Franci-
 scus Amidanus, & Iacobus Paleardus.

Inclita Brixiadum sceptrā gubernat Aus,
 Hercules equauit enim Virtute labores,
 Herculeā hinc illi erectā columna fuit.
 Plus ultra non posse docens procedere magni
 Virtutem stupuit quam pia Crema, viri.
 Hic secum ducit Musas sua gesta camentes,
 Horridaq; Herculeā monstra subacta manu
 Fecūdas capitum lites nam contudit Hydras,
 Nomē & omē habēs qua fluit Hydrus aquis
 Nō hūc Lerna nocēs valeat terrere, nec antra
 Thracia, nec Pharij sana profana ducis.
 Non altas sternens lunatis dentibus ornos
 Trux aper in syluis mons Erymanthe tuis
 Nō fera sanguineo minitans Leo vulnere rictu,
 Cornubeta, & flāmas Taurus ab ore vomēs
 Non hunc Geryones, nec Cerberus ore trifauci
 Terreat, immanes nec Diomedis equis.
 Talia namq; recens Alcides monstra peremit,
 Iustitia claua, vel face, vique sua.
 Faucibus elisis extinxit quippe Leones,
 Cenomanum latē dum populantur agros.
 Ipse nouos Cacos assuetos viuere rapto,
 Cœdibus infames Antiphataeque necat,
 Tales serali laqueo ferroque necauit,
 Remigio multos, carceribusque dedit.
 Zemula qua Hesperidum Benaci parturit ora,
 Aurea iam cesso mala dracone tulit.
 Celticus Alcides qua struxit mania Longi
 Regis successor, Longus & ipse beat:
 Herculeis idem iuncto sermone casthenis,
 Eloquij dulci nectare corda trahit.
 Alcidem venerata suum sic Gallia finxit
 Traxisse euinctos ad sua verba viros.

Ceno-

Cenomanum nouus Alcides in tuta reducit
 ERRANTES Musas tectā, laresque nouos.
 Iamque Somaschenas angusta ē sede Camenas
 Ducit in augustum Brixia in vrbe locum,
 Quam Creta Antistes Mecenica gloria gentis
 Cedit, Mecenias alter, & Vrbs honos.
 Vi pius Aeneas ad regna Latina Penates,
 Duxit, Palladio templa deditq; noua.
 Sic Longus Musas ad regia tecta Latinas,
 Et Thufcas duxit, Palladii templa dicat.
 Communas ades Musis, Viriutibus, armis,
 Militibusque dedit, vatibus, atque sopsis.
 Bellonam Phæbo sociauit, Pallada Marti.
 Hinc palmas oleis iunxit honore pari. (na
 Pro Nisus, ac Cyrrha, pro Phocidos arce Cama-
 Præsida sub tanto templa superba colent.
 Quale Ephesi ciues templum posuere Diana,
 Cenomanum posuit prator in vrbe domum.
 Martis ubi studijs, Pacisque iuuenta vacabit,
 Cantabitque Aquilis consociatus olor.
 Palladis hic oleo lustrabunt spicula Martis
 Armigeri iuncti vatibus, arma regis.
 Bissona Brixia ad superabunt Orphea vates,
 Axe trahent Lunam, traxit ut ille feras.
 Quæ noua Belligeris struxerūt tecta Camenis,
 Thebanae haud cedent pleicta canora lyra.
 Non ultra ignotis errabit Cynthia syluis,
 Incola Brixiaea ciuis & vrbs erit.
 Quaque videbatur iam defecisse, resurgit
 Pulcrior Errantium Luna, magisque nitet.
 Ianua, qua à lano nascenti panditur anno,
 A Longo seclis panditur innumeris,
 Mensura qua reparat dispēdia Luna bicornis.

L 3 Qui

Eui significat secula perpetui
 Hæc autem signavit enim Faustina perenne,
 Hæc Faustinus g. idem sed meliore nota.
 Longo Brixiadū moderanti scepra Quiritum
 Tu Faustine faues Diue, Louita iuuas,
 Dum Stellas inter radiabit Luna minores,
 Fulgebit terris fama, poloque viri,
 Qui fures hostes Luna, sed noctis amicos,
 Latrone, sive neci, sacri, legosque dedit.
 Ipse silentis enim reparauit lumina Luna,
 Quæ nitet in proprio lumine plena polo.
 O quos stellarum fuluis stipata manipulis
 Effundit radios arce potita nona!
 Quæ veluti Cæli stellis ERRANTIBVS aptū
 Alcæ Longus sustinet, alter Atlas.
 O quam splendidior solito fraterna laceffit
 Lumina, nec Phœbi Cynthia cedis equis.
 Amplius haud timeas defectum luminis, errās
 Oppositi Soli quam parit umbra soli.
 Longa tibi Longus præstabit fœnora lucis,
 Quæ Longo nunquam tempore deficient.
 In signo Herculei fulgebis Luna LEONIS
 Antoni vt Longi stēma, anagramma docens
 Est Notus Luna Signo, quod sydus Olympi,
 Romulea signum nobilitatis erat.
 Vnde genus ducit Tarpeis nobile fastis,
 Virtute ast propria clarior ille nitet.
 Subtextam nigræ Lunam n. c. iactat aluta,
 Nobile

f Luna errantium Academicorum insigne
 perpetuitatis Symbolum. P. Valerianus
 in Hieroglyph. Ant. August. in dialog.
 g S. Faustinus Brixiæ, & Acad. patronus.

Nobile nec talis, astragalisque genus,
 Nā genus est prauos Romanis fasceibus, arm. s.
 Ad sceptris claros vix putat esse suos.
 Nā propria virtute magis, quam sanguine Lōgo
 Nititur, antiquos quin superauit auos.
 Luna quibus magno decori fuit addita plātis,
 Cæropijs olim quale cicada tulit.
 Huius at in laudes Academica Luna disertas
 Tot linguas, radijs quot micat, orta mouet.
 Ducere est errantes secum iubet astra choreas,
 Endymionas amans excitat usque suos.
 Endymion eos imitataque turba sopores
 Surgit ad applausus Brixia læta tuos. (ris,
 Quæis benefacta viri celebras Berecynthia ter-
 Nempe tuo, ac Longo vincta Leone, recens,
 Ac tantum reliques inter cabut euehis urbes,
 Quantū inter stellas Cynthia pulcra micat.
 Lunatis tu cinctæ iugis noua Luna videris,
 Quæ Longi Solis luce repleta nitet,
 Astre & hic lances, quas seruat Scorpio ehelis,
 Luce tuis populis qui dominatur, habet.
 Iustitia, Pacisque tuis dat lumina terris.
 Perpetua signum Cynthia Pacis adest.
 Pax erit ergo tibi, dum Luna micabit, abūdans
 Pax, nisi tollatur Luna, perennis erit. d
 Ænea flaminomi cudum qui fulmina Martis,
 Duraque gestabant pectore corda truci.
 Mutua in excidia à centū quos mouerat annis
 Lis inimicitia causa, ministra necis,

L 4 Mar-

d Alluditur propheticum illud psalmi 71
 dictum iustitia, & abundantia pacis
 donec auferatur Luna.

Martia pacatis tractat nunc fulmina dextris,
 Et placido voluunt pectore Martis opus .
 Belligeri his Longus nam clausit limina Iani,
 Ferrigerisque plagis aurea secla tulit .
 Longi **AVILAS** alij Romana insignia gestet,
 Qua sacra gens Latio sanguine Longa tulit .
 Aimigerisque Ionis volucres imitata Tonantis
 Iecit in hostiles fulmina saepe manus .
ANTON I, qualem gesserunt Hector, Achilles,
 Stemma decet surgens victor ad astra **LEO** .
 Magnanimo quem corde magis, quam sermone pra-
 Altaque maiori semper honore petit. (fert,
 Ardua sepe amans hunc tollit ad aethera Vir
 Et qua per preceps Gloria surgit iter. (tus
 Despicens terrena procul caelestia spectat,
 Et quaecunque facit maxima, parua putat .
 Ad decus aeternum per summos scendit honores,
 Est gradus alterius alter honoris honos .
 Olli clara dedit Vicetia, Cremaque fasces,
 Mox Verona sua, ac Brixia scepra tulit .
 Certatim populi monumeta perennia, et urbes,
 Ponunt, sed meritis inferiora viri .
 Effigies statuit Vicetia, Crema Columnas,
 Et Verona arcus, Brixia magna parat. a
 Marmora et herois passim restantur honores,
 Quae vel Tempus edax rodere dente nequit .
 Commemorant populi se terque, quaterque beatos,
 Nempe sub imperio Longe fuisse tuo,
 Teque experta patrem provincia tota fatetur,
 Quam

a Ant. Longi Praetoris encomium, quo
 praecleara eiusdem gesta commemoratur.

Quam duce Te nunquam lotius isse dies,
 Aduentu tremefacta tuo Discordia cessit,
 Vindice te Brenni cessit ab urbe Lues,
 Hic abiit malesuada Fames, et turpis Egestas,
 Successit cornu Copia ditae Ceres .
 Et bello cedente rediit Pax aurea terris,
 Aurea te gentes praeside secla beant .
 Astrae dum cuique suum das lancibus aquis,
 Et reddis populis candida iura tuis .
 Submissis parcis, conculcas, Longe, superbos,
 Sontibus et poenas, premia ferisque bonis .
 Iustaque te superis aequat Clementia diuis,
 Iustitiae concors et pietatis amor .
 In te conveniunt, unaque in sede morantur
 Maestas, et Amor, cum pietate rigor,
 Regia quid memorem constructa palatia, sana,
 Munitas arces, et iuga strata viis ?
 Erectis diuis stant arasque, vetustum
 Militiae decus te reparasse nouo ?
 Principibusque datas coenas, conuiuia, vincant
 Quae, Luculle, dapes ac Cleopatra tuas ?
 Magna quidem sunt ista, tamen maiora supersunt,
 Semper ut ascendat, quem geris ipse, Leo .
 Hinc tibi Cenomanum iunxit Regina a Leones
 Currum, tuus ut iure triumphet honos
 Iamque triumphalem sese conuertit in arcem,
 Brixia, curuatis datque theatra iugis .
 Tu Bellum, Pestemque, Famem, Lethumque Furorē
 Eumenidas vincas post tua terga trahis .

L 5 Lis,

a Leo ascendens est Brixienſis ciuitatis, et
 familiae Longae gentilitium inſigne .

Lis, & ferratis Discordia vincita cathenis,
 Cetera mox subeunt monstra recincta Stygis.
 Heros inuidia fines virtute reliquit,
 Virtute humanum iam superantemodum.
 Hic merito Longus consurgit ad athera victor.
 Inuidia aethereo dignus honore Leo.
 Hostes magnanimo veluti Leo robore terret,
 Inuictus reliquas & domat ungue feras.
 Hic scelenum vindex Virtutum deiecit hostes,
 Hinc odisse nefas pena timore facit.
 Sic odere boni culpam virtutis amore,
 Qua floret iusta vir pietatis amans.
 Qui clemens fontes sedata corrigit ira,
 Atque serenata crimina fronte domat.
 Imperio facies digna, & facundia summa,
 Discordes animos conciliare valet.
 Maiorum generosa premis vestigia Laurens,
 Augusto soboles haud genitore minor. (ia,
 Sol nouus hic Venetis post diruta Pergama Tro
 Post Latios patrij spesque Leonis adest.
 Virtutes, Mores, doctrinam, candida verba,
 Cui Natura parens, atque Minerva dedit.
 Hic didicit quicquid Graijs sapientia pandit,
 Et Stagirita dogmata firma sephi. (quid,
 Quicquid Socratico manauit ab ordine quic.
 Docta Cleanthea personat aula domus.
 Quicquid Democritus risit, docuitque tacendo,
 Pythagoras, Megara quicquid alius habet.
 Mira Syracusij nouitque inuenta magistri,
 Quicquid Aratus ait, qua Ptolomae doces,
 Qui

c Laurentij Longi A.F. prefecti V. N. en-
comium.

Qui gladijs usus qua lancea parte minetur,
 Vulnera, qua subito destinet igne globis.
 Cornipedè ut breuib. deceat cõpescere habenis,
 Aut illi frenum laxius ore dare.
 Castra locare arces muuire, obfessa tueri,
 Mania nouit amans ducere in arma manus
 Mercurij, Martisque decus, sagulij; togeque
 Siue colat pacem, seu fera bella tonent.
 Magnanimi nouit quasint ad singula partes,
 Prom at vsu argutos lingua diserta sales,
 Huic ad iussa parat se miles, sufficit una
 Vox ad decretum, nutus ad imperium.
 Ipse prait, factisque iubet, micat ante, volatq;
 Et pes decretis, imperijsque manus.
 Docta mente sedet Pallas, nec iurgida tollit
 Grande supercilium, sed comitate placet.
 Bellica magnanimo residet sub pectore virtus
 Olli perpetuo gratia in ore sedet.
 Inuidia insidias, vel si fata aspera rumpat,
 Æternum patria proferet ille decus,
 Iuppiter omnipotens, qui tẽperat omnia nutu,
 Consuevit nulli munera cuncta dare.
 Viribus Æacides omnes superabat Achiuos,
 Derogat huic ardens nonnihil ira tamen.
 Coniugio superis fuit olim dictus Vlysses
 Par, tamen huic pulcri defuit oris honos.
 Tulliadem clarum toties noua purpura fecit,
 Ille tamen nullo stemmate clarus erat.
 In terris quod si cuiquam licet esse beato,
 ANTONI LONGI filius vnus erit.
 Vindicat ingenij palmam sibi quisquis, ab illo
 Anser ut arguto victus olore cadet.
 Suggestur lais animos facundia campis,
 L 6 Sen

Seu pedes ire velit, siue feratur equo,
 Illius admorunt Charites tres vbera labris,
 Adstunt & cunis Pallas, & alma Venus.
 Hippolytus Strygijs redeat si pulcher ab undis,
 Laurenti laurum vltus ab ore dabit.
 Saltanti Veneres adsunt, Musaeque canenti,
 Nullus ei in toto corpore nauus adstet.
 Siue acies Martis lustrat seu praelia tentet,
 Militis hinc partes sustinet, inde ducis.
 Siue ferocis equi luctantia colla recuruat,
 Exiguo celeses flectit in orbe pedes.
 Seu stimulas rapidis pedibus se tollere in auras
 Cogit, & assultu surgere ad astra leui;
 Et modo per campum curuo contendere gyro,
 Et modo per rectas leniter ire vias.
 Ardet gestit, ouat sonipes, gratoque superbit
 Pondere, dum domini gaudet honore sui.
 Quem modo contractis loris frenare voluit,
 Cornipedem freno mox remorante iurat.
 Et modo qua lato valeat discurrere campo,
 Perneis cursu vel superare Notos,
 Alipedi cita lora manu leuiore remittit,
 Hunc glomerare pedes liberiusque sinit.
 Qui simul undantes collo praesensit habenas,
 Praeuolat & Boreae flamina vincit ouans.
 Haud secus excurrunt efflantes aethere lucem
 Solis equi, Prouis flammiger ore Phlegon.
 Sic in Amyclea cum se exerceret arena,
 Cyllaron insignem Castor agebat equum.
 Sic Xanthum fortis, Balaicus agitabat Achilles
 Exercere suos Marsque solebat equos: (mis,
 Non timet Annibalem nouus hic Sæpronius ar
 Mille trophaea suo victor ab hoste ferat.

Com-

Comminus & clypeo cõsurgera nouit in hostes,
 Eminus & forti mittere tela manu.
 Maiorum fulget titulus, & imagine multa,
 Per fastos plusquam mille recenset auos.
 Patrios prima quos dixit origine Roma,
 Albaque Dardanio sanguine Longa tulit.
 Consilij animis, virtute per omnia patri
 Est similis, belli, & munera pacis amat.
 Arma viro Mauros, & Pallas tradidit artes,
 Inno deditque suas, ac cumulauit opes.
 Est eadem facies, eadem constantia vultus,
 Seu fors lata uehat, tristia siue ferat,
 Nã nequit aduersis frangi, inflariq; secūdis,
 Os sed fortuna par in utraq; tenet.
 Huic alios iuuenes tantum concedere oportet,
 Eridani quantum fluctibus vnda Tari.
 Huius enim virtus tantum supereminet oēs,
 Ante alios quantum Pegasus iuit equos.
 Non animus luxu, non est superabilis auro,
 Stet toto inuictus pectore, mente, manu.
 Cumque alios superet, certat se vincere, maior
 Se vincit stygijs edit monstra vadis. (ma,
 Magnanimos huc pone uices, quos incluta Ro-
 Extulit, & si quos ultima secla canunt.
 Ne minor hic animis erit immortalib; ausis,
 Non minor inuictis dextra superba uiris.
 Liberas illi celsis sub pectore, pectus,
 Atque manus semper proque Deo, & patria,
 Quaeque alijs dominatur, ei sit gloria serua,
 Virtutem dominam sponte secuta suam.
 Talis auos, quẽ nẽpo refert re, & nomine Lau-
 Quẽ virtus ardens in super astra tulit, res,
 Artibus ingenis illum finisse Minerva,

Dici-

Dicitur auti ingens, dolciumque sui.
 Calestemque animo puri effudisse liquorem
 Nectaris, hinc pura religionis amor.
 Hic belli prudens, & pacis miscuit artes.
 Et Mars Armatus Phœbus inermi erat.
 Proximus hūc sequitur iuuenis virtutib. ingēs,
 Nicolaus, Veneti spe sique Leonis adest,
 Hic quoque maiorum titulos augetib. honore.
 Acquiretque sibi Palladis arte decus.
 Huic sent humano calestes corpore dotes,
 Queis, si non desit fors, superabit auos,
 Robore nulli animi, nulli virtute secundus,
 Victorisq. omen nomine, rege tenet.
 Sic vos Adriaci reitores aquoris, alma
 Libertatis honos, iure fauete viro.
 Et Longam decorate domum, cui gloria vestra,
 Præsidiumque rei publica cura fuit.
 Hinc vestra naui fulserunt Castores almi,
 Tuantes dubio naufraga vela mari.
 His belli, & pacis iustis committite habenas,
 Hinc alter Mauors, Iuppiter alter erit.
 Talia dicentem comitem Virtutis Honorem,
 Inuida ferre nequit Dira, Deumque timet.
 Huius ab aspectu perterrita nollet Olympum
 Conscendisse, pauens cogitat inde fugam.
 Sed quid agat, vinci pudet, improba rursus,
 Atque irata magis tecta Tonantia adit.
 Errantium nondum dimiserat ille Deorum,
 Concilium residens Virginis astra prope.
 Inter & Erigones sedem, Chelæ sique sequentes,
 Qua patet Autumni porta superba polo.
 Huc scelerata volat Pestis, solatia quarit,
 Ansam maestitia sed capis inde noua.

Talia

Talia nanque Ionem sublimi e sede loquentem,
 Audit ubi clausas attingit illa g. fores.
 Hactenus d̄ superi quibus est data cura regēdi,
 Syderibus toto quicquid in orbe subest.
 Ferrea belligeras profferunt secula terras,
 Totus adhuc belli Mundus & igne flagrat.
 Affi d̄uis concussa gemit Germania pugnis,
 Bellaque perpetuo Belgica terra gerit.
 Anglia tota ardet late civilibus armis,
 Surgit & in Regem turba Britanna suum,
 Diuidit Hispanum gemi nata rebellio regnum,
 Quam Lusitanus, quam Catalanus agit,
 Agminibus plena est tellus, & classibus equor,
 Vnda cruentatur sanguine terra madet.
 Italia in campis geminari incendia Martis
 Cerno subalpibus, Ausonijsque ingis.
 Hispanis Galli, Veneti, Thuscique Latinis,
 Felsineisque mouent bella cruenta plagis,
 Nūc Francus, nūc Hesperias Dertona secures,
 Alternos fasces Asta recepta subit.
 Taurinum dubio concussum Marte, cruore
 Ciuili spargi mania, & arua dolet.
 Nuper ab Austriacis vexata Placencia castris,
 Parmasq. Ausonias cōmouet arma manus.
 Quomodo perpetuam spondebant Lilia pacem,
 (Iris eis siquidem nuncia pacis inest)
 In gladios conuersa nouos dant frondib. arma,
 Qua simul hostili sanguine tincta rubent.

Adria-

g Inuidia ad Iouis aulam, ubi Deorum Errantium concilium habebatur, reuerſa, eū de aurea etate sub Antonij Lōgi regimine inchoanda differentem audit.

Adriacae ciet arma Leo terraque, marique,
 Italica quamquam pacis amore flagrat,
 Sic bello pacem quærens meus armiger ales,
 Ales Atostivus fulmina ab ungue vibrat,
 Ad Mutinam præsci renovari incendia belli,
 Cœnimus, Antoni castra redire novi,
 In galeis qua mella prius sinxer, tubisque,
 Belligeris Aquilis congregiuntur Apes.
 Hinc Veneta oppositis horrescunt litora signis,
 Et faco percurrit rura tremendus eques,
 Alter & Ausonijs minitatur Porsena castris,
 Augusta Gryphos dū populatur agros. (bes
 Hinc ferro, & flāmis vastatur & oppida, & vr
 Sagine Christianicolū tināta madescit humus
 Proh pudor, insonū pereñt quot millia, quantū
 Excivit belli parva favilla focum.
 Victori suavesta suo victoria luctus
 Materiam præbet, lucraque damna ferunt,
 Ferrea mons peperit ferratus sæcula terris,
 Mantua bellorum semina prima dedit.
 Aesonides alter ceu sparsis dentibus Hydra
 Armifera igniuomo verterit arua boue.
 Annæ Bixoreis Cadmi fata semina campis,
 Quæ fera produciunt agmina, prodiit humus?
 Hinc Martis clypeata seges, galeatæq; messis,
 De serpentigeno germine nata furit.
 Cumq; agros (visu horrendum) demouit arator,
 Leuiferis surgunt agmina saua satis.
 Quæ secundabant rignos modo frigida cāpos,
 Flumina, nunc misto rubra cruore calent.
 Quæ viridi ruris modo gramine prata virebāt,
 Proh scelus! humanis ossibus alba iacent,
 Euarj Casale tulit quor prælia? quanta

Capta

Capta à Germanis Mantua passa fuit?
 Illa Ratio spona modo fadera pacis ad Istrum
 Latitiam mundo quam peperere breuem,
 Cui commissa fuit Pacis modo cura tuenda,
 Inuoluit belli turbo repente ducem.
 Cogere armorum spinas Dux sūdere in hostes,
 Qui de Lauro Fundis pacis amante Rosas,
 Lilia quaque dabāt Apibus mella aurea pacis,
 Nunc redolent myrrhæ fortis amaritatem.
 En furijs accensa suis Discordia mundum
 Concutit, humano sanguine pingit humum.
 Cinibus hæc vrbes viduauit, rura colonis,
 Vilita iacet Pietas, Religioque gemit.
 Quid tantum Bellona furit, nunc sola secures,
 Terrarum dominas orbis habere putat.
 Quis furor aduersis committere prælia signis,
 Sæuæque in hostili castra locare solo.
 Bellicus hic ardor cohibendus, & alta per oēs,
 Italia pax est mox reuocanda plagas.
 Quæ petit ipsa gemēs, lachrymisq; asperta crue
 Ora cruentatas & laniata genas. (tis
 Hæc quantū tristis, quantū mutataque ab illa,
 Quæ mundi victrix scepra suprema tulit,
 Quæ pæuli coluere omnes, cui scepra tulerunt.
 Ortus, & occasus, cumq; Aquilone Nothus.
 Quæ regnis augusta, potens, & fata triumphis,
 Deuictis terris iura, Marique dedit.
 Hanc iurat assiduo nunc indulgere dolori,
 Ac querula mastos edere voce sonos.
 Hæc velut Actæon multis laceratur ab annis,
 A canibus miserè dilaniata suis.
 Sed quoniam decreta volunt aterna, resurgat
 Aurea tempestas, quæ bona cuncta vebat.
 Aurea

Aurea qua Venetis libertas floret in oris,
 Aurea principum mox quoque secla ferens.
 Cenomanum regio rigidi facunda metalli,
 Aurea sub Longo prasido secla dabit.
 Optimus hic Heros fama notissimus orbi
 Brixiam fasces, quos avus ante, regit.
 Huic mores Astræ pios, animamq; manusque,
 Fixit, & ingenium, iudiciumque dedit.
 Hunc & iustitia cultus, clementia diuis
 Equavit pietas, religioque beant.
 Hic est prasidium miseris, vltorque superbis,
 Huic pacem acceptam Brixia pulcra refert,
 Hoc sancta sua iura tenent sub principe leges,
 Eius ad exemplū fasque, piumque viget.
 Hic rectū sequitur, vitium fugit, optima suadet,
 Nouit & imperio ponere iura pio.
 Hic aliena iuuat benefacta audire, nec vllum
 Spernit, sed cunctos officiosus amat.
 Palladis arte Sophiā vincit, probitate Catonē,
 Attiliumque fide, religione Numam.
 Maiorum licet antiquis bene sulta trophæis,
 Longa domus vigeat, milleque iactet avos.
 Non tamen Antoni titulis incumbit auitis
 Gloria, nec prisca gestit imaginibus.
 Sed virtute sua gaudet superasse parentes,
 Et propria æternum laude parasse decus.
 Et proprijs meritis excellere, viuida cuius
 Gloria nullius crescere laude potest.
 Iam stat enim numeros virtutū ducta per oris,
 Vltierius nihil est, quo ferat illa gradum.
 Non ideo humanos præclara modestia mores,
 Excuisest nulli mitius ingenium.
 Degener antiquos extollat fama triumphos.
 His

Hic atavis melior, maior auisque suis.
 Et pater est patria, Veneta noua gloria gentis,
 Vrbi, & orbis honos, purpureæque toga,
 Sol nouus est Venetis Antonius orijs ab vndis,
 Purpureoque refert lumine, & ore iubar.
 Alta Cleonei Sol iustrat vt astra Leonis,
 Hic gentilitij signa Leonis habet.
 Ad libram e transit dum sol à Virginis astro,
 Noctibus vnde dies reddit ab axe pares,
 Lægus ab Adriaca Sol virgine migrat ad æ-
 Iustitiæ lanceas, Brixia, nempe tuas. (quas
 Has format geminis calæstis Scorpio chelis,
 Brixiam latè qui dominatur agris.
 Flammigeris orbem Phæbus collustrat ab vnis,
 Lampadis, & rutila cuncta calore fouet.
 Pacificis vrbes Longus moderatur habenis,
 Virtutisque sua cuncta calore beat.
 Lumine Sol proprio celo splendescit, & astra
 A Phæbo pulchra fenora lucis habent:
 Longus & ipse suo virtutum lumine fulget,
 Vnde alij capiunt lumen, is addit auis.
 Errantes sol axe Deos moderatur, & æquis
 Gressibus incedens astra minoræ regit.
 Legibus hic iustus populos, vrbesq; gubernat,
 Intraque constituit ciuibus æqua suis.
 Quò magis tollit equos radijs Hyperione natus,
 Hoc

e Antonius Longus ingressus est Brixiam die XXII. Septembris anno 1641. cum sole intrante libræ signum comparatur, Scorpij astra Brixie dominantur, vt asserunt Astronomi.

Hoc magis ardenti lumine cuncta ferit,
 Quod magis Antoni se tollit ad aethera Virtus,
 Gloria sole viri clarior orbe micat.
 Quinetiam nimio nisi lumine solis oberro,
 Lumine, quam Phœbus, nobiliore nitet.
 Alternat cum nocte dies, & deficit ille,
 Si iubar inuoluat lucis auara foror.
 Nescius occasus Venetis hic semper in oris,
 Sol fulget, nullis officiumque negat.
 Signifer obliquat Phœbi super aethera cursū,
 Semper it hic recto tramite iuris iter.
 Imparibus lumen Titan, hic lancibus aquis,
 Iustitia patrio ducit in orbe diem.
 Sol modò sublimis Cancrī nimis aestuat astro,
 Nunc humilis capri sydere torret humum.
 Alierno redeunt tardi, celereque recursu
 Lucis equi, variant nocte, dieque vices.
 Longus at aqua sui peragens vestigia cursus,
 Fert semper populis candida iura suis.
 Cuique suum tribuens Astra a lancib. aquis,
 Sontibus hic pœnas, pramia datque bonis.
 Dignus Apollinea plusquam radiare corona est
 Iustitia Solis quem diadema decet.
 Hunc & sola manet seclī melioris origo,
 Aurea Cenomanis tempora iamque refert.
 Iustus ut reliquis regimen, sic longius heros,
 Tempore praturis parque diuibusaget.
 Sic longam Sardos rexī Sempronius olim,
 Roma parens longam cui dedit imperium.
 Mox fera compressis cessabunt secula bellis,
 Martius Italico cedet ab orbe furor.
 Aurea pacatis succedent tempora terris,
 Mox antiqua suus rura reuifet honos.

Fertilis

Fertilis & nitido tellus opulescet amictu,
 Factaque sacundo Sole nitescet humus;
 Quā Sol Eois oriens emergit ab undis,
 Et quā Phœbeas mergit Iberus equos.
 Aurigeras nūc, Phœbe celer, rāpe lucis habenas,
 Nunc meliore tuum lumine sparge iubar.
 Annorumque nouam seriem deuoluere cælo
 Incipe, Saturni secula prisca refer.
 Vos quoque ferē dies fulsi iucunda metalli
 Tempora, pacifici vosque fauete Dei.
 Floreat ut terris Virtus, Pax aurea regnet,
 Spesque, Fides, Charitas, & pietatis amor.
 Lata Pales, facunda Ceres, & dulcis Iacchus,
 Dona sua agricolis vberiora fera.
 Ipsa reponendis desint cana dolia mustis,
 Frugibus, & granis horrea plena gemant.
 Lacte fluant fontes, & nocturne flumina passim,
 Arboribus manent dulcia mella, cauis.
 Ite, serenato deuoluite lumina cælo
 Sydera signiferi vos duodena poli.
 Cedat amor belli, terras Astra reuifat,
 Classica nec sauo murmure rauca fremant.
 Non litui, non ara sonent, nec buccina Martis
 Concitet armatas ad fera bella manus.
 Ira gemat detrusa imas Acherontis ad undas,
 Tanarijs vmbri condat Enyo caput.
 Præsīde sub Longo surgat Pax aurea terris,
 Florida perpetuo vere viveat humus.
 Ferrea iam reduci mitescant secula Paci,
 Et terse phœtrā sanguine tela petant.
 Exurgat flauis vbertas aurea campis,
 Messorum tardas pungit arida manus.
 Etatis melioris erit Laurentia proles

Prata-

Prætoris Longi pignus, & artha nepos,
 Qui mox vitales infans prodibit ad auras,
 Omnibus exorients lætitiæque feret.
 Qualem fert oriens tenebris sol luce fugatis,
 Horrida post hyemis frigora veris honos.
 Brixia tormentis imitata tonitrua celi,
 Fulgura missilibus, mittet in astra faces.
 Nec cedit lætæ Romana colonia Roma,
 Ælia cum a festis ignibus Ætna micat.
 Et flammis alata volant vaga fulgura calo,
 Sulfureosque vomit Machina vasta globos.
 Benacus virreis letum caput efferet antris,
 Applaudent nitidis flumina læta vadis.
 Cenomanum festis resonabunt plausib. vrbes,
 Adria lætitiæ plurima signa dabit.
 Sic promet cum sole nouo sua sydera tellus,
 Conventusque dabit turba canora nouos.
 Dumque puer sacri fontis lustrabitur undis,
 Regia dulcisonis accinet aula choris.
 Pierides doctis animabunt cantibus auras,
 Harmonicos reddent organa tacta modos;
 O quod ibi vocis varia concordia concors,
 Aonia & quantum concinet arte melos;
 Tale haud Thebanæ testudinis arbiter equet,
 Nec Methymæaæ Lesbæ plestra lyra.
 Nec quem Thebæicis mentitur fabula cantu,
 Detinuisse pigris flumina surda moris.
 Regia dulcisono resonabunt atria cantu,

Alter-

- a Antonius Laurentij Longi Vrceorum
 Nouorum Expræfecti filius primoge-
 nitus, Antonij Longi Prætoris Brixie
 nepos natus an. 1642. die 17. Ianuarij.

Alternoque domus plaude, & aula choro.
 Sed breuis infantis concludet gaudia vita,
 Namq; breui hic moriēs transferet ista pole.
 Ambrosia, quam lacte prius, vel nectars diuū,
 Pascendus, celi regna beata petet.
 Nam Deus Empyreæ celsi qui pœgnat Olympi
 Sede, sup Cherubim qui sedet, & Seraphim,
 Qui mare, qui terras, superosqui cœdidit orbes,
 Laurentis prolem nœdæ super astra vehet.
 Qui primogenitum veluit sibi lege sacrari.
 Vel redimi, sanctum iussit & esse sibi.
 Primigenam Longi prolem sibi sumet olympo
 Celicolas inter, quos tulit illa domus;
 Brixia lætitiæ quantum gustabit in ortu.
 Tantum mastitiæ ex funere mox capiet.
 Luce sacra Diui nascens cognominis infans
 Ostendet diuum se fore in axe breui.
 Aethereis prebebit vbi concentibus aures,
 Ore canens sanctum concipietque melos.
 Mente Deum pura, Solem sine nube, videbit
 Respiciens miseram, quã modo liquit, humū.
 Huius ab excessu postquam se voluerit annus,
 Et bissextilis februa Mensis aget.
 Denorumque quater ieiunia sacra dierum
 Incipient animas rite piare Deo.
 Altera progenies caelo demissa parenti,
 Et patria nascens gaudia læta feret.
 Ablatamque Deus geminato scenore prolem
 Pensabit, patris gaudia prima nouis.
 Aureus auulso ramo non deerit alter,
 Aurea virga pari fronde virebit adhuc.
 Afferet auxilium Matri Lucina, beata
 Qua iulie Elisabeth, cum paritura foret.

Quæ

Qua lucem mundo peperit, solemq; perennem,
 Qui mortis tenebras expulit orbe procul.
 Virgineamq; rosam dabit huic Laurētius, edas
 Ut prolem genitrix absque dolore nouam.
 Natalisq; dies genitum qui educet ad auras,
 Semper honoranda luce serenus erit.
 Hoc nascente parens reuirescit terra, repentes
 Spirabunt Zephyri, verque redibit humo.
 Floribus omnis ager se vestiet, aurea Longo
 Incipient aui ducere fila Dea.
 Scilicet hic Venetis sol alter surget ab oris,
 Et gratum cunctis fundit ab ore iubar
 Arridebit ei stellis felicibus aether, (Amar
 Illi arcum, & pharetram sponte remittet
 Seu velit auratis humeros armare sagittis,
 Seu dextra ignitas sollicitare faces.
 Seu perius iactare leues pueriliter alas,
 Et dare neglectas post sua terga faces.
 Eductus Paphia regione videbitur infans,
 Pulcher & Idalia filius esse Dea.
 Mox generosa Patris vestigia, Auique sequetur,
 Quo melior Veneto nullus in orbe viget.
 Quo duce mortales non aspernata penates
 Aethra in terris degit, & alma Themis.
 Et Pax Cenomani qua Longo preside gaudent,
 Quaque Bianoreos leta reuisit agros. O
 Italiae reliquas mox sese extendet in oras,
 Et tandem bellis ponet amica modum. (be,
 Mox Stephanus Dongus Latia mittetur ab vr-
 De-

o Io: Stephanus Dongus S.R. E. Cardina-
 lis a Sanctissimo Urbano VIII. an-
 no 1643. pro Italiae pace legatus.

Oebalia Princeps splendor, omneque toga,
 Qui genus à prisco Longorum sanguine ducit,
 Ianigenum fasces qui temere diu,
 Qui Mauros domuere truces ductore Philippo
 Et Pisanorum fortia castra ducum.
 Hunc pater Urbanus rerum suprema potestas
 Numinis in toto qui gerit orbe vices
 Virtute eximium, multis ex patribus unum,
 Eliget, ut pacis foedera constituat,
 Hic pacis vexilla ferens in federa Regum,
 Coniunget fortes, belli gerasque manus,
 Instar oliuiferae, quam protulit Arca Noemi,
 Optata referet gormina Pacis, auis.
 Abscedet, secumque trahens Discordia rixas,
 Ducet ad immites horrida bella Getas.
 Et secum sua tela feret, qua sanguine primura
 Oblita fraternas sunt operata neces.
 Secura terris redeant bona commoda vita,
 Pax plauida, vberetas, Pacis alumna quies.
 Ausbores belli, turbatoresque quietis,
 Cessent, Italiae Mars abeatque procul,
 Thracia regna petat, Scythicis moueatq; tyrānis,
 Arma, cruentatas voluat & Hebrus aquas,
 Aethiacas iterum palmas, viticiaque arma
 Christifolium, Thraciè Luna cruēta gemat.
 Rursus & ad fontes Acheloum vertere fluctus
 Cornua et in lachrymas mergere fracta suas
 Depereant Scythici fastus, Othomana tyrānis,
 Quaque Mahumetes somnia finxit Arabs.
 Rursus Idumeis adspiret Gallia palmis,
 Et sinat Austriadū regna quiete frui,
 Ludere cessabit qui ludo vicat, & armis,
 Mortalis ludī discet obire vices.

M Pelleo

Pello Regi similem, quem Gallitus orbis,
 Non capit, extinctū mox reget urna breuis.
 Richeliusque parens, de cuius Gallia pendet
 Consilijs, moriens facta sequetur auum
 Romanos iterum conuersa Britannia ritus
 Suscipiet, veram cum pietate fidem.
 Parebit prius Vrbanō glacialis Hiberne,
 Vnus & vnus pastor oculis erit.
 In galeis mel pacis Apes Vrbanā recondet,
 Quod mox celesti o flore beata leget,
 Mellā dabit pacis cunctis optata, Leonis
 Adriaci dulces condecet in ore fauos.
 Auribus ista bibunt auidis dum numina cœli,
 Dicentem properat nunciū ante Iouem.
 Inuidiam magni h̄ pulsare palatia Olympi.
 Inficere & fœdo limina sacra pede.
 Hancque Iouem petere, d̄ terris arcana referre,
 Astrorum Regi qua retogenda forent.
 Tunc monstro turbata Deū per pectora sauius
 It̄ pauor, Inuidiā liuida tela pauent.
 Arma parant omnes alacres, ut tempore, Diui,
 Quō contra Anguipedes arma tulisse ferunt.
 Ægiā corripens subitō Titania Pallas,
 Belligeramque hastam vibrat ab ore minas,
 Magnanimus Mauoris ensēm, Cyllenius harpē,
 Sanguine quam tinxit casa Medusa suo.
 Vulnificumq; arcum tēdit pharetratus Apollo,
 Claua statque minax, Herculis irta manus.
 Iuppi-

h Inuidia Iouis aulam repetit, vbi erran-
 tium Deorum Concilium aduentu suo
 turbat intercedente Momō admittitur.

Iuppiter arma capit manib. fabricata Cyclopiū,
 Quā faber Ætneus Mulciber igne tulit.
 Inuidiam statuum animis concordibus omnes
 Confosam telis precipitare polo.
 Forte riment superi, sedes ne Dirā beatas
 Obruat, aut summi fascinet astra poli. (nū,
 Momus adhac ridēs sub sarnat, & inde cachina
 Tollens errantes increpat hisce Deos.
 Quis furor d̄ superi, quā vos turbauit Erymnis,
 Non hic Terrigena montibus astra petunt.
 Arma gygantis non huc conatibus infert
 Impius Enceladus, Centimanusq; gygas,
 Nec Phaethontæis exardet ignibus arbor,
 Debeat ut tantus corda tenere pauor,
 Quod decus esse potest vobis, quā gloria, Diui,
 Examine in pœna? Iuppiter ecquid agis?
 Maxima pœna strigi sit i cta beata subire,
 Quæque cupit, vobis cuncta referre Deis.
 Inuidiæ dolor est ingens aliena voluptas,
 Et si quid pulchri cernit, iniqua gemit.
 Vixq; tenet lachrymas, cū nil lacrymabile cer-
 Atque vbi tuta quies, irrequieta dolet. (nū,
 In semet miseram liuentia tela retorquet,
 Ipsa sibi pœna est, suppliciumque graue,
 Vtque intus rabidis consumitur ignib. Ætneā,
 Viscera dira suis ignibus ipsa vorat.
 Sic se, non alios, propria fornace perurit,
 Inuidiā, & proprio corda dolore ferit.
 Liuorem refuga sodiunt persape sagitta.
 Quoque alij gaudent, angitur ipse bono,
 Sic licet iniustus Liuor, nil iniustus illo est,
 Namque premens alios, opprimit ante patrē,
 Alterius misera gaudet mens inuidia sorte,
 M 2 Cuncta-

Cunctaque vicini commoda damna putat,
 Aerugo ferrum consumit, & inuidus ipsa
 Angitur inuidia conficiturque sua.
 Existis fugere genis pallentia retro
 Lumina, Tanarius contegit ora color:
 Nulla domus, toruo quã non hoc lumine cernas
 Pestis amica malis, ast inimica bonis.
 Pallor in ore sedet, macies in corpore toto,
 Lumina torua gerit, lingua venena vomit.
 Risus adest nullus, nisi quem peperere dolores,
 Gaudia tabescit mox aliena videns.
 Alterius miserè rebus marcescit opimis,
 Virtutum insequitur, corpus ut umbra suũ.
 Vt segetem, canas ubi iam producis aristas,
 Florentem rodit cantharis, atque rosam.
 Sic quò celsa magis cõsurgit ad aethera Virtus,
 Inuidia rabies crescit acerba magis.
 Virtutemque loco depellere tentat ab omnis
 Ardet, & infelix in sua damna ruit.
 Inuidet hinc figulo figulus, fabroq; propinquus
 Arte faber, pauper pauperibusque miser.
 Pascitur in viuus Liuor, post fata quiescit,
 Tunc suus ex merito quemq; tuetur honos.
 Hinc est, immeritò quod viuus fama negatur,
 Et sua quòd rarus tempore lector amat.
 Emilius est lectus tacitè viuente Marone,
 Et sua riserunt secula Mæoniden.
 Rara coronato plausere theatra Menandro,
 Nasonem nrat sola Corynna suum.
 Ingrati veterem laudant hi Cesaris umbram,
 Hic præsert semper facta vetusta nouis.
 Luidus obtrektat præsentia lumina vultus,
 Nec sinit adiutum crescere laudis opus.
 Inui-

Inuidia caruit nemo virtutis amicus;
 Est raro felix, qui caret inuidia.
 Dicitur inuidia vulgo miseratio peior.
 Non nisi felices liuor, & alta petit.
 Horum nos miseret, quorum seris aspera seuit,
 Non monet inuidiam Cordus, & Irus inops.
 Inuidus ergo miser, sed non miserabilis ulli
 Sit, solusque omni liber ab inuidia.
 Liuor inens stimulos generosis mentibus addit;
 Sic per scæda raris allia crescit odor.
 Alcides, qui mille seras, qui contudit Hydram,
 Sæuaque fatalis monstra labore manus.
 Comperit, inuidiam supremo sine domari,
 Inuidia maior gloria rara vigeat.
 Hanc pestem quicumque cupit vitare, decorem
 Virtutem, vel opes contegat ille suas.
 Dissimulet qui magna facit, nec propriamctet.
 Qui sapit, in tacito gaudeat ille sinu.
 Magnanima heroum virtus non vlla furentis,
 Inuidia tela aut dira venena timet.
 Talis & Antoni virtus est in chyta Longi,
 Regia Cenomanum qui modo sceptrum regit.
 Qui velut imbriferas nubes transcendit Olym-
 Hic decus inuidia manus in orbe tenet. (pua
 Ipse ego qui culpas, & facta redarguo vestra,
 Si quid inest vitij, si quid inesse potest;
 Imperiurata iuro per stagna paludis,
 Nil culpa in tanto me reperisse viro.
 Illius admirans sublimia gesta putavi,
 Non hominis, potius facta sed esse Dei.
 Dissidia, & luxu exemplo, ac lege coerct,
 Pronus, & effuso sacra fauore fouet,
 Quicquid erant Curij Roma, Fabij, Camilli,
 M 3 Quic-

Quicquid Fabricius, quicquid uterq; Caso,
 Est Laurentiades Venetis quo sospite laudes
 Vincet Romuleus Adria pacis amans.
 Hic miseris tutor pupillis adfuit, vltor
 Offensus, viduis, pauperibus pater.
 Semper & Inuidia contempsit tela maligne,
 Immortale sibi parurit endæ decus.
 Vos tamen audito tremefacti nomine Dira,
 Qua Dii tot telis bella paratis, obe?
 Estis nunc omnes armis, animisque parati,
 Accedat, dicat, quid nocuisse valeat?
 Dicta probat Momus stellaris rector Olympi,
 Ostia panduntur, Liuida Dira subit.
 Ast ubi cuncta videt nitido latissima cœlo,
 Ingemit, & lachrymis lumina torua madet.
 Sape mori voluit, ne talia cerneret unquam;
 Qualia nunc cœlo cogitur aspicere.
 Pœnitet hosce poli sedes subisse beatas,
 Ac petisse magis tartara nigra velit.
 Lucis inaccessa radijs, summaque verendum
 Maiestate Iouem, dum videt illa, stupet.
 Vndique Cœlicolum circumstat celsior ordo:
 Sedibus auratis quisque per astra sedet.
 In medio sedet ipse parens, princepsq; Deorum,
 Auricomumq; nitens exerit ore iubar,
 Adstat ei cœli soboles, cui contigit vni
 Viuere perpetuo, perpetuoque mori.
 Æterno cui forma manet variabilis Æuo.
 Exitiumque illi est viuere, vita mori,
 Nulla quies illi per quod refluatq;, fluitque
 Natura, & varia statque, caditque vicet.
 Hic rerum series, Æuique senilis imago,
 Ætas incanis crinibus alba viget.

Hic

Hic Menses, elarique Dies, & nobilis Annus,
 Horaque distinguens tempora Solis iter,
 Ver, Æstas, Autumnus, Hyēs, Auroraque curra
 Aurea flammigero, Luxque, Colorq; micant.
 Hic Saturnus 2 adest argenti frigidus astro,
 Nigra seni facies, horrida barba gelu.
 Tempora cui niuic velant annoja capilli,
 Grande supercilium, plurima rugæ genis,
 Ingenio tamen ipse bonus, nec inutile pectus
 Consilijs, aui iam melioris herus.
 Secula quo terris Saturnia rege fuerunt,
 Instantisque anni n mox dominator erit.
 Aurea dum Longo sub præside secla redibunt;
 Mulcibero 3 compes hunc iubet esse parem.
 Vitiosator retinet duram sub pectore falcem,
 Vulcani pendet malleus à latere.
 Mercurius 4 geminis referens talaria plantis,
 Crine galericulum sustinet, arma manu.
 Cumque caduceo falcata fulgurat harpe,
 Inuidiam postquam nouit adesse polo.
 Bellipotens 5 Mauros flammis, ferroq; coruscet.

M 4 Pul-

---

i Iupiter, 1 Saturnus 2 Vulcanus 3 Mercurius
 4 Mars 5 Venus 6 Luna 7 Iuno 8
 Iris 9 Pallas 10 Chloris 11 Pomona 12
 Ceres 13 Cybele 14 Latona 15 Proserpina
 16 Castor, & Pollux 17 Vulcanus,
 Portunus 18 Prometheus 19 Bacch. 20
 n Saturnus auri feculi pater dominatur
 anno MDCIIL. Antonio Longo Brixiae
 prætor, quam biennio rexit.

Pulchrior hic reliquis stat Cytheræa 6 Dijs.
 Fortis Acidalios sed cornibus armat olores,
 Matera est Phœbe 7 cornua fronte gerit,
 Hac Phœbi germana genas, & lumina pulchro
 Ore refert, arcum leua remissa tenet.
 Ocia nervus agit, pendens post terga sagitta,
 Indociles errant cœlla per alba coma.
 Pone Deum Regina sedet Saturnia Iuno, 8
 Cui vestem pingunt lilia signa spei.
 Lilia Natura regalia sceptrâ, cyganæ
 Florum: Telluris gloria, veris honos.
 Adstat regnorû Domina Thaumãtia proles, 9
 Arcu pratingens vcrsicolorè polum.
 Quo Longam terris diuino fœdere pacem
 Affore significat, pacificumque Deum.
 Ætheris hac plures aduersa luce colores,
 Quam Iunonis auis sole nitente trahit.
 Pallas 10 oliuiferis frõtem redimita corymbis,
 Armatum quamuis egide pectus habet.
 Et munit nitido candentia brachia scuto,
 Belligeraque hasta, munera pacis amat.
 Florib. hic vernas Chloris, 11 Pomonaq; 12 di-
 Frõte gerit placida spicæ ferta Ceres. 13 (ues
 Hic turrata Deû mater Berecynthia 14 gaudet
 Prole sua, sedes ætheris una replet,
 Et de se nati letatur honore Senatus,
 Non hic Curenum bellica sacra sonant.
 Qua coluit Phrygijs occurrès Dindymus astris,
 Non trahit hic geminus plaustra supra Leo.
 Bellipotens illi successit Brixia terris,
 Indigetum cultrix, alma parensque Deum.
 Cenomani currum domina subiere Leones
 Longus, & Adriacus, magnus utroq; Leo.
 Vella

Vella triumphatrix Italas Regina per urbes,
 Brixiadum Regis gaudet honore sui.
 Hic geminis Latona 15 suis Phæboq; Dianis,
 Gaudet, & occiso tuta Pythone manet.
 Assistit Matri Stygi iam lege mariti,
 Libera Persephone, 16 & floræ ferta gerit.
 Cœcordes gemino radiât prope Castores 17 astro
 Alter & alterius fata subire cupit.
 Qui fratrem Pollux alterna morte redemit,
 Inter cœlicolas non moriturus adest.
 Clauiger 18 in semet redeuntem computat ante
 Caucasusque 19 notat sydera celsa senex.
 Vincula Caucasæ parat hic ferrata carbenæ,
 Qua liget Inuidiam, si noua bella ferat.
 Bacchus 20 Orontæa perfusus tēpora myrrhæ
 Armatam thyrso tollit in astra manum.
 Bellica ferrato quo concutit Ismara telo,
 Orgia Bacchantes qua celebrare solent,
 Inuidiâ perimat, prohibet sed Iuppiter equis,
 Hic diuos omnes ponere tela iubet.
 Et prait exemplo deponens fulmina dextra,
 Contentus sceptro, nutibus astra regit.
 Olli maiestas frontem tranquilla serenat,
 Aurea pax almo ridet in ore Iouis.
 Aurata sub veste regit Deus vndique corpus
 Quam decorat limbo fascia sydereo.
 Carula bisseus cœlestia signa figuris
 Gemmarum vario picta colore refert.
 Aurea casaries fulget radiantibus astris,
 Tergeminum crines cui diadema premit,
 Regia diuino circum splendore coruscans
 Mortalis visus lumina ferre nequit.
 Berillis fulget paries, varijque pyropis,
 Hic

Hic calcatur onyx gemmat achate solum.
 Argento radiant postes, adamantine columna,
 Aurum gemmifero pro laqueare micat.
 Lemnius has ades gemmis extruxit, & ere,
 Fuluo, nullus eo est pulchrior orbe locus.
 Hos ingressa lares pedibus scelerata nefandis,
 Cœcutit tanto in lumine Dira o Procax.
 Quocumque incedit scelerum vestigia figit,
 Cœlestes plantis inscit atra domos,
 Obscuro diuum factore palatia complet,
 Horribili scædâs obuia quaquo lue.
 Hoc monstruâ pie ferre poli nec numina possunt,
 Auertunt oculos, ora, navesque premunt.
 Vt Iouis ad solum peruenit Pestis eburnum,
 Pestifero tales edidit ore sonos.
 Iuppiter astrorum cœli clarissime rector,
 Qui solo nutu cuncta elementa regis.
 Telluremque foues, ornas, pelagique fremantis
 Murmura compefcis, nymbiferoq; Notos:
 Me licet esse putent hoës cane peius, & angue,
 Nunc tamen infontem te releuare decet.
 Semper enim colui superos, & numina Olympi.
 Inuidiam vocitant, nomina deme, piam,
 Non mea me utilitas istas perduxit ad arces,
 O superi, vestra est gloria, vester honos.
 An non Cenomanum Reginam, cernitis urbẽ
 Affluere aethereo neictare, & ambrosia.

Mox

- o Inuidia Furiarum pessima Iouem alloquitur, & Antonij Longi merita, eiusq; familię decora breuiter pitringit, vt errâtes Deos ad Inuidiã, si possit, moueat.

Mox homines passim vitam diuinam, Iouisque,
 Ducturos fore nec qui putet esse Deum.
 Vt que fides dictis sit, nec dubitabile verum,
 Heroas Longos Iuppiter ipse vides,
 Romulea qui gente sati dominantur in oris
 Adriacis, Veneti signaque Regis habent,
 (Hi quid enim possunt vita inuidisse Deorum,
 Vltierus si illos pergere posse sines?)
 Quid desit Longis, in quo te laudib. æquent?
 Nil nisi thuris honor: cetera crede pares.
 Hac me vera loqui dices, si ingentia facta
 Aspicias Longa, vel bona cuncta domus.
 Nam quæcumq; viros facere, & seruare beatos,
 Possunt, hi: pariti affluit illa bonis.
 Quod si prima domus Longa repetatur origo,
 Non cedit prijs nobilitate Deis.
 Hac genus antiquo deducit sanguine diuum,
 Cuius paucipium vix meminisse reor.
 Pullulat à Longo regum radice propago
 Longorum, in ramos exeriturque suos,
 Ducitur à Longo & Celtarum rege vetusto,
 A Iani genitus qui pronepote fuit.
 A vino Ianum veteres dixere Noemum,
 Visifator primus vina reperta dedit.
 Vectus in Italiam qui Celtica regna Nepos,
 Mox Iapeti nato tradidit, ille Druo.
 Inde satus Bardus Longe mox sceptrâ reliquit

M 6 Gal-

- E Lucius Longus Rex Celtarum anno Mundi 2145. Iacobi, & Esau Fratru 35. Amatoris Assy. Regis 8. ante Christum 1815. Alex. Scultetus, & Berolius Chald.

Gallica, Longa genus gens trahit undæ suæ.
 Heroum per mille gradus seriemq; virorum,
 Ad magnum tandem iam reuoluta virū est,
 Qui Laurente satvs Veneri splendore Senatus,
 Cenomanum fastus sceptraque auita tenet.
 Hæc Reges Celtas, Thuscos, Troasque, Latinos,
 Gens tulit, Albanos, Romuleosque patres,
 Hinc quocumque fuit deducta colonia Roma,
 Protendit ramos Longa propago suos.
 Infubres, Venetas, Ligures, Calabriaq; p. vrbes,
 Perque subalpinas, Sarmaticasque viget.
 Parthenopes hæc regna colit, Ianique bifrontis,
 Mania, Parma suos hæc tibi misit auos.
 Regna Chij, Cretaque diu possedit, Iberos
 Afros & Syros rexuit, & Ansonios.
 Romuleas, Venetas, Ligures moderata secures,
 Tres fastos titulis condecorauit auum.
 Hæc clarum Longa retinet cognomen ab Alba,
 Et genus Iliaco sanguine nata domus.
 Inter patricias à centum patribus ortas
 Progenies Roma floruit vrbe diu.
 Ipsa patres & prima nascentis origine Roma,
 Inde Magistratus protulit innumeros.
 Inclyta Consulibus, Cæsoribus, atque Tribunis,
 Mille

F Anno mundi 3302. ab excidio Troiæ
 432. Romæ condita an. 1. Romul. crea-
 uit centum patres quorum progenies
 patricios dici voluit. Liu. libr. 1. Dion.
 Halicarnassensius l. 5. antiqu. Rom. qui L.
 Atilium Longum tribunum militum
 Consulari potestate anno vrb. Cond.
 310. patricium fuisse asserit.

Mille Senatorum, Pontificumque togis.
 Hæc gens purpureis Romæ decorata galeris,
 Fulgens, Cardineos enumeratque patres.
 Qualis nunc Stephanus verso cognomine Lōgo
 In Dongum Tyris gaudet honore toga.
 Arbitr Italica Pacis qui mania Mantus,
 Mercurio maior missus ab vrbe petet.
 Hæc pace & bello gens clara togisque sagisque
 Palladis & Martis vendicat omne decus.
 A Longis quid gesta canam Mauortia bellas
 Exigis vrbes, vulsisque castra manu.
 Quid decorat et palmas, quid mille trophæa triū
 Euerjisq; arcus, regna subacta iugo. (phos.
 Hæc genus omne virū pariter pietate, vel armis
 Protulit egregium clara domique, foris
 Diuina, humana sophia, legumque peritos,
 Insignes equites, militiaque duces.
 Quorum facta truces hostes sensere, tyranni,
 Fata quoque audaces extimere minas.
 Pontifices sacris, Pastores gentibus almos,
 Prætoresque dedit civibus, atque patres,
 Agminibusque duces, præfectos classibus, astris.
 Cœlicos, nemo quos numerare queat,
 Quis pia diuinis tellus impertit honores,
 Erexitque aras, sacraque thura dedit.
 Hæc gens prima Deos, quorū vos nomina fertis,
 Suscepit, & quauit templa verusta solo.
 Hinc Sempronios veterū simulacra Deorum
 Frangit Tarpeio, præcipitatque iugo,
 Exuritque specum Mythre, Bromijsq; Niphig;
 Atque Helij statuas, priscaque signa Deum.
 Facta ista iam dudum nequeo reuocare, futuris
 Sed diuis cupio ponere posse modum.

Indigetes ne terra nouos veneretur, adoret,
 Diuorum veterum ne minuatur honos.
 Prætereo priscos omnes, sileoque recentes
 Heroes, cælo quos domus ista dedit.
 Vnus præ reliquis Antonius eminet heros,
 Ingens purpureæ splendor, honosque toga.
 Qui summis semper decoratus honorib. urbem
 Cenomanum iusta nunc pietate regit.
 Franciscus 182 quos rexit auus iustissimus oli,
 Bergomeisque simul mahia celsa iugis.
 Addixitque reos detentos carcere remis,
 Inde irremis eis Longa repleta fuit.
 Celticus Alcides ex quo stirps Regia Longi
 Celtrarum Regis venit in Italiam.
 Cenomanosque suos, Ligeris qui rura colebant,
 Duxit, ubi flauo flumino Mela fluit.
 A se prostrati dedit his insigne Leonis,
 Quod gerit antiquo stemmate Longa domus,
 Vnde genus ducens Laurenti filius Hydras
 Contudit, immanes perdomuitque feras.
 Altior humanis caelestia munera cõire,
 Est ausus, nec quo progr. diatur habet.
 Herculei ciues Alcida applaudere Longo,
 Gaudent, Io Paan, ieq. triumphe canunt.
 Quin nouus Alcides antiqui vincet honores,
 Obstet ni preta prouida cura Deum.
 Amplius Herculeas ne iactet Fama columnas,

Alci

182 Franciscus Longus Prætor Brixiæ anno 1582. qui Bergoini Prætor fuerat anno 1577. & postea Patuij Prætor electus fuit anno 1684. Bursatus, Mattheacijs, & alij in Panegy. A. Long.

Alcida veteris nec monumenta canat. 183
 Huic Crema perpetuis posuit monumeta colu-
 Vherius virtus scilicet ire nequit. (nis)
 Effigies illi posuit Viceria, pulcros
 Et Verona arcus, vnde triumphet honos:
 Vnde superba viri sa tollat gloria cælo,
 Quantum se Virtus colliit ad astra potens.
 Hac fregit montes planuq. per ardua cunctis,
 Fecit, ut ad cælum Gloria currat, iter.
 Testis Bacchilio laudato diues Iaccho,
 Qui inuenis quondam maxima facta stupet.
 Alta Crema vastis vallauit mania fossis,
 Edibus ornauit, porticibusque nouis;
 Turribus, ac fanis decorauit, abenag. Martis
 Sub celo posuit fulmina vasta nouo.
 Egro, inopi firmas ades, & tecta locauit,
 Attritam Cererem pauperibusque dedit.
 Fugit sana lues, & lurida Mortis imago,
 Vt Verona tuos attingit ille lares.
 Olli lathifero pestis Pythone perempto,
 Paana Aoniæ continuere Dec.
 Tale Philarmonica Brenni cecinere Camena,
 Quæis argumentum Longus Apollo dedit.
 Aspe-

183 Antonius Longus prætor Viceriæ anno Christi 1623. Cræmæ an. 1627. Veronæ anno 1631. de eius laudibus typis centum Panegyricos Lucr. Bursatus edidit. Franciscus Pona in descriptione Contagij Veronensis, & alij.

Spectu tremefacta graui Discordia fugie,
 Tartareisque umbris condit Enyo caput.
 Hoc posuit mandante fere spectacula pompa,
 Mors, & funeribus trux Libitina modum.
 Prætorum sedes, excelsa palatia cælo
 Verona erexit, consalibusque domum.
 Theuronicas Venetiis Harpiæ expulit oris,
 Monstra Bianoreas depopulata plagas.
 Bellorum motus potuit franare licentes,
 Militiæ priscum restituitque decus.
 Hic Thufcos Reges, quæ misti & Austria cepit
 Reginam a hospitio vidit Apollo dapes,
 Sic Latia Reges excepit in urbe Bithynos
 Castius, hospitibus dona deditq; suis,
 Vt Regina Austri Salomon, Antonius Austria
 Est domina sapiens visus honore pari.
 Sæpius obstupuit stratas in Apolline mensas,
 Quo nihil cedebant, laute Luculle, tuis.
 Nec vestris cessere Dei conuiuia cænis
 Longa, quibusq; aderat nectâr, & Ambrosia.
 Maxima regali splendebat mensa paratu,
 Vincebat solis aurea vasa iubar.
 Est modus argento nullus, cœlata Myronis.

Pocn-

- 2 Maria Magdalena Medicæa Archidux
 Austria, Dux Hetruriæ Ferdinandi II.
 Imperatoris Soror cum Principibus
 Hetruriæ ab Antonio Longo Veronæ
 Prætorè regali hospitio excepta fuit
 anno 1630; Franciscus Pena in descri-
 ptione contagij Veronensis. pag. 137.
 b Laur. Longi A.F. Elog. pro Maria Mag-
 dalena Serenissima Austriae Arciduce.

Pocula, sum patens Mentoris arte nitent,
 Victa quibus cedat signis laudata Corynthus.
 Nec cenas iactet iam Cleopatra suas,
 Oppiparæque dapes aderant, epulæque paratæ,
 Quas mare, quas aer, terra, polusque tulit.
 Illis præ dapibus nil sunt tuceta potentum
 Escæ ducum, & pennis panis super be tuis,
 Nil perdidit, nimia aut moriës pinguedine turritur
 Phasidis aut volucres turde, columba, nihil.
 Ambrosia passim spumant in pocula succo
 Dulcia nectæreo vana liquore dabant.
 Flores Flora tuos vincit Pomonaque fructus
 Vidisses illis, quos ibi mensa dedit:
 Inuidiamque tibi mouissent Iuppiter esse,
 Quælis non vobis escæ, dapesque Dei.
 Inuidiosa Deis conuiuia Iuppiter erge,
 Aequa mente feret, amplius ecquid habes?
 Quid possit Virtus, quæ summa potentia sulcis,
 Nosti. Sed quid eum talia posse sinis?
 Discordes populos Gardoni hic pace beauit,
 Quos nemo potuit conciliare prius,
 Inter Auogadros Martinengosque, Chinellos,
 Et Rampinellos factio nulla manet.
 Hofce Gibellinis Guelsiq; furoribus actos
 Iam dudum is pacis fœdere iunxit amans,
 Quos annos supra centum vexarat Erynnis,
 Sanaq; coegit prælia inire furor.
 Pacificum hunc multi patriæ dixere parentem,
 Herois meritis cuncta minora putant.
 Si queratur honos tantis virtutibus æquus,
 Humanæ longè maior honore fuit.
 Illius humanam superet cum gloria sortem,
 Heros diuinum vendicet ergo decus?

Numi-

Numinis inslar eum populi veneratur, adorant,
 Effigies ponunt & simulacra viro,
 Hic priscos agit orbe Deos, & nomina vana
 Numina, quae gentes tot caluere, vocat.
 Detestatur enim Veneris monumenta nefanda,
 Odit Mercurij furta, dolosque fugat. (chi,
 Hinc temulenta patris proturbat gaudia Bac-
 Orgia Bacchantum pellit ab orbe procul.
 Hic Martis pugnas, caedes, & iurgia, lites.
 Discordesq; animos damnat, adulteria;
 Illuuiem scelerum, & luxus fadissima regna
 Tollit & exemplo ciuibus ipse praeit.
 Ocia, luxuriam depellit nempe sagittas,
 Atque arcus frangit blande Cupido tuos.
 Libera cum Momi maledicta, pudenda Priapi,
 Praesidis horrorum gesta, iocosque fugat.
 Vertumni, Proteique dolos, variasque figuras,
 Ditis auaritiam, falciferique senis.
 Iunonis tumidos fastus, Phœbique furorem,
 Odit, & instabiles Cynthia pulchra vices.
 Vos superi hac audisse reor, cum terminet astris
 Famam, quam poterit tollere nulla dies.
 Hoc duce Cenomanum regina superba Leone
 Turrigena Cybeles vendicat omne decus.
 Si Phygia domina currum subiere Leones,
 Hec Veneto, ac Longo vincta Leone Dea est.
 Si Cybele partu fertur latata deorum,
 Hac quot habet ciues, tot tenet vna Deos.
 Aeraque Curetum melius resonantia sistris
 Hac Campana quatit, nec Corybante caret.
 Quippe Sacerdotes, quos vidi thura ferentes,
 Brixiadum Regi, sacra frequenter agunt.
 Diuinis adsunt ibi fida silentia sacris,

Indi-

Indigetis, patrios quos colit illa Deos.
 Virtutes celebrent, tollantque ad sidera gesta,
 Esto, mortalis tot meruisse potest.
 Ast quis, cui diuum tangat praecordia cultus,
 Quis, cui sit cordi religionis honos,
 Quis pius hunc tandem superum dignetur honore?
 Aequalem summo quis ferat esse Ioui.
 Non modo fama Numi hanc simile, simileq; Ca-
 Ast vobis ipsis predicat esse parem. (toni,
 Sande ego Caliccola pia talia ferre nequiuim,
 Nec tu, si sapias, Iuppiter ista feres.
 Nec Cybeles matris decus usurpare deorum.
 Brixiadum dominam numina vestra sinet.
 Quod satur humanis quisq; meditetur honores,
 Diuinos, ingens quis neget esse scelus?
 Hoc summum per facta decus sublimia Locus,
 Quarit, mortali maior honore viget.
 Talia conatum caelestia numina inultum,
 Permittent: Talem perferet ira Iouis
 Huic ego ni totis obfistere viribus vna
 Ausa forem summis par foret ille Deis.
 Vel saltem Venetis Princeps regnaret in oris.
 Huic premeret Regis vel diadema caput.
 Non quod is affectet regnum, sed regia Virtus,
 Et mores digni regibus hunc decorant.
 Me tamen heu victam fateor per sepe fuisse,
 Officere & tanto nil potuisse viro.
 Ut cum Verona praetoria struxit, & edes,
 Dignaque Principibus Atria Consulibus,
 Pondere nam veluti palma inclinata resurgit,
 Et victrix caelum tollit ad astra caput.
 Haud secus Antoni virtus inuicta furori
 Resistit vsque meo, & maior ad alta salit,

Iam-

Iamque meos finos Longus virtute reliquit,
 Maior ab adversis gloria venit ei.
 Illius in natum conuerti victa furorem,
 Aemula cui virtus facta paterna refert.
 Sic clarum nitet ore decus, sic regia fronti
 Gratia, sic animi dotibus extat honos.
 Sic patris claris virtutibus extat imago,
 Et rediuiua sui gloria surgit aui.
 Hunc ego lethiferis aggressa repente coegi
 Aegrotum succis reddere membra toro.
 Mox ne fata viri remorentur funera, caelum
 Conscendi auxilium nunc petitura tuum.
 Fac precor, ut fati properantibus occidat eger,
 praeipiti ut corpus funere reddat humo.
 Ne tua contemnat vittricia fulmina Laurens,
 Lauri nomen habens te iaculante cadat.
 Antoni prolem maternus deuoret anguis,
 Stemmata quem patrio mater Hosana gerit,
 Amplius anguineos ne ludens intret hiatus,
 Nec placido rursus exeat ore puer.
 Sed serpens illum flatu necer, aut premat ore,
 Net viuo nato mater Hosanna canat.
 Vt solis viduata iacet Parnassia laurus,
 Vt sine sideribus nox, sine Sole dies,
 Vt sine flore carent squallentia prata nitore,
 Sic sine prole parens maesta dolore cadat.
 Et genitor cari spectato funere nati,
 Marore oppressus concidat, ac pereat.
 Sic gemina cythara concordet, pollice tacta
 Altera si fueris, altera sponte sonat.
 Omnino patri similis Laurentius ipsi est,
 Ac concurs, eadem mens in utroque manet.
 Hunc ingens animi virtus, & Martius ardor,
 Inc i.

Incitat, & patrius cogit in arma Leo.
 Virtutes, moresque patris iam filius aequat,
 Et factis similis, ni moriatur, erit.
 Pyrrhos Alexandros genuit, sic fortis Achilles
 Pyrrhos, sic similis fontibus unda fluit.
 Sic aquile generant aquilas, similesq; Leones
 Ipse Leo; proles par, similisque patri est.
 Si cupis ergo parem superis mox tollere patrem,
 Qua perimam natum, Iuppiter, asser opem.
 Na sine te spes nostra cadit, vis deficit omnis.
 Sapius hunc volui perdere, nec potui.
 Ut cum Cenomanum discedere velles ab arce,
 cuius Mars alter recepat arma diu.
 Quam bene munivit, vallis circumdedit altis,
 Hostis ab insidijs unde renouit iter,
 Nocte, dieque vigil lustravit menia, lapsos.
 Militia mores reddidit, atque decus.
 Dum discessuro tormenta vomentia flammis
 Plaudabant superis amula fulminibus.
 Accessi, turbare volens noua gaudia luctu,
 Fulmineasque manu sum iaculatai faces.
 Quois concepta tubis celeris nutrimina, flammam
 Hausserunt ignes b sulphuris aro cauo.
 Protinus horrifono crepuit bombardam fragore,
 Aera per liquidum fragmina sparsa volat.
 Nescius arctari prorumpit in aethera puluis,
 Affantes perimit flamma repente viuos.
 Ast citus Fortuna meos elusit, inanis
 Quois mihi Laurentem perdere cura fuit.
 Nuper

b Bombarda facta in diuesso Laur. Logi
 Praef. ex Vrceoru Nouoru arce an. 1641.

Nuper ut extinxi tormenti glande Ioannem a
 Longum, qui Martis clarus honore fuit.
 Integra cui lustris non addita quatuor aetas,
 A me nex illi cum properata fuit.
 Ostenda fraternam gerens nam signa superstes,
 Cruribus amissis non fuit ille diu.
 Vulnere sed misso perijt, non comminus armis,
 Pro quo pugnavit, nunc iacet ille solo.
 Sic nunc Vrceolum Laurentium arce iaceret,
 Et foret Vrceolis apta peremptus humus.
 Ni Fortuna meis esset contraria votis,
 Extinctus Laurens tunc cecidisset ibi.
 Fragmina ab aëna manu Fortuna auertit amico
 Ictus ne caderet, cui nimis ipsa fauet.
 Coniurata simul Virtus quem tollit in altum,
 Sortis & instabilem continet axe rotam.
 Belligera tractare manu iam fulmina Martis
 Assuetus temnit tela trifidula Iouis.
 Si dare crudeles par est Salmoëa poenas,
 Qua Phlogethontis styx fluit atra vadis.
 Hic impune tuos tonitrus imitatur, ut ille,
 Tormentis belli, & fulmina missa polo?
 Quis neget esse Iouē vibrantē fulmina Longū,
 Quin mox, ni caueas, te Ioue maior erit.
 Humana lustris iterum sub imagine terras.

Ac

a Ioannes Longus militum Praefectus in
 Belgio, dum strenuē pugnaret, tormen-
 tariapila ictus interiit. Hugo Grotius
 in Epigramm. libr. I. Annal. Belgici.

Ac hominis vultus induc, cerna virum.
 Corpore si valeat, firmis si viribus heros,
 Ut solet, utatur, nunc tamen ager adest.
 Omnia tunc cernes oculis me vera locutam.
 Aspicias oculis omnia vera tuis.
 Si per eū dextra fuerit tibi fulmen ademptum,
 Dic homines quid, te quo vereantur, habent &
 Fulmina vibrauit Cremēsibus inclutus armis
 Longus, & Vrceoli nuper in arce Noui.
 Nūc pater insectās vitii noua fulmina vibrat,
 Qua feriunt animos, & fera corda mouent.
 Arguit ut fontes, praefert grauitate Tonantem,
 Ignea verborum fulmina ab ore iacit.
 Vt ferit aerias sublimi vertice turres,
 Et iuga, seu montes fulminis ira petit.
 Haud secus hic tumidos fastus, nimitūq; supbos
 Prosteruit, domitos victor ad ima premit.
 Submissos, humilesq; animos ad sidera tollit.
 Saxea dirumpit, ferrea corda domat.
 Fulminibus Martis Pradones terruit, alta
 Quos Vile Clare capit in arce modo.
 An tibi sacra gerit fulmen Regina volantum?
 Hæc etiam Longis tela trifidula gerit.
 Fulminumque Leo vibrat Mauortius ense,
 Atque gygantis ausibus astra petit.
 Vt te vel proprio deturbet ab axe tonantem,
 Longus enim semper surgit ad alta LEO,
 Crescit, & augetur Longorum vitia da virtus.
 Viribus inuictis, nec tua tela timet.
 Iam maiora petit quæcunque humana perosa,
 Inque dies maius concipit illa decus.
 Vicima sola Deo superest, Nabathæaq; thura;
 Fulmina qui demit, mox quoq; thura feret.

Vira-

Vtraque crede mihi rapiet, cum fortia dextra,
 Spicula sustulerit, tollere thura leue est.
 Quid diuis tãdẽ reliquũ? si thura cremantur,
 Et dat ei in sacris thuris acerra decus.
 Et quos diuorum numero gens Longa recenset,
 Inter calicolas, quos pia Roma colit.
 His erecta sacris de more altari a fumant,
 Sapius in templis thureus ardet honos.
 L. is simulacra typis impressa di cantur athenis,
 Effigies Longis sculptaque, picta nitet.
 Hinc tibi rapta reor fragrantia thura, bidẽtes,
 Fulmina, & effigies, quid tibi nunc superest?
 T alia summe pater celo spectabis ab alto,
 Ec miti poteris talia mente pati?
 Nonne tui vindex cultus meditabere penas,
 Quis pereat sceptris amulus ille tuis?
 Mox homines curare deum mortalia nullum
 Et merito credent, si nibili ista facis.
 Et tu mox tanti penderis in orbe, Deique,
 Quanti fit reflui vilior alga maris.
 Ergo si qua manet pietas, qua talia curet,
 Si tibi stat cordi cultus, honosque Deum,
 Mortifero coeant aspectu sidera, cauda,
 Scorpium effundat dira venena sua.
 Laurenti Longo breuia data stamina vita,
 Sic decori egregie consulis ipse tuo.
 Nam merore pater victus, nimioque dolore,
 Vt sobolis cernet funera, sponte cadet.
 In nato genitor viuuit, lumenque parenti
 Ausers, si natum perdis, uterque perit.
 Laurentis coniux etiam cum prole peribit,
 Quam nunc ventre gerens est paritura breui.
 Illius ob lethum nimio confecta dolore,

Ni pereat, iam res Iuppiter acta tua est,
 Iam sileat celebrata tui cunabula Creta.
 Gens ubi Longa diu iam dominata fuit,
 Hercules, & Bromij siluam natalia Theba.
 Et geminos partus Delia Terra, Deus,
 Adria nã melior Thebis, & Apollinis Vrbe,
 Maiores istis est paritura viros.
 Adria nimirum Dictais imperat oris,
 Te ut loue maiores monstret habere Deos,
 Quid sinis ergo tuis Venetos dominarier oris,
 Quos Longus Veneta duxit ab vrbe Iacob?
 Creta Iouis magni tum facta Colonia Lõgo
 Paruit an Longo subditus ipse manet
 Nã tibi Gnostiacas Longus Dux abstulit oras,
 Cuius adhuc Venetos regnat in orbe genus,
 Hi pereat, nunquam tuta statione manebis,
 Nec sit erit superum regia tuta Deum.
 Nam si diuinos mortalis sumat honores,
 Quomodo tuta putas sceptrum supremam fore?
 Tu tibi iam ser opem, rerum cito cõsule sũma,
 Ni pereat Longus, mox tua regna ruent.
 Vix ea dicta dedit Liuor, cum excanduit ira
 Iuppiter, & superos sanior ira tenet.
 Talia ab Inuidia votis ardentibus ausa
 Deposens penas quilibet arma quãsit.
 Murmura dant oēs superi, surgũtq; frementes
 Et clamant, pereat Liuor, ab axe ruat,
 Aurea secla (malum) conant & auertere quis nõ
 Oderit, aduersus nec ferat arma lucẽ?
 Insignem pietate virum qua tollere tentat,
 Quo nullus toto iustior orbe manet?
 Cuius & insignes laudes, praclarãq; gesta
 Virtutũ Liuor dissimularo nequit.

Omnibus est animus diuis coelestibus armis
 Ut fodiant, perimant, dilanientque Strigem,
 Quasque fure prius correpta micantis tela,
 Expediant dextris, Inuidiamque petunt.
 Spicula contorquent omnes, iam ferrea grādo,
 Telorumque seges undique iacta ruit.
 Impia Strix iaculis petitur, stridetq; fremitq;
 Tūcibus horrificis contremuere poli.
 Vltima fata ruens Pests tunc passa fuisset,
 Fœdaque mens rabido pectore pulsa foret.
 Errantum nisi Rex astrorum voce, manuque
 Sedasset motus, Cœlicolumque minas.
 Asserit esse nefas dictu celestia diuum
 Fœdari Inuidia tela cruore nigro.
 Ereptamque neci iussit decedere Olympo,
 Prepetibusque alis accelerare fugam.
 Iussit Iouis subito stridensque, gemēsque, successit
 Pests, & Æthereos deserit acta lares.
 Fraudibus inde suis terras delusa petiuit,
 Dilaceratq; gemens vngue rigente genas.
 Nec tamen elusis diffidit viribus, ausum
 Deserit haud captum, sed magis ira furit;
 Anguineas quatensq; comas, nigrumq; venenū
 Ore vomens Longo dira minatur ad huc.
 In superos maledicta Deos conuicia iactat,
 Execrata polum Tartara versus abit.
 Fletere si nequeo superos, Acheronta morabor,
 Inquit, & infernos sollicitabo Deos.
 Sed prius ad Parcas ducit me sua Cupido,
 In vitas hominum ius quibus esse scio.
 Sic ait, atque nouas fraudes excogitat astu,
 Quis ventura sibi prospera vota putat.
 Stamina nēt hominum dura, dirēq; sorores,
 Nil

Nil quibus in toto sauius orbe manet,
 Vitales hominū celeri nent pollice cursus;
 Ferratis pensis sacula longa irabunt.
 Aurea ni iubeat deducere stamina Phœbus,
 Vitales rebus dantque, adimuntque vices.
 Arbitrijs harum moralia st antique, cadūtque,
 Et vel longa seruiunt tempora, vel breuia.
 Hinc multi pereunt primo sub flore iuuentis,
 Hinc longæua cadit plurima turba senum?
 Non aurū curat, quo diues Crasus, & Ancus?
 Non durum mollit cor male suada famas,
 Nil iuuat egregijs frontes ornasse corollis,
 Armiseno Marti ringas ut ora pudor.
 Cessit Alexander, Cæsarque, & fortis Achilles
 Parcis; illorum nunc tegit ossa lapis,
 Non surdas flestit dulcis facundia lingua,
 Nam pater eloquiū Tullius ipse perit.
 Nec iam sacrilegæ vel nos, vel nostra videntur,
 Non Phœbum, Musis non Heliconia sacrum.
 Cingit odoriferis Phœbus pia tempora lauris;
 Vatisibus hæ neclunt tristia sorta comis.
 Hinc pater Iliados cecidit diuinus Homerus,
 Et tuus hinc perijt, Mantua clara, Mars,
 Hyrcanæ Parcis admorunt ubera tigres,
 Immanes diras progenere fera.
 Hinc hominum Parca didicerūt parcere nulli.
 Vnde trahunt nomen parcere quod nequeūt,
 Has vitæ inuidisse hominum scit liuida Pests,
 Nouit & esse suis congrua corda dolis.
 Hinc sibi tabificos sperat lenire dolores,
 Inuidia, hinc sperat vota secunda fore.
 Haud mora, præcipiti cura descendit ad ades,
 Nent ubi fata Deꝝ, pulsat & inde fores.

Cane aduentantem tetra nouere sorores,
 Fitque aditus facilis, lanua sponte patet.
 Excipiant Diram Parca, dein oscula iungunt
 Moxq; iubent sari, cur venit, & quid auct
 Quicquid i arte sua valeat pmittere, quidquid
 Vult, iubeat promptis nil graue namq; fore.
 Illa ubi iam potuit curas laxare prementes,
 Et tremula questus edere voce nouos.
 Mesta truces lacrymis Parcas effatur obortis,
 Singultu medios saepe secante sonos.
 Vos mihi, ait, misera presens afferre potestis,
 Auxilium; morior, ni cito fertis opem.
 Hei mihi, que semper vici fortissima quaque;
 Pellor ab inuicto nunc superata viro.
 Olim terrigenas in prelia saua Gygantes
 Aduersus superos ausa mouere Deos.
 Coelicolum potui confundere gaudia luctu,
 In regno pacis bella cedere ferrox.
 Mox fratru fuso maculaui sanguine dextras,
 Menia fraterno tincta cruore madent.
 Alternos saua iugulaui cedere nepotes
 Cadmeos, matrem hic sustulit, ille patrem.
 Occidit Matrem Furij agitata Orestes,
 Saus idem Latia fecit in urbe Nero.
 Indo Neocleides patrijs procul actus ab armis;
 Hinc Sophiasq; parens atra venena bibit.
 Jamque meis magni, in Pænos ardentia Martis
 Fulmina, Scipiada succubuere dolis.
 Funditus Iliacam potuitque euertere gentem,
 Cum versa in cineres Dardana Troia ruit.
 Diuersa exilia, & diuersas quareve terras
 Viribus illa meis, gensque coacta fuit.
 Innumeros potui bellorum excire trimultus,
 Reges,

Reges, & populos cladibus afficere.
 Romuleas toties potui miscere secures,
 Cuncta meisq; dolis vendere regna solo.
 Ipsa ego Tarquinij succendi corda superbi,
 Vt Regem socerum perderet ense suum.
 Qui quater vndenos Roma regnauerat annos,
 Terque triumpharat Thusa trophea gerens,
 Longius haud volui Logi a tractare Quiritu
 Sceptra, sed in patrem me duce nata fuit.
 Hanc ego, coniugio sceleris mercede parato
 His docui dictis extimulare virum.
 Quid iuuat esse pares, te nostra cade sororis,
 Meque tuo fratris, si pia vita placeat.
 Viuere debuerant & vir meus & tua coniux
 Si nullum ausuri maius eramus opus.
 Et caput, & regnu factum est dotale parentis,
 Si vir es, indictas exige dotis opes.
 Regia res scelus est, socero cape regna necato,
 Et nostras patrio sanguine tinge manus.
 Amplius expectare pudet, rape sceptra Quiri,
 Sat meus in Latia Rex fuit urbe pater.
 His ille instinctus soceri priuatus in alio

N 3 Com-

2 Seruius Tullius Long. gent. Rex Sextus
 Romanorum anno Mundi 3477. Quin-
 te etatis 538. Salathielis ducis Hebreo-
 rum 11. Transmigrationis Babylonice
 42. excidij Hierosolymit. & Iosedech
 Pontif. Iudeor. 31. Euilmerodachi Baby
 lonior. Regis an. 6. Imperij Babylonici
 144. Olympiad. L. an. 4. Urbis cond. 176.
 ante Christum 576. Iacob. Sal. in annal.

Concedit folio, vulgus ad arma ruit.
 Hinc cruor, & cedes, infirmaque vincitur etas,
 Scēbra gener facero rapta superbus habet.
 Ipse sub Exquilij, ubi erat tunc Regia, casus,
 Concidit indigna cade cruentus humo.
 Tullia carpento patris iniura penates.
 Ibat per medias alta, feroque vias.
 Corpus ut aspexit, lacrymis auriga profusus.
 Restitit; hunc tali corripit illa sono.
 Vadis, an expectas pretium pietatis amarum?
 Duc, ait, inuitas ipsa per ora rotas.
 Me suadente patrem calcavit Tullia curru,
 Quem super attonitos sauior egit equos.
 Certa fides facti est, dicitur sceleratus ab illa
 Vicus, & eternis res ea pressa notis.
 Post tamē hac ausa est tāplū. monimēta parētis
 Tangere, mira quidem, sed tamē acta loquar.
 Signū erat in folio residens sub imagine Tulli.
 Dicitur hoc oculis opposuisse manum.
 Et vox audita est, vultus abscondite nostros,
 Ne nata videant ora scelesti mea.
 Veste data regitur, vetat hanc Fortuna moueri,
 Et sic dē templo est illa locuta suo.
 Ore reuelato cui primum tuce patebit
 Seruinus, hac positi prima pudoris erit.
 Parcite matrona veritas attingere vestes,
 Solemnes satis est voce mouere preces.
 Sic latuit post hac Romano tectus amictu,
 Qui sceptrum Latia sexius in vrbe tulit.
 Arserat hoc templum, signo tamē ipse pepercit,
 Ignisopem nato Mulciber ipse tulit.
 Signa deditq; patris, tunc cū caput igne coruscō
 Cūxit, eique comis flammens arsit apex.

Not

Non minus exarsi, cum Tullius alter habenas
 Imperij Latia cepit in vrbe nepos.
 Tullius K exaētis decimo post Regibus anno.
 Consul erat, Longo gloria magna domus.
 Sulpitij Longi domuit collega Fidenas,
 Et Romanū soluit prodicione graui.
 Hunc ego sacro lustrantem mentia curru
 Deteci, similis ne foret usque dijs.
 Et mea Sulpitij, Atilij, sensere nepotes,
 Ac Sempronidae tela vibrata manu.
 A quibus Italicis Longorū I. clara per vrbes
 Gens trahit antiquum nobilitate genus.
 Horum secunda parens hac Palladis artes,
 Et Martis semper iunxit honore pari.
 Brixiam nunc gentis honos Antonius vrbe
 Iustitia clarus, ac pietate regit.
 Fortuna labor ipse sua conscendit honorum
 Culmina, virtuti debita nempe sua.
 Pompilio melior Longus, maiorque Catone
 Cenomanum reddidit libera iura foro.
 Vis diuina illi mortali elucet in ore,
 Vnde amor in populis nascitur vnde metus.

N 4 Pro-

k Manius Tullius Longus Consul cū Ser.
 Sulpitio anno 252. ab vrbe cōdita. Dio-
 nyf. lib. 5. ant. Rom. Fasti. Sig. Panu. Sal.
 L Longos Venetiarum patricios a Roma
 nis genus ducere scribunt Petrus Iusti-
 nianus Hist. Vener. lib. 1. Mattheacius in
 Paneg. Bursattus in symbolis Panegyri-
 cis. Blanch. & alij, quos ante retul.

Prodigium regni Longus presumpsit ab igne
 Tullius in, ast illi par dedit omen aqua,
 Cum veluti Moses infans subuectus ab undis
 In quas lapsus erat, subiit incolumis,
 Tunc superauit aquas, mox me virtute virili
 Vicit, & athereos aequat honore Deos.
 Tanta viri pietas, manifestas regia vultus
 Tanta, nouum terris numen vt esse putent,
 Preside quo rursus Saturnia sacula mundo
 Mox fore promittunt Fata, probante Ioue,
 Hic heros fouet nitium, tollitque, beargue,
 Iamque suis sceptris hunc sine esse parem:
 Dux Virtus, Fortuna comes, cui militat ather,
 Iamque viri niveis Fama triūphat equis,
 Vos etiam (caueat ni vestra potentia) Parca,
 Nique cita vobis subueniatis ope.
 Vos, quarum nequij vires euadere quisquam,
 Posse Heros Longus se superare putat,
 Ire per aternos aut moriantis honores,
 Equare & Piliy secula plura senis.
 Vos, & vestra heros fatalia stamina spernit,
 Non illi quidquam posse nocere puto.
 Ni vos Laurenti aeneali fil. secusis,
 Stas vita Antoni hoc stante, cadente cadet.
 Tabescit merore pater, dum filius ager,
 Decumbit, grauitur prole dolente dolet.
 Egrotat agrotat, viuo vixitq; vicissim
 Cum nato genitor hocque valente valet.
 Quodque alter patitur, paribus fert virib. alter
 Est commune bonum, parq; viriusque salus.

Quod

m Valer. Maxim. de prodig. Liuius libro
 1. P. Matheacius in panegy. A. L. P. C.

Quod si nunc cupitis vos, iuraque vestra tuori
 Si decori, & fama consuluisse iuuat.
 Quidni proicitis celeres fusosque, colosque?
 Quidni fila viri falce secatis? obe.
 Sic fat erit cantum vobisque, mihiq; viciffima:
 Parcarumq; manus temnere discet homo.
 Hec vbi dicta dedit, funestas discit atris
 E manibus, complens corda furore, faces.
 Hinc cui permultis Clorbon despoerat annos,
 Et studio Lachesis tempora longa pari,
 Consilium mutans, vitalia stamina Longi
 Laurentis cessant nec, secare parant.
 Protinus irata, fusumque, columq; relinquunt,
 Omnes Inuidia precipitante moras.
 Atrepeos ausa nefas, quo consoletur amicam,
 Forfice fatali stamina prima secat.
 Tum magis egroti capiti crudescere morbus,
 Saurior & Longi perdere membra lues:
 Arida languentes febris depascitur artus,
 Vix cubito Laurens tollere membra potest.
 Cui iam vis morbi vires absumperat omnes,
 Ardens torquebat potus anhelata sitis.
 Vix quisquam tantos valeat perferre dolores,
 Quantos fert Laurēs, o nec tū hinc queritur
 Sed miranda viri morbum patientia vincit
 Qui fortis didicit tristia quaquo pati.
 Nescit in aduersis animum demittere rebus,

N 5 For-

- n Parca suadente Inuidia vitalia Laurentij Longi fila secare incipiunt. Le-
 thalis, morbus augetur eiusdem.
 o Laurentij patientia, meditatio cruci-
 atuum Christi Domini. preces.

Fortia nec potuit frangere corda dolor.
 Spinofis capitis membrum se nouit. & aqua
 Mente pati quicquid vult Deus, ipse cupit.
 Sumit ab exemplo Christi solatia Laurens,
 Illius & penas dum meditatatur, ait.
 O nimum nostros olim miserate labores,
 Chrifte tua delens crimina noſtra nece.
 Eſt leue, quod patior; dum te grauiora ferentem
 Cerno, tuo ſimilis nullus in orbe dolor.
 Nos dulces verita decerpſimus arbore ſcetus;
 In dira fixus tu cruce furta luis.
 Nos patris aeterni noſtra irritauimus iras
 Fraude, cruore tuo tu probra noſtra lauas.
 Aeterni proles aeterna parentis amore
 Noſtri in ſons, fontes ne moriamur, obis.
 Non genus hoc noſtrū pretio, non mūdus & ipſe
 Non tanto merces digna labore fuit.
 Non ſat erat te ſyderis e ſedibus actum
 Tedia virginis longa tuliffe ſinus?
 Non ſat mortales eductum in luminis auras,
 Cum pecore agreſti, dolituiffe ſpecu?
 Non ſat erat varios vltro ſubiſſe labores,
 Ludibria immeritum multa tuliffe diu?
 Ni innumeris ſatur opprobrijs, niſi deniq; ligni
 Supplicio ferres damna aliena tuo?
 O qualem video te formoſiſſime regum
 Rex, quantum ſpecies aedecorata tua eſt,
 Non ea cęſariles, concretaque barba cruore,
 Non eſt is planē, qui modo vultus erat.
 Seruā tamen capiti Regis; diademaque cernit;
 Quod te vulniſicis ſentibus extruciat.
 Piſtaq; purpureo video tibi membra rubore,
 Quem flagris hauſtus ſparſis ubique cruor.

Cum

Cum palmis video terebratas caſpide plantas,
 Hei mihi quam lato vulnere pectus hiat;
 Non tibi Longini patefecit lancea pectus,
 Ianua qua celi iam reſerata fuit.
 Aſſe mea, Chriſte, tibi foderunt crimina corpus,
 Quae tu proſuſo ſanguine ſponte lauas.
 Scilicet agnus eras ſacram maſtandus ad arā,
 Summo pro nobis hoſtia ſacra patri.
 O ſi tanta mei Deus es perpeſſus amore,
 Eſt aliquid patiā par vt amore tui.
 Inuendus labor eſt rectum ſit dulcis amaror,
 Tu mihi pax cordi, tu mihi Chriſte quies.
 O amor, o pietas rebus bene prouida noſtris,
 O bonitas ſerui facta miſiſtra tui.
 Parce, precor, miſero, culpas ignoſce ſatenti,
 Ne nos iuſta tui pena furoris agat.
 Nam ſi noſtra pari penſentur debita lance,
 Et ſit iudicij norma ſeuera tui;
 Quis queat horrendum viuentis ferre flagellū
 Nunquid, & plagas ſuſtinaſſe pareſt
 Quae mēs nō prima damnata ab origine culpa
 Vel non ſit proprio crimine facta nocens?
 Tu pater omnipotens, propriū cui parcere ſēper,
 Iuſtitiamque pari qui pietate tenes,
 Prāmā vti meritis longe maiora rependis,
 Supplicia admiſſiſ ſic leuiora malis.
 Dum tua plecēdis parit clementia culpis,
 Das tempus, quo ſe crimine purget homo.
 Verbere non nunquam caſtigas ipſe, paterno,
 Quo cupis, vt peccant crimina, non homines.
 Seruandis ſamulis Deus ipſa conſulit ira;
 Noſtra pijs curas vulnera vulneribus.
 Corpora percutiens, ſanas, pater optime, mētes,

N 6 Cor-

Corrigit errores sic tua virga meos.
 Vulneris auctorem, te accepto vulnere laudo,
 Vulneris ista mei certa medela datur.
 Utque canens cythara, sciam si ruperit unam.
 Mox cytharam manibus ponit, & ore canit.
 Agra suos menti sic dum caro denegat usus,
 Mente tibi grates carne silentio fero.
 Parce, precor, custos hominum, mihi parce precanti
 Ne tua Christo tuum dextera perdat opus.
 Temporis amissi cruciant dispendia mentem,
 Hinc gemit os, plorant lumina, corda dolent.
 Quod patior minus est, q̄ quod mea culpa mere
 Ne parcas, vitam tollere iure potes. *(tunc)*
 Sed tua maior adest nostris clementia culpiss
 Culpa reos fecit, gratia vincit eam.
 Maior ab erratis pietatis gloria nostris
 Fit, tuus ex nostro crimine crescit honos.
 Tu quoque, qua mūdo peperisti Diua salutem,
 Virgo salutaris q̄ reddde salutis opem:
 Quam nobis nuper depulsa peste tulisti,
 Cum Venetos ciues perderet atra lues.
 Erigimus qua templa tibi, fac ipse reuisam
 Incolumis: nomen namq; Salutis habent.
 Tunc tua diuitibus cumulabo altaria donis,
 Cultaque sumabit thuris odore domus.
 Et tibi gemmifero cingam diademate frontem,
 Fulgebitque ara pendula flamma tua.
 Me indignum fateor, cui reddas, virgo, salutem

Sed

q̄ Laurentij votum, & preces ad Beatam
 Mariam Virginem Salutarem, cui ex
 Senatufconsulto, v̄roque templum
 Venetijs nuper extructum est.

Sed dare non dignis res magis digna Dea est.
 Quamquam sat digni sunt, quos dignaris amare,
 Qui quos non dignos, cōperit esse, facis.
 Da, precor, huic tāto, qui sēper feruet, amore
 Ardorem nostris cordibus esse parem.
 Da, precor, extingui vesana incendia febris.
 Fac tuus in nostro pectore flagret amor.
 Quae populante diu Venetorum menia peste
 Seruasti, incolumem me pia redde, precor.
 Votorum, Virgo, spes non fraudanda meorum,
 Irrita fac venti ne mea vota ferant.
 Nā tibi nostra cupit per te renirefcere Laurus,
 Aruit à morbo qua prope pressa graui.
 Abs te, diua parens, Laurentia Longa salutem
 Accepit, neruis cum resoluta foret.
 Illius ergo mihi nomen, cognomen habenti,
 Omen ne desit, redde salutis opem.
 Virgo salutaris, qua diceris inter & omnes,
 Mitis ades misero, sis mihi certa salus.
 Amplius haud ardēs mihi morb. torreat artus,
 Arcano feriat nec caput igne dolor.
 Nec mihi percuciens alterno tempora punctis
 Saniat, ac terebrot membra doloris acus.
 Plura quidem patior, mereor quoq; plura, sed ve
 Plurima, tu Virgo tollere plura uales. *(tunc)*
 Talibus exorat superos Laurentius eger,
 Solaturque suum corde precante malum
 Pulsa per exangues expirat gratia vultus,
 Lux fugitiua oculos linguat, ut astra inbar.
 Lilia mixta a rosis, & eburnea pectora pallent,
 Stantque genē violis, qua rubuere rosis.
 Vrantur geminis oculorum sedibus orbes,
 Tam nequit assueos soluere lingua sonos
 Angitur

Angitur angina, tumidaque in gutture glandes,
 Angustant aura lene meatus iter.
 Vix spirare potest, paruoque foramine vita
 Pendet, acetâ gulam nil sale mista iuuant;
 Sectio non vena, non missio sanguinis a grum
 Angina, ardenti aut febre leuare potest.
 Nil iuuat Attiaco melli iunxisse papauer,
 Nil prodest surfur, quem similago, tulit.
 Nec mel acrium puris confundere lymphis,
 Nec cocta hac clauso voluere in ore simul;
 Nil carica, nil myrrha, crocus, nec origanus her
 Nil cymini, pyrethri, nil satureia iuuat (ba,
 Nec quicquid cõferi medicis Lagaea Cataplas,
 Nec nuper noto quicquid ab orbe venit.
 Nec quod ab Elymis vectum Seplasia vendunt,
 Nec quicquid Batauis, Maurus et Ind. habet
 Interdum Laurens nimio torretur ab aestu,
 Interdum gelido frigore membra rigent.
 Pulsus inaequalis sit, lingua perusta, nigra est,
 Rutridus in venis sanguis, & humor inest
 Lauguida Laurens torpent dignissima luce
 Lumina, mox toto corpore sensus hebet.
 Peneque vitalis decedit spiritus, & iam
 Nunciat extremum non procul esse diem.
 Hoc accepit ubi, tulit egregius Apollo,
 Fronte pilos vellens, dilaceransque comas,
 Atque Aesclepiadem saepe his sermonibus vsus
 Natozum primum sic pater increpuit.
 Quis pudor, o fili, quancum tibi cessat amica,
 Natuque que artis dulce ministrum?
 Nil tibi nate meos prod est lustrasse recessus,
 Nec tot Lethaeis eripuisse vadis
 Qua tibi Paonios rapuerunt fascina succos?
 Ecquis

Ecquis odoriferum linor Amara cinum?
 Plurimum incolami ganeo nunc robore pollet,
 Penelopeque auidos gens imitata procedit,
 Natus at ornandis illisiri lumine Nisus,
 Atq; armis Laurens nobilis ingenio,
 Heu iacet assidue confectus membra dolore
 Desicit & tantis heu medicina malis.
 Nullane Peonia reperisti pharmaca in arte,
 Membra egrota thoro qua releuare queant?
 Dũ vorat atra lues flamma populatæ medullas,
 Nullane Phyllirida rupibus herba venit?
 Nil opibus terra pregnans tibi sufficit Ida,
 Nilquo Machaonio gramine siccus Eryx?
 Herbarum fruticumque genus non sufficit ulli,
 Vt nouus existat corporis inde vigor.
 Si quando trepide tergis hæsere sagitta,
 Dittamnium Idæis cernis requirit agris.
 Herculea intortis Panacea nimica colubris,
 Lenaxa morbis fronde medetur aper.
 Non fugit insomnes Prognos Chaldæonia curas,
 Dum capta est soboles garrula luminibus,
 At tu quem Chiron miratur, & omnis lapyx,
 Non potes huic medica nate leuare manu?
 Subijcit hac contra paucis Aesclepius heros,
 Et dulci patrem detinet alloquio.
 Non mihi desiciunt g nitor medicamina, diræ
 Ars humana queat tollere si qua lueni.
 Troilus est vobris studiis instructus, & ario,
 A me cui tanti creata cura viri est.
 Quiquid ubique mali est cadit, coeuntq; repere
 Vulnera, tam docta quæ tei gera manus.
 Nulla lues sauit, vis hausti nulla veneni,
 Quem vobis Medici non fuget arte labor.

*Sic toties retro mors acta potentibus herbis
 Victori veniat non nisi sera suo.
 Haud opis humana est Longi sed tollere morbum
 Ex Erebi missum deterrere lacu.
 Inuidia herois in se contraria votis,
 Illius est genio semper iniqua bono.
 Non illi risus, non viuuda profuit aetas,
 Lecta nec Eois Poxonis herba ingis.
 Non medicina luem tantam, nec Phassias arte,
 Thessalica, aut versu vincere potest.
 Forsitan hoc series factorum sanxit Olympo,
 Mollia nec fatis unguina restiterint.
 Hoc Deus humanam variat discrimine sortem,
 Sic admixta fauis fundere mella solet.
 Sic implens vastum fama Tyrinthius orbem,
 Millibus erumnis mille pericla tulit.
 Nec nisi per medias celi pertingere flammis,
 Nonius aut potuit ferre perennis decus.
 Sic Longi insolitis radians fulgoribus astrum,
 Hec depreffit humo cordoris atra lues.
 Vt se hominem sciret, magnis neu saepe nocenti,
 Perderet heroem gloria vana typho.
 Nec Deus athleta mediocria luera rependit,
 Qui manet in terris non periturus honos.
 Quam celebrat, poterit Laurenti Diua salutis
 Auxiliatrices sola addibere manus.
 Ni tamen is voto quod singultante reposcit,
 Hunc velit Aethereis associare choris.
 Hac Asclepiades Phæbo responsa parenti
 Redditis est nati congrua dicta probat.*

LAV.

**LAVRENTII
 LONGI
 SOTERIORVM
 LIB. IV.**

Clarissimo Viro Ioanni Soræ Cui Veneto,
 Musis æque, ac Gratijs carissimo,
 eiusque filijs Io. Vincentio, ac
 Petro D.D.D.

*V quoque carminibus merito la-
 brabere nostris,
 Soræ, Camenarum lux, Chavi-
 tumque decus.*

*Hoc sibi poscit amor Viriutis filius, in te
 Quam colui, ac merito semper honore colam.
 Sulpitius Longus Dux Soram Maxte recepit:
 Longus ego à Soræ captus amore fui.
 De victis egit Soranis ille triumphum:
 De nostro tuus est corde triumphat Amor.
 Pulchra triumphantis decorabat Laurea frons,
 Laurea tu nostro ex nomine serua refers.*

Lon.

Lōgus honos Lōgi o Capifoli in marmore viuit.
 Et longum nōstro in pectore viuet Amor.
 Cuius in ade diu didicisti Palladis artes,
 Pro Capitolino fit tibi Vingo Ioue,
 Hic liber ergo tibi nōstri sū pignus Amoris,
 Quo Sorana tibi iure trophœa dico,
 Immo salutaris præconia Virginis, vnde
 Nata tibi, ac Patris vita, salusque viget.
 Mercurio melior, quem Caius Sora p̄ colebat,
 Quæ nobis potuit concillare Deum,
 Desinitos, agrosque valet reuocare sepulcro,
 Quod vox hæc Graio nomine Sora notat.
 Cognomen petit ista tuum, si digna sepulcro
 Carmina nōstria putas, hæc cape Sora libens
 Nēpe tuo accipient vitæ donata sepulcros (Lege,
 Deque tuo lumen nomine percipient.
 Ut cepere tuo vitam de sanguine nati,
 Quos tibi, cana licet, facta senecta dedit,
 Quando

o C. Sulpitius Longus Consul tertiu' ano
 Mundi 3740. Urbis cond. 440. Imperij
 Alexandri Magni 17. Ptolomæi La-
 gide Egypti Regis, & Onia Pontificis
 Hebr. 11. ante Christum 313. Sorā cepit.
 & de Samnitibus triumphauit. T. Liu.
 l. 9. dec. 1. Flor. Tab. Capit. Sal. Sig. Panu.
 p Extat in prisco. marmore antiquissimū
 hoc epitaphium Soræ familia, quod re-
 ferunt Petrus Appianus, & Bartholom.
 Amantius in libro inscriptionum anti-
 quarum. M E R C V R I O V. S. L. M.
 C. CAPELLINVS S O R A.

Quando in sperato faciunda coniugis alius,
 Quæ sterilis longo tempore visa fuit
 Lactis & exsortes tandem tumuere papilla,
 Plusque annis menses bis valuere nouem.
 Plusque tui vernante valenti lanugine cani,
 Et plus atatis vere semilibi hyem,
 Quæ sementis habes tempus tot messibus actis,
 Felicitis nomen dulce parentis habes.
 Sorana tutela ratis duo Castores orti
 Spes scura tibi posteritatis erunt.
 Versibus ergo tibi hæc ades his gratulor ortor,
 Quæ poterat proauis, nunc velut esse, patet.
 Interea Venetas circumuaga Famâ per oras,
 Genomanaque serens nuncia mesta volat.
 Laurentemque gravi morbo decumbere magi
 Antoni prolem, & fata propinqua canit.
 Iam conclamatum, iam funera mæsta parari,
 Pœonia auferri posse nec arte malum.
 Augetur rumor, viresque acquiris eundo
 Et lacrymis oculis, corda dolore replet,
 Brixiadum, Venetumq; ciet suspiria patrum;
 Omnes heroum tristia fata timent.
 Fit tristis verum species & mortis imago
 Omnibus occurrit, luctus ubique sonat.
 Tristior est luctus, qui pectoris intima torquet,
 Meror & interno qui furit angue dolor.
 Nuncius hic summo primum mæore parêtes
 Afficit, in stotus soluit & ora pius.
 Coniugis attentas simul ac deseritur ad aures,
 Flebilibus resonant atria mesta sonis.
 Quid memore lacrymas, ac semineos ululatus,
 Quos gemitus genitrix mæsta, nurusq; dedit.
 Non tanto infelix expalluit ista dolore,
 Sensus

Sensit ubi extinctum Laodamia virum.
 Thesea nec tantum cedentem Ariadna carina
 Fleuit in ignota sede relicta Chij.
 Non sic Heliades quondam Phaethonta sorores,
 Ambustum ad ripas ingemuere Padi.
 Vt r̄ mesta Elisabeth fertur gemuisse q̄relis,
 Et lachrymis iunctos hosc̄e dedisse sonos.
 O fors infelix, infaustaque sidera celi
 Coniugis heu nimium tristia fata mei.
 Occidimus, si nostra perit lux, vitaque: iā spes.
 Concidit, & mihi mors omnia, vita nihil.
 O dolor, o male nata dies, moriemur vterque,
 Atque eadem extinctos auferet hora duos.
 Si, mea lux, Laurentis fatis decedet iniquis,
 Vnus amor, matris gaudia, vitā patris.
 Nulla mihi requies, neque Sol sine nubib. ibit,
 Si Sol, & nostra causa quietis obit.
 Sed flebo miseranda nouo sine coniugo coniux.
 Pendē relictu prius, quam sociata viro.
 Si Iuuenis pereat tam dignus viuere, cuius
 Viuere ab exemplo par foret, & sapere.
 Immatura parat nobis Sors funera, nato
 Nam pereunte parens cū patre mesta cadet,
 Infelix coniux heu quam bene iuncta marito.
 Tam cito ploro meo mox viduanda thoro.
 Qua decus, & Veneta virgo non parua iuuetā
 Laus toties sueram mille negata proci.
 Me miserā nunc flere iuuat mea fata, viriq̄,
 Pro

r Elisabetha vxor illustissima Laurentij
 Longi patricij Veneti viri sui vicem
 dolet pathetica eiudem lamentatio, &
 preces ad Beatam Virginem Mariam.

Pro face cui thalami sax modò mortis erit
 Heu nimis Elisabeth misera erudelia Fata,
 Qua data vix subito gaudia surripitis
 Heu nunquam potui tantum sperare dolorem,
 Quantum Laurentis fors mihi dura tulit.
 Qua mihi turbarunt modò tristia sōnia mētē,
 Prædixere viri tristia fata mei.
 Hunc ego languentem morbo spectare videbar,
 O sopor infelix in mea damna vigil.
 Ludis imaginibus veris me, in somnia vera
 Heu tulit hesternā pessima nocte quietes.
 Nocturnos monitus, & somnia præscia veri
 Cornea porta dedit, non mihi misit ebur.
 Nūc mihi lux odio est, sumā nūc imprecor horā
 Et quia non pereō, perpetuo pereō.
 O vitam primis animam me ponere cunis
 Iussisset quauis de tribus vna soror.
 Quam vellem potuisse mori, daret ipsa salutē
 Mors, ingrata licet, mi rediuiua foret.
 Heu Mors qua surdis miseris nos aurib. audis
 Et flentes oculos claudere sua negas.
 Quos mihi clausisses malim, quā cornere mesta,
 Coniugis, ut timeo, funera dira mei.
 Cui licet haud Lachæstis cūctos numerauerit an
 Ante diem susum precipitare parat, (nos,
 Hec vitam potius liceat mihi fata subire.
 Proque viro coniux vitima lata cadam.
 Alceste veluti morituri fata mariti
 Morte sua potuit continuare diu.
 Hanc laudem ne sola ferat, sed gloria par sit
 Dira mihi chari fata subire viri.
 Despicere penitus, lucrique in parte locarem,
 Morte mea vita hæc si redimenda foret.

Sed Sors dura negat, meq; ad grauiora referuat,
 Respuit & surda quas damus ore preces,
 Nunc ego quid possum, vos, o mea vita, dolores,
 Crescite & hoc misorum sollicitate caput,
 Sic ego marendo vincam mea fata superstes,
 Et quem non potero morte, dolore sequar.
 O vinam saltem supremos ferre liceret
 Amplexus & post oscula pauca mori.
 O mea lux, o mea vita, mori me sentio, dum te
 Audio languere heu spes mea, dulcis amor;
 Dum tibi lethiferis torrentur febribus artus,
 Heu mea torquentur corda dolore truci.
 Adriacas postquam properasti iussus ad undas,
 Mens presaga mali plena timore fuit.
 Laurentis semper facies in nomine pallet,
 Cumque meo dubius certat amore timor.
 Sen lucē Phœbus spargat, seu Luna recurrens,
 Me dolor, atque metus nocte, dieque premūt,
 Non mihi Erythraeis radiantur colla lapillis,
 Nec mihi sub Phrygia veste superbit humus
 Tempestas pretiosa Tegi quid proderit absque
 Te, mihi si fuluas voluat Iberus aquas?
 Quid mihi si Gægis sine te fluat aureus amnis?
 Quid sine te Cræssi si mihi diuitia?
 Indica si sine te pretiosis terra lapillis
 Grandinet in pompas prodiga facta meas?
 Quid mihi haccharis rubeant si collibus vna,
 Largaque millenis sub bobus arua gemant?
 Quid mihi vel profint lautæ conuiuia mense.
 Comptaque si Tyrio stillet odore coma.
 Talia amēt, quibus inter opes, & eburnea tecta
 Aurea Tantaleo fallitur aune sitis.
 Vel Paphia gaudent animo indulgere palestra,

Et

Et lati Cyprios inter ouare choros.
 Hac Epicure tui curent, quibus vna voluptas
 Est scopus, & Bacchi munera, fœda Venus.
 Odi suffusas pallenti lampadas auro;
 Aurea lampas erant luminas, sponse, tua.
 Non ego delector cantus, fidibusque canoris,
 Sola mihi gratum vox tua carmen erat.
 Nō mihi Pæthæo sparguntur membra liquore,
 Suauis odorata tu mihi mense magis.
 Non mihi florifero gemmascunt vere capilli,
 Tu Narcissus eras, tu mea sola rosa.
 Sed nunc pallentes violas, tristesque cupressos,
 Pro Lauro timeo, det meliora Deus,
 Tu decus omne tuis, patria tu sidus amicis,
 Præsidiumq; domus nobile lumen eras.
 Otusela meis Virgo sanctissima rebus,
 O querulas inter certa medela preces.
 Que potes irato tela extorquere Tonanti, &
 Operatam miseris ferre salutis opem.
 Respice diua mei languentes coniugis artus,
 Noxius ardenti quos coquit igne calor.
 Alma Dei mater languenti redde salutem,
 Sic patris, ac matris, sic miserere nurus.
 Quin cūcta miserere domus pendens ab vno,
 Quo pereunte domus tota repente cadet,
 Ne sine incurrentes herede carere penatos,
 Ne domus aspiciat nec superesse caput,
 Et domino famulos squalere iacente, sed egrotū
 Hunc sana, atq; virum tu mihi redde meū.
 Languenti pia mater opē quam flagite, præstā,
 Et veniam natum, quā am rogo, sepe tuum.
 Hoc precib; dabit ille tuis; necne vota parentis
 Irrita abire sua filius vlla sinet.

Talia

Talia fundebat querulis suspiria miscens
 Vocibus Elisabeth, osque genasq; rigans,
 Nec nisi flere libet, gemino nec parcior imber
 Lumine, quam verna de nive manat aqua.
 Nec minus exortis lacrymis dolor urget Hosã.
 LAV Rentis matrẽ, sed gemit illa magis, (nã
 Daulias umbrosa qualis genebunda sub ulmo,
 Et qualis rapto pignore sola soror.
 Aeria qualis non cessat ab arbore rurtur,
 Ingemere, & natos vsque vocare suos.
 Quos sibi de nido teneros crudelis arator
 Abstulit, & nidi perdidit omne decus.
 Heu sili misera solaria sola senectã,
 Vnica, ait, nostra lux, columenque domus.
 Siccine me linguis genitricis, siccine tu me
 Deseris? ab sine te quid mihi dulce putem?
 Quo te infelices, quo te permisimus ire,
 Vt sis, si pereas, tota sepulta domus.
 Outinam, qua prima dedi tibi lumina vita,
 Perpetua hæc possem reddere nato tibi.
 Crudelis Morbus, nimium crudelia Fata,
 Parcaquo saua nimis, ni tibi parcat, eris.
 O pater, infelix! florentem moribus unum
 Si tibi Mors rapiat, qua tibi spes superest?
 Quid tibi, si patriã stemmi iam dentur honores?
 Nec videat vita hos natus amabilior?
 Si languens morbo fatis mox cedat acerbis,
 Vnicus, heu miseri natus imago tui.

Cui

f Hofanna Longa Antonij Longi Brixie
 Prætoris vxor Illustrissima, & Excellen-
 tissima Heroïna, cui D. Catharinæ Se-
 nensis Iconem author dicauit an. 1642.

Cui mores & animi tanto candore nitescunt,
 Tantus in ingenio candor, & eloquio,
 Vt, quacunq; ferat sincero oracula corde,
 Omnes vel refugos in sua sen sa trahat.
 Tã come ingenium, tanta est prudentia rerum,
 Vinciat vt cunctos solus amore sui.
 Nullus eo melius profecto muniat arces,
 Instruat aut acies, ducat in arma viros.
 Dulcius & nemo vario sermone loquatur,
 Si Latia, aut Thufca, aut Gallica verba se-
 Nulli de Latijs, Thufciscq; in pectora cellis (cata
 Promptius inspirat doctus Apollo fauor.
 Abiitã Cecropij nouis commenta Magistri,
 Porticus, & quicquid Gymnasiumq; docet.
 Scitaque facundo multum sudata Lyceo,
 In quibus & magnus pater Aristoteles,
 Hæc mihi iacturam grauiorem reddere possunt?
 Eternum dignus viuere si pereat.
 A nobis iniucte pater patiare dolendo
 Vinci, tanta quibus causa doloris adest.
 Tu sapiens animi motus compestere nosti,
 Humana expertus mille pericla vicis.
 Scis luctus seruare modum, frenare dolorem,
 Et multi verbis dedolere tuis.
 Ast nos in dociles nimium sufferre dolorem,
 Aufugimus medica pharmaca blanda manus
 Socraticis licet enoluas oracula carbis, (aus,
 Nil, vt succurrant, omnia profuerint.
 Quosq; magis volumus mortales pendere casus,
 Vt leuis umbra, vel vt bulla caduca sumus.

O Et

t Laur. Longi Patritij Venet. encomium.

Et magis ex cruciamur ob hoc, forisq; dolemus
 Humanam varijs casibus expositam.
 Ergo quod aueriant superi, si tristitia natum
 Fata mihi demant, victa dolore cadam.
 Vita erit ipsa mihi leihali tristior umbra,
 Tabescent fletu lumina continuo.
 Nemo, quod à fletu reuocet, quodve icca perenni
 Vulnere corda lenet, carmen inane canat.
 Sed quod triste fleat, Helene q; carmina possit
 Vincere, & ad geminis corda cedere nouos.
 Effusus lacryma latè spatientur habentis,
 Humor in effeto corpore donec erit.
 Nunquam leta diem potero, Solemque tuari,
 Si mea lux obeat, luce carebo breui.
 Siue diu Laurens nostris infixæ medullis,
 Quo licet in terris nomine, viuus eris. (ris,
 Mater Hosana gemès lacrymis hac miscet ama
 Dum simul Elisabeth fletibus ora rigat.
 Qua, quod iactabant tria numina, possidet una,
 Mentem Pallas, opes Iuno dat, ora Venus.
 Ipse Paris, quales olim conspexit in Ida,
 Iuret in hac una tres simul esse Deas.
 Dissimilis tantū tribus una, quod inist in ista,
 Pallas blanda, humilis Iuno, pudica Venus.
 Nulla viro melior mulier, nec amator amanti
 Hæsit, & amborum cor alit vnus amor.
 Ast nunc ipsa sui deplorat fata mariti,
 Pascitur internus viscera mœsta dolor.
 Ex geminis oculis chrystallinus effluit imber,
 Vnio multa cadit, dum gemit ægra virum.
 Memnona sic Aurora, Thetis sic fleuit Achillè,
 Et sic Æmonidem Laodamia suum.
 Ast Rex Cenomanū, cuius Constantia pectus,
 Muni-

Muniuit, vulnus corde silente regis.
 Quem suadet Natura, suo dare frena dolori,
 Ac moderari animum scit ratione suum.
 Nec secus, ac scopulus spumantes despicit vn-
 Nec maris illis frangitur altus aquis. (das,
 Aduersis rebus Longi mens alta resistit,
 Nullis curarum fluctibus obruitur.
 Scilicet aduersa Fortuna pectora sceptre
 Subtrahit, affectus lege regitque suos,
 Triste negat quicquid nescit ratione caueri,
 Confessus mala non posse nocere bonis.
 Qui modicè rebus suenit gaudere secundis,
 Nunc valet aduersis fortior esse malis.
 Mortalem genuisse virum se dicit, ab vllis
 Nec flocci lacrymis fata suprema Dei.
 Lanificas nulli tres exorare sorores
 Eas esse, & pensis addere nil Lachesis.
 Vxoremque suam dictis solatur amicis,
 Marorique nulum panere frena iubet.
 Pone mediū lacrymis, inquit charissima cōiux,
 Tuque Nurus nimium desine fata queri.
 Nō ego flere veto, neq; n. nos barbara Thraciè
 Tesqua, nec Hyrcana progenere fera.
 Flere licet matri natum, vxorique maritum.
 Et què quisquis amat, fletus & ipse iuuat.
 Qui coquit, & lenta consumit tæbe medullas,
 Mirefcit lacrymis, eluiturque dolor.
 Sed modus est rebus, sua sunt momenta dolori.
 Dedecet & nimio rore madere genas.
 Dauidis in exemplo mentem componite, telis

O 2 Nam

m Dauidis infigne factum, & dictum,
 lege in Libro II. Regum Cap. XII.

Nam qua vos ferunt fixus & illo fuit.
 Lucibus hic septem morituri funera nati
 Fleuit, & est lachrymis purpura tincta pijs.
 Ast ubi de functum didicit, sensitq; medentum
 Auxilia, & fufas nil valuisse preces:
 Surgit humo, & pingui sibi tingēs Pallade vul.
 Afferri Cereris dona, merumq; iubet. (tum,
 Tēpus erat luctus, inquit, dum viueret infans,
 Et flecti possit numinis ira prece.
 Hunc ubi Mors telo ferijt, quid macerer vltra
 Luctu, iacturam auertere si nequeo.
 Hunc ego pone sequar genitor pernicious alis,
 Quo fugit haud vlla restituendus ope
 Ante diem, totus quo mundus ab ignib. ardēs
 Absumetur, homo quando resurget humo.
 Extinctum nil flere iuuat, si mortuus esset
 Hec Laurens noster, sed puto, vniit ad huc
 Ast dubius medio versatur gurgite lethi,
 Vc spes vinendi parua supersit ei.
 Nil iuuat idcirco nimio indulgere dolori,
 Sed prostat toto fundere corde preces.
 Vt Deus ipse velit natum seruare, saluti
 Illius aeterna si magis expedit.
 Plus animi faciendā salus, quā corporis egri,
 Illa perennis enim, sed breuis ista fugit.
 Hac cum syluifragis sit vita rapacior Euris,
 Et Iouis irati fulminis inflat eat.
 Cum corruptibilis quicquid Natura creauit,
 Materiam subitum currat ad interitum.
 Scitis quam vario cursu Natura feratur,
 Vt rosa mane viget, vespere languet humo.
 Discite Mortales varium rerum esse tenorem,
 Annum cum mensis, cum fuget hora diem.

Dulcia

Dulcia depellunt Zephyri nūc flamina Caurū,
 Nunc decus omne Aetas veris adusta fugat.
 Interit hoc etiam simul ac Pomona renidet,
 Post illam torpet mox glacialis hyems.
 Cynthia vt ipsa sui cursu dispendia pensat,
 Quid Nos, si scindat flamina Parca semel?
 Quo Pater Anchises, Eneas, Tullus, & Ancus,
 Quo Persa Reges, Assyriique dices.
 Omnes vna metit Mortis falx equa potentes
 Ac miseros somnes labimur in cineres.
 Arentes veluti Boreas ex arbore frondes,
 Sic homines lethi vis inopina rapit.
 Tam celer infelix hominū praterfluit aetas,
 Quam cito praecipiti flumine cymbaruit.
 Quam cito Parthorū neruo volat acta sagitta,
 Quā cito ab aeria lapsa columba plaga est.
 Cernitis heu quantis agitatur vita periclis,
 Nasci pœna, labor viuere, riste mori.
 Mortalis vita miseri dum findimus aquor,
 Iactamur pelago, concuimurq; Notis. (syrtes)
 Heu quot in hoc surgūt, quod verrimus, aquora
 Quot vada, quot passim naufraga saxa latēt.
 Morborū numerosa cohors crescentibus annis
 Crescit, & est morbus tardā senectū grauis.
 Nec minus infestat, senes diū carpimus auras,
 Nos Fortuna malis prodiga, parca bonis.
 Quas hodie largitur opes, cras eripit, orbem.
 Dum rotat, & rerum versat ubique vices.
 Immunit, s; vs neutra malis turpis egestas
 Auditū abiectis, ridiculoque facit.
 Diuitias nūc flāma vorax, nūc impetus vadē,
 Nunc piceata rapit, nunc violenta manus.
 Sed lenis est gazæ, lenis est iactura peculi.

O 3 ARI

Æris egens fama dum tuare decus.
 Lior in hos dentes acuit crudelis, & unguis,
 Et dum serpit humi, nil, nisi summa, petis.
 Nempe theatralis rapimur spectacula scena,
 Mortales agri fabula mæsta sumus.
 Nos sumus actores Cælo spectante, theatrum,
 Orbis & hac vita est actio, scena dies.
 Mortalis postrema datur cito clausula vita,
 Hoc est postremū plaudite, nempe Mori.
 Qui grauis ergo potest nobis mors ipsa videri,
 Qui hic premimur, tātis obruimurq, modis?
 Quis misere vite lethum non proferat ipsum,
 Quo datur à longo tuta labore quies?
 Mors iusti preciosa viri, vitæque perennis
 Principium, in votis semper habenda mihi.
 Fata putabo mihi merito felicia, si fors
 Contingat nato tam pretiosa meo.
 Si Deus hunc malit transferre ad gaudia Cæli,
 Felicem debet nemo dolere vicem.
 An doleas, natus superato gurgite ponti
 Quod tempestiuè prospera vela legat?
 Te ne parens urat, quod sit de carcere dēptus,
 Debita quod pactam soluerit ante diem?
 An tibi cor pungat, quod ter felicibus armis,
 Morte triumphata tam cito victor eat
 Iure Deus sobolem, quam nobis tradidit, aufert,
 Est dominus: faciat quod videt esse bonum.
 Nēpe suum repetit, maiori ast fœnore reddet,
 Cum pro mortali vita perennis erit.
 Debemur morti nos, nostraq, pignora tandem,
 Serius, aut citius mors sua quæque manet.
 Immortale decus mortalia corpora sument.
 A tumulto surget cum rediitina caro.

Qualis

Qualis cinnamæ Phœnix reuire scere busto
 Dicitur in terris vnica semper auis.
 In veterem cuncti mundo flagrans figuram
 Ibimus, ætherea gens reuocanda tuba.
 Cū iudex hominū descēdet ab æthera Christus,
 Nō vetus hic Minos, nō Rhadamāthus erit.
 Iustitia medius, veniaque sedebit Olympi
 Rector, & in clara præmia luce feret.
 Æterni, qua prima dies, erit vltima mundi;
 Felicem nobis hæc Deus esse velit.
 Detq, prius mentes, quæ corpora nostra renasci,
 Stet bona pro vita posteriore prior.
 Mortales omnes ad finem viuimus vnum,
 Quem nobis fugiens vitæq, morsque parant.
 Quo magis, ad finem quis tentat currere, cessat:
 Mors bona sed vita semper origo fuit.
 Eustachij exemplum nos consoletur, ademit
 Cui natos quondam fors inimica duos.
 Vna illi coniux, natiq, suere gemelli;
 Est data pars nauis, pars data præda feris,
 Reddita sed tandem cum cōiuge pignora patri,
 Restituente illi gaudia prima Deo.
 Haud secus eueniet nobis, quibus vnicus hares,
 Præsidiumque domus, filius eripitur:
 Si tamen eripitur, nam mors incerta; precamur
 Numen, ei vitam proroget hæc breuem.
 Quis sic an adiciat peritura tempora vitæ;
 Addidit Ezechia O ceu tria lustra Deus.
 Sic ait, atque alto ducens suspiria corde
 Merorem Longus dissimulare nequit.

O 4 Nam

o Lib. II. Regum Cap. 20. & addam
 diebus tuis quindecim annos.

Nam dolor arcanus se pectore prodit ab imo,
 Egro fata timet prolis acerba pater.
 Adque Sacerdotes omnes pia munera mittit;
 Pro nati ut faciant sacra salute sui.
 Omnia votiuus oneratque altaria donis,
 Omnis & assiduis fletibus ara gemit.
 Cenomanum Regina graui concussa dolore
 Offert pro Longi vota salute Deo,
 Qui niteo Cereris velamine tectus in omni
 Expositus fufas suscipit ade preces.
 Omnibus in templis omnes caelestia poscunt
 Numina, tum patrios, indigetesque deos,
 Ut morbum pellant, Longo reddantq; salutem,
 Faustine, ut faueas, huncq; Ionita, iuues.
 Ore quaterdenas orant, ac corde per horas,
 Poplitibus flexis, supplicibusque volis.
 Illi compliciis digitis terram vsque iuenti,
 Stillantes lacryma massa per ora fluunt.
 His laus arctatis amor est circumdare setis,
 Nudaque consertis membra ligare pilis.
 Terga alij quatuor nodosis sponte flagellis,
 Donec ab innumero vulnere sanguis eat.
 Induti sacco multi sibi pectora tundunt,
 Flexanimosque cient ore precante sonos.
 Sic Scythicis de more sonat plangeribus asber,
 Cynthia sanguineis quando laborat equis.
 Vocibus hi superos, la crymis, votisq; precantur,
 Ne terris Longum demere fata velint.
 Longaenam laurum ne mortis fulmina sternant,
 Qua nihil in Veneto pulchrius orbe viret.
 Hoc Veneti patres orant, Vicetia tales,
 Ac Verona preces, Cremaque fundit amas.
 Cenomanique, alta quoru modò profuit arcè
 Laurent,

Laurens, pro infirmi vota salute ferunt,
 Parcita sed lacrymis populi, mœstisque parètes,
 Pro fletu mentes gaudia lata beent.
 A Parcitis etenim fuerant vix cœbra secari
 Forsice magnanimi vituida fila viri.
 Cum Rex Astorù volucrè iubet. Arcada cœla
 Accipit, ac Parcitis iussa referre tribus.
 Hic sumptis virga, talaribus, atque galero
 Aduolat, & diuum consistit ante patrem.
 O qualis, quam pulcher adest Cyllennius ales,
 Huic proprias cedunt astræ minoræ faces.
 Gemmea mordebat Melibaam fibula vestem,
 Et Chlamys à Phrygia picta nitet ab acu.
 Limbus Erybrais circumdabat ima lapillis,
 Iam minus illustri lucifer ore nitet.
 Aurea Cesaries humeros umbrabat & auro
 Concolor viroque in tempore cinuus erat.
 Et torque aurato frugebat eburnea ceruix,
 Collaque non tacta candidiora niue.
 Frons radijs, vultus maioribus, amulus astris,
 Aemula natiuis bina labella regis.
 Par lingua, vocisque modus, par gratia gestus,
 Omnia membra nitens vsa referro iubar.
 Ante thronu summi simulac stetit ille Tonantis
 Ecce ego quo me, inquit, Iuppiter, ire iubes?
 Vadit, ait Altitonans, Mater clarissima proles,
 Lanificisque Deis hac mea dicta refer.
 Laurentis caueant, ne scindant stamina Longi,
 Inuidia ad tantum sollicitante scelus.
 Nil sine me tentent fufis, retrabantq; repente
 Admotam falcem orant, verdaque fila neant.
 Dixerat, ille serens ceiores mandata per auras,
 Præpetibus pennis missus ab axe volat.

Præcurrit Zephyros, & fulminis ocyor alis
 Hermes Parcarum tristitia tecta subit.
 Aduentus in solio turbantur corda sororum;
 Labitur horrificus dira per ossa tremor.
 Tum Parcas ardens Ales Cyllenius ira,
 Talibus aggreditur fronte minante necem.
 Cur vos audetis sine eo, quis donat & aufert
 Vitas, fatali scindere fila colo?
 Quas ego. Sed subito falcem subducite filo,
 Vosque pio flamen ducite, ut ante, vero.
 Hoc iubet astrigere vobis regnator Olympi,
 Hoc ventura breui secula beata petunt.
 Hic Hermes siluit, tenuesque recessit in auras,
 Ocyor & ventis tecta Tonantis adit.
 Ast contra clamant Parca sua iura perisse,
 Se neque pollicitis posse manere dolente.
 Ha tamen interea repetunt fusumque, columque,
 Et licet inuito pollice fila trahunt.
 Pollice fila trahunt, que post hac rupta dolerent,
 Nam Parcis auro stramine ducta placent.
 Tunc qua mente prius fallens conceperat alta
 Inuidia, pereunt gaudia, fletque vices.
 Hinc furibunda domo Parcarum cedit, & ira
 Rumpitur, & pignus pectus anhela quatit.
 Sequor & digitis furuas radicibus, imis
 Fronte comas vellit, dilaniatque genas.
 Sacriliga lingua execrans hominesque, Deosque
 Spumantem horrendos rullat ab ore sonos.
 Heu miseram sorte, nil me infelicius una est,
 Aut fingi in toto nunc licet orbe, nihil.
 Quid mihi nunc prodest magnos superasse tyrannos,
 Et numerare armis regna subacta meis? nos
 Marte trucidatas acies, euersaque castrat

A Lon-

A Longo si uno iam superata cado.
 Inimic infelix, miserandum concute pectus;
 Iteque dolos, artes, i medicare nouas.
 Inuentos abeant nusus, ad inane labores,
 Cunctaque des rapidis diripienda notis.
 Viuere num potero tantis obnoxia turis?
 Num potero viuens tot mala ferre diu?
 Non datur, esto, Deum coelestia vertere fata,
 Sic visum superis, sic Deus ipse iubet.
 Iam Longus valeat, uigeat per me licet, Vrbes,
 Et populos Laurens, ut pater ipse, beet,
 Qui dabitur misera tantos finire labores?
 Scilicet his turis mors dabit una modum.
 Nō semel hac repetēs Furijs agitur Auernis
 Pestis, ubique furens ista rupta trahit.
 Numinis ætherei iussu iustissima diuum
 Hanc Nemesis ueniens æthere ab orbe fugat.
 Cenomanum, Venetumque, oras, vrbesque, relinquit
 Cum Furijs socijs Diræ coacta suis.
 Eumenides, seu itaque parens Discordia belli,
 Ira, Furor, Rabies, Rixa sequuntur eam,
 Gorgones, Harpyiæ, Scyllaq; Hydraq; Chimeraq;
 Et stygios repetunt horrida monstra lacus.
 Ænula Trinacrijs voluens incendia flammis,
 Qua Vesuuius tartara pandit apex.
 Inuidia Campanis nuper nam Diræ colonis,
 Aurea quos cornu copia ditæ beat.
 Sulfureis uenis gaudiat viscera Montis,
 Igniuomos partus edere lata tulit.
 Et Phlegæontæ eos amnes exire cauernis,
 Perdere Parthenopes membra pulchra uolens.
 Vrbs tñ hac flammis quanquã vicina Vesuui,
 Tyrrhanis numquam tutior arsit aquis.

O 6 Phle-

Phlegrais socios flammis Diva addidit amnes,
 Ut quam non ignis perdidit, unda voreret.
 Sed frustra Stygias Vesuvius ignibus undas
 Miscuit, & flammis federe iunxit aquas.
 Urbem Ianuarius, Laurentia Longa timentur,
 Corpora prodigijs hic virisque micant.
 Fluctibus haud perdi poterat, minimeq; decebat,
 Ignibus ut Sireno orta periret aquas.
 Scilicet unde trahit vitalia lumina Siren,
 Inde nequit tenebras tristis obire necis.
 Invida quicquid agat Pestis, non igne peribit,
 Nec flammis Siren sinitibus orta cadet.
 Dum procul ostendit fumosa volumina caelo,
 Et tonitrus resonat Vesuvius ore ciet.
 Saepe pluit cineres, & fulminat aethera flammis,
 Crebrae aquae terribili grandine saxa vibrat.
 Igniferaeque fuces, velut astra cadentia torquet,
 Nubibus obducto vertice mittit aquas,
 Forte lacessitis flammis celestibus ardet
 Mons ira, voltrices vibrat in astra facies.
 Fumantique iugo crepitantia fulgura torques
 Restituit domino fulmina missa polo.
 Sed male restituens infert ter damna colonis,
 Quot longum Tempus vix reparare potest.
 Viscera cum gemitu glomerans, cineresq; Vesuvius
 Campanos circum contumulavit agros.
 Hisce sepulchra manent Sirenis amana voluptas,
 Pompeijque latent, Herculeique laves.
 Dum regem et fasces Veconae Antonius ipso
 Vindice pulsa ab ea huc venit ab urbe Lues,
 Vesuvius damnata fecit, flammisque cremata
 In cineres abiit, rapidis ludibria ventis,
 In cineres abiit, rapidis ludibria ventis.

Campa-

Campani facies quae simulata soli est.
 Invidia horrenda dedit hic spectacula pompa
 Cum dominis perdens rura, domosque suis,
 Exitio quantum sed tunc letata bonorum est.
 A Longo tantum nunc ea vita dolet.
 Laurentisque gemens, veluti sua damna, salutem
 Ipsa cupit vitam perdere Diva suam.
 Insiliit ignitomi praerupta cacumina Montis,
 Et qua combustum pondit Aetna iugum.
 In praecipit furibunda rui, se vertice ab alto
 Deiecit in flammam, astra frigore sonant.
 Haud secus Empedocles ardentem frigidam
 Insiliit, credi dum cupit ipse Deus, Aetna
 Vritur igniuomo Pestis scelerata barathro
 Qua magis Aetnae astat astra focus.
 Hinc Phlegethontas rapitur cruci, da sub ignes
 Ardor ubi immensus, perpetuusque dolor.
 Ardet Erynnis ibi, semperque renascitur igni,
 Quoque coacta mori est, non licet igne mori.
 Torva Medusae laerant hanc ora colubri,
 Deuotumque sibi deuorat Hydra caput.
 Perpetua igniuomis ardet serpentibus esca,
 Perque humeros serpit perque carastis sinus.
 Horrenda tegitur supraque, in fraque fauilla
 Pestis, obit segetis pruna Sicana vitem.
 Est pro pane picem, aeternumque bituminis imbre,
 Et resinata sulfura potat aqua.
 Hinc vespa in rabie morsu sibi membra lacessit
 Continuo, finem nescit habere dolor.
 Deuouet & Divis Solemque, diemque Deumque,
 Et quicquid tellus, quicquid Olympus habet
 Suppeditat maledicta dolor, purgare dolores
 Suppeditare gelu, flammamque sitisque venos.

Pesto-

Pectora cognatus torquet magis intima tortor,
 Consciaque impastus viscera vermis edit.
 Quicquid ubique mali toto reperitur in orbe,
 Inuidia poenas equiparare nequit.
 Liuida corda manent eadē tormēta, maligna
 Inuidia sequidem peius in orbe nihil.
 Interea summo spectans mortalia cœlo,
 Hac Regina videt Virgo, parensque Dei.
 Vnde datur superis terras spectare iacentes,
 Et circumfusi brachchia curua maris.
 Est super asfrigeri conueza volumina Cœli
 Diuorum sedes, urbsque beata poli,
 Mœnia quadrato latē fulgentia muro.
 Surgunt diuina vermiculata manu.
 Quadruplici è mūdi panditur cardine porta,
 Quas vario radians sidere gemma notat.
 Murus ibi fulua stellatus iaspide fulget,
 Baccarum niuea limina luce micant.
 Largior hic ather radiantia lumine vestit
 Omnia purpureo, luce beatque sua,
 Nō iubar auricomū Sol his expandit in oris,
 Tincta nec argenti Luna colore nitet,
 Lucet ubique Deus sunt numinis omnia plena,
 Hic sine nube fluunt, & sine nocte dies.
 Hinc secum vitamq; ferens, certamque salutē
 Dulcior ambrosia nectaris vnda fluit.
 Mens illic secura mali, dolor exulat omnis,
 Misticque carent gaudia, sine quies.
 Puro corde Deum depulsa nube tuentur,
 Has qui terrarum deseruare plagas.
 Hic immortales diuina luce fruuntur,
 Aligeros inter, linigerosque choros.
 Hos supra Regina poli, materque Tonantis

In

In folio stellis splendidiore sedet.
 Terna coronatos ornant diademata crines,
 Perpetuum cingit tempora læta iubar,
 Diuite gemmascunt alabastrina colla monili,
 Pectora torquatus praradiatque decor.
 Falua, per ambrosios scapularū sparfa; colles
 Coxasque humeris dulce recumbit onus.
 Ex humeris amplo sinuosa lacinia tractu
 Pendet in angustum matris vrumq; latus,
 Astrorum pictura frequens exornat amictum.
 Vt potius vestem dixeris esse polum.
 Hic depicta nitens cœli vaga sidera, Mundi
 Regna suo claudit palla, ducesque sinu.
 Expliciteque fluens operit mare, litora, terras,
 Et sub se quicquid continet orbis habet.
 A mundo tegitur muliebri Mundus, a sylum
 Sub tegete hac quisquis vniui in orbe tenet.
 Hic solia, hic magnos videas cū Cesare Reges,
 Hic stricto armatos ense latere dices.
 Omnia cumq; suis cultoribus arma, togaque
 Vestē sub hac tectum constituere suum.
 Hanc pallant, late prolixaque syrmaia tela,
 Vnica comectit fibula gemma nitens.
 Hac insulpsa refert radians carbunculus auro,
 Verba, Salus Mundi Virgo, parensque Dei.
 Huic Veneta templum cōsurgit in urbe salutis,
 Extructum summa religione patrum.
 Huc sua conuerit de celo lumina Virgo,
 Sæpius huc multis mittitur axe salus.
 Inde hominum, Anūq; preces, & vota precatū
 Audit, ibi indigetes sicut, patrijque Dei,
 Bricta quos olim, quosq; Adria misit Olympo.
 Hic a Faustinus adest, atq; Iouita d' comit-
 Dia-

Diuague sexennis alnis cum ciuibus c. *Afra*,
A Dignis Meritis d Longaq; nomen habes,
Hic Opiterginum e Magnu qui pauit oculu,
f Nicoletu que Anna g cū Michaele manet.
Et factu indo pater patrie Laurētius h urbis
Iustinianus honos, Pontificumque decus
Longorum gentilis, habet quos Ianua, nomen
Qui sumptero domus Iustiniana tuum.
Sagreda i Gerardus honos, cui tempora cingit
Laure a Mariyij sanguine paria suo.
Longu adest Marci proles Hieronymus h iugēs,
Palma m tro Christi i factus honore gerit.
Et Bagalinus i cui pellem perfidus hostis
Detrahit, diuis gaudet honore pari.
 m *Petrus Acotātus, Princeps n Baduerius Vr-*
Et o Cōtarenus, atq; Quirinus p adest (sis)
Petrus

- a Diui Brixiani Mar. yres S. Faustinus.
 b S. Iouitę fratres.
 c S. *Afra* Martyr. sub Traiano an. 108.
 d S. *Digna* merita Longa Martyr.
 e S. *Magnus* episcopus Opitergij.
 f B. *Nicolaus* Iustinianus anno sal. 1170.
 h B. *Laurentius* Iustinianus Protopatriar-
 cha Venet. an. 1400.
 i S. *Gerardus* Sagredus Episc. Chanadij,
 Pannoniæ Apostolus, Martyr. an. 1040.
 k B. *Hieronym.* Longus M. à Turcis terra
 dissectus an. 1463.
 l B. *M. Antonius* Bragadinus à Turcis Fa-
 mangusta, Cypro capta decoratus an-
 no 1571. Maurocen. Doli on.
 m B. *Petrus* Acotantus an. 1187.

Et *Petrus* Vrsculus Veneta Dux inclitus vrbis
 Est, propter quę graderis vir Gradonice i De.
 Hic *Maurocenus*, t *Balbus*, s *Salamonius* x *herbs*
 Et *Bondumerius*, y *Bembus*, vterq; pius.
 Corrarum diuog, flagrans *Corrarius* 2 igne, &
 Illustrata Dei lumine *Bemba* 3 cubit.
 Amula que *Clara* veluti *Laurentia* Longa, 4
 Clarior effulsi religione, fide.
 Quaque *Beatricis* sortita *Veneria* 5 nomen,
 Omen complectit, statque *Beata* polo.
 Pizzamanus 6 adest, quo *Feltria* Presule gau-
 Gētis & *Anicia* *Bartholemaus* 7 honos det,
 Ref-

- n B. *Vrius* *Badu* erius Dux Venet. an. 908.
 o B. *Maffeus* *Cōtar*. Patriar. Ven. an. 1450.
 p B. *Frācisc.* *Quirin*. Patriar. Grad. an. 1360
 r B. *Petrus* *Vrieolus* Princeps Venet. Mo-
 nachus *Camaldulensis* an. sal. 976.
 s B. *Ioannes* *Gradonicus* Monachus ordi-
 nis S. *Romualdi* an. 980.
 t B. *Ioannes* *Maurocenus* Abbas primus
 Monasterij S. *Georg.* Maioris an. sal. 981
 u B. *Ludou.* *Balb.* Monac. Bened. an. 1410.
 x B. *Iacobus* *Salamonius* ordinis Fratrum
 Prædicatorum an. sal. 1236.
 y V. *Andr.* *Bondumer.* qui cū *Philippo* *Pz*
 ruta, *Francisco* *Contar.* *Michaele* *Mauro-*
roceno Instituit *Congreg.* *Religiosam*
S. Spiritus in *Insula* *Veneta* an. 1424.
 1 B. *Leo* *Bembus* an. 1204.
 2 B. *Anton.* *Corarius* ord. *Iesuat.* an 1444.
 3 B. *Illuminata* *Bemba* *Sanctimonialis* or-
 dinis S. *Clare* an. 1440.

Religionis ades decus immortale Somascha,
 Emiliane 8 sacra nomina legis habens.
 Orphana quem pubes patrem cognouit, egeni
 Praesidium, miseri subsidiumque suam.
 Hic Daniel Molinus 9 adest, Longusq; Philippus
 Assi. ij 10 socius, discipulusque patris. (pis.
 Nec Marinonus 11 abest Veneta noua gloria stir
 Cum reliquis Diuis it Comitissa 12 comes.
 Donatus 13 gentis splendor cognominis adstat,
 Et Bonus 14 Insubris pastor ouilis amans,
 Quos Valeri, Marique tulit gens inclita Celsi,
 Marcellæ Diui, Corneliaque domus,
 Romulea, Venetaque potens qua floruit urbe.
 Multi

- 4 B.M. Laurentia Longa Fundatrix Capu-
 cinarum an. sal. 1542.
- 5 Beatrix Veneria. Fond. Mon. S. Sepulcri.
- 6 B. Ant. Pizzaman. Epif. Feltrię an. 1510.
- 7 B. Bartholomæus Michael ex gēte Fran-
 gip anum & Aniciorum an. 1420.
- 8 B. Hieronym. Emilianus Fundat. Cong-
 reg. C.R. Somaschensum anno. 1530.
 Orphanorum pater. Conf. Rubens epi-
 scop. Vegle. A. Turtura. Stella. P. Morigia
 Philippus Ferrar.
- 9 B. Daniel Molinus Monach. Camaldul.
- 10 B. Philippus Longus socius S. Franci-
 sci ann. 1226.
- 11 B. Io. Marinonus. C.R. Tear. an. 1560.
- 12 B. Comitissa Taleapetra ann. 1300.
- 13 S. Donatus episc. & Martyr. an. 364.
- 14 B. Io. Bonus episc. Mediolaniuide Phi-
 liopum Ferrarium.

Multi adsunt, quorum nomina nota Deo,
 Hic superum decies centum, decioisq; trecenta
 E caelo, ac terris millia læta manent.
 Cenomanos, Venetosque patres quicunq; tuetur
 Aligeri proceres sydera celsa petunt.
 Votaque pro Longi concepta salute, precesque,
 Thuris odoriferi more subinde ferunt.
 Hic tibi Virgo potēs instar thymiamatis offert
 Indigetum cœtus, Cœlicolumque chorus,
 Parthenia Matri custos hac aliger offert,
 Cui commissæ viri cura, salusque manet.
 Ex quo vitalis puer hausit luminis auras,
 Tartareis victus ne cadat ille dolis.
 Hic sibi commissam mira pietate tuetur
 Laurentis vitam, dirigit acta, vias.
 Absuerat sed forte, virum cum luuida Postis
 Ausa venescijs perdere tecta subit.
 Quo præcantatas ter nocte reduxerat umbras,
 Et maga Thessalicos senserat olla focos.
 Iamque venonatis Longi conspererat artus,
 Succis, cum custos aliger axe redit.
 Laurentamque graui reperit decumbere morbo,
 Qua procul absuerat, penituitque mora.
 Diuiparæque Dea commissi vota clientis
 Exponit, meritum narrat, opemque rogat.
 Stelliger athereo rutilabat fulgure vultus,
 Multus in ore decor, multus in ore lepos.
 Anubrosus color ora, vigorq; perennis habebat,
 Pinxerat impubes prima iuuenta genas.
 Aurea Cesaries humeros umbrabat, & auro
 Concolor utroque in tempore cinnus erat.
 Candidus ex humeris iuuenilib. ibat amictus,
 Cingebant nitidum florea ferta caput,
 Thuris

Thuris odoriferi plenamq; mouebat acerram
 Dextra, preces fufus hinc referebat odor.
 Virgo parās, inquit, Longi miferata labores.
 Exaudi famuli vota, precesq; tui.
 Quam Deus ipse mea cura commifit ab ortu,
 Subque patrociniū qui manet vſque tuo.
 Hic te perpetuo veneratus honore, clientem.
 Et famulum prono ſe vocat ore tuum.
 Ex quo Palladios inter deſcriptus alumnos,
 Qui ſtudere, tibi nunc vbi templa manent.
 Quia Generoſa tuo ſedes Academia ſano
 Ceſſit, tibi noſter Longus alumnus erat.
 Prima ſecuturi poſuit primordia Martis,
 Ex tyrone verus ſignifer arma ciet.
 Belloque Tartareas debellatura cohortes
 Militi? ſacrā te duce Virgo gerit. ^(Quā)
 Auſpicio qua ſuperi, qua ſūt data claſſica, pu-
 Vnde tibi victrix gloria multa venit,
 Surgit honos, nomenq; tuum, celebresq; triumphi,
 Militibusque tuis laurea, palma datur,
 Ille recens miles viſus veteranus in armis,
 Victricos palmas, laurea ſerta tulit.
 Ante comas platanus, laurus ſacrā perdet odo-
 Ver violas, aſtas Sole oriente roſas. ^{(rem,}
 Quam non producat Laurenti germina laurus,
 Aurora Virgo rore rigata tua.
 Parua licet primum ſurgit radicibus altis,
 Et mox frondicomum tollit ad aſtra caput.
 Sic qua Carpathiū laie Pharus aquor, & Afros
 Deſpicit, ante ſilex paruaque petra fuit.
 Virga fuit quondā, qua nūc ferit athera ramis
 Laurus, & hoſtiles non timer alta Notos.
 Patronam teneris te, Virgo, elegit ab annis,
 Sub-

Subque clientela viuit adhucque tua.
 Flore thymi paſcuntur apes, & rore cicada,
 Graminibusq; nouis agnus, & imbre ſeges.
 Illum Virgo tuum nomen delectat, & ori
 Blanditur, quoties ora Patrona ſubis.
 Patronam te ſape vocat, dominamq; ſalutat,
 Ergo patrociniū ſentiat ille tuum.
 Scis quanto ſtudio tua miles ſigna ſecutus
 Sit, quantaque clients te pietate colat.
 Illum quanta tui tangat reuerentia cultus,
 Fe tibi qua fundat religione preces.
 Tornatis inſerta globis dum licia voluit,
 In denas decades quos mouet, ore precans
 Deuoti ſoluit globularia penſa laboris,
 Caroque preces fundit, tot parit ore roſas.
 Si Caruaceum dependeat inde metallum,
 Illius hinc per te pendeat alma ſalus.
 Nouimus ad vita reuocatum lumina quēdam
 Truncati capitis murmure fleſſe ſcelus.
 Martius hunc Stygio damnauerat igne reatus,
 Et ſua damnatum pena ſecuta foret.
 Huic ni conſeſſo ſcelus ore piare dediſſes,
 Virgo precis roſe, ſupplice culta thymo.
 Vnde poli paſcuntur apes, & mellea dona,
 Perpetuaſque legunt ſercla datura dapes.
 Iſta recantatus ſi ceſſi militis umbris,
 Protulit inuſto ſunere menſa diem.
 Quo magis inſontis Longi reparare ſalutem
 Rar erit, immeritū quem premit atra lucē?
 Septenis de more tuas hic concinit horis
 Quotidie laudes, te veneratur, amat.
 Feruenti quoties depromit verba labello,
 In te vir toti es officiſus adeſt.

His solet infignes titulos adiungere canit.
 Quos Lauretana personat aula domus.
 Qua sacra Piconi recinunt oracula templi.
 In thalami Laurens concinit ade sui.
 Fessa negatque prius concedere membra quieti,
 Soluerit hac sacris quam tibi pensa modis.
 Dulcior his actis sopor est, neque nigra veretur
 Somnia, stat Lemurum casta pauore domus.
 Quin reuoluta suos ab soluit ut hora coluros,
 Distinguitque sonans malleus ere diem.
 Lubrica contracta reputans sibi tempora vita;
 Hac, ait, est aui pars quora dempta mei?
 Ne me lathifera fors vltima subruat hora,
 Da tempestiuam tunc mihi Virgo manum.
 Mater aue, summi quã gratia numinis implet,
 Sic ad me redeat, quam tibi dico, salus.
 Dumq; tibi dictam Gabrielis ab ore salutem
 Campano signant icã metalla sono.
 Ad ternos pulsus repetit tria verba salutis,
 Quodque monet mudi publica lingua, facit.
 Seu matutinis resonent tinnitibus ara,
 Seu vespertinis pulsibus icã sonent.
 Seu paribus distent spatijs occasus, & Ortus,
 Te genibus flexis Longus adorat humi.
 Voce sacras & mete preces tibi fundere sœuit,
 Sacra tibi supplex templa frequenter adit.
 Insignesque tua veneratur imaginis aras,
 Proque tuo factis gaudet honore sacris.
 Septima quaque dies Saturni à sydere dicta
 Laurentis vacuas non sinit esse manus.
 Hanc tibi namq; sacra nouit splẽdescere lucẽ,
 Clara Palestinis qua fuit ante sacris.
 Obssequijs sed virgo tuis ardentius instat.

Lon-

Longius, & sacris rebus adesse solet.
 Sobrius & tenui soluit ieiunia victu.
 Te precibus gaudet sollicitare pijs.
 Atque pio grauis ere manus, quo cãsus abũdat.
 Pauperie oppressis munere prabet opem.
 Argumentum ingens, atque ansas mille colendi.
 Te dat ei pietas, atque ministrat amor.
 Materiem lux ipsa viro, fuga lucis, & umbra.
 Et labor, & requies, vitæque tota refert.
 Inficium gerit ille nonum sub petiore nomen.
 Te memori Mariam semper in ore gerit.
 Nec calamos unquã nec docta negotia iractat,
 Nec resona tangit Delphica pleetra manu.
 Auspicijs nisi Virgo tuis incipit secundes,
 E Virga lesse laurea vera placet.
 Nã plater armonicis meditari cantica metris.
 Nã decus, & nomen praserat oda tuum.
 Nec memorem esse tui cessat, cum lumina somnus
 Claudat, ei non est absque sapore sopor.
 Si quem te dignis celebrantem laudib; audit,
 Huic spectata oculos, cor celebrata rapis.
 Concipit ipse tuum cunctis ex rebus amorem.
 Non secus, ac flammis mille dat vna silex.
 Nam si quando videt vernantes florib; hortos,
 Hortum conclusum te pia Virgo colit.
 Si videt campum cernit frondere theatro.
 Plus, inquit, tenero gramine Virgo viret.
 Cerulea spectans violas epicyclade claras,
 Dicit, præ viola est inuoluta parens.
 Si videat nitidis argentea lilia bulbis,
 Hoc nihil est, inquit, plus mea Diua nitet.
 Citria malus ei vesco si rideat auro,
 Pulcrior est inquit germine Virgo suo.

Hinc

Hinc si purpureo dependeat una racemo,
 Dulcior huic una Cypride virgo supis.
 Si baccas quisquam gemma sibi ostenderit Indas
 Plus mihi, ait, Mundi gēma, Maria, placeat;
 Si formam videat pulcra, vulumque puella,
 Pulcrior est, inquit, numinis alma parens.
 Si vibrent oculi blandi duo fulgura Soles,
 Clamat is, ob, quanto blādiōr alma Dea est
 Versicoloratum si conspiciat iridis arcum,
 Quam melior virgo nuncia pacis, ait.
 Dumq; graui morbo premitur Laurentius, una
 Spes, ait, & nostris Virgo medela malis:
 Egrorum tu dicta Salus succurre clienti
 Diua tuo famuli respice vota tui.
 Ad celum niueis mens illi candida pennis,
 Et nulla sceleris mole grauata exolat,
 Quae licet aethereo quandoque exardeat igne,
 Vincat & intactas pura nitore niues.
 Se tamen accusat, culpas humilisque fatetur,
 Quas licet exiguas commeruisse putat.
 Dum timet offensi diuini numinis iram,
 Tum lachrymis mistas fundit ab ore preces,
 Nouit enim lacryma placari supplice Numen,
 Astrorum dominos dum iacet ante pedes.
 Vel minimas deslet culpas, quandoque serenis
 Solibus ex fletu nubibus ille pluit,
 Seponit curas, nec vana negotia tractat,
 Diuinas sumptum si parat ire dapes.
 Incedit toto virtutum cultus amictu,
 Quem tanta mensae nec satis esse putat.
 Te cum prole tua diuina pectore versat,
 Quippe tui & nati flagrat amore tui.
 Quem dum sub sacro Cereris velamine tectū,
 Susci-

Suscipit, hos sensus voluere corde soler.
 Ab Deus! ab cunctis melior mihi portio rebus
 Tu mea nunc ibis dulcis in ora cibus!
 Ergone cum superis communi pascar ab esca,
 Vmbra ego sum mensa Christe beata tua!
 Virginis ecce caro puro sacra sanguine matris,
 Me indignum ut pascat viscera nostra subit
 Materno Christi sanguis de sanguine manat,
 Acceptum corpus hoc tibi Virgo sero.
 O felix una ante alias Catharina Senensis,
 Et coniuua sacri pectoris Assisus.
 Vulnera queis licuit rosea delambere lingua,
 Mille quibus manant mastica, mille faui.
 Sed mihi non vnū sancti dat pectoris haustum
 Vñlus, sed quauis corpore vena rubet,
 Myblē rores & Hymettia mella valete,
 Hac mihi praecumitis dulcius esca sapit.
 O Iesu mea sola fames, mea sola voluptas
 Quam sapit ipse, tui si sapit ipsa fames?
 Hec dum corde magis, quā lingua fauor amoris
 Aetherea flagrant pectora tacta face.
 Nachoridis veluti flagrasse cupidine Neptis
 Ifacida Assyrias dicitur inter oues,
 Cum Lippa in tōse pertasus lumina Lia
 Pāta Rechelao pratulit arua toro:
 Sic Laurens ardet diuina gloria amore,
 Est diuinus honos vnicus eius amor.
 Maiorem pro fine sibi proponit honorem
 Numinis, exiguo non satiatur amans.
 Hac est magnorū pulcherrima meta laborum,
 Nempe Dei maior gloria, maior honos.
 Propter eā, posita est adamantina regia caeli,
 Propterea in nostro voluitur orbe dies,

338 S O T E R I O R V M.
Properea viget alma virum; viget alma ferarū
Vsq̄e à sydereis vta trahenda globis.
Ad metam hanc Virtutis iter Laurentius arte
Direxit, quamquam dissimulare solet.
Vita enim meritos praclara modestia honores,
Quos meruisse magis, quam tenuisse cupit.
Inactum iuuenis cupiens seruare pudorem,
Luminibus suenit ponere iura suis.
Huc illuc ne peruolent, mimimūq̄, sequatur,
Si qua audis strepitus, auris aperta sonum.
Obuia plebs illi si forte occurrat cuncti,
Qua molitur iter, lumina figit humi.
Flos pudor est oculis gaudens residere modestis,
Idcirco terram, qua fouetur, amat.
Ne, medio si nulla foro Diana timenda est,
Obuia forte Venus, qua timeatur, eat.
Nota illi Hebraei non cauta modestia Regis,
Cui vidisse semel, disperiisse fuit.
Heu quantum leuiter rima traiectus ocellus
Materiem lacrymis praeiuit assiduis.
Obijciant Longo si visu sacra sodales,
Adducit celeri lumina casta fuga.
Purpureasque rubor toto diffunditur ore,
Nempe bonus color est iste pudicitiae.
Illi animo subit omne tuū decus, alma Virago,
Affulges superis quam speciosa chorus.
Et te suspirat, dulciq̄ affatur amore,
Sola places oculis candida Virgo meis.
Nec non sanguineo moriens in robore Christus,
Occurrit menti scena pudica pis.
Quamuis nulla micent extincta sydera frontis,
Spina cruentatas perdat adacta comas.
Nulla tamen facies olli formosior ista,

Qua

L I B. I V. 339
Quae proprio effuso sanguine tincta rubat.
Prae natis hominū rex formosissima Regum.
Equat nulla tuum forma decore decus.
Purpureos, ait hinc hausit rosa picta colores,
Lilia natiuas inde bibere nubes.
O lux, o facies quocunq̄ue nitentior astro,
Ut mulces oculos, & rapis usque meos.
Quot blandis Virgo radios iacularis ocellis,
Tot iacis in vultus tela, faciesque meos.
Nix vrit teneros per vultus sparsa videntem,
Accendit nives flamma corusca genis.
Dū tua Christe quae, & tua lumina Virgo tue-
Nil mortale oculis cernere curo meis. (ri.)
Hac illi, & linguam nouit compescere freno,
Quod dedit huic ratio, nec nisi casta loqui.
Nempe silendo loqui didicit, sic prima loquēdi
Ars docuit Samia conticuisse schola.
Ad limam prius, ad linguā mox verba reducit,
Ut probet artificem lingua diserta suum.
In laudes pia virgo tuas saepe ora resoluit,
Qua, scit diuinis laudibus esse dara.
Hinc simul ac oculis lux pellit nata soporem,
Te Matrem dominam supplice voce rogat.
Te vocat ille prius quam dedit lumina somno,
Sape soletq̄, p̄dicere, mater aues,
Si sicut ad matris sic prouocat ubera natus,
Si friget, possit matris habere sinum.
Sōne ligas oculos non linguam procinus, altum
Dum dormit matrem te vocat usq̄, suam.
Nimirum cor non habitas sanctissima Virgo,
Denegat optatum si tibi lingua sonum.
Echo animi lingua est, quodcūq̄; haec nudij in-
Hoc solium nobis lingua referro solet. (tus)

P 2

Quo

Quo semel est imbuta recens diffundit odorem
 Testa diti, sic mens quod tenet intus, oles.
 Alius Aethereus bibit ut Laurentius ignes,
 Secretum solus saepe cubile petit.
 Mens ubi se populi furata tumultibus alta
 Contemplando Dei facta per astra volat,
 Virutum studijque vacat, sua pouderat acta,
 Consilijque sui commoda multa capit.
 Dum lacrymis commissa piat, quandoq; serenis
 Solibus ex fletu nubilus ipse pluit.
 Si qua sibi dictis macularint crimina lingua,
 Irrigui fletus imbra cadente lauat.
 Purior emanat secretis riuus ab aneris
 Publica turbidior sapius exit aqua.
 Suauius, hybernica sic tū ver excipit annum,
 In sola nemorum fronde queruntur aues,
 Quin & pastorum roseis exercita labris
 Dulcius in solis fistula garris agris.
 Sic tacita Longi virtus mage crescit in umbra,
 At velut e Troia fertilis exit equo.
 Prudenti suspecta viro sit publica virtus,
 Quae, nisi res poscat, deliruisse cupit.
 Non bene tuta manent argenti pōdera, & auri,
 Quae patefacta gerit non bene cauta manus.
 Crapula nulla graues facie illi in nocte sopores,
 Vinag, nulla premunt largius hausta caput.
 Hūc peccare verant qua mēte nouissima voluit,
 Mors, & Indium, Tartarus, atque Polus.
 Nempe sum viuens medietatur corde sepulcrū,
 Praecantat funus cyncus ut ipse suum,
 Infernas animo viuens descendit ad umbras,
 Ut petat Emyreum post sua fata iubar.
 Se obijciunt illi viuis spectanda figuris,

Qua

Qua iustos celo gaudia, quanta manent.
 Uttiliter studij operas impendit amatis,
 Virtutes morum sed colit vilius.
 Quid recti sermonis, ait, non rumpere leges
 Prodest, vita mihi si sine lego stuat?
 Astra, polum recto metiri gnomone toto
 Errantem caelo quid iuuus astronomum?
 Quid diuina loqui quid acuta mente tueri,
 Mente, Deum mundo si male facta negent.
 Sit doctrina mihi pietati iuncta superna,
 Principium Sophia nam timor ipse Dei est.
 Sit Musa mihi cura, prior sed cura Maria,
 Altera Pallas ades Virgo Maria mihi.
 Hinc te diuina sedes sapientiae amauit,
 Est sub vexillo militat ipse tuo.
 Ex quo Parthenio nomen signauit in albo,
 Nomen corde tuum semper & ore gerit.
 Vera fides Christi, quā sacris hausit ab undis,
 Laurenti hic in fido pectore firma manet.
 Nouit hic haereticum cauus vitare magistrū,
 Cognouit vera quando carere fide.
 Externas illum qui linguas ante decebat,
 Insidum propria iussi abesse domo,
 Non ita terrificis commissa tonitrua rymbis,
 Vel Iouis à dextra fulmina missa timent.
 Horret ut haereseos pestem, dirumq; venenum,
 Verba pudicitia sic inimica fugit.
 Obsecras Venere siue faces, & turpia dictū,
 Auditurque odit, qualis Naso canit.
 Naso Tomitanas merito depulsus in oras
 Turpiloquam linguam barbara terra deceat.
 Qua si cui impuri flammās iniiecit amoris,
 Non sedare Pauli, nec maris unda potest.

P 3

Lauren.

Laurenti Longo Laurus Longuea merenti
 Quæ fecit nomen, casta puella fuit.
 Virgo fuit, vitam posuitque pudoris amore,
 Daphne, Pierijs nunc coma grata iugis,
 Nec nisi casta solet praeingere tempora vatium,
 Impurisque procos nunc quoque; Virgo fugis.
 Castalius castis illi sens affluit undis,
 Cui castos versus Virgo camæna dedit.
 Historias Laurens, falsosque reuoluere gaudet,
 Martia Roma tuos, Grecia siue tuos.
 Bellica depictis modo fingere castra figuris,
 Prælia pacificis & simulare notis.
 Et varias artes, & stratagemata belli,
 Et prudens inusti discere Martis opus.
 Illustres celebrare viros, heroas, & arma,
 Gestaque Mæonia bella referre tuba.
 Siue coloratis gemmantem floribus hortum
 Pingere adhuc longè floridiore metro.
 Mox laudes canit ille tuas dignissima Musis
 Virgo coronata sidera fronte gerens.
 Mane Aurora illi, mox Cynthia nocte vocaris,
 Quæque regit trepidam stella secunda ratem.
 Nascentemq; colit, Solyma mox ræpla petentem
 Te comes & thalamos concinit indo tuos.
 Prole tua viuam lætam, moriente dolentem
 Te canit, ve victa de styge natus ouet.
 Transacta meditans non dissona suuera vita,
 Virgo, ait, ò tecum da mihi posse mori.
 Mater adesco mihi pro meque precare Tonantem,
 Vltima cum veniet funeris hora mei.
 Attentus legit ille pios, sacrosque libellos,
 Virtuti hinc succos fert, animosque sua.
 O solix nimium quoties de codice lecto,

Conci-

Concipit ardentes mentis flagrante facies,
 Æstuat ætherei flammis dum pectus amoris,
 Diuini Phoenix Solis ab igno flagrat.
 Christi sacra docens niuea vestigia Musa
 Sectari, sancta voluitur arte liber.
 Quæque, tuos narrat mores, & facta, decusque
 Assidua fulget pagina tria manu.
 Sepe legit libros, sancto qui numine scripti
 Dicente hoc rerum spernere inane docent.
 Retia quos fingunt iactare, & semper opinis
 Diuities pingues illaqueare foras.
 Christus ei liber est inter pulcherrimus omnes,
 Septem signa foris scriptus, & intus habet.
 Quam summa pietate colit, desixa cubili
 Indicat extinctum Crux veneranda Deum.
 Hunc ille aduoto completitur ore, cupitis
 Suauiter incumbens immoriturque genis
 Hic tua Apellao Virgo depicta labora
 Illius ante oculos extat imago pios.
 Quæ quoties spectat, summo veneratur honore,
 Et se prosequitur cordis amore pari.
 Non molles curat Longus ductare choræas,
 Tellurem calcat sed graniose pede.
 Exulat infamis cum pictis alea chartis,
 Et quisquis rixam spargere ludus amat.
 Si curas ludis quandoque remittere honestis,
 Et studijs festum se recreare velit.
 Efficit acies buxo, simulataque veris
 Prælia, ludendo ludicra regna ciet.
 Committit dubio binos certamine reges,
 Candidaq; hic, alter Memnonis arma gerit.
 Agnitis aduersi miscentem prælia Regem
 Oppugnat, vincit, mox sociosque nouem.

P 4 His

His conferre solet virtutum praelia crebra
 Cum vitijs, vitæ militiamque sua,
 Auspicijs quæ virgo tuas gerit, atq; triûphans,
 Hostibus e victis capta trophæa referi.
 Sirenum cantus, & pretextata, pudicis
 Auribus indigna hic dicta, iocoseque fugit.
 Vipereas obscena vocat vocabula spumas,
 Tartareosque canes, Tisiphonesque faces.
 Hoc vetat immundo castas sale spargere menses
 Sed si verba serat liberiora comes,
 Continuo rubor ora genas, frontemque colorat,
 Qualis ab impacta reperit in ora manu.
 Si missi quandoque petit viridaria curis,
 Actus virtutis elicit inde nouos.
 Comparat hic flori vitam, qui fronde caduca,
 Vix oriente viget Sole, cadente perit,
 Si cernat violas humiles inserpere terra,
 Demissæ est animi flos, ait, iste typus.
 Si niti, & argenteo certantia lilia, clamat,
 Quam pulchra è castæ mentis imago nites,
 Candida purpureis si iuncta rosæa rosæis,
 Quam bene, ait, casto fulget in ore rubor,
 Durare & nosmet rebus seruare secundis,
 Res maris, & laurus nos, hederæque docent.
 Si videt a boris, hederas errare corymbis
 Immixtas tranco, & ferre sub astræa caput.
 Virgineis immitar, ait, felicitus vinis,
 Quodq; hederis arbor, hoc mage Virgo mihi
 Languidos flores videat si ponere vultus, (est.
 Dum sibi forte dolent solis abesse iubar.
 A nobis, inquit, noli diuertere Virgo;
 Omnis enim noster te sine languere amor.
 Innumeros florum stupeat si forte colores,
 Matris,

Matris, ait, dotes quis numerare queat?
 Marmore do Pario surgat si forte columna,
 Candidulo effigies quam pede casta premat.
 Quæ vitream niueo mittens ex ubere lymphæ,
 Irriget herbiferum fonte fluente solum.
 Hoc quæcumq; polo veniit mihi munera signat,
 Inquit, per castum Virginis ire sinum.
 Hortum conclusum te Virgo dicimus, è se
 Laurus ibi è multis, flosus beatus ero.
 Respirare tuas in laudes Virgo perennis,
 Ad decus æterni numinis ipse cupit.
 Tam tibi deuoto ne desis Virgo clienti,
 Quam petit ille tuam, se precor, asser opem.
 Diua salutarem languenti seruo medelam,
 Pressaque tabifico membra dolore lena.
 Talia dicenti Genio, cui cura fidelis
 Longi est, responsa hæc Virgo patrona dedit,
 Non ignota refert custos encomia Longi,
 Nota mihi pietas, velligi eque viri est.
 In quo sparsa mei è puero que semina cultus
 Agnouit, semper grata fuere mihi.
 Hunc ego præcipuo dilexi semper amore,
 Quem patrocinijs protegit umbra mei:
 Viruisis sue vr Laurus diffundit odorem,
 Quo sibi vel possit contrariare Deum,
 Huic ego me semper fidam præstabo parentem
 Nec porro nati non meminisse mei.
 Ipsius audiu, genitorum & vota precantum,
 Coniugis, & Venetum, Cenomanumq; precos.
 Hæcqi Deo matris qui me dignatus honore est,
 Expositi, votis annuit illo pijs.
 Exorata mihi simul, & concessa potestas,
 Per quam mox Laurens sanus, ut optat, erit.

Hac Longo mea dicta refer, solare dolentem,
 Sperat, & auxilium sentiet ille meum.
 Nostri illum magis orat amor, cultusq; calefcant,
 Ut me maiori nunc pietate colat.
 Dixit, & aligerum custodem Virgo redire
 In terras, agro & iussit adesse viro.
 Protinus ad Venetos delabitur ocyor Euro
 Penniger aetherea missus ab arce puer.
 O quã pulcher erat, superi, puer ille, tegebant
 Obscurata suas astra minora facer.
 Parrhasis erubuit, latuit Cyllenius ignis,
 Et minus illustri lucifer ore fuit.
 Frons nitet, & vultus maioribus amulus astris,
 Aemula erant rubris bina labella rosis.
 Lumina certabant Soli, Lunaq; Solque dabant.
 Iudice me, primas Lenaq; Solque dabant.
 Par lingua, vocisque modis, par gratia, gestus
 Cœlitate erant digni, cœlitate digna manus.
 Omnia natura, nihil artis, eburnea ceruix,
 Collaque non tacta candidiora nive,
 Deniq; cuiq; suis parti decor, omnia Longo
 Membra merum cœlis visa fuere iubar.
 Talis ei apparet cœlestis nuncius aula,
 Inque illum blande conijcit ora loquens.
 Pone motu Laurens, certa spem sume salutis,
 Quam Deus, & Virgo mittit ab axe tibi.
 Nam Deus, & mater diuina, ut thuris odore,
 Accepere simul vota, precisque tuas,
 Proque tua fundit quas Braxia masta salute,
 Adtraque, indigetes quaque tulere Dei.
 Hac tibi vera sero supero demissus Olympo,
 Sum siquidem cœstos aliger ipse tui.
 Hac aut, eque oculis se protinus eripit Ales,

Cui

Cui commissa fuit cura, salusque viri.
 Tum respiraui posita formidine Laurens,
 Iamque salutari à Virgine sperat opem.
 Custodiq; suo genio, superisq; patronis,
 Pro tanto grates munere locus agit?
 Protinus accessit Mundi Regina Salutem,
 Qua nuper Veneta depulsa urbe Luem.
 Cui commissa fuit sacri custodia templi, (quis
 Quod struit Vrbs Veneticis qua dominatur a-
 Quodq; Salutis habet, prius de nomine nomen,
 Semper ad imperium statque parata Dea.
 Aligeras inter Virtutes eminet ingens,
 Miraque vis illi in corpora cuncta manet.
 Cui sanare datum lægentia mœbra repete
 Tollere vel morbos, quos medicina nequit.
 Mistra rosis decorant videntem lilia vultum,
 Forma que mortali pulchrior ore viget.
 Fert volucres pœnas humeris, color auceus alis.
 Coruleus chlamydi, vestibus albus inest.
 Baltheus amboit ei pectus scilicet acanabo,
 Picta cothurnatos velat aluta pedes.
 Hanc Regina poli descendere iussit Olympo,
 Dum Venetam gentem perderet atra luos,
 Immeritus premeret Pestis eum rabida ciner,
 Funeribus faceret nec Libitina modam.
 Pallidaque exangui pallerent corpora morbo,
 Mortua visa magis, quam mortua a breui.
 Angelus o Adriacis veni qui praesidet oris,
 Ignea cui vestit cura columna duplex,
 Nabibus induto Solis iubar ore ferenti.

P 6 Iris

o Angeli praefidis Venetiæ, descrip. io ex
 Apocalypsi Diui Ioannis. Cap. X.

Iris cui frontem nuncia facis obit.
 Et leuo terras, dextro pede temperat undas,
 Virque Leo clamans detulit axe librum,
 Qui tibi gustatus, generosa Academia, factus,
 Dulcior Hyblao melle repente fuit.
 Immunes à peste tuos seruauit alymnos,
 Et quid tunc potuit dulcius esse tibi?
 Pestis amaritiam qua non experta fuisti,
 Nempe salute nihil dulcius esse potest,
 Quam iuuenes vltro patria pro gente rogante
 Numina, tunc precibus obtinueris suis.
 Hanc Venetam Regina poli demisit in urbem,
 Vt foret in tantis vna medella malis.
 Hanc, quoties oratur opem, demittere suevit
 Virgo potens, templo praposuitque suo.
 Et modo subsidium Longo prestare petenti
 Imperat, & certam ferre salutis opem,
 Vade, ait, o nostri custos fidelissima templi,
 Vrbs mihi quod Marci clara Leone struit.
 Seruorum qua templa meo de nomine fratrum
 Fumant Longorum proxima tecta pete.
 Languet vbi in solito morbi Laurentius estu,
 Et nostram precibus poscit anhelus opem.
 Inde grauem cito pelle Luem, contagia morbi,
 Quis premittit, redde hunc incolumemq; suis.
 Id pietas, cultusque meret Iuuenisq; patrisque.
 Qui nos deuoto semper honore colunt.
 Suspense letetur nato instissimus heros,
 Qui nunc Brixiadum regia sceptrum tenet,
 Præsida quo nullus melior, nec amantior aquis,
 Non iam Cenomanum, quem regit, orbe minor
 Facis amans princeps toto dignissimus eno,
 Semper honorata sceptrum tenere manu.

Gaudens

Gaudeat incolumi mitissima pignore Mater,
 Grata Deo mulier, principe digna viro.
 Qua prestat virtute sua, ne prisca vetustas,
 Laude pudicitia secla minora premat.
 Gestiat Elisabeth coniuq; cum prole sub aluo,
 Exultante mari, quam paritura breui est.
 Infans pariet Cælo maiora daturum
 Gaudia, quam terris, queis tū ampla dabit,
 Quippe die festo Diui cognominis auras,
 Hauriet, & diuum gaudia festa petet.
 Et pro lacte bibet cælesti è flumine viuam,
 Omni que melior neqtare manat, aquam:
 Inter eos, Agnū qui semper in axe sequuntur,
 Omni labe carens, candidus agnus erit.
 Additus ille choro superum, ce lique ministris,
 Gaudebit vultu cuncta beante Dei,
 Qui patri accepta prolem pro prole rependet.
 Signa vbi lustrarit Sol duodena poli.
 In longam coniuq; fac viuat uterque senectam,
 Ille senex nunq; hæc nunquã habeatur anus.
 Mox Laurentis vbi Veneti sanaueris artus,
 Infirmo vires reddidorisque nouas.
 Inde redi qua nostra manent tibi credita cure
 Eternæ Triadis proxima templa domo.
 Alerius Laurentis idem cognomen habentis
 Egrotis membris, quam potes asser opem,
 Vt vortina mihi persoluat sacra Sacerdos,
 Qualia in edo mea sape litare solet.
 Sic duplex laurus reuiescat rore salubri,
 Atque pares grates reddat uterque mihi:
 Vix ea dicta dedit superum Regima Saluti,
 Cum noua senserunt gaudia Cælicolæ,
 Et grates egere Deo, superumque parenti.

Obsc.

Obsequiosa simul deuolat axe Salus,
 Hanc soror unanimis comitatur Hygæa, Pelasgè
 Ignotum vulgo quam coluere Deam.
 Cuius & effigies paucis velata patebat,
 Feminei cætus huic posuere comas.
 Hæc superas omnes inter pulcherrima Diuas,
 Virtus, cuius ope corpora sana valent.
 Non cedit candore niui frons, gratia circum
 Ludit, & aspersus ridet in ore lepori.
 Gratior in gemino scintillat lumine risus,
 Et coma cincinnis aurea fronte fluit.
 Virginis candor minio flammeſcit Ibero,
 Et niveo candet Punica lacte rosa,
 Sunt humeris alæ, geminis talaria plumis,
 Quis quocumque cupit Diua repente volat.
 Iussa per aërios volitant dum numina tractus,
 Despiciunt qua oculis inferiora suis.
 Subiectas terras mirantur, & oppida, & vrbes,
 Impositas, arces montibus, atque iugis.
 Collibus Euganeis, Phrygiæque Anthenoris urbè
 Proxima proficiunt maria structa mari.
 Templaque diuorum, vera pietatis asyla, (mos.
 Quas Domina Vrbs ponti icellit ad æstra do-
 Talibus hæc mirans affatur Hygæa sororem,
 O quæ se se oculis subdit imago meis?
 Vnde hæc in medio moles operosa profundo?
 Vnde tot Adriacæ monstra suspenda plage,
 Vnde tot in liquido constructa palatia ponto,
 Tot pontes, turres, templa, Theatra, fora?
 Anne Amphionio pulcherrima menia plectro,
 Ismariane lyra structa fuisse rear?
 Vrbs vel an emerſit, velut olim Delos ab undis,
 Aequandos diuis progenitura viros?

Palla-

Palladij ne instar, vel ut alto ancilia cælo
 Lapsa, Dij in medijs hanc posuere vadis?
 Dic mihi cara soror, qui genis, & urbis Origo
 Dicitur: hæc quoniam tempore structa fuit?
 Suscipit alma Salus, mira, quam cõspicis, vrbis
 Est genitor cælum, mater & unda maris.
 Et Venus his geminis est dicta parentib. ora
 Vrbs ergo est Veneris, subdit Hygæa soror.
 Nã Veneris nomen Venæta bene consonat vrbi,
 Sic vtiusque satè quadrat origo mari.
 Vtraque regna diu tenuit pulcherrima Cypro,
 Hanc igitur Venerem quis negare nouant?
 Hæc est Roma prior, sed non felicior ausis,
 Dura quater Trois fata parentis habet.
 Serior vrbs Venæta est, sed fortunator, inquit
 Diua Salus nulla est hæc violata manu.
 Hæc annos Virgo iam supra mille ducentos,
 Bisque decem pelagi libera sceptrâ tenet.
 Attila dum Venætas Hæmus inuadere oras,
 Manibus instaret cunque Aquileia tuis.
 Romulida, Venetis quos multa colonia terris
 Progenit, sibi me consuluere fuga.
 Romuleis plena fuerant qua ciuibus vrbes,
 Aequoris Adriaci tunc petere sinus.
 Huc venere Italas Erulis prædantibus oras
 Romana à insignes nobilitate viri.
 Qui potius voluere Mari se credere tuto,
 Libera barbarico quam dare colla iugo.
 Huc Romana suos cædens Republica fâsces,
 Transmisit ciues, patriosque suos,

Menia

a Petrus Iustin. lib. 1. Bern. Iust. M. Anton.
 Sabellicus, Iul. Faroldus, & alij annal.

Menia qui primum Rino struxere sub Alto,
 Atque tibi templum Diue Iacobe sacrum,
 Restaurauit ab hinc paucis q̄ Lōgus l̄ ab annis
 Ædis ad exemplum, quo vetus ante fuit.
 Vrbs ergo Latūs fundata Quiritibus vndis,
 In medijs, superi stat noua Roma sali,
 Cōsulibus primū, mox paruit aucta tribunis,
 Inde decem, veluti Roma vetusta, viris,
 Demum Principibus, patrij Ducibusq; Senatus,
 In bello nomen quod meruere sibi.
 Dardanio heros, Romano q̄ sanguine claros,
 Auctores vrbs hocce fuisse ferunt,
 Mavcellos, in Lōgos, Balbos, fortesque Quirinos,
 Cornelios, Memmos, Æmiliosque patres,
 Mox Latias iterū quateret cū Vādalis arces,
 Ac Longobardi, gens Aquilone sata.

Adria-

l M. Antonius Longus Senator Venetus
 Ædilis. Ædem D. Iacobi ab incunabilis
 Venetæ Vrbs fundatam iam vetustate
 collabentē a fundamentis restaurandā
 curauit secūdū priorē formā ann. 1607.
 m Familix Venetæ a Roman. oriūdæ aliæ
 vetusta cognomina ferunt vt Marcelli
 ex gente Claudia, Longi ex Sempronia
 Atilia, Sulpicia Cassia, &c. Balbi ex Ati
 lia, Calbi, & Quirini ex Sulpicia Donati
 ex Ælia gēte, Celsi ex Maria, & Corne
 lia, ex qua Æmiliani per adoptionē. Pi
 fones vulgō Pifani ex gente Calpurnia
 Magni ex Pōpeia, Cottæ a Rheno, vulgō
 Contareni ex gente Aurelia, Cōstāntini,
 ac Nigri ex gente Cassia, Bruti ex Iunia.

Adriace tutum petierunt vrbs asylum
 Heroes clari sanguine Romuleo,
 Donati, Celsi, Calbi, Valerique nepotes,
 Nec non progenes Æmiliane tua.
 Nomine quosque suo præclara Veturia dixit
 Iras qua vici, Coriolone, iuas.
 Quisq; dedit nomen regnator Amulius Alba.
 Hi gentis retinent nomina n̄ prisca sue.
 Pifones Zenaq; domus Calpurnia, Magnos
 Pompeia huc misit Lollia gensque suos.
 Anicia ast misit Michaelis remula tellus
 Quos à Frangendo p̄ne vocare solet.
 Huc Cottæ a Rheno, Constantinique, Nigri, iue
 Venere, & Metij, Bastijque simul.
 Bolanos, quos Bola vetus cognomina fecit,
 Minutios, Brutos Roma superba tulit.
 Rursus in Adriaco libertas equore nata,
 Secula perpetuo per duodecim viget.
 Nō Getica hęc rabies potuit, nō Vādalis atrox
 Barbarus Hunnorum nec superare furor.
 Hac Longobardos spreuit stetit omnia contra
 Agmina Græcorum, Thraois q̄ arma ductæ.
 Præsidium fidei motus hac prima rebelles
 Excipit, hostiles nec timer vna minas.
 Pontifici Sedem Romano reddidit armis,
 Victrix Imperium Cæsaribusque dedit,
 Testis

n Alię vero familie, ac gētes Venet. nomī
 na gētilitia retinent vt Cornel. Memij,
 Valerij, Veturij, Amulij, Lollij, seu Lollini,
 Metij, Bastilij, & alij, vt ex Romanis,
 Venetisq; Historijs, publicis, ac priuatis
 familiarum monumentis constat.

Testis Alexandor. Venetum fugitiuus in urbē
 Qui venit, folio redditus vnde suo est.
 Testis Alexiades Byzanti redditus olim
 Imperio, patrus quod puero abstulerat.
 Vrbs, Pandora recens, nulli indotata Deorum
 Muneribus cunctis affluit, atque bonis.
 Doribus hanc omnes diui cumulasse videntur,
 Certatimque ipsi dona dedisse sua.
 Innumeris urbem ditauit mercibus Hermes,
 Quas & ab Eoo litore suscipit Arabs,
 Et quas occiduis Hispania mittit ab oris,
 Et quas Ammerica mittit ab orbe nouo.
 Quas mittit Ganges cognato turbidus auro,
 Quae isque procellosas Iaua colorat aquas.
 Nauigat huc toto diuisus ab orbe Britannus,
 Cantabrice veniunt huc, Bataveque rates.
 Acrib. apta viris hic cudit Mulciber ara,
 Maenia Mars armis munit & ista suis.
 Pr. siduumque decusque urbis nauale parauit.
 Quos si forte tonent praelia, si sit opus.
 Militibus terras, armatis classibus equor
 Compleat armari Mundus ut inde queat.
 Letaque largitur praediuitio Copia cornu
 Fruges, quas passim proxima fundit humus.
 Messibus alma Ceres collectis publica complet
 Horrea, Pomona & fructibus ipsa suis.
 Floraq; perpetuo flores hic fundit, & herbas,
 Intempesiuius veris opesque parit.
 Et ne deficiat salis aqua dulcis in vndis,
 Nais Medoaco flumine ducit aquas,
 Cretica transmittit quoq; vna Lycaus ab Ida,
 Qua diuum sapiunt nectar, & ambrosiam.
 Huc Tethys foetas peregrina merce carinas,
 Et

Et plenas opibus carpere cogit iter.
 Dae Venus insignes forma praestante puellas,
 Quas, qui non nouit, dixerit esse Deas:
 Virginitus Venus alma suos afflauit honores,
 Vt totidem Chavites has, Veneresque putes.
 A Venetis Veneres paruo discrimine distant;
 Forma eadem, simile et nomen utrisque sonant.
 Imperij quid signa loquar, sacresque superbos,
 Atque magistratus, reddita iura domi?
 Quid tractata foris dextris victricibus arma,
 Atque Quirinales cum irabeis lituus?
 Quid sublime Ducis solium, clararq; tiararū,
 Distincta & triplici signa colore canam?
 Magnanimarū, Ducū seriem, sanctūq; Senatū,
 Concordes ciues, patriciosque viros?
 Urbis & imperium, terrae, marique perenne,
 Quod longè fines protulit orbe suos.
 Nam regit Illyrici praclaras litoris vrbes,
 Coreyram, Cretam, regna vetusta Ionis.
 Praeterea multas positas tellure, saloque
 Vrbes imperio, consilioque regit.
 Cenomanos, Venetos, Istros, Carnosq; gubernat,
 Et ponit supero iura suprema mari.
 Tandem composita est inulis lis ardua seclis,
 Imperijque sophis optima forma patet.
 Sive placet Princeps, populisq; patres se regati,
 Imperij Venetos optima forma tenet.
 Imperat & Princeps, Proceres, auctusq; Senatus,
 Imperium ast Virtus omnibus vna dedit.
 Aurea, quam tulerant priscaurum secula, virtus
 Exulat à terris, incolit aucta mare.
 Hic viget Heroum soboles, qua conscia recti;
 Iura dabit seclis innumerabilibus.

Terrarum domina, excidijs miseranda, vocari
 Desine Roma, tibi sit que fuisse satis.
 Telluris, pelagique potens vrbs Virgo vocetur,
 Cui datur indomito ponere frena salo, (dis,
 Aspice ut Hadriacis placidū caput esserat un-
 Vi vocet Aetherea rursus ab arce Deos?
 Primo Astraea solū coluit, mox Caelica regna,
 Tandem cum Venetis vult coluisse solum.
 Ligerat illa solum, fulgeret ut ardens caelo,
 Mox caelum Veneto possidet illa salo.
 Martia Roma iacet, surgitq; vrbs Marcia pon-
 Marcus. n. maior Martie patronus adest. (sto,
 Brēnus scit, Latij numen quam debile Martis,
 Totila, & Odoacer, scitque Alaricus atrox,
 Borbonisque ferax Romā qui Caesaris armis
 Subdidit Aeneadum depopulatus opes.
 Ast Mayci inuictus Leo caeli sidera calcans
 A Veneta hostilem vim procul vrbe fugat.
 Munivit Natura locum, quo condidit Vrbe
 Ar. vllis possit ne trepidare minis.
 Dum trepidat clausis terrestris flauibus orbis,
 Vrbs domina Hadriaci nō timet vna maris,
 Dum timet iratis agrariorum fluctibus aquor.
 Stat velut in secro vrbs Marcia tuta solo.
 Dum mare, dū tellus ferro lacerantur, & igne,
 Vrbs hac perpetua pace beata manet.
 O quam vna canis mihi, dixit Hygea Saluti,
 Naturam vrbs superat viribus ei go fuit.
 Qua ferrū, & flamas, fluctus, terraq; tremorē,
 Non timet vrbs eius an tener ista Deos?
 Hadria nū caeli est, mētes Venerique mouētes,
 Quilibet anne domus stella, planeta ratis? (po
 Quisq; Senator i hoc Deus est nū parvus Olym
 Nereus

Nereus an Princeps Doris & vxor ei est,
 Diuina humanis sapiens solemnia iungit,
 Dux, aut alma Salus, cui polus ipse fauet.
 Anna cum Dori celebrat conubia princeps
 Scāndenti Christo sidera luce sacra.
 Annulus, equoreas quē Dux demittit i vndas,
 Hunc magna generum Tethyos esse docet,
 Ipseque Neptunus conubia firmat, ab alta,
 Aurea dum Princeps munera puppe iacit.
 Atque ait, in signum Imperij veri, atq; perēnis,
 Hac gemma aeternum te mihi sponso mare.
 Ignotam ritus si vis cognoscere causam,
 Ludrica nō hac credas, accipe mente soror.
 Oenobarbi armis Latia depulsus ab vrbe
 Pastor Alexander Tertius orbis erat.
 Quo fugeret dubius, cui se committeret ora,
 Ad Venetos sese contulit ille patres.
 A quibus ingenti meritoq; exceptus honore est,
 Qualis eum, Christi cui stat ovile, decet
 Hinc optata salus profugo, victoriaque ingens
 Assultus, victus victor & ipse fuit.
 Hostibus à magno prostratis Marte Ciano
 Captus Osio proles est Federice tua.
 Captiuas genuitq; trahi, mergique triremes,
 Quadraginta octo Caesaris atque rates,
 Et se magnifico duci potuisse triumpho,
 Ferre videbatur qui modo iura Mari.
 Exceptore Duce festis applausibus omnes
 Victorem, grates hinc retulere Deo.
 Qui scelerum vindex insanos fregerat ausus
 Caesaris, & uati, quae furor arma dedit.
 Abstulit ast virtus, pacisque coegit inire
 Fœdera, Alexandro restituitque decus.
 Roma-

Romanâq; illi, quam *Cæsar* ademerat, urbem,
 Cunctaque Romulea qua ditiois erant,
 Tunc pius antistes diuini pastor ouilis,
 Cui referare polū, claudere *Auerna* datū est.
 Inchyte dux, inquit, si quod nomenque decusq;
 In terris gerimus, si quid in orbe sumus.
 Annulus iste tibi, quē nos damus ultro, perēnis
 Imperij signum, pignus honoris erit.
 Quo consanguineam tibi iungimus *Amphitritē*
 Coniugio stabili, perpetuoque maris.
 Nam consanguineos inter connubia sponso
 Nunc permitto libens, iura relaxo mea.
 Quē sudare tui toties per nomine *Christi*, &
 Pro patria *Doris* sanguine iuncta tibi est.
 His maris Imperium sponsalib. accipe dextro
 Sydere festa nepos annua agatque tuus
 Lucē triumphali quā *Christus* ad æthera pōpā,
 Ascendit, pelagi coniugium celebret.
 Sic ait, obtestansq; Deum rata vota precatur,
 Hæc igitur sacri moris origo fuit.
 Qui puro conflatus erat sacer annulus auro,
 A *Venetis* habitus magno in honore fuit.
 Hūc toto *Adriades* celebrarūt aquore nymphæ,
 Carminibus *Proteus* hæc q; cecinitq; suis
 Nunc maris imperium *Venetis* promitto perēne
 Nam datus hoc illis annulus iste notat.
 Annulus est eni nunquam pereuntis imago,
 Cui nullus finis meta sed ipse sibi est.
 Est cæli species proprium redeuntis in orbem,
 Quod terra cohibet omniparentis opes,
 Sic rota signiferi mundū velut annulus ambit,
 Et Luna, ac Solis semper ab igne micat,
 Par tua signifero, pelagi *Regina*, iugalis

T esse-

Tessera, cui superum plurima lampas ad est.
 Imbriferis arcus fulgens in nubibus orbem
 Effera diluuij damna timere vetat.
 Sic gemino constans arcu felicior iris
 Diluuij *Venetos* liberat ista metu.
 Annulus importit ius, quod *Natura* negauit,
 Ingenuisq; suo solus honore facit.
 Est & secreti vindex, custodia veri,
 Et patris perhibet, muneribusque fidem.
 Hic est testis opum, quo plebs *Romana* carebat,
 Hunc nempe *augustus* clauus equeq; tulit.
 Hoc Hymen firmare solet sponsalia dono.
 Hoc est legitimi pignus & artha thori.
 Hoc sacra gestamen Legati, & iudicis aquæ
 Et scutata manus *Centurionis* amat.
 Hoc miles gessit, quo sanguinis indice mēsa est
Carthago moaij *Romula* castra tribus.
 Annulus est Regū procerūq; & munus amātū,
 Hunc fouet in placido dulcis amica sinu.
 Huic moriens dominus villas cōmittit, agrosq;
 Tutelamque sua prolis, opesque paror.
 Dicitur hic pestem, tetrūq; arcere venenum,
 Peccatore qui philtre creditur esse loco.
 Induit hunc digitus, minimo qui proximus vn-
 Illius ex solo nomine nomen habet. (qui est,
Sardoa hic fulget gemana, vel vincit *Achate*,
 Hunc decet ex *Arabum* litore vestis *Onyx*.
 Berillo nitet ille, micat viridi iste *smaragdo*,
 Huic *adamas*, illi fuluus *lapis* ad est.
 Nobilis huic sculptū versatile dextera sigillum
 Ventilai & gemmam vertit in orbe suc.
 In qua materies ne sola arrideat auri,
 Sepe triumphales adijciuntur aui.

• Cæsares

Cæsareos vel sæpe refert in imagine vultus,
 Annulus, hic Gygi Lydia scepra dedit,
 Abstulit Euphratis quem contra ripa Solenco,
 Illi spem regni iussit & esse ratam.
 Adriaco nunc esse Ducit Ætiale profundi,
 Dat Maris imperium, Dorida iungit ei.
 Annulus in pontum celebrat sponsalia missus,
 Et dominum pelagi denotat esse ducem.
 Carpathij sic ille canit Deus incola ponti;
 Qui Venetas illa luce renisit aquas,
 Est qua sacra Dei scandenti ad sidera nato,
 Qua Baccentauri Dux mare naue petiit.
 Nautigio hoc, Argo quod possit vincere molem,
 Palladis est patrio gratificata manus.
 Huic nymphe celeres adnans, & aplustre sub ip
 Tritonis rauco murmure concha sonat. (sum
 Nereidum placidus ludit cho rus aquare toto,
 Et vario faciles ordine pingit aquas.
 Oque tum videas fieri spectacula ponto,
 Certatim celeres ire, redire rates.
 Pernices placido colludere in aquare cymbas,
 Et labyrintho texere more fugas.
 Qualis ubi intortos refluxus Meander in orbem
 Serpit, & incertas itque, reditque vias.
 Sepe parat seuis ratibus fera prelia Nereus,
 Equora nauali sollicitatque tuba.
 Fucinus, & sani taceantur stagna Neronis,
 Quaque dedit liquidis prælia Cæsar aquis.
 Naumachias Venetum, ratium certamina specti,
 Si tuuat, & confer Martia Roma, tuis.
 Hadria commissos Venetis dare visa Gygates,
 Si tibi Pygmaos Cæsaris vnda dedit.
 Ludicra, tu leuibus gessisti prælia contis,
 At

At Iouis hi surgent fulmine bella suo.
 Pugnantem in stagnis te spectauere Quirites;
 Nereides spectant hos, & arena mare est.
 Tu vacuus clangore auras, aureisque replebas
 His simul æra tonant, & polus ipse tremis.
 Qui belli simulacra gerunt molimine tanto.
 O quanto melius seria bella gerunt?
 Hoc multis docuit pelagi Regina triumphis
 Septem Roma tuis amula vericibus.
 Audij hæc, plausumq; dedit procul Iliæ tellus,
 Et gemuit versus Græcia vicia vicis.
 Hic siquidem geniti Troiano sanguine regnant,
 Arguas armis qui domuere plagas.
 Dux Narentanis sanatus eade peremptis
 Subiecit patriæ regna Liburnæ sue
 Vrseoli subiecta Ducis mox paruit armis
 Histria, Dalmatia, & classe subacta iugo est.
 Adria que supero posuit sua nomina ponto.
 Et Corcyra tibi victa Polane fuit
 Mox Venetos fines, centu Creta urbibus auxit
 Henrice auspicijs Dandule parua tuis.
 Ferrati qua Mæris herus Dux Lögus habebat
 Thessalia, Eoi victor, & imperij.
 Mœnia Byzanti cum Marte recepta fuere,
 Et Veneto Imperij pax data quarta fuit.
 A Longo Ligurum victore colonia Cretam
 Ducta colas, Iouis, & regna tueiur adhuc.
 Produxit Marci vexillum Fuscarius, alti
 Vicia Ducis fasces Brixia, Crema subit.
 Bergomon has sequitur Veronaq; capta, fidelis
 Ob conseruatam iure vocata fidem.
 In Patriam Michael spolijs Orientis onustus
 Dux retulit capta clara trophæa Tyro.
 Quis Cuius

Cuius Idumeam gentilis cepit Ioppem
 Pisani, & Pharij depulit arma ducum
 Ethereis Thronus Dux est demissus ab astris,
 Vt Persam Veneto iningeret imperio.
 Depulit immmanes Moccenicus ab arce Lepanti,
 Turcas, & Cypri regna recepit ouans.
 Huius dux pronepos prostravit in equore classem,
 Que Cyprios fuerat depopulata lares.
 Non ego nunc refero qualis victoria, quanta,
 Quot fuerint toto parta trophæa salo.
 Qua Iuliana tuam processio tendat ad ædem
 Annua, quum victrix est celebranda dies.
 Prætereo Celsum qui Gnostia regna recepit,
 Christophorum Maurum Cassia gensq; iuu.
 Qui Peloponessi tutatus mania dudum,
 Pro patria promptus facta subire fuit.
 Marcellum sileo, qui Scodram Marte subegit.
 Donatum, Priulos, Barbadosque duos.
 Alter erat pacis studijs, bello inclitus alter.
 Legib. ille Numæ hic Marte Quirinus erat.
 Seruauit patriam à morbo, belloq; fameq;
 Iustitiam coluit plus dare non potuit.
 Ast Mauroceno tulit Istria tota tributum.
 Paruit Illyricum, Pola recepta fuit.
 Quis Lauredanos exercita pectora bello
 Emeritis valeat laudibus enebere?
 Qui magnis Ligurum victis conatibus, armis
 Res patriæ accisas restititè suis.
 Quis contarenos valeat celebrare triumphos
 Fuderit ut cines, Ianna, Marte tuos
 Andreas, victorque tua sit classe potitus
 Clodia, ne victa, quando recepta fuit.
 Quis Stenâ siliat, Ligurâ quo plurima classis

Vin-

Vindice capta fuit, terraque iuncta Mari.
 Accessit Venetis Vicetia fasces, Vrbisque,
 Euganeo Troes quam posuere solo.
 Obsessum repulit Guiscardum Martè Robertiâ
 Syllius, hic Marti marmore templa togit.
 Occultum Faletro qui se sub Principe pandit,
 Huius mox proles regna Liburna capit.
 Et Iaderam victor compefcit Marte rebellem.
 Pollano Fanum datique tributa Duci.
 Qualia te Michael Aquileia victa coegit,
 Pendere cum Græco Cesare bella gerens.
 Nauali Ligures certamine pellit ab Acri
 Zenus, Falsineos Theopolus inde domat.
 Clausura Marina tuens quos litore Lægus abe-
 girardus, cui se Cernia ponte dedit. (gie
 Vrbis caput Histrorum Iustini nomine dicta
 Sub Contareno Principe capta fuit.
 Insula, Piranum tibi Dandula victa Ioannes
 Subduntur, cudistuaq; numisima Ducum.
 Francisco mox tota suo deuicta nepoti est
 Histria; Taruistum sub sua iura dedit.
 Tragurium, Spalatû superat Superatius heros
 Mania sub Veneto dat Sebenica vago.
 His Catarâ, Feltrâ, Cenedâ Mocenice receter
 Addis, & Odrissos, Pannoniosq; fugas.
 Imperium Griuus reparatum Marte tuetur.
 Pro patria pugnas magna pericla subit.
 Hinc terrestri, illinc nauali pugnat agone,
 Corcyra Turcas pellit agiturque truces.
 Hac Veneti depicta nitent in Principis aula,
 Cunctiorum videas hic simulacra ducum;
 Ignibus hæc Cœli rutila certantia luce
 Regalis decorant interiora domus.

Q 2

Hic

Hic Coi dextra picta credantur Apellis
 Effigies; insunt nomina cuique sua
 Excepto patriam Duce fallere; Et urbe potiri
 Frustra ausos poenas nam dedit ille nece.
 Astra gemina quam portendere columna
 Quas inter petijt patria scepra redux
 Viuida at Heroum tempus vetas ora tuert.
 Impediunt magna nos data iussa Dee.
 Acceleremus iter, soror inquit Hygea, salutem
 Cum dederis Logo hac cornere tempus erit
 Catera nos siquidem melius spectare iuuabit,
 His maiora scio, namque videnda mument.
 Hac ubi dicta, secant libratu aera pennis
 Dine, Laurentis Longaque tecla potunt.

LAURENTII

LONGI SOTERIORVM.

Liber V.

ILLVSTRISSIMO VIRO, FVLVIO

Longo, Patritio, & Equiti Parmensi,
 Pacis, Belliq; artibus instructis-
 simo, Musarum delitio, Cha-
 ritum illicio D. D.

ET tibi de Cælo venientem Longo salutem
 Opto, tua, Fului fuluaque secla demo.
 Eneadum prisco qua sanguine clara,
 salutiis,

Communisq; boni sempor amica fuit.

Hoc gentis monumenta tus celebrata libello
 Perlege, nostra tibi qualia Musa refert.

Tempus erit quidã cum te grauiore cothurno,
 Virtutesq; tuas, claraque gesta canam.

Iam Tarcessiaco demerserat equore Titan.

Lucis equos, placida tempora noctis erant.

Nullus eras strepitus veteru, murmur in vna's

Nullum, mortales somnus habebat iners.

Quãdo Salus & Hygea soror Lauretis ad ades

Languentis properant, perueniuntq; cito.

Præ foribus surgens Leo pictus sidera spectat

Et Longum decorat stemma colore niger.

In Syria quales dicuntur inesse Leones.

Gens ubi Longa diu sceptrata Latina tulit.
 Hic descripta notis Virtus innocua, magni
 Argumentum animi, tum pietatis adest.
 Qua gens ista viget semper sublimia tentans
 Et vera calcet Religionis iter.
 Quadrupesque inter debetur palma Leoni,
 Par volucrigue Iouis stat decus inter aues.
 Hac volucrum Regina gerit qua tela Tonantis
 Et Rex beluavum dicitur, estque Leo.
 Hunc Veneti, Ligures illam, sed verūq; Latini
 Gestarunt Longi picta per arma patres
 Ingressa foribus patofactis limina Diva
 Pendentes hactas hic, clypeosque vident.
 Et gentilijs depicta sedilia signis
 Auleis paries tectus ubique nitet,
 Magnanimū simulacravirū spectatur, auouūq;
 Effigies, fasces, quos tulit ista domus.
 Qua spectata polo eccini modo Martis in aulo.
 Virtutisque domo stant ibi signa virum.
 Hac mirata Salus comiti monstrabat Hygea.
 Pene oblita suum minus obire foret.
 Ni Genius Longi custos languentis ad illum
 Dixisset, frustra cur trabis ecce moras.
 Reddere quā missa es, Laurenti redde salutē.
 Ægrum permittas ne grauiora pati.
 Morosus age rumpe moras, nam gratia queuis,
 Cum fieri properat, gratior esse solet.
 Bis dare, qui cito dat, fertur, bis nāq; dedisse
 Censetur, citius quod datur, est melius.
 Hic & amicorum catus, famulique gemebant,
 Interitum domini qui rimuere sui.
 Submisso querulos fundebant murmure fletus
 Miscentes lachrymis talia dicta suis.

Heu

Heu fors dira nimis, Caeli nisi fata resistent,
 Lōge cades, lachrymis nec queat esse modus.
 Et sine te vident comites? tunc vix superstit
 Absque anima, redeant & sine sole dies.
 Quid genus, atq; animi cador, mēs, nescia frat
 Prodest aut virtus, quid iuuenile decus, (dis
 Heu vaperis, teneroque tus sub flore iuuenta
 Intempestiuas cogere ire suas?
 Nil medicæ potuere manus & Apollinis artes,
 A Stygijs multi queis reuocantur aquis?
 Solum in lacrymas, tabescit lumina fletu,
 Gaudia cessarunt omnia maror habet.
 Heu quos effunder geminus mestissima coniux,
 Quot lachrymas pater, & mater Hosāna da
 Deficiat omnes vna hoc pereunte fugabis (bit.
 Cunctorum, heu parcis vix Dea saua Deis.
 Non magis Phæbea Niobe transfixa sagitta
 Defleuit ventris pignora cara sui.
 Threiciogue Hecube fluitantem in litore natū
 Orpheus amissam Thracius Euridicem.
 Ipse licet noctisque Deos, & nescia flecti
 Numina largifluis traxerit in lacrymas.
 Tristius haud veteres fudit Philomela querelas
 Quā te Longe uxor flebit, amāsque parens,
 In mæstos ibit fletus, castissima coniux,
 Vt nix alpinis sole liquata iugis,
 Ipse pater tuus heu casu percussus acerbo,
 Si pereas quantis ora rigabit aquis?
 Difficile ex imo torquetur pectore cura
 Solicitans querulis numina surda modis.
 Qui tecum nitido nobis sol fulserat ortu,
 Occidet Hesperijs nec remeabit aquis,
 Vt claro superis nitens fulgore, sodales,

2 4 Orba

Orbatus caro lumine destitues ;
 Hac illi quibus omnis erat spes depra vidēdi
 Laurentem sanum tristitia dicta dabant .
 Ipse etiam Laurens mortem credebat iniquam
 Intempestiuo tundere caeca fores .
 Deslebatq; sui venturam funeris horam .
 Vt sua flere canens funera fertur olor .
 Nomina si gentis , titulos si fata vereri
 Noffent , debueram iam superesse diu .
 Sed mea fatales non spectant stemmata Parca,
 Non patris aspirant sceptrum decusq; mei .
 Coniugis Heliabat non he miserantur amore ,
 Non tristes lacrymas , mater Hofanna , tuas .
 Me nec amicorum donabant questibus , aures
 Nam surda Parcis , lumina torua nimis .
 Stat sua cuique dies , nulli vitabilis hora
 Mortis , ab eterno quam Deus ipse videt .
 Ille ego qui nulli cedabam robore , cursu
 Pernices poteram qui super are feras .
 Ille ego cui nuper vultu Fortuna benigno
 Risit , & in gremio fouit amica suo .
 Inualutus diris nimium cruciatibus angor ,
 Mebraq; cum mesta languida mente iacēs .
 Nil mihi Pxonias prodesse adhibere modelas ,
 Nulla mihi prestant pharmaca subsidium .
 Ab miser in n. etia rapiar mox morte iuuenta
 Emerita nondum restitendus humo .
 Non tamen idcirco crudelia sidera clamo ;
 Verba nec in superos impia iactō Deos .
 Equoris an doleam superatis syrribus alti ,
 Quod portum repetens vela secunda legam .
 Quod h. procellosis subdita fluctibus alium
 Si Cœli in patriæ gaudia letus agam ?

Hoc

Hoc nondum cupio dissolui corpore , terris .
 Vt seruire Deo longius ipse queam .
 Diuispara & Matri , quâ supplex posco salutē ,
 Quâ mihi cunctiporēs reddere virgo potest .
 Hac valet una meos omnes auferre dolores ,
 Dissipat ut solis nubila densa iubar .
 Pat meo deo visa seni mysteria Laurens
 Forte reuoluebat mente soporis inops .
 Illa videbatur vera sub imagine rerum
 In patria nuper gesta videre sua .
 Vt Venetos populata lares sit Pestis , & alma
 Virginis auspicijs mox reparata salus .
 Vnde saluari Diua noua templa Senatus
 Adriaticus summo digna tonante struit .
 Inde sus captiens prasagia certa salutis ,
 Diu secum iacita hæc mento reuoluit , ait .
 In Cœlo que gesta refert certamina Vates
 Patiens , terris quis renouata neget ?
 Esse nouum Cœlum nostrâ quis denegat urbē ?
 Qua quot habet ciues , clara rot astra tenet ?
 Fulget enim Veneti Sol inter sidera Cœli
 Adriatica Princeps Urbis , & orbis honos .
 Aedilis Marci reliquos fert ordo planetas ,
 Sive à Consilijs , lumina clara , viri .
 Et qui bissen complent collegia patres ,
 Zodiaci totidem signa aorusea ferunt .
 Orbis & astriferi sunt sexaginta figura
 Insula , ubi Venetum moenia strueta manēt .
 Hic cum nocte dies certis distinguitur horis ,
 Signatos cursus mensis , & annus habent .
 Clara superficies pelagi Christallinus orbis
 Circuit , astriferum dans tropidare polium ,
 Plurima calliculum decorat hic corpora tēpla

25

Qua

Qua merito certant sedibus Empyreis .
 In nuceo later ipse Deus sanctissimus orbe ,
 Adstat & aligerum turba beata Deo . (gge
 Plurimus hic Michael, Gabriel, Raphael; resul
 Cūq; Thronis Seraphi, quotquot in axe micā .
 Hic draco pestifera quatres noua sidera cauda
 Intulit , ut quondam praelia dira polo .
 Funesto pacem bello turbare perennem
 Ausus, & Adriacas perdere peste domos .
 Et centum geminas armare in funera pestes ,
 Hinc hominū strages horrida facta breuiest .
 Tertia stellarum cecidit pars tracta Draconis
 Pestiferi cauda, qua fuit atra luos .
 Obuius huic Michael cęlestibus inclutus armis
 Occurrit Princeps agminis aetherei .
 Et septem capitum cum denis cornibus Hydrā
 Contudit, & Stygijs præcipitavit aquis .
 Ac modo fulmineum vagina condidit ensem,
 Quo Veneta, ut Lania, depulit vrbe luem .
 Auspicij, pia Virgo, tuis Victoria paria est .
 Tartarea horrendus trusus in antra Draco .
 Clara serenato susserunt sidera Caelo .
 Pristinā pax vrbi reddita, prima salus .
 Nempe die sacra Michaelis ab vrbe repulsa
 Pestis abit, cessant funera Morsquo fugit .
 Prima dies certa Venetis fuit illa salutis .
 Auxilium populo qua tulit ille Dei,
 Angelus est Pacis Michael, fert signa salutis ,
 Pacis origo, salus nostraque virgo fuit .
 Vt castrorum acies est formidabilis Orco ,
 Anguis pestiferi conterit ipsa caput .
 Virgo tuis precibus queis Lina cornua calcas
 Abs te calcatus nunc iacet ille Draco .

Quis

Qui primos hominum decipit fraude parentes,
 Mors mali ex morsu cum talit omne malū .
 Et modo pestiferis vitians afflatibus auras,
 In Veneta nuper sparserat vrbe luem .
 Innumerosq; homines horrenda peste necarat .
 Littoreis tumulis quos Libitina dedit .
 Ciuibus optatam reddis mox, virgo, salutem,
 In tantis affers subsidiumque malis .
 Cornibus Odrjriam minitantem cornua Lunā
 Comprimis, & Veneta pellis ab vrbe necē .
 Vrbs felix non est post hac bellumq; luemq;
 Cur timeas tanto tuta patrocinio .
 Romulida sleant delapsa ancilia cœlo
 Iam nec Palladium Troes in astra ferant .
 Hoc quod Troianis, Roma quodque illa fuera
 Præsidium nobis Virgo, salusque fuit .
 Calica si Romam seruarunt scuta, timebis
 Si virgo est turris scuta ubi mille manent .
 Millenis chypois turris præcincta tuetur
 Mœnia, qua Veneti proluit onda maris .
 Amiffam sic Virgo potens mihi redde salutem
 Aegeroto præfens sis, pia virgo, salus .
 Talia voluentis præfago pectore Longi
 Inuasit placida membra quiete sopor .
 Diua Salus, & Hygea soror cū protinus intrat
 Clara lustrant luce cubile viri ;
 Aegra saluifero conspergit membra liquore
 Artis Paonia vim superante salus .
 Inde fugat morbum quencung, venefica Pestis
 Intulit, & subito membra vigore replet .
 Protinus hinc calide reperfactis sanguine venit
 Cum sudore fluens noxiis humor alit .
 Quę neq; depellat medicis Podalyrius herbis,
 Sive Machaonia quisquis in arte valet :

Q 6 Tum

Tum febris flagrans calor de corpore cedit,
 Conualuit placido frigore tecta caro .
 Reddidit ut Longo languenti Diva salutem,
 Nomen ab officio qua tenet usque suo .
 Dum mellore viri recreantur membra quiete,
 Perulstrat Longa signa vetusta domus .
 Effugisque virum, peperit quos Longa propago,
 Custode à Genio postulat illa viri :
 Ut doceat quos signa notent heroas, honores,
 Quos tulerint, Lōga qua monumēta domus .
 Aliger hic Genius placidissimus ore tuetur,
 Affaturque Deam, quod mihi Diva iubes,
 Res est Longa nimis, nostris & viribus impar .
 Sed qua nulla mihi gratior esse potest .
 Omnia sed Longe praeconia ducere genis
 Dicere cum nequeam, pauca referre libet .
 Cetera nam superis spectare potestis in aulis,
 Saturni, Martis, Mercurijque, Iovis .
 Virtutisque domo, summique parentis in arce,
 Genis ubi tanta sunt simulacra Polo .
 Hac genus antiquū gēs ducit ab Hercule Celta,
 Qui Longi pronepos Regis in Italiam
 Venit, & insubrum construxit moenia campis
 Proxima, Cenomani qua coluere duces .
 Hic Thufci, hinc Corithi Reges, hinc Dardan^o
 Dardanida, Albani, Remulidaq; Patres, orti^o
 Inde propagavit Romana colonia Longos .
 Quocumque Aeneadium protulit imperium,
 Hac sine gēte olim nam ducta colonia nulla est
 Romulidum, Venetum, Ianigenumq; patrū,
 Hic ergo Alcida primum spectatur imago,
 Qui princeps tanta genis origo fuit .
 Is dextra clauam gestat, callosaque villis

Membra

Membra Cleonei tecta Leonis habet .
 Hic varia aspiciis domitarū monstra ferarū,
 Qua magna referunt fortia gesta domus .
 Huic fingunt tenues pendere ex ore catenas,
 Quod quouis populos duceret eloquio .
 Po ne catenati plures fulgentibus armis
 Ibant insignas sponte, rogaque viri .
 Eloquij omnipotens vis est, cui nulla resistunt,
 Huius ad arbitrium Mars furit, arma silet .
 Hinc resides surgūt, adamantina corda fatiscūt
 Ad risū, ad lacrimas lingua disertā mouet .
 Eloquio gens Longa valet, virtutibus, armis
 Herculeumque genus stemma, decusq; gerit .
 Iliaco, Albano, Romano sanguine clara
 Parmenses coluit, Adriacasque laves .
 Romulea primos Vrbi, Venetaque tridunos .
 Iustitia claros, ac pietate dedit .
 Hinc Anthenoridum satus est Rex Lilius olim,
 Linius & gentis fama, decusque suae .
 Cassius huc Consul Patavina venit ab vrbe,
 Cum ferro, & flammis Attila cuncta daret .
 Manibus Adriacis Riuo fundamina in alto,
 Et templum posuit primus in vrbe noua .
 Vtq; pij in superos animi monumēta manerēt,
 Donavit sacris praedia opima locis .
 Iussit & offerri diuinum munus ad aras,
 Perpetuos census, sacrificisque dari :
 Fama diu validis illum circumtulit alis
 Italicas peragrans, Ulyricasque plagas .
 Sed mox Letheis nomen prope merjerat undis,
 Longa dies magni, claraque gesta viri .
 Quineciam Pauli superest vix fama Tribuni,
 Vrbeni qui summa rexit honore nouam .

Cum

Cum Theodoricus rebus regnoque potitus,
 Italia ad patriam quemque redire suam
 Iussisset, reduces magnoque favore foueret,
 Continuit ciues Paulus in urbe suos. (lus
 Nec quęquā Veneta, Latia velut urbe Camil-
 Scipio vel patres, passus abire fuit.
 Iura ministravit patria, patresq; rogatos,
 Publica tractantes munera constituit.
 Inde Tribunatus perfunctus honore Ioannes,
 Ornauit gestis se, patriamque suis.
 Cæna fides animo, placidoque modestia vultu,
 Et niueo simplex pectore candor erat.
 Olli virtutum cultrix Astrea faucebat,
 Stemata vir meritis auxit auita suis.
 Clara facit Stephani Lōgenagis fama Tribuni,
 In patriam pietas, munificumque decus.
 Mentis, optumque potens, oris grauitate vorēdus
 Iura dedit populo pacis amica suo.
 Nec prece, nec proatio flecti mens conscia recti
 Illius, aut potuit fraude, vel illacebris.
 Hūc Hypati Cæsar, summo dignatus honore est,
 Qui Byzantino præerat imperio.
 Hoc titulo voluit seros gaudere nepotes,
 Ac natos Longæ posteritatis amans.
 Interpres legum Lucas, equitumq; Magister,
 Gentis honos Venetæ, præsidiumque fuit.
 Is multas adæps prope Riuum condidit altum,
 Sublicio cæpit iungere ponte vadum.
 Non illo quisquam melior componere ritas,
 Pactam connubijs, & stabilem fidem.
 Narsetem, Venetam qui tunc aduenerat urbē,
 Regali excepit Longus honore ducem.
 Hic Theodore tibi templum, Meneg; dicauit
 Atque

Atque Aedem struxit Gemintane tuam.
 Narsetis modo bella Gothis infesta mouentis
 Belliger Andreas signa secutus erat.
 Barbaraque Italici denicerau agmina cæpis,
 In patriam tuleratq; ampla trophæa suam.
 Cum senior laudum plenus, diuisque beata
 Morte obijt fama continuante decus.
 Nemo togatorum leges exactius Anlo
 Nouit, & hostiles vortere ab urbe minas,
 Pithagora voces fuerant pro legibus olim
 Argumentum ingens (ipse ita dixit) erat.
 Sic Longi virtus, nomenque, decusque coegit,
 Vni omnes pariter credere cuncta viro.
 Longino Exarchi primus qui clarus honore
 Venerat ad Venetis menia structa vadis.
 Hospitium regale dedit Vincentius Urbis
 Præfectus summus quippe Tribunus erat.
 Longini gentilis idem cognomen habebat
 Addita produxit litera, gens eadem est.
 Cæsaris ad solum mox est comitatus euntem.
 Nauibus Adriacis, Dux quibus usus erat.
 In Longobardum cum duceret agmina Regem,
 Longinus Venetos, & tueretur agros.
 Principibus placuisse viris, atque hostibus esse.
 Terrori Alberti laus fuit, atque decus.
 Hic toties victor, quoties in prælia turmas
 Duxit ob id magno dignus honore coli.
 Bergomeis Longinus enim Dux manibus olim
 Præfecit, nec non Brixia pulera tuis.
 A Longobardis illas tuerentur ut Vrbes,
 Quos ab Hyperboreis miserat Vrfa plagis.
 Gēs ubi Longa viget Danis celeberrima festis,
 Heroum mater clara ducumque domus.
 Mili-

Militiam, sôphiamque pari qui laude secuti,
 Nominis æternum promeruerunt decus.
 Post domitos Mario Romano Cõsule Cimbro,
 Cui collega fuit Cassius Urbis honos,
 Romulidum postquã deducta Colonia Rheinũ,
 Atque Lycum propter, Danubiumque fuit.
 Arctas penetrasse plagas gens Cassia Longa
 Fertur Hyperboreos & coluisse lares.
 Quas gemino vallata mari stat Cimbrica tellũ,
 Danica eam quondam sceptris tulisse ferunt;
 Ac Scandinavia populos rexisse propinquos,
 Longobarda genus gens arabit vnde suum.
 Celtarum Longi, Bardaque è sanguine Regum
 Progenita hinc Bardos, Longones inde refert
 Saxoniæ hinc venere duces, Regesq; Siguardus
 Ac Theodoricus, posteritasque Ducum,
 Quis Mons ferratus, Sabaudaq; paruit ora
 Hinc Solyme Reges; Thesaliaque fuit
 Augustique tui, Germania, Cæsaris olim
 Nomen, & imperium qui tenuere diu.
 Gens Longobardis dedit hæc fortissima belli
 Fulmina, & inuictos, magnanimosq; duces
 Quorum pars coluit septem subiecta Trioni
 Regna Succorum, Noruegiaque plagas.
 Urbis ubi Longa manet Laponibus, atq; Suecis,
 Proxima, quã Langã barbara lingua vocat.
 Hinc & Sarmatica, natos transmisse ad urbes
 Hofce suo Dlugosch Sarmata more vocat
 Rege sub Albino Italicas pars venit ad oras,
 Italiam totam perdomuitque breui
 Bisque quater senis diuisis Regibus illam
 Sexque annos rexit secula bina super.
 Bergomea Longis commissa nepotibus urbis
 Præfectura fuit quam temere diu.

Sul.

Sulpicius Romæ, quo venerat ante coloniam,
 Ut prisici lapides, ac monumenta docent.
 Principe quo merito lætatur Longa propago,
 Bergomeos qua non incolit & sique lares,
 Nomen Alexandri Longi sumserunt minores,
 Gallicæ vallæ qui dominatus erat,
 Cui frugum secunda parens Adraria semper
 Paruit, agnomen posteritasque tenet.
 Hinc ab Alexandro gentilia nomina seruantur
 Bergomon, & Roman, Parthenopëq; colant.
 Montisferrati regum cognominis huius
 Gens fuit, inuictos Marte tulitque duces
 Qualis Byzanti domitor Bonifacius armis
 Adiutus Venetis commemoratur adhuc
 Thessalia, Cretaque potens qui septem regabat,
 Et Venetis patribus Gnostia regna dedit
 Principis æternum Guillelmi fama vigebit,
 Eusida ciues quem super astra ferunt.
 Precipuas Montisferrati condidit arces
 Cæsare & cinxit manibus Eusidij
 Christicolæ ductor fuit agminis hostica contra
 Arma, Saladinum depulit ex Syria.
 Hinc satus est Solymæ Rex Baldouinus amata,
 Quam Regis Syria nata Sibylla tulit
 Guillelmi coniux, qua non prudentior ulla
 Femina Regali sanguine creta fuit.
 Conradus Regni titulo successit auito,
 Nec longum tanto lætus honore fuit.
 Hic obsessa diu Byzanti mania, pulsus
 Marte Saracenis, obsidione leuat.
 Mox Pharii Solyma repente regna tyranni,
 Victoremque armis vincit, & inde fugat.
 Atque Damascena captivos liberat arce

T

Te Cypri Regem Lusiniæ, & auum,
 Inde Sibylla tuam duxit Regina sororem,
 Arfacidum, sed mox fraude peremptus obit.
 Thessalia sileo Maria dotata regna
 Casarea vxoris Dux Raynere tua,
 Iordanamque tibi Cesar Paleologe nuptam,
 Quæ Imperio & tanto Principe digna fuit.
 Huic similis Violanta parem sortita Marium
 Andronicum, genitrix hæc Theodore tibi
 Gentilis tandem post fata Ioannis auitum
 Montisferrati transulit Imperium.
 Mas ubi progenies Aodrarno Principe nata
 Defecit, subijt femineumque genus.
 Deficiente vno ramo ast non deficit alter,
 Urbibus in multis Longa propago viget,
 Nam quocunque fuit Romana colonia ducta,
 Extendit ramos ista propago suas.
 Hæc pia Parthenope gaudet, Ianique bifrontis,
 Urbs, Mediolanum, Parma, Raena, Caua.
 Cenomana, Venetaque vrbes, altiq; propingue
 Alpibus Allobrogum, Theutonicisque iugis.
 Hæc Ligures, Calabre, quarû Cosëtia Princeps
 Est, Vrbes, Latia, Sarmaticæq; tenent,
 Germanis, Cimbris, Gallis hæc floret in oris
 Silesijs, Batauis, Heuetijsq; plagis.
 Hæc Asia, Syriæq; olim, Lybiæque per vrbes
 Protulit imperium Roma superba tuum.
 Hinc Semproniiades quondam vicina Viennæ
 Menia construxit nomine dicta suo.
 Austriaci genus vnde suum duxere Dynaste
 Austria queis nomen Marte subacta dedit.
 Imperio quorum Germania paruit, ex quo
 Romani fasces sustinet imperij.

Agmina

Agmina duxerunt Longi Germanica sæpe
 Præfæcti castris inde satique duces,
 A quibus Austriacis Sempronio mania cæpis
 Condita Pannoniæ, Longaq; nomen habent.
 Austria vt illa tenet, sic ista Carinthia, Lõgos
 Hæc coluisse plagas marmora præfæta docent.
 Hanc Augusta tenet Römæna colonia gentem,
 Vindelotij, Beijs que dominata diu est.
 Hinc satius est Longis Gurensis pastor ouilis,
 Matthæus, Roma purpureusque pater,
 Imperij Princeps, Legatus Casaris olim
 Maximus ad solium Pastor Iule tuum.
 Hunc Italias primus Maxamilianus ad oras
 Misit, eumque suas iussit obire vices.
 Iungeret vt Venetos Germanis fœdere patres,
 Redderet, & dominis mœnia capta suis.
 Matori nullum vidit procedere pompa
 Italia, applausu rotas & orbis ei.
 Obuius heroi processit Iulius orbis
 Arbitræ, hunc summo iussit honore coli.
 Irrita Concilij Pisani reddidit acta
 Lõgos, & incaptum scissima aboluit amas.
 Integer hic vite presul tum largus, genis
 Consilio cunctos requeiuuabat ope.
 Agminis Heluetij ductor cognominis heros
 Romuleo cinctus murice talis erat
 Qui Francos Luddeæ tuos Insuibribus oris
 Expulit hos Ticini victor ab urbe fugans.
 Felsineam Latio pastori reddidit urbem,
 Pontificis sedis restituitque decus.
 Gallorum Franciscæ tuis Rex obstitit armis,
 Insuibrum peteres dum furibundus agros.
 Aurea purpureo tua sanguine lilia tinxit,
 Seque

Teque Nouarinis cogit abire plagis rinxite,
 Reddita Pontifici mox Parma, Placentia Lugo
 Vindice, tanta viri vis, pietasque fuit.
 Sapius eloquio populos commouit, & vrbes
 Maximus ingenio, Consilioque bonus (vix
 Haud minor hoc Guillelmus erat quæ nulla sile
 Secula præcinctum murice Roma tuo.
 Por tificem gemino potuit qui iure tueri,
 Aduersus Regem, Gallica terra, tuum.
 Sæpius externas Roma legatus ad oras,
 Omne tulit punctum, maior honore pater.
 Pontificum sexto decreta volumine clausit
 Erexit Divis, templaque sacra Deo.
 Illum Pontificis partes, & iura iuentem
 Concilium stupuit pulcra Vienna tuum
 Talem nunc sperat Lügum fora Roma Ioannè,
 Tempora qui sacro murice cincta gerit.
 Cardineos inter proceres hic iure locatus
 Doctrinæ fama clarus ubique sue
 Dogmata sacra diu Latia professus in vrbe
 Palladi a multos edidit arte libros,
 Alta quibus diui docuit mysteria Verbi,
 Sacramenta, vices, & Metanea tuas,
 Maiorè cathedrâ merito modo nactus honore,
 Qua docent populos præsul, ut ante sophos,
 Amplius handsparsis luget Metanea capillis,
 Dum patris ipsi cui gaudet honore dolor.
 Næpe comes virtutis honos, ut corporis umbra.
 Artes Vrbanò Principe nutrit honos.
 Auspicio Saturni redeunt quo tempora Mustis.
 Vatisque antiquus, & suus extat honos,
 Sæpiusque Maiestas, colitur sapientia honore.
 Que neglecta prius veste incebat egenus.

Ter

Ter felix ò Roma, resonant oracula passim
 Cui sua, cui refluant sub Ioue mella nouo.
 Qui regit, & mulcet populos, oracula fundit
 Iura ferens, pangens carmina melle fluit.
 Sceptera gerens Petri Davidom pleetra mouèrè
 Diuinis numeris, ac pietate refert.
 Reddidit Ausonij numeris pro diuite venia
 Sancta Palestinis carmina texta modis
 Et qua palmiferam docuit Iordanis Idumen
 Laugerum docuit hic resonare Tybrin
 Tam bene diuinis Latia qui promeret arte,
 Et pulcro laudes carmine nemo fuit.
 O Diuum interpres, sacrorum antistes, Olympi
 Clauiger hac te vnus gloria, lausq; manet.
 In Lugo eni tuis sapientia magna legendo,
 Quo hæud patres inter doctior vllus adest.
 Illustrat sacrum doctrina luce Senatam,
 Atraque purpureo nubila Sole fugat.
 In Dongo effulsit prudentia murice dando,
 Præsule quo prudens non magis vllus adest.
 Dexteritas maior nulli est in rebus agendis
 Nulli maior inest gratia, vel grauias.
 Acer ei obtutus, frontis decus, oris honores,
 Magnanimum pectus, munificaque manus,
 Roddere quæ viri Virtus, qua pectora, qua mès
 Ardus, qui mores nescit Apollis opus.
 Næpe Maronis op⁹ vel Apollinis ista referro est,
 Hic valeat radijs, ille referre tuba.
 Candelabra duo Longi lucentia sacris
 Sunt aris, oleæ pacificæque dua.
 Quis Lungos Thibisi, ac Dani, Dlugosq; Poloni
 Appellunt, Lugos Betica terra vocat.
 Mutantque pro liquida gentem discriminat vnâ
 Litere,

Litera, familias multiplicisque notat.
 Longus enim Borgū cum se scripsisset in actis
 Cognomen genti tradidit Hugo nouum.
 Sic conuersa nouat cognomen litera prisca,
 Et decima subiit quarta secunda vices.
 Extrema, primaeque locum sic quarta reliquit
 Vocalis, pro qua tertia rara subit.
 Hinc Lōgos Langos Germania, & Anglia dixit,
 Hinc Lundos Landos littera versa dedit.
 Inde Petrus genitus Veneta Dux maximus ur-
 Cum Solimano federa pacis inuit. (bis,
 Adriacas Vrbes munuit & omnibus aequis,
 Auxit non opibus vir sed honore domum.
 Qua tulit Aediles Marci, decora alta Senatus,
 Palladis insignes Martis & arte viros
 Semproni sic gente forum letatur eadem,
 Cuius alii Longus Pastor ouile sacrum.
 Vrōmque gerit, legati nomine fasces,
 Urbano accessit quod tibi Roma Patre
 Rara antiqua tenēt regiones nomina, & vrbes.
 Et paucis rebus nomina prisca manent,
 Ergo minus virum, si nomen litera mutat,
 Cognomenque vetus gente manente domus.
 Sunt antiqua nota prisca cognomina gentis,
 Quale est Alesani Longa quod Alba tulit.
 Plurimaque à Longis sumpserunt oppida nomē,
 Et Montes fluuij, mania, castra, via,
 Longula sic Latij vrbs olim floruit oris,
 A Longis Alba condita principibus.
 Haud secus hinc clarū sortita est Lōgula nomē
 Bergomea vicus non procul vrbe situs.
 Edebat vrbi belli simulacra frequenter,
 Missilibus, iusta, iustibus, ense, rotis.

A Longis

A Longis olim sic dictus nomine vicus
 A Vicentia non procul Vrbe manet.
 Longones à Longo celtarum Rege vocati,
 Mania ab eiusdem nomine dicta colunt.
 Longus & Anglorū fluuius, vicusque, Sicanus,
 Mons, Spina à dominis Longaqui dicta.
 Oppida Pannonijs florēt Sēpronia & Vmbris,
 Qua Semproniatum condidit alia manus.
 Longa Carinthiacis sunt, & Longanica terris,
 Sic Thuscis Cassi sunt fora, castra, via.
 A Longo nomen desumpsit Olympica Pisa,
 Cum Semproniatā Marte subacta fuit.
 Sic Longonico, quem straxit, Longus, & anni
 Cognomen Princeps tradidit ipse suum.
 Sic Longina Dacis habitantur mania terris,
 A Duca Longino condita Romulidum.
 Decebalus quem fraude sua decepit iniquus,
 Vpsi legatus Caesaris ille fuit.
 Longinum veteres castrū dixere Britanni (dit.
 A Duca qui Thamesi castra propinqua de-
 Caesaris auspicijs domuitque Britannica regna,
 Qua vastis cingit fluctibus Oceanus.
 Londinum posthac Angli dixere minores,
 Quam sedem Reges constituerunt suam.
 Regibus ipsa suis verum modo facta re bellis,
 Quos prius vrbs coluit, bella cruenta mouet.
 Longia, quam Dani Longi struxere Dynastia,
 Londia sic tandem, Londaque dicta fuit.
 Hinc gens Longa viros claros pietate vel armis
 Heroasque alias Lunda vocata tulit.
 Hac Latij dudum, Graijsque exulta camenis
 Floruit. Hinc vates par tibi Naso sacus.
 Par in amore canit felici carmine Londus,
 Baptista

Qui Baptista tui nomina patris habet.
 Versibus impariter cui contradicere iunctis
 Gaudet Fabricius, pulcra Merilla, tuus.
 Magnus uterque faber numerosi carminis arte
 Non Sulmonensis, Callimachiue minor.
 Agriades mortis spicula ferre vetant.
 Inuidium mortis spicula ferre vetant.
 Huius Menalios mulcentis carmine Cimbrus
 Dulcis sonam cytharam pontus uterque suppet.
 Ille prior Venerem venari more Diane
 Et Veneris natas, Pieridesque docet.
 Nullus eo Sylvas Satyris dilectior ieraras,
 Aut animo Dryadas candidiore colit.
 Dū cingit Sylvas, & Pindū castibus Orpheus
 Alter & hinc famam querit & inde feram.
 Illaqueantq; animos fidibus, seu carmine docto,
 Quid mediū vari prouenit inor opus
 Nisus, & Eurialus fleant; maioris amoris
 Exemplum Londus, Fabriciusque ferunt.
 Amborum cum sit mens, eademq; voluntas
 Sicut uno amborum carmina iuncta libro.
 Cassius ambobus, Dionysius alter, amicus
 Accedit, facio sed meliōre, comes.
 Cassia quem genuit Longo cognomine clara
 Gens olim Latij's edita consulis.
 Hunc Franci, Belgæq; sibi, Cymbriq; repositū.
 Quē pridē voluit Leucoris esse suū. (Athens
 Smyrna, Chios, Colophō, Salamis, Rhodos, Argos
 Te ciuem iactant sic bone Homere suum.
 Grotius ingentium produxit, & amina fecit,
 Illestrem inuēni prætulit ille facem.
 De laribus tantis egressum prouocat Aula,
 Occurrit Princeps, & sibi iungit eum.

Prin-

Principis hic calamo reculit conuiuia Dani,
 Et Socij tadas, regia festa tori.
 Bussia ubi visa est, priuatum fecit amantem
 Hunc sibi, sic Martem vincit amore Venus.
 Sed Læge mouemēta domus, & stemata prisca
 Et Dotes animi quis numerare queat?
 Ciuiles iras inter, Martisq; tumultus
 Hæc profuga soboles hospita pacis erat.
 Progenies nulla est maiori corpore, Regum,
 Aspria solitè nec colit vlla magis.
 Pacis, & armorum studijs gens dedita, cuius
 Fama refert grandi forra gesta tuba.
 Hinc fatius est Gabriel, quo non exactius ullus
 Edocuit leges, iusque utriusque fori.
 Collegit breuib; numerosa volumina libris,
 Legum diuersis sparsaque iura tomis.
 Talis apes flores pratis delibat odoros,
 Sedula mellisifuos colligit vnde fauos,
 Nec genitore minor fuit alto filius ingens
 Doctrina, eloquio moribus, atque fide,
 Sed dum penè prior palma aspirabat habēda,
 Perficere hæc nequijt morte retentus iter.
 Estque secutus eum Gabriel, quē mitra Galeffi,
 Clarum, sed virtus reddidit ipsa magis.
 Pontifici gratum summo, patribusq; togatis.
 Præstitit hunc rerum publica cura, fides.
 Italiam iungit que Rhodos ora Tridenti
 Scit, quantum lingua iudicioque fuit.
 Hanc quoq; progeniem fama Dionysius auxit,
 Cui fuit in dando prodiga valde manus.
 Equoreis aurum non hic demersit in undis,
 Perderet ut prorsus, Gratus ut ille sophos.
 Ast uiuens vltro patrimonia cara reliquit.

R Diuitias

Diuitias amplas pauperibusque dedit.
 Pauperiemque sequi iuuenis florente iuuenta
 Maluit, ad Cælum quo via plana foret.
 In sacra Gufmani se claufit septa parentis,
 Aprius ut superas poffet adire domos.
 Æmylii sic castra sequens Hieronymus, altis
 Qua Cælo surgit clara Somafcha iugis.
 Ad Superos sibi fecit iter virtute penates,
 Qui proprios liquit ductus amore Dei.
 Prudens fimplicitas, & amor rectique pijsque
 Huic fuit, his ferpens, atque columba iugēt.
 Talis Alexander nunc Caterane Curaffa,
 Signa fecute breui tendis ad astra via.
 Pro Chrifto vitam profundere nāque paratus
 Pergis ad Ifmarias, Armeniaſque plagas
 Ignoros populos Diuini oracula verbi
 Ut doceas: veræ & Religionis iter.
 Sed quis Alexandra fanctiffima Virginis acta
 Laudibus emeritis concelebrare queat.
 Cuius biſſenos atas vix viderat annos,
 Cum ſibi vinxit eam Religionis Amor,
 Vtq; nec exiguo maculari fame poſſet,
 Septa ſubit muris vniſque clauſtra ſacris
 Hic vitā mundi expertem, rerumq; cadentem,
 Angelicis duxit mente propingua choris.
 Illius hinc poſtquā mortalia membra reliquit
 Spiritus, æternis additus eſt choreis.
 Auditi ſuperum poſt diue ſumera canens,
 Euectam Cælo qui docuere Deam.
 Vnius in cunctis factum mirabile ſectis,
 Virginis ex illa gente referre liber,
 Cui digito Hebe, Iuno vbera, Cymbia frontem
 Ora Venus dederat, terque Minerva probū.
 Dum

Dum ferus In ſubrum barba Fridevicus abena
 Vaſtaret campos, oppida, templa, domos.
 Dumque tuis inſtaret agris Advaria, Longa,
 Qua tum gentis eras municipale ſolum.
 Virginis in mores, faciemq; exarſit honeſtam
 Hoſtis amor Regum, nec benefidus amor.
 Et patrijs raptam thalamis violare tyrannus
 Nititur admifcens dulciora verba minis.
 Quid faciat pugnet, vincetur femina pugnas,
 Clamet ut ad laeam qui veteret enſis adest.
 Effugiat, poſtis urgentur pectora palmis,
 Tum primum externa pectora tacta manu.
 Ergo puellares deſudans attrahit artus,
 Palpiſat, ut ſani dentibus agna lupi
 Vimque aliter cum non poſſet vitare prementis
 Tranſiſit gladio pectora caſtra ſibi.
 Hoc factō virgo ſuſo quoque ſanguine fertur
 Raptori lacrymas eliciſſe ſuo.
 Tarquinij remerata dolo Lucretia Sexti
 Dedecus hoc propria concidit vltima manu.
 Longa magis digna eſt, raptō perit illa pudore,
 Hunc ut ſeruaret, præculit iſta necem.
 Bellona, Martiſq; decus Lactantius horos
 Sydeream dignus lactis mire viam.
 Flammiuomis belli tormentis, atq; magiſtris
 Præſuit, Adriaci quem ſuſpuere patres
 Proſtrauit muros, hoſtiliaque agmina rectis
 Tætib; hos fruſtra fulmina nulla dabant.
 Barbaricis turmis Latium vaſtantibus igne,
 Suffureſque globis ſumera mille tulit.
 Benaci validas arces inuadere Gallos
 Tenantes Martis vicis & artis ope.
 Brixia ceſſet, nec non Vicetia, cines

Atque Anthenorida Martia gesta viri.
 Callidus, ac foris ductor confecit aperto
 Marte, & nocturnis praelia multa modis.
 A Venetis merito hic statua decorat⁹ equestri.
 Qui magnis ducibus iure tributus honos.
 Digna fuisse viri civili tempora seruo,
 Et Colophonica gesta canenda iura.
 Sed suis insignis quantum Lactantius armis,
 Clarus erat tantum Palladis arte Petrus.
 Quicquid Pythagoras sensit, catusque sophoræ
 De numeris, libris edidit ille suis.
 Quæ diuina latent numeris mysteria sacris,
 Quanta subest istis vis, seriesque notis.
 Mune, ibus, blandoque inopes sermone poetas
 Solatus sepe adiunxit, & auxit ope.
 Huius ausi potuere armis socialibus aucti
 Bergomenæ hostiles pellere ab urbe manus.
 Donarunt celebres ades patriæque, sacrisque
 Templis, atque pijs pingua rura locis.
 Hercules Longas torquebat Fulcius hastas
 Viribus, arripes & cataphrastas equos,
 Non semel obtinuit palmam certamine, & illi
 Bellonæ in ludis quisque secundus erat.
 Viuit fama viri claris quesita sub armis
 Scaligeros contra, Carrigerosque Duces,
 Vitque illi ad superos adiuu dedit ignea virtus
 Sic Famam in terris sibi Camena dedit.
 Nata Iouis fertur veluti de fronte Minerua,
 Dum quatis aurifluis tempora cincta comis.
 Sic illi moto manabant carmina ab ore,
 Laudari à doctis carmina digna viris.
 O te felicem, te terque quaterque beatum
 Cui menti sortem Dijs tribuere parem.

Nulla

Nulla equitem sileant Michaelom secula Lægæ
 Qui clauus Phabi, & Martis alinus erat.
 Artibus instructus belli, pacisque, librosq;
 Equæ tractauit, Martia & arma manu:
 Quicquid alit tellus, celum, mare, sydera nouit,
 Et quicquid Stygij Dijs ad antra latet.
 Abdita Natura nouit secreta parentis,
 Quid tonitrus, fulgur, fulmina turbo vehat.
 Ausaque cur rubeat cōcurrere Cynibia fratri,
 Annua Solstitium tempora bisq; ferant.
 Vnde granis tellus tropidet paritura ruinas,
 Interdum ignitis fumet, hietque globis.
 Cur puer Idalius pluuias, cur fundat Orion,
 Quæ pariant æstum sydera, quæque niues.
 Quiquæ inaequales Zonas rotet altus Olympus,
 Sub quarum extremis frigora torper hyems.
 Quot subtrosgmicent stellantia cardine signa,
 Climata narrabat quot globus orbis habet.
 Sitigubi Scylla vorax, quæ sint rubida ora Ca-
 Quæ nostros cōtra gēs moneatq; pedes. (sybdis
 Dextra tela vibrat, versatque volumina l'ua
 Iulius huic Phabus, Marsq; Minerva fauēt.
 Regibus externis gratus, patribusque rogatis
 Militia titulos, muneraque ampla iuuat.
 Quæ fortis rabidos dux agminaduxit in hostes
 Accenditque acres Marte, tubaque viros.
 Quam celer huc illuc turmas cōbellit equestres
 Quam prudens acies ordines ad arma locat.
 Marte Rhodū valido desēdit ab hoste Philip-
 Custodis donec prodita fraude fuit. (pus
 Viribus hanc totis, & aperto Marte Tyrannus
 Tentarat frustra subdere Turca sibi.
 Amissis turmis bis namque inglorius actus.

R 3 Vi

Vi superum, & forti milite ab urbe fuit.
Phæbe pater Troia toties miserate labores,
Cura Rhodi oppressa cur tibi nulla fuit.
An quia telluris motu concussa colossum
Rupit, cessarunt & sacra prisca tibi.
Mortales sacro sermone monebat Iulus,
Quæ vitare decet quæ deceatq; sequi
A rectis quantum distent obliqua, super sit
A vitis virtus, quosquoque pœna manet.
Deprimat ut fontes, clataque pectora fastu
Luppiter, utque humiles cubant astra super
Vique tenax nimium rerum vitanda cupido,
Vt teneat res, queis semper anarus eget.
Extrema ut reru fugiat, mediumq; sequatur
Virtus, in medio qua solet esse sita.
Vt temet noscas, virtutum maxima pars sit
Nilque inconsultis aggrediare deis.
Vt furias patiens reprimas damnabilis ira,
Prudenter videas quos fugias, & ames.
Abstineas ab iis, quæ mox patraste pigebit
Vt ponas lingua frenas, gulaque modum.
Defectus ferat vique tuos vicinus, ut eius
Te deceat nouos dissimulare lenes.
Ast Carolus satyris mortalia facta perosus
Vellicat, & Thuseo carmine merida notat.
Mantio recimens heroica carmina plectro
He vas, Reges sÿdera ad alia vocat. (ti,
Dulciogui numeris aequal modo metra Proper
Et pulsat Lyricas non sine laude fides
Hugo inter sÿlvas, & prata virentia lussit
Pastorum multo metra referta sale.
Qualia sub patula cantabat regmine fagi
Titirus, atque dicax qualia Momus amat.
 Splen

Splendoris genti quantum, quæ gloria crescat,
Talia si voluerint doctis per ora virum.
Carmina Semproni quis dignis laudib; aquet,
Et mores tanto dignaque verba viro?
Legibus adstrictis valuit, numerisque solutis
Romuleæ, & Thysea plectere sÿla lyra.
Laude, & amicitia fidum superant Orestem,
Thusea constanti Pyrrhoimque fide
Ingenuas artes illo non longius vllus
Novit, nec sôphie sacra fluentia bibit.
Sed genus, & mores Semproni consulis olim
Ductor erant Martis nato Rudolphæ tibi.
Quem docuit genitor violentis vorticis amnes
Temnere & in medium currere nãdo fretu.
Ire per aduersas acies, armataque pinnis
Mœnia, & obiectas corripuisse fores.
Rumpere & aratis obducta repagula portis
Excubias vigillum transsiluisse gradu.
Disposuisse acies, & cingere mœnibus urbes.
Inque aptis Martis figere castra locis.
Te nimius belli feruor rapiebat in hostes.
In Gallos, rueret dum tua dextra iuces.
Inuidie sed læua tuis Fortuna trophæis,
Quæ tua deuicto dextera ab hoste tulit.
Milia Gallorum tibi multa perempta iacebãt
Tu quoque cû plumbi glande perçptus obis.
Nec minus ingenuus Laurès fuit artibus ingens
Astronomos inter maximus, atque sôphos.
Novit, ut in medio mundi suspensa teatro
Stet tellus stabilem continetque globum.
Proximus ut flama hæc ciga: circumfluit aer
Ambiat hanc flammis Astra corusca suis.
Vt sit humo Luna, & Solis concentricus orbis
 R 4 Signa

392 S O T E R I O R V M.
Signaque signiferi qui duodena rotas.
Errantes nouis stellae, fixasque domosque,
Aspectus, motus, deliquiumque, inbar.
Quam signent hominum uita uaga sidera Caeli,
Quae fauent vel qua stella maligna nocet.
Quis celeres, sistatque ardens Horoscopus astra,
Qua sol exoriitur, qua calet ora minus.
Portendant qua signa malum, morbū, luemque
Quid Luna, aut solis signet ab axe labor.
Qua tellus forma, qua vi concessa tremiscat
An maris Oceani cincta superftet aquis.
An populi medij, quos torrida Zona coercet,
In geminis uideant signa corusca polis.
Spectet an Arctici lumen gens nata sub Austro
Nō impediant oculos nubila opaca uirum.
Quas orbis stella partes, qua membra gubernet,
Qua Bacchum tellus bis, Cereremque ferat.
Admissi non ille inueni Copernicē dogma
Errorem Pyicum uel Philolae iuam.
Quo tellus uaga solis equis succedere Caelo
Dicitur ignominos ausa subire rotas.
Id quoque Romulidū damnat sententia patrum,
Quis graue crimen erit non adhibere fidem.
Hoc docet inuā ingens simul, ac pietate docet uir
Cui merito nomen Terra, polusque ferunt.
Capta dedere suis uictoribus oppida nomen,
Scipiadā nomen Africa uicta dedit.
Quam stare ostendis, nomen tibi Terra, Georgi
Cognomenque Polus, doctae Polaeche dedit.
Nunc, ille inspectis quae iam per adixerat astris,
Euentus demum comprobata ipse rei.
Quas sed Alexandri geminato nomine clari
Prætereo laudes, scripta diserta ferunt.

In

L I B. V. 393
In quibus omnigenae conclusit Palladis artes,
Quicquid & innumeris est reperire libris.
Arvidens quicquid genio cecinerit Poeta,
Lucundum quicquid narrat, & Historia.
Publica priuatis coniunxit, sacra profanis,
Cuncta tamen sophico condijt ille sale. (ges.)
Plura illo haud Pharij uidere volumina Re-
Non Varicana Bibliotheca domus.
Nemo illo melius permagna negotia gessit,
Nec Latro in tanto notior ullus erat.
Illum, si qua duas inter contentio partes,
Atque ea per leges discutienda foret,
Ut Phœbi tripodas, consulti quisquis adibat,
Hinc rediens concursus alter & alter erat.
Pelida ut plagas hastile influgeret suenit,
Vulneribus factis & medicamen erat.
Vulnera Alexandri sic sermo in fligere suenit
Sontibus, eripere à carcere, morte reos.
Barbariem immundo foedantem cuncta uolatu,
Expulit à Latij Tartara ad ima plagis.
Et procul iratus properantem ire Camœneas
Continuit, Latia ut Scipio in urbe patres.
Talis Hubertus erat toti notissimus orbis
In quo summa fuit cum pietate fides,
Ars cum natura, probitas cum Pallade multa
Cercitant tantum iure beare diuam. (nos.)
Aspice sed Venetū quos hac sumulæcra Tribu-
Atque Hypates referunt, Adriaticosque Duces.
Sulpicia genij Longorum gente Quiritum
Adriaca gentis sceptrum tulere patres.
Galba Mo numachi solij Dux primus in urbe
Constituit magno robore, mente sagax.
Inuidiosa nimis sed magna potentia plebis.

R 5 Orbis

Orbauit folio, luminibusque ducem.
 Par successorem fortuna secuta Tribunis
 Inuisum, quos Dux spernere visus erat
 His Regni species nouit suspecta, tot olim
 Principibus, votum triste, capita nimis.
 Anxia suspensio vigilans ut lumina somno,
 Et lassus obuallat iugis utrumque timor.
 Obseruata premunt pauida vestigia cura,
 Mille dolos, fraudes, insidiasque trahunt.
 Mauritius patrias sumpsit cum prole secures,
 Quas nullus Veneta iustus urbe tulit. (nerua
 Huic sine patre satius Mars, & sine matre Mi-
 Ad fuit, & virtus inter utrumque sedens.
 Hinc Albertini sileo praconia, pacis
 Cum Duce qui populum conciliauit amans
 Et magnos patria sedauit in urbe tumulus.
 Quos inter proceres mouit Erynnis atrox.
 Hic libertatis vindex, quo clarior alter
 Romani, aut Grae non fuit oris ope.
 Ingenti patriam tutatus ab hoste Tribunus
 Petrus Dominico non Duce patre minor.
 Adriacis sauos demersit fluctibus Hunnos
 Conantes Venetas depopulare domos.
 Ille Tribunitio, quem gessit, ab ordine suscepit
 Agnomen, natis quod dedit inde suis.
 Sic Hypati dicti Theodoros, & Ursus honoris
 A titulo, quo gens floruit illa diu.
 Dardula qua posthuc à danno iure vocata,
 Quatuor insignes protulit vna Duces.
 Henrici nomen totum circumuolat orbem,
 Quantum erat memoranti parua trophaea viri
 Quae Marinella nouè Lucretia iuncta Camenis
 Cecu decima Hetrusco carmine Musa canit.

Vin-

Vincere Phemonoe non illam carmine longo
 Non Proba, nō Sapho, nonque Corinna queat
 Doctaq; magnanimi consors Victoria Vasti
 Non Terracini Laura Sibylla soli
 Francisci uiuet nomen, magnique Ioannis
 Donec erum Caelo sideras monstra mari.
 Alta trium prohibitas Andrea fulsit in vno
 Qui de Dardulea gente fuere Duces.
 Mecenas, Petrarcha, tibi fuit iste, virisque
 Doctrina claris, qualis & ipse fuit.
 Nam quis eo patria scriptore exactius urbis
 Explicat annales, tempora perque locat.
 Historia Venetam scribēs hic condita ab urbe
 Perpetuo statem duxit ad usque suam.
 Cultores sophia coluit, donisque frequenter
 Auxit, eo virtus Principe ruta fuit
 Is patria leges librum digessit in vnum.
 Et Pharijs Vonctas mercibus auxit opes. (nis
 Dardula gēs Hypatis orta est, gēs Throna tribu
 Longa Tribunitios gens Hypatosque tulit
 Vtraque gens gaudet censori sanguine longo.
 Longior Iliaco sanguine nullus adest.
 Qui trinita duo iam secula Dardani ab urbe,
 Per fasces proauos enumeratque fuses,
 Et Dictatores, Reges, Procereq; Ducesque
 Quot Caelum pandit sidera, terra rosas.
 Sed si res tanta, magna & praconia gentis
 Dicere pro meritis poterimus, annus erit.
 Quin mage litoreos poteris numerare lapillos,
 Quotque ingens mundi sidera culmen habet,
 Heronum quam tot laudes, quot protulit olim
 Dardanio manans sanguine Longa domus.
 Qua genus à primis Veneta cultoribus urbis

R 6 Romulea

Romulea clavis nobilitate trahit.
 Vnde sati quos fama canit, celebratq; Camanæ
 Rectores magni Brixia pulchra tulit.
 Quis tua non celebret Franciscæ insignia gesta,
 Cura, fauorq; Deū, quem super astra tulit.
 Qui modo Bergomeam decorasti foribus urbē,
 Dum Prætoris ibi munere clarus eras.
 Fons Augustini qualis promanat ad eam,
 Bisque duplex undas fundit ab ore Leo.
 Fons hilaris, maioraq; virbis qui gaudia miscet,
 Scrisadumq; procul flumina leua videt.
 Ductillis occulte serpens per viscera terre
 Mœnia pulchra rigat per iuga montis aqua.
 Molibus excessis ductiarum manus aquarum
 Vix opus illud erat, Roma superba tuum.
 Hoc mago perpetuū sumptus melioris, & artis
 Vitile erit terris, flumina donec erunt.
 Magna colit, semperque coles venerabile nomē.
 Brixia Franciscæ, qui moderatus eam est.
 Cuius iudicium seu Phœbi oracula adibant,
 Ambigua cupidi litis habere modam.
 Aspice Madonæ Girardum flumine vectum,
 Sceptra diu merito qui Patavina tulit.
 Post cineres etiā, post diruta Pergamæ flāmis
 Dardanius Longa gente renidet honos.
 Hunc sequitur Picias, hūc & reuerentia recti,
 Dicite io Veneti litera vasta maris.
 Hoc duce Felsineis dominis mox reddita pax est
 Et mala sub Stygio delinere lacu.
 Vincenti laudes magis hic tacuisse inuabit,
 Dicere quam breuibus maxima velle notis.
 Publica restantur, quibus est perscrutatus abūda
 Officia & gestæ res foris, atque domi.

Nec

Nec Marco quisquā melior, nec amantior equo
 In Veneta, aut maior urbe senator erat.
 Palladi Cecropiæ, Gradiuoq; intima cura
 Ingenioq; petens ore s' manuque suis.
 Ad regum solium patrie mandata peregit,
 Eloquio, & dignis associata modis.
 Illi Cæsar ait, Demostenis ora disertè
 Hæc tua lingua refert, Nestor eumque melos.
 Annuit hinc votis aurata monilia collo
 Imposuit, Comitibus iusque, Equitibusq; dedit,
 Bisq; à consilijs Veneti idem Persæ heros
 Et laudera fasces prætor in urbe tulit.
 Illius insignes patriæ virtute nepotes
 Pro patria, & Christi procurbuere fide.
 Occubuere quidem, sed non impune, cruentis
 Cedibus imbuerant Turcica castra prius.
 Nec procul à patrijs fratres, requiescitis oris,
 Vera est patriæ, est fortis ubique viri.
 Vna eadē est mater, quæ cernimus, undiq; tellus
 Nec Cœli distant hinc magis, inde minus.
 Viuite felices anime, laurique coronas
 Emeriti, & vestrum nomen ubique sonet.
 Laudibus immensis gentem Laurentius auxit,
 Pectora cui Pallas, oraque suada dedit.
 Peruigilinq; bonas artes studiumque, fauorq;
 Præcipua ast illi publica cura fuit,
 Frons erat illi hilaris, serpens, viridifq; senectus.
 Muneribus dandis & generosa manus:
 Tum sua sollicitè, tum publica iura peregit,
 Temporibus duris pondera in urbe tulit.
 Hic etiam Antoni pulcherrima fulget imago
 Gloria qui Veneta gentis, & Urbis erat.
 Patuit Imperio cuius vicina Liburnis

Insula

Insula & Vrbs Venetis fida, potensque suis.
Constat ab officijs, quibus est perfectus honoris
Ingenio quanto, qua probitate foret.
Præcipuam verò laudem, nomenque reportat
Discordes animos conciliasse simul
Illius effigies regali fuisit in aula,
Quam post Vulcani flamma perustus atrox.
Hic Marci Antonij sileo præconia, virtus
Quantæ illi fuerit, cum Pietate fides,
Profuerit quantum populis, tēplisque dicatis,
Pæpcribusque locis, utilis ore, manu.
Prospera dū fauit Fortuna, modesti a summa
Huic fuit, & leni mente sinistra tulit.
Dispensator erat fugitiui temporis acer
Petrus permittens ocia nulla sibi.
Crimina parturiant, eneruantque; ocia vires,
Virtuti, aiobat, suis inimica pia.
Incertū tempus, mors plusquā certa, iunabat
Illius extremum saepe monere diem
Hinc voluit molli nequaquam stertere pluma,
Nec cæci pueri perdere fraude dies.
Nec parta veterum gentis requiescere laude,
Effigies tantum nec retinere patrum. (di,
Addere sed palmas palmis, laudē addere lau-
Et patrium proprio continuare decus.
Consilio quantum valuit linguaque, manūque
Et pace, & bello dicere tempus abest.
Ardens ast quantum superat dumeta cupressus,
Astra inter proprio lumine Solque nitet.
Tantum alio vincit splendore Antonius ingens,
Virtutum proavos, & pietate suos.
Hic nunc Cenomanos cōcordes pace gubernat,
Quos potuit monitis conciliare suis.

Hos

Hos annis centum discors vexavit Erymnis,
Inter patritias factio saua domos.
Vidit ubi toruo Discordia lumine quondam
Omnia Cenomanis cedere fausta plagis
Aurea ferrigeris promitti secula terris,
Qualia sub Longo præsidio nempe fluunt.
Protinus exarsit, diroque accincta flagello
Brixias ad rabido plena furore petit.
Ambicio sequiturque comes, Furor, Impetus, Ir,
Rumores primum, murmura saua ferit
Iactat ubique faces, odiosaque crimina fingit.
Inuidia ciues, dissidijque secat.
Tartareūque volans diffundit ubique venenū,
Hinc abit in partes Brixia tota duas.
Hanc velut agmē agit gēs in chlyta nite Martis,
Cui dederant fausti lydera quicquid habēt,
Illam Bellona cultrix Auogaria ducit
Eloquio multum, mente, manūque potens
Nec contenta nouis miscere furoribus urbem,
Oppida Tisiphone proxima dira quatit.
Gardoni populos accendit in arma Chinelles,
Ac Rampinellos Martis utrinque duces.
Sic pomum immissit Superū Discordia mensa,
Quo donaretur pulcior ore Dea,
Palladis hinc veniūt, Veneris, Iunonis & Ira
Exitiale tuum, iudiciumque Pari
Hectoris hinc cades, & magni castus Achillis,
Hinc Troia Argolicis ignibus cæta tacet.
Ambitione ruit propria sic pondere molis
Ciuili & maduit sanguine Roma potens.
Propter discordes animos, fastusque superbos
Quot fueris clades Gallia passa refer
Cenomanos olim sic trux Discordia ciues

In

Inuasti, populos sanguineusque furor,
 Hinc Iræ, Rixæ, ciuilia bella frequenter
 Grassantur, Rabies flagra cruenta quatit.
 Tanta Gibellinos inter, Guelfosque furebat
 Tisiphone iactans undique tela, faces,
 Venulas hic dextra plumas, velut ille sinistra,
 Sæpius hæc cedis causa pudenda fuit?
 Vestimenta coma, barba, varique colores
 Ansas crudelis sæpe dedere necis;
 Laxabant tormenta rotæ Mauortia passim
 Cû contrita, & flammis, plûbea tela dabat.
 Ibant effuso madefacti sanguine crues,
 Ignis edax celsas dirueratque domos.
 Seta neque cessabant post ultima sacra furores,
 Tutæ haud seruabat mæbra sepulta quies.
 Horrendum dictu tumultis nocte eruta mæbra
 Raptarum canibus dilaceranda feris.
 In multas etiam dissecta cadauera partes
 Per varias urbis distribuere vias.
 Tempia seu longo squallebant, puluere tecta
 Omnia, in antiquum ceu reditura cahos,
 Cessabant artes, leges, maræaque tellus
 Fundebat sterili semina rara sinu.
 Nullus ab insidijs tutus, passimque per agros
 Latro vincorum diripiebat opes.
 Cuncta seâ Antor i vigilans prudentia Longi
 Hæc mala consilio sustulit, atque manu.
 Auxilium prebente Deo, votiisque fauente
 His cuius supplex sepe poposcit opem.
 Onnipotens rerum gantior, Rex pacis amator,
 Quis Regis arbitrio cunctis cuncta tuo.
 Quo sine Rectores frustra commissa iuentur
 Mania, presidio ni tuncare tuo.

Aspice

Aspice propitio, cui presam, lumine gentem,
 Latentisque asser ciuibus urbis opem.
 Qua dare nemo potest te prator, munera pacis
 Huic populo, supplex te rogo, redde meo.
 Ejice Tartareas, qua turbant omnia, pestes,
 Hinc mala pelle, procul, da meliora Deus
 Delictis ignosce hominum, discordia nocte
 Pectora, qua dudum vexat Erynnis atrox.
 His precibus placata Dei deseruit ira,
 Et blandum lauo fuisse ab axe polus.
 Protinus auri proceres iubet in bis ad aulam
 Prator, ubi è solio dicere iura solet.
 Conueniunt omnes cincti fulgentique armis,
 Quos inimicitia, atque odia sæua tenent;
 Implacata quibus iam dudum pectora virga
 Pacifera nequeat flectere Mercurius
 Armatis fora plena viris, magnoque tumultu
 Atque spectantur, stat cataphractus eques,
 Agmina diuersas hinc inde sequentia partes
 Circumstat, homines vix capit ipse locus.
 Prator ubi trepidum turba coeunte, tumultum
 Composuit mira qua grauitate solet,
 Brixæ dum proceros fortissima pectora bello
 Alloquitur, Pacem suadet inire, monet
 Odia deponant, & iungant sadere dextra,
 Ostendit populis, pax bona quanta ferat
 Cõtra quos Martis pariant incommoda rixæ,
 Vique homines deceat pax, velut ira feras,
 Quo vos vsque inquit, Discordia diuidet, urbis
 Et vestra reliquas depopulabit opes?
 Tempusque placida turbatrix, inuida Pacis
 Communis pestis, exitiumque boni.
 Publicanam requies priuatis inire, seroq;

Con-

Constat amicitij; his sine cuncta ruant,
 Longa nimis series, quantas memorare ruinas
 Ambros impatiens, quot tulit ira ferox?
 Urbanas clades, ingentia damna, tumultus,
 Et cades factas quis numerare queat?
 Hac porius deslere docet, lachrymisque cruore
 Compensare meis, quem peperere neces,
 Cum vos funereis facibus succendit Erynnis.
 Que vos & vestros est populata lares.
 Dissidijs tandem vestris imponite finem.
 Diuite vos homines esse, nec esse feras.
 Diligite, ut Deus ipse iubet, super oia Pacem.
 Algeri hoc nato quam cecinerit ebori.
 Quæ moriēs peperit, scādēs sup. astra reliquit
 Hæredes Pacis nos voluitque sua.
 Pax est Iustitia proles virtutis alumna.
 Hac primum terris aurea secla tulit.
 Mundi alitrix, cōmunis. Amor, iurisq; proptago,
 Vna laborantium spes, & imago boni est
 Hac rerum, mistique salus concordia Mundi
 Terminus est motus, Pax, & amica quies.
 Hac sine nūl vobis latū, nec amabile quicq; est,
 Curarum hæc requies, meta laboris adest.
 Hac vna aeterno complectitur omnia nexu,
 Est vbi Pax, Deus est, & Paradisus adest.
 Diligitis quicumque Deum, componite pacem.
 Non bellum est Pacem cogitat ipse Deus.
 Vos natos Deus ipse suos Pax vestra vocabit,
 Pacificos natos nam vocat ipse suos.
 Pacis amore igitur vestras coniungite dexteras,
 Hæc Pacis semper sit memoranda dies.
 His dictis lachrymas exciuit, Pacis amore
 Omnes accendit, Pax sequiturque breui.
 Currit

Currit in amplexus vitro, dat mutua Pacis
 Oscula, qua fuerat gens inimica modo
 Quæque prius fuerant necis instrumenta ballistæ
 Flammas lætitia signa dedere noua.
 Omnia composita latantur pace per urbem;
 Eræ sonant; Litui, timpana pleetra, tubæ.
 Cumque suis nymphis exultat Mela canoris,
 Ollius auriferis exilit autūns aquis.
 Applausere altis stantes in collibus arces,
 Et cana flammicrepos aræ dedere sonos.
 Applausere imis montes cum vallibus alti,
 Plausurunt celsis & nemora alta iugis.
 Vrbs monitis Longi simul ac pacata resumpsit
 Cordas nocens illinc, festaque Erynnis abit.
 Gardoni reperitque nouo succensa furore
 Oppida, quæ decimus pandit ab vrbe lapis.
 Tariareas spargitque faces, & suscitât iras,
 Excitat in cædes odia prisca nouas.
 Sanguineas furibunda neces molitur Enyo.
 Nec sacra quisquam tutus in æde manet.
 Mulceberi Eineis veluti Cyclopes in antris
 Quæ fabri hic Martis fulmina consiciunt.
 Mutua conuertunt armati in viscera ciues,
 Depl. rant telis vulnera facta suis.
 Hac vbi cognouit Longus, cui prouida pacis
 Cura manet, populos quæ regis ille suos.
 Discordis casus gentis miseratus acerbos
 Gardonum subito Brixia ab vrbe venit,
 Vt res componat, discordia pectora certo
 Excidere conciliet. Præuia fama volat,
 Aduentumque canit Prætoris sanguine clari,
 Sed virtute magis quæ superauit auos.
 Protinus irarum tumidus deferbuit æstus
 Mittit

Misceunt animi, aut odia dissimulant,
 Flamma velut ciseri latuit contexta doloso,
 Vultu sub blando sic laet ignis atrox.
 Praesidis adventum non expectavit Erynnis,
 Acta timore fuga consulit inde sibi.
 Quos inimicitia stimulis vexauerat annos
 Centum, pulsa metu deseruit illa viros.
 Occurrunt proceres Longo, iuuenesque senesq;
 Obuia procedunt agmina, turba frequens
 Immeriti occurrunt pueri, castaque puella
 Gestantes Longo stemmata clara domus.
 Aera peruolitant referentia signa Leonem,
 Hi in dextris oleas omnia pacis, habent.
 Certatimque viri gaudent placida ora tuori,
 Praesidis in laudes carmina lata canunt.
 Pacis & auctorem fausto clamore salutant;
 Applaudunt omnes, plausus ad astra volat
 Pacificus veluti Rex summo exceptus honore
 Oppida Longus inire cum comitante manu,
 Praecedit pedium late manus omnis, ite ingens.
 Pone equitum sonitu quadrupedate cohors,
 Aenea cum resonis tormenta fragoribus ore
 Lætitiæ ingentis signa tonante vomunt.
 Pacificum venisse loue noua fulmina monstrat
 Poinpa Ducis Romæ haud talis ouantis erat
 Tale nec Albani videre cacumina montis
 Esse triumphantis post fera bella decus,
 Maiorem Praetor recita contendit ad adem,
 Diuinum simplex nuuen adorat ibi.
 Orat & ut pacem summo demittat Olympo,
 Quæ dare non Mædus, non Caro, Styxq; potest

An-

pax Brixiae, & Gardoni inter præcipuas
 Familiam inita.

Annuit omnipotens votis, precibusq; rogantis,
 In terras pacem protinus ire iubet;
 Sydereos quæ laeta choros, sedesque beatas,
 Calicolasque beans lumina semper habet;
 Adflat Amor, vincitq; sacro pia pectora nexu
 Nunquam sydereis exulat illa plagis.
 Terrestres est sedes quandoque reuolat
 Missa Deo, qui illam talibus alloquitur,
 O Deus, ò nostri proles, & gloria regni,
 Vade age Cenomanum regna reuise celer.
 Nubiuaagos subito molire per aera gressus,
 Quæ te Brixiadum Rector ab urbe vocat.
 Fac postis iris inean noua federa Galli,
 Federa, nulla dies que violare queat.
 Et qua nulla virum dissenso frangere possit,
 Longus ubi est Praetor, federa longa decent.
 Sic ait, & rotum nuu commouit Olympum,
 Aurea de caelo Paxque repente volat.
 Namque serens niueam solitæ Concordia pallæ
 Subsequitur, nec non Mater amoris adest,
 Aether eas inter pulcherrima Diua fovores,
 Quam Pietas sequitur, Spesq; Fidesq; simul
 Cenomanum delapsa polo Pax aurea sedes,
 Templeque, discordes mox, animosq; subit.
 Concordesque facit depellit, & odia, & iras,
 Et gemino accendit pectora amore virum,
 Oscula Iustitiæ prebet Pax alma parenti,
 Quam Longo comitem semper adesse videt.
 Hoc hortante manus Gardoni in nutu iugit
 Federa Primates, belligerique duces,
 Optatam pacem conciuia lauti sequuntur

Paca-

Pax à Deo ad Cenomanos mittitur An-
 tonio Longo Praetore Anno 1642.

166 SOTERIORVM.
Pacatis Prætor qua exhibet ipse viris.
Vina coronantes, iterantesque oscula pacis
Ossa fuent, Pacis vina propinat Amor.
Cymbia densantur læto spumantia Baccho:
Pergit manus patrio more frequenter eunt.
Tum iuuenes senibus mixti, matresque puellis
Liberius madido qualibet ore ferunt.
Docta cohors cantu, fidibus, lituisque canoris
Concelebrat pacem, spargit ubique melos.
Pellibus exterius tētis pars tympana pulsant.
Cornua pars inflant, pacificasque tubas.
Pars ignes sub nocte, rogos Discordia Erynnis
Queis flagret, accendit, gaudia pacis agunt
Missilibus flammis imitantur sidera cali.
Hinc pennata volant fulgura missa solo.
Igniuomus, angues voltare per æra cernas,
Et lætas tētis irradiare faces.
Quaque diu fuerant contraria sidera cœlo
Conueniunt, terris ut bona cuncta ferant
Tartara scissa comas repetit Furialis Enyo
Quam Nemesis iussu Diua Tonantis agit.
Brixiam repetit gaudens Antonius urbem
Ut quondam Romæ mania victor ouans?
Publica restantur pacem monumenta peractâ
Auratisque notis marmora sculpta docent.
Qua licet ampla notent Longi præconia, magni
Heris meritis maxima laus minor est.
Tæpæ edax rerum poterit cōsumere marmor.
Fama sed Antoni perpes ad astra volat.
Aspice quam raris stipentur ab ensibus ades.
Templa, via, platea compita, rostra, fora.
Iam nulla cades fiunt, grassator in armis
Nullus, & Insidias nemo, dolosue struit.
Cuius

LIB. V. 407
Ciuiles cessero metus, trepidique tumultus,
Pacatos animos mutuos vnit amor;
Pax auget Virtutis opus, Pax summa laborū
Et belli, Terra, ac sidera pace vigent,
Plaudite Brixiacos colitis quicumque penates,
Gardoni populi, plaudite Cenomani.
Post superos grates prætori reddite Longo,
Auspice quo Pacis vos bona cuncta beant.
Cuius cura vigil, mens inædossa, iuuandi
Est studium vobis, otia tanta facit.
Ornentur postes lauro, decorentur oliuis,
Saturnalitio voluit more dies.
Sed vix Maonio dici præconia cantu
Magnanimi possunt, claraque gesta viri.
Adria donec aquas, & fulvas voluet arenas
Pactolus, Longi fama superstes erit,
Non tumidus fastus se tollit ad ethera fronte,
Non humilis spernit corpora nata loco.
Mente sed equali summos, imosque tuetur,
Præmiisque & pœnas præbet utrisque suis.
Non ille illecebris captus, non munere iura
Vendidit, inuitam prostituitque fidem,
Sed studio vigili lites, & seu a diremit
Iurgia que: iactat per fora summa cliens.
Hæc Longæ custos sôdolis dum narrat Hygeæ,
Et comiti, attenda que manet auro, Deæ;
Excurtitur somno Lauvens, membrisque salutem
Insusam lætus comberit esse suis.
Vixque sibi credens è strato corripit artus,
Incolumis firmo iam pede calcât humum.
Vitali reparata salis molimine virtus
Pristina, iam vires experiturque suas.
Securus virg, Mortis non amplius horret
Tela,

408 S O T E R I O R V M.
Tela, sed exangui pallor ab ore fugit.
Et iam purpureo tegitur cuius alba colore,
Lux oculis fulget iam rediitina suis.
Diuinam cognoscit opem, gratosque Tonanti,
Atque salutari nunc agit ille Deo.
Talis adest, qualis cum nulla inuaserat eius
Membra lues, fortis robore, & ore ferox.
Attonitos famulosque videt, plenasque stupore
Leuitig lacrymis ora rigare suis.
Gratarique sibi, dominique saluto recepta
Innumeras grates reddere Colicolis.
Letitia tunc tota domus completur oborta,
Gaudia nam cunctis fert reparata salus.
Proxima Erythraeis lux est signanda lapillis
Inter delicias semper habenda tuas.
Tu quoque sanus eris, letusque videbis amicum,
Proque tua, atque eius sacra salute fores.
Ipse salutaris veniens ad Virginis adem
Pro tanto grates munere lacus ager.
Et ne forte putes hec somnia vanu fuisse,
Ostendet veniens mox tibi vera salus.
Hinc discant omnes venerari numina Diuum,
Et dare rite sacris thura Sabaa focis.
Namque fauens susperis votis, adfuitque vocati,
Excipiuntque pia quas damus aure preces.
Indigus indigetes in cassum nemo rogauit,
Virginis & frustra nemo poposcit opem.
Hec postquam cecinit letum me Musa reliquit,
Su se oculis subito surripuitque meis.

Laus Deo, ac B. Mariæ
Virgini Salutari.

L A V R E N T I I

L O N G I

S O T E R I O R V M.

Lib. VI.

Praclaris, & Excellentis, Viro

FRANCISCO PVTEO

Patritio Mediolanensi.

Iuriconsul. Sapientis. Oratori Eloquentis.
D. D. D.

SED quid agam posthac? siquidem ma
Musa reliquit,
Quis dabit Aoni nunc mihi foci aquas?
Fonte Caballino me mergere necesse est,
Carmina si cedro pangere digna volo.
Sed bene res cedit. Puteus pro fonte repperit.
Tu mihi perpetuus fons salientis aqua es,
Facundo eloquii flumen tibi manat ab ore,
Quo Pylii superas verba diserta sonis.
Propiterea sequitur te magna caterua clientum,
Quas

Quos pius eloquio protegis ipse tuo .
 Gallica flexanimis aures deuincta carhenis
 Fertur ut Alcidem turba secuta sum .
 Ergo tuos inter si me dignare clientes ,
 Tu mihi Castalij fontis ad instar eris .
 Bellerophonæ non debita lymphæ furori
 Desuerit , Puteus cui tuus ipse fluit .
 Ad te Phæbigena concurrunt undique vates ,
 Carmen olorino gutture quique canunt .
 Iure sibi Pæpi salua qui cetera cedunt ,
 Mos Opitergina qualis in urbe viget .
 In Puteo thesaurus ubi laetæ obditus alto .
 Vt fama est , nemo quem reperire potest .
 Celatum puteo thesaurum cedere nemo
 Vult ibi , sic puteum nemo poeta tuum ;
 Nō cōdus , sed promus aquas quo fundis Iberas ,
 Quasq; Tagus , Gæges voluit , & Hermus , opes .
 Tempestas pretiosa tuis diffunditur undis ,
 Aurea qua Musæ secula nempe referē .
 Alcidaque pari ducis cum laude Camenas ,
 Quis tua Parnasso gratior alma domus ,
 Sternis ubi lautas doctis in Apolline mensas ,
 Perpetuo solis mensa domusque tua est .
 E puteo Sol emergit tibi , ut equore Titan .
 Dant ora mensis quaque tributa tuis .
 Aduolat è densis piscosæ Phæsidis undis ,
 Rara auis ut tardam prouocet assa famem ,
 Quoque vagos nutrit sylua intempesta palūbes .
 Aucupium volucres quosque fefellit , habes .
 Vinag; Creta , Rhodæ , Siracusa , Persia , Alona
 Miuunt . Castalij Vatribus hic liquor est .
 Hic est satidico somipes in carmine Vati ,
 Potor aqua vates namque placere nequit .

EXA-

Excutit Bromius mentes , animosque ministrat .
 Vna ideo Bacchi , & Palladis ara fuit .
 Numè utrumq; Ionem patrem sibi vendicat , ille
 Ex femore , ex cerebro hac dicitur orta Iouis .
 Dum tamen ager ego veter indulgere Lyæo .
 De Puteo veniat nunc mihi , lymphæ tuo ,
 Vndæ salutaris fluxis mortalibus humor ,
 Virginea Puteum dum celebramus aqua .
 Cuius in ade , fuit qua tunc Academia Musis
 Clara Somaschenis , gratus alumnus eras .
 Quasq; salutaris Sapientia præsbit undas .
 Plena , velut Puteus , concha refunde mihi .
 Has sitibidas aquas , quasi ceruus febre laborās
 Posco meam poserunt hæc valeare scitum .
 Vt mihi Pieridum Regina apparuit egro .
 Maremque fugans nuncia laza tulit .
 Protinus ex animo tristes abscedere cura ,
 Omnis cum morbo visus abire dolor .
 Mens grauius marens , morbique afflicta dolore .
 Haud leuiter Suada melle refecta noua est .
 Sicque feruentis iacet astu languida Phæbi ,
 Roribus Eois surripit herba caput .
 Me sanum subito depulsa febre putabam ,
 Mulcebant pectus gaudia mira meum .
 Alphonso Regi si Quinctus Curtius olim
 Lectus Apollinea membra leuauit ope .
 Quo magis aspectus , dixi , cantusque Camene
 Donare optata membra salute valeat .
 Aonidæ Princeps , Medicina inuenter Apollo est .
 Forte illis artem cessit , opemq; suam .
 Suntque valetudo , & cantus , concordia vocū .
 Humorumque , paris parque leuatur ope .
 Sed neque fallor ego ; portaque ingressus eburna

S 2 Me

Me haud Somnus falsis lustris imaginibus,
 Nempe alij vates olim videre Camanas,
 Talia nec vidi numina solus ego,
 Aferas se namque refert vidisse Camenas
 Pastor, ab his vates reddidit ipse fuit.
 Vidit Homerus eas Phœbas concitus œstro,
 Lumino sed merito captus utroque fuit.
 Quod nudas vidisse Deas se audientior aquo
 Dixerit, Actæon par scelus ante luit.
 Ausus quod fuerit nudam spectare Dianam,
 Nam canibus ceruus mox fuit esca suis:
 Fas fuit, & superos olim, Ianumque bifrontem
 Cernere, & affari Naso Poeta tibi
 Hinc ignota refert alijs monumenta Quiricum,
 Factorumque tibi iam graue surgit opus.
 Talia dicebam. sanus mihi namque videbar.
 Nuncia dum cuneret grata Camena mihi
 Ast ubi completis sermone recessit acerbus
 Incepit rursus me cruciare dolor
 Succendit rapida febris mihi viscera flamma,
 Aocentum pectus torquet anhela sitis.
 Sic cum Thyræcius manes descendit ad tinos
 Orpheus Euridices ductus amore sua,
 Infernos dulci cantu sopisse dolores
 Dicitur, & pœnis tum releuasse reos,
 Respirasse sibi dilatis Tartara pœnis,
 Verbera Tisiphones nulla dedisse sonum.
 Tantaleam cœsasse sitim, canis ora trifaucis
 Ad Phlegethontæas conticuisse fores.
 Mox sensere illo pœnas abeunte priores
 Manes, quas culpis promeruerunt suis.
 Sic vii insolito sensu mea membra calore,
 Saniore excepit gaudia tanta dolor.

Effre-

Effrenis rabido torquebas viscera morsu
 Putrescens toto corpore bilis atrox,
 Dum vapor è venis facta putredine natus,
 Flammaque torrebatur cor peregrina meum.
 Augebant tumidos, celereque incendia pulsus,
 Ipse videbatur iam totus esse roguis,
 Vestis ut Alcidem Nessi factata cruore
 Vstis; sic febris me populator atrox.
 Enceladus tali, tantoque accenditur estu:
 Eructante faces, quem premit Ætna, iugo,
 Tunc ego Calliopes fallacia dicta putare
 Cæpi, Pieridum numina vana queri.
 Iam me delusum vano sermone dolebam.
 Anijs tantum meque vacasse Deis.
 Quid predest, inquam, vestras iuisse per arces
 Musa, tot iunctas noctibus esse dios?
 In studijs vestris tot exanthlasse labores?
 Si nihil his vsquam vilitis esse potest:
 Non modo si vates turpis sunt fabula vulgi,
 Qui scitatur opes, carmina vilque facit.
 Si de plebe aliquis, si mundi turpis agyrta
 Possident tantum plurima, maior erit.
 Sed vos pollicitis vates deluditis egros,
 Delistis veluti me modo Calliops.
 En promissa Salus; me torrida febris adurit,
 De vitæque mea me dubitare facit.
 Sunt mutata nouo mea gaudia vana dolore,
 Cætera dicta mihi somnia falsa puto.
 Mendaces procul ite Dea, procul ite Camenæ,
 Nulla quibus posthac est adhibenda fides.
 Sustineant alij famam, titulumque Poetæ,
 Et necciant capiti laurea ferta suo.
 Laurea præter eam, quem nomine præfero, nulla

S 3 Pre-

Præcingat crines, vana corolla, meos,
 Mors mihi pro lauro tristè dabit atra cupressû,
 Sentio me nimio namque dolore mori.
 In medio ætatis rapior florentibus annis,
 Cognomen Longum, sed mihi vita brevis.
 Decolor intacto non obstat fama pudori,
 Compleui spatio tempora longa breui.
 Contra qui senio vitam traduxit inerti.
 Haud multum vixit, sed fuit ille diu,
 Aduersis pelago sic tempestatibus actus
 Prouehitur multo nauta labore parum,
 Sed breue qui multis benefactis ampliat eum,
 Et multum viuuit non tamen ille diu.
 Non meritis tamen ipse meis confido, salutem
 A meritis spero, sed pie Christe tuis,
 Qui nostras fuso delesti sanguine labes
 Omnes eterna visque saluati frui.
 Da quæscunq; mihi patienter ferre dolores,
 Caius amore pati maxima queque velim.
 Quinetiam pro te mortem non deprecor ipsam,
 Si pro te moriar, nam magis viuus ero.
 Sit licet extingui durum sub limine vite,
 Dumque tenet flores læta iuuenta suos,
 Attamen auri melioris ad atria vite
 Præstat, cum misero cuncta timore natant.
 Iam satis erraui mens perperè fracta labore
 Perpetue tandem regna quietis auct,
 Talia dicentis fauces exasperat ardor,
 Vrit anhela sitis, stat mihi nulla quies.
 Ore ingrata vomo referentem absinthia bilem,
 Viscosam, viridem, qua magis triste nihil.
 Cû laterû dolor, & subeunt fera tormina vëtris,
 Æqua Promethæo panaque supplicio

Pat-

Pallidus ora color gelidam referentia mortem
 Signat. Persephones victima iam videor.
 Acciri medicum posco, cui cura salutis
 Est comissa mea, spes totiusque domus.
 Jamque vocatus adest, & me de more reuifit,
 Quo nullus medica maior in arte viget.
 Hic Petrus Flordanus, genuit quæ Belgica tellus
 Doctrina clarum, tum pietate virum.
 Ad vada qui potuit properantes nigra medelis;
 A rate Tartaræ vel reuocare sanis,
 Innumeros medijs lethi de faucibus egros
 Eripuit, vite restituitque noua.
 Hic docuit dire vitare pericula pestis,
 Curandique luem, tubera dira, modum.
 Amissus nouit reuocare in corpora vires,
 Pellere lethiferam corporibusque luem.
 Quid lapides herbeq; iuuent, gemmq; medendo
 Vitale quid tellus tota, vel equor habet.
 Hoc Stagiritæ melius secreta magistri
 Nemo scit, aut Cœi dogmata pulchra senis.
 Ius cuius sanctè iurandum seruat, ægenis
 Citra mercedem, pauperibusque medans.
 Tam rectè humani nemo penetratius cordis
 Agnouit, quotplex sit quo meatus ei.
 Religionis amans, fidei que professor auita,
 Quam docuit, cuius nomen, & omen habet.
 Pro qua olim proprio cû sanguine fundero vitam
 Illius Flordanus non dubitauit ausus.
 Hærefcos sanæ dum baccharetur Erynnis,
 Perderet ut ritus Belgica terra tuos.
 Malluit ille, noua quam se subscribere scæta,
 Pro patria Christi facta subire fide.
 Nec minor est docti pietasque, fideisque nepotis
 Cuius

S 4

Cuius

Cuius amicitia me placuisse iuuat.
 Non tantū quoniā ille mihi dum prospicit, in me
 Exporior morbos iuris habere nihil.
 Vt nuper cum saua lues mihi fata minata est,
 Aut segnes Longum, maxima damna, dies,
 Sed quia peste magis, magis occidente veneno
 Odio habet, virtus quidquid amare negat.
 Est aliquid morbis, plus est virtute mederi
 Moribus, atque animis ferre potenter opem.
 Pessima sunt scelerum contagia; tot male sanos
 Inter ut egrotos, qui valet, ille valet.
 Illi dexteritas salibus condita, iocisque est,
 Qua simul & morbos, maestitiamque leuat,
 Ast tibi tanti laudes celebramus amici.
 Debitus ut medico sic tribuatur honor.
 Ille noua postquam me sensis febre peruri,
 Accurrit & medica praestet ut artis opem.
 Ingrederiturque mei languentis tella, cubantem
 Voce vocat, poscit, quae noua causa mali?
 Praemittat quae signa, gradu quo incedat, cuncti
 Qui comites, quo me tempore febris adit.
 Sufficiantque mihi quantum sub pondere vires,
 An natura suum munus obire queat:
 Pertentatque manu lenta mihi brachia, discit
 Quo pulsū flagret sollicitante caro.
 Tunc ait ille, procul, Laurens, depelle simorem,
 Non hac, ut prior, est perniciosa lues.
 Non te peior habet, fueris quam pristina, febris;
 Continuo ardebat namque calore prior.
 Hac venit aeternis, tantum recidiua diebus;
 Expellique potest hac ratione breui.
 Respice, cum febris cladem ventura minatur;
 Ipse cibos, morbo tunc ne alimenta seras.

Cum

Cum par in plantis erit, ac in pectore ferror,
 Te tenuis recreet victus, & esca breuis.
 Qua tibi, quos aestus vexat, refrigeret artus.
 Pristana qualis erit, sed bene cocta placet.
 Sed fuge vima, quibus maior succenditur aestus,
 Fessa tibi claudat lumina longa quiete;
 Membra quiete, animūq; habeat; furiosa labore,
 Et quouis motu crescit acerba lues.
 Motus enim fertur quiuis generare calorem;
 Mota velut segnem suscitatur auxa focum.
 Ignibus ut se effert crebra rutilante fauilla,
 Noctē sub obscura fax agitata manu.
 At caue, ne febris mox inuadente calore,
 Humectes dulci temporā rore tua.
 Glisceret hic etenim reuocata in viscera flāma;
 Nam calor augetur frigore ab opposito;
 Circumstante calor magis vnit frigore vires,
 Hinc putci hyberno frigore lymphā calet,
 Vt circum posito sit frigida grandio calore
 Aeris astino tempore gutta pluens;
 Dum tua prauaalidis purgabo viscera succis;
 Interea victus cura adhibenda tibi est.
 Plenus erat plantis; herbisque potentibus hortus,
 In medicos usus, quas manus apta colit.
 Gramen ibi, Nemees ornabat Achaia quondam
 Quam lufus, crescit; non amaranthus abest.
 Ipybaque, & varia natura, & nomine dicta
 Multipliciflorent gramina, laeta solo
 Hic calida Eruca est, Veneri grauiissima, contra
 Lactuca inuisa, hic floret & Origanum,
 Hic Thyma luxuriant, & amica papauera sono,
 Et spernens hyemis frigora Sorchus adest.
 Et quam zelotypa, in viridē Proserpina mentiā

S 5 Mutu-

Mutauit, Minae, Regis amor Stygi.
 His medicina tibi florescit Amaracus hydropi,
 Ictibus antidotum, torminibusque potens.
 Est Anisum quod lac largitur, & oris odorem,
 Poplitibus tramulis salua certa salus.
 Serpillum hic serpens obstat serpentibus atris,
 Est Apium stomacho pellere phlegma potens.
 Renibus asparagus, duroque perutilis alio,
 Virofos ictus ocymsa quaque leuant.
 Notaque Betonice, qua nulla operosior herba;
 Innumerus morbis, vulneribusque medens
 Dilectam aprico Geminorum colle sub oriu
 Carpat & hanc sanus qui cupit esse, bibit.
 Gaudia dans cordi, ac minuens borrago calores
 Febris, & algores tussis & hostis adest.
 Et qua Socraticam pareret nisi brassica bilem
 Hare foret morbis omnibus vna satis:
 Hicque pestiferis morbis, pestique medetur
 Pimpinella leuans vlnera fronde, viret
 Cui nocuere ignes frigentem Pelidis herbam,
 Hic legit, aut nimius, cui cruor ore fluit,
 Hic hilaras, reuocansq; animi citrago labantis
 Ictibus auxilium, visceribusque ferens.
 Mercurialis ibi tardo viret vilis alio,
 Qua sexum duplicem, feminam, masque parit.
 Dentibus, & gelido capiti, tumidisque lacertis,
 Et stomacho ignita est Rosmaris aptus ope.
 Frigus, & humor medicas qui inducit atriplex,
 Beta iuuare aures, & caput apta viget.
 Tominiibusq; medens vultum, & pallore cuminis
 Quod tingit, sicca vique venena fugat.
 Frigidus educens lupulus de sanguine bilem,
 Atque estus secoris, ventriculique leuans

Sed

Sed quid diuitias frustra memorare laboro
 Horte tuas, herbas, Chloris amara, tuas.
 Qua Hortes olim pedibus genuisse nitentes
 Diceris, hac Zephyri dum vacat aura rotas,
 Hec venit Hordani iussa, cui cura parandi
 Pharmaca Chironis pradiuus arte puer.
 Hinc folia Oxalidis, lactuca, atque inlyba carpit,
 Qua bilem domitant frigida quaque legit.
 Hec coquit igne, parat gelidis medicamina succis
 Pestridie, vt dixi, mane bibenda mihi.
 Hec, Hordanus ait, primos cum lucifer ortus
 Crastinus adducet, pocula sume libens,
 Injicere est vltimus bili ste frena furenti,
 Grassamque tui pabula subtrahere,
 O quantum tantes istos haussisse iuuabit,
 Haustus mitescet flammens ardor aquis.
 Noxij & humores tracti medicamine cedent,
 Sed siquid morbi forte superstes erit,
 Sudorem celi accipies, qui manna vocatur.
 Hoc est Celicolum Nectar, & Ambrosia.
 Qua Deus errantes deserta per inuata pauit
 Annos per decios quatuor Iscidas,
 Quos sibi commixit diuino seadere Olympi
 Rector, ab Aegypti soluit amansque iugo
 Mox qua mitem Arabs, Tamarindo, pruna vo-
 Melliflno rore iunge, simulque cape, caetque,
 Radicemque sibi quam nomine barbara tellus
 Persimilem plania multicolore tulit,
 Qua propter vada pigra viget Meotica, bilem
 Errantem venis omnibus ista trahit.
 Corpora sic nutu pare celestia mentes
 Versant, & celi sic elementa mouent.
 Vt lapis Herculeus ferrum, paleasque sequentes

S 6 Ele-

Electrum, humores sic medicina trahit,
 Equora sic voluunt venti, remoratur cunctes
 In medijs naves sic Echeneis aquis,
 Cuncta adeo inter se occultis virtutibus herent
 Hac compage. Deus cuncta creata ligat,
 Hauseris ingratum medicamen ut ore, repente
 Ceder ab egroto corpore bilis atrox.
 In tenuis resoluta auras e pectore labes
 Ibit, ut abscedunt nubila flante Noto.
 Hec Medicus; cuius Virtus mihi summa salutis
 Spondebat, plena speque paratus eram,
 Ut quodcumque mihi prescriberet ille medela
 Acciperem, & biberem pocula, amara licet.
 Sed diuina meum preuenit gratia votum,
 Et promissa mihi reddidit alma Salus,
 Qua simul ac sanos Longi cognominis artus
 Reddidit, & cunctis gaudia summa tulit,
 Ad nostros venit comitante sorore penates,
 Qua trini sumat numinis ara triplex,
 Teutonica fundata manu, quo tempore bello
 Chryssicole Syriam perdomuere sacro,
 Urbis in Australi Venete regione Salutis,
 Qua templum Marię surgit ad astra sacrum,
 Numinis eterni, que templum facta pudico
 Pectore concepit, menteque virgo Deum,
 Vnde Salutaris, peperit quod Diua Saluten
 Dicta, quod & Veneta depulit urbe luem.
 Nox erat, & Phæbe roseis argentea bigis
 Scandebat medijs culmina summa poli,
 Muta quies terras, homines sopor alius habebat,
 Angebat morbus cum mea membra grauis.
 Tabentes furiale malum dum pascitur artus
 Febris & haud Siculo lentius igne furit.

Vnius

Vnius abscessum mox excipit altera postis,
 Ut mihi na penis hora vel vna vacet.
 In somnum coebat eam me ducere noctem
 Aurora in votis crastina eratque meis,
 Quando meum diuina Salus ingressa cubile,
 Cum comitum impleuit lumine lecta suo,
 Quale per expansas infundit Luna fenestras,
 Quando serenato pulchrior axe micat.
 Regia Maestas incessit, habituque refulget,
 Veraque Sydereo Diua minore patet,
 Qua gradiunt fugiunt cura, metrorque, timorque,
 Discutit ut tenebras Sole Oriente dies,
 Tum blandis spectans oculis me Diua iacentem
 Alloquitur dicens: sit tibi, Longe, Salus
 Pone metum nostri cultor fidissime templi,
 Salua vado in tuto nunc tua cymba natas.
 Namque preces Regina tuas excepit Olympi,
 Cuius in ade frequens sacra litare soles,
 Meque ad te Emphyrei supera demisit ab arce,
 Optata ut donem membra salute tua.
 Qualem restitui iuueni modo nomen habenti,
 Cognomenq; tuum, parque in amore tibi est.
 Non ita germanum dilexit Castora Pollux,
 Cui vitę alternas cessit amore vices
 Non Agamemnoniũ Pylades ita amauit Orestem,
 Quos inter lethi vis animosa fuit.
 Tantra nec Eurialum sociavit copula Niso,
 Quam tibi cum valido federe iunxit Amor,
 Nec tam nomen idem iunxit, quã numen amicũ
 Nempe pares animos mutuis vris amor,
 Nuper es immisit seui contagia morbi
 Inuida que nulli parcero Diua solet
 Tamque forest vitę spoliatus lumine Laurens.

Dira

Diva artes medicas exsuperante lue,
 Publica nec summum flexissent vota Tonantem,
 Atque Dei matrem, quam pius ille colit.
 Huius ego iussu veni caelestibus oris,
 Ve sim vo, veluti nomine, utrique Salus.
 Redde Deo grates igitur, magnaue parenti
 Numinis, & votum carmine solae iuvante.
 Nec cessa Diva cumulare altaria donis
 Virginis, athereo cuius amore flagras.
 Non minus ac febris nimio succenderis aestu,
 Sed peris hic, maneat Virginis almus amor.
 Sic ait, & sparsa recreat me rore per artus
 Ambrosia simili, sed penetrante cutem,
 Atque putrescentem venis, & sanguine bilem
 Sudore excito pellit, agisque luem.
 Tum velut ignis aqua, febris vis ignea rore
 Exincta est, placido frigore & aestus abit.
 Sic Sol aestivo si quando calore perurit
 Arentes glebas, igneus ardor, humum,
 Iuppiter è coelo placido si depluat imbre,
 Mitescit, nimius deserit arua calor,
 Protinus incolumis reparata surgit salute,
 Et grates animo, ac ore rependo Dea,
 Cuius ope sanatus humo vestigia figo.
 Sentio me vires & reparasse novus.
 His actis me Diva Salus, & Hyga vidente,
 Auribus & dulces percipientis sonos
 Dulcia miscabant inter se verba loquentes
 De Venetis rebus, Virginis ade novus.
 Qua Diva Triadis Templo vicina vetusto
 Surgit ab occasu, meridiemque fugit.
 Hanc propius spectare iuvat, formamque, strigam
 Et lustrare oculis marmora sculpra libet.

EX

Ex nostris pedes spectatur namque fenestris,
 Illius hinc Diva culmina summa petunt.
 Vnde vident molius Templi, totamque tventur
 Urbem, qua Venetis stricta superstat aquis.
 Mirantur medij natam de fluctibus urbem,
 Surgat ut è medijs altera Delos aquis,
 Rursus Hygea loci possum, terramque natantem
 Fluctu quoque super lecta natare solo.
 Namque subinde maris refluxo mutatur ab aestu
 Vda superficies, quam facit vnda, loci &
 Vrbes cum reliqua stabili tellure locentur.
 Miror, ait, medio quod natet ista mari.
 Quam nulli cingunt muri Lacedaemonis instar,
 Neptunus muro sed meliore regit.
 Nullus suspensa portas signavit aratro,
 Sed totidem porte, quot vada lata, patent.
 Huc vada caca vetant hostes appellere classe,
 Non eques huc cursu, non valet ire pedes.
 Haec nova iure potest Neptunia Troia vocari,
 Mania fluctifoni cui dedit vnda maris.
 Nullus Erichthonius licet hic, nè usus equorum,
 Nulla Peletronius frena bimembris agat.
 Non hic arte regis celeres auriga quadrigas,
 Plurimus hic Typhis, innumereque rates,
 Artifici passim volitant hic remige currus.
 Hic durata levi flamine cymba volat.
 Impellit lembum spirante valentius Austro.
 Proxima qui pulsat mania nauta pede.
 Vt video, in leuibus Venetum staz cura phasellis,
 Thefides ista intus in urbe foret,
 Nec lapsu sternacis equi perisset Agenor,
 Non notuisset ibi Glaucæ quadriga tibi.
 Coccilibus Babylon muris, hortisque superba

PER-

Pensilibus priscum condant in orbe caput.
 Pulchrior Vrbs Venetum liquidis murisq; , viffis.
 Pensilis Adriacis pendet vt hortus aquis.
 Pendet & in dubio mea nunc sententia, quinam
 Hac verè primum mania considerim.
 Hac posuisse viros dixisti nuper ab oris
 Italia profugos aquor in Adriacum;
 Cum furor Italicas Humororum perderet vrbes,
 Ast alij referunt hac posuisse Deos,
 Ne dubites, ait alma Salus, quin vera relata
 A me Vrbs Veneta sit modo origo tibi.
 Conciliatur enim facilis sententia duplex
 Responso, concors utraque & vna manet,
 Si medijs posuisse viros hæc mania diuos
 Dixeris, hæc homines, & posuere Dei.
 Perdita iam dudum Neptunia Pergama flammis
 Querebant ipsi, qui posuere, Dei?
 Paucaque Troiana cernentes signa ruine,
 Virgulta, & densos cuncta tenere rubos,
 Iure querebantur passim sua mania terris
 Diruta, totque vrbes iam cecidisse solo.
 Hinc ira accensè grauib; mistique quorelis
 Talia præsentè dicta dedere Ioni.
 Hæc nimis incõstans hominũ mæs, nostraq; dudũ
 O nimis ad vanas obsequiosa preces.
 Quenam causa fuit caestes velle labores
 In mox casura ponere materia?
 An quia vel Gratius lapides non conscit ignis,
 Vel possunt nostra flectere fata manus.
 Hocne decus superis adscribet Fama, labores
 Cælestes hominum tot perijisse manu.
 Diuina fabricata manu tot mania quondam
 Impune humanis succubuisse dolis.

Com.

Consumpta Argolica ceciderit Pergama frãdo,
 Ipsaque Troiani Pallas iniqua fuit.
 Palladis hinc, coluit qua quas inuenerat artes
 Vrbs laudè terris, & dominata mari.
 Gessit & horribiles pugnas victricibus armis,
 Corruit, & Seythico pressa furore iacet.
 Phobus, & Amphion faber vrbs uterque canorus
 Mania struxerunt carmine vasta lyra,
 Qua quamuis multos regnarunt clara per annos,
 Pellere fatales non potuere manus.
 Qua portis etenim centum Thebana patebant
 Mania ubi fuerint vix modo scire datur,
 Sic Agamemnonias tempus lacerauit Amyclas,
 Vrbs Spartana suis legibus orba perit.
 Gnossia qua tellus centum fuit inchoata quondam
 Urbibus, en constat vix modo Creta tribus;
 Nunc ubi Iuno tue Libyca Carthaginiis arces
 Sunt, cuius victrix Martia Roma fuit?
 Disiecta moles saxos, auulsaque saxa.
 Quanta fuit quondam Roma vetusta docent,
 Quam pauper exiguam fundauit Romulus urbẽ,
 Thysca ubi septenis obstrepit vnda vadis,
 Dardania quem gente satius Rex Tullius auxit,
 Memibus, & fossis, aggeribusque nouis.
 Mox furor irrupens Romanam Celticus urbẽ
 Sulpitio Longo Consule cuncta ruit.
 Vandalicus dem cuncta furor, Geticusq; ruinis
 Inuoluit, feri iuppiter ista sinis!
 Viribus euerit humanis monumenta Deorum
 Fers? tua sic languens Egida dextra quatit?
 Nec veluti quondam moliris ad æthere fulmen,
 E folio extrudi sic patiere tuo?
 Accè iterum montes imponunt montibus altos

Ter-

Terrigenæ superis & noua bella mouent.
 Mox etiam domitis rescindunt aethere terris
 Mox diuinus ab his præripitur honos.
 Cessabuntque sacri Diuorum altaribus ignes,
 Nulla sacris aderunt thura Sabeæ focis.
 Affice qua gelido nunc gens bacchatur ab Arcto
 Italicas vrbes, oppida templa ruit,
 En Aquileia ruit, magniq; Anthenoris arces,
 Alinum, Brenni magna, Ateste cadunt.
 Cura tui moueat te, spreteq; iniuria sceptri
 Saltem, si nostri gratia nulla mouet.
 Res tua nunc agitur, nobis dum credita flagrant
 Oppida, nulla solo membra iuta manent,
 Da pater Iliacas alibi sarcire ruinas,
 Da mansuram urbem, Pergama conde noua,
 Quæ tamen Argolicis non sint obnoxia flammis,
 Si libet in medio membra conde mari.
 Annuit errantium Princeps cui cura Deorum,
 Cui subiecta manent astra minora poli,
 Talia sedato diuis & corde profatur,
 Non me nunc primum cura remordet ea,
 O socy, mecum regitis qui sidera celi,
 Corpora quæque manent subdita sideribus.
 Tempus adest, quo pœniteat mea regna gigantes
 Affecisse nouos, nempe Aquilone satos
 Attula qui que Dei se dictitat esse flagellum
 Sentiet æterni vera flagolla Dei.
 Euertere solo qui membra vestra tyranni
 Damnati Stygios iam subire lacus.
 Coniurata cohors nigri sub Tartara Ditis,
 Senties, immensi quid quocumq; ira Iouis
 Consilij prauisa adorunt mox tempora nostri,
 Successu faciet resque secundam fidem,

In

In medijs pelagi statuamus fluctibus urbem,
 Adria qua refluis littora tundit aquis,
 Quo pius Anthenor medijs elapsus Achius
 Illyrico potuit Dux penetrare sinu.
 Atq; nouam Troiã, Pataui mox condere muros,
 Medoacus claro quos lauat amne fluens,
 Urbibus euersis ex omnibus vna struatur,
 Romulida, ac Veneti quas coluere patres.
 Ilion vnda nouum pro manibus ambiat, aquor
 Muniat, hostiles arceat inde minas,
 Hoc neque vis belli, nec Doricus obruat ignis,
 Nec vinci possit fraude, vel insidijs.
 Nec metuat crines mutantis regna Cometæ,
 Missa nec aetherea tela trifurca manu;
 Huc non effossis penetrare cuniculus antris
 Eualeas, Riuus huic locus altus erit.
 Dardanio huc geniri venient ex sanguine ciues
 Romulei, Italicas qui coluere plagas.
 In Venetos Vulcane aquos, & iuris amantes,
 Adriacamque urbem nil tibi iuris erit.
 Nec prius in Venetam tibi dira potentia gentem,
 Quam tuus Adriacas hanterit ignis aquas.
 Coniugis vrbs germana tua dicetur in undis
 Nata, Venus Venetis nomen & ipsa dabit.
 Hanc Creta Regno dotabo, & fulmine nostro,
 Hec primum iaciet fulmen ab ære cauo
 Tu faber huic eris, dabis huic p membris equor
 Neptune, & mores docta Minerua tuos,
 Artibus ingenius veteres renouabis Athenas
 Larga manus coniux huic tua fundet opes.
 Mars inuicta dabis generosa pectora pubis
 Mercvrius merces, eloquiumque dabit.
 Huic Dij, restentur positam qua cælitus urbem,
 Dona-

Donabunt omnes munera quisque sua .
 Adijcientque noua his semper uenientia donis
 Secla , sed hanc urbem condere tempus adest .
 Phœbe graues Troia veteris miserate labores
 Fata noua Troia mox meliora cane .
 Iuppiter his dictis frontem splendore sereno
 Irradiat , laeum cum pulvis ecce tonat .
 Nec mora Dij linguunt Euris spirantibus Idæ ,
 Transmittuntque Helles nobile morte fretum ,
 Mox supra Illyricos uecti , supraque Liburnos
 Adriaci penetrant æquora tuta sinus .
 Plurima qua Veneso circumdatur Insula ponto ,
 Estque paludosis undique cincta vadis ,
 Hic noua placuit noua condere menia Riuo ,
 A quo maior adhuc insula nomen habet .
 Hinc Aquiloia tuos , Anthenoris urbsque colonos ,
 Alinamque uocant huc , & Areste tuos .
 Huc Verona potens , Vicetia , Brixia ciues ,
 Monslicis mittunt Adria , Roma suos .
 Plurimaque è Venetis Romana Colonia terris
 Exitium metuens aquora tuta petit ,
 Hic noua Dardania conduntur menia gentis
 Surgit in Adriacis altera Troia vadis .
 Tum Phœbus qua saxa monet , qua flumina sistit
 Tentauit plectro prosperiore byram .
 Urbs humilis Venetum quo crescens omnia posses
 Surgere septenis amula verticibus .
 Utque Amphionio creuerunt carmine Theba ,
 Urbs hac carminibus creuit Apollo tuis .
 Erexere domus , cælo contermina recta ,
 Culminaque , atollunt templa superba polo ,
 In Venetam quacunque fuit Res publica quondam
 Collecta est , præscis omnibus ista perit .

Syle-

Syderibus quantum reliquis Sol lumine præstat .
 Præcellit quantum fluminibusque mare .
 Ut postquam florere suo maris arbiter urbem
 In regno & uidit ponere iura salo .
 Aspiciens toto nil pulchrius esse subaxe
 Latitiam ingentem uix capit ipse suam .
 Acciri Tritona iubet qui protinus adnans
 Accurrit Tubicen , iussa facitque patris ,
 Per maris hic ualles imas , campisque liquentes
 Discurrens litus personat omnia tuba .
 Equoreos uocat ille Deos , Nymphasque marinas ,
 Et pelago pisces , fluminibusque sacos .
 Ad Venetas fluuiosque iubet properare lacunas ,
 Ad noua fluctisano mania structa mari ,
 Neptuni iussum Phœrci chorus audijit omnis ,
 Nympharumque sali Doris amata parent ,
 Grandæui Nerei coniux , Panopæaque Drymo .
 Et Chymene , Xantho , Cymodoceque soror .
 Et uiridi Melite , flauoque Thalia capillo ,
 Ariades nympha , & numina cuncta maris .
 Omnes Adriacas repetunt Nereides undas ,
 Tritonisque uocat quo tuba , conueniunt ,
 Quale examen apum primi sub tempora ueris .
 Mellis amore flagrans flore iura petit ,
 Et varios cursus iteras , celereque recursus
 Huc illuc longum peruolat agmen agros .
 Indigetum pelagi talis per marmora fertur
 Turba , subit Venetos , Euganceosque sinus ,
 Mutus ab Oceano uenit huc exercitus alto .
 Omnibus ex fluuijs squammigarumque pecus .
 Et quoscunque imo Nereus sub gurgitis pascit :
 Et Glaucus pisces gramine pascit alit .
 Maxima pars quorū superis permansit in undis .

Quæis

Quis urbi placuit ferre tributa noua.
 Illicet Adriaco erebros dat in aguore torus,
 Et spiras tumidis explicat anguis aquis,
 Tum quis concipitur neq; mas, neq; femina ceno
 Huc Anguilla carens prole, parente natat,
 Gobius huc molli properat contentus arena,
 Heu Erythrinus cadit pascua fronte ruber,
 Passer adest parions neglecta piscis in alga,
 Qua munire frequens pignora cara solet.
 Rhoborum numerosa cohors natat ordine certo,
 Rhombois nomen unde figura tenet.
 Hortensi Miorena tibi dilectior aequo,
 Auratis nulloque ordine picta notis
 Adnatat, & morsu lacerat crudeliter, oris
 Oblongos rictus anseris instar habet.
 Hac hostes caneros serrato dente laceffit,
 Odit aquas dulces, flumina nulla placent.
 Piscinis cuperet fluitare per alta relictis,
 Gemmatum collo quaque monile gerens,
 Excussit Crasso largos iam mortua fletus,
 Donatus tumuli piscis honore nouo,
 Hunc Venetas sedes, si vita maneret, adiret,
 Et secum socias duceret illa suas. (tant,
 Has & Asellus aquas celeres Thynnig; frequen-
 Syrius herbosus dum canis urit agros,
 Pralongi Gladius ferit agnor acumine rostri,
 Vndarum cumulos Serra natantque secat.
 Longa acie mucronis Acus freta perforat alia,
 Diuisos fluctus cuspis acuta suit,
 Ranagie piscatrix, & tactu Stella perurens
 Nat, Rosa cum radijs voluitur ipsa suis,
 Corniger huc Aries, & pictis Mormylus alis,
 Et Lolligo volat mox Ceracinus adest,

Huc

Huc Pforus, atque Faber, vili qui pascitur alga,
 Huc & Alauda volat, muta Sudisque natat.
 Sapius & Canni Phagus seductus ab aesta
 Ex se concipiens iste parente caret.
 Adnatat huc linguas siccam Exocatus arenam,
 Pinnis teu pennis huc & Hirundo volat.
 Carniuorunisque Pauo distinctus tergora signis,
 Piscis Iulans virus in ore gerit.
 Huc Acipenser, Helops aduersas enatat undas,
 Qui, mirum, squammas vertis in ora suas.
 Distinctusque Salar rubicandis tergora nquus,
 Nec Benace tuus Carpio fuluus abest.
 Aduolat aureola Sparulus ceruico refulgens,
 Huc Lyræ dans sonitum cornua fronte mouet.
 His Scarus accedit qui clausus carcere nassa
 Viminea cauda progrediente fugit.
 Nam tenuis crebro luctatur verbera caudæ
 Arctas dum laxet rima reclusa fores.
 Manaque cū Leutris metuentibus equore mergi,
 Orbis in orbe suo, nocte Lucerna micat.
 Hospitium mutant Sarde, pontoque vagantur,
 Coccyesque, Hyppi queis & arena placet.
 Cum ramis Arbor, & cū Squilla hospite Pinna,
 Quaque oculus fallit, dum natat Umbra celer,
 Aluolam Miluus comitatur degener Harpam,
 Insignisque notis, saxaque Sargus amant.
 Hirfutus non iam scopulis se affigit Echinus,
 Nec metuens tumidis terga saburrat aguis,
 Barbatus Venetum mulus festinat ad agnor,
 Quem vobis splendens corpore squamma qstegit.
 Huc qua nidificat limosis Salpa sub undis,
 Astacus & Venetum captus amore venit
 Inter saxa cibum querens sibi Turdus, obesis

Vjcc-

Visceribusq; bonus, cetera vilis, adest.
 Huc duris curuos infringens dentibus hamos
 Hospes Meandri venit ab amae Glanis.
 Et nunquam attingens hamum, sed rete Silurus,
 Adriacis gaudet nans Melanurus aquis,
 Laudibus insignis cauda quem Perca volentem
 Subsequitur, cuius Sapia sepe comes
 Ita suum raro fundis Torpedo veterum.
 Quo piscatoris membra ligare solet,
 Ad sunt qua laqueos irrumpunt dente Belona;
 Quaque evasurunt, ipsa pericla potant.
 It taro grassu segnis Testudo per undas,
 Mire virtutis quas Echeneis adit
 Hac medio puppes ponto remoratur euntes
 Pisciculus corpus semipedale tenens.
 Emicat antra petens glaciali tempore Pagrus
 Et Dentex carnes heilluo dente torens,
 Anthias it dentis carens, nec noxius vlli
 Scorpio, quaque colit, deserit antra libens:
 Quiq; comes, faustusque augur se nauibus addit,
 Vnde trahit nomen, Nautibus hucco venit
 Fluctibus is potis prono subit aquora lapsu,
 Mox auras repetens, quod bibit ante, vomit.
 Ingentiamque sibi naturae munere cymbam
 Instruit ad cursum brachia prima mouens.
 Bracchiolisq; alijs subremigat equora sulcans
 Se rate, se volo, & remige iutus abit.
 Membranam tenuis, qua veto impulsa tumescit,
 Explicat hic, veluti carbasa, flante Neto.
 Ceu clauo cauda moderans, flectensq; carinam
 More Liburnarum, per mare currit iter.
 Hoc ego crediderim Mynias didicisse magistro
 Vela dare, & prima sindere naue fretum.
 Atque

Atque gubernacio vitare periculo pensi.
 Hic primus Typhis, & prior Argo fuit:
 Opponens tenui testacea carbasa vento
 Velificat Veneris Concha surina mari.
 Exsilit, & se etiam pectunculus ipse carinas
 Et placidum sulcat, cymbula dicta, salum.
 Quaque suos numerant insculptis orbibus annos
 Torribibus gyris Ruccina lata natant,
 Bis septegemini spirans perque aquora brachis
 Huc mustella patras lambere dicta volat.
 Exigua huc Aphya magno nante agmine, ab auro
 Quoque ferunt pisces nomen, eoque micant.
 Huc charax Merulus sponas fecitatur euntes,
 Quaque autum nidos est imitata Chromis,
 Cereus Alphestes, varioque Anthoia colore
 Picta venit, Glaucum multa litura notat:
 Cui magnis pugnant venit huc Aulopia Thynnio
 Quae piscatoris retia frangit onans,
 Huc Lupus, & Mugil volat isto cadere iuncti
 Nant, non isto pauet, non timet ille dolos,
 Iam didicit Conchis ignoscere polypus exos,
 Non color hunc variat, sed dolus omnis abest,
 Iam non contrahitur frondosa Vrtica, colorem
 Non mutat proprium, tacta nec urit eoz
 Pruritus incito, qui se piscantur in alto,
 Non truibus pisces piscibus esca manent.
 Ostrea non lances cancro vasfra tendit apertas,
 Vt captum viuo carcere claudat eum.
 Non iam cancer atrox hostem pradatur hiante,
 Nec votat immissus claudere tecta lapis.
 Atrax nec Adriacis insulcas scopia lymphas,
 Vt se piscantium roibus eiipiat.
 Abscondens se se profusi fraude cruoris

Depositis adys omnia iunxit Amor .
 Non Trygon radio piscantes pungit acuto ,
 Non captos hamas hic Scolopendra vomit .
 Non pugnae stimulis pungit Centina cruentis ,
 Non Galeus catulos viscere condidit amans .
 Qui pando quondam gestarat Ariona dorso ,
 Cum socijs Delphin tergore gibbus adest .
 Lata quoque adueniunt immani corpore Cete ,
 Maxima qua pandunt frontibus ora suis
 Hirtaque deformes exsertunt brachia Phoca ,
 Et coriolum , setas , ora geruntq; bonis
 Balena dux monstrat iter , cui praeuius errat
 Musculus ; illa ingens iunxit aquor arat ,
 Nec vasta in rigidas impingit bellua cautes .
 Qua claudunt oculos , caca supercilij i
 Sic inter fluctus nausa rectora latentes
 Declinat scopulos vasta carina sali .
 Qui immans expirans , & corpus more columna
 Attollens mergit vela Phsyeter aquis .
 Non renouit fluctus , quos ebibit ore , marinos ,
 Amplius est Venetas mitior intrat aquas ,
 Hic licet infesta Cetis enormibus Orca
 Ynanimis iras iam posuere suas .
 Sunt & qui raris contendunt vincere donis ,
 Regina superi munera dantque maris .
 Huc secum duxere suum Conchilia florem ,
 Punicea viola quo superatur honos .
 Adaliaque rosa similem feri purpura succum
 Quem vena inclusum faucibus alba tenet .
 Effusura simul dulcem cum sanguine vitam ,
 Adriacos decoret quo toga tineta patres .
 Concha etiam tali conceptas rorē sereni
 Huc gemmas , nrisibus munera danda ferunt .
 Hic

Huc Cochleas Cytherea suas hinc inde reflexas
 Inrorsum dorso versicolore vocat .
 Murena auratas fert Drusi uxoris inaures ,
 Aurum Aurata refert nomine regae suum :
 Ne Venetis etiam desint obsonia mensis ,
 Quisquis offert vrbi se , & sua dona noua .
 Huc etiam fluxere Amnes quicunq; profundi
 Sauerunt Regi ferre tributa maris .
 Medoacus Phrygij lambes Athenoris urbem
 Atque Aethesi Brenni mani a clara secans .
 Eridanusque pater fluij comitatus amicus ,
 Ortus ubi Vesulus tollit ad astra iugum .
 Itq; nouem capitum Soboles fecunda Timaeus .
 Nec procul Adriaca Plauis ab urbe fluens .
 Cuius in Eugaeas per terga ferentis arenas
 Montibus ex altis ligna , trabesque ruunt .
 Populeis larices truncis , & quercubus alni
 Occursant , strepitum litora pulsa fremunt .
 Vt videre maris certamina cernere , classes
 Collidi instruitas , densaque vela super .
 Eridani quicunq; suis vada fluctibus aegens
 Accurrunt fluij , Mintius itque prior .
 Parmaque distinguens muros cognominis vrbi ,
 Pulcher adest Ticinus , Abdana diues aquis
 Piscosus Lambrus , nitidissimus Ollius undis .
 Mellaque Canoniani qui rigat arua soli .
 Serius ornatus pretioso vellere Serum ,
 Et Trebin , & Tarrus cladis uterque memot .
 Rangonyj Scultemna vadis , clarusque Gabellus
 Affluit & Rhenus Felsina docta tuus .
 Obruit hic magnā paruo licet anno Padusum ,
 Annitia accedit , Crustumisque rapax ,
 Illyricos gaudetque sinus penetrare Metaurus .
 T 2 Emu.

Innumerique annos, quos reticere iuuas
 Confluxere omnes; qua Riuum surgit ad aeuum
 Vrbs noua fluctisq; sono caeu Venus orta Salo
 Hic ubi Neptunus tumido caput aquoris astra
 Extollit, sceptrum dextra tridentis habet.
 Caruleumq; patrem circumstant undiq; nympha
 Tritonumque Cohors, Nereidumque Chori.
 Humida fluctu uagi colludunt agmina Phorci
 Delphinum verrit carula cauda salum.
 Rex pelagi medius, partesque intentus in omnes
 Dirigit huc illuc lumina, cuncta uidet
 Totque mari populos ubi cernit adesse natantes
 O dilecta mihi gens, aie, Vndicola
 Huc vos acciui, Venetam uideatis & urbem,
 Fundatam pelago quam mea regna tenent,
 Manibus haud circū, sed fluctib. undiq; cinctā,
 Instabilis stabilis que sedet una salo.
 Et reliquas inter tantum caput esseret urbes
 Quātum Sal inter Sydera clara nitet.
 Conferat huc toto qui caetera menia mundo
 Dices ibi Reges, hic habitare Deos.
 Huic neque Tarpeias praeponat Iuppiter arces,
 Namque homines illas, hanc posuere Dei.
 Idque docent uaste sitigentes marmore moles,
 Atque triumphales, regia tecta, domus,
 Et quoniam nostro se credidit aduena regno,
 Gens in subsidio spem posuitque putetur
 Faxo ego, ne in nostro frustra sperasse putetur
 Numine presidium, tutor & urbis ero,
 Vos quoq; uos nostri gens hospes & incolae regni,
 Huic Urbis toto corde fauete, precor,
 Hanc uestris omnes donis cumulate frequenter,
 Annua Regina fertis tributa maris;

Hunc

Hanc haeres toti mirandam ostenditoto exto,
 Muneribusque magis redde conspicuam.
 Dixit & erecto tranquilla per aeuora scepero
 Lustrat eam; Venetis fausta precatur aquis
 Hac eadem reliquis placet indulgentia Diuis,
 Officio huic certat quisque fauere suo,
 Et libet hanc unam multis à millibus Urbem
 Incolere & donis condecorare suis.
 Hæc maris indigene cuncti logo agmine lustrat,
 Miraturque arces fluctibus impositas.
 Quas lati magno plausu, ac clamore saluant.
 Ingeminant plausus litora, tecta sonos.
 Perpetuum solita imperium promittere terris
 Fausta reuebant sedibus astra bonis.
 Fundauerunt nouam Venetis cum fluctibus urbem
 Colicola, placidi tempora ueris erant.
 Solem Arios reducē reuebebat cornibus auris.
 Lucis & umbrarum par quoq; tempus erat.
 Aduersa officium pendebat libra, diei
 Quæ aequali noctem reddere lance solet,
 Ariete ferrotur Venetis cum sydis eodem,
 Piscis in undecimo iuppiter ipse gradu,
 Ibat in octauo Cyllenius, astra fauebant
 Urbis nascenti lumine cuncta stuo,
 Talis erant mundi primum nascentis origo,
 Par celi facies, sideris que fauor
 Hinc uelut equalis fuit orbis & urbis origo
 Sic par conditio par quoquo finis erit.
 Talia Diua Salus comiti narrabat Hygea;
 Quæ non contenta his multa requirit adhuc
 Urbis cur, aie, pelago tam sero nata, perenna
 Imperium superi quæ tenet una maris?
 Deim mores Venetæ cupio cognouere gentis

I 3

Hec

Hec Dea: responsum cui dat amica Salus;
 Ne tante mirere urbis cunabula sera,
 Et cur tam sero nata sit ista salo.
 Tempore formatur siquid magna omnia lego.
 Tempore gignuntur parua cadumque breui.
 Secula quot fuluum nascens expostulat aurum,
 Et quanto plumbum fit breuiore rota.
 Secula vix vniem Phoenicem multa reponunt,
 Vna Hypanis gignit brut a, necatque dies.
 Amphitryo Iphicium prima sibi nocte creauit,
 Noctibus Alciden Iuppiter ipse tribus.
 Vno musca die, paucisque enascentur horis,
 Ast annos uterum fers elephanite decem,
 Quatuor annorum peperit post millia pontus
 Urbem, que pelago ius sine sine daret.
 Quatuor à Christo nato tunc secla fluebant,
 Primus Iustra super quatuor anans erat,
 Cum fundata Salo fuit hec, mox aucta ruinis
 Urbs Athenoreis, atque Aquileia tuis.
 Huic maiora dies tulit incrementa, feretq;
 Quod reliquas vrbes conserit, auget eam.
 Edibus inae nouis, templisq; recentibus aucta
 Urbs creuit Venetis, altera Roma, vadis.
 Que tamen antiq; non cedit libera Romæ,
 Sed libertatis prestat honore sue.
 Floruit hec annis nam supra mille ducentis,
 Ast vix quingentis libera Roma fuit.
 Scilicet hec falsis non tantum cingitur vndis,
 Sicut quantum falsis predita consilij.
 Clara suis olim florebat Roma trophæis,
 Nobilis & claris adibus illa fuit.
 Omnia sed longi detriuit temporis auum,
 Inuadens Latium Barbaricusque furor.

Vix

Vix consumpta manet seculi monumenta prioris,
 Tempa, vel è Paris structa theatra iugis.
 Vixque triumphales referunt sua signa columnas,
 Sunt Capitolini diruta templa Iouis.
 Scilicet antiquas deleverunt tempora moles,
 Fermeque cum circis obruta Roma iacet,
 Turrigeras moles, caeloque, Ionique minantes,
 Iamque ruinosas conegit herba domos.
 Vasta gygant ai testantur corporis ossa,
 Quam fuerit magno pectore Roma gygas.
 Vt nisi reliquis veteris nunc signa supersina
 Urbis, credatur fabula Roma vetus.
 Sed bene res cessit, melior nam Roma resurgit,
 Adria qua refluxo gurgite voluit aquas,
 Huic liquidos posuit Neptunus in equore muros,
 Que non Vulcani flamma vorare potest.
 Temporis amosis non inuidiosa vetustas,
 Que stramas vrbes duxit ad exitium.
 Barbarus hac hostis non vi, non fraude potirà
 Urbe potest, virgo hac inuiolata viget,
 Adriacis reliqua concedant laudibus vrbes,
 Italia quantum cetera regna solent.
 Vellera tui molles Seres dant, Thura Sabæ,
 Indus Ebur, Pharij marmora, monstra Lybes
 Credere si dignum genio Hispania vento
 Iactet equos, parcis sit quoque leta cibus.
 Torquatos numeret proceres & Gallia lautis
 Sit, felix mensis, armonicisque modis.
 Sic diues ferri Germania, lactis abundans
 Argentique illi copia, sitque virum.
 Singula que reliquis mundi regionibus insunt
 Cuncta Itali retinent, Adriacique patres,
 Hic mare Ledæi fratres equitare carinis,

T 4 Bellan-

Bellandique modos noscere signa docens
 Aeolus infrenes ventos classeeque gubernat,
 Mars hinc piratas, barbara vela fugat.
 Huc coniuuatis Bacchum, Cereremque phaselis,
 Eridanusque Athestis, Medoacensque vehunt.
 Huic mare fert toto quicquid reperitur in orbe,
 Huic laxas fontes Lydia pulcra suos.
 Huc Oriens Sol mittit opes, & Erythra lapillos,
 Aulaa & Babylon, Africa mittit ebur,
 Diuitiasque Tagus, Gages, Pactolus, & Hermus,
 Edite huc mercus litore mittit Arabs,
 Assyrius gemmas, Ser vellera, thura Sabens.
 Huc Phoenix palmas, mittit & Hybla fauos.
 Arma Chalybs, oleu Calabri, Panchaia myrrha
 Indus aroma, Lacon marmora Taygetus,
 Aegyptus mittit calamos, Laced mon vitas,
 Aeraque, que celebrat fumum, Co mibo tua
 Diues opum, secunda viuis, proclara trophæis
 Impericque potens Vrbs regis una mare.
 Huc videas populos gemino concurrere ab axe,
 Et quoscumque cadens Sol, orientisque videt,
 Hic homines cernas antiquo Tuscone natos,
 Et quos Arctois concipit Vrsa plagis (Arms,
 Quos Rhodanus, Tamestis, quos Tybris mittit, &
 Quos Tagus, & Tanais, Rhenus, & Ister alios.
 Dissonus auditur sermo, diuersaque linguar,
 Non minus ac mores sunt habitus varij.
 O decus eximium, visu mirabile cunctis.
 Orbis in Adriaca maximus vrbe manet.
 Quaque forum tectis regalibus undiq, cinctum
 A Diui Marci non procul edo patet,
 Cyclicus omnigene sepe hic repetita corone
 Verba facit, nummos arte, dolisque metit.

Sensi-

Sensibus illudis renouans spectacula, spondes
 Caustica morbosis omnibus apta dare,
 Offensa que manu priuatum dentibus anguem,
 Succos, atque oleo vasecula plena mero,
 Hic diuinator, medicusque Rosacijs alto ex
 Suggestu populo verba disertia facit.
 In valido Venetis vegete sunt corpore vires,
 Nec minus atherea mentis acumen inest.
 Ostentare suas gaudent certamine vires
 Nomina quouis Castrum, Nicolensique dedit,
 Pontibus in curijs, qui sunt victoribus arcus,
 Ex populo pugiles ludicra bella gerunt.
 Nicolici certant, Castellani que frequenter,
 Aduersos hostes pellere ponte suos.
 Quo simul ac pugnans pars est aduersa potita
 Oppugnatur adhuc, donec ad ima ruat.
 Trudit, truduntur manibus, pedibusq, subinde
 Multi in subiectas precipitantur aquas.
 Sic alibi pueri miscens fera praelia saxis,
 Bella mouent fundis, torraq, tela ruunt.
 Hi certant pugnis, tantum non tela, nec enses,
 Contractas solum est fas adhibere manus.
 Scinditur in partes, studiis in contraria vulgus
 Pars hac Nicoles, hostibus illa sauet.
 Hoste fatigato qua pontis in arce resistit
 Pars victrix palmas absque errore refert.
 Sarmatici moderans, patrijqs Henricus habenas
 Imperij hac Gallus vidit, & abstulit.
 Quando hospes Veneti regalia tecta Senatus
 Inuist fratris sceptris relicta petens,
 Tunc & arundinibus, quas India mittit, in alto
 Pugna tum Riuo, Rege stupente, fuit.
 O qua tunc fieri vidit spectacula Gallus

T 5 Rex

Rex ratinum cursus, prauia grata mari;
 Quid memorem natas opera ad fabrilis dexteras
 Artificum? lima quis valet arte magis?
 Excudent illi spirantia malleus ara,
 Hi viuos vultus marmore celtis ope.
 Quales Capreolus, Phydias Carnerius alter,
 Ac Sansouinus, Mollis & arte dedit.
 Ex limo his facies, exq; aura venit imago,
 Hi conflare sciunt, atque animare tubas,
 Hi voces spirare cauo didicere metallo
 Gutturis armoniceis hi iunbare modis,
 Addunt hi nervos ebori, numerosque loquaces
 Organa consciunt, nabilia docta loqui.
 His strepit arguto mollis sub pectine tela,
 Auleis texunt hi simulacra nouis.
 His folles, fluctusque dati, flammaq; ministra,
 Vulcani incudes, malleus hisce labor.
 Hi sphaeras fingunt, circumque rotantibus axes
 Sydera cum Zonis, astraque fixa super
 Paruaque caelestes concludit machina tractus,
 Quas varias inuenit sydera, Solque vias.
 Innixusque rotis radius tinnitibus horas
 Indicat, arte situm penesque viuunt opus,
 Hi que coquis pilas, & fusis igne metallis,
 Hi conflant templis timpana abena sacris.
 Dadaeobs clauis, & inexplicabilis illi
 Componunt forma, flammiuomasque rotas.
 In quas vult formas liquidū trahit ille metallū
 Hic fingit lima ferræa frustra terens.
 Quis Venetos vincat fabros solerior arta
 Lemniaca rigidum doctius aq; trahat.
 Hi caligraphicis dant docta volumina formis,
 Datque frequens multos bibliopola libros.
 Omnia

Omnibus ad Musas patefecit Apollinis antra
 Aeneas hic typus, & Iene parauit iter.
 Tempore non opus est, nō multo puluere, & auro,
 Quoscuq; expeditenti nam ciet præla libros.
 Felix qui carthas vado signare metallo,
 Quique prior nouit fingere celtæ notas.
 Iusque atram vitro, galla, fumoque coactō
 Composuit, folijs indidit a squæ loquax.
 Interpres diuum genuit de Pallade, pauit
 Hanc Charitum nutrix vbera Nympha suo.
 Mulciber Aetnae illi sudata caminis
 Munimenta pio sydere facta dedit.
 Dadaeus, aut alias quisquis vir reperit artes
 Hac minus enituit, profuit arte minus.
 Huius ope, atq; opera nunc milla volumina, rara
 Inuentu quondam, quisque videre potest.
 Nunc libros, alias venales forte talento,
 Assibus exponit bibliopola tribus.
 Atria qua solum caluere volumina regum,
 Intra humiles gaudent nunc habitare casas,
 Quos, quantique libri vatum periere, sophumq;
 Artis cum tantæ mundus egeret ope.
 Multorumque licet vinat per secula nomen,
 Amisissis libris fama relicta minor.
 Qualis Parmensis Cassi nunc gloria vatis,
 Iuriconsulti & nomen habentis idem.
 Serui Sulpicii qualis vix fama superstes,
 Qui de iure libros edidit innumeros
 Est, cuius Decades referentes gesta Quiritum
 Interiore, Titus Linius inde minor.
 Inuentus nuper libros Gymnasia iactant
 Artis ope hac typicæ milleque scripta patent.
 Nicolaus Ianson Venetis hanc attulit artem.
 T 6 Qua

Qua Mūsas tantum laudis, opisque dedit,
 Vitro alij hic cōflāt specula, & chrySTALLINA VASA
 Dādālea fulgent que fabricata manu
 Vasa quibus cedant vel Memoris arte polita,
 Zopyreæque manus, ætque Myronis opus,
 Virtutem Veneti mundo exhibuere, vitrique,
 Corporis hoc speculum, montis vi illa foret
 Argentū vitrum, Virtus est pulchrior isto,
 Par vitrum terris, par eris illa polo.
 Hic alijs gaudens pelago committere pinus,
 Hi texunt naues, linteæ vela, rates,
 Hi in calcæ, aut cinerē lapidas fornace resoluūt,
 Hi templā, excelsas edificansque domos,
 Ingenio Venetis alia concedite gentes,
 Quantum vultis genij cedit honore solum,
 Vincere si vultis iam figite in aere sedes,
 Quales hæc tumidis gens sibi struxit aquis.
 Ne tantum à nutis coleretur piscibus aquor,
 In medio voluit ponere tectā mari,
 Halcyonesque noui nidos struxere perennes,
 Equore pacato statque serena dies.
 Cerne foro stantes geminas hinc inde columnas
 Ex rubro cesas marmore, mole graues,
 Sustinet effigiem Theodori hæc, illa Leonis,
 Marce tui gladium qui tenet, atque librum.
 Astream reducem stellanti sede relicta
 Nempe docent sedes hic posuisse suas.
 Hic somes ferro, laqueos mutantur, & igne,
 Impunitæ hic Nemesis non finit esse scelus.
 Libra dier, modesteque secat qua lancibus aquis,
 E celo has frustra sydereo spectant aquas,
 Infinita cultrix hinc gens est ista, nec ultra
 Imperij fines vult aliena sui.

Hæc

Hæc ditioe sua noui moderatus vi,
 Candida tum populis ponere iura suis.
 Hæc pendere diu veniet sub iudice lites,
 Nec nectat longas turba maligna moras,
 Exulat hinc luxus, ciuilis buccina belli,
 Inque dies gliscens in sua damna furor.
 Non nimium laute perdunt patrimonia mensa
 Hic interdita est pompa superba nimis.
 Nam moderata diu durant, ast impete magna
 Immoderata ruunt pondere queque suo.
 Iam nimius luxus Romanam perdidit urbem
 Orbem qua totum vicerat una prius.
 Ferrea Romanus transiit secula in auro,
 Regnabat luxus cum populator opum.
 Non erat ille prius cui pastoralia Sacra
 Quærendos dederant inter aratra duces,
 Ast hæres Asia, Lybica & Carthaginius vltor,
 Et cui vultigal saepe rapina dabat,
 Orbis ei, non urbis opes consumere turpe,
 Perdere flagitium, quarere peius erat.
 Hinc Romana breui cecidit Respublica luxu
 Corrupta, immodica mole ruitque sua.
 Ast æterna manet Venetum Respublica, nulla
 Dum maris vnda fuet interitura die.
 Aliger hanc Avcas, spreitis, & Pallas Athenis,
 Artibus ornarunt, muneribusque suis.
 Attalicis hæc Iuno opibus Carthagine, & Argis
 Delectis auxit, regia sceptrā dedit.
 Vt Curij hic viuunt multi, fors cōmoda quāvis,
 Diuisa rura vacent, plena sit ære domus.
 Scipiadas, Fabios, Marcellos, atque Metellos,
 Consistentes videas Attiliosque fide.
 Tulliana eloquio multi, hic gravitate Catones.

Lx

Augusti & multa prosperitate vigent.
 Fabricij hic multi contemnant munera Regum.
 Plurimus hic Crassus, atque Camillus adest.
 Palladis urbs victos Persas Marathonis in armis
 Desinat, & capias tot celebrare rates.
 Innumeras palmas tellure, marique paratas.
 Gens Veneta Iliaco sanguine nata refert.
 Incluta Roma suos ad Caelum tollit alumnos.
 Quod laud populus iura superba darent.
 Horum regnandi rabies, & auara cupido
 Vix potuit mundi limite tota capi.
 Ast melius Venetos ciues Caelestibus aquat
 Iustitia decus, & Religio honor.
 Et niuei mores, ignaraque pectora fraudum.
 Ac prisca fulgens simplicitate fides.
 Hinc opibus, censuque potens Respublica Marci
 Gernitur haud ullis urbibus esse minor.
 Libera gens vitam, libertatemque tuetur,
 In docilis famulo subdere colla iugo.
 Pacis saepe amans, quicquid gerat horrida bella,
 Si sit opus Pacem quarere Martis ope.
 Nunc velut Italiciis cum belli incendia campis
 Accendunt missa Martis ab axe faces.
 Parvus & Eridano Rhenus concurrat, & Arno
 Cade cruentatas Albulam miscet aquas.
 Castronsi multatus agro Farnesius Heros
 Dum repetit Castris regna Latina suis.
 Vir praestans animis, nullisque paratibus impar
 Difficilem voluit Martis ire viam.
 Scilicet ad decoris semndentem culmen auiti
 Nominis omnes habet ARDVA ducit ODOS.
 Affines secum ducitque in praelia Reges,
 Quos decorant Aquila, liliq; ique globi.

Mar-

Marcus inde Leo terrens rugibus orbem
 Pro scjciis ducibus bella cruenta gerit.
 Romulida occurrunt qua turbidus agmine vasto
 Eridanus rapidas in mare voluit aquas
 Adriacos obfessa timet Terraria fufces,
 Bonduinum Parma Dux capit, atque tenet
 Et stellata Fade contermina castra, Quiritum
 Aduersosque furens demetit ense globos
 Nepe Leo est sauus, cum feruius insonat armis.
 Ut pater est mihi post graue Martis opus.
 Huius nemo feroc impune laesse ictus,
 Nemo piam frustra voce poposcit opem
 Sed fera Tartareis exciuit ab ignibus atras.
 Nunc Megea facies, Tisiphonaque furens.
 Vel Nemesis grauis ira, & inexorable numen.
 Cadibus horrendas postulas inferias.
 Sed tanti qua causa mali Discordia bello
 Chrsiticola inuoluit vos, & in arma trahit?
 Vos in damna inuuit quid mutas uertere ferru,
 Sanguine & humano contemnerate manus?
 Quicquid id est, vestras studiis concordibus iras
 Ponite, paxque animos inuiolanda liget.
 Vos si tantus amor bellandi accendit, in hostens
 Veritate, qui Christo bella nefanda ciet.
 Cuius adoratum terris excindere nomen
 Nitiitur, haud metuens comminus ire Deo,
 Conterit immanem iuncta viriue Tyrannus.
 Sub quo pressa iugo Gracia masta gemit.
 Gracia Pieridum sedes, atque Orbis ocellus
 Clara togis quondam, nec minus apta sagis.
 Quae Thorax imperio premit impius ille superbo,
 Dissita qui immensis regna tenet spatijs,
 Chrsitiadum torpore potens, discordibus armis,

Dum

Dum ruit Europe viribus acta suis.
 Telluremque sacram, Solymorum possidet urbem,
 Et Christi cunas, sacra sepulcra tenet.
 Tollite Marte nefas, regnum reparate Sionis.
 Flos procerum, sancta robora militia.
 Mars erit auxilio tam iusta cientibus arma,
 Threicio quamuis ducat ab orbe genus.
 Vos huc sancta fides vocat & spes ampla tritiphi.
 Talibus auspicijs dux eris ipse Deus:
 Non animi vobis, nec opes, nec cetera desunt
 In melius vires vertite belligeras.
 Iungite concordas foelici federe dextras
 Perque Italas Vrbes gaudia pacis eant.
 Pace prius nihil est, summi Pax incolæ Cæli
 Æthereis merito concelebranda choris.
 Pace vigent artes, vites dant dulcia vina
 Blanda Lyæus habet, flauaq; dona Ceres
 Pacem victor amat, pacē quoq; victus honorat
 Qua primum duxit sub iuga ponda boues
 Hæc pater omnipotēs sūmo modo misit Olympo:
 Mincius Oceos quæ rigat amnis agros
 Pinguis Cenomanum quæq; alluit Ollias urina,
 Mellaque sub Longo Præsida mellefluens.
 Discordes populos qui pacē beauit, & vrbes
 Iustitia Pax huic filia semper adest.
 Hunc sequitur Pax alma viri, simulatq; redibit
 In Patriam Longus, Pax reditura breui est.
 Concitus pacem suadebit inire, Senatu
 Pax fiet tanti dicta probante viri.
 Bichius accedet Gallo Legatus ab orbe,
 Et pacis leges, federa certa feret.
 Bichius Oebalij deus immortalæ galeri
 Carpentoractes præsul, honosque roge

Hæc

Hæcioride mandata ferens mox Regis, & Amæ,
 Gallica cui parent regna, studebit amans
 Conciliare animos Venetum, Patriq; Latini,
 Pacificatoris munus amanteraget.
 Ira, redire vias promptus Cyllenius alter
 Optatq; pacis munera læta feret,
 Luce sacra socijs qua Christus Pace salutem
 Attulit & vobis Pax rediituis ait:
 Purpureus vesper presignat mane serenum
 Et fore tranquillum cas sine nube diem.
 Purpureus Venetam veniens sic vespero in urbem
 Italico pacem nunciat orbe pater.
 Huic pater Urbani subseribet nomine Dongus
 Arbitr electus Pacis & vrbis amor.
 Dongus amans pacis vera est, si credere quisquæ
 Abnuic, dæmni pax nitet ore patris.
 Illius aspectu discordia terribi abibit.
 Cernere erit gelido monstra rigere metu.
 Dissigens subito furialia monstra timore,
 Quæque sacram pretio prostituerat Themida
 Scilicet armorum tot tempestatibus aëli
 Bichius, & Dongus Castores orbis erunt &
 Purpureo veluti fulgens Thaumantias arcu
 Nuncia diuini fœderis axe micat.
 Sic Bichi, ac Dongi fulgens mox purpura terris
 Italica tandem nuncia pacis erit.
 Viuet honos vriusque, feret dum sidera cœlum,
 Donec terra rosas, piscis amabit aquas.
 Dū flauo Tyberis se flumine, voluet in aquor,
 Fecundus pisces dum Thrasymenus alet.
 Dum vitreis Scultemna vadis, paruisq; feretur
 Rhenus in Adriacas, quas Padus intrat, aquas,
 Eridano dum Parma fluet coniuncta marito.

Hæc

In Mare Tyrrhenum curret & Arnus ouans
 Estensisque Aquila Venetique Leonis in ore
 Regina Aufonia mella reponet Apes.
 In galeis hac cendet Apes Urbana, subisque
 Qua e magnis Regum floribus alma leget.
 Carula pacatis regnabunt Lilia terris
 Quis Iris nomen præbuit omen habens,
 Urbis & Adriaca dices, populique patrono
 Aliger ense potens, Pax tibi Marce, Leo.
 Bichius hanc ales Venetoferet ore Leoni,
 Pacificamque oleam missa columba geret.
 Cessabunt belli nymbi, tumidaque procelle,
 Liber ab armorum fluctibus orbis erit.
 Talia dicentem soror interpellat Hygea
 Non ignota mihi præcinis alma Salus.
 Hac se quidè ventura mihi modo Rector Olympè
 Prædixit, diuum sic pia fata voluit.
 Nunc oculis subiecta meis miracula rerum
 Fave age, dic quorum sunt simulacra virtum.
 Quis bellator equus ductore superbus abeno
 Conspicitur lato crura mouere foro?
 Feruidus, & magnos Bellona accinctus in usus
 Ingentesque animos spirat, & ore minus?
 Acris assurgens cursumque minatur, habentis
 Illum magnanimus ni cohiberet eques.
 Bergomei ducis effigies est illa Ioannis
 Et Pauli in sacro, suscipit ista, foro
 Hic heres nunquam victus, Fortuna, coegit
 Crinibus adstrictis te sua vota sequi.
 Gestauit chypeis elinguis picta Leonis
 Ora, sed hæc semper lamina aperta tenens.
 Illud erat, tacuit fidei quod credita semper,
 Hoc, quod seruabas castra, virosque vigil

Hand

Haud mage Marcomanis protracta in tympana
 Cisca sua terror post quoque fata fuit; (pella
 Quam furit vultus dux hostibus iste, rebelles
 Nam post fata virum pertimuerat diu
 Sacra puellarum iuuit conprobria prompta
 Dote, pudicitia quo mage staret honor.
 Effigiem Pompeius habet, prope Longus equestris
 Belgica cui tellus mille trophæa dedit.
 Iustiniana domus cognomine Longa vetusto
 Quem iulii, Adriacis proposuitque ducent.
 Armipotens Balionus adest, Paulusque Sabellus,
 Ductor uterque suo conspiciendus Equo,
 Quæ Veneti pietatis habent loca dicere Lögū est,
 Attamen ex multis dicere pauca libes.
 Cœdita pauperibus sunt hic Xenodochia alèdis,
 Sanandisque egris hospita tecta manent.
 Qualia Paribenopes Laurentia struxit in urbe
 Longa Deo, ac mari sacraque templa dedit.
 Incurabilibus, tum mendicantibus ades
 Pauperibus, miseris hospitibusque patent.
 Hic capti membris habitant, & sensibus orbi,
 Quos Morbus, Phrenesis, vlcera sætra tenent.
 Huc turba properant, ac libera tecta frequènt.
 Vt vita referant hinc alimenta sue.
 Nullum dira fames nullum sitis enecat ardor.
 Hic nullum nimio frigore perdit hyems.
 Turba puellarum, puerorumque orba parente
 Cura sodalitatij est Emyliane tui.
 Rectores Priulus, Maurus, Tonnesius adsunt
 Doctrina insignes, ac pietate viri,
 Officioque patrum verè funguntur, & agris
 Salamen præstant, mystica sacra ferunt.
 Muneribusque pijs intenti nocte, dieque
 Christo

Christe tuas pascunt, cui famulantur, oues
 Moribus erudimus pupillos, artibus ornant,
 Va cum tempus eris hinc alimenta parent.
 Mira Somaschensium longè sed tempore pestis
 Enituit pietas, sollicitudo patrum.
 Quando laborantium se deuotere salutis.
 Ac subiere vitro mille pericla nocis.
 Sic Patris Emili, quorum vestigia calcant,
 In natis pietas fuisit, amorque Dei.
 Inuisunt varijs obnoxia corpora morbis
 A culpis soluant, criminibusque reos
 Solantur, verbisque docent caelestibus agros
 Quæ vitare homines, quæ deceatq; sequi.
 A rectis quantum distent obliqua, superfit
 A vitijs virtus, quos quoque poena manet.
 Deprimat ut fontes, elataque pectora fastu
 Iuppiter, vitque humiles euehat astra super
 Illicita Veneris questu, ganeisque relictiis,
 Pascitur hic gratis foemina si qua venit.
 Hac loca pauperibus complentur egèribus, agris
 Hic nulli Pietas ferre recusat opem,
 Omnes curantur, quamuis sit sumptibus impar
 Redditus, & turba saepe sit aula minor
 Sustinet immensum donata pecunia pondus,
 Indigetes curant hac patrijque dij.
 Bina somaschensis patribus commissa Lycæa.
 Adriacus Princeps & Patriarcha fouent.
 Maxima qui Veneti fulgèt duo Lumina Celsè
 Et patria inuigilant nocte dieque sua.
 Artibus ingenuis vacat hic studiosa iuuentus,
 Illic venatrix, hic generosa cohors
 Moribus in primis hanc & virtutibus ornant
 Eloquio clari ac religione patres.

Emi-

Emicat hos inter Paulus Carrarius, astra
 Non secus ac inter magnus Apollo micat.
 Musæum ter mille libris impletur & auxis
 Ille Somaschensis Religionis Atlas
 Aspice quot Venetam consurgunt templa p. Vrbe
 Extollentique altos celsa sub astra tholos,
 Proxima tēpla tenet mūdi moderator & auctor
 Cui persona triplex forma sed una manet.
 Se pater æternus secunda mente volutans
 Nominis exemplum concipit ipse sui.
 Dicitur hoc verbum proles aequa parenti,
 Quod fuit, est, & erit semper ubique Deus.
 Omnipotens, & uterque ingens, immensus uterq;
 Par diuinus amor numen utriusque fluit.
 Communi afflatu quem spirat uterque, perennis
 Ric amor est similis par & utriusque Deus.
 Tres tamen esse Deos si quis putat, auis errat.
 Vnum numen inest, mens eademq; tribus.
 Maiestas eadem tribus est, hinc Trinus, & vnus
 Est Deus aeterno numine cuncta regens.
 Diuina Triadis templum Iessoia virgo,
 Ac complentum iure vocatur, & est.
 Virginei diuina Trias nam corporis aulam
 Condidit, hanc sedem constituitque sibi,
 Hac Patris Aeterni proles, natiq; perennis
 Mater & hanc spōsam spiritus almus habet.
 Ergo salutaris merito noua Virginis ades.
 Surgit apud Trini templa venusta Dei.
 Virginis haud ades Triadis noua destruit adem
 Virgo sed ut Triadem complet & ornat eam
 Quin licet antiquam Triadis quis diruat adem
 Semper erit Triadis virgo beata domus.
 Insanabilem prope templum Spiritus almus.

Et

Et Diuinus Amor templa dicata tenet.
 Inde Redemptoris consurgit nomine sacrum
 Delubrum quo nil pulchrius orbis habet.
 Hoc Veneti posuere patres, ubi peste fugata est
 Ciuibus Adriacis reddita prima salus.
 Nuda pedes & resto latus succinita, Minores
 Quos dicunt, Fratrum stat numerosa cohors
 Qua manes ingenti tellus curuata recessu,
 Cornua Luna instar qua reparantis habet.
 Hic lenes spirant aure, mollissima Tempo
 Fecundat Chloris, Ros quoq; largus humum
 Daphneas inter frondes, & amena vireta
 Est iuxta templum Diue Iacobe tuum.
 Culmina prospecta Maribam postrema tenent,
 Qua se sergeminus fluctus in aquor agit.
 Admonita à Christo vita melioris abegit
 Dulce ministerium Religionis amans.
 Nunc ibi laeta sedet sacris stipata puellis,
 Barenfis surgunt proxima templa senis.
 Et quam dux pueri Raphael tenet aliger adem
 Inde Sebastiana fama propinqua vide.
 Telorum quem densa seges post terga reuinctum
 Texit, corda prius fixerat altus amor.
 Ara vetus contra respondet notior Austro
 Romulea hic artis recta, foresque nitent.
 Veste sacra Latius custos, per caetera Graius,
 Omnibus hinc Diuis ecce dicata domus
 Virgineusq; chorus sacras famulatur ad aras.
 Diue tenet leges qui Benedicte tuas.
 Qua ferrugineis niveos superaddit amictus
 Kelligio Maria templa propinqua colit.
 Carmelo, ut fertur, pastores monte profecti
 Helia obseruant vatis hucusque modos.

Mano

Mantou vatum quo non faciendior altor
 Baptista illustrat versibus hocce suis.
 Fluctibus incumbit geminis tua Margaritis ader.
 Calcatus pedibus cui fuit ante Draco.
 Corne sodaliticum Diui sub nomine Roebi.
 Qui cruce grassantem depulit orbe luem.
 Innixus baculo Gallus domat vlcus aperti
 Inguinis, huic Cereris fert alimenta canis.
 Hinc Cælo educiam molem, latèque vagantem
 Suspicit, Francisci quam tenet alma cohors.
 Antoni, Patruu qui gloria magna, decusq; est,
 Cernitur hic ades & simulacra nitens.
 Nò procul est Thomas, qui vixit vultora Christi,
 Transfixumque latus, credidit inde Deo.
 Proxima ei stricto gladio sua templa tuetur,
 Diuino gentes qui docet eloquio.
 Eustachij templum spectat, quem Taurus ahenu
 Inuentum torst, saue Perillo, tuum.
 Inde Leonardus manicas, & dura relaxans
 Vincula reis sanum compo declarus habet.
 Extrema diuus Felix sedet arbiter ora,
 Addunt eximium cui simulacra decus.
 Fluuentes resoluta comas stat còminis vntrix.
 Qua lacrimis lauit stens tibi Christe pedes.
 Crimibus abstergit, delcuit crimina fletu.
 Marciliane tibi proxima Fusca sedet.
 Humanis iniuncta malis toleratibus apta
 Non procul apparent ora verenda senis.
 Fatidicum cognosce senem, qui turris ad ima
 Accubat Ifacidum non procul à domibus.
 Prospice bissems sacratam fratribus adem,
 Vicinum Sophia est cui penetrare sacrum.
 Virgo procul stant cincta rotis, irasqueminaas

Ne.

456 SOTERIORVM.

*Negligit & voces saua tyranno tuas .
 Culmina prisca tenet, saxoque instructa vetusto
 Thebaea ductor qui legionis erat .
 Proximus est Martyr, lapidū cui grādine fractū
 Est caput , auratum nunc diadema gerit .
 Et fisci supero nunc carpit in axe cruoris
 Premia , stant illi templa dicata solo .
 Quam Seruator habet, prisca testudinis aurum
 Aspice , quem iuxta Bartholomaeus adest :
 Exultam qui humeris pellem, quasi pallia gestat,
 Hic qui producit nomen Iule tuum .
 Centum coelicola seruam hic tecta, domosque .
 Rite sacros retinent singula templa choros .
 Hac ait alma Salus; miratur Hygea superbas
 In medijs sedes fluctibus , atque domos ,
 Marmore de solido constructa palatia, turres ;
 Et Ducis Adriaci regia tecta stupet .
 Hinc Diui Marci varijs sublimē columnis
 Fanumque mox tales edit ab ore sonos .
 O superis dilecta domus , gratique penates ,
 Si colere hanc sedem me Deus ipse velit .
 Hanc ego prae reliquis habitare libentius urbem
 Manibus ipsa velim ; sic mihi visa placet :
 Vrbs nunquam laudata fuit, licet alia feraris
 Astra super laudes vincere nata tuas .
 Posse referre tuos verbis qui credit honores ,
 Se Cochlea pontum claudere posse putat .
 Ipsa tuam longē sperat presentia samam ,
 Maior enim longē quam celebraris ades .
 Tale tuum decus est, talis tua gloria, nulli
 Ve cessisse queas tu nisi sola tibi .
 Sed tibi pro summa sint mostra silentia laude
 Vrbs Carthago olim sic celebrata fuit .
 Laus Deo .*

LAVRENTII LONGI C. L. REG. CONGR. SOM. SOTERIA

TEMPLVM
SALVTIS.

Hoc est

SOTERIORVM

LAVRENTII LONGI C.R.C.S.

Parti Nouissima

Illustris. & Reuerendiss. Antistiti

IO. FRANCISCO

MAVROCENO

VENETIARVM PATRIARCHAE,

DALMATIAE PRIMATI.

D. D. D.

Venetijs, apud Franc. Valuasensena
Superiorum permisso. 1644.

IOANNI FRANCISCO
MAVROCENO

Venetiarum Patriarchę

LAVRENTIVS LONGVS S.S.S. P.D.

AVrea dum lustrat Sol Virginis astra Leoni
Proxima, et Autumnus fructib⁹ ornat humū
Te Franciscę nouum uirtutum lumine Solem
Excipit Vrbs Veneto Virgo Leone potens.
Æmula vel Roma, pelagi vel Roma secunda
Gentibus Iliaca nobilitate satis. (sedit
In Cathedra, Antiochi, qua Petrus in urbe re-
Te recipit vera religione Petrum.
Franciscumque nouū, qualē tulit Vmbria, solē
Assulges Orbi qui pietate pari.
Et nouus Adriaca sol Virginis axe resulges,
Dum sol Astra Virginis astra tenet.
Quos Sacer Autumnus reddet et prasule fructus
Communis fructus quippe salutis erum.
Vinea celestis quot te cultore racemos
Afferet? huius agri quanta que messis erit?
Te Pastore sacras Christi ducente capellas
Quam florent ouibus pascua latatus?
Dum pastorales tibi Patria reddit honores,
Quos atavi quondam tres habuere tui.
Vt Byzantina sileam qui presuit Vrbi,
Primus, ubi Latio paruit imperio,
Nos Patriarchali fundatam sede salutis
Adem, quā ceinit nostra Camana, danus.

Pavit ubi generosa suos Academia alumnos,
 Inter quos aderas & pater ante tuus.
 Sic vno auulso ramus non deficit alter
 Aureus, & simili gens tua prole viget.
 Hic prius ingenuus hausisti Palladis artes,
 His quaesita tibi gloria, lausque manet.
 Diuipare super eos celebraſti his sepe triumphos
 Virginis, hos & ad huc te meminisse iuuat.
 Hic desponsa tibi viuens Ecclesia creuit,
 Doctores, Mystas hinc habet ipsa suos.
 Artibus instruxit cunctis quos sacra propago
 Emiliae patris signa secuta sui.
 Horum tu Princeps sacra redimite tiara
 Affers ò populo gaudia quansa tuo!
 Qui te maiorum letatur honoribus auctum.
 Virtutis gaudet sed mage luce tua.
 Quartus es antistes, quæ gēs tua protulit Vrbi,
 Explet Virtutum quatuor ipsi chorum.
 Qua tibi prudenti, iusto, fortisque, modesto
 Iure triumphales commuerere rotas.
 Orbe triumphato quæ te vitijque subactis,
 Victorem merito mox super astra vehant.
 Te nascente Salus Orbi cum Pace refulsit,
 Aetherei terris quam cecineret chori.
 Orgia dum coleret Christi natalia Mundus,
 Qui Pax morte sua vita, salusque fuit,
 Vitalis primas hausisti luminis auras,
 Adriacis parta pace futura Salus.
 Alma dies, Veneto qua tu sol natus olympo
 Aue tulit patria gaudia summa tuæ.
 Incor-

Incorrupta refert post funera Fama manere
 Natali Christi corpora nata die.
 Incorruptus eris corrumpi nescius auro,
 Aurea qui spargis munera, nec recipis.
 Aurea quo fiant argentea secula per urbem
 Visa, tibi saci cum data cura gregis.
 Cum fora vix caperent argentea vasca, vigqua
 Aedibus addita religione sacris.
 Scilicet Adriacis argentea gentibus atas,
 Et cum Pace salus visa rodire fuit.
 Nunc redit in terras Virgo celestibus oris
 Visa per equoreas ire, redire vias,
 Et te cum Veneto comitari Principe ad pedes,
 Templeaque queis pacis nomen Oliua dedit.
 Hesperidūque Draco qua custos abstulit hortis
 In cymbam versus aurea mala tulit.
 Purpureos tot Roma patres nō vidit, ad eadem
 Petri quot Venetis te comitantur aquis.
 Adriaco cum Rege vehit quos aurea puppis,
 Cuius Francisco & nomen & omen habes.
 Huic Cornu regale tegit, tibi mitra bicornis
 Tempora, mens eadē nomen idēque refert.
 Vos fore & unanimes hoc signat tēpus in omne,
 Dum tu sacra Deo, cetera et ille reget.
 Adriades plaudūt Nymphæ, ludūtq; per equor
 Murice contēte, quas vehit unda, r ates.
 Est quo nata die virgo paritura salutem
 Orbi, Vrbi præsul natus ipse tuæ.
 Ergo salutarem quis te non credat ouili
 Affore pastorem, cui fauet alma Salus &
 A. 3. Ipsa-

Ipsaque Virgo parens, & nostra causa salutis
 Auspice qua Veneto mania fructa salo?
 Quo mundi concepta salus est tempore, & sedes
 Est Venetis primum cepta salutis aquis.
 Quam multos colui celebras tibi sacra per annos
 Pro accepta & Diu: dona salute tuli.
 Hec prisco vatum de more Soteria dixi,
 Que tibi nunc uer te carmina, dozo, dico.
 Ire salutatum magnos sine munere Reges
 Mos fuit antiquis, quem violare nefas.
 A me dicturo veterum tibi more salutem
 Quam cecini Venet: templa salutis habe.
 Adriaca te namque decent delubra salutis,
 Est cui cunctorum credita iure salus.
 Virginis auspicijs sacras dum sumis habenas
 Virginis in laudes carmina sume libens.
 Ista tibi si quando dies concesserit vlla.
 Ocia, virgineo captus amore lege,
 Tunc Aedes veluti se tollit in astra Salutis,
 Sublimi feriet vertice Musa polum.
 Laurentis munus ne dedignare ferentis
 Nomen, quod Laure's hic Patriarcha tulit.
 Cuius tu diui sequeris vestigia presul
 Virtutes, mores, & pia gesta viri.
 Munus amore meum pensa, non munere amoris.
 Qui nil sincero pectore manus amas.
 Quale tibi pectus voueo sinceraq; templa
 Templam animi iussis obsequiosa tuis.

TEM.

TEMPLVM SALVTIS

Hoc est

SOTERIORVM

Laurentij Longi

Liber VII.

A Vrora interea cruceo surgebat Eoo,
 Astra dabat passi noctis et umbra loci
 Blandius ethereo radiabat lucifer axe,
 Iam que reducebat sol sine nube diem.
 Qua colitur de more sacris oblatio Diue
 Virginis in templo, quod tulit arce Sion.
 Hac sanxere die solemnia sacra quotannis:
 Adriacis proceres qui dominantur aquis
 Reddita qua primum Venetæ commercia gēti,
 Virginis auspicijs est que fugata lues.
 Quando salutarem facta est processio ad eadem
 Ex lignis primum condita que fuerat.
 Inque crucis steterat trahib? constructa figurā.
 Amphitheatralis quam modo forma tenet.

A. 4. Vir-

Virgini ornatur templum, ceu spōsa marito
 Luce, Hymene tuus qua celebratur honos
 Vmbraur postes lauris, hedereque corymbis,
 Frondibus omnigenis bractea iuncta sonat.
 Promittur ex adytis templi preciosa supellex,
 Gemmat: vestes, nix quibus alba niteat.
 Vasa nitent auro fuluo circumlita, mystes
 Quaeis litat aetherei, dona beata, dapes.
 Candelabra nitent argento, lampades auro,
 Quo pallo, & gēmis, atq; adamante micāt.
 Hic cernas quicquid gēmarū prodiga mittit
 India, quicquid opū quarit Erythra salo.
 Quicquid docta Tyros tepidis imersit abenis,
 Aut Coa, aut Phrygia composuere manus.
 Quaeq; Ammericae mittit, vel manera Seres
 Quasq; Arabū messes mittere terra solet.
 Quos Tagus atq; Hermes vshit, & Paeolus
 Hūc tu cōgestū dixeris esse locū. (in vñū
 Neptunū petit alma Salus, & Hygea rogatq;
 Tēperet equor, aquis ut stet amica quies.
 Accitum Trisona iubet regnator aquarum,
 Desinat ut fluctus sollicitare tuba.
 Imperat, ut clausos teneat sub carcere ventos
 Aeolus excepto, si velit is, Zephyro. (rū,
 Glauca Testys bipedū qua curru insisis equo
 Nec leus in Adriacq; gurgite numē habes,
 Tēperies cōmissa maris tibi, nec minor urget
 Cura procellosum pacificare fretum,
 Emicat Eo dum rursus ab egore Titan,
 Garritusque novos emodulantur aues.

Pro-

Proripit è lecto sanos Laurentius artus
 Virginis auxilio redditus incolumis,
 Seg; crucis signo munit referente salutem.
 E cruce quam nobis reddidit ipse Deus.
 Fibra salit, mentem calestra gaudia tentant,
 Lotitia exultat corda replente noua.
 Poplite mox flexo, manibusq; ad pectora iū-
 Profusis effigiū virginis ante sua. (his
 Illius & festi mysteria sancta diei
 Dum tacita secum mente reuoluit, ait.
 Surge anima, & pulso sint omnia leta timore,
 Sunt dicenda bono prospera cuncta die.
 Concipe sidercos astus, & amore liquefce,
 Nunguam flammesces feruidiore, foco.
 Offertur Virgo templo sine desere Diuam.
 Deuotus lento sed comitate gradu.
 Mos, sūt anti: quis lōgum seruatus in vsu
 Virgineos Solyma claudere in ade choros.
 Et primam, tene, amq; Deo sacrare iuuentū,
 Offerre gratis munera prima Deo.
 Doncc, se tegeret prima lanugine corpus,
 Aptaque combubio casta puella foret.
 Hac est ergo di: s, qua, presentata Tonanti
 Virgo est in templo, quod Salamonis erat.
 Hæc est alma dies, qua te pia vota mariti
 Soluere Calcolis fas fuit Anna tui:
 Exierat teneris iamdum virgineacula cunis,
 Ibat & intrepidò pergere docta gradu.
 Ouales voces, quam dulcia verba parenti.
 Edebat, dulci blanda puella sono.

A S Tanta

Tanta quidem nō talis erat, cū visa per annos
 Posse capi Oebalis fertur amata Num?:
 Gratus uterq; parens ad limina sacra Tonantis
 Limina Riphea candidiora niue,
 Suppliciter niuea stabatque in veste sacerdos
 Ante fores gratum constituisstis onus.
 Candida vestis erat, præcinctaque tempora flore
 Cetera virginum non decuere caput:
 Hic utriusque manu templis illata parentum
 Cessit ante sacrum parua ministra tholū,
 Gratius eoque quando est productū munus ad aras
 Quæ mage grata fuit victima sacra Deo?
 Fluxis parua fuit virgo, mactare parentis
 Ante aras natum, quam senis obsequium.
 Quæ uoua qua primus libauit dona sacerdos,
 Quam populi sancta denique primitiæ
 In populis hinc oculos rerū sator ille retrorsit.
 Capit & in melius uertere consilia.
 Sperari cæpta est misero pax aurea mundo,
 Senserunt manus proxima fata piæ.
 Hæc erat illa pijs toties repetita prophetis
 Exemplura sua uirginitate nefas.
 Quicquid prima parens mortalibus abstulit, una
 Uirginitas nobis restituisse potest.
 Anteonnes Virgo castissima prima dicauit
 Sponte Deo formam uirginumque decus.
 Vixque suos uita teneros inceperat annos,
 Totaque flagabat iam Dei amore sui.
 Flexa genu, cælo tollens cum lumina dixit,
 Excipe me uoueo, de noueo que tibi

Si templo famulor, famulā ne despice amanti:
 Ecce ancilla tibi, tu mea uota rege.
 Tu meus ignis eris, si pectora calcas estu,
 Vri non potero nobilitate rogo.
 Cerue meum mentē promptam seruire, precantur
 Da mihi perpetua uirginitatis frui.
 Hoc mihi mente manet fixū, stabitque perenne
 Serua tibi semper, Virgo que semper ero.
 Malo mori, sacrū tibi quam temerare pudorē,
 Illum quam uerbo ladere, malo mori:
 Virginitas cui non cure? Quo? barbara tellus
 Non coluit niueas uirginitatis opes.
 Persica prunarum rapidos superabulat ignes
 Virgo, nec intepida pellis adusta pedum.
 Illa procellosas uesani fluminis undas
 Calcat, nec fluidis planta madescita quis
 Herentem puppem Cybeles in Tybridis alueo
 Apprensam Zona Claudia Virgo trahit.
 Roma stupet, plaususq; fremunt ripeq; domusq;
 Vernat et illasus uirginitatis honor (plum
 Gallica gens Diuidū candenti è marmore tē-
 Straxit, ubi sedes cæsta Pudoris erat.
 Augusta que nota grandes in fronte locauit
 Virginis est templum, qua paritura Deū est.
 Intermissa mouent quid te commercia nata,
 Anna? Deo sacra est, ne moueare parens
 Quod non vis auri, totusue redemerit orbis.
 Quam das pro populo sola puella potest.
 Hinc erit ille nepos infanti sanguine, qui te
 Humanum que potest restituisse genus.

Horridus immensi trepidet quem ianitor Orci,
 Prorsus, & inferno nauita tristis aqua.
 Purget & Elysijs cāpos, clausisq; refractis,
 Emergat qui auras vic or ad etheraeus
 Ofelix eucungue datum suffusa rubore
 Cernere presentis virginis ora pie,
 Indolis o qualis species, quam clara futurę
 Induerat vultus signa pudicitie,
 Non fata mortali, cælo demissa videri,
 Hic pudor, hic pietas, hic decor omnis erat.
 Virginibus subducta loco penetrare subiuit
 In medio talis conspicienda choro.
 Qualis nocte cadēs prima inter sidera vesper?
 Inter Hamadryades Delia qualis erat,
 Mox veneranda parēs cū coniuge parua reuist.
 Limina, abit voti liber uterque sui.
 Dicite Idumee, vestra est nam fama, puell?
 Quando Palestini plus meruere foci?
 Quā demino quū dextera meo gestabat acerrā,
 Placēbatque sacros parua ministra lares,
 Dicite demisso proderat dum paruula vultu
 Virginico qualis sedit in ore rubor
 Quid toties Vestę vanum penetrare votustas,
 Vestalesque referi ambitiosa choros.
 Integritas seruata metu non grata ministris,
 Sed patrie ritus religionis erat.
 Hinc pudor, inde metus speratq; verbera sa-
 Pontificis; Vestā si perire foci. (ui
 Terrebaturque specus Collina proxima porta
 Non nisi pollutis cognita Virginibus.

Vir-

Virgineum nunquam spargi mea virgo cruorē.
 Viderat, aut terris viuida membra tegi.
 Virginitas sed grata fuit, quam parua Tonantē
 Vouerat, & sancta norma pudicitia.
 O candor, quē nulla satis praeconia tollant,
 Callicolum cantēt pectora docta licet.
 Non meruit, sed si talem sortita ministram
 Vesta foret patrum vana superstitio.
 Credibile est vix sena Deo sui lustra fuisse,
 Emeritaque manu se voluisse coli.
 Pro populo sacra hac faciat permittite magni
 Pontifices, sanctis det pia thura focis.
 Vosque Palestina templi tutella puella
 Fundite deuotas, dum facit illa, preces
 Cuius dextera magis poterit flexisse Tonantē,
 Aut que venturo gratior esse Deo?
 Quā toties qua se gestandum destinat, aut qua
 Optet ab aethero culmine lapsus ali. (gatiū
 Tu quoq; magna rogo quid enim tibi virgo ne
 Ille velit, cui sis saepe vocanda parens. (strā
 At te humilem, paruaq; geris; minimāq; mini-
 Credis & in tanto te nihil esse choro.
 Cunctarum tu iussa facis, dictataque sacra
 Bisq; die obsequium bisque operata piūm.
 Longaeque frequens adstas studiosa magistra
 Decessura pio non nisi iussa loco.
 Synaicas leges, vatūque oracula discis,
 Virgine sortis nuncia fata tua.
 Pro quoties tantam matrem mirata precaris,
 O venias oculis conspicienda meis.

Virgo

Virgo suprema veni, miseri spes unica mundi.
 Ante tuos liceat procubuisse pedes.
 Figere preteritę detur precor oscula plantę,
 Et tua si non sim seruula, credat ego.
 Sed quid ais? cuiusue cupis dic serua vidoris?
 Cuius ad optatos procubuisse pedes?
 Si nescis, tu illa es virgo, qua missus olympo
 Nascetur salua virginitate puer.
 Plus tua virginitas meruit, quã grata Tonãti
 Ordinis adstantis sacra ministeria.
 Et plus quã, quos ipsa super trina recubis
 Calitibus sanctis nomina grata, throni.
 Nō tantum numero se Serap hmeruisse putaris,
 Nec tantum aligeri commeruere Chori.
 Quem non Elysijs repetitus clamor abaruis
 Quem non mille patrum comeruere precos,
 Virginitas tua sola poli secreta tenentem
 Creditur in terras elicuisse Deum.
 O felix, nimium felix, quem non capit orbis.
 In tua se fudet viscera factus homo.
 Tu Regem mundi, celes qui & cuncta creauis,
 Lactabis tanto pignore digna parens.
 Oninium felix, dextra sua regna tenentem
 Alirix, mox cuius perferet ipsa manus.
 Te Cœlum; te Terra colit, te Pontus, & Æther
 Forstian & Stygię te venerantur a quę.
 Sis felix quotiesque precor reuocabere seruo
 Protinus huic adsis intemorata tuo.
 Eia age & ex alto gemino tua premia lustro
 Diuine munus grande salutis habe.

SAR-

Sancta feret Gabriel tibi mox mātata Tonātis
 Pectore concipies virgo parensque Deum.
 Gaudia vulgabit superum contentibus Æther
 Æterni sobolem te pariente patris.
 In stabulo factum paries super aethera raptā
 Mille Deū Cytbar, milleq; pleetra canēt.
 Aduentum testata Dei tunc omnia plaudent,
 Tunc gemmabit humus nox feret ipsa iubar
 Diua ferēs agnum, mundi qui crimina tollet
 In templum, superi nil dare maius habēt
 O mibi contingat fatum Simeonis, ut ipso
 Amplectar Christum suscipiamq; sinu.
 Talia dū lacrymis Laurens meditatatur obortis
 Diuino accensus pectus amore flagrat.
 Mox iubet adduci Cymbam de more paratam
 Ad ripam, propriam qua iacet ante domū
 Accersit comitesque via, sociosque laborum
 Patrītios, qui se visere sepe solent.
 Nicoles Marci proles, Hieronymi & alter
 Progenies Laurens, hic patruelis erat.
 Palladis ille vacat studijs, hic Martis aliūnus
 Longa p ropago, donus spes & uterque suę
 Nicolai patruus qui Enone presuit urbi,
 Tunc aberat Iadere mēia pulcra colens.
 Cum socijs Bernardus adest hic alter Achates
 Cui Rota cognomen, nobile stemma dedit
 Brixia quos illi comites adiunxerat, adsunt
 Laurentem prompti, quo iubet ille, sequi.
 Hoc cœtu comitante ratem Laurentius intrat
 Instructam remis, prouehitur que domo,
 Hinc

Hinc Bonaventura sacram contendit ad adæ,
 Urbis in extrema qua regione manet.
 Vergit ad occasum, Septemq; trionis ad oras,
 Lignipedes cinti fune coluntque patres.
 Ingreditur templum, frõtem lustralibus undis
 Aspergit, numen pronus adorat humi.
 Quod Cereris tectum velamine cernit in ara
 Cernuus & sacris, qua celebrantur, adest.
 Ac mox caelesti cupiens accumbere mensa
 Dispositos audet vix prope ferre gradus.
 Calicis urget amor, retrahit timor, calicis ille,
 Hic terret, iussis angit vterque suis.
 Anceps quid faciat nũc, hac, nũc p̄det ab illa
 Parte animus, tandem vñctus amore timor.
 Ergone Christe tuo mea, dicit, corpore pasceam
 Pectora, qua nondum crimine pura nitent?
 Te, ne iuuant nostra sordēs, cui sidera cali
 Fulgent? num melius sordida terra nitet?
 Si sedet hoc animo terram præponere o'lym̄p̄,
 Hec potius nutu fac tua tecta perat.
 Noli Christe hominis squallentia tecta subire,
 Fac homo sed subeat splendida tecta poli.
 Ipse hominis tectum subiens in corde manebis,
 Ille tua ingrediens tecta beatus erit.
 Hinc tellus imos mundi sortita recessus,
 Cernere, que merens nil nisi triste solet.
 Par fiet calo, stellisq; micantibus apta,
 Dum veluti calum contegit ipsa Deum,
 Illic assiduis permulcens cantibus aures.
 Concinet obsequio turba dicata tuo.
 Te præsepte potest si terra euadere calum,
 Accedo indignus, dignus ut efficiat.

Hæc secum voluens maiorem Longus ad aram
 Accedit, diuum sumat ut inde cibum.
 Deque Sacerdotis manibus, commissa fateri
 Cui suenit, Christi mystica liba capit.
 Caelesti manna, diuino pasceitur agno,
 Et pane athereo, cui Deus ipse subest.
 Sol sub nube latens, niueo velatus amictu,
 Immortale iubar mentibus esca ferens.
 Anidotum primis vitale parentibus, esca
 Deducunt esca qua pia corda mori.
 Calius Isacidis hoc lapsus manna, salutis
 Aeterna nobis pignus, & arrha manet.
 Hic fructus ligni vitalis, & arboris illi
 Opposita, fructum qua necis orbe tulit.
 Nectaris atherei fruitur dulcedine Laurens,
 Et vix tanta suo gaudia corde capis.
 Et secũ meditans ait, almo hoc clauditur orbe
 Quẽ capere haud terra, nec polus ipse potest.
 Gustus, & olfactus fallunt, visusq; manusque,
 Sensibus haud constans est adhibenda fides.
 Aeternus Deus est quocũq; in fragmine totus,
 Si sapias, ipse tibi decipiendus ades. Nullis
 Quodq; negat Sophus, hic hærent non partibus
 Ipsa figura, orbis, non color albus, odor.
 Imocuum Mythes super aras immolat agnũ,
 Nestra olim propria qui nece facta luit.
 Hic vigilare iuuat, terras dũ Cynthia lustrat,
 Prosit continuos perpetuare dies.
 Cumta hoc munitus vincã certamina, quãuis
 Mille infestet Erebi spicula, mille doli,
 Si vel dura fames, vel me sitis arida vexet,
 Contemnamq; sitim, despiciamque famem.

Intima Acidalijs vrens praeordia flammis
 Hinc sensus fugiat iuxta libido meos
 Si tentet vel inanis honor, vel gloria mundi,
 Vanus honor nullus, gloria nulla sapit.
 Si capiar gemmas, hic gemmae sidera calcat,
 Si forma, quidquam pulchrius est sine Deo
 Grandia mens ardet. Regi cui regia seruit.
 Peseit inexhaustis me saturare bonis.
 Nec habear segnis, vilis, spernaeque, premiaeque
 Splendidus Virtus abdita lumen habet.
 Spernite mortales operosa viuerso cura,
 Corpora post obitum nil nisi puluis erunt.
 Aduolo me Christe tibi, me suscipe clemens,
 Tu mihi mensa Deus, tu mihi vita Deus.
 Cum diuinus Amor tecum me fecerit unum,
 Arserit & flammis mens me a Christo tuis
 Tu grauidum diuo saliet mihi numine pecutus,
 Nec dolor ullus erit, nec labor ullus erit.
 Inueni portum, rabidas nihil aquoris undas
 Nil Boream, timeo nauifragosque Notos
 Inueni qui cuncta potest, procul ite Chimera
 Ire procul Stygij, noxia turba, duces
 Utar ego melius, dum fas, melioribus annis,
 Ingemere aeternum qui male viuat, amat,
 Hoc pignus quod liquit amans me pascet amantem
 Post obitumque dabit non potuisse mori.
 Et tandem rediuiua dabit mihi membra sepulto,
 Quando extrema dies finis, & orbis erit.
 Talia feruenti voluebat pectore Laurens.
 Fundebatque sacras corde flagrante preces
 Per-

Perpetuas tanti grates agit inde dator
 Muneris, obsequium perpetuumque vouet
 Hinc velut Elias satiatus pane salutis
 Delubrum Laurens viribus auctus adiutum
 Forte per Isacium dum transit septae colen
 Sabbathata, multa virum turba saluat eum
 Deceditque via; miseris errore parentum
 Detentos fidei luce carere dolet,
 Infidosque trahi merito sub Tartara, nolit
 Perfida quod Christo gens adhibere fidem,
 Quos nouit, quosdam motus pietate sequentes
 Ad Calum dictis his reuocare cupit
 O ceci quis vos, inquit, spes fallit inanis?
 Quis vos usque polo diuinus error agit.
 Quid facitis miseri? quae vos insania cecat.
 Nonne pudet verbis credere nolle Dei.
 Qui quem venturum promisit patribus olim,
 Iam dudum natum misit ab axe suum.
 Frustra expectatis qui dudum missus Olympo
 Venit ab aeterno Rex genitore factus.
 Quem vates cecinere sacri, castaque sibyllae,
 Promisso venit tempore factus homo
 Et sibi credent es aeterna à morte redemit,
 Et cali nobis claustra reclusit ouans,
 Auditum toties tandem ne temnite Christum,
 Post obitum supera si inuauit arce frui
 Si lustrare animas, culpas abolere vestustas
 Vultis, & ornari moribus usque pijs.
 Credite Iesua natum de virgine Christum
 Promissam vestris patribus esse Deum.
 Ille

Ille est, cui soli rerum concessa potestas,
 Que sunt, que fuerant, quæque futura videt.
 Condidit & nulla genitos ab origine calos,
 Et quicquid vasto continet orbe polus.
 Iussit inexhausto suspensas aere terras,
 Qua viuunt, partu cuncta secrete suo.
 Sed Stygijs fundata vadis immania terræ
 Pondera quod manibus struxerit ipse suis.
 Aeraq; immensum perfuderit, ignis & orbem,
 Cælum, sydereum condideritque domum.
 Et maria, & ventos, tempestateque soneras.
 Diuino æternum presserit imperio.
 Frigida quod calidiq; dõixerit, humida siccis,
 Magna quidem fateor, miror at ista minus.
 Omnia nãque potest, sed quod mortalia mēbra
 Sumpserit, humanum dilueritque scelus.
 Hoc nequeo, quantum superet sex facta diuū
 Dicere, Cælestis non chorus ipse valet.
 Diuini verbum, quod nouit cuncta, parentis.
 Explicet hoc vobis, & det habere fidem.
 Quod cum nos posset nutu Rex ipsa supremus
 Æternæ miseros eripuisse neci.
 Optauit nostro potius succensus amore.
 Indutus fragili carne subire necem.
 Sanguine & ipse suo fontes aterire salutis.
 Sanare & plagis vulnera nostra suis.
 Vi generi humano prostrato demonis arte
 Hac daret ad vitans posse redire via.
 Perque habitum serui vacuaret iura tyranni.
 Et lethum letho vinceret ipsa suo.

Vi culpa seruos, & moris compede victos
 Solueret, & celi libera iura daret.
 Ferrata Augustus Iani iam limina Cæsar
 Clauserat, in falcem versus & ensis erat.
 Pax erat, & meliù tunc nox pulsabat olympū,
 Cum peperit sobolem Virgo beata Dei.
 Onustem superis gratam, & mortalibus agris,
 Qua tenebras vero Sole oriente fugas.
 Virginei materna aperit nec claustra pudoris
 Infans, clausa aluo virgo sed edit onus.
 Integra ceu puram solis specularia lucem
 Admittunt, transit peruia luxque vitrum.
 Infantem tepido genitrix inuoluit amictu,
 Excipit inde sinit, fasciisq; ligat.
 Sidereum mundi nutu qui temperat axem,
 Virgineum tenero lac bibit ore puer.
 Sordida non horret præsepia, mitis a fellis
 Sustinet olfactum blanditijsque bouis.
 Bos possessorem, dominum cognouit a fellis.
 Aut borem norunt bruta, vel ipsa suum.
 Ducibus aligerum resonat cœcœntibus æther.
 Redditur inde Deo gloria, paxque hominib.
 Humanum moniti pastores numen adorant.
 Sydus, & Eo ducit ab orbe magos.
 Ad puerum Reges veniunt Orientis ab oris,
 Quem noua ludeam stella tulisse notat.
 Ad stabulum currunt, qui magna palatia lin
 Et nato Heroi mystica dona ferunt. (quæ,
 Hinc aurū, myrrhã tribuūt, & Thuris honorẽ
 Regi illud, tumulto hæc conuenit, idque Deo,
 Ful-

*Fuluo Rex auro, myrrha mortalis amara,
 Sacro thure puer nescitur esse Deus.
 Non aurata colit tamen ille palatia Regnum,
 Pauperis ast tuguri vilita tecta colit.
 Non arcet pluvias cooperit tegmen, et Austrū,
 Nec solidus paries frigora sed fugat
 Serica non vestis, non ambit purpura Christi
 Pontica nec pellis membra tenella fouet.
 Culcitra non mollis pueriles contegit artus,
 Quisquam paucis exulat inde penu.
 Non pateris instructa auro, argētoque toruscis
 Mensa nitet, Regum nec tenet illa dapēs,
 Exiguo sed lacte puer, qui cetera pascit,
 Dives ali gaudet, frigora sponte pati
 Venit enim cælonobis exempla daturus,
 Dum patitur que, pati mox grauiora cupit
 Vix octaua dies diuino affulsit ab ortu,
 Cūfuso Christus sanguine tingit humum,
 Quamque tulit legem voluit Deus ipse subire,
 Non sola lacryma, sed cruor inde fluit.
 Scilicet exoptat cum sanguine fundere vitam,
 Vt cito tollatur leibifer ille lapis.
 Infantem cū virgo tulit prope Tybridis amnē
 Palladius mirum fluxit abunde quos
 Augusto visa est Cælo, monstrante sibylla.
 Ara ibi ibi puerum dia puella tenens.
 Protinus hunc orbis moderator pronus adorat;
 Hinc Aram Cæli, qua videri, ista vocat.
 Liur edax Regem, dominandi & saua cupido
 Occupat Herodem, cæcæque corda timor.*

*Vtque audit Regem, qui non mortalia regnæ
 Querit, adesse nouum tollere eade cupit.
 Et iubet infantes, innoxia corpora, bimos
 Cædi, cadatur Christus ut inter eos.
 Ast superū monitu puerum cū virgine Ioseph
 Ad Pharias transfert exul, abisque lares.
 Donec cum vita Regis crudelia cessent
 Imperia, & matres corda pauore leuent.
 Tunc latuit, siluitque diu ploratus Ofris
 Latratum Hermetis continuere canes.
 Ibis, & ora bouis reticent, idolaque rostris
 Prædita Niliaco listore culta silent.
 Quæque superstitio coluit, crepat olla Canopæ
 Thure, & Caldaïs ignibus vsta frequens.
 Post annos septem Pharijs Iosephus ab oris
 In patriam puerum cum genitrice refert
 Qui modo doctores inter Salamonis in eade
 E libris referat condita sensa sacris.
 Humana vi non doctus, non arte magistra.
 Quæ nunquã didicit, dogmata sancta docet.
 Diuina ostendit quæ sit sententia mentis,
 Et Christum miris comprobat esse modis
 Alta recensentem vatū monimenta, patri que
 Dicta, peritorum concio tota stupet.
 Posthac Iordanis vitreas properauit ad undas
 Baptistæque manu, sic iubet abluatur.
 Vt contracta homines primaui a labæ parentis
 Ista salutaris liberet unda, docet.
 Spiritus æternus niuee similisq. columba
 In caput Herois desuper axe volat.*

Hunc à se genitum testatur patris ab alto
 Vox emissa polo, perpetuoque parem.
 Audiat hunc quisquis terras, celumque tuetur,
 Hoc delectet, aut, me tenet huius amor.
 Haud spirat mortale, Deo similisque videtur.
 Estque, sub humano corpore numen adest.
 Vertice ab aethero quem nostra causa salutis
 Traxit, & exsuperans omnia diuus Amor.
 Iusta quaterdenis ieiunia sibus egit
 Arbitrio ductus per loca senta suo.
 Tartareumque hostem certamine vicit, & illū
 Vincendi facilem nos docet ipse modum.
 Huc pueri accinxi lumbos, & mollibus alis
 Terga, ministrantes axe tulere dapes.
 Bissenos comites legit, feciosque laborum,
 Quos septem decies addidit, atque duos.
 His simul, ac turbis summi mandata parentis
 Pandit, quod vitent, quodque sequatur iter.
 Prodigijs miris confirmat diuina, fidemque
 Auget spectantum, corda stupore replet.
 Liberat à varijs languentia corpora morbis,
 Dum curat verbis corda, animosque suis.
 Dissugiunt iussa, dictū mirabile, febres,
 Et possessa diu deserit ossa tremor.
 Iussit ut ille animas defuncta in corpora reddi,
 Viuifcat subito frigida membra calor.
 Iussus abire dolor non concurit amplius artus,
 Lymphatis Lemures, & furor omnis abit.
 Vincita alias rumpunt ingrata solētia lingua,
 Excutiunt tenebras lumina ceca suas.

Sidera

ra qua nūquā videre, aut lapada Phœbi,
 spectatum cali lumen, & astra vident.
 endunt claudi firmato proplite gressus,
 tringuntur neruis cruxa soluta prius.
 labefacta diu, concussa, quæ mēbra tremebant
 on surgit, raptō iussus abiq̃e toro.
 prius agrotus, per strata iacebat inopsque,
 contendit celori in templa propinqua pede.
 prius aruerat, sensusque careb. t. & visu
 ungitur officio, & minere dextra suo.
 ruit illi, videas assurgere montes,
 uruare & sylvas culmina celsa, caput,
 e maritales Hymenæus ebibat honores,
 cecitusque adorat cum genitrice Deus.
 dum finis erat dapibus, cum triste per ades
 utinam turbæis murmur ubique sonat.
 risse cadis liquentia vina, choragus
 amonet, ille dedit matre rogante merum.
 ubet impleri puris carchesia lymphis,
 oponi & mensa, vina repente fluunt.
 s aqua Bachi latices veruntur in almæ,
 uales non mittit Creta, nec alia Rhodos.
 bus hic geminis per ihospita litora pauit,
 imbus & quinque millia quinque virum.
 ibi gramineo iussit discumbere campo,
 cigna Cereris frustra minuta dedit.
 bus in manibus visa succrescere partes
 mis, & his pauit quisque letare famem.
 rugū pariter, laucūque expleta cupido est
 lliquia mox bisseña canistra replent.

B Ille

Hunc à se genitum testatur patris ab alio
 Vox emissa polo, perpetuoque parem.
 Audiat hunc quisquis terras, ælumque tuetur
 Hoc delectat, ait, me tenet huius amor.
 Haud spirat mortale, Deo similisque video
 Estque, sub humano corpore numen ad
 Vertice ab ætherio quem nostra causa saluta
 Traxit, & exsuperans omnia diuus. Am
 Iusta quaterdenis ieiunia solibus egit
 Arbitrio ductus per loca senta suo.
 Tartareumque hostem certamine vicit, & illi
 Vincendi facilem nos docet ipse modum.
 Huc pueri accincti lumbos, & mollibus ali
 Terga, ministrantes axe tulere dapes.
 Bissenos comites legit, sociosque laborum,
 Quos septem decies addidit, atque duos
 His simul, ac turbis summi mandata pare
 Pandit, quod vitent, quodque sequatur
 Prodigijs miris confirmat dicta, fidemque
 Auget spectantium, corda stupore replet.
 Liberat à varijs languentia corpora morbi
 Dum curat verbis corda, animosque si
 Diffugiunt iussa, dictu mirabile, febres,
 Et possessa diu deserit ossa tremor.
 Iussit ut ille animas defuncta in corpora re
 Viuifcat subito frigida membra calor.
 Iussus abire dolor non concutit amplius at
 Lymphatis Lomures, & furor omnis abi
 Vincita alias rumpunt ingrata solètia lin
 Excitant tenebras lumina cæca suas

Sidera

Sidera que nūquā videre, aut læpada Phœbi,
 Optatum cali lumen, & astra vident.
 Extendunt claudi firmato proplite gressus,
 Stringuntur neruis crura soluta prius.
 Cui labefacta diu, concussisq; membra tremebant
 Consurgit, raptio inssus abique toro.
 Qui prius egrotus per stratu iacebat inopsque
 Contendit celeri in templa propinqua pede.
 Quæ prius aruerat, sensuque carob. i, & usu
 Fungitur officio, & munere dextra suo.
 Nutantes illi videas assurgere montes,
 Curuare & sylvas culmina celsa, caput,
 Forte maritales Hymeneus obibat honores,
 Accitusque aderat cum genitrice Deus.
 Nec dum finis erat anpibus, cum triste per ades
 Latitum turbatis murmur ubique sonat.
 Defecisse cadis liquentia vina choragus
 Admonet, ille dedit matre rogante merum.
 Sex iubet impleri puris carchæssa lymphis,
 Apponi & mensa, vina repente fluunt.
 Fontis aqua Bachi latices veruntur in almes,
 Quales non mittit Creta, nec alia Rhodos.
 Pi sicibus hic geminis per thospita litora panis,
 Pambus & quinis millia quinque virum,
 Hes ubi gramineo iussit disscumbere campo,
 Exigua Cereris frustra minucia dedit.
 Omnibus in manibus vise succrescere partes
 Panis, & his potuit quisque lenare famem.
 His frugū pariter, laucūq; expleta cupido est
 Reliquia mox bisenna canisera replent.

B Ille

Ille etiam siccis ibat trans aquora plantis,
 Obsequium solidum prebuit vnda pedi.
 Placabat ventos, tempestatesque furentes
 Tranquillans verbis aquora mota suis:
 Poncbat iussus minitantia murmura pontus,
 Parebat dictis numinis vnda capax.
 Septenos iterum numerosum panibus agmen,
 Pascit ubi sterilis terra alimenta negat.
 Mox calathis socij Cerealia frustra reponunt
 Quorum, quam pridem, copia maior adest.
 Posthabitis turbis montana cacumina scãdit,
 Que lecti ex socijs tres petiere simul.
 Splendescit facies illi fulgore corusco,
 Quale dat Eois Sol iubar ortus aquis.
 Intacta caridore niues superantur amictus,
 Apparetque Deus, qualis in axe micat.
 Desuper hunc nubes calum complexa tegebat
 Audita hic iterum vox patris intonuit.
 Filius hic meus est dilectus, gratus in cœum,
 Audiat hunc quisquis cœlica regna cupit.
 Inter & Heliam, ac Moysen docet ille, subire,
 Qualia pro nostra, damna salute parer.
 Illius ad iussum surgebant protinus agri,
 Nam qua verba dabat, plena saluiss erant.
 Propterea quacunque viam cõspectus agebat,
 Cpperiens illi, turba iacebat humi. (pli.
 Per fora, perque vias, per sancti & limina tem-
 Inde saluare qui quisque ferebat opem.
 Reddidit extinctum vidua post funera natum,
 Quæ in iuuenem latho merferat atra dies.

Vi-

Vitali orbatam donauit luce puellam,
 Idque pater stupuit diuus Iarus opum.
 Lazarus è tumulo superas reuocatus ad auras,
 Quo tumulatus erat quatuor ante dies.
 Obsessos furijs, atque ere immane frementes
 Liberat, Eum: nidas pellit agitque truces.
 Setigeros intrare suos permittit Eryunes,
 Vndisonique gregem præcipitare vadis.
 Donec eis pariter vita est erepta sub undis,
 Lymphæius pulso damone liber abijt.
 Esse Dei natum restantur damones ipsi,
 Quos tamen expellens ille silere iubet.
 Sanauit Luna vexatum influxibus, ima
 Contractu vestis desinit ire cruor.
 Famina nec latuit bisenos passa per annos
 Corpore manantem sanguinis illuuiem.
 Qua latuisse putans clam discedebat, at ille,
 Ostendit dictis cuncta patere sibi.
 Absentes etiam sanat, longèque remotos,
 Virtutemque parem pandit ubique suam.
 Scrutatur qui corda hominũ, renesq; latentes,
 Indicat ille animo sensu reposita, dolos.
 Omnia nuda videt retegitiq; lætètia Christus,
 Cuncta potest illum quis neget esse Deum?
 Casareis pendit quæstoribus are tributum,
 E capti piscis quod Petrus ore rabijt.
 Iussa facit, creditque Petrus, nec fallitur, hamo
 Attractus piscis ventre numisma gerit.
 Quam sterilem verbis est exsecratus acerbis,
 Aruis extemplo ficus aduñta sole.

B 2 Et

Et folia a terram ceciderunt lapsa per auras,
 Umbra cuius solam fronsibus illa dabat.
 Nocte laborat at frustra piscator in alto,
 Mox laxata mari retia pisce replet.
 Virtutes moresque pii, & mysteria Christus
 Quae docuit rudibus lumen, opemque ferit.
 Denique ad artem venit labentibus annis,
 Quae propria exegit morte salutis opus.
 Quae suorum bis placavit sanguine patrem
 In cruce cum moriens crimina nostra luit.
 Proque salute hominum Soteria prima Sacerdos
 Obtulit, insciuit sacra litanda Deo.
 Exhibuit secijs vera libamina vita
 Perpetuo mortis signa colenda suae.
 Pradixitque suae iam tempus mortis adesse,
 Postque dies reducem tres fore se munuit.
 Idcirco selymam pando deuictus a bello
 Venit, ubi celeri voluitur axe potus.
 Turba salutatantum summo venit obsuia Regi,
 Vestibus & ramis strata, domosque tegens.
 Diuinos altis meditantur vocibus hymnos,
 Testatur natum vox iterata Dei.
 Ille suas laudes genitorem vertit in ipsum,
 Par tamen esse natus cum genitore Deus.
 Quid referat quot eum populi & cui civibus
 Quisquam Regem concipere sibi.
 Horraunt cumqueurgerent, aufugit in altos
 Montes, pro: dehis delituitque iugis.
 Ad penas mox se querentibus obtulit ultro,
 Quibus & nomen prodidit ipse suum.

Atro.

Antonite ad dictu (proh quantum potest) Christi
 Armigera retro bis cecidere acies.
 A Petro abseissam Malebo mox reddidit aure,
 Qui sibi cum turbis vinela, necemque parat.
 Atria dum vincit pratoria moxque subiret
 Praesidis, ut se se sisset ad solium.
 Signiferi Romanae aquilas, vexilla tenentes
 Olli curuato procubere genu.
 Quod non sponte sua sed se fecisse coactos
 Numine praesenti mox retulere palam.
 Ipse crucis titulus conscriptus triplice ligua est.
 H breis, Graevis, Ausonissique notis.
 Ut nos in Iuden legens, & Graecia, necnon
 Itala gens Christum, nomen ametque suum.
 Tu o pia crudelis lerbij ludibria Christum
 Non vis, sed nostri ferre coegit Amor.
 Immeritusque tuis nostro pro crimine poenas,
 Licetorum virgas, spinea serua, cruce.
 Felle salutifera potatus in vasa Christus;
 Pro malo scij, quod male sumpsit Adam.
 Non, ut nos, animum languenti voce supremam,
 Ast valide clamans cuncta peracta dedit.
 Tunc Sol auratos atra ferrugine crines
 Texit, luciferis frana repressit equis.
 Aemula fraternis radijs tunc candida Phoebe
 Occuluit nitidam nube nigrante facem.
 Sydera non speciem Domini potuere cruentam
 Ferro sui authoris erubere necem.
 Motaque contremuit tellus, gemitumque fragora
 Edidit, horrendos scissaque saxa sonos.

B 3 Mul-

Multaque diuorū surgunt rediuiua sepulcris
 Corpora, & apparent ciuibus indigenis.
 Velum, quod sacrum templi penetrare tegebat
 A summo scindi vertice ad ima stupent.
 Indicat hoc cæli, quod crimen clausit Adami,
 Fœdere firmato tunc patuisse fores.
 Et qua velabant mysteria, vera figuras,
 Et prisca ritus finem habuisse notat.
 Excessit Mortis victor qua spiritus hora,
 Vim sunt visa necis, cuncta elementa pati.
 Transfixū pectus missā cum sanguine lymphā
 Fudit, ab etherea que fuit hausta manu.
 Aligeri iuuenes patens legere cruorem,
 Quem di. us lacero è corpore fudit Amor.
 Hoc pueris, alijsq; uiris, quibus inscia culpe
 Mens erat, est oculis cernere posse datum.
 Cassius Aeneadum ductor Longinus adorans
 Tunc Christum, prolem credidit esse Dei.
 Alteriusque orati, uilos, qui luce carebat
 Lumine transfixum uidit, utroque latus.
 Vt Deus emoriens nobis mortalibus agris
 Abstulit omne malum, sic dedit omne bonū.
 Naufragium primi ligno facere parentes,
 Est ligno mundi sic reparata salus.
 Est ligno victus, qui ligno uicerat anguis,
 Primus Adam perdit, nosque secūdus emit.
 Aligeri calum scalis sunt scandere uisi,
 Nosque saluifera scandimus astra cruce.
 Oscula pro probris, diuus pro vulnere sanguis,
 Pro cruce magn? Amor, pro nece uita datur.

Non

Nō flāmis adamas, nec dura incude domatur.
 Durities hirci est sanguine uicta cadit.
 Haud secus indomitum pretioso Mortis amara
 Imperium Christi sanguine, Morsq; cadit.
 Veritur hinc rerū species, uersa omnia cerno
 In melius, miseros gaudiu lata beant.
 Tertius humentem uix sol dimouerat umbrā,
 E tumulo Christus cum rediuiuus adest.
 Militibus tumultum clausum seruantibus exit,
 Territat hos magno terra fragore tremens.
 Tartarea uictor Mortis subuerterat arces,
 Duxerat ad superos agmina sancta paru.
 Atria circuitu quos subterranea longo
 Seruabant claustris proxima Tartareis.
 Hos non vexabant flammis uericibus ignes
 Umbrarū sed iners, atque inamana quies.
 Quos primi tantum scelus exitiale parētis
 Detinuit, clausos carcer habebat humi.
 Iam pater omnipotens nato immortalia mēbra
 Reddidit, afflauit perpesnumque decus.
 Vnica talis auis. Solis reparare iuuentam
 Fertur, & a proprio surgere uina rogo.
 Innumera circum uolucres comitantur eūtem,
 Fulgentem cristis, uersicolore coma.
 Apparet Matri Christus, socijsque, relictus:
 A quibus ante fuit, discipulisque suis.
 Inter eos medius foribus stetit undiq; clausis.
 Pax, inquit, uobis, pellite corde motum.
 Vulnere quinq; illis, parata monumēta salutis.
 Ostendit totidem syderibus paria..

B 4. Inde

Inde quater denis post membra resūpra diebus
 Terrarum voluit ducere in orbe moras.
 Per mare, per terras ibat, sumebat & escas,
 Pandebat socijs dogmata sancta suis.
 Mox salit ad superos ipsi cernentibus o-bes,
 Paris ubi ad dextrā Calica scepra tenet.
 Hic Pater, & natus spirabile numen, amorem,
 Diuinum spirant, cuncta creata regunt.
 Personis distincta tribus substantia regnat
 Vna, Deus mundo trinus, & vnus adest.
 Missus ab ethrea diuinus spiritus arce
 Venit, nulla tonet quo dūce corda timor.
 Compleuitque domum totam præsente Senatu
 Christicolæ, ut spiras nauica vela Notus.
 Verticibus fulget cunctorū flammea lingua
 Et sacer afflatre pectora feruor agit.
 Iude fides tantum vario sermone per orbem
 Spargitur, & Christi nomen ubique sonat.
 Et quas non domuit Romana potentia gentes
 Grætorumque mina, turba subegit inopes.
 Bis sœui proceres ritus repulere profanos,
 Numina priscorum nomina vana Deum.
 Languios pellunt, ventura pericula dicunt,
 Pro Christo impune saepe venena bibunt.
 Tartareas abigunt Furias, & inania vertunt
 Idola æterno templa dicantque Deo.
 Accepit que fidem Christi, qui solis Iberi
 Occasum spectat, quem nouus ortus habet.
 Laxauit Scythicas verbo seruente pruinas
 Vox Euangelij, Siithoniasque nives.

Mittere

Mittere crinitos ad Christi altaria Reges
 Nouit Arabs, nouit verrice celsus Aman.
 Pan Deus Arcadie cessauit reddere voces,
 Æs resonum Tripodes conticuere sacra.
 Numina percussus Christi torquetur Apollo
 Diuini uerbi fulmina ferre negit.
 Iam non Phœbeas cortina remugit ad aras,
 Iam Dodona vetus, Delphica templa silit.
 Nec responsa refert Libyæis in syriibus Ammō
 Impia damnatis sortibus antra tacent.
 Amplius haud pastor uouina Palatia soluit,
 Vstulat aut celeres igne micante pedes.
 Iam non respondet calcanti, velleræ Faunus,
 Non exta, aut captas consulit augur aues.
 Orgia cessarunt, veterumque oracula vatū,
 Post Christi mortem nulla sbylla canit.
 Lex completa fuit, nec circumcisio carnis
 Amplius, ast cordis, vera fidesque iuuat,
 Iam vestra Abramidæ cessarunt sacra, figura
 Venturi sacris, luminis umbra noui.
 Septima, quæquæ Deus post cœdita cuncta quieuit
 Sabbaticas hominum lux vestat esse manus.
 Sed pia gēs lucē, rediit qua Christus ab orco
 Victor, ætiam testificata colit.
 Hæc domini nomen de nomine sumpsit, habetque
 Quæ prius a solis nomina dicta fuit.
 Successit præsæ Synagoga Ecclesia, Christus
 Quam sibi delegit gentibus ipse satam.
 Et tenoque sibi coniunxit federe, cuius
 Umbra, typusque uerus faderis arca fuit.

B 5 Hen.

Hæu frondosa prius ramis felicibus arbor,
Binguibus & baccis fertilis, alia comis:
Ecce tibi inserto reuifescit nunc oleastro
Truncus & externo cortice contegitur
Surculus indo auctus non se syluestris oliuæ
Externo iactat stipite progenitum, (amaro
Desine iam proprii generis memor unguine
Contristare comas, germina nata super
Lex completa vetus: cessauit legi recenti,
Luminis aduentu cessat ut umbra noui.
Quæ Deus antiquo promissit federe, soluit,
Christicolisque nouo federe cuncta dedit.
Ad tempus sancita fuit lex præscia, sed æuum
Durat in æternum. Lex noua sine carens,
Lex saxis inscripta vetus, sed cordibus ista est.
Hoc domina, ut Sara, est, serua Agar illa
Illæ decet seruos, natis sed conuenit ista, fuit
Lex: cum rore vetus lata, ab amore recens.
Sed legem, cessasse noua veniente vetustam,
Veridici vates quæ cecimere, docent.

Fede-

Loca sacrarum literarum, quibus
 Messiam, i. Christum venisse ostēditur
 A Daniel cap. 9.

Septuaginta hebdomadē abbreviatæ
 sunt, super populum ruum, & super
 urbem sanctam tuam, vt consumeretur
 præuicatio, & finem accipiat peccatum
 &c.

Federit authorem Christum venisse recens,
Quem vos Messiam dicitis, ista monent: a
Cōpleta hebdomada Danielis, diruta Tēpli b
Moles, Iudæa perditæ sceptræ C tribus.
Sublatus ritus: veteris cessatio cultus,
Iamque aquata solo monia Ierusalem.
Quæ restaurandi superest spes nulla, ruinis
Omnia cum fuerint iam tumultata suis.
Rex: venturus erat promissus lege, priusquam:
Hæc fierent, si stat. vatibus. vlla fides.

B: 6. Iudæa

Scito ergo, & animadiuerte ab exitu
 sermonis, vt iterum ædificetur Hieru-
 salem vsque ad Christum ducem heb-
 domades septem, & sexaginta duæ e-
 runt, & rursum ædificabitur platea, &
 muri in angustia temporum, & post heb-
 domades sexaginta duas, occidetur
 Christus, & non erit eius populus, qui
 cum negaturus est. Daniel. cap. 9. i.
 B. non auferetur sceptrū de Iuda, &
 dux de furore eius, donec veniat, qui
 mittendus est, & ipse erit expectatio
 gentium Genesis cap. 49:
 C. veniet ad templum, suum domina-
 tor quem vos queritis & angelus testa-
 menti, quem vos vultis. Malachias, c. 3.
 veniet desideratus cunctis: g entibus.
 & implebo domum istam gloria.
 Aggeus 2. vide Barradium tom. 1.

Iudaea gentis regalia scepra Quirinus
 Sulpitius Praefes abstulit Archelao
 Herodis nato, nouum cum degeret annum
 Christus Iesaa de genitrice satus .
 Filius hic Dauid, secunda à Virginis aluo .
 Bethlemi Iudæ natus in urbe fuit.
 Hic expectatus cunctis a gentibus heros
 Ad templum venit Rex dominusque suum.
 Impleuitque nouis sacrum splendoribus eadem
 Aggens veluti, Malachiasque canunt .
 Orta hac stella Iacob Reges attraxit Eoos
 Aurum Arabes Regi, & dona Sabæa ferunt.
 Hebdomadas decies septenas dixerat olim
 Ad Christi Gabriel tunc superesse necem .
 Et que Iudæis Solyma data Rege potestas
 Restaurandi urbis mania sancta fuit.
 Hebdomas est constat septenis qualibet annis,
 Hos sic Hebreis mos numerare fuit.
 Hebdomada eisdem lapsa sūt ex tēpore ab illo .
 Quo moliri iterum mania sancta datū est .
 Longimani Regis Persarum septimus annus
 Migrare Isaacidas cum Babylona iubet,
 Tempus ad usque necis Christi, qui sanguine fuso
 In cruce deleuit crimina, nostra suo.
 Ex illo ad presens tempus fluxore trecenta
 Hebdomada, & supra has præteriere duæ.
 Ergo quid à ceci Christum venisse negatis
 Cum prædicta Deo tempora iam fuerint.
 Non nisi velata potuistis cernere fronte
 Mossem diuino lumine præuicidum .

At

At nos reiecto Christum velamine coram
 Cernimus, eternum cui iubar ore, micat.
 Iandudum completa probant oracula missa .
 Proque salute hominum sustinuisse necem .
 Morte triumphata mox surrexisse sepulcro,
 Ascendisse super sidera celsa poli .
 Vnde iterum veniet iudex aequissimus orbis,
 Pro meritis penam, aut præmia cuique dabit.
 Illa dies ira, terroris & horæ rigenti
 Concutiet magno pectora cuncta gelu.
 Tum caligantem mundum, solisque labores
 Cernere erit, cali luce carere sacos.
 Horribileque maris fremitus, terræque ruinas,
 Pallentemque ebram, sanguinesque polos .
 Et Phlegethontæis misceri hūc ignibus orbem
 Effractumque Erebum, Tartæraeque fores.
 Frangantur silices, & suaui saxa volabunt
 Horrificis cladem testificata modis.
 Ossa suas capient veteres animata figuras,
 Corporeosque artus vitificosque toros .
 Cum tuba terribilis iunulis exire sepultos
 Aterni coget iudicis ante thronum.
 Illius ad dextram stabit gens conscia recti,
 Ad leuam stabit iuxta scelestæ latæ,
 Iudicis irati sublimi in nube sedentis
 Quis perferre reus lumina torua queat.
 Omnes terrebit minitans vultusque, colorque
 Vindicibus pœnis omnia plena fore .
 Ex angus gelidus fontū tremor opprimet artus
 Mox habitaturos tartara nigra reos.

Vltima

Vltima concusiet resides sententia mentes
 Iudicis in miseris ore ferenda. Dei.
 Qui sceptrū vibrans sublimis in aere, postquam
 Librauit trutinā qualibet acta pari.
 Ite, & corporibus meritas exoluite penas
 Gens, aiet, infernis excrucienda rogis.
 Nulla dies Erebi piceo vos eximet igne.
 Perperuis nullus finis eritque malis.
 Viri uti, fideique pidi qui castra secuti
 Astra petens, ibunt Ditis ad antra mali.
 Impia perpetuo soboles irrorabitur igne,
 Gaudebunt iusti luce beante poli.
 Demones ingentes rapiunt in tartara pradas
 Corpora & innumeris excrucienda malis.
 Dicere quis valeat fumantes sulfure fluctus,
 Nigrantesque amnes, funereosque rogos.
 Gorgonas, Harpyas, portentaesque Cerastas,
 Eumenidumque faces, Cerbereosque sonos.
 Exulat hic pietas, lachryma volūtur inanes,
 Ceditur ille pius, qui feritate preit.
 Obscenos crines hominum nodantur in angues,
 Et pro cerussa pix tegit atra genas.
 Horrida luctu sonis resonant vltimatibus antra,
 Torquet ibi, ardentem scrua Megera trabes.
 In fontes vltrix, Alecto lampadas urget,
 Quos flāmis cruciat culpa pudenda magis.
 Sed cali iactura magis spectandaque nunquā
 Diuini facies numinis angit eos.
 Qui Elysias poterant meritis acquirere sedes,
 Muneribusque pijs regna beata poli.

Milles

Mille adamantais ubi fulgent atria signis,
 Teclaque cum rutilis sardonicata vijs.
 Regia sydereo latē radiatur Achate,
 Chrysoliti hic ardent, hic amethystus adest.
 Hic regnant, fusi quos murex sanguinis ornat.
 Et grates reddunt tempus in omne Deo.
 Sui ibi, Virginitas placuit quibus inregra vita,
 Quois numero Siculi cecidit arena freti,
 Fortiter his placuit calestem ducere vitam,
 Qua riget alpibus multa cauerna iugis.
 Clausura inter fluxus Ditis superasse cohortes,
 Et Veneris flammās, multiplicesque faces.
 Est ibi flos iuuenum, quos laesi nulla voluptas,
 Nec sensere tuas fada Libido faces.
 Pone se qui gaudet agnum cytharisque lyrisque,
 Et cantu fundunt emodulante melos.
 Sunt ibi lasanum plausus, & gaudia diuum,
 Sunt ibidem Charites, sidereisque Ioci.
 Diuus amor Triadosque micat diffusis ardor,
 Vna triplexque animis forma colenda pijs.
 Hic Regina poli Virgo, materque Tonantis,
 Tergeminum cingit cui diadema caput.
 Sub pedibus famulare iubar vaga Cynthia
 Mater & in nati lumina fixa tenet, (pstat
 Agmina calituum circū plauduntque, volūtque
 Et melos humana doctus arte canunt.
 Cantibus assultat diuum resonabilis Echo,
 Diuum m'nis multiplicata choris.
 Credide quicumque fido mysteria Christi
 Iussa Dei faciens, pihere saluus erit.

Sii

*Si qua reposita vestra vos ergo cura salutis
Conuerso veram sumite corde fidem.*

*Qua quicumque caret Stygio damnabitur igne.
Et sine qua poterit nemo placere Deo.*

*Authorem vita Christum, nostraque salutis
Esse Dei partem credite, & esse Deum.* (Go

*Quo sine vita hominum nihil est, nisi mortis ima
Hinc, quisquis nescit, lumine mentis eget.*

*Summa lustralem sacro de fonte liquorem,
Triste salutari tollite crimen aqua.*

*Elysiu nemo poterit conscendere calum,
Nisi prius hoc lubes leuerit amne suas.*

*A vobis fuluo rabies accensa metallo.
Exulet, & sure fetora sintque procul.*

*Invidia stimuli rumpantur, fada libido
Cesset, ab ignavis omnia lena cadant.*

*Ire ignem flammis diuini absumite amoris,
Deat humili victas vota superba manus.*

*Talibus attonitos dictis, rationibus arte
Cenuinatos Lanrens ut videt Isacidas,*

*Dimittit vario miscentes murmure multa
Vera sibi multum dicta fuisse putant.*

*Obdurata tamen fidei vim corda repellunt,
Velamen Moysis os, oculosque tegit.*

*Nempe errare suis malunt cum patribus, ista
Quam sapere, & priscam linqere perfidia.*

*Occultant aliqui diuini semina verbi,
Sed non radices figere corde sciunt.*

*Nonnullos pius ardor habet, mutatque repente
Ille salutaris tingier optat aquis.*

TEM-

TEMPLVM

SALVTIS

Hoc est

SOTERIORVM

LAVRENTII LONGI C.R.C.S.

Liber VIII.

Illustrissimo, & Excellentissimo

DOMINO MARCHIONI

IVSTINIANO,

Sanctissimi Pontificis

INNOCENTII DECIMI

Progenero.

Mecænati Amplissimo.

D. D. D.

TE quoque Laurentes celebrabunt carmine
Nympha,
Scepstrigerū proles magne Dynasta patrū.
Qui genus à Longo priscum duxere Philippo
Consule, qui Mauros expulit Almeria.

Bar-

Barbaricoque iugo populos exsoluit Iberos,
 Vnde sati reges qui coluere Chium;
 Qui Smyrna rexere diu, geminaque Phocaa,
 Et Cygni fasces, sceptraque lanigenum.
 Hac gētilis adhuc retinet tuus, Inclytus Heros,
 Regis a Alexandri natus, honos Ligurum.
 Is merito Iani Princeps dominatur in vrbe.
 Sceptrā gerens atavi, quæ tenere tui.
 Legiferi nomen sumpserunt Cæsaris illi,
 Quæis cognomē erat, Lōga quod Alba dedit.
 Gēs tua quod seruat Ligures dominata per ora:
 Hec docuere domus me monumenta tua.
 Quo scriptis Folieta b suis mandauit Vbertus,
 Innumerique alij, marmora id ipsa docent.
 Qua Capitolinis vidi certantia saxi,
 Quo Longos fastis inseruere suis.
 Fascibus insignes, actis celebresque triumphis,
 Vnde genus Latium, Dardaniumq; trahis.
 Ad Ligures, Venetosq; patres Respublica Romæ.
 Migrans maiores duxit ab Vrbe tuos.
 Ortus, & Occasus quorum victricibus armis.
 Paruit, Ægeo regnaque parta Mari.

Mille

a Lucas Justinian. Longus Princeps
 Genuæ Serenif. an. 1644.
 b Vb. Folieta in Hist. Genuen., & in
 elogijs Clarorum Ligurum.
 August. Iustinian. in Annal. vide su-
 pra pag. 119. & 121. Soter. lib. 11.

Mille tua genitos herosq; gente, ducesque
 Mœonia cupio concelebrare tuba.
 Teque Chij Regem, quæ patria fertur Homeri,
 Pro merito Chij concelebrare modis.
 Felicemq; tuam, quæ surgis ad æthera, sortem,
 Attalica qua te conditione beat
 Dum tuus haredem gentilis d Regulus unum
 Te facit, immensas Coptia fundit opes.
 Nec non quod dites Cræsi transcendit acervos,
 Pamphilijs sacro clarus honore tori es.
 Pontificis Latij neptem tibi pronuba Iuno
 Iunxit, connubio consociavit Amor.
 Gratia sydereis cui terna arripit ocellis,
 Cui Paphius cunas impulit ipse puer.
 Cui formā dedit alma Venus, mētēq; Minerva,
 Et Dianna decus, Iunoque cessit opes.
 Munit adamantū cui summa modestia pectus,
 Atque vlla vinci nescit fraude Fides.
 Vt te si primos Indus remouetur ad ortus,
 Vel Libye dubijs insidiosa vadis.
 Illa piæ pacti custos inuicta iugalis
 Nollit in alterius iura venire viri.
 Hæc noua Drusilla est Tyberi pulcherrima ne
 Tu Longinus ei Cassius alter ades. d (ptis.
 Gens

d Vincentius Iustinianus Marchio,
 Beuedicti Card. Iustiniani frater,
 d Cornel. Tacit. in Annalib.
 vid. pag. 99.

Gens tibi longorum nomen dat Castria, prisca.
 Vnde trahis clarum nobilitate genus.
 Alter & Augustus Latio dum surgit olympo.
 Pamphilus, Roma surgit Agrippa nouus.
 Nec minor Agrippa speraris in vrbe futurus.
 Ingenio haud illi, sorte nec inferior.
 Vtique ille Adriacis victor fuit inelytus armis.
 Sic tu, si repetas regna paterna Chij
 Odrysium vinces armata classe tyrannum.
 Cuius pressa iugo Græcia tota gemit.
 Quo non pressa foret, Lögum c si fata Ioannem
 Seruassent asauum Thracia in vrbe tuum.
 Quã prius in numero est iutatus ab hoste, sinistriã
 Donec percussit diua sagitta latus.
 Tunc cū Rege Chij, Martis cui Casar habenas
 Cesserat, Arginum concidit Imperium.
 Nuncq; tuam deposcit opem, patrisq; Latini,
 Cuius ope hec sperat soluere colla iugo.
 Marcus Agrippa Ioui construxit Pãtheon, adã.
 Que sacra dein Marie dicta Rotunda fuit.
 Pamphed ecce nouũ Venetis tibi surgit ab ãdis.
 Quod tibi descriptum nũc mea Musa dicat.
 Virginis est ades Calos imitata rotundo
 Cũmine, qua cunctis par foret vna Deis.
 Aere, libroq; typis impresso dono salutis
 Tempia tibi, multis Longe future salus.

Hic

e Abrahamus Bzouius in annalib. an.
 1463. Vbert Policeta in elogijs. Ioan.
 Bapt. Pinellus in carminib. & alij.

Hic gentis monumenta tua congesta videbis,
 Hic erit & pictos dulce videre tuos.
 Auspice te Regum noster liber ibit in aulas,
 In sacras ibit Pontificisque manus. (cos
 Pamphilus f Eusebij celeberrimus inter ami-
 Eximio sacros feritur amasse libros.
 Pamphilus Antifles graũare volumina suetus
 Qua colit Eusebias seu pietatis amans,
 Non dedignetur nostrum spectare libellum,
 Illius hunc faciet dextera sacra sacrum.
 Pontificum libros seruauit Pamphilus & Vrbis
 Consul, & antiqui scripta reperta Numa.
 Sic mea Pamphiliũ seruabit carmina patris
 Empyrei referans dextera regna poli.
 Quis fore Pontificem venturi prescisa quondã
 Pamphilitum cecinit nostra camena patrẽ.
 Paruus utrique liber magni sit pignus amoris,
 Præmia si que mei vester amoris amor.
 Aurea non cupio pro munere munera, sacris
 Cui satis in bullis plumbea dona forent.
 Interea Laurus Longus dum pergit ad adẽ
 Virginis Adriacis que noua surgit aquis.
 Pestis ab illiuc quam conseruata furenti
 Gens hic diuipara condidit alma Dea.

Ad-

f Pamphilus Euseb. Cefaricusis ami-
 cus D. Hieronym.
 g Bæbius Pamphilus Consul. Valerius
 Maxim. lib. 1. c. 1. exemplo 12.

Aduenit huc Venetus celebrās encania Prīceps
 Qua oblata in templo est virgo beata die .
 Diversi vici iunguntur pontibus urbis ,
 Quos interfusi diuidit vnda maris .
 Ingeminas Venetam partes qua diuidit urbem
 Pontus , dat pontem nexa carina simul .
 Impositæque trabes tabulæ ex ordine iunctas
 Sustainant , planum dantque per æquor iter .
 Pons Iustinadum cōstructus ab ædibus vsq;
 Ad diuæ Triadis templa vetusta patet .
 Hellepontiacum talis pons nauibus æguor
 Coniungens Persis per mare fecit iter .
 Huc Diui Marci procedit ab ede Senatus ,
 Nobilium catus purpureusque patrum :
 Huc venit Adriacus patrio cū sirmatē Prīceps
 Precingit canas cui diadema comas .
 Et regale nitet sublimi in vertice cornu ,
 Augustumque Ducem regia palla decet .
 Qui Veneti sceptrum regni , Cretæque potentis ,
 Ægæique sinus , Illyricique tenet .
 Dux decus Adriacæ Frācisus Ericius h' urbis ,
 It Princeps Martis gloria , pacis honos .
 Imperio patrijs decies hic profuit armis ,
 Et maris , & terræ Martia scepra tulit .
 Iustitiæ hic cultor sanctissimus arbiter equi ,
 Pro recta vitans nulla pericla fide .

Rebus

h Serenifs. Dux Franc. Ericius Prin-
 cept Venetus Templum Salutis adit .

Rebus in adu vsis constans , prudensq; secundis
 Restituit pacem , bella proculque fugat .
 Hic piratarum victa de classe triumphum
 Promeruit : populo numinis istar adest .
 Hunc superi seruat Ducem , seruetur vt orbi
 Ius æquum , Pias , Religicque , Fides .
 Mars dextra armipotens stat , pectore doctus
 Maiestate graui Iuppiter ore sedet . (Apollo
 Quamū alijs Reges tantundē Regibus extat ,
 Hic belli , & Pacis victor , & ipse sui .
 Secli cuncta suis incommoda finibus arceet
 Franciscus patrij cura salusque soli .
 Ne notha degeneris passim vsania nummi ,
 Et precium , & solitum mercibus angat iter .
 Intercepta Ceres ne saui scæneris astu ,
 Annonam vario strangulet vsque metu .
 Tali nemo truces formidat Principe casus ,
 Quos fors in reliquis sparsit amara plagas .
 Hunc oratores Regum comitantur ad adem ,
 Missa polo nomen cui dedit alma salus .
 Nuncius Urbani pietate Vitellius i ingens ,
 Urbini præsul lumen , & urbis honos .
 Hic genus à nono deriuat Cesare , cuius
 Exiit Longus signa reiecta solo .
 Rabataus K adest heros , cui Pegasus alas
 Explicat , & pennas Fama canora suas .

Cuique

i Franciscus Vitellius Archiepif. Vr-
 bini Nuncius Summi Pontificis . Tac.

Cuique triumphales dat aurorū gloria currus,
 Carrigeris ducibus quæ tulit auxilium.
 Cæsaris interpret, cui nunc Germania paret,
 Adriaci lateri Principis hæret amans,
 Gallorum legatus adest hic Regis habentis
 Stemmata gentili lilia terna suo. (tus
 Scriba subit magnus quæ tollit ad æthora vir
 Ingenti Othobonus, maior honore senex.
 Qui Patavino tibi successit, Cæssa cui gens
 A Patani dictum tradidit urbo genus.
 Præcedunt Tyrio saturatis vestibus ostro
 Ornati proceres, purpureisque stolis.
 Incadunt bins regali ex ordine pompa,
 Et populi oblectant lumina luce sua.

Sole

K Antonius Rabata Dominus Do-
 rimbergi, Consiliar. & Orator Ferdinan-
 di III. Imperatoris apud Rempubli-
 cam Venetam.
 I Othobonus Cancellarius magnus
 Venetiarum.
 m Procuratores Diui Marci Ædiles.
 Raynerius Zenus n Vincentius
 Capellus o Franciscus Molinus
 p Ioannes Nanus r Marcus Iusti-
 nianus q Petrus Sagredus s A-
 loysius Valaresus t Ioannes Pi-
 laurus u Angelus Contatenus.

Sole reperentis oculos perstringere flammis
 Gaudens, vel radijs æstra referre nouis.
 Æstra Senatores, Princeps sol ipse videtur,
 Sine Iouem hunc, reliquos dixeros esse Deos.
 Ædiles diui Marci, tempique Salutis
 Inde nouæ, hinc ventunt ordine quinq; viri.
 Eminet in hos inter Zena Raynerius ingens
 Stirpis honos, opibus, consilijque potens.
 Communis cui cura boni fuit vna munetque,
 Hic legum custos publica iura colit,
 Seruat & arcano cunctas in pectore leges,
 Eloquij manant vnde fluent a granis.
 Inde salutaris preses Vincentius edis,
 Quæ tulit insignis Marte Capellæ domus.
 Vindice quo nūquā terris, licet ingruat horror
 Adriacam sobolem deseret alma Themis.
 Fræscus Molinus o adest, cui iura tridentis
 Neptunus cessit sæpe, Marisque decus.
 Huic sibi fortuna rotam virtutis alumno,
 Præsidiumque bonis, naufragiumque malis.
 Nanus eū sequitur magnus virtute Ioannes,
 Palma sui fasces cui dedit imperij.
 Huius virtutes inter meret aurea palmam
 Frontis amabilitas, & probitatis amor.
 Sagredus pietas quæ clarū, & sanguis aurorum,
 Et probitas morum, & regia Gaza facit,
 Pone subit, Veneti Martis qui gessit habenas,
 Huic adest geminus fratre parente nepos.
 His Longe nupsere dua, cum matre sorores
 Fratibus, & patri, nobile coniugium.

C Vr-

Cuique triumphales dat aurorū gloria currus,
 Carrigeris ducibus qua tulit auxilium.
 Casaris interpretis, cui nunc Germania parat,
 Adriaci lateri Principis haret amans,
 Gallorum legatus adest hic Regis habentis
 Schemmate gentili lilia terna suo. (tus
 Scriba subit magnus quē tollit ad aethera vir
 Ingenti Othobonus maior honore senex.
 Qui Patavine tibi successit, Cassia cui gens
 A Patavi dictum tradidit urbe genus.
 Præcedunt Tyrio saturatis vestibus ostro
 Ornati proceres, purpurasque stolis.
 Incedunt bini regali ex ordine pompa,
 Et populi oblectant lumina luce sua.

Sole

K. Antonius Rabata Dominus Do-
 rimbergi, Consiliar. & Orator Ferdinan-
 di III. Imperatoris apud Rempubli-
 cam Venetam.

I Othobonus Cancellarius magnus
 Veneriarum.

m Procuratores Diui Marci Ædiles.

Raynerius Zenus n Vincentius
 Capellus o Franciscus Molinus

p Ioannes Nanus r Marcus Iusti-
 nianus q Petrus Sagredus s A-

loysius Valaresus t Ioannes Pi-
 faurus u Angelus Contarenus.

Sole repercussis oculos perstringere flammis
 Gaudent, vel radijs astra referre notis.
 Astra Senatores, Princeps sol ipse videtur.
 Sive Iouem hunc, reliquos dixeris esse Deos.
 Ædiles diui Marci, templique Salutis
 Inde nouē, hinc veniunt ordine quinq; viri.
 Eminent in hos inter Zena Raynerius ingens
 Stirpis honos, opibus, consilijque potens.
 Communis cui cura boni fuit una munetque.
 Hic legum custos publica iura colit,
 Seruat & arcano cunctis in pectore leges,
 Eloquij manant unde fluentia grana.
 Inde salutaris preses Vincentius edit,
 Quē tulit insignis Marce Capellan domus.
 Vindice quo nūquā terris, licet ingruat horror
 Adriacam sobolem deseret alma Themis.
 Franciscus Molinus o adest, cui iura tridentis
 Neptunus cecit saepe, Marisque decus.
 Huic sistit Fortuna rotam virtutis alumno,
 Præsidiumque bonis, naufragiumque malis.
 Nanus eū sequitur magnus virtute Ioannes,
 Palma sui fasces cui dedit imperij.
 Huius virtutes inter meret aurea palmam
 Frontis amabilitas, & probitatis amor.
 Sagredus pietas quē clarū, & sanguis auorum,
 Et probitas morum, & regia Gaza facit.
 Pone subit Veneti Maris qui gessit habenas,
 Huic adstet geminus fratre parente nepos.
 His Longe nupsere dua, cum matre sorores
 Fratribus, & patri, nebile coniugium.

C Vr-

Vrfula Laurenti nupste, Lodoica Ioanni
 Est Augustino iuncta utriusque parens.
 Iustini opus adest Marcus, quem sūna gerēdi
 Cura manet belli, qua Paauis equor inis.
 Aemulus hic Fabij iuncta modo restitit, et rem
 Aduersis, si que hostes murus abenus erit.
 Italicos donec concordia fadere iungat
 Reges, & iubeat cedere bella procul.
 Legati quondam patrie tres inde sequuntur
 Eloquio claris, consilioque patres,
 A diles quos Marcus habet pietas, fideque
 Insignes, heros hic Valeressus & adest.
 Huic Pisaurus, t Eques Fortune casib. anceps,
 Fortuna constans aē in vtraque subit.
 Quem prudēs clypeo constantia munit ahenō,
 Hūc neq; leta leuant, hūc neq; dura premūt
 Pressa sed imposto cui pondera palma resurgit
 Sic tanti virtus surgit, honosque viri.
 Adfuit iniusto modo pondere nempe grauato
 Astrea haud illum deseruitque Themis,
 Cui non militis stes, non exercita virtus
 Non legio, aut denso robore iuncta phalāx.
 Insignit merita victoria tempora lauro,
 Calitus inforti palmaque, paxque venit.
 Centarenus cum sequitur, cui nomen, & omen
 Angelus v ingenis artibus, ore potens.
 Cui decus egregium clari dat sanguinis ortus,
 Maior ac i studijs gloria parta venit.
 Ille Mathematicas artes, thetremata cuncta
 Lucidulis nouit quicquid & orbis habet.
 Adfuit

Adfuit idē cognomē habens Aloysius x Hermea
 Alter, & Adriace gloria magna toga.
 Qui modo Threccium potuit placare tyrannū
 Hostiles patrio auertere ab orbe minas.
 Pro patria subiijque libens discrimina vita
 Arbitr hic pacis, moxque sequer erit.
 Dux Crete prefectus ei modo Pōnius y adfuit,
 Concilyque decem gaudet honore virum.
 Huic similes quondā querebat Grecia laudes,
 Militē Palladium quando replebat equū.
 Sylusfri proles sequitur Bertuccius t Heros
 Poplicola Valeri sanguina progenitus.
 Maximus ingenio, Phabiq; & Martis altitans
 Anne sago dubium maior, an arte roge.
 Romulco clarus quem Princeps Austrius ostro
 Legatum coluit Principis Adriaci.
 Paucis multa sciunt, multi nihil, omnia nemo,
 Excepto hoc, cuius pectore cuncta latent.
 Laurenti proles maior genitore Ioannes 1
 Praclarus bello, ac pace Capellus adest.
 Cesaris ad solium Veneta legatus ab urbe
 Ore Periclaeo, consilioque valet.
 Hūc caesa simplicitas exornat, & inclyta virtus
 Cordis, & abstruso consona lingua sinu.
 C 2 Ne-

Senatores Veneti
 X Angelus Contarenus.
 X Aloysius Contarenus,
 Y Nicolaus Pontius.

Nescit mellitis hic quenquam fallere verbis,
 Nec vela exposius subdola candor amat.
 Pone subit gentilis ei Mauortius 2 heros,
 Cui mare datus nomen clara trophea iulit.
 Quae piratarum victori tradidit Aulon,
 Barbarica spolijs classis onustus ouat,
 Viuida rostratae praecinctus tempora sero
 Iure triumphali dignus honore nitet.
 Hic Marcellus 3 adest generosus Martis alünus
 Cui truncata manus Marte furente fuit.
 Terruit innumeros hic dux fortissimus hostes
 Aequauit Graios, Romuleosque Duces.
 Se, timuit Mauors, ne tantus vinceret heros,
 Abstulit huic diri fulminis igne manum.
 Non hoc, qui potuit deceptam Scauola dextra
 Vreue, maiori dignus honore fuit.
 Pisonis 4 cognomen habens Antonius adstat,
 Cui quondam Veneti iura tridentis erant.
 Quae soror Hispani Regis, nunc Caesaris uxor
 Adriacis coluit dum uheret ut aquis,
 Hae classe ornata uenientem excepit, & Argo
 Pise, Nereidam planxit sique cborus.

Pra-

Senators Veneti.

- 2 Marinus Capellus, victor iraptum
- 3 Laurentius Marcellus.
- 4 Antonius Pisanus.
- 5 Ludouicus Theupolus.

Praclarus Ludouicus 5 adest hic Theupolus ap
 Pro patria proptus Martis obire vices. (mis
 Huius consilio coniunctura robur in armis.
 Fermidat res fugo barbarus hostis equo.
 Est, celer infomnis, bonus & fugit ecia miles
 Scilicet hac liquit ecce Cupido tibi.
 Pone Sebastianus 6 uirtute Venerius ingens
 Et magni complens nomen & amen ani.
 Thraicium quondam qui fudit in aequore classis.
 Actiacus fractas luxit Apollo rates.
 Hic est armorum dux nulli laude secundus
 Arguis hostes fallere scitque modis.
 Nec Donatus 7 adest clarus uirtute Ioannes,
 Cui neptis nupsit Principis Adriaci.
 Munit adornatū cui summa modestia pectus,
 Et uinci omni uola nescia fraude fides.
 Hunc mens grata Deo, fucumque exosa bilingue,
 Et posito ingenuus schemate candor amat.
 Leta decet grauitas, iusque aqua lance seueris
 Temperat in dulces gratia blanda sales.
 Nec pietate minor Fraterna Victor 8 egentum
 Subsidium summo clarus honore subit.
 Ipse sui victor, quam si fortissima vincat,
 Fortior, haud uirtus altius ire ualet.

C 2 Con-

- 6 Sebastianus Venerius.
- 7 Ioannes Donatus. (Senatores.)
- 8 Victor Donatus.

Conſimili probitate nitens Hieronymus illum
 Molinus ꝓ ſequi. ur. cui Rota ſtemma dedit,
 Qui Venetis ſummis decoratus honoribus urbis
 Publica tractauit munera ſepe domi. (oris
 Fraciſcus ꝓ Michael, Batauis qui nuper ab
 Legatus redijt Tullius alter adest.
 Deſtinat Hiſpani Princeps hũc Regis ad aulã,
 Mox reducem ſummo tollit honore virum.
 Et Paulus, ꝓ tortũ geſtat qui ſtẽmate funem,
 Cuius ab ore fluit Neſtoris eloquium.
 Vir grauis inceſſu, veterum rerumque peritus
 Lotibus ingenij, diuitijꝫque potens.
 Talis eũ ſequitur Carolus Ruzinus ꝓ auita
 Hæres virtutis, diuitijꝫque potens.
 Heroum ſimulacra domi qui mille recenſet,
 Qui fama implerunt ſolis viramque domũ
 Iconas hic miras, veterumqꝫ numiſmata Regũ
 Miraque natura monſtra videnda tenet.
 Maurocenus ꝓ adest Phabi, Themidiſqꝫ diſer-
 Cultor, & Adriaco conditor Hiſtoria. (tus
 Per memores Venetũ ſcripſi qui tẽpora faſtos
 Aeternaꝫqꝫ dedit laudis, & artis opus.
 Inclyta progenies cui vox, virusꝫque paterna
 Ad ſumma ſtrauit culmina laudis iter,
 Eſt

- 9 Hieronymus Molinus Senator.
 10 Franciſcus Michael Senator.
 11 Paulus Caotorta Senator.
 12 Carolus, & Dominicus Ruzini.

Eſt Petrꝫ Anicia Michael; anona gloriis gẽiis
 Alter Hyanthai præſes Apollo chori.
 Qui quodcumque velit numeroꝫ dicere verſu,
 Viuidaꝫque ingenij promere dona ſui
 Seria dicta Iocis miſcere, atque vitile dulci.
 Punctum inter vates omno tulit Venetos
 Audijt hunc quiſquis modulãtẽ peccine carnẽ
 Caſtaliaſ cenſet ſic ceciniſſe Deas.
 Hic Michael Priulus, ꝓ qui clarus origine gẽiis
 Virtute ingenio clarior ipſe ſuo eſt.
 Nam qui pro patria inſtis inclaruit armis
 Hoc certe nemo clarior eſſe poteſt.
 Viderat alma Themis crudelẽ icedere Martẽ.
 Vindice florere hoc & ſua iura viro.
 Magnaque concipiens iucundo gaudia ſenſu
 Cum Getico fecit talia verba Deo.
 Olim cum Paphia uixiſti coniuge Mauors,
 Nũc viuũt Mauors, & Themis alma ſimul.
 Aſpice magnanimum patria labentis Aclãtẽ,
 Qui tua bella gerit qui mea iura docet.
 O decus excellens ò rare gloria, dextre
 Aut Deus, aut certe proximus iſte Deo eſt.
 Hic Cõtarenũ b cuncti venerantur amantque
 Ob caſtos mores, innoũſque manus.
 C 4 Palla-

- 13 Paulus Maurocenus Andree frater.
 14 Petrus Michael Poeta inſignis.
 a Michael Priulus Præſectus.
 b Io. Baptiſta Cõtarenus Philoſophus.

SIC SOTERIORVM
 Palladis hic olim curas impendit honestis
 Artibus, atque egit nobile laudis iter.
 Præcipue sophia studijs additus ab illa
 Cognomen natus dicitur inde sophus.
 Ambrosiam, vel mella sapit sermone disertio,
 Et doctis fundens aurea sensa notis.
 Hunc facilem pauper, mihi quoque repperit, ac re
 Improbis, ac diues sic bonus, omnis amat.
 Hic Fuscarenus c Bizanii ex urbe profectus
 Patria ubi fuerat nuncius ipse sue,
 Ad successorem Petri mittitur ad urbem
 Romuleam Petrus, Pontificemque nouum.
 Pamphiliog; patri, quem sperat Roma futurū
 Pastorem gratiās nuncia lata feret.
 Huic centum similes optaret habere Senatus,
 Quem centum nouis patribus esse parem.
 Eloquij merito primis aquandus honoris
 Grimanus magna vir pietate subit.
 Illius & tigres facundia vincat, & angues,
 Ceu maga vim tacitā sensibus arte paret.
 Hic Gussonus eques Vincentius ore disertio
 Cui non inuenit Suada, Themisque parem.
 Inter mille micat patres Cornelius heros
 Adriaci proles Principis, urbis honos.

Pur-

c Petrus Fuscarenus.
 d Ioannes Grimanus.
 e Vincentius Gussonus.

Purpureiq; patris frater, quem Roma galera,
 Et mitra ornauit, quam Patriarcha gerit.
 Hic Maurocena parium mox cedit ouile,
 Ut Patavi sacris præsit in urbe nepos.
 Illius augusto maiestas fulget in ore,
 Et grauitas, probitas Principe digna viro.
 Hic Mocenicus erat magnus virtute Ioannes
 Præfuit belli, militiæque decus.
 Mars ense, clauā Alcides, donat Agida Pal-
 Colicumq; illi tela trisulca pater. (las
 Franciscus Bolanus ab ista cui tradidit Hermes
 Eloquium, doctam magnus Apollo chelym.
 Ast quantū hic numeris, tantū sermone soluto,
 Lauredanus 15 honos urbs, & arte uolet.
 Nascētem placida quem sidere vidit, & vlnis
 Amplexa est olim Calliopaa iuis.
 Cui Venui, et Charitū pleno indulgētia cornu
 Certatim totos explicuere sinus.
 Hic Iustus scripsit genio dictante aijeris
 Verbis, & vitam decie Marine, tuam.
 Ipse quibus deslet capitalia crimina David,
 In Thufcos vertit carmina sacra modos.
 Vulgatus claret libris, sed clarior illi
 Post tumulum merito Fama superstes erit.

C 5 Sed

f Franciscus Cornelius Federici Cor-
 ne ij Cardinalis Patriarchæ frater.
 g Ioannes Mocenicus.
 h Franciscus Bolanus.
 15 Franciscus Lauredanus.

Sed nimis est longum Veneti censere Senatus.
Lumina, uti stellas enumerare poli.

Nec nostri ingenij est cū dorum voluere laudes.

Quinetia haud verear dicere vix hominis.

Inde se quebantur ciues, quos Adria censeat

Imumeri, Euganei, Cenomaniq; viri.

Externiq; Duces, proceres, magniq; Dynasta

Italia quos tellus, externa quosque tulit.

Hic Odoardus, Cadeest Parmæ nō agnit^o urbis

Lux Farnesiadis gloria summa domus.

Bellona ac Musis æque gratissimus heros

Alter Alexander si celebretur auus,

Quem non mille acies nō mille pericula terrēt

Hispanas, Latias sustinuitque manus.

Qua diuisa aras eius fecere verendos,

Hæc decorat magnum munera cūcta ducē.

Pa^ladis hunc multi, Phæbiq; sequantur alūni

Antiqua clari nobilitate ducis.

Tormētus præfectus adest Odoardus 17 abenis

Scoto cognomen cui dedit umbra nitens.

Nobilis illi frat, decoratq; hūc lumine virtus,

Est Farnesiade qui velut umbra Ducis.

Ter-

16 Odoardus Farnesius Dux Parmæ,
Placentiæ, & Castri.

17 Odoardus Scotus Marchio Montis
Albi Præfectus tormētorum bellicorū.

18 Ludouicus Tertius Comes Siffiæ.
Dominus Cubicularius Ducis Parmæ,

Tertius 8 hūc sequitur nulli virtute secundus

E supero missus Tertius axe Cato.

Siffia cui domino parerit dirissima tellus

Hoc nouus Aeneas gaudet Achate suo.

Hinc Comes 11 Ladus 1 bellis Pacisq; decorus

Arie Caselærum præses, & Alsenij.

Soragⁿ Melilipus 20 herois Diophæb. amicus

Marris & Adonidum quæ mage Phæb. amat

Hic Fabij Scoti soboles. Aloysius 21 aufstat

Dux equitum magno non genitore minor.

Hunc licet & patria discrimē, & idolis ardēs

Impetus impulerit Martia signa sequi.

Non tamē austero Phæbum sociare Graduo

Respuit, at lauro clarus utraque micat.

Hic Ferdinandus 22 Sermeti Regulus ingens

Agminis Adriaci ductor equestris adest.

Hic aderat Mutina Princeps 23 cognomē Aceste

Cui dedit, & virtus ire per ora virum.

C. 6. Fran-

19 Nicolaus Landus Comes Caselærum
Padi, & Alsenij dominus.

20 Diophæbus Melilipus Marchio
Soragⁿ:

21 Aloysius Scotus Fabij F. Marchio
Castri Buschi præfectu. equitum.

22 Ferdinandus Scotus Comes Ser-
meti dominus Ductor equitum.

23 Franciscus Atestinus Dux Mutinæ,
& Regij Princeps Serenifis.

Franciscus, quem summa sequi fastigia laudis
 Virtutisque iugum scandere cogit amor.
 Illius & patruus Venetis Aloysius 24 armis
 Hic praefectus erat mente, manuque potens.
 Adriaci Regina maris cui Martis habenas
 Tradidit, imberbo nouit, & esse parem.
 Flaminei sensere duces, & Thusca iuuenius,
 Germanique truces, Carnia & ipsa virum.
 Vicia Resmberga, domitaeq; rebellia Pischa
 Mania victorem hunc obstupere suum.
 Mantois dux, fama canat, quo gesserit oris,
 Et qua Germanos vicerit arte duces.
 Nos ducis inuicti laudes celebrauimus olim,
 Temporis hic breuitas dicere plura vetat.
 Eminet hic alios inter Trushestus 25 heros,
 Qui Princeps armis praefuit Austriacis.
 Angelus Imperij Fernando a Casare dictus
 Hectoride a Franco qui genus usque trahit.
 Unde Sicambrarum, Fracorumq; inelyta Regū
 Progenies claros mille recenset anos.
 Hic variōs hominum mores lustrauit, & vrbes,
 Et vere nouit religionis iter.
 Haec pater Vrbanus, Latij qui praesidet oris
 Eriancem Fidei ad signa reduxit ouem.

Et

24 Aloysius Atestinus Princeps Muti-
 nensis praefectus equitū Venetæ Reip.
 25 Ioānes Anselmus Trushestus Prin-
 cept ex Prussia.

Et iuuenē summo decor, nit honore, manūque
 Ipse sua sacro Chrysnate tinxit eum.
 Hic Senēsis 26 eques Germanis inelytus armis
 Re magnus, sequitur nomine paruus homo.
 Illius acta patent, quo tingitur equore Titan,
 Qua rubet Eous sole oriente polus.
 Ille per indomitos ruit imperterritus hostes
 Ille triumphato victor ab hoste redit.
 Innumeri proceres subeunt, ciuesque, Dynasta
 Quos Mari' cultus, religioque tenet.
 Spectandique mouet templum studiosa cupido
 Adriacumq; Ducem, purpureosque patres.
 Hic aderūt iuuenes, quos Lanua misit ad urbē
 Hanc, Luca geniti 7 Principe Lanigenum.
 Regis Alexandri clari virtute nepotes,
 Nempe imitatores patris, auque sui.
 Hi sunt progenies Longi generosa Philippi,
 Qui Almeriam domuit, Dertusiamq; iugo.
 Annos sceptrā Chij tenuit dominata ducentis,
 Nomen & assumpsit Iustiniane tuum.
 Hos Musa nitidos docuerunt condere versus,
 Verbaque Romuleo digna sonare foro.
 Ante pater Ligures moderat⁹ in equore classes,
 Neptunus Lucas, alter honore fuit.

Nunc

26 Octavianus Piccolhomineus Dux,
 27 Filij Luce Iustiniani Longi Princi-
 pis Genuenfium.

Nūc Regale gerēs sceptrū diademāq; Cyni
Rex Ligurū terris Iuppiter alter adest.

Hic Gualterus erat, quē miserat Anglia, Lōgus
Roberti frater Regis amicus eques.

Qui multis Regni decoratus honoribus heros
Deplorat patria bella cruenta sua.

Nemo virum tantum superet praestantib; actis,
Sive toga reputes munera, sive sagi.

Hunc omnes coluere boni, timuere feroces
Anglia laetatur nec meliore viro.

Longa etiam de gente Chij regnante per oras
Iustinianus 29 adest Regulus, urbis honos.

Pamphilij leuiv clari virtute Camilli,
Cuius ei nupsit nu per amata soror.

Qua Venere[m] facie, Iunonem moribus aequans
Calite digna viro sola reperia fuit.

Cardida non tantum placuit Briseis Achilli.
Nec tantum proprio Lyda puella viro.

Castia nec errantem coniux qua traxit Vlyse,
Quaq; procum Sesti spernere iussit aquas.

Cassida quantum placuit noua nupta marito
Pamphilij neptis, quem pia Roma colit.

Pa-

28 Gualterus Lōgus Eques aureus frater
Roberti a secretis Regis Angliae.

29 Marchio Cassianus Iustinianus ex
antiquissima Longorum gente, quae Iu-

stinianum nomen assumpsit ann. 1263.
Vbert. Folietta in elogijs clar. Lig. Iusti-

nianus in annal. Bzouius, Pinellus.

Pastorem speratq; suum, cui supplicet orbis.
Totus, adorantes quem populique colant.

Consulibus quem clara tulit gens, atq; tribuni
Bæbia Longorum magna parens equitum.

Qualis erat Lōgus, quem Verus Caesar amauit
Aurelius, Sophia lumen & orbis amor.

Diuitijs quem Roma uidens, & honorib; auctū
Præc pud coluit deu, nerata sophum.

Talis adest referens vir nomine, regi Camillū
Pamphilium, Roma qui tulit vnus opem.

Cum saui præmerent olim Capitolia Galli.
Hic ex fratre nepos purpurei patris est,

Nuntius ad Regem quondā qui missus laborum
Ostrinam moruit, mox habuitque togam.

Pāphilium, Longumq; Salus è vertice templi
Prospiciens Comiti talibus orsa loqui est.

Aspice Romulei soror hac duo luminā cali
Ingenio iuuenes, ac pietate pares.

Pāphilij patris iste nepos, 2 quē purpura vesti,
Tergeminum cingit cui diadema caput.

Vr-

30 Vaticinium Pontificatus Innocen-

tij Decimi ex Pamphilia domo anno
1644. Pamphili, & Longi Romani ex

Bæbia gente Consulari, ac tribunitia.
Val. Maxim. lib. 1. c. 1. Liu. lib. 40. Plin.

31 Iulius Capitolinus C. Bæbij Longi
Equitis meminit in vita M. Aurelij An-

tonini veri Philosophi, Lactantius c. 1.

Urbani successor erit, qui bolla perosus.
 Ad regnum pacis perget, & astra super.
 Ex omni regione patres tunc murice clari
 Conuenient, septem quæ iuga Tybris adit.
 Ut successorem Petri, fideique magistrum,
 Qui genat in terris septem a, Deique vices,
 Vnanimis de more legant, conclaue subibunt.
 Cum canis herbiferus. Calicis vret agros.
 Huc oratores Hispania Gallia, mittent
 Diuersos studijs, Pontificemque petent,
 Pontificem magnus sibi poscet Iberus amicum.
 Huic cupiet Gallus, qui sit amicus ei.
 Pamphilus à Grecis cunctorum dictus amicus.
 Gratus utrique aderis nominis omen habes,
 Pamphiliumque leget, concors sententia patrū.
 Omnibus hic etenim, pastor amicus erit.
 Hesperios, Francoque simul qui sedere iungat.
 Expetet Italia Marte grauata nimis,
 Compes erit voti, cunctorum pastor amicus
 Pacis, amicitia stemmate signa gerit.
 Illius est oleam gestans insigne Columba,
 Hæc ut amicitia, pacis oliua nota est.
 Diluuium belli cessabit germen oliua
 Pacifera rostro quando calumba geret.

Inter

32 Camillus Pamphilus nepos Summi
 Pontificis Innocentij X. cuius insigne
 gentilitium est colu. n. a. ferens oliu. æ.
 iamum, cum tribu lilijs.

Inter aues insons, simplex, & pura Columba
 Felle caret, flantem significatque Deum.
 Qui Iordane super tali sub imagine visus
 Est, Baptista Deum quando piabat aquis,
 Simplicitatis amans, & sanguine purus ab omni
 Pamphilus Innocui nomina iure foret.
 Innocuus dicitur amans vir iuris, & equi,
 Esse nocens vlli pura columba noquit,
 Huncque iuuare omnes, nulliq; nocere parat
 Signat auis, quam fert stemate, pacis amas.
 Est Petrus à Christo dictus Bariona columba
 Filius, huic oculos pura columba dedit,
 Successor Petri, Christianique Vicarius aquo
 Dignus erit tali nomine Pamphilus.
 Gestat oliuiferam patrium cui stemma colubæ,
 Verè Bariona, Petrus & alter erit.
 Quos Numa conscripsit, Iani sub colle sepultos
 Pamphilus; inuenit Consul in urbe libros,
 Petras ubi inuerso crucifixus corpore cælum
 Ostendit recta se properare via.
 Pontificum sacra iura libri, legesque docebat
 Effossi, & quicquid religione sacrum est.
 Pamphilia fuit hoc omen de gente futurum
 Pontificem, mundo qui sacra iura daret.

Id

33 Babius Pamphilus Consul cum P.
 Cornelio Valer. Maximo lib. 1. cap. 1.
 exemplo 12. Plin. lib. 13. Liu. lib. 40.

Id vates cecinere pij Ioachimus, & Angliss
 Florebunt Latijs lilia terna Iugis.
 Lilia Pamphilus tria gestat stemmate Presul;
 Publica spes illi fert diadema triplex.
 O quos Pamphilia uideo fore gentis honores,
 Assinisque domus Longe Dynasta tu.
 Longa domus genti Longorum iuncta Quiritū
 Babiā gens Longos, Pamphiliosque tulit.
 Gens hac una fuit duplici cognomina clara,
 Gentiles eadem fors manet, atque decus.
 Coniunctos olim gentiles sanguine eodem
 Mox Hymenae tuo fadere iunxit Amor.
 Si Romana premanit iterum Capitolia Galli,
 Vt quondā Longus, & quando tribunus erat
 Tu cognomē idem retinens iustissime Princeps
 Arcem defendes Longus, & alter eris.
 Vider & hostiles acies procul urbe repelles
 Has tecum Leuir Marte Camillus aget.
 Nomē, & omē habens Furiū virtute Camillū
 Aequabit, nouus ac ille Camillus erit.
 Sed me plura vetat predicere magnus Olympi
 Rex nimis, & Longum dicere cuncta foret.
 Talia verba Salus comiti dicebat Higea,
 Pauca quibus sapiens subdit Hygea soror.
 O quam

34 P. Sulpitius Lōgus Tribunus Romae
 an. vr̄bis cond. 364. Liu. lib. 5. Di. ny-
 sius Halic. fasti Capitol. Plutarchus.

O quam leta meis predicis gaudia votis,
 Qua de Pamphilio, progeneroque canis.
 Eius enim genti Longum cognomen habenti
 Agnomē Graium lingua Palaesga dedit.
 Pamphila gens etenim Longorum Babiā mater
 Dicta fuit cunctis haec quaed amica foret.
 Roma caput Mēdi, gentes cum diligit omnes,
 A Graiis etiam Pamphila dicta fuit.
 Excipiens omnes cunctorum fertur amica,
 Vr̄bs orbem, sapit eā cui dominatur, amat.
 Quin Amor est rero conuerso nomine Roma,
 Roma tibi subito motibus ibit Amor.
 Orbis ei cunctis domiuanti gentibus Vr̄bi
 Cunctorum pastor conuenit orbis amans.
 Ergo tenens merito communis nomen amici
 Vr̄bis Pamphilus pastor, & orbis erit.
 Presule cunctorum mundus gaudebit amāte,
 Omnes qui Christi ad pascua ducet oues.
 Omnes absque vllō pascet discrimine gentes
 Vnius hic vnus pastor ouilis erit.
 Pontificale decus cognomen, stemmaque tanto
 Praesignasse viro visa fuisse diu.
 Quam venerata fuit cum Roma sapē Rauēna
 Pastores legi diua Columba sacros.

Hec

Ex Babiā gente Romana Consulari,
 Tribunitia erant Pamphili, Lōgi, Mas-
 sae, Maximi Prisci, & alij.

Hæc patris, ac nati, quæ spirat ab ore, perennis,
 Pontifices sanctos missa columba creat.
 Hunc quoque Pontificem divinitus esse creatum
 Stemmata quam præfert, pura calūba notat
 Talia satidica miscbant verba sorores,
 Quæ mox euentus vera fuisse probat.
 Interea Venerus Princeps comitante Senecta
 Dinipara Maria templa dicata petit.
 Ante Sacerdotum pulcherrimus ordo canentium,
 Mulcentumq; sacris vocibus æstra preit.
 Alternat sacros, varijs concentibus hymnos
 Nectareis animat, verbaq; sacra modis.
 Oblectatque animos uecum discordia concors,
 Accinit innumeris aura secunda sonis.
 Qui diui Marci sacras operantur ad aras.
 Hic psalmos, hymnos cantica rite canunt.
 Regalis sequitur mox Primicerius 35 adis.
 Principis Adriaci dignus honore nepos.
 Virtutes, Charitesque viro cui dona tulero
 Cuncta, dedere artes Pallas, Apollo suas.
 Illum punicis cinxit Cyllenius Ales
 Vestibus, eloquium cui dedit ante suum.
 Non aliter quam de flumis mella aurea ramis
 Aut de discentis lac fluit vberibus.
 Illius eloquium facundia manat ab ore,
 Et docet exemplo insque, decusque suo.

Vir-

35 Benedictus Ericius Primicerius.
 S. Marci.

Virginis effigies folio portatur in alto,
 Quæ Luca fertur picta fuisse manu.
 E Bizantina quam Princeps Dandulus orbe
 Cum redijt Graio victor ab hoste, tulit.
 Non ita Palladium Troes, Ephesque Dianam,
 Romulida Vestam vel coluere suam.
 A Venetis celitur velut almæ Virginis Icon,
 Stellatum decorat plurima gemma thronum.
 Hic Carchedonij radiant, opalique rubentes,
 Assimilis viridi tuque Smaragda freto. (Ari,
 Chrysochilon, nitidusq; adamas, teretesq; cylin
 Et quod quærenti dat tibi Cythis Arabs,
 Acopus, & quondam pretio spectatus Achates,
 Fontis Aletria Galatiosque duplex.
 Multicolor mithrax, fulgensque pyropus, & Io
 Gesidane, & vents pulcher apiste tuis.
 Emicat hic Arabes quicquid misistis, & Indi,
 Quicquid & eiectat ripa superba Tagi.
 Virginis huius opem deuoto corde petenti
 Nil nocuere vnda, nil nocuere Noti.
 Nil fera tæpestas nocuit, nec grando, nec æstus,
 Hæc sudum, aut pluuias reddere virgo solet.
 Hæc ad effigiem nimis si ferueat æstus,
 Effusa mirum quam valere preces.
 A fluos, si Phæbus equis effiantibus ignes
 Ardeat, atque canis Syrius urat agros.
 Auferat & pluuias Iris Iononia terris,
 Imbriferos Hyades sustineantque cados.
 Illi si desit vitreis si fontibus humor,
 Muscosisque fluant: flumina leuata vadis,

Si

Si campis segetes pereant, vel gramina pratis,
 Areat & passis vinea mæsta comise
 Virginis effigies simul ac efforsur ab ade,
 Obtata celo decidit imber aque.
 Protinus aërio laxantur vertice nymbi
 Funduntur pluuia, queis sata leta virent.
 Gaudere hinc vites, rigidas se soluere glebas,
 Prata virere vides, arbuta, poma, nutes.
 Ast nimias fundat pluuias si turbidus Ausser.
 Intempetiuo si cadat imbres seges.
 Si sol pascatur, calis facis quo serena
 Protinus exaudit virgo rogata preces.
 Fuscæque pacato discedunt nubila calo.
 Aëris ad votum temperis que redit.
 Effigies quocunq; pia se Virginis effert,
 Flecitur adorato numine quisque genu.
 Sex vexilla volant vario distincta colore,
 Qua belli, aut pacis tempora significant.
 Alba notant pacem, pacis sunt signa sequi: stræ
 Cerulea, ast bellum murice tincta notant.
 Adriaco concessa duci regalia gestant
 Signa viri, Latij munera Pontificis.
 Argentoque tubas, sellam, puluicræ, & ensam
 Umbellamq; auro & signa coruscæ ferunt.
 Vix de conspectu princeps apparuit adis
 Virginea, Venetum summus & ordo patrum
 Cum de vicinis tormenta irivemibus ore
 Bellica dant tonitrus, lotini que sonos,
 Nautibus de pictis Siculum bombardæ minatur
 Ære cauo fulmen, cuncta fragore ciet.
 Atto-

Auonitumq; polum bombo resonante salutat,
 Qualem Trinacrijs vix dedit Aetna iugis.
 Concaua ab excelsis resposant turribus æra,
 Armonicum sonitu reddere visa melos.
 In ducis occursum populus festinat, & omnis
 Nobilitas, optat quisque videre ducem.
 Quo nullus melior, Veneris aut iustior oris
 Præfuit, Adriaci sceptræ tonitruque maris.
 Auditur sonitus lituum clangorque tubarum,
 Mox suauis cythara, & dulca choraula melos
 Omnia festiuo complentur mania plausu.
 Tibi & æra, lyra & tymbana rauca sonat.
 Pulsæ triumphali resposant litora plausu,
 Adriadum celebrant orgia sacra chori.
 Qui cantu, sudibusq; valent concentibus aures
 Qui mulcent, horum maxima turba subit.
 Hi cytharas plectuntq; pares haliœtica dextris
 Multifori hic buxo concinit, ille chely.
 Tali dulcisonis permiscet cantibus auras
 Organica hi lint: is fila canora cient (phœus
 Nō plus his Thamyras, Teopæder, Linus, & Or
 Lauds habent, cybæra nec tibi, que pater.
 Non his Threiciæ certent restudij artes,
 Non Amphionia carmina lina lyra.
 Non is, qui rigidos nequijt combe, cere nautas
 Delphinum tergo per mare uetus abit.
 Non is qui dulci plectri modulamine traxit
 Cum syluis colles, flumina, saxa, feras.
 Aonidum cantus non est mage dulcis, olores
 Ad vada Meandri non ita dulce canant.
 In-

Ingrreditur Princeps templum sublime Salutis
Numinis ad trini templa vetusta sum.

Non procul a 36 Gregorio sano noua Virginis
Surgit, qua Veneta depulit urbe luē. (ades

Vnde salutaris meruit cognomin a Diu;
Dicta velut priscis sospita uirgo, tuis.

Intereurrentis pelagi contermina vasto
Fundamenta salo stantque profunda solo.

Defixis altē trabibus suffulta recumbunt,
Sustinet hanc laricum sylua sepulta domū.

Vix tot in Hercinia fronde scunt robora sylua,
Tigna sub hoc templo quot tumulata latēt.

Lignea ut arca Noe si mundum pestis inūdet,
Hac Venesia ades arca salutis erit. (mus

Aurea mole sub hac conteita numismata, pri-
lactus ubi lapis est, aurea secla notant.

Vnde & origo, salus urbis describitur, orta
Vrbs est auspicijs, sospita uirgo, tuis.

Erigitur circū facies octangula templi (ris
Marmore Dalmatico, quod vehit vnda Ma

Librantur vacuas immanita saxa per auras,
Non Amphionis carmine structa lyra.

Assistit Longine tuis Amphione maior,
Qui per inane polo surgere saxa iubet.

Con-

36 Descriptio Ædis Salutis Venetis
ob sedatam pestilentiam nuper extru-
ctæ ex voto S. C. a M. Boschino delineā-
tæ.

f

Consurgūt recta in muros, curuantur in arcus.

Inque columnarum fulcra locantur humo.

Hæc octo ventos octangula conspicit ades,

Amphitheatri structa decore nitet.

Hanc octo vasta sustentant orbe columna,

Quoq; a uicra orbis pondera ferre queunt.

Quinq; decem graduū schalis assensus, in adē

Fit tribus, in templū quot Salamonis erant.

Tres habet hæc facies, tria cūctis hostia pādit,

In medio manus pandit, utrinque minus.

Scilicet alma Trias fons est, & origo Salutis,

Voxque Salus Triadem Punica iure senat.

Est complementum Triadis pia Virgo salutē,

Quam terris peperit numine plena, tulit.

Ad septem maior templi conuersa Triones

Stat facies, fugat hæc ex Aquilone malum.

Solis ad occasum frontis ortumque minores

Exornant gemina molis utrunque latus.

Compositi binas bis ordinis arte columnas

Dalmatico frons ex marmore mater habet.

Quercus epiphytys frondes dat signa salutis,

Seruatos ciues querna corona notat.

Done Corinthiaco stant quattuor ordine pile,

Qua frondes olea symbola pacis habent.

Quæ dedit optatam Venetis cum pace salutem,

Hæc olea est, & quersu limina cōpta docēt.

D

Quat-

37 Statuæ in templo Salutis, quæ allatam salutem significant, Sibyllæ.

Quattuor excelsas 37 inter patet aëlia colūnas
 Porta, Sibyllarum stant simulacra super.
 Virgine qua natam mundo cecidere salutem,
 Ianua que celi & dæcta fenestra fuit.
 Bina tenent statuas interque columnia binas
 Heroum, Maria qui pia gesta ferunt.
 Quattuor his adstāt; & animalia sacra, Ioanni
 Est Aquila, alatus stat tibi Marco Leo.
 Luca adstāt Vitulus, Matthæo Cælius ales
 Nostra horum scriptis est celebrata Salus.
 Quinque super facies maiora sculpta super
 Stant diuinum facies maiora sculpta super.
 Quattuor indigetes inter, Venetumq; patronos
 Humane Virgo 39 causa salutis adest.
 Huic sedet in gremio mundi reparator, & urbem
 Adriacam lustrat fausta precando manu.
 Pestiferi pia Virgo caput pede conerit anguis,
 Et pellit terris, quam tulit Læa nocem.
 Vitisque palma, lituus, mitraque decorus
 Sagredus 4 Pario è marmore spirat adhuc,
 Est Optatissima Magnus 41 qui presuit urbi,
 Atque Heracleam duxit ouile sacrum.

Et

38 Sancti quattuor Euangelistæ Ioan-
 nes, Marcus, Lucas, Matthæus.
 39 Beatissima Virgo Maria.
 40 S. Gerardus Sagredus Episcopus,
 & Martyr Patritius Venetus.

Et Venetis ducibus sedem fundauit, & octo
 Curauit Veneto templa struenda solo.
 Maximus Antistes Venete Laurentius vobis
 Pario ex aduersa culmina dextra tenet.
 Tergeminam gestatq; crucem, tegit insula crines
 Hæc Patriarcha sua primus in urbe fuit.
 Sacra legis habens nomen, primusq; Somaschæ
 Religionis honos Aemilianus 42 adest.
 Qui grassante lue mira pietate refulsit,
 Antulit & multis sepe salutis opem.
 Ordo Corinthiacus facies hinc inde minores
 Exornat pilis sex, oculisque tribus.
 In quibus effigies Pario de mar more ternæ,
 Et totidem supra culmina binæ nitent.
 Aligeri conuexa tenent in murum versi
 Ora, manu extenta laucea fersa gerunt.
 Gestanti laurus fertur conferre salutem,
 Et morbos bacca fronde, oleoque fugat.
 Marmorea templi facies, por teque minores
 Hæc qua sol oritur, qua cæci illa patent.
 Effigies amba ternas è marmore seruant,
 Et totidem diuum vertice signa tenent.

D 2 Hic

41 S. Magnus Episcopus Venerus Hæ-
 rachæ Vencorum Principum sedis fū-
 dator. 42 B. Laurentius Iustitia-
 nus Venetiarum Patriarcha.
 43 B. Hieronymus Aemilianus Patri-
 tius Venetus Congr. Somasch. Fund.

Hic dux 44 Ifacidum serpentem tollit abenū.
 Spectanti cuius redditur vnde salus.
 Inde saluifera fert Constantinus 45 in hostes
 Pro labaris victor signa verenda Crucis.
 Hac fide, & vinces, olim vox edita calo est,
 Dum Constantinus stricta per arma ruit.
 Antiochus pentalpa talis Rex Soter in armis.
 Hoc signum Graijs nempe salutis erat.
 Alpha salutaris sic littera dicta latinis.
 Absoluebat enim carcere morae reos.
 Victrices adsunt Heroides, ante salutem
 Hebraea populo qua peperere Dei. (spū,
 Hinc Iuditha Caput victrix Holophernis adē
 Inde caput Sisara fert generosa Iahel. 47
 Assuerū placat, populū prece liberat Esther 48
 Delbora sic patriā seruat ab hoste suam
 Hinc palmā reficiens sub palma indicat armis
 Non minus illustris, quam pietate viros.
 Fert crucis inuētrix Helena 50 venerabile li-
 Humani generis quo reparata salus. (gnē,
 Exitium Troi mulier cognouit illi,
 Christicolis malis hac fuit una salus.

illi

44 Moyses exaltans serpentem aeneum
 signum salutis. 45 Constantinus
 Magnus Crucis signum in labaro ge-
 stans. 46 Iuditha. 47 Iahel.
 48 Esther. 49 Delbora.
 50 S. Helena Constantinū Mater.

illi Anthenoridū Iustina 51 è sanguine Regū
 Respondet, gladium quo & diadema gerit.
 Auspice qua Veneticū Victoria parata, salusque
 Actiacis Thracum victa quo classis aquis.
 Suspendant laterum templi fastigia diuos,
 Urbibus infestam qui pepulere luem.
 Gregorij 52 gemini Graius Romanus adepti
 Cognomen magni culmen utrunque tenent,
 Romulea pestem Latius pater urbe fugauit,
 A Luca picta virginis ora gerens.
 Graius Casarea 53 Ponti contagia ab urbe
 Depulit, & populum reddidit incolumen.
 Transportasse fide montem narratur, & amni
 Frena Lyeo baculo vir posuisse suo.
 Inde Sebastiadē 54 qui fixus mēbra sagittis,
 Sed magē diuino fixus amore fuit.
 Serpentem Martyr Theodorus 55 vulnerat ha-
 Et libertatem protegit Adriacam. (sta,
 Rochus 56 adest, Italis pestem qui depulit oris,
 Cuius adhuc Veneta corpus in urbe manet.
 Ille crucis signo pestem securus agebat
 Fugit vijsa pestis acerba cruce.
 Crux fugat anginas, tusses, turpesque tumores
 Multiplices febres, tabiferamque luem.

D 3 Huic

51 S. Iustina Martyr. 52 S. Gregorius
 Magnus Pont. 53 S. Gregorius Thau-
 turgus Episc. 54 S. Sebastianus Martyr.
 55 S. Theodorus Martyr. 56 S. Rochus.

Huic silices cedunt Ponti, Medeides herba,)
 Et Circe potus flagitiosa tui.
 Carolus 77 in subrâ pastor subit optimus orbis,
 Aetheri præsul numinis igne flagrans.
 Qui Christi clamore pestem confixit acerbam
 Dictator patria factus in urbe Sacer,
 Bernardinus 8 adest Senensis gloria gentis
 Et Thuscæ factis clarus, & ore potens.
 Qui cordi infixum nomen gestabat Iesu,
 Hoc etiam picto gestat in orbe manu.
 Illius ad votum frondes dedit ulmus opacas,
 Vosque cito triplices subsiluius a qua.
 Quois haustis varijs soluitur corpora morbu.
 Quod certa fidei munus, opusque fuit.
 Algerum Principe Michael, 77 in vertice tēpli
 Stat, vagina ensem fulmineumque regit.
 Talis Romulea suis olim visus in arce,
 Aulia qua moles Tybridis instat aquis.
 Virginis auspicijs cum pestis ab urbe recessit.
 In thecam gladium condidit illo suuro
 Algerū sex, atque decem simulacra superstiti.
 Qua maior templi surgit ad astra tholus.
 Quisque refert manibus proprijs pia symbola
 Signa salutis Virginis, atque typos. (circū
 Pra

- 57 S. Carolus Borthomeus Archie-
 piscus Mediolani Card. S. Praxedis.
 58 Sanctus Bernardinus Senensis.
 59 S. Michael Archangelus.

Præsignata quibus Virgo est pariura salutis
 Authorem vita cernitur arbor ibi.
 Arca Noë ramumq; ferens viridantis oliuæ
 Ales, Aaronis virgaque mirifica.
 Federis arca vetus, nubisque ignisque columna,
 Davidis clypeos turris, & arma gerens.
 Stella Iacob, vellus Gedeonis, Lunaque, Solque
 Hortus conclusus, portaque clausa Dei. (sus
 Palma Cades, Cedar Libani, icorrupta Cypres
 In Ierico florens sentibus absque rosa.
 Marmores templi decorant fastigia stelle,
 Scilicet est virgo stella benigna maris.
 Interior templi facies octangula, lato
 Amphitheatralis claudisur orbe domus.
 In medio quisquis stat, septem conspicit aras.
 Et satidem mystas sacra licare videt.
 Quos diuina sacris fantes mysteria verbis
 Attenta populus percipit aure pius.
 Diuinum septemq; locis simul aspicit esse
 Corpus in innumeris quod valat esse locis.
 Innumerisque dari totum credentibus escam.
 Nec frangi, aut minui dente, manumq; potest.
 Surgit Atlantæis moles innixa columnis,
 Compositus vastas queis dedit ordo bases.
 D 4 His

- 60 Angeli Symbola, & figuras bibli-
 cas Beatæ Mariæ Virginis manibus
 stendentis circum tholum templi.

His simul incumbunt ingentes fornicis arcus.
 Quas hemisferi forma rotunda premit.
 Huius ad ima visã dant celsa lithostrata ci. cã.
 Qualia & exterius marmore structa patët.
 Qua connecta duo stant hemisphæria plumbo.
 Quæ geminos referunt orbe. situque polos.
 Hemiclyta tho'o capiunt subiecta minori
 Quadratum spatium. tum penetrabile sacrã.
 In quadrum posita sustentant alta columna
 Culmina. compositus quas dedit ordo tholo.
 Quatuor innixa est alijs testudo columnis.
 Cui maior diua Virginis ara subest.
 Quadrato vicina chori vergentis ad Austrum
 Odo triplici tollitur ara gradu.
 Artis Ioniaca pila stant. atque fenestra
 Odæum q. ornant fornice marmoreo.
 Votiva decorant aram. pia dona. tabella
 Ex auro argento stant simulacra virum.
 Qui grati. memoresque sue monumenta
 Accepta votis proposuere pijs.
 Sacra sacerdotes peragunt mysteria ad aras.
 Et sacris adolent thura Sabæa focis.
 Et diæ grates referunt. quod ab vrbe fugaris
 Pestem. quod populos pãco. salute beet.
 Huc etenim Regina poli descendit. & aqua
 Aure pijs audit rite vocata preses.
 Lusitrat adorata pronas sub imagine gentes.
 Qua maior facibus promicat ara domus.
 Emicat ærio cali Regina sereno.
 Caruleumq; sedens æthera virgo premit.

Tem-

Tempora circumdat rutilanti fulgidus orbe
 Circulus. è roseo candicat ore iubar.
 Rite capillatum frons ardua surgit in arcum.
 Castaneo umbratur compta colore coma.
 Crinitoque fluens in mollia terga flagello.
 A radice retro plectile flectit iter.
 Byssina perspicuo contexta calanica filo.
 Virgineasque comas rara calyptra tegit.
 Diuinus sicut frontis honos. vultusque serena
 Maestate niteriqua decet ora Dea.
 Lactea Sidonio subluccida litia succo
 Purpurea decorant viuida membra niue.
 Sunt gemini soles oculi sine fine modesti.
 Diuina Charites hic sua regna tenent. (cã.)
 Ampla. nigra;sq; micat. sed amano pupula ni-
 Vidulos albo colligit orbe sinus.
 Deflua compositos compeccit. palpebra nictus.
 Blanditur cilio molle supercalium.
 Labra rubent roseo conspersa colore niuali
 Permisto. infantem stringere prompta Deu.
 Quæ gerit ipsa sinu. casti;sq; amplectitur vniu.
 Cincinpi vestit cui coma crispâ capus.
 Interiora premii mollis sine pondere sindon.
 Extima purpureo vellere vestis obit.
 Suppara præterea Sarrano tincta colore.
 Carula de tergo palla reducta tegit.
 Alipotens infra celeris infantia pennas
 Commones. obsequijs dedita virgo tuis.
 Clara triumphato calcatur Cymbia cornu.
 Cuius Diua cauo ponit in orbe pedem.

D 5 Ali-

Aligerum noua tēpla cohors circūuolat alis,
 Et ducit l'ros ter per inane choros.
 Voce hominum fugiente aures praconia Diu
 Virginis extollunt, concelebrantque simul.
 Hos inter Gabriel fertur dixinius ista
 Blandius & solito concinuisse die.
 O quam pulcra Dei Mater, formosaque, virgo
 Diuino charitum flumine plena micat.
 Quam Deus intactam primam labi parentis
 Seruauit, ne quid purius orbe foret.
 Nil est candidius, nil uirgine purius alma,
 Talis ab aethera condita nempe manu est.
 Qua capiendus erat celsi dominator Olympi.
 Purior aethera debuit esse niue.
 Dicitur hac Nauis merces latura Tonantis,
 Non timuit scopulos, nec vada caeca maris.
 Is felix rapidasque secat per carula Syrtes,
 Qua diuina regit dextera, sospes abit.
 Hac aurora nigra posuit qua nube notari
 Iustitia solem mox paritura Deum?
 Hanc spinis septam sponsus vocat undiq; spōsā.
 Sed talem spina nil pupugere rosam.
 Lilia nata suo maleolenti cespite odoras
 Sic vidi ad se, peros explicuisse comas.
 Per mare decurrit flumen dulcore perenni,
 Nec pelagi salsam sentit amaritatem.
 Aurus ingreditur Virgo, nec criminius illi
 Salsus amarus inest, est amor, atque salus.
 Alma salus virgo cali generosa propago,
 Tibila non colubri non times alta minas.

Sor-

Serpentis stygij rabiemque ignemque vomentis
 Deprimat inuicta squammata colla pede.
 Ille venenatos spumas agit efferus ore
 Virginis & planta succubuisse dolet.
 Innunc, & primos inacta superasse parentes.
 Ad styga protrusus semper amaram gemes.
 Hanc adyti superum cali radianus ab oris.
 Lapsuram nouit fabula nulla vetus.
 Non excreandi triposes non auctur Apollo.
 Non Lybia sortis, non agitata Themis.
 Os sine non velucrum cantu praesusa sonoris,
 Lapsa sed et hebris intemerata plagis.
 Ante tamen multum diuino numine pleni
 Venturam prisci praeiurent patres.
 Pradixere sacri vates, & casta Sibylla
 Ventura partus vaticinata Deo.
 Quae caperet numen, quod totus non capit orbis.
 Nec superi maior regia vasti poli.
 Quodq; iubar soli tribuit, quo sidera fulgent.
 Cuius ad imperium propta elementa manent.
 Nunc de Dei Virgo genitrix, & sponsa tonantis.
 Omnibus hac praestat gratia rara nimis.
 Lucis inaccessa candor purissimus illa est.
 Totaque sideris fulgida lapsa plagis.
 Eingham solem rutilo fulgore micantem,
 Quem stringat radijs splendida Luna suis.
 Sol Deus est, Luna est Virgo, qua lactem cadet,
 Qua bene uterq; micat, qua bene uterq; mirat.
 Flamini aeterni hac sponsa est, calog; uerenda.
 Quantum sidereo numine mira uiget.

D 6 Vnic.

Unica Virgineum seruauit mater honorem.
 Hoc meruit genitrix unica facta Dea.
 Numinis hæc currus fertur, fulgore micantes
 Quem decorant gemmae, sidera mille beant.
 Totus erat tuus ò Salamon argenteus, aureus.
 Et tuus ò Pharaon undique totus erat.
 Huic tantum cessere tamen, terrestria quantū
 Aethereis victas dant superata manus.
 Virgo Dei domus est, virtutibus aurea cunctis:
 Fulget & aethereis est opulenta bonis. (dis:
 Quicquid ab occiduis, et quicquid fertur ab In-
 Huic ceditis domus hac est preciosa magis, (das:
 Stella maris Maria est, nunquā casura sub un-
 Hac Helice miseris, ac Cynosura reis
 Sausat obscuro nymbis armatus Orion,
 Horrificosque vomat nigra procella metus.
 Concitet Hippotades sauos in proelia fratres,
 Hinc furor, hinc rabies exagitata fremat.
 Horrorem incutiant nautis tenebraeque, poli que
 Sausat insanis Pleias orta minis.
 Tempestas decimos minuetur spumea fluctus,
 Totaque disruptis nubibus aethra ruat.
 Virgo salutarum splendet sic sydus in undis:
 Naufraga suscipiat carbasa stella maris.
 Pratinus auxilium miseris mortalibus affere
 Votis, ac precibus sollicitata pijs.
 Hæc inūdi Domina est, titulus nec fingitur iste,
 Maxima nanque suo numine cuncta potest.
 Huic Deus imperiū tribuit, domināque ducēque
 Astra vocant, superis dat sua iura plagis.

Alv.

Algeri, diuique omnes dominantis ab ore
 Pendens, Reginam cuncta creata colunt.
 Imperat hac mundo? nil possunt ignis, & aer.
 Hac reuente, nihil vis metuenda maris.
 Terra sit alta licet, Maria mādante dehiscit
 Vadaque sit subito, sicca sit illa licet.
 Si velis, Alpina vincant viridaria rupes,
 Ardentes flammæ, si velit, unda dabit.
 Imperet, Arctoo seruescant corpora calo,
 Vstaque sub cancri sidere membra gelent.
 Abnuat immites silant sine murmure ventis
 Annuat, hinc Boreas spiret, & inde Notus
 Virginis ad nutum stridet saua agmina Ditis:
 Et ipepidant, celeri dant quoque terga fugæ
 Faucibus emittunt semesæ sæpe rapinas,
 Et vacue repetunt tartara nigra manus.
 Ne quoties Furia cadis ardentibus instant,
 Deceptisque parans retia mille reis?
 Virginis ad nutum preunt flammæq; idolique,
 Et stygis elusa littora rauca gemunt.
 Exultantque fremuntque Erebi reboantque auernæ,
 Immensus Maria Tartara terret honos.
 Communis tutela hominū, quin numine soles,
 Auxilioque iuuat commiseratū suo.
 Peccare ut cessent virtutis amore Deique
 Hortatur, stimulis urget ubique pijs.
 Quenā tantus amor nō viscera torreat? & quis
 Non iaculis vitro pectora aperta ferat?
 Nonne suo nato genitrix clemensior? acri
 Iudicio turpes ponderat ille notas.

Hæc:

Hac male transacta non librans tempora vita
 Effudit charites officiosa suas.
 Auricomisq; velut radijs Hyperione natus
 Impertit moritis, immeritisque iubar.
 Sic exorandam se cunctis exhibetsomen
 Fert Maria nomen, spem sonat, atque notat.
 Spes hominū Maria est, sperent, quicumq; labo-
 Virgo fatigatos nā releuare potest, (rāt)
 Gestantem veteres sinxerunt lilia Diuam,
 Incisum cui, Spes Publica, nomen erat.
 Cerne pio Mariam stringentem pectore natum
 Scribegi; Spes mundi Publica, Virgo nitet.
 Publica spes, miserisq; salus hac vnica terris.
 Quis tenebras timeas, lehiserosque metus?
 Decipit hec nunquā rutilanti semper ab axe.
 Afferet auxilium stella benigna suum.
 Quinq; suis veluti Christis labentibus omnē
 Vulneribus tribuit commiseratus opem.
 Ipsa suo Maria afflictis fert nomine rebus, (lus)
 Quinq; notas quēd habet, vox quo ē ista Sa
 Nempe Salus hominū Virgo est, ut nomē Iesus,
 Quod, Maria ut nomen, litera quina notat.
 Hoc terre, & toti venerabile nomen Olympo
 Orbis amat, metunt Tartara, cuncta colūt.
 Talia dicebat qui primus in orbe salutis
 Nuncius humana, missus ab axe, fuit.
 Tunc custos, cui cura mei commissa, prius quā
 His auris fruerer luminis atherei.
 Calestis genius, per mille pericula euntem
 Qui me seruauit, admonuitque frequens.

Ad

Adstitit ante oculos vultu spectandus amicus,
 Lumine sidereo clarus, & ore nitens.
 Aspectū ciuis pacuit stellantis Olympi
 Totus erat splendor, gratia totus erat.
 Lumina Phabaos vincunt radiata nitores,
 Fronis ebur, ardentis sidera clara coram.
 Carula fulget ei stellato zymate vestis,
 Ex auro & gemmis fert diadema caput.
 Illius ingenti sedes fulgore coruscet,
 Dius & Ambrosia naribus assiat odor.
 Tale decus nullum terris spectatur in imis,
 Vix simile astris ferunt fulgidiora iubar.
 Obstupui mirans vultus radiosque, facesque
 Currit & inselitus dura per ossa tremor.
 Fronis serenata & pacato lumine cordi
 Absulit incussos protinus ille metus,
 In tales dum blanda sonos sic labra resoluūt
 Laurenti salue, sit tibi longa salus.
 Surge salutaris Diua te confer ad adam.
 Accepta grates proque salute refer.
 Sacra libens de mora litata, sex qualia ab annis
 Virginis in templo rite litare soles.
 O te felicem, fortunatumque, colenda
 Si Domina puro semper amore flagres,
 Volue libens animo tantis dotisque, de usque
 Virginis, & quantas numino praestet opes.
 Quid super athereos faciat Regina recessus,
 Quidq; hominum catus iuxer in orbe gerat.
 Qua virtute suos passim tuteur amantes,
 Et dat munifica grandia dona manu.

Minc

Hinc tibi subdatur currenti calcas, & usque
 Casta tibi Mariæ viscera flammæ amor.
 Hanc sine primævis conceptam labe reatus.
 Semper & intactam tu venerare Deum.
 Effert amans animos, & grandia concipo mēte,
 Virgine de tanta non nisi magna putes.
 Virgine quid mæius vel quid diuinius, vltro
 Cui subdit fasces terra polusque suas.
 Illius ad nutum ponit furiosa cerastas
 Alecto, ignitas truxque Mægera facies.
 Quinetiam factas Erebo prohibere rapinas.
 Demonas & nutu virgo fugare potest.
 Lus habet, Infirmi siquidem vix nata colubri:
 Contriuit valido colla proterua pede.
 Pectore magnanimo diue gratare parenti.
 Et cor Virgineum, nam dabit illa, petes.
 Aternas proponit opes Regina polorum,
 Quod manet æternum sanguine debet emi.
 Ad Mariam toto recti studiosis anghela
 Pectore, mercedem regna superna dabunt.
 Virgini assidue seruens te concitet ardor,
 Et calido fixum pectore vulnus ale.
 Si lachrymis commissa lues, mox videris illam:
 Se facilem votis exhibuisse tuis.
 Sine Mariæ pulcri crines tibi vincula beata,
 Ipsum qua possunt illaqueare Deum.
 Vno crine Deus fui, olim sancius ipse,
 Hoc vno vinculis flamine liber eris.
 Sidereos oculos Mariæ genitricis adora,
 Cælestes flammæ lumina sacra ferunt.

Hinc

Hinc quoque diuinos fas est haurire calores,
 Nil est quod virgo promptius alma ferat.
 Labra, genas, collæ, guttur venerare colenda
 Virgini, almo oculi sint amore duces.
 Vis in amore mori, sacras meditare papillas,
 Factus homo quodam lac Deus unde bibit.
 Hoc plagis medicina tuis nocturne, diuque
 Lac erit, expellat cuncta venena procul.
 Mente tua hinc stilla, Virgo non abnuet, hauri
 Delicias superum stilla beata dabit.
 Incola terrarum spes nouus incola calis,
 Et paradisiacis mentes ferere bonis.
 Tunc licet apponat fallacia pocula Circe,
 Circai potus oderis illecebras.
 Lac tibi, Bernardo ut quondam dabit illa petenti
 Monstrabit matrem se quoque Virgo tibi.
 Lac tibi et ambrosiam præstabit vbera matris,
 Et nectar Christi vulnera sacra dabunt.
 Vulnere pasteris, lactaburibus vbera sacro,
 Si fuis caliculis, inuidiosus eris.
 Mollia tui flammis Mariæ non corda liqueſcāt,
 Horrida auritis vincere saxa potest.
 Inspice diuisarum raptæ super æthera mente,
 Hancque sequi poteris mēte oculoque Ducent
 Hac visa incipies diuinis ignibus vri,
 Vitalique tuam fonte leuare sitim.
 Dic tecum crebroque sagax hoc mēte reuolue,
 Vna Dei est genitrix quæ meus optat amor.
 Dicere nil maius capere aut mortalia corda
 Nil maius superi, querere amare queunt.

Sē

Si potiora velit, temerarius excidat ardor,
 Post numen maius nil genetrice Dei est.
 Virgo pios quamuis humilis dignabitur ausus
 Excipietque hilari munera parua manu.
 Nepe Mare est Maria, Oceanus, non blanda flucta
 Parua licet prohibet ferre tributa sibi.
 Tu sanctum nomen Maria nocturnoque diuque
 Pectore fer, semper, semper in ore tuo.
 Spē sonat hec nomen, languentē teq; incedentem
 Erigat, & Mariam sapius ore voca. (dens
 Surge alacer, macula s; q; animi citus exuo, & ar
 Virginis auspicijs fortiter arma cape.
 Tela vibra, Stygius visus cadet hostis, amanti
 Rende tuas grates, palma relata tibi est.
 Palma a relata tuos reddet sensusq; animosque
 Cautius attentas, preualidosque magis.
 Si quas flens lacrymas pietatis pignora fundat
 Sunt Marie lacryme cuncta mouētis opus.
 In liquidos riuos fluat aurū, gēma liquefcant.
 Nil est quod lacrymas equiparare queat.
 Sunt lacryma cordis sanguis purissimus, illo
 Vtilius quidquam non reperire queas.
 Ne quantum valeant, docuit sanctissima virgo.
 Cum fleuit nati funera acerba sui. (ebat
 Ardor erant lacryma, ex oculis pia flāma flu
 Spirabantque sacras corda liquata faces,
 Durius est ne aliquid saxis, vel mollius vnda?
 Virgineis vndis saxa cauenta ferunt. (ris
 Marmora cesserunt, lacrymis nā feruida amo
 Omnem diuinitem frangere corda valent.

Hinc

Hinc lacrymas edoctus ama, lacrymasse ita
 Hec luet errores flebilis vnda tuos. (nabit,
 Dat se se, natumque suum rorantibus vndis
 Virgo? quid hinc Christo carius est potest.
 Franciscus gemit, infansq; Deū excipit vlnis,
 Et Felix Christum, dum gemit, ecce fouet.
 Dumq; pios rores fundit Catharina, gementi
 Dat prestare oculis vnda refusa Deum.
 Diuiparā meditare, c. ruci dū proxima Christū
 Deslet, & vndantes solucit in lacrymas.
 Corda tibi quāuis rigeant adamantina, cedēt
 Largiter, & lacrymas lumina victa dabis
 Funde pios oculis riuos, nil dulcius istis,
 Sic licet in celo virgo beata, bibet.
 Quot grauiorum flentes perduxit Olympet
 Et quot lugentes duxit ad astra reos?
 Hec descripta libris passim monumēta loquūtur
 Cunctaq; sydereis templa operosa tholis.
 Votiuque probant, picturæque tabella
 Mira probant multis edica signa viji. (est,
 Ne dubites, si magna petas, nam virgo datura
 Quo doceant magnam grandia dona Deū.
 Maior honos dantis, se grandia postulet Iru.
 Arca Dei est genitrix, maxima posse, dabis.
 Corporis illa videt casus animique sinistros,
 Matris & inuigilans more pericla fugat.
 Si tua mēbra coquat febris, dic minus amāp
 Hoc est, Idalię quo periere faces.
 Si corpus languet, Maria mens feruiat vni,
 Diuę est ille tuus languor amantis amor.

Illu

Illa tibi inuigilat vigilanti, viue, memorque
 Resq; tuas, si vis, prouida semper aget.
 Cuncta potest virgo, nã quicquid postulat illa,
 Sponte Deus legem indicat esse sibi.
 Dũ fundis pia Virgo preces, flectisq; Tonantẽ,
 Trisagium superum conices Aligerum.
 Calicollũ decus in Mariã stupet aurea turba
 Poplitibus flexis hanc venerata colit.
 In Mariam pietas cibus est, quo pascitur ille,
 Omnia qui nutu dirigit astra suo.
 Dicitur, estq; typus Mariã Trisagiatias Iris,
 Qua probat aeterni federa prisca patris.
 Post tristes pluuias, tempestatumque furores
 Postque procellosos flamina saua Notos.
 Mille trabens varios per nubila rara colores:
 En fauet afflictis, sollicitosque leuat.
 Virgo tamen longẽ prestat, nam fulget ubique
 Emicat in pluuijs, emicat ante Notos.
 Nubibus illa minax longo curuamine lucret.
 Hac sine nube magis splendida sole nitet.
 Instar & atherci pontis se tollit ad astra,
 Ad superos facili qua datur ire via.
 Nulli aditus clausus, gressũ dat semita,
 Nam desiderijs hac via trita patet.
 Panditur unicuique salus optata petenti.
 Postibus hic nullis Ianua sulta riget.
 Nec limen famulis hic custoditur auaris
 Quem faciles reddant aurea dona tibi.
 Virgo Iacob scala est, ascensũ prabet ad astra.
 Cuius apex, calum tangit, adestque Deus.
 Idquo

Itaque, reditq; cohors superum, deponit timorem.
 Turba laborantium dirigit ista pedes.
 Scala tibi praesto est scandenti sidera mente,
 Et circum vibrat spicula diuus amor.
 Diuus Amor Mariã flammis caelestibus ardens
 In corda etherae fundis ubique faces,
 Immo Dei calum Virgo est, quæ pectore claudit
 Maxima, quem nullis sinibus ardet humus.
 Quem non aetherei tractus per inania, gyris
 Cumque suis capiunt equora vasta maris,
 Quæ locus inclusi nullus, qui maior Olympo est,
 Virginis in casto pectore clausi Amor.
 Estque Dei calum Virgo sine fulminis ira,
 Vnde beas homini depluit imber aqua.
 Vnde fluit velut in vellus Charitũq; bonorũq;
 Et nullus rutilo stridet ab axe fragor.
 Hoc paradisi facili labuntur ab aethere rores,
 Qui cunctis hominum sunt medicina malis.
 Monstra necant Erebi immanes, Diisq; colu-
 Neon Lernæa toxica saua fere. (Chros
 Hinc fugiunt tristes ferali-crime cometa,
 Hinc portenta stygis dant sua terga fuge.
 Non mouet hoc colũ quassura tonitrua mætes,
 Non tempestates, fulgura nulla cient.
 Est Calũ quod mille faces, quod sidera mille.
 Numineq; immenso quod Deus ipse beat.
 Hic celer aërorum parit omnia fausta meatus,
 Euentusque ferunt calica signa bonos.
 Hic portentosus pars exulat ima Draconis,
 Aërorum influxus hinc malus omnis abest.

Cynthia non pestem minutatur luminis experts,
 Non Mars iunestros vibrat ab axe rogos.
 Non lugubre rubent hic Cancri sydora, iuncta
 Astra quibus Martis, salciferique micant.
 Non tristes Hyades, non hic nymbofus Orion,
 Nō viri cauda hic Scorpio & Hydra nocēt,
 Omnia si lustres, cervus hic frustra ireu denc
 Hic Chariis fulget gloria, regnat Amor.
 Si rigees, tepidoque gerant precordia seusus,
 In pluuias Chariis hoc tibi ab axe pluens.
 Ad calum si stolle manus, ad Virginis adem.
 Quæ calum Veneta surgit in vrbe nouum:
 Torque aris retinet quot vrga signa polus,
 Ad templum dum virgo suum descendit ab axe
 Vade, bitem supplex & venerare Deam.
 Hoc ubi data dedit Custos celestis, abire
 Visus se se oculis abstulit inde meis.
 Aligero grates reādo, superumque parenti,
 Diuisata hinc surgens templa repente peto.

2540 (640)
 (640) (640)

TEM-

TEMPLVM
 SALVTIS
 LAURENTII LONGI
 SOTERIORVM
 Liber VIII.

Illustrissimo, ac Reuerendissimo

PRÆSVLI, ALOYSIO
 MARCELLO

Episcopo Sebenicensi

Ex Clericis Reg. Congreg. Somaschæ.

D. D.

TE quoque Marcella lux præclarissima
 gentis,

Cui Sebenicensis stat pia cura gregis,
 Nostra Camena colit, merito dic: tque saltem
 Tēpla carens, nomen cui dedit alma Salus,
 Vndice qua Veneta Pestis discessit ab vrbe,
 Adriacos late deopulata lares.
 Scimus enim sancti te post decreta Senatus
 Condendo templo præposuisse Crucem.

D.

Designasse locum sacris altaribus adis,
 Erectisque aris prima litasse sacra.
 Proxima dum regeres Triadis collegia Praesul
 Continuitosq; tibi Religione patres,
 Augurium quibus inde bonum, felixq; dedisti
 Ritibus hac ab eis templa colenda sacris.
 Marcellus templum posuit Virtutis, Honorisq;
 Vnde genus claris nobile ducis auis,
 Cui debetur honos virtus, & gloria, Diua
 Abs te strueta prior Virginis ara fuit.
 Hic quoq; permultos annos ego sacra litavi,
 Ara deiectam restituique crucem.
 Quam prior allata posuisti insigne salutis,
 Cui benedicendo faustu precatus eras,
 Annus dicenti mihi nunc precema templi,
 Solue quo pia vota salutis ades.
 Et restre munus ne dedignare camena,
 Quaeque tibi immensus parua repedit amor,
 Si minus ingenio vatis, genioque libelli,
 Virtuti debes moribus idque tuis.
 Nā dare magna quidē viri est regia, sed nec
 Laus minor est hulari sumere parua manu.
 Aequat opes Regū, qui censu pauca dat ingens
 Pellere, nec vitius alius ire potest.
 Ergo salutarem censendus Virginis adem
 Custodis Genij iussa repente sequor.
 Miror & insolito clarescere lumine templum,
 Dux ubi tunc Venetus atq; Senatus eras.
 Adfluebant proni sacris altaribus omnes,
 Diua sub effigie qua laeset alma sua.

Quasq;

Quasq; p̄fundunt ad sacra altaria ciues,
 Cum populo Princeps, excipit aure preces.
 Per medias hominū turbas, populūq; tumultū
 Concursumque sacra Virginis intro domū.
 Mos fuit ut pristis aduentibus atria Regum
 Templaq; duorum munera ferre rosas.
 Arte laboratos flores, buxumque virentem
 Fictilibus vasis offero dona Dea.
 His altare sacrum cumulo, nec munera spernit
 Diua, sed acceptat passere lata manu.
 Pro sacris etiam Marti Soteria donis
 Offero disparibus carmina texa modis,
 Et gratos reddo quod me sanauerit egrum.
 Virgo, mihi vires reddideritque nouas, quas
 Quas mihi lethalis modo morbus ademit, at a-
 Grates aut laudes qui tibi Diua feram?
 Si centum vel mille mihi sint ora, canendis
 Illa tuis meritis non satis apta forent.
 Accipe diua tui non impia munera serui,
 Laudibus immixtas accipe Virgo preces.
 Clara tuam circum praesulgent sidera fronte,
 Te quoque tuis pedibus Cynthia pressa colis.
 Sol instar chlamydis rutilo circumdat amictu,
 Ventre tuo voluit sol latuisse Deus.
 Pontus, & aethra tibi caelestis plaudent honores,
 Laudibus applaudit Terra, Polusque tuis.
 Casares radiata tibi stellante corona
 Fulgurat, & Phœbi vincit honore iubar.
 Maiestas in fronte sedet sine labo serena,
 Vnde iacit superum spicula mille Charis.

E Lu-

Lumina quid memorem diuino plena decore,
 Vnde supernus Amor tela beata uibrat.
 Turturis ore genas præferscilloque monile,
 Sessit in roseis Gratia, Surda labris.
 Vbera sunt gemini fontes, diuinitus vnde
 In genus humanum profluit omne bonum.
 Tu felix hominū quos Tartara nigra manebat
 Ad Calum facta es Dux, roia, porta, rota.
 Aula Dei splendor paradisi, gloria regni.
 Aurea dinini secleris arca noui.
 Tu decus es Mundi, calorū porta, fenestra, es
 Porta benis, profugis sæpe fenestra malis.
 Vire & aqua puteus, cœclusus numinis hortus.
 Lucida tu nubes, igne columna micans
 Per deserta Dei popululum quæ ducis ad oras,
 Aethereas pandens nocte dieque viam.
 Diuina Sophia sedes, pietatis asylum,
 Arca tenens manna, & muera cuncta Dei.
 Ante Thronum nati supplex, tu crimina mūdi
 Diluis, & mendo pandis ad astra viam.
 Iram sæpe tuæ lachryma flexere Tonantis,
 Sæpe minasque preces comminuere tua.
 Humanum fortasse genus perisset, & orbis,
 Et perit rursus mergere Cbaos.
 Materni rite preces natiq; patrisque
 Fregissent iussu fulmina iudicij.
 Te duce tua ratis placido volat equore, tutum
 Quilibet orbo vagus te duce carpit iter.
 Præsum lapsis sola es, lux unica occis,
 & supplicibus sola es portus, & aura, ratis.

Te

Te exorante Deus tribuit sua munera nobis.
 Concessis fruimur, numine dante, bonis.
 Humanum tuare genus lux alma, tuamque
 Perge precor sobolem conciliare tuis.
 Sceptra tenes mundi, nostri gere libera sceptra
 Cordis, franandum cor tibi trado meum. (es.)
 Aspera caute magis mihi friget viscera flamma,
 Vre tuis facibus, tange calore tuo.
 Me tibi perpetuum voueo, tua sola voluntas
 Mente colenda mea, corde fouenda meo est.
 Tu sensus frenas, flammam extinguis, sumque.
 Nam fluis æterna limpida humor aqua.
 Mellea tota mihi te, virgo, lux tota, decusque
 Luce mihi lustra pectora, melle trabe.
 Dignè adolere tui me fac altaria templi,
 Meque tibi niuea reddere dona manu. (ro.)
 Assequar ut Christi promissa, haud cetera cis-
 Da permansurum calitus omne bonum.
 Lumina qua voluis, dios iacularis amores,
 In me verte oculos virgo benigna tuos.
 Ardeat igne tuo mea mens, tibi seruiat vni
 Vespera siue cadat, siue resurgat Eos.
 Sis tutela mihi virgo, spes vna, medela
 Lux mea, vita, quies gloria, norma, salus.
 Ampli⁹ haud posthac mihi vixit, sed tibi Vir-
 Esse meus dicar, cum tuus esse ferar. (go.)
 Diua sane ceptis, & flammis dulcis Amoris
 Cor succende meum, totus ut igne flagrem.
 Ignibus adde ignes, telis super ingere tela,
 Intima caelestes addeque in ossa rogos.

E 2 Vltus

Vfus amore tuo fac spiritus ardeat in me
 Langueat aetherea mens saturata fame.
 Diva tibi moriar flammis exultus amoris
 Ad caelum phoenix fac rediiturus eam.
 His dictis semota poto sacrae a templi,
 Facturumque Deo me sacra rite paro.
 Accedo sacris indutus vestibus ara,
 More Sacerdotum mystica sacra lito.
 Interea Laurens comitum stipente caterua
 Tempia salutaris Virginis alma petit.
 Perque viam memorat, cur nomine dicta Salutis
 Aedes Dadalea sit fabricata manu.
 Hanc ut ubi summa Veneris pietate Senatus,
 Ac Princeps vouit fegerit atra lues.
 Unde sit orta lues, inquit me dicere primum
 Est opus, horrenda haec pestis origo fuit.
 Ausi dira fames, corrupta licentia morum
 Numinis iratas traxit ad arma manus.
 Quando oculis patuit scolorum mortalibus ira
 Vindex, horrificis aspicienda modis.
 Flebilis nihil hoste Deo, cum numer ad arma
 Cogit, & in panas impia castra ciet.
 Aeris avara sis ctm ferrea secula reddit,
 Et Veneris foedes secta venusta minus.
 Iudicis aeterni steterant sorte ante tribunal,
 Que Syx, & Phlegel hō mōstra nefanda tenet.
 Quā numerosa cohors oli Pharaonis in aula
 Irruit, & ranas audiit alta Pharos.
 Pyramides capiti stuebant cornua, habebant
 Auriculas, quales Arcas a fellus habet.

Igne

Igne micant oculi, mento riget horrida barba
 Flammasiferos ructant, sulphureosque globos.
 Sicut manibus, pedibusque, unguis, & cornua, cur
 Romigia alarū nict, caracis habent. (sua
 Lurida labra, nigri dentes, & lingua trifurca
 Villosa exhalat corpore fator atrox.
 Tunc Phlegethontai clamabant aetheris atrū
 Stentores, orbē reo non capis arma Deus
 Totum reos nec peste Deus, nec fulmine perdes
 Seu lest, seu tu iudicis instar agis,
 Par lasus referat, iudex & fontibus equas
 Infligat pœnas, suppositūque reis,
 Tanti erit anno hominū soboles, ut parcere sōrē
 Malis, quam titulis arbiter aequo tuis, (bis
 Nōne vide s hominū quot nūc sint crimina, ver
 Quam sit rara fides, rarus in ore pudor.
 Federa sint quoties lecti violata iugalis,
 Quot spurij partus, quoveq; monita nocent.
 Illicitas Veneres Natura cerne, nefandos
 Concubitus, nulla est tuta puella fide.
 Quot turpes quaestus, extorti fenore census
 Pauperibus, dura diuitibusque manus.
 Nullus honos tēplis, reuerentia nulla ministris,
 Sacrorum, fucus pro pietate viget.
 Ut bona pauperibus quondam legata iuuandis
 Visibus ignavis turba profana dicit.
 Virtuti quam rarus honos, & premia nulla,
 Artes contemptae sint, sine fruge labor.
 Crimina magna oculis ut cōmuniētib; hircus
 Pratercat iudex, probraque inulta sinat.

E 3 Inter

Intolerabilibus qui præstant censibus, urbes
 Extenuant, spoliant vellere, ouesque cute.
 Causiliciumque genus gaudet producere lites,
 Illicitas etiam tractat, iniqua tegit.
 Dura, pudicitiam, leges quod fascinat, aurum.
 Odiâ liuor atrox cuncta licere putant.
 Dardania fraudes artis, periuria, fivi,
 Argue proplaram fordida turba viget.
 Annona hinc caritas, vitius grauis are parâs
 Conditio eueriunt, lucra & iniqua domos.
 Creditor hinc inopes aris, rigidusque satelles
 Exactor vinclis, carceribusque premit.
 Exitium latura reis tormenta parantur.
 Deperit armorum militiaque decus.
 Spargitur innocuo tellus inarata cruore,
 Nusquam tuta fides, nullibi paxque manet.
 Hæresis hydra nocens Lorna caput extulit ulla
 Germanam passim contemoratque fidem.
 Reliqua diuum lacera, temerataque sacra
 Tèpla manu, è cœnistris rapta, quæ virgo satris:
 Quid quondam populi grauius merere scelesti,
 Quos vel flâma vixit, vel sepeluit aquat.
 Non illis Lothi, non istis causa Noemi
 Profuit, ast Nemesi quemque secuta sua est.
 Iniusta est pietas pœnis, absoluere fontes,
 Parcendoque datur criminis ansa noui.
 Maiestas violatur ubi tua Christe, scelestis
 In superos ausis gens furiosa ruit,
 Pharmaca nulla queunt rãtos sanare furores;
 Igna opus, ac ferro tollere triste nefas.

Vro,

Vre, seca, terris caelestia fulmina mitte
 Hoc opus, est meritis, officisque locus.
 Ellecte reos, & parce bonis, hæc Diis alumna
 Concio clamabat, Tartareique Duces.
 Hoc clamabat idem scelerum vox consona, milia
 Tot reus a linguis quid miser orbis agat?
 Conclamatus erat, m. ndus iam iudicis ora
 Turbantur, vultumque ira superorque subit.
 Exigor in penas, inquit, tam fore nocentum
 Ut me hoc paniteat sepe creasse genus.
 Ingratos seruasse homines a morte redemptos,
 Continuis culbis proreor, ut feriam.
 Ecquis erit finis? semper ne laceasar inultus?
 Offendar semper criminibusne nouis?
 Non ita regens scelerata cadat, ruat ipse orbis.
 Et meritis panis crimina quisque luat.
 Hac ait & triplici percussit fulmine terras
 Bello, Peste, Fame perdere cuncta volens.
 Vibravit triplices violenti fulminis ignes,
 Ut triplici mundum vulnere contereret.
 Omnibus & caput panas infligere terris
 Iusta tumescens vindicis ira Dei.
 Horrida Campanis iussitque incendia campis
 Aridere, igniferos monte vomique globos.
 Phlegræas flagris vixit eruciantibus oras,
 Nomina quisque ferox, pristina Tuisco dedis.
 Europam, atque Asiam bello succendit, Iberos,
 Theuonas, & Gallos Mars, Atalofque quatit.
 Protinus hostilis funesto buccina cantu
 Verbibus infestos cogit in arma viros.

E. 4. Con-

Concurrunt inimicæ acies, populique rebelles
 Cladibus assiduâ prælia sæua gerunt.
 Mincius, Eridanus, Tanarusque rorore rubescunt,
 Purpureas Albis sanguine voluit aquas.
 Misceat Hyperboreis Germanica regna cateruis
 Gustantibus gelidâ cura tremenda plaga.
 Hostica Vandalico ducens à littore signa
 Austriacas ferro perdit & igne manus.
 Vndique feraci coeunt sæua agmina cantu,
 Quot vix Cæcropa connumerantur apes.
 Mars ibi Threicia se se metitur in hasta,
 Hinc fremit horrifico Belgicus ore Leo.
 Dira Palatinus unâ auit pestis in agros,
 Ac subito totam pene perussit humum.
 Heu quâ sæua hominû cômmissa cruore palestrâ
 Semina grassantis spargit ubique mali.
 Dolassata fidem non præstant arua colonis,
 Ieiunâque domos pulsant acerba famem.
 Insuæres, Venetæsq; lues descendit in oras,
 Ac Thuscas, qua non senior vlla fuit.
 Adriacas etiam passim grassatur in vrbes
 Quam non arte sua pellere Apollo potest.
 Gorgoneo passim viuantur corpora viru,
 Vnguētisq; ferunt mista venena necem.
 Fama refert, lachrymasq; ciet, tot millia passim
 Corpora læthifero tubere læsa mori.

Et

Pestis in Italia, & præsertim Venetijs
 defæuientis anno 1630. descriptio.

Et gemere extinctis viduas ciuium vrbes,
 Vix que peremptrorum corpora terra capit.
 Frustra tabifica consecra cadavera peste
 Publica res cogit, curaque iusta fuit.
 Ne reliques inter serpent contagia daves,
 Omnia nam pesti peruia claustra parent.
 Ne pereant omnes, preponit multa Senatus,
 Communis curam, nempe salutis agit.
 Congestas effundit spes, soletur ut agros,
 Omnibus & verè se probat esse patrem.
 Sancta Sacerdotes præstant sua munia, pulsant
 Assidua, atq; humili numina sancta prece.
 Aptabat medicas frustra Podalyrius herbas
 Aegris, Pæonæ non locus artis erat.
 Namq; cateruatum morbo, lethoquo dabantur
 Corpora, squallebant morbida membra lue.
 Lassabant dexteras rumpentes stamina Parca,
 Non satis extinctis cymba Charontis erat.
 Defuit officium morbis, & funera morti,
 Corpus inhumatum sæpe iacebat humi.
 Nulla patres pietas, matres miseratio nulla,
 Consortesque tori pignora nulla mouet.
 Quisq; cauet solusq; sibi, sua commoda curat.
 Alter & aliterius rebus, ut hostis, obest.
 Heu qualis quam fædit solo contagio pulcris
 Adriacæ gentis manibus incubuit.
 Incidit in populos horrendo turbine fatum,
 Et ciues perimit cadibus innumeris.
 Dira lues mortem diuulgat mille figuris,
 Et centum manes concuuit vna simul.

E S Ita

Ita p̄liu veteres passa est languescere lauros,
 Doctaque serali fronde Lycæ regi.
 Fœnestam bubo ferat altis terrarum urbem,
 Ciuibus horrendum dum canis augurium.
 Vixq; regis vastum tumulata cadavera litus,
 Quotidie donsans funera mille rogi.
 Talis ab hinc lustris terdenis missa profundo
 Ex Erebo in Veneto sanxit orbe lues.
 Sol septem decem iam calo euoluerat annos,
 Seclaque ab humano quinq; decēq; Deo.
 Tēpus erat cum veris opus hœmuis exeret alma
 Et mensis, Tauri cui magis ast̄a fauent.
 Cum timor incerto rumorque aurore repente
 Hostiles acies non procul esse refert.
 Et cœdes, prædas moliri, in cœndia supra,
 Capta pati diro gens quod ab hoste solet.
 Fortia & innasit tunc pectora terror inanis,
 Ante fores staret non sceus hostis atrox.
 Et tormentorum quaterentur mania duris
 Ictibus, excirent undique ad arma tubæ.
 Agricolas passim campis, villisque relictis
 Cernere erat coleri mania adire gradu.
 Onfodiri urbes clausis & pergama portis,
 Tormentis, multo & milite tuta super.
 Cum populo cives misceri, seque vereri
 Intra urbes tutos non satis esse suos.
 Finitime hos urbes una sensere tumultus
 Insubres populi, Brixia, Crema, Comum.
 Cū prope nulla p̄halanx, nulla arma micātia,
 Hostes, nec lōge castra inimica forēt. (nulli
 Quin

Quin magis Italiae paculata, & copia rerum
 Finibus ex istis Mars procul exulera.
 Rumores; tanoq; motus, famamque fugacem
 Attulit una dies, iustulit una dies.
 Nō falsum tamen omen erat, nec inane Deorum
 Prodigium; pestis nanque secuta breui est.
 Pestis atrox, siquidem villas inuasi, & urbes
 Italia primas, veraque damna tulit.
 Efflabant nati viam cum prole parentes,
 Escula dum natis oro suprema dabant.
 Alter in alterius collabens sacra ruebat,
 Funeribus finis, nec modus ullus erat.
 Herba vires plateis, squalleq; palatia, & adas
 Templâ carent cultu, iustitiumq; foro est.
 Extulit antiquas per funera Pacis Athenas
 Pestis; Erichthōnios sic populata lares.
 Nec tamen interea, sonis intenta nefandis,
 Exeret sauas dum Libiina vices,
 Et passim rabido prebet spectacula Divi,
 Blandâ suos aufert hinc Cytherea Iocis.
 In medijs Fortuna rogis nec ludere cessat.
 Sardo visu tristitia miscet adhuc. (las.
 Atque amor, indomito qui sauciat igne medul
 Non is, cui anguineo spicula felle madent.
 Quo stimulante Deum posuit Saturnius, & so
 Contingi in clâro lumine sepe tulit.
 Ast amor, a prima qui fertur origine Mundi
 Confusum stabili pace ligasse cabos.
 Quē Natura parens in luminis edidit auras
 Terrarum florem, delictumque poli.

Quo sine fraternas agitat Discordia mentes;
 Quo ante discordes gratia conciliat.
 Qui Pyladem nexu coniunxit amoris Orestis
 Eurialum Niso, Thebesa Pirithoo,
 To quo alios, fama quibus immortalis honorē
 Sacrat inoffenso culta tenore fides.
 Hinc accensus homo moriē contemnit, & Aldā
 Peste laborantis capere amore flagrat.
 Præstabat reliquis virgo formosa puellis
 Nullam nacta sibi moribus, ore parem.
 Sed vili de stirpe satam Fortuna premebat.
 Conspicuos titulis nec referebat avos.
 Non oculos tamen effugit, laudemq; iuuentis
 Ille decor forma, quo sine languet amor.
 Almauro placuit festiuæ forma puella,
 Et iuuenis votis annuit illa libens.
 Allicit oris bonos, & sanguis viuulus cui,
 Aurea e faviens candida colla regit.
 Concepit Almauro magnis ardoribus Aldā,
 Feruet ei toto pectore dulcis amor.
 Nec leuib; redamat, rudibusq; calorib; Aldā,
 Respondensque viro flagrat amore pari.
 Iam que facies Hymenæe tuas optabat uterque,
 Infecit Laesthesi mox se d' virumque lue.
 Turbat amoris eum ferilibus ignibus ignem;
 Membra utriusq; lues corripit, vrit atrox.
 Lurida iam toto se prodit co; pere pestis,
 Affligitq; Aldam, quam simul vrit Amor.
 Quique rubor teneras formoso flore puellæ
 Aurora similis tinxerat ante genas.

Itis

Incipit immanes ori producere flammæ,
 Quis rogas accendi iam velut igne queat.
 Lachiferum tabis vna sensere cruorem,
 Irrequieta calor viscera fædore coquit.
 Et caput ignis habet, totam irrueris Aetnæam
 Inuassisse artus, cum magis igne fuit.
 Forcipeq; ignito præcordia vertere Brontem,
 Icibus & Steropem sollicitare caput.
 Ergo eiecta domo vicino in litore languet,
 Illi omni morbo tristior ipsa fuga est.
 Horror eam cingit tibi, fasisque relictam,
 Vastitæque soli territat, acque sali.
 Nec quicquam comites, matremq; inclamat, & alta
 Voce patrem præscit, surdus uterque manet.
 Auertitq; oculos pietas ne viscera tangat,
 Contagem morbi exhorret uterque parens.
 Funestum Tritiæ sacrum sic sorte viator
 Horruit aspiciens, cadit & inde fugam.
 Fulmine sic læ, um vetus cuitare bidental
 Aetas consuevit, qua cadit ira Iouis.
 Alda gemit, vacuas & verba effudit ad auras,
 Heu qua me miseram torquet acerba lues.
 Vnde mihi, si me duri exposuere parentes,
 Auxilium infelix sola relicta petam.
 Vos precor d' venti nostras afferte querelas
 Almauro, nostra ut facta suprema sciat.
 Talia cū lacrymis tenues fundebat ad auras
 Irrita nec rapidi vota tulere Noti.
 Nouit amans Iuuenis casum, sortemq; puellæ
 Dilectæ, accurrat, nulla pericla timeat.

Fortis

Peris & in diras iactans concuicia Parca;
 Si qua ait, hinc penas sumere fata velint.
 Sufficio in poenas, nostra miserere sororis
 Iuppiter, in me ira fulmina verte tua.
 Hoc caput, o superi, facis mactate malignis.
 Me pro dilecta fata subire decet.
 Illius & vitam lethi mercede pacisci.
 Meque mori, ut viuat sit mea vita, iuuat.
 Talia iactantem quantumuis languida vergo
 Incepit, & uinum damnat amica proci.
 Oppetitque preces precibus, ne tangere peste
 Audeat infectam, ne simul ipse cadat.
 Induit ille tamen languenti braccibia collo,
 Membraque contingit iam moribunda manus.
 Et negat auelli posse imperterritus illinc,
 Vlceras pertractat, sum meditata uocem.
 Pharmaca sed desunt rabido contraria pesti.
 E tantam ualeant que superare luem.
 Inuocat auxilium superum, poscitque salutem
 Alda, & in uxorem ducere spondet eam.
 Alda repromittit, recipit, datque oscula sponso.
 Connubijque datur annulus arba sacri.
 Hinc nodis hymenae iuis vincitur, uter que
 Iamque suas ardens se nitit uterque faces.
 Almauro flammis Venus ipsa iacente puella
 Suscitatur, amplexu morbida membra sonet.
 Quo bene credit emi iuuenis discrimina lethi,
 Lactes amatorem iam minus Herou suum.
 Qui tentare uiam licet ausus in aqore vasto
 Braccibia iactans saepe natator aquis.

Oscula

Oscula Teander tanta haud mercede redemit.
 Dilecta quanta uirginis hic thalamum.
 Imponens humeris, Alda sibi pondus amata
 Ad propriam transfert nocte silente domum.
 Quo dormire solet, thalamo mox collocat apro.
 Mox que duos testes, prebiterumque uocat.
 Dine tu, Iuliane, sacra qui praesidet edi
 Franciscus Longus uir pius ecce uenit.
 Terruit haud illum dum serperet ignea pestis,
 Perque urbis ruoret compita, perque domos.
 Peste laborantes sed sponte inuisere suenit.
 Optatam miseris ferre frequenter opem.
 Ergo uocatus adest, blandis & uocibus Aldans
 Solatur, memorem tunc iubet esse Dei,
 Datque salutaris monitus, mortisque periculum
 Nunciat, auertat ni Deus ipse luem.
 Inde maritali coniungit fadere uerumque
 Huic Venus admiras, atque Hymeneus adest.
 Exigua cum fratre Iouis nubentibus adstat.
 Spectatumque Deos ista Cupido uocat.
 A se qui parti letatur honore triumphis,
 Viribus ut Morti par celebretur Amor.
 Exorat pia uore Venus data uellera Parcas.
 Sustinuit Cloibo quando rogata colum.
 Et placuit Lachesi repetito stamine pensis
 Almauri, atque Adla iungere fila noua.
 Alda sui sponsi tepidis amplexibus astum
 Digerit, & diram vincit amore luem.
 Grataturque sibi cupidis euincta lacertis
 Coniungit auxilium preber, opemque Venus.

Lec

Lethiferamq; luem, quam non lenire Machab⁹
 Ipse queat, superat vi Cytherea sua.
 Tiphonemq; procul iactantem vertice virus,
 Sanguineū & sanie subtus Auerna fugat
 Talia perfunxit iucunda remedia Petrus:
 Hordanus medica clarus in arte viro:
 Tabe laboranti corrupto è semine nata
 Non aliter posset cum reuirere salus.
 Euridice canis tactam dulcedine vita:
 Amplexus potuit sic reuocare viri.
 Tartareos subisse larus quem peccino fretum
 Threicio, atque lyra Fama canora refert.
 Interea miseranda luos dum funera possim
 Funesto spargit sanguinolenta gradu.
 Qua cum prole paros moritur, nutrixq; puerq;
 Dumq; patrem vocat, et filia, morte perit.
 Subuenisse velis matri si nata cadenti,
 Aut propere natam si releuare parens.
 Effudere animas ambe, cecidere repente.
 Auxeruntque suis funera funeribus.
 Indigetes, patrijque Dei quos Adria Calo:
 Virtute euocis religione colit.
 Numinis exorant Veneta pro gente parentem,
 Impetret ut veniam, Virgo beata suis.
 Maximus Antistes Veneta Laurentius urbis,
 Magnus & ipse Deo fundit in axe preces.
 Sagreda Gerardus honos, Hieronymus ingens
 Longe gentis adest, Amyliaque decus.
 His Maurocenus, Balbus, Salamonius instant,
 Vt scelusque, Ducis qui diadema tulit.

Nos.

Nec cessant Veneti votis ciuesq; , patresque,
 Ac lacrymis matrem sollicitare Dei.
 Huic Contarenius Princeps, concorsque Senatus
 Marmore de solido ponere Tempa vouet.
 Qua generosa preces Academia fundit eodem
 Tempore te postcans Virgo Salutus opem.
 Exorata poli Regina, parensq; Tonantis
 Aduenit, ac nati consitit ante pedas.
 Nec satis est stare ante pedes, ni poplite flexo
 Prona pias dulci fundat ab ore preces.
 Patronam se fassa Urbis, Venetiq; Senatus
 Exorat veniam, tempora fausta potit.
 Nate, ait, infesta si corripis omnia peste,
 Quis posthac superis thureus ibit honos?
 Sauije assiduis sat Mors in stragibus vltix,
 Absorbens vno millia multa die.
 Exul an ignotum pietas mittetur in orbem?
 An repetet superas, vnde profecta, plagas?
 Innocuos saltem meliorum respice mores,
 Siquis reis non vis parcere, parce meis.
 Pone modum penis, iustos compesce furores,
 Turba nocens fateor, sed me a turba, perit.
 Si pater es releuare tuum, non perdere natos,
 Ostendisse tibi sua flagella satis.
 Peste laboranti Roma si quando salutem
 Missisti precibus nate rogare meis.
 Nunc Maris Adriaci me Roma secunda precata
 Obtineat veniam peste soluta parem.
 Respice sacra tibi posuit qua tepla Redemptor
 Mundi per te olim a peste redempta graui.

Qua

Qua Fratres habitant Francisci tēpla sodales,
 Fronte cucullatos quos roga dura tegit,
 Ergo precor miserere mihi nona tēpla uouētis
 Virginis, Adriacis que pia regnat aquis,
 Auspicijs stet nata meis, qua luce Salutis
 Te auctorem genui Virgo, Deumque sinu.
 Meque salutarem cum dicat iure patronam,
 Esse salutarem senti atq; agrā sibi.
 Ne sine magnanimum morbo languere Leonē,
 Qui Venetis terris imperat, atq; mari.
 Dicebat, siluere simul pratoria cali,
 Eumenidum siluit, Calicolumque cohors.
 Sola loquebatur meritis ius nacta loquendū
 Virgo, parens nato fronsque serena redit.
 Erexere animos Superi, fronsque uerenda,
 Cum Christus tales edidit ore sonos.
 En Venetis ueniam dono, me parcere mater
 Cum iubeas, talcs sunt mihi iussa preces.
 Indicis ardorem dextere clementia uincat,
 Gentis & humana pētorā fleūt Amor.
 Si vis ergo parens, terris dēmitte salutem,
 Virtutes inter qua eminet athereas.
 Aligeri Regina chori cum iure uoceris
 Aligerum, quem uis mittere, mitte polo,
 Morbida qui Venetis contagia pellat ab oris.
 Aegrotisq; ferat ciuibus auxilium.
 Nouerit urbs Venetum, testetur & ade recēsi,
 Quantum iusula debeat ipsa tua.
 Tartareas sedes, & formidabile regnum
 Mortis inexplēta claudē beata parens.

Tar.

Tartareas subito pestis descendat ad umbras,
 Et Veneta post hac regnet in urbe salus.
 Dixit & aeternum superis afflauit amorem,
 Adriacos placido respicit ore latus.
 Inde luem iubet ire procul, dextraq; colendā
 Circumferi signo ter referentē cruce m.
 Aligeri plausare chori, uisere sereno
 Astra polo; grates uirgo Deoque refert.
 Martius haud aliter Volscō dum milite Romā
 Obsidet, & cuius sternere caele parat.
 Fletere quem pūquam sacri potuere ministri,
 Ponere maternus bella facerit amor.
 Sic Deus horrenda Venetos dū peste flagellat,
 Intendatque manu tela vibrante necem.
 Fletert nemo potest quam iusti numinis ira,
 Sola ualet precibus fletere uirgo parens.
 Et subuersuros mundum sedare furoros
 Fulmina que in fontes excutienda uiros.
 Figit in obtutum nati cum lumina Virgo,
 Natus & in matrem lumina fixa tenet.
 Vtraq; corda rogo late torrentur eodem,
 Et face Diuus amor flammā utruq; pari,
 Dum petisse Parens gaudet, Natusq; petitis
 Plura dat, & maiora ut roget illa, rogat.
 At si quando grauis non pētoris ira quierit,
 Matris & excludat uocē precesq; sua.
 Tū uirgo submissa genu, lachryma q; prosudat,
 Procidit irati pignoris ante pedes.
 Nec prius absistit, quam cepto, ausoq; potita
 Fulmineas precibus frēgerit illa minas.

Otania

Omnia virgo potest, nec alios deserit unquam.
 Quos famulos verè senserit esse suos.
 Hinc inuenta virum miseris fidissima rebus
 Mille gerit formas, non inna mille refert.
 Noctò micat uantis sydus baechantib. Austris.
 Est opus auxiliis? auxiliata fauet.
 Pugnandum contra Ditem? nil fortius illa.
 Expetit ager opem? jedula prabet opem
 Capta oculis orat mulier? lux lumina reddit.
 Trunca manus? sospes reuiditur ecce manus.
 Protinus hæc supero demittit ab axe Salutem.
 Qua Veneta dirigit pellat ab urbe luem.
 Pulsæ serenato discedunt nubila calo.
 It quacunq; Salus, corpora sana facit.
 Funeribusq; modum ponit, sinemq; sorores
 Aurea lamifica pollice pensa trahunt.
 Mortiferi subito cessere pericula morbi.
 Atque ex vicinis hostica signa plagis.
 Regine superum grates pro peste fugata.
 Accepta Veneti proque salute ferunt.
 Itaq; profunda nouo iaciunt fundamina tēplo.
 Primaque defossa petra locatur humo.
 Hæc Contareno sub Principe capta fuere?
 Illius effigies era sepulta tenent.
 Hunc clara innumeris gens Cōtarena trophais
 Musarum, sophia, & Martis alumna tulit.
 Ferrea belligeri qui claudens limina ani
 Spondebat Venetis aurea secla plagis.
 Forte reuoluebat Venetus sub pectore Princeps
 Qua qualisque domus adificanda foret;

Nu-

Numinis intacta quam uouerat illo parenti.
 Quo magis apta foret forma, figura domus.
 Dumq; ouerrat simplex votis feruentibus astra
 Fusus humi, & mentis lum. p ab axe petit.
 Suppositis mento manibus, vitisque columnis
 Inuixi sensus occupat ecce sopor.
 Libera mens somno deuinctis sensibus errat
 Per varias species, & super astra volat.
 Aethereos iam supra orbis enata parabat
 Emyrei portas mens penetrare poli.
 Aligerum numerosa cohors venit obuia cuncti
 Et Virgo, genust quo sine patre Deum.
 Solis amicta sinum radijs, & luce coruscus.
 Auca Sol citius dicitur esse chlamys.
 Luna subit demissa sacras argentea plantas.
 Et bisseña gerit sydera forea caput.
 Frons hilaris ridet sed maiestate veranda,
 Cuius ab aspectu gaudia mille pluuunt.
 Hæc ut Erythreo rutulus lapis equore fulget.
 Quales & Eoo flumine concha nitet.
 Aureola per colla comæ, cyrrhique fluentes
 Phæbeos superant luce sua radios.
 Iam Berenicæam ne iaciet Græcia pompam,
 Græcia mendacis uana secuta sales.
 Nam Maria crines radiantis lumine possunt
 Ipsum, nedum homines, illaqueare Deum.
 Suntq; supercilia etherea prænuncia mæstis.
 Portendunt rigidas nubila nulla minas.
 Pacatum terris, Cælum denunciat auctus
 Virginis effulgens lumina bina super.

Athe-

Athereas spirant Cælestia lumina flammæ,
 Quæis virgo supera traxit ab arce Deum.
 Luce genæ niuæa, Tyrioque colore coruscant,
 Hic flammis rutilat purpura, candet ebur.
 Sidonios sperant flagrantia labra coleres,
 Verba quot effundit, tot parit ore rosas. (Spes,
 Virginis ad collū micat aurifer Hermus, Hyda
 Defluit hic terris quicquid Olympus habet
 Hinc undis chari ù rigidissima corda rigatur,
 His sine spes hominum nulla virescit aquis,
 Terquater quæis, quæ nō hic ritus inundat,
 Cui fluit, hic felix terque beatus erit.
 Cædida colla nitēs, guttur quæimonile colūba est,
 Hic gemmæ radiant, hic umethystus ouat.
 Fulgore honos sapphire tuus, se prodit Achates,
 Fulgurat æst rutilo nil ad amante magis,
 Apparet rumide diuino lacte papilla,
 Vnde fluit diuum nectâr olympæ tuum.
 Sunt gemini cali fontes Maria ubera matris,
 Vnde sacri Charitum fluminis vnda fluit,
 Ambrosiam sileat nugarum facta vetustas,
 Ambrosia præstant ubera plena Dea,
 Virgineo nil lacte potest preciosus esse,
 Factus homo lætices hos bibit ipse Deus,
 Axe tonat quoties scelcrum iustissimus ultor
 Et parat in fontes tela trifurca viros,
 Virgo preces fundit toties exerta papillas,
 Itratæ placant ubera visa Deum,
 Lucis inaccessa circumdata lumine virgo
 Apparet Veneto conspicienda Duci.

Ali-

Aligerum comitata choro, diuumque coronæ
 Affatur magnum talibus ore virum.
 Grata mihi à puero quæ noui semina cultus
 In re sparsa mei, religioque fuit.
 Et pietas teneris quo tecum creuit ab annis,
 Qua templum nobis cœsificare paras.
 Reddiderim pulsa Venetis quod peste salutem,
 Vnde salutaris dicos, eroque tuis.
 Hac igitur nobis templum molire figura,
 Hac species operis fulgeat arte sacri.
 Vt molimen eat felicius inspicere in isto
 Exemplo, supero quod tibi ab axe fero.
 Hac edis sit forma sacra, Longinus eamque
 Balthasar edificet D. datus arte noua.
 Per somnum cui ostensa noua fuit adis imago,
 Exemplar cui subito condidit vnde recens.
 Quod feret ipse tibi, cunctis patribusq; rogatis
 Exemplo simile huic fac statuat opus.
 Sic ait atque typum gaudenti prætulit adis
 Virgo Duci, Gabriel mox simulacra docet.
 Quæis interna domus facies externaq; sanctæ
 Ornanda est, parta signa salutis erant.
 Cernantur ibi Diuum simulacra, salutem
 Urbibus ac populis qui peperere suis.
 Ex sacris desumpta libris exempla salutis,
 Signa qua Calicolum qui pepulere luem.
 Hac ubi per speciem v. dit Dux excitus aliè
 Obstupuit memori, visaque mente tenet.
 Acciri que iubet Longinum, calitus adis
 Ostendit virgo cui simulacra noua.

Adis

Aedis ad exemplar visa iubet ille Salutis
 Templi strui, Veneti iussa probantq; patres,
 Deliquit sano sedes, Academia patrum
 Clara Somaschensum qua stetit auspicijs.
 Erigitur primum Crux nostra insigne salutis,
 Marcello factis fassit precante sacris.
 Aemiliano tui fuerat qui gloria catus,
 Nunc Sebemicensis Pastor outlis adest,
 Primus ibi Myster Romano outlis adest,
 Mox ubi fundata est Virginis alma domus.
 Sextilis Bernarde tibi vigesima mensis
 Cum renouat sacris annus festa dies.
 A cruce, qua Christi reparavit morte salutē,
 Auspiciū felix templi salutis habent.
 Genibus hoc quondam fuit excorabile lignū,
 Quod cunctis merito nunc in honore manet.
 Hec nudo proui venerantur veruicō Reges,
 Hoc fientes ornant, purpureosque sinus,
 Hac pretium nostra tulit olim libra salutis,
 Non auro, est Ligno qua reparata fuit,
 Hoc auro, & gemmis colimus, munimur eadē
 Aetheras contra, Tartareaque minas,
 Nempe saluferum crucis & venerabile lignū
 Ara Dei, & nobis arrha salutis adest.
 Nec nou^o est honor iste crucis, sed sēper honore
 Hæc signa a priscais culta fura sopbis,
 Vatibus arcanas Pharijs signare tabellas
 Mos fuit, hoc alijs tessera pacis erat.
 Hæc cœu forte alijs consulta bella putabant,
 Munia vel pacis faderna inire bonum.

Est

Est Aegyptiacis felix Crux sancta character,
 Spes que salutaris non dubitanda reis.
 Pellitur hoc signo pestis, morbi que, venena,
 Hoc viso fugiunt monstra nefanda Stygis.
 Auspicijs fundata Crucis noua Virginis ades
 Extructa est, Lignum nunc veneramur idē,
 Quod Laurens Longus deiecit sede priori,
 Erexit, templo rexituitque sacro.
 Exaltata die qua Crux à Casare quondam
 Solemnis colitur religione patrum.
 Par fuit, ut lignum coleretur in aede salutis,
 Est hominum generi quo reparata salus.
 Par fuit hic etiam consergere templa salutis,
 Est ubi parva olim, dein reparata salus.
 Omnia cum ferro, flammisq; euerteret Hūnus,
 Nullus & immani tuus ab hoste foret.
 Hac profugis Venetis loca tuta fuere salutis,
 Hic quasira salus, atque reportata fuit.
 Azila quam ferro uiolare, vel igne nequiuit,
 Vrbs fuit auspicijs condita virgo tuis.
 Sic cum sua lues Italas grassata per oras
 Inferret Venetis ciuibus exitium.
 -Perfugium miseris, agrisque salutis asylum
 Virgo laborantis ciuibus urbis ades.
 Ante mari sudata forent quā menia, septem
 Secla super, lustra & quatuor annus erat.
 Ex voto primum Roma quo structa Salutis
 Aedes sublimis rite dicata fuit.
 Cum Venetis ingens Victoria parua salutem
 Attulit, urbs medijs nunc ubi surgit aquis.

F

Pulsus

Pulsus ab Adriacis Rex quando Cleomymus a
 Quas subito incurſu deſpopulatus erat, (oris,
 Medoncum reſluo qua ſuſcipit Adria ponto,
 Dulcibus & ſalſis fluctibus auget aquas.
 Spartana cleſſis vix parte ſuperſite quinta
 Rex Lacedæmonius Marte fugatus abſi.
 Reſtraque cum ſpolijs Iunonis in pde Læcenis
 Victores Veneti ſacra dedere Dea.
 Regna putaretur qua cum ſeruare, ſalutem
 Reddere & efficitis, ſoſſita dicta ſuit.
 Sic ubi pulſa lues noſtra diſceſſit ab urbe,
 Nec Lacedæmon Rex, ſed cacodæmon abſi.
 Adriacos populatus erat qui peſte penates,
 Tradidit, atque virum nullis multa neci.
 Altera veuit ubi delubrum Roma Salutis
 Virginis auxilio pulſa repente lues,
 Romuleos imitata patres, ſanctumque Senatū,
 Atque Magiſtratus altera Roma maris
 Vrbs Veneta eſt, igitur conſtruxit iure ſalutis
 Aedem, qualis erat Martis in urbe prius.
 Ignota ſed templa Dea poſuere Quirites,
 Cecropide ignoto ceu ſimulacra Deo,
 Nam ſeculis tribus ante, Deū quā virgo ſalutis
 Authorem pareret, templa Salutis erant.

Aſt

a Venerorum Victoria de Cleony-
 no Lacedæmonum Rege eodem anno,
 quo Romæ Aedes Salutis condita ſuit
 an. V. C. 453. T. Liuius libr. decimo.

578
 Pulsus
 Qua
 Medoa
 Dul
 Sparta
 Rex
 Restrag
 Vict
 Regna
 Reda
 Sic obi
 Nec
 Adriae
 Tra
 Altera
 Virg
 Romula
 Atq
 Vrbs V
 Aed
 Ignota
 Ceci
 Nam sa
 Aut

a Ve
 no La
 quo R
 an. V.

Ast nota Veneti posuerunt templa Saluti
 Urbis, & orbis enim virgo beata salus.
 Par erat, vrbs Romae ne cederet ad Salutis,
 Cui data cum vera religione fides.
 Plus sapit haec, vera dum ponit templa saluti,
 Quam quae, dum coleret marmora, marmor erat,
 Virginis effigie sibi finxit Roma salutem
 Ante aram stantis, quam super anguis erat.
 Qualis vere nouo veteri cum pelle relicta
 Ceu redinius humo colla superba leuat.
 Signabas Christum serpens, pia Virgo parentem
 Adstantem sancta, quam notat ara, Cruci.
 Reddidit Isacidis serpens satus aere salutem,
 Vera salus Mundi est quem pia Virgo tulit.
 Obtulit binque Crucis mactatum mater in ara
 Ergo parens nostrae Virgo salutis adest.
 Diua etiam signo dextra gestantis aristas
 Casareo quondam fult in aere Salus.
 Trinitica specie velatum Virgo salutis
 Authorem peperit, nostra fuitque salus.
 Triticeas qua ventre suo gestauit aristas,
 Cuius triticeus venter aceruus erat.
 Electis frumenta dedit, diuina salutis
 Sacramenta, parens nempe salutis ea est.

F 2 Pro-

b Effigies Salutis in nummis Antonini Pij, Fl. Domitiani, & Neruae Imperatorum, & aliorum B. M. Virginem significabat, Augustin. Goltzius, Occo,

LIB. VIII. 579

Protegat ut ciues Holopberne querit inermis
 Iuditha, armigerum dein metit ense caput.
 Haud secus Adriacas dū tentat sternere gētes
 Pestis, & Infernas cogit ad arma manus.
 Virginis auxilio velut Hydra extinguitur illic
 Ifacidis, Venetis nascitur inde salus.
 Ergo salutis et merito noua ponitur ades,
 Auspice qua Venetum stat reparata salus.
 Talia dicenti Longo, templumque potenti
 Virginis occurro, quo reuocabar, eo.
 Iusserat acciri nam me Laurentius vltro,
 Quam magis quam nomē, nosser habebāt amor.
 Cuius amore magis, quam nomina gaudeo, sanū
 Vr video luuonem gratulor, ille mihi,
 O signanda dies, inquam, Gangetide gemma
 Cornore qua sanū te mihi Longe datur.
 Non ego defunctum vita remeare sub auras
 Credideram, atq; iterum lumine posse frui.
 Id tandem noui, cum limine mortis ab ipso
 Ad superos video te retulisse pedem.
 Hoc pietas tua Longe meret, pietatis amanti
 Ipsa vel inuita est mors fera saepe pia.
 Instaurata tibi laurus est vita calore
 Febris, & ut Phoenix nunc rediuiuus ades.
 Liber & ad vitam meliorem surgis ab estu,
 Spes mea quo iacuit peno cremata rogo.
 Vitalis tibi flamma fuit, tibi profuit arder,
 Qui te dum coqueret, nēs tuus vssit Amor.
 Creuit amor nobis, tibi vitā, salusque periclo
 Reddita minori scēnere iure fuit.

Vive

Vire diu, longum, vale, meliore que fato
 Vtere, facque tibi per decus omne viam.
 Inelyta per magni vestigia parentis,
 Quom nunc pratorum Brixia lata colit.
 O qua percipient mox gaudia Longe parentes,
 Auāterius cum te conualuisse, tui.
 Quantum gaudebit coniux te sospite Laurens,
 Et mox Brixiacos te repente lares.
 Non ita lata fuit coniux castissima Vlyssis,
 Sospite Dulichiam cum pede pressit humū.
 Talia concepit nec gaudia Thebais tellus,
 Auri cum rediji vellere diues herus.
 Qualia Canomanum capiet Regina penates
 Viribus incolumi te repetente suos.
 Gratulor ipse tibi, laetorque salute recepta,
 Quam dedit ambobus numinis alta parens.
 Qua nos consimili iactatos turbine Fati,
 Ac morbo d' Lathi faucibus eripuit.
 Huic ego pro nostra Soteria reddo salute,
 Perpetuas grates sacra libenter agam.
 Ante per insonos ibit ratis hospita mones,
 Quam tuus ē nostro corde fugatur Amor.
 Interea nostri Laurens capo pignus Amoris,
 Et quod amoris erit, pignus honoris erit.
 Vile quidem munus fateor, si carmina spotles,
 Sin animum, maius nil do, nec ipse petis.
 Fortuna laus est amplum dare munus, at alta
 Indolis exiguum consuluisse boni.
 Si mea quid meritis poterit par Musa repēdet,
 Nobile carminibus tu quoque nomen eris.

F S Sic

Sic te felicis spatia ad suprema senecta
 Ducat inoffenso longa tenore salus.
 Hac dicens illi contextum porrigo carmen,
 Cui tuius Gratia voce Salutis inest.
 Quo paucis complexus eram, qua nūcia Phœbi
 Dixerat aegroto Calliopea mihi.
 Que morbi fuerit, que causa salutis utrique,
 Quæ referens libris fufus hisce cano.
 Accipit oblatum carmen Laurentiu: à me
 Fronte hilari, & grate serenus agit,
 Reddo, ait, ille, tibi multas pro munere grates,
 Quodque tibi iulerit gaudia nostra salus.
 Qualia percipio, bene te dum cerno valere,
 Decubuisse agrum quem prius indolui.
 Non aliud potui de te sperare, salutis
 Est cui cura mea, vix tibi quanta tua
 Nomē, & omen habens lauri fers signa salutis,
 Non secus: ac olim quercus amata Ioui.
 Non opus est, nostras ut Phœbus vellicet aures,
 De te perpetuo quo memor esse queam.
 Nominis est potius capiet me oblitio nostri,
 Quam valeam laurens non memor esse tui.
 Noster amor cum sit proles virtutis amata
 Nulla dies illi frausque nocere potest,
 Omnia amicorum cum sint communia iure
 Qua mea sunt, tua sunt, & mea qua tua sūt,
 Reddita vtrique salus cōmunia gaudia miscet,
 Attulit hanc nobis lata medella polo.
 Immisit sicuti nobis contagia morbi,
 Qua nulli eximio parcere Dira solet.

Iam.

Iamq; forem dulcis spoliatus lumine visa,
 Nempe lue medicas exuperante manus.
 Diuispara iussu superis medicamen ab oris
 Calestis Virtus detulit axe mihi.
 Propterea ad templum venio sublimē salutis
 Ut grates reddam, vota que facta Deo.
 Cui tu pro nostra Soteria sacra salute
 Offers, carminibus me celebraſque tuis.
 Mens mea nullius meriti sibi conscia quamuis
 Se tantas laudes non meruisse sciat.
 Forsitan, arentes lacros ut suscitāt humor
 Me laudum riguo surgere rore cupis.
 Arida que longo vel languens visa sub est
 Morbi longanas destituisse comas,
 Imbre rigata tuo forsan renouescet amenis
 Frondibus, & baccas proferet inde nouas.
 Lōga quibus meritis cingat tibi laurea crines,
 Laxa ea longe tibi fructus honoris erit.
 Viueret ò vitam Regum Tyrrena propago,
 Ut tuus hic ferret premia digna labor,
 Tu parua à nobis hæc accipe munera, nūmos.
 In quibus effigies prisca Salutis adest,
 Virgo tenens spicas, ara vel proxima, & angui.
 Stansus, sedensue manu vas, pater aq; gerēs
 In nummis alijs ades, & porta Salutis
 Aspiciatur. Latij qaam coluere patres,
 Signat in Antiochi nummo pentalpha salutē.
 Hostes quo fertur Rex superasse suos.
 Soterisque iulij signo cognomen ab iste,
 Militibus victor quod dedit ipse suis.

F 4 Vult.

Vidua quinq; notat Christi p̄ta alphas, salutis
 Sanguine qua nostra causa suere suo
 Alpha salutaris sic litera dicta Latinis,
 Seruator Mundi se Deus alpha vocat.
 Militibusq; dedit sua signa sequentibus, hostes
 Tartareos valeant quis superare suos.
 Scilicet humana est signū Crux, alma salutis,
 Quo stygios hostes vincere quisque potest.
 Ipse aedit Christus sua signa sequentibus, Orci,
 Dira quibus possint vincere monstra, Cruce.
 Hinc statuenda tibi Crux visa salutis in aede,
 Quā nunc per Triadis templa subire inuat.
 Marcellus posuit templum Virtutis Honoris
 Contiguum sano, sed prius illud erat.
 Rer templum Virtutis iter ducebat Honoris.
 Ad sedem, per eam nempe paratur honos.
 Post eadem Triadis Veneti posuere Salutis
 Templa, fides Triadis nempe salutis iter.
 Non nisi per Triadis cultum reperire salutem
 Possumus, hinc Triadis voce notata Salus.
 A Panis vox namq; Trias, si signare salutem
 Fertur, eis Triadem vox notat ista, Salus,
 Non sine mysterio sunt nomina, namq; salutis
 Omnis principium fons, & origo Trias.
 Res bene conueniūs, ac verba, Triasq; Salusq;
 Scilicet alma Trias, quā notat, vna facit,

No-

f Salus punice significat Trias, vt docet
 S. Augustin. in epist. ad Rom. Cornel.
 a Lapide ibidem, & alij.

Nomine quam signat, cunctis dat nāq; salutē,
 Quos beat in Triadis nomine vera fides.
 Vox Triadē notat ista Salus, Trias ipse salutē,
 Altera & alterius voce notatur idem.
 Numen idē Trias, atq; Salus, sic Virgo, parēsq;
 Est templum Triadis, atque Salutis idem.
 Hoc sensere patres, qui templa salutis eodem.
 Quo sancta Triadis constituitur loco.
 Ingressus Triadis sacram Laurentius adem
 Diuinum supplex numen adorat ibi humi.
 Hinc depicta videt, senis qua sponte diebus
 Condidit omnipotens, cum nihil ante foret.
 Prima videbatur moliri exordia rerum
 Ipse micans radijs luce nitente Deus.
 Et summi, conuexa poli terramq;, fretumque
 Condere, & aereas, & hercasque plagas.
 Infima, summa creat rerum sator optimus idē
 Maximus, & Domini spiritus aequor obit.
 Vndiq; diffundit mox lucis amabile lumen,
 Hinc proles oritur lucis amica dies.
 E terra gremio vis ingens cedit aquarum,
 Telluris moles altior extat aquis.
 Aemulus est monti collis, descendere valles
 In planum certant, dant iuga celsa minas,
 Aequora secedunt, tellus emergit ab undis,
 Numinis imperio squallēt, & aret humus.
 Mox surgunt montes nemorefi, frondib. arbor,
 Frugibus arua virent, germinē vernat ager.
 Floribus ornatur tellus, vestitur & herbis,
 Illicibusque, vlmis, vitibus, atque oleis.

F 5 Ma-

Maxima caruleum flammis duo lumina celi
 Illustrant, radijs cuncta beantque suis.
 Sol oculis mundi dext: er, vaga Cynthia lanus,
 Muneris officium cuprat uerque sui.
 Ille die terras proprio splendore colorat,
 Nocte suas agit at candida luna uices.
 Sydera perpetuo circum labentia motu
 Exornant gemmis claustra suprema poli.
 Tum aridus passim uerberant aquora caudis
 Humida gens poti: squammigerumq; pecus.
 Ast picta volucres librare per aera pennas
 Corpora, tum rostris digladiare iuis. (gros,
 Nec procul hinc errant uirides arma per a-
 Pa: cua perlustrant lanigerique greges.
 Serpentes reptantq; solo, per aquasq; chelydri,
 Agnoscunt dominum cuncta creata suum.
 Auctoremq; auctemq; suu super astra volantes
 Syderei celebrant, alige: ique chori,
 Concilium diuo Triadis celebratur in orbe,
 Ut condatur homo, qui sit imago Dei.
 Ergo Damascenis ex limo factus in agris
 Ex rubra terra nomine dictus Adam
 Mente Deo similis, cuius tam diues origo
 Censcia, principi: q; nescia finis erit.
 Consultans pergit sapiens Deus, hucq; uagantē
 Ambiguus solura passibus ire uetat.
 Mox aris somno immisso laxantur Adamo,
 Ex lateris costa uirginis ora nitent.
 Nascitur alter homo sine semine uirgo uirili
 Forma, sed sexu pradiu a femineo.

Sic

Sic hominis fit costa parens direpta iacentis
 Corpore, quando latus nudat, habetq; sopor.
 Addidit hanc sociam uito prolisq; feracem,
 Viuentum genitrix ut foret Eua parens.
 Hos superum sator affari, his edicere leges
 Ore uidebatur, iuraque ferre Deus.
 Hos & frugiferis Eden proponere terris,
 Delicij diues qua paradysus erat.
 In medio fons perspicuus argenteus undis
 Quadruplici uaria de regione fluit.
 Poma ibi fallaci nimium uigilata Dracone
 Pendent, perpetuo uere superbit humus.
 Mox deceptus homo uetitos ex arbore fructus
 Ciniugis hortatu fraude Draconis, edit.
 Interdicta sibi uix mala admouerat ori,
 Cum malo ex uno prodijt omne malum.
 Tum sese nudos miseri nouere parentes,
 Frondibus affecti membra pudore tegunt.
 Hos Rex Calicolum sulua inter uellera nubis
 Apparens uerbis increpat, inde fugat.
 Et fortunato miseros expellit ab horro
 Morti deuotos, innumerisque malis.
 Aliger aetheris telo cum vindice missus
 Flamminomo felix protegit ense nemus.
 At victor, factusq; potens iam fraudis abena
 Essulget squamma, sibilat ore draco.
 Torulis & stipitem spiris ingeatibus ambit,
 Insultatq; alis, queis sibi plaudit ouans.
 Hinc Deus iratus serpenti dira minatur,
 A pede diuipara Virginis exitium.

F 6 V2

Vt qui faminei gaudebat honore triumphis.
 Femineo doleat colla teranda pede.
 Hec ubi diuina Triadis spectauit in aula
 Pilla Antoniaades proxima templa petit.
 Quis nomē dedit alma Salus per quiq; decēq;
 Ascendit Diu: limina sacra gradus.
 Ac simul ingressus sacram Laurentius adem
 Pronus adorauit corde, genuque Deam.
 Iunctis ante sinum manibus & poplite flexo
 Dulciloquo tales edidit ore sonos.
 Saluo Virgo Dei genitrix, Reginaque Cali
 Numinis eterni filia, sponsa, parens.
 Quae thalami penitus, tactusq; ignara virilis
 Enixa es verum numine plena Deum.
 Arcana stupuit compleri viscera partu
 Natura auctorem te generante tuum.
 In te descendit Verbum, velut imber, ab alta
 Nube super vellus nocte silente cecidit.
 Eua prior genitrix hominum contagia loti
 Aquilae, humanum perdidit vnde genus.
 Tu nobis virgo peperisti prima salutem
 Elysijs homines restituisque plagis.
 Eua tulit nobis pœnas, tu premia reddis,
 Quodq; aperis calum, clauserat illa prius
 Eua dolo cessit serpens victa vetusti,
 Illius ast Virgo conteris ipsa caput.
 Primaui scelere tenebras aurora fugasti,
 Delesti mundo quod tulit Eua nefas.
 Esther, ut Isacium populo Regina salutem,
 Bethulia Iudith caso Holopherne tulit.
 Delbora

Delbora

Delbora et Hebrais Sisara & velut, hoste per d.
 Confixit clauo quem generosa Iabel. (pto,
 Sic tu Tartaris prostratis hostibus vna
 Fers hominum generi virgo salutis opem.
 Esther ut Assuerum, placas in virgo Tonantē.
 Eripis irato tela trifurca Deo.
 Tu tempestatum iactatos turbine nautas
 Excorsiens seruas stelia benigna maris.
 Et tua nos cunctis lux liberat orta periculis
 Dum fulges nostro lucida stella mari.
 Irati pelagi merfos prope fluctibus altis
 Eripis, optato litore dasque frui.
 Mortalis vicia sulcantibus aquora nobis
 Aeterna portus Diua salutis ades.
 Aspice nos tantis, tot tempestatibus actos
 Te sine nos sani ne obruat vnda maris.
 In cruce tu natum pro nobis mente litasti,
 Optasti nostra proque salute mori.
 Teque Deo proprij mactasti cordis in ara
 Hinc hominum generis diceris, esq; salus.
 Aetheris hinc summi merita tibi Regia parez,
 Imperioque tuo subdita cuncta regis.
 Te nascente die, te decedente saluant
 Omnes, dum celsis turribus tra sonant.
 Sub poplo, sinibusque tuis, sub sindone palla
 Te cœta petit quisquis tegmina tuta cupit.
 Tu morbos, diramque famem, bellumq; fugasti
 Hinc procul, & nostra pellis ab urbe luem.
 Tu dum sanguineo iactatur gurgite mundus,
 Deseris haud nostrum diua columba ratō.
 Nec

Nec non pacifera nobis fers germen oliuæ,
 Ex haustis noſtra & cymba reſedit aquis.
 Peſtifer Italicas dum perſurit Hydrus in oras
 Viribus atteritur virgo beata tuis.
 Sic Phœbi cecidiſſe ferunt Pythona ſagittis,
 Cum ſeuo Graias perderet ore plagas.
 Ille manu, & iaculis horrentē perdidit anguē,
 Eſt tamen iſta tui laurea totā pedis.
 Aetholas contra portata Diana phalangas
 Compulſit has turpi vertere terga fuga.
 Quis tecum Virgo valeat conferre Dianam,
 Si curuata tuos excipit illa pedes.
 Inſurgūt ſera bella, fames, & peſtis in urbem
 Vindice te Virgo protinus acta cadent.
 Non opis eſt noſtra diſtinas tibi reddere grates,
 Cum deſint vires, ſit voluiſſe ſatis.
 Reddere quas nequeo grates, quod diua ſaluti
 Me modo reddideris, ſemper habebō tibi.
 Obſequijs ego Diua tuis deuotus in auni,
 Perpetuusq; eliens, & tibi ſeruus ero.
 Ad te conſugio voti reus, optima virgo,
 Adſis vique mihi ſupplice voce rogo.
 Tu mihi primauiſ fauiſti mater ab annis,
 Nunc quoque præſenti numine Diua faue.
 Teque mihi matrem præſta, ſac natuſ ab alio
 Virgo tuo votis annuat iſſe meis.
 Sanctior adueniat, quam retro luxerit aras,
 Vindicet adueniens tempora lapſa labor.
 Corporis vt morbos, animi contagia pelle,
 Vt ſermo valeam corpore, mente magis.

Caſtus

Caſtus vringi tuus accedam ſemper ad aras,
 Sit mihi præcipuum te coluiſſe decus.
 Sit mea diuine menti ſubieſta voluntas,
 Quod vult ipſe Deus, ſac vt & ipſe velim.
 Ne me ſolicitet tumidi ſapientia Mundi,
 Nec moueat mentem cura ſuperba meam.
 Sit pacata domus, felix cum coniuge proles,
 Ne ſuperent cenſus pignora chara meos.
 Nullus amicitia ſicta me nomine fallat;
 Nullus amicitiam per ſua damna luat.
 Sit mihi poſt numen ſanctum coluiſſe parentē,
 Affines, ſocios & red amare meos.
 Res mihi ſunt læta, ſolentur gaudia mentem,
 Pax ſubeat noſtros relligioque lares,
 Ne cupiam, timeamus mori, mortalia ſpernā,
 Eſſeque mortalem me meminiff iuueſt.
 Sis mihi ſubſidium, tuetæque tempore Lethi,
 Tunc animam præſens ſuſcipe Virgo meam
 Ne me terrifcent læua, nec demonis artes,
 Auſpice te nichis hoſtibus aſtra petam.
 Ignea corporeis exemptaque nexibus vt mens,
 Vnde prius venit pura redire, que at
 Si mihi tunc aderis ſpes non incer a fatigat
 Tunc me tartaræa vincere poſſe minas.
 Et quoniam pro me virgo ſum multa precatus
 Huſ quoque pro cunctis ſuſcipe queſo preces
 Externis noſtram tuearis ab hoſtibus urbem
 Interniſque malis, paciſ & orſa iueſt.
 Vt Veneti imperium terræq; mariq; receptum
 Juſtitia parili cum pietate regant.

Quod

Quod satis est nobis agresti culva labore
 Vini, olei, ac Cereris terra benigna ferat,
 Arboribus felix, felix sit frugibus annus,
 Sitisq; ferax tellus, omnigenumq; pecus.
 Fac ut Christicola concordi fadere Reges
 Pro sancta subeant ardua queque fide.
 Dissidijs positus ut mania sancta Sionis
 Contendant armis mox reparare suis.
 Adriacos foueat semper Concordia ciues,
 Inque vicem populus sequere Senatus ament,
 Preside te pueri valeant, iuuenesque, senesque,
 Et cum virgimbus turba pudica nurus.
 Sis precor ò Virgo nostra tuzela salutis,
 Presidium nostrum, gloria, dulce decus.
 Te duce sospes eros, stabit me sospite testis
 Ista tui auxilij fixa tabella tholo.
 Qui dicat hæc Laurès cecidisset Mortis ab ictho,
 Diua nisi agrotò virgo tulisset open.
 Hæc postquã dixit lachrymis suspiria miscès,
 Et sacro figens oscula multa solo.
 Surgit, & internam faciem circumspicit adis,
 Longus & excelsus suspicit artis opus.
 Dædalea Longinus ope in quo condidit vno,
 Qui quid Virtutius, Palladiusq; docent.
 Ordo Corinthiacus quicquid, vel Doricus artis
 Thuscus, & Ionicus, Romuleusque tenent.
 Palladiũ pia Virgo nouũ, noua Pallas, ab astris
 Offenso docuit, quem tulit axe, typo,
 Stant ara totidẽ templo, quot festa quotannis
 Christipara terris sunt celebranda Dea.
 Illius

Illius effigies referunt mysteria & astra
 Singula qua festo sunt recolenda die,
 Cernitur hæc ex pens omnis Conceptio culpe
 Virginis, ex viro quam dedit Anna patres.
 Qualis enim surgit tenebris Aurora fugatis;
 Quæ cum sole nouum ducit ab axe diem,
 Talis Virgo nitet concepta Aurora perennis
 Iustitia, solem mox paritura Deum.
 Annota intactam sterili ventre puellam
 Anna parit, cara tempora sparsa nuus.
 O portentum ingens, sterili de cespite qui suam
 Principium vernas vidit habere rosas?
 Offertur Virgo Salamoni in ade Tonantii,
 Assistitque Dei casta ministra sacris.
 Hic spectatur voti sinuosis nunciis alis
 Portet ab aethereo cardine missus Aue,
 Inscia ut aspectu titubet virguncula primo
 Mox det ut edoctas ad pia fata manus.
 Conceptit humensum solo de numine verbum
 Aligeri ut dictis præbuit illa fidem.
 Qui tulerat mandata Dæi demissus olympo,
 Virgo creatorem ventre geritque suum.
 Gaudia testatur superum conceptibus ether
 Sydereusque viris gaudia portat Amor.
 Mox festina petit vicini culmina montis,
 Ut consanguineam visitet ipsa suam.
 Pressa pedes agnoscit humus sub pondere sacro
 Cum genitrice Deum deuenerata suam,
 It festina gradu montana cacumina calcat
 Fronte hilari, cultu splendida testã subie.
 Nec

Nec satis optatos celerem visisse penates,
 Cognata est propria consulit ipsa manu.
 Donec ter rutilos reparauit Cynthia gyros,
 Terque sibi visa est dissecuisse comas?
 Quæ fructū dabit Elisabeth, cui Cynthia Virgo
 Solq; simul Christus nocte, dieq; nitent.
 Parturit in stabulo Regem, cui sydera parent,
 Virgo, Deum cythara millegi pleetra sonat.
 Cælica turba canit, replet ast uagibus auras
 Infans hac hominem vox notat, illa Deum.
 Prolem virgo parens offert caestissima templo,
 An se purificat, qua sine labe nitet?
 Sed quid aues secum Virgo pro munere gestat?
 Non satis est agnus quem gerit ipsa sinu?
 Non legis desunt antique munera, namque
 Virgo colūba venit, Christus & agnus adest.
 Accipit hunc Simeon uates longæuus in uenis,
 Et viso domino fata suprema cupit.
 Optima sanctæ senex, & non indebita poscis,
 Dum lato vitam claudere sine petis.
 Vixisti felix, moriere beator, i nunc
 Spes tibi vita fuit, Mors quoq; munus erit,
 Et Moyses, Simeonque Dei cupit ora videre,
 Par desiderium, dissimilisque modus.
 Vivere non potis est ille, & promissa videre
 Numina, ni videat, non ualet iste mori.
 Fixurum Maria prædixit corda doloris
 Quem sensit gladiū Virgo propinqua cruci.
 Illius assumptæ super æthera cernitur Icon,
 Aligerum uehitur dum super astra manu.
 Christus

Christus adest, donatq; sua sua regna parenti,
 Quam locat in solio proximior sibi.
 Reginam statuit matrem super omnia, cali
 Scepra manū decorant, terna corona caput.
 Non procul effigies sacris spectantur ab aris,
 Virgineq; decorant que, penetrare domus.
 Virtutesque notant, aliè quibus alma resulsit
 Virgo sine genuit que peperitque Deum,
 Virtutum dominum concepit numine plena,
 Virtutes omnes & simul una tulit.
 Quas Deus humanis præfecit mētibus, & quas
 Discretas hominum mens ratione dedit.
 His perfecta salus animi reparatur amantis
 Aeternum numen, quo sine nulla salus.
 Nam mens, qua morbis uitiorū pressa laborat,
 Vno virtutum sana sit auxilio.
 Incorrupta Fides, candore notabilis ipso
 Occurrit primo, fert calicem que manū,
 Corporis & Christi speciem sub pane latentis
 Desit ubi sensus sufficit una Fides. (dus.
 Anchora Spē signat, viridis decoratq; smarag-
 Hac ignara malis cedere sperat opem,
 Spes alia agricolæ, spes sulcis credit aratis
 Semina, qua magno sænore reddit ager.
 Spes etiam dura solatur compede uinctos,
 Spes fouet, & melius cras fore semper ait.
 Spes facit, ut, videat cum nullas undiq; terras,
 Naufragus in medijs brachia iacet aquis.
 Sape aliquem solers medicorū cura relinquit,
 Nec spes huic vena desiciente cadit.
 Hæc

Hac Dea per multos laqueo sua colla ligantes
 Non est proposita passa perire nece.
 Hæc quoq; conantes gladio finire dolorem
 Arguit, inuicta continuitque manu.
 Hac Dea cū fugerēt sceleratas numina terrā
 Mansit in inuiso sola relicta solo.
 Nos spes caelestis regni, vitæque perennis
 Solatur, suadens ardua quaque pati.
 Mater amoris adest incendens pectora flāmis,
 Hæc tenet amplexu cuncta, fouetque suo.
 Estque duplex Charitas, finē sed respicit unū,
 Diliget hæc homines, diligit illa Deum.
 Hæc tenet in gremio puerū, pleno ubere lactat,
 Datq; alijs Cereris frustra, stipemq; piam.
 Prompta vaporatis adolere altaria flammis
 Relligio, manibus thurea dona gerit.
 Huic Elephas plexo veneratus poplite lunam
 Astat, ei in manibus crux, & acerra manē.
 Diuino obsequio menses Deuotio supplex
 Addicit, sacros fert globulosque manu.
 Quos dum percurrit, calumque tuetur, adoras
 Numen, & ardentis fundit ab ore preces.
 Insignis cultus Pietas, & nobilis auro est,
 Cui flammæ cedunt, dant fera tela locum.
 Cum foret Aenea cernix subiecta parenti,
 Namque illi feritur flamma dedisse viam.
 Hanc merito signat gestata Ciconia dex tra;
 Dicitur hæc matrem nam pia ferre senem.
 Hic speculū dextra gestās Prudentia, ne quid
 Inconsultus agas, te monet, atque regit.

NE

Ne noceas, quamuis possis, tenet anchora piscē
 Obiorum, lentē te properare iubet.
 Est Dea cuique suam tribuēs, qua læcib. aquis
 Fert pœnas prauis, pramia datque probis.
 Vitibus reclusum semper præponere suadet,
 Et commune sequi ius, & iniqua vetat.
 Est Virtus tenui victu ieiunia seruans,
 Que gaudet placitis abstinnisse bonis.
 Temperat hæc lymphis spumantia dona Lyai,
 Et sensus frenat, seruat ubique modum.
 Fortis in aduersis Virtus innixa columna est,
 Ardua caper amat nulla pericla timor.
 Magnaq; vult, & agit semper, maioraq; tētat,
 Celsa animo voluens, altius ire cupit.
 Ad spatium quod nulla capit mensura furētis
 Inuidia pergit, gloria meta Dei est.
 Fert humeris pondus gaudens Patientia duris,
 Huic nulli casus os variare queunt.
 Sela homines superis aquans Clementia diuis
 Ora cathenati victa Leonis habet.
 Agnus adest lateri mitis, nā sanguine pasci,
 Et penis hominum turpe, serumque putat.
 Est humana Fides, nullo liuescere fuco
 Qua nonit, dictis stare que semper amat.
 Et certum, mentiq; parem componere vultum,
 Condere sub dulci spicula melle nequit.
 Huic canis essulans blanditur, quippe fidelis,
 Et fidei signum dicitur, esse canis.
 Anræ Pax ramum gestat frondentis oliuæ,
 Et supra caput huic pura columba volat.

PORE

Pone subit, benefacta alijs quæ libera præstat
 Diua, alios gaudet qua cumulare bonis.
 Quæq; humiles hominū mentes Dea reddit ina
 Contēprix fastus noscere seque docet. (nis
 Demissis oculis terram despectat. & extra
 Se non querit, opes negligit, alia fugit.
 Viribus haud fudit proprijs, denitat honores,
 Contemni que cupit se nihil esse putat.
 Ante Crucem sparsis plorat Metæna capillis,
 Et pectus saxo percudit, ora rigat.
 Dum lacrymis commissa piat, vestit aque sacco
 Et Cilicem setis, cincta que fune rudi est.
 Hæc Virtus parere docens maioribus alas
 Explicat, obsequio quo magis præpta volat.
 Exequiturq; libens quæcumq; iubentur, & ipse
 Se parere Deo religiosa putat.
 Est ibi Virginitas niveo spectanda colore,
 Alba Pudicitia lilia fert quo manu,
 Fert cribrum, Vestalis honos quo Tuccia cætus,
 Vt se purgaret, Tybridis hausit aquas.
 Fert etiã funem, traxit quo Claudia Vestam,
 Credita qua tandem teste pudica Dea.
 Est ibi Dina docens seruare parata, reperiunt
 Plus seruare bonum, quam reperire putat.
 Vinit & exiguo melius, qui nonerit vti
 Angustis rebus, sorte beatus erit.
 Intrepidum clypeo munit Constantia pectus,
 Inque bono stabili corda manere iubet.
 Hac fulsere fidem Christifidei qui sanguine fuso
 Testati palmis promeruerunt poli.

duris Virtus que nunquam deficit, adstat,
 Quicquid & incepit perficit illa boni,
 Effabilitas, placidog; Modestia vultu,
 Equæ bonis gaudent Eutræpelia Iocis.
 Nilares adiuunt Charites Aglaia, Thalia,
 Aphrosine, gaudent que dare, & accipere.
 Quæ quæ præstat opem, medicamen, & escã
 Quæ, peregrinosq; excipit hospitio.
 Abilitum tales spectantur in æde
 Gigies, decorant quo laqueare sacrum,
 recens terris Paradisi splendet imago,
 Quis ubi superum gloria celsa nitet.
 Diuis Deus ipse suis, ut in axe, resulget,
 uide, & Angelicis cantibus, atque choris.
 licum nomen sacra decet adis alummas
 rum cadit enim cantibus omne melos.
 acryma oculis, suspiria corde trahentes
 ventis rapidas dulco morantur aquas.
 virginei catus super astra canentes
 lgeros equant cantibus, ore, sonis,
 eque virgineo pure candore puella,
 uinas laudes quas cecimisse iuuat.
 la Regis sponsa, famulaque canora
 it superis ipsis voce, decore pares.
 Prophetarū veterū simulacra se quætur,
 a maior tegitur ara minore tholo.
 rum mundo qui prædixere salutis
 mane authorem Virgine matre satum.
 uitura salus omnes erat orbis in oras,
 ndaque perpetua verba salutis erant.
 Quid

Pone subit, benefacta alijs quæ libera pro
 Diua, alios gaudet quæ cumulare bon
 Quæq; humiles hominũ mentes Deared
 Contemprix fastus noscere sequæ doce
 Demissis oculis terram despectat, & exi
 Se non quarit, opes negligit, alia fugit
 Viribus haud fidit proprijs, deuit at hom
 Contemni que cupit, se nihil esse puta.
 Ante Crucem sparsis plorat Metanæa c.
 Et pectus saxo percarit, ora rigat.
 Dum lacrymis commissa piat, vestitaqu
 Et Cilicam setis, cinitaquo iune rud
 Hic Virtus parere docens maioribus al
 Explicat, obsequio quo mage præpta
 Exequiturq; libens quæcumq; iubentur.
 Se parere Deo religiosa putat.
 Est ibi Virginitas niueo spectanda color
 Alba Pudicitia liliis fertque manus.
 Fert cribrum, Vestalis honos quo Tucci.
 Ut se purgaret, Tybridis hausit aqua
 Fert etiã funem, traxit quo Claudia V
 Credita quæ tandem teste pudica D
 Est ibi Diua docens seruare parata, res
 Plus seruare bonum, quam reperire t
 Viuit & exiguo melius, qui nouerit vti
 Angustis rebus, sorte beatus erit.
 Intrepidum clypeo munis Constantia pe
 Inque bono stabili corda manere sub
 Hac sulfere fidem Christi qui sanguine
 Testati palmas promerere poli.

In duris Virtus quæ nunquam deficit, adstat.
 Quicquid & incepto perficit illa boni,
 Est Affabilitas, placidoq; Modestia vultu,
 Atque bonis gaudent Eurapelia locis.
 Hic hilares adlunt Charites Aglaia, Thalia,
 Euphrosine, gaudent quæ dare, & accipere.
 Est ægris quæ præstat opem, medicamen, & escã
 Diua, peregrinosq; excipit hospitio.
 Incurabilium tales spectantur in ade
 Effigies, decorant quæ laqueare sacrum,
 Vnde recens terris Paradisi splendet imago,
 Regis ubi superum gloria celsa nitet.
 Cum Diuis Deus ipse suis, ut in axe, resurget,
 Gaudet, & Angelicis cantibus, atque choris.
 Angelicum nomen sacra decet adis alumnas
 Harum cedit enim cantibus omne melos.
 Qui lacrymas oculis, suspiria corde trahentes
 Cũ ventis rapidas dulce morantur aquas.
 Et si virginei catus super astra canentes
 Aligeros equant cantibus, ore, senis,
 Hæ quoque virgineo pura candore puella,
 Diuinas laudes quas cecinisse iuuat,
 Calicula Regis sponsa, famulaque canora
 Sant superis ipsis voce, decore pares.
 Alta Prophetarũ veterũ simulacra sequuntur,
 Qua maior tegitur ara minore tholo.
 Venturum mundo qui prædixere salutis
 Humane auctorem Virgine matre satum.
 Vnde oitura salus omnes erat orbis in oras,
 Dandaque perpetua verba salutis erant.
 Quid

660 SOTERIORVM

Vnde oritura salus omnes erat orbis in oras,
 Dandaq; perpetua verba salutis erant.
 Sunt tabula rerum, diuinumq; hinc inde figure
 Pra reliquis dominæ qui coluere poli.
 Circumquaq; nitent reparata signa salutis,
 Et seruatricis symbola sacra Deæ.
 Fæderis arca sacri, nec non vetus arca Noemi,
 Quæ nostri generis semina seruat aquis.
 Diluuiio duplici pereat ne mundus aquarum,
 Culparumque duplex arca parata fuit.
 Prima Noeme tibi famulata est, altera Christo.
 Prima expers vita, viuæ secunda manet:
 Otto homines tantum seruasse sed arca Noemi
 Dicitur, ase reliquos obruit unda furens.
 Arca fuit virgo seruandis omnibus apta,
 Quos poterat culpa mergere diluuium.
 Marebant illic nati cum patre, nurusque
 Letantes omnes Virginis arca tenet.
 Illa breui vitas seruauit tempore ab undis,
 Nos a perpetuo hæc fenere seruat amans.
 Illa procellis tutata est corpora ab undis,
 Seruat ab errorum fluctibus hæc animos.
 Illa lupos agnis sociavit, at ante rebelles
 Hec hominum sensus cum ratione tenet.
 Laus sua cuiquidatur fuit virag; causa salutis,
 Arca Salutaris sed mage virgo fuit.
 Illa hominum vitas tantum seruare valebat,
 Echinæis vitam reddidit ista viris,
 Illa Armeniacis in montibus hæsit, olympi
 Hæc sed in Emphyrei vertice regna tenet.
 Laus Deo, Beata; j; Mariæ Virgini.

59

104

300

356